

**Agenția Română de Asigurare a
Calității în Învățământul Superior**

**Iordan PETRESCU
Emilia GOGU**

**Societatea Română
de Statistică**

**Constantin ANGHELACHE
Mădălina Gabriela ANGHEL**

**GENEZA ȘI EVOLUȚIA
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR
DIN ROMÂNIA
– ÎN DATE STATISTICE –**

Redactor: prof. univ. dr. Constantin ANGHELACHE

Coperta: Mihai GĂZDARU

Revizie text: Carmen ȚĂRANU

Tehnoredactare computerizată: conf. univ. dr. Emilia GOGU
conf. univ. dr. Mădălina Gabriela ANGHEL

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Geneza și evoluția învățământului superior din România în date statistice /
Iordan Petrescu, Constantin Anghelache, Emilia Gogu,
Mădălina Gabriela Anghel. - București : Editura Economică, 2018
Conține bibliografie
ISBN 978-973-709-884-9

I. Petrescu, Iordan
II. Anghelache, Constantin
III. Gogu, Emilia
IV. Anghel, Mădălina Gabriela

**Agenția Română de Asigurare a
Calității în Învățământul Superior**

**Iordan PETRESCU
Emilia GOGU**

**Societatea Română
de Statistică**

**Constantin ANGHELACHE
Mădălina Gabriela ANGHEL**

**GENEZA ȘI EVOLUȚIA
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR
DIN ROMÂNIA
– ÎN DATE STATISTICE –**

ISBN 978-973-709-884-9

Copyright © Editura Economică, 2018

Autorii sunt responsabili de clarificarea dreptului de utilizare
a informațiilor cuprinse în lucrare.

Comenzi la:

Editura Economică Distribuție

Casa Presei Libere, Corp A1, Etaj 3, Cam. 48-49

014820, București, Sector 1

Oficiul poștal 25, Ghișeul 1, Căsuța poștală 31

e-mail: comenzi@edecon.ro

Tel.: (+4) 031.432.96.02; Fax: (+4) 021.210.73.10

<http://www.edecon.ro>

**Agenția Română de Asigurare a
Calității în Învățământul Superior**

**Societatea Română
de Statistică**

Despre autori

Iordan PETRESCU

Președintele Agenției Române de
Asigurare a Calității în Învățământul
Superior, prof. univ. dr. la Universitatea
Tehnică de Construcții București

Constantin ANGHELACHE

Prim-vicepreședintele Societății
Române de Statistică, prof. univ. dr.
la Academia de Studii Economice
București și Universitatea „Artifex”
din București

Emilia GOGU

Conf. univ. dr. la Academia de Studii
Economice București, expert evaluator al
ARACIS, membru al Societății Române
de Statistică

Mădălina Gabriela ANGHEL

Vicepreședinte al Societății Române
de Statistică, conf. univ. dr. la
Universitatea „Artifex” din
București

*Această carte este dedicată tuturor celor care au inspirat,
au dat viață și au contribuit la edificarea
sistemului național de învățământ.*

Cuprins

Abrevieri	17
Cronologie miniștri	19
Prefață	27
Introducere	33

Capitolul 1

Germanii formării învățământului superior în România	43
1.1. Scurt istoric al învățământului superior românesc: cele mai vechi instituții	43
1.2. Evoluția corpului profesoral și a studenților înscriși pe facultăți în perioada 1899-1914	45
1.2.1. Facultățile de Medicină și Medicină Veterinară	50
1.2.2. Facultatea de Farmacie din București	55
1.2.3. Facultățile de Știință din București și Iași	57
1.2.4. Facultățile de Drept din București și Iași	62
1.2.5. Facultățile de Litere și Filosofie din București și Iași	65
1.2.6. Facultatea de Teologie din București	69
1.2.7. Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București	71
1.2.8. Academiile de Muzică și Artă Dramatică din București și Iași	72
1.2.9. Academiile de Arte Frumoase/Școala de Belle-Arte din București și Iași	75
1.2.10. Academia de Înalte Studii Agronomice din București 1862-1915	78
1.2.11. Școala Națională de Poduri și Șosele din București 1881-1887	79
1.3. Evoluția învățământului superior în profil teritorial	80
1.4. Ponderea populației în sistemul învățământului superior în perioada 1899-1914	87

Capitolul 2

Scurt istoric și evoluția instituțiilor de învățământ superior existente din perioada 1918-1945	95
2.1. Particularități ale sistemului de învățământ în perioada interbelică	95
2.2. Instituțiile de învățământ superior existente în perioada interbelică	99
2.3. Scurt istoric al instituțiilor de învățământ superior care au funcționat în perioada interbelică și se află și în prezent în activitate	102
2.3.1. Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași	102
2.3.2. Universitatea Politehnica din București	103

2.3.3. Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” din București	104
2.3.4. Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București	105
2.3.5. Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București	106
2.3.6. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași	106
2.3.7. Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași.....	108
2.3.8. Universitatea din București	110
2.3.9. Universitatea Națională de Arte din București	110
2.3.10. Universitatea Națională de Muzică din București	111
2.3.11. Universitatea Tehnică de Construcții din București	112
2.3.12. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca	113
2.3.13. Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” din Iași	114
2.3.14. Universitatea Națională de Apărare „Carol I” din București	115
2.3.15. Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București.....	116
2.3.16. Academia Navală „Mircea cel Bătrân” din Constanța	117
2.3.17. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași	118
2.3.18. Academia de Studii Economice din București	119
2.3.19. Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca	120
2.3.20. Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca	121
2.3.21. Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca	122
2.3.22. Universitatea Politehnica din Timișoara	122
2.3.23. Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	123
2.3.24. Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport din București	125
2.3.25. Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca	125
2.4. Evoluția învățământului superior și special în perioada 1918-1938	126
2.4.1. Numărul cadrelor didactice, studenților și absolvenților pe total și pe centre universitare.....	128
2.4.2. Numărul personalului didactic, al studenților înscriși și absolvenții pe tipuri de facultăți și școli speciale	131
2.5. Statisticile învățământului superior pe facultăți și instituții în perioada 1918-1939.....	143
2.5.1. Facultățile de Medicină din: București, Iași și Cluj.....	143
2.5.2. Facultatea de Medicină Veterinară din București.....	148
2.5.3. Facultățile de Farmacie din: București, Iași și Cluj.....	150
2.5.4. Facultățile de Științe din: București, Iași, Cluj și Cernăuți	154
2.5.5. Facultățile de Drept din: București, Iași, Cluj, Cernăuți și Oradea	159

2.5.6. Facultățile de Litere și Filozofie din: București, Iași, Cluj și Cernăuți	165
2.5.7. Facultățile de Teologie din: București, Iași, Cernăuți și Chișinău	171
2.5.8. Academii de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București și din Cluj.....	175
2.5.9. Academii de Înalte Studii Agronomice din București și Cluj. Facultatea de Științe Agronomice din Chișinău	179
2.5.10. Academia de Arhitectură din București	182
2.5.11. Școala de Conducători, Desenatori și Arhitectură din București	184
2.5.12. Academii de Muzică și Artă Dramatică din: București, Iași, Cluj. Conservatoriul din Cernăuți	184
2.5.13. Academii de Arte Frumoase/Școli de Belle Arte din: București, Iași și Timișoara	186
2.5.14. Școlile de Politehnică din: București, Iași și Timișoara	188
2.5.15. Institutul Superior de Educație Fizică și Sport din București.....	193
2.6. Ponderea populației cuprinsă în sistemul de învățământ superior în perioada 1918-1937 și situația în perioada celui de-al Doilea Război Mondial	194

Capitolul 3

Evoluția învățământului superior în România în perioada 1946-1989	201
3.1. Particularități ale sistemului de învățământ	201
3.2. Aspecte generale privind gradul de cuprindere a populației în sistemul educațional	202
3.3. Finanțarea generală a învățământului.....	207
3.4. Scurt istoric al instituțiilor de învățământ superior înființate în perioada etatizată.....	211
3.4.1. Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș.....	213
3.4.2. Academia „Ștefan Gheorghiu” din București.....	213
3.4.3. Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara.....	214
3.4.4. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I” din Timișoara.....	216
3.4.5. Universitatea de Arte din Târgu Mureș	216
3.4.6. Universitatea din Craiova.....	217
3.4.7. Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați.....	218
3.4.8. Universitatea „Transilvania” din Brașov	219
3.4.9. Universitatea din Petroșani.....	220
3.4.10. Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești.....	221
3.4.11. Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad (fostul Institut de subingineri).....	222
3.4.12. Institutul de silvicultură și exploatarea lemnului în Câmpulung Moldovenesc	224

3.4.13. Institutul Teologic Protestant din Cluj-Napoca	225
3.4.14. Academia Tehnică Militară din București.....	226
3.4.15. Academia de Poliție „Al. Ioan Cuza” București (fosta Școală de Ofițeri Miliție din București)	228
3.4.16. Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu (fosta Școală Militară de Ofițeri Activi „Nicolae Bălcescu”)	229
3.4.17. Universitatea „Ovidius” din Constanța	231
3.4.18. Universitatea „Petru Maior” din Târgu Mureș	231
3.4.19. Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău.....	232
3.4.20. Universitatea de Nord din Baia Mare	233
3.4.21. Universitatea de Vest din Timișoara	233
3.4.22. Universitatea din Pitești.....	234
3.4.23. Universitatea „Ștefan Cel Mare” din Suceava (fostul Institut Pedagogic)	234
3.4.24. Universitatea din Oradea	235
3.4.25. Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova.....	236
3.4.26. Universitatea din Hunedoara (fostul Institut de Subingineri Hunedoara)	237
3.4.27. Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița	238
3.4.28. Universitatea Maritimă din Constanța (fostul Institut de Marină Civilă)	238
3.4.29. Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu	239
3.5. Date statistice generale privind activitatea sistemului universitar	240
3.5.1. Evoluția numărului studenților pe specializări	248
3.5.2. Evoluția numărului absolvenților pe specializări	255

Capitolul 4

Prezentarea și analiza sistemului de învățământ superior

pe centre universitare în perioada 1946-1989	267
4.1. Prezentarea și analiza sistemului de învățământ superior pe centre universitare	267
4.2. Prezentarea situației învățământului superior pe fiecare centru universitar.....	276
4.2.1. Centrul universitar București.....	276
4.2.2. Centrul universitar Iași	278
4.2.3. Centrul universitar Cluj-Napoca.....	280
4.2.4. Centrul universitar Timișoara.....	282
4.2.5. Centrul universitar Craiova	285
4.2.6. Centrul universitar Brașov.....	286
4.2.7. Centrul universitar Galați	288
4.2.8. Centrul universitar Târgu Mureș	290
4.2.9. Institutul Cărbunelui din Petroșani.....	292

4.2.10. Universitatea „Petrol-Gaze” din Ploiești	294
4.2.11. Centrul universitar din Sibiu	296
4.2.12. Universitatea din Pitești.....	298
4.2.13. Universitatea de Nord din Baia Mare	300
4.2.14. Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița	302
4.2.15. Universitatea din Hunedoara	304
4.2.16. Universitatea „Ovidius” din Constanța	306
4.2.17. Activitatea universitară din Suceava	307
4.2.18. Activitatea universitară în Oradea	309
4.2.19. Activitatea universitară în Bacău.....	311
4.2.20. Activitatea universitară în Arad, Brad și Câmpulung Moldovenesc	313

Capitolul 5

Evoluția învățământului superior în perioada 1990-2017	319
5.1. Particularități ale sistemului de învățământ superior după anul 1990.....	319
5.2. Gradul de cuprindere a populației în sistemul de învățământ superior	324
5.3. Scurt istoric al instituțiilor de învățământ superior înființate după anul 1989	328
5.3.1. Instituții de învățământ superior de stat.....	329
5.3.1.1. Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia	329
5.3.1.2. Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București	329
5.3.1.3. Universitatea „Valahia” din Târgoviște	330
5.3.1.4. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul” din București	330
5.3.1.5. Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov	331
5.3.1.6. Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu.....	331
5.3.2. Instituții de învățământ superior particulare.....	332
5.3.2.1. Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” din București.....	332
5.3.2.2. Universitatea „Titu Maiorescu” din București	333
5.3.2.3. Universitatea „Nicolae Titulescu” din București	333
5.3.2.4. Universitatea „Hyperion” din București	334
5.3.2.5. Universitatea „Bioterra” din București	334
5.3.2.6. Universitatea Ecologică din București	335
5.3.2.7. Universitatea „Athenaeum” din București	335
5.3.2.8. Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad.....	336
5.3.2.9. Universitatea „Petre Andrei” din Iași.....	336
5.3.2.10. Universitatea „Emanuel” din Oradea	336
5.3.2.11. Universitatea Creștină „Patium” din Oradea.....	337
5.3.2.12. Universitatea „Apollonia” din Iași	337
5.3.2.13. Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș.....	338

5.3.2.14. Universitatea „Spiru Haret” din București	339
5.3.2.15. Universitatea Româno-Americană din București.....	339
5.3.2.16. Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești	340
5.3.2.17. Universitatea „Tibiscus” din Timișoara	341
5.3.2.18. Universitatea „Artifex” din București	341
5.3.2.19. Institutul Teologic Penticostal din București	342
5.3.2.20. Universitatea „George Bacovia” din Bacău	342
5.3.2.21. Universitatea „Bogdan Vodă” din Cluj-Napoca	342
5.3.2.22. Universitatea Europeană „Drăgan” din Lugoj	343
5.3.2.23. Universitatea „Andrei Șaguna” din Constanța	343
5.3.2.24. Institutul de Administrare a Afacerilor din București	344
5.3.2.25. Universitatea „Româno-Germană” din Sibiu	344
5.3.2.26. Universitatea Agora din Municipiul din Oradea	344
5.3.2.27. Universitatea „Sapientia” din Cluj-Napoca.....	345
5.3.2.28. Universitatea „Danubius” din Galați.....	345
5.3.2.29. Institutul Teologic Baptist din București	346
5.4. Date statistice privind învățământul superior pe forme de proprietate.....	346
5.5. Structura învățământului superior pe regiuni de dezvoltare	356

Capitolul 6

Structura teritorială pe județe și centre universitare a instituțiilor

de învățământ superior în perioada 1990-2017	377
6.1. Aspecte generale privind structura pe județe și centre universitare	377
6.2. Analiza situației pe județe/centre universitare	381
6.2.1. Municipiul București	381
6.2.2. Județul Alba.....	385
6.2.3. Județul Arad	388
6.2.4. Județul Argeș.....	391
6.2.5. Județul Bacău	394
6.2.6. Județul Bihor	397
6.2.7. Județul Brașov	400
6.2.8. Județul Caraș-Severin.....	403
6.2.9. Județul Cluj	406
6.2.10. Județul Constanța	408
6.2.11. Județul Dâmbovița.....	411
6.2.12. Județul Dolj	413
6.2.13. Județul Galați.....	416
6.2.14. Județul Gorj	419
6.2.15. Județul Hunedoara	421
6.2.16. Județul Iași.....	424

6.2.17. Județul Ilfov.....	427
6.2.18. Județul Maramureș	428
6.2.19. Județul Mureș	430
6.2.20. Județul Neamț.....	433
6.2.21. Județul Prahova	435
6.2.22. Județul Satu-Mare.....	438
6.2.23. Județul Sibiu	440
6.2.24. Județul Suceava	444
6.2.25. Județul Timiș	446
6.2.26. Județul Vâlcea	450
6.3. Sucursale teritoriale sau centre teritoriale învățământ la distanță	453
6.3.1. Județul Bistrița Năsăud.....	455
6.3.2. Județul Botoșani	456
6.3.3. Județul Brăila.....	458
6.3.4. Județul Călărași	459
6.3.5. Județul Covasna.....	460
6.3.6. Județul Giurgiu	462
6.3.7. Județul Harghita	463
6.3.8. Județul Ialomița	464
6.3.9. Județul Mehedinți	465
6.3.10. Județul Olt	467
6.3.11. Județul Sălaj	468
6.3.12. Județul Teleorman	470
6.3.13. Județul Vaslui.....	472
6.3.14. Județul Vrancea	473

Capitolul 7

Profilul sistemului de învățământ superior în anul Centenarului.....	481
7.1. Particularități ale cererii universitare – absolvenții de bacalaureat.....	481
7.2. Analiza sistemului universitar nivel ISCED 6 – programe	
de studii de licență	486
7.2.1. Componenta Sistemului de Învățământ Universitar în anul 2017-2018.....	487
7.2.2. Structura ofertei universitare pe instituții de învățământ superior	491
7.2.3. Numărul cadrelor didactice pe instituții de învățământ superior.....	506
7.2.4. Numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de licență.....	511
7.2.4.1. Numărul studenților înmatriculați pe universități	515
7.2.4.2. Numărul studenților înmatriculați pe domenii de studiu	
și formare	520
7.3. Analiza sistemului universitar nivel ISCED 7 – programe de studii de masterat	522
7.3.1. Oferta programelor de studii universitare de masterat	523

7.3.2. Numărul de studenți înmatriculați la programele de masterat.....	534
7.3.2.1. Numărul studenților masteranzi înmatriculați pe universități	537
7.3.2.2. Nivelul și structura studenților masteranzi pe domenii de studiu și de formare	541
7.4. Analiza sistemului universitar nivel ISCED 8 – programe de studii de doctorat.....	548
7.4.1. Oferta universitară a școlilor doctorale pe IOSUD	549
7.4.2. Numărul de coordonatori de doctorat pe IOSUD.....	561
7.4.3. Numărul de studenți înmatriculați la doctorat	565
7.4.3.1. Numărul doctoranzilor înmatriculați pe IOSUD	568
7.5. Evoluția absolvenților de studii superioare pe domenii de studiu și de formare, și pe regiuni de dezvoltare.....	577
Bibliografie	591

ABREVIERI UTILZATE

Abreviere	Semnificație
ANC	Autoritatea Națională pentru Calificări
ANCS	Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
ANOSR	Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România
AR	Academia Română
ARACIS	Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior
BFUG	Bologna Follow-up Group – Grupul de urmărire a implementării Procesului Bologna
BIBNAT	Biblioteca Națională a României
CEAC	Comisia de Evaluare și Asigurare a Calității
CEC	Cadrul European al Calificărilor
CNATDCU	Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare
CNCSIS	Consiliului Național pentru Cercetare Științifică în Învățământul Superior
CNDIPT	Centrul Național pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic
CNFIS	Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior
CNR	Consiliul Național al Rectorilor
CTR	Consiliul Tineretului din România
ECTS	Sistemul European de Credite de Transfer și Acumulare
ECVET/ SECTEFP	Sistemul european de credite transferabile pentru educație și formare profesională
EHEA	European Higher Education Area – Spațiul European al Învățământului Superior
EEA	Zona economică europeană
ENQA	The European Association for Quality Assurance in Higher Education – Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior
EQF/CEC	Cadrul european al calificărilor pentru învățare pe tot parcursul vieții
ESU	European Students' Union – Uniunea Europeană a Studenților
EUA	European University Association – Asociația Europeană a Universităților
EURASHE	European Association of Institutions in Higher Education
EURYDICE	Network on Education Systems and Policies in Europe
IIS	Instituție de Învățământ Superior (Universitate)
INS	Institutul Național de Statistică
IOSUD	Instituție Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat
IOSUM	Instituție Organizatoare de Studii Universitare de Masterat
ISCED	Clasificarea Internațională Standard pentru Educație
ISE	Institutul de Științe ale Educației
ISCO	Clasificarea Internațională Standard a Meseriilor
IT	Departamentul pentru Tehnologia Informației
MECTS	Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului
MEN	Ministerul Educației Naționale
RMUR	Registrul Matricol Unic al Universităților din România
SACE	Serviciul de Asigurare a Calității în Educație
SEIS	Spațiul European al Învățământului Superior
SNIS	Sistemul Național de Învățământ Superior

Abreviere	Semnificație
UEFISCDI	Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării
UEFISCSU	Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior și a Cercetării Științifice Universitare
UNESCO	Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură
UNICEF	Fondul Internațional pentru Urgențe ale Copiilor al Națiunilor Unite

I. Cronologia cadrului legislativ privind organizarea și funcționarea învățământului în România

Anul	Cadrul legislativ
1776	Regulamentul școlilor din Țara Românească – Alexandru Vodă Ipsilanti
1832	Aplicarea reformei școlare inițiate de Petru Poenaru
1850	Reforma învățământului din anul 1850 poate fi considerată Actul de naștere al învățământului superior din țara noastră
25.11.1864	Legea Instrucțiunii publice a Principatelor Unite Române – Prima lege modernă a învățământului românesc
1866	Regulamentul de ordine și disciplină pentru licee și gimnazii
1870	Regulamentul de ordine și disciplină pentru școlile primare
1889	Legea asupra învățământului secundar și universitar
1899	Legea asupra învățământului profesional
24.07.1924	Legea pentru învățământul primar al statului și învățământul primar normal
22.12.1925	Legea asupra învățământului particular. Decretul Regal nr. 3793
1928	Legea pentru învățământul secundar nr. 79/1928
27.08.1929	Legea pentru raporturile dintre școalele secundare confesionale române și Ministerul Instrucțiunii
22.04.1932	Legea pentru organizarea învățământului universitar
01.04.1936	Legea de organizare a învățământului comercial secundar
16.04.1936	Legea pentru organizarea și funcționarea învățământului secundar industrial de băieți și fete Legea învățământului industrial și profesional
27.05.1939	Legea pentru organizarea și funcționarea învățământului primar și normal
04.11.1939	Legea pentru organizarea și funcționarea învățământului secundar teoretic
23.05.1942	Legea pentru organizarea învățământului superior
03.08.1948	Reforma învățământului - Decretul nr. 175
13.05.1968	Legea nr. 11 privind Învățământul în Republica Socialistă Română
21.12.1978	Legea nr. 28 – Legea educației și învățământului
24.07.1995	Legea nr. 84 – Legea învățământului
05.01.2011	Legea nr. 1/2011 – Legea educației naționale

Sursa: Sistematizare autori.

II. Cronologia formatorilor școlii românești și a miniștrilor Instrucțiunii Publice/ Educației Naționale

Perioada executării mandatului	Nume Prenume ministru	Guvernul/Prim-ministru
22.01.1862 – 07.02.1862; <i>ad-interim</i> 27.01.1862 – 07.02.1862	Grigore BALȘ	BARBU CATARGIU (22.01.1862 – 23.06.1862)
07.02.1862 – 23.06.1862	Barbu BELU	
24.06.1862 – 16.07.1862	Gheorghe CREȚEANU	NICOLAE KRETZULESCU (24.06.1862 – 11.10.1863)
16.07.1862 – 30.12.1862	Nicolae D. RACOVIȚĂ	
30.12.1862 – 26.05.1863	Christian TELL	
26.05.1863 – 11.10.1863; <i>ad-interim</i> 26.05.1863 – 31.07.1863	Col. Alexandru ODOBESCU	
12.10.1863 – 19.07.1864	Dimitrie BOLINTINEANU	MIHAIL KOGĂLNICEANU (10.11.1863 – 26.01.1865)
19.07.1864 – 21.01.1865	Nicolae KRETZULESCU	
21.01.1865 – 26.01.1865	Grigore BENGESCU	
26.01.1865 – 14.06.1865	George D. VERNESCU	CONSTANTIN BOSIANU (26.01.1865 – 14.06.1865)
14.06.1865 – 11.02.1866; <i>ad-interim</i> 14.06.1865 – 27.06.1865	Dimitrie CARIAGDI	NICOLAE KRETZULESCU (14.06.1865 – 11.02.1866)
11.02.1866 – 13.07.1866	Constantin A. ROSETTI	ION GHICA (11.02.1866 – 10.05.1866)
		LASCĂR CATARGIU (11.05.1866 – 13.07.1866)
<i>ad-interim</i> 15.07.1866 – 19.07.1866	Dimitrie A. STURDZA	ION GHICA (15.07.1866 – 21.02.1867)
19.07.1866 – 21.02.1867	Ion STRAT	
01.03.1867 – 04.08.1867	Dumitru C. BRĂȚIANU	CONSTANTIN A. KRETZULESCU (01.03.1867 – 04.08.1867)
16.11.1868 – 24.11.1868	Alexandru PAPADOPOPOL- CALIMAH	DIMITRIE GHICA (16.11.1868 – 27.01.1870)
24.11.1868 – 12.12.1869	Alexandru CREȚESCU	
12.12.1869 – 30.03.1870	George MĂRZESCU	ALEXANDRU G. GOLESCU (02.02.1870 – 18.04.1870)
20.04.1870 – 23.05.1870	Vasile POGOR	MANOLACHE COSTACHE EPUREANU (20.04.1870 – 14.12.1870)
<i>ad-interim</i> 23.05.1870 – 14.12.1870	Petre P. CARP	
18.12.1870 – 11.03.1871	Nicolae Gr. RACOVIȚĂ	ION GHICA (18.12.1870 – 11.03.1871)
<i>ad-interim</i> 11.03.1871 – 14.03.1871	Gheorghe COSTA-FORU	LASCĂR CATARGIU (11.03.1871 – 31.03.1876)
14.03.1871 – 09.01.1874	Christian TELL	

<i>ad-interim</i> 9.01.1874 – 07.04.1874	Vasile BOERESCU	
7.04.1874 – 30.01.1876	Titu MAIORESCU	
30.01.1876 – 31.03.1876	Petre P. CARP	
04.04.1876 – 26.04.1876	Alexandru ORĂSCU	IOAN EM. FLORESCU (04. 04.1876 – 26.04.1876)
27.04.1876 – 31.10.1878	Gheorghe CHIȚU	MANOLACHE COSTACHE EPUREANU (27.04. 1876 – 23.07.1876)
<i>ad-interim</i> 31.10.1878 – 25.11.1878	Ion C. BRĂȚIANU	ION C. BRĂȚIANU (24.07.1878 – 10.07.1879)
25.11.1878 – 10.07.1879	George P. CANTILLI	
11.07.1879 – 22.01.1880	Nicolae KRETZULESCU	
<i>ad-interim</i> 22.01.1880 – 20.07.1880	Vasile BOERESCU	DUMITRU C. BRĂȚIANU (10.04. 1881 – 08.06.1881)
20.07.1880 – 05.04.1881	Vasile CONTA	
10.04.1881 – 01.08.1882	Vasile ALEXANDRESCU- URECHIA	
01.08.1882 – 23.06.1884	Petre SEBEȘANU AURELIAN	ION C. BRĂȚIANU (09.06.1881 – 20.03.1888)
23.06.1884 – 2.02.1885	Gheorghe CHIȚU	
02.02.1885 – 01.03.1888	Dimitrie Alexandru STURDZA	
01.03.1888 – 20.03.1888	Constantin NACU	
23.03.1889 – 26.03.1889	Titu MAIORESCU	THEODOR ROSETTI (23.03. 1889 – 26.03.1889)
29.03.1889 – 03.11.1889	Constantin BOERESCU	LASCĂR CATARGIU (29.03. 1889 – 03.11.1889)
05.11.1889 – 16.11.1889	Theodor ROSETTI <i>ad-interim</i>	GEORGE MANU (05.11.1889 – 15.02.1991)
16.11.1889 – 15.02.1891	Titu MAIORESCU	
20.02.1891 – 21.07.1891	George Dem. TEODORESCU	IOAN EM. FLORESCU (21.02. 1891 – 25.11.1891)
21.07.1891 – 25.11.1891	Petru PONI	
27.11.1891 – 03.10.1895	Take IONESCU	LASCĂR CATARGIU (27.11.1891 – 03.10.1895)
04.10.1895 – 19.11.1896	Petru PONI	DIMITRIE A. STURDZA (04.10.1895 – 19.11.1896)
21.11.1896 – 26.03.1897	George MĂRZESCU	PETRE S. AURELIAN (21.11.1896 – 26.03.1897)
31.03.1897 – 30.03.1899	Spiru HARET	DIMITRIE A. STURDZA (31.03.1897 – 30.03.1899)
11.04.1899 – 09.01.1900	Take IONESCU	George GR. CANTACUZINO (11.04.1899 – 06.07.1900)
09.01.1900 – 06.07.1900	Dr. Constantin I. ISTRATI	
07.07.1900 – 13.02.1901	Constantin C. ARION	PETRE P. CARP (07.07.1900 – 13.02.1901)

14.02.1901 – 20.12.1904	Spiru HARET	DIMITRIE A. STURDZA (14.02.1901 – 20.12.1904)
22.12.1904 – 24.10.1906	Mihail VLĂDESCU	George GR. CANTACUZINO (22.12.1904 – 12.03.1907)
24.10.1906 – 12.03.1907	Constantin G. DISSESCU	
27.12.1908 – 28.12.1910	Spiru HARET	DIMITRIE A. STURDZA (12.03.1907 – 27.12.1908)
		ION I.C. BRĂȚIANU (27.12.1908 – 04.03.1909) (04.01.1909 – 28.12.1910)
29.12.1910 – 28.03.1912	Constantin C. ARION	PETRE P. CARP (29.12.1910 – 28.03.1912)
<i>ad-interim</i> 28.03.1912 – 14.10.1912		TITU MAIORESCU (28.03.1912 – 14.10.1912)
14.10.1912 – 31.12.1913	Constantin G. DISSESCU	ION I.C. BRĂȚIANU (04.01.1914 – 28.01.1918)
04.01.1914 – 11.12.1916	Ion Gheorghe DUCA	
11.12.1916 – 28.01.1918		ALEXANDRU AVERESCU (29.01.1918)– 04.03.1918)
29.01.1918 – 04.03.1918	Matei B. CANTACUZINO	Alexandru MARGHILOMAN (05.03.1918 – 23.10.1918)
05.03.1918 – 23.10.1918	Simion MEHEDIȚI	G-ral CONSTANTIN COANDĂ (24.10.1918 – 28.11.1918)
24.10.1918 – 28.11.1918	Petru PONI	ION I.C. BRĂȚIANU (29.11.1918/stil vechi – 12.09.1919/stil nou)
29.11.1918 – 12.12.1918/stil vechi	I.G. DUCA	
12.12.1918/stil vechi – 26.09.1919/stil nou	Constantin I. ANGELESCU	G-ral ARTHUR VĂITOIANU (27.09.1919 – 30.11.1919)
13.09.1919 – 04.12.1919	Alexandru LUPESCU	Alexandru VAIDA-VOIEVOD (01.12.1919 – 13.03.1920)
05.12.1919 – 16.12.1919	Octavian GOGA	
16.12.1920 – 12.03.1920	Ion BORCEA	ALEXANDRU AVERESCU (13.03.1920 – 16.12.1921)
13.03.1920 – 12.06.1920	Petre NEGULESCU	
12.06.1920 – 17.02.1921	Lipsă date	
17.02.1921 – 19.01.1922	Gheorghe MIRONESCU	TAKE IONESCU (17.12.1921 – 17.01.1922)
19.01.1922 – 27.03.1926	Constantin I. ANGELESCU	ION I.C. BRĂȚIANU (19.01.1922 – 27.03.1926)
30.03.1926 – 14.07.1926	Petre P. NEGULESCU	G-ral Alexandru AVERESCU (30.03.1926 – 03.06.1927)
14.07.1926 – 03.06.1927	Ion PETROVICI	
04.06.1927 – 20.06.1927	Nicolae LUPU	BARBU ȘTIRBEI (04.06.1927 – 20.06.1927)
22.06.1927 – 03.11.1928	Constantin I. ANGELESCU	ION I.C. BRĂȚIANU (21.06.1927 – 24.11.1927)
		VINTILĂ I.C. BRĂȚIANU (24.11.1927 – 09.11.1928)
10.11.1928 – 06.06.1930	Nicolae COSTĂCHESCU	IULIU MANIU (10.11.1928 – 06.06.1930)

07.06.1930 – 12.06.1930	I. LUGOȘIANU	GEORGE G. MIRONESCU (07.06.1930 – 12.06.1930)	
13.06.1930 – 17.06.1930	Nicolae COSTĂCHESCU	IULIU MANIU (13.06. 1930 – 09.10.1930)	
10.10.1930 – 19.04.1931		GEORGE G. MIRONESCU (10.10.1930 – 17.04.1931)	
18.04.1931 – 31.05.1932	Nicolae IORGA	NICOLAE IORGA (18.04.1931 – 05.06.1932)	
17.06.1931 – 12. 05.1932	Ștefan METEȘ (Subsecretar de Stat)		
<i>ad-interim</i> 06.06. 1932 – 09.06.1932	I. LUGOJIANU	Alexandru VAIDA-VOIEVOD (06.06. 1932 – 19.10.1932)	
09.06.1932 – 13.11.1933	Dimitrie GUSTI	IULIU MANIU (20.10.1932 – 13.01.1933)	
		Alexandru VAIDA-VOIEVOD (14.01.1933 – 13.11.1933)	
14.11.1933 – 29.12.1933	Constantin I. ANGELESCU	ION G. DUCA (14.11.1933 – 29.12.1933)	
30.12.1933 – 03.01.1934		Constantin ANGELESCU (30.12 1933 – 03.01.1934)	
05.01.1934 – 28.12.1937		GHEORGHE TĂTĂRESCU (05.01.1934 – 28.12.1937)	
29.12.1937 – 10.02.1938	Ion PETROVICI	OCTAVIAN GOGA (29.12.1937 – 10.02.1938)	
11.02.1938–29.03.1938	Victor IAMANDI	PATRIARH MIRON CRISTEA (11.02.1938– 29.03.1938)	
<i>ad-interim</i> 30.0.1938 –20.06.1938; și plin 20.06.1938 – 31. 01.1939	Nicolae COLAN		
05.12.1938– 07.03.1939	Petre ANDREI		Armand CĂLINESCU (07.03. 1939 – 21.10.1939)
07.03.1939 – 21.10.1939			Constantin ARGETOIANU (28.09. 1939 – 23.11.1939)
21.11.1939 – 23.11.1939		Gheorghe TĂTĂRESCU (24.11.1939 – 03.07.1940)	
24.11.1939 – 28.06.1940		Ion GIGURTU (04.07. 1940 – 04.09.1940)	
04.07.1940 – 04.09.1940	Dumitru CARACOSTEA	G-ral Ion ANTONESCU (14.09.1940 – 26.01.1941)	
14.09.1940 – 26.01.1941	Traian BRĂILEANU		
27.01.1941 – 12.11.1941	G-ral Radu ROSETTI	Constantin SĂNĂTESCU (23.08.1944 – 03.11.1944)	
04.12.1941 – 23.08.1944	Ion PETROVICI		
23.08.1944 – 03.11.1944	Ion BOIȚEANU	G-ral Nicolae RĂDESCU (06.12.1944 – 05.03.1945)	
04.11.1944 – 05.12.1944			
06.12.1944 – 05.03.1945	Ștefan VOITEC	PETRU GROZA (06.03.1945 – 02.06.1952)	
06.03.1945 – 30.12.1947			
<i>ad-interim</i> 30.12.1947 – 14.04.1948	Lothar RADĂCEANU		

15.04.1948 – 23.04.1949	Gheorghe VASILICHI	Gheorghe GHEORGHIU-DEJ (02.06.1952 – 03.10.1955)
23.04.1949 – 26.09.1952	Nicolae Popescu DOREANU	
29.09.1952 – 28.01.1953	Ion NISTOR	
28.01.1953 – 06.10.1953	Ilie MURGULESCU	CHIVU STOICA (03.10.1955 – 19.03.1957)
06.10.1953 – 24.11.1956		
24.11.1956 – 15.07.1957	Miron CONSTANTINESCU	ION GHEORGHE MAURER (21.03.1961 – 18.03.1965)
15.07.1957 – 16.01.1960	Athanasie JOJA	
16.01.1960 – 16.04.1963	Ilie MURGULESCU	
16.04.1963 – 19.08.1969	Ștefan BĂLAN	MANEA MĂNESCU (28.03.1974 – 18.03.1975)
19.08.1969 – 25.11.1970	Miron CONSTANTINESCU	
25.11.1970 – 13.10.1972	Mircea MALIȚA	
13.10.1972 – 16.06.1976	Paul NICULESCU MIZIL	ILIE VERDEȚ (30.03.1979 – 29.03.1980)
16.06.1976 – 29.03.1980	Suzana GIDEA	
29.03.1980 – 20.05.1982	Aneta SPORNIC	
21.05.1982 – 22.12.1989	Ion TEOREANU	Constantin DASCALESCU (21.05.1982 – 28.03.1985)
26.12.1989 – 27.06.1990	Mihai ȘORA	PETRE ROMAN 26.12.1989 – 16.11.1991
28.06.1990 – 16.10.1991	Gheorghe M. ȘTEFAN	
16.10.1991 – 19.11.1992	Mihail GOLU	THEODOR STOLOJAN (16.11.1991 – 19.11.1992)
19.11.1992 – 11.12.1996	Liviu MAIOR	NICOLAE VĂCĂROIU (20.11.1992 – 11.12.1996)
12.12.1996 – 05.12.1997	Virgil PETRESCU	VICTOR CIORBEA (12.12.1996 – 30.03.1998)
05.12.1997 – 27.12.2000	Andrei MARGA	RADU VASILE (17.04.1998 – 13.12.1999)
		MUGUR ISĂRESCU (22.12.1999 – 28.12.2000)
		ADRIAN NĂSTASE (28.12.2000 – 28.12.2004)
28.12.2000 – 18.06.2003	Ecaterina ANDRONESCU	CĂLIN POPESCU– TĂRICEANU (29.12.2004 – 5.04.2007)
19.06.2003 – 28.12.2004	Alexandru ATHANASIU	
29.12.2004 – 09.11.2005	Mircea MICLEA	
10.11.2005 – 05.04.2007	Mihail HĂRDĂU	
05.04.2007 – 06.10.2008	Cristian ADOMNIȚEI	
06.10.2008 – 22.12.2008	Anton ANTON	Emil BOC (22.12.2008 – 23.12.2009)
22.12.2008 – 01.10.2009	Ecaterina ANDRONESCU	
<i>ad-interim</i> 02.10.2009 – 23.12.2009	Emil BOC	
23.12.2009 – 09.02.2012	Daniel FUNERIU	Mihai Răzvan UNGUREANU (9.02.2012 – 07.05.2012)
09.02.2012 – 07.05.2012	Cătălin BABA	
07.05.2012 – 15.05.2012	Ioan Relu MANG	Victor Viorel PONTA (7.05.2012 – 29.07.2015)
<i>ad-interim</i> 15.05.2012 – 02.07.2012	Liviu POP	
02.07.2012 – 20.12.2012	Ecaterina ANDRONESCU	
21.12.2012 – 14.12.2014	Remus PRICOPIE Mihnea COSTOIU	

14.12.2014 – 17.11.2015	Sorin CÎMPEANU	
17.11.2015 – 05.06.2016	Adrian CURAJ	Dacian CIOLOȘ (17.11.2015 – 4.01.2017)
07.07.2016 – 04.01.2017	Mircea DUMITRU	
04.01.2017 – 28.06.2017	Pavel NĂSTASE	Sorin GRINDEANU (04.01.2017 – 29.06.2017)
29.06.2017 – 29.01.2018	Liviu POP	Mihai TUDOSE (29.06.2017 – 16.01.2018)
29.01.2018 – 27.09.2018	Valentin POPA	
<i>ad-interim</i>	Rovana PLUMB	Viorica DĂNCILĂ (29.01.2018 – prezent)
30.09.2018 – 15.11.2018		
16.11.2018 – prezent	Ecaterina ANDRONESCU	

Sursa: Sistematizare autori după:

- <https://www.edu.ro>, accesat noiembrie 2018.
- http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Categorie:Miniștrii_Învățămîntului, accesat noiembrie 2018.
- <http://www.patrimoniubotosani.ro/Ministrii%20culturii.htm>, accesat decembrie 2018.
- Gorun A., Gorun H.T., *Regimul comunist din România și legiferările din educație*, Editura Pro Universitaria, 2014, pp. 10-11.
- Completare și revizuire: conf. univ. dr. Gheorghe Felea, consilier superior în Ministerul Educației Naționale, decembrie 2018.

Potrivit cronologiei prezentate, în perioada 1862 – decembrie 2018, în cele 92 de guverne constituite¹, au existat 137 de mandate de miniștri ai educației naționale, în care și-au desfășurat activitatea 107 miniștri.

¹ Conduse de 69 de prim-miniștri.

III. Titulatura ministerului învățământului din 1862 până în prezent

Anul/ Perioada	Denumirea instituției
1868-1921	Ministerul Cultelor și Instrucției Publice
1921-1929	Ministerul Instrucției Publice
1929-1932	Ministerul Instrucției Publice și Cultelor
1932-1934	Ministerul Instrucției Publice, Cultelor și Artelor
1934-1937	Ministerul Instrucției Publice
1937-1940	Ministerul Educației Naționale
1940-1941	Ministerul Educației Naționale, Cultelor și Artelor
1941-1944	Ministerul Culturii Naționale și Cultelor
1944-1948	Ministerul Educației Naționale
1948-1952	Ministerul Învățământului Public
1952-1953	Ministerul Învățământului
1953	Ministerul Învățământului Public
1953	Ministerul Învățământului Superior
1953	Ministerul Învățământului
1957-1963	Ministerul Învățământului și Culturii
1963-1976	Ministerul Învățământului
1976-1989	Ministerul Educației și Învățământului
30.12.1989 – 28.06.1990	Ministerul Învățământului
28.06.1990 – 19.11.1992	Ministerul Învățământului Și Științei
19.11.1992 – 05.12.1998	Ministerul Învățământului
05.12.1998 – 19.06.2003	Ministerul Educației Naționale
19.06.2003 – 11.03.2004	Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului
11.03.2004 – 28.12.2004	Ministerul Educației și Cercetării
29.12.2004 – 22.12.2008	Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului
23.12.2008 – 27.04.2012	Ministerul Educației, Cercetării și Inovării
27.04.2012 – 21.12.2012	Ministrul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului
21.12.2012 – prezent	Ministerul Educației Naționale

Sursa: conf. univ. dr. Gheorghe Felea, consilier superior în Ministerul Educației Naționale, decembrie 2018.

„Sentimentul național este acela
care asigură existența popoarelor.”
Nicolae Titulescu

Prefață

Lucrarea *Geneza și evoluția învățământului superior în România – în date statistice* se dorește a fi o monografie în date și cifre care ar permite factorilor decidenți precum și celor interesați să obțină informații statistice în strânsă corelație cu faptele și evenimentele istorice, ale sistemului de învățământ superior românesc de peste 150 de ani.

Reforma învățământului românesc a început în perioada domnitorului Alexandru Ioan Cuza care aprobă prima Lege a Instrucțiunii Publice, lege ce reglementa într-o manieră modernă, organizarea și funcționarea sistemului educațional și prin care s-a generalizat învățământul obligatoriu de patru clase, un lucru rar în Europa acelor vremuri. Anii care au urmat au fost marcați de multe alte reforme, printre care cea a ministrului educației de la acea vreme, Spiru Haret, demarează un ambițios program reformă și modernizare în învățământ. Programul lui a implicat deschiderea de nenumărate școli în zona rurală și practic a creat premisele învățământului superior tehnic românesc.

După Marea Unire, învățământul românesc din perioada interbelică a întâmpinat foarte multe dificultăți. În primul rând, acesta s-a lovit de sistemele diferite de învățământ din Bucovina, Transilvania și Basarabia, unde influențele austriacă, ungară și rusească și-au imprimat valorile culturale specifice.

Drept urmare, se poate aprecia că formarea și dezvoltarea sistemului de învățământ românesc au fost influențate, în perioade oarecum distincte, de cel puțin trei mari școli:

- A. În perioada interbelică, de *Școala Franceză* – cu o puternică orientare spre valori culturale, artă, literatură, istorie, democrație, filosofie, rafinement etc.
- B. În perioada 1930-1944, de *Școala Germană* cu precădere în domeniul tehnic.
- C. După cel de-al Doilea Război Mondial, de *Școala sovietică – rusă* – cu incontestabile valori și contribuții în științele exacte: matematică, fizică, chimie etc.

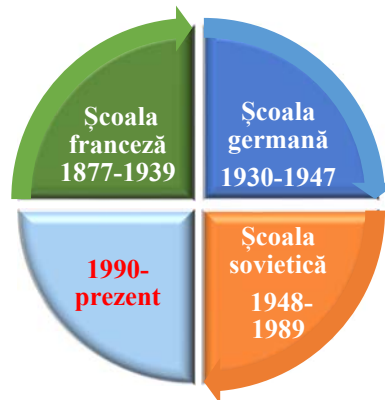

Figura 1. Influențe în formarea și dezvoltarea școlii românești

D. În prezent este mai greu de definit care sunt influențele. Există un curent al școlilor *americane* și *englezești*, cu o puternică orientare spre cercetare și pragmatism dar și de internaționalizare și globalizare, de asemenea a celei existente în nord-vestul Europei, precum școala *finlandeză*, bazată pe metode și tehnici didactice și pedagogice novatoare.

Dimensiunea comparativă a sistemelor educaționale a devenit în epoca actuală, a globalizării, una din caracteristicile majore în stabilirea formării forței de muncă, respectiv dezvoltării societății. Diversitatea sistemelor educaționale în lume este considerabilă și de aceea, pe de o parte, este esențial „*a compara numai ce este comparabil*”¹, iar, pe de altă parte, a sprijini activ colaborarea internațională prin creșterea încrederii între diferitele sisteme de educație.

În această lucrare autorii nu-și propun să răspundă la întrebarea „*De ce școala românească este și merită a fi recunoscută pe plan intern și internațional?*”, însă doresc să afirme cu certitudine că prin îmbinarea și armonizarea experienței acestor școli universale s-a creat în timp un *curriculum* specific Școlii Românești², care *și-a demonstrat de-a lungul timpului eficiența prin succesul elevilor, studenților și/sau absolvenților în sistemele educaționale/piața muncii în Europa, și nu numai.*

Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior prin rolul și misiunea asumată, dorește să *continue să promoveze valorile naționale, principiile etice ale sistemului de învățământ românesc și să asigure recunoașterea Sistemului Național de Învățământ Superior din Romania* în contextul globalizării.

Repere istorice

Accelerarea procesului de modernizare a societății, eliberarea marilor energii spirituale încătușate de-a lungul secolelor de dominație străină, strângerea laolaltă, pentru prima dată în istorie, a tuturor forțelor spiritualității românești, asigurarea unei baze materiale mai solide, climatul optimist generat de Marea Unire, setea de cultură a poporului au permis realizarea unui adevărat salt calitativ în domeniile învățământului, științei și culturii, înregistrându-se unele performanțe cu adevărat europene și chiar mondiale.

Una din caracteristicile esențiale ale începuturilor învățământului din țara noastră o reprezintă severa rămânere în urmă față de învățământul din țările europene dezvoltate. Dacă ne referim la învățământul universitar, primele universități europene au început să apară încă din Evul Mediu (Bologna – 1050, Cambridge – 1284, Coimbra – 1290, Sorbona – 1554 etc).

Începuturile învățământului superior în Principatele Române datează de la începutul și mijlocul secolului al XIX-lea prin înființarea unor facultăți, academii sau școli speciale cu rang de facultate: Academia Domnească – o clasă specială de inginerie

¹ Un principiu în analiza statistică.

² Indiferent de nivelul educațional: primar, gimnazial sau superior.

civilă³ de Gheorghe Asachi – Iași, ianuarie 1814 (stil vechi), Școala tehnică superioară din București (de Gheorghe Lazăr –1818), Academiile de Muzică și Artă Dramatică din București și Iași (1838 și 1860), Academiile de Înalte Studii Agronomice din București 1852⁴ și Cluj – 1869, Facultatea de Medicină din București, 1857 și din Iași, 1879, Școala Națională de Poduri și Șosele din București 1867 etc.

Primele universități românești, în sensul propriu al cuvântului, s-au înființat la jumătatea secolului al XIX-lea (Iași – 1860, București – 1864).

Reforma învățământului românesc a continuat și mai intens după Marea Unire, când se considera că învățământul și cultura sunt elementele de constituire a națiunii. Efortul de recuperare a sutelor de ani de rămânere în urmă a învățământului românesc a fost extraordinar, astfel încât în mai puțin de un secol școala românească a ajuns în mare măsură la nivelul celei din țările dezvoltate din Europa.

Marii reformatori ai învățământului românesc au fost: Spiru Haret, ministru al Învățământului în trei mandate, între anii 1877-1910, precum și doctorul Constantin Angelescu, ministru al Învățământului între anii 1924-1932. Primul dintre aceștia a elaborat în anii 1898-1899 legile învățământului, prin care se acorda învățătorilor și profesorilor de toate gradele un statut deosebit și răspundere pe măsură. Conform concepției lui Spiru Haret, învățământul reprezenta un instrument fundamental pentru formarea, educarea și progresul națiunii.

Perioada de după cel de-al Doilea Război Mondial poate fi împărțită în trei perioade distincte, marcate de cele trei reforme ale învățământului. Prima dintre ele a fost reforma din 1948-1949, care în esență a instalat un sistem copie a sistemului educațional din URSS, cea de-a doua a fost de reforma din 1958, care a liberalizat mai multe segmente ale sistemului de învățământ, precum și cea de-a treia, din 1972, care din nou restricționa sistemul și readucea ideologia național-stalinistă în sistemul educațional. Această reformă urma modelul schimbărilor din societatea românească.

După evenimentele din 1989, sistemul de învățământ românesc a intrat într-un continuu proces de reorganizare care a fost atât lăudat, dar și criticat.

Acest proces este în strânsă legătură cu un fenomen care a influențat ulterior evoluția sistemelor de învățământ superior din Europa, și anume masificarea și internaționalizarea acestuia, fapt care a generat nevoia de a asigura calitatea proceselor de educație și a dat naștere la înființarea agențiilor independente de asigurare a calității. Pentru universități apar astfel noi oportunități să demonstreze, în afara contextului național, că oferă programe de studiu de calitate care sunt certificate și de încredere.

Potrivit datelor oficiale INS în perioada 1980-1989, accesul în învățământul superior fusese drastic limitat în perioada regimului comunist, doar 10% din populația cu

³ În 1818 absolvea prima promoție de ingineri hotarnici școlarizați în limba română într-o instituție națională.

⁴ Facultatea de Agricultură a fost înființată în anul 1852, când Domnitorul Barbu Știrbei a semnat actul de organizare a „Școlii Naționale de Agricultură de la Pantelimon” (cunoscută și sub denumirea de „Institutul Național de Agricultură de la Pantelimon”).

vârsta cuprinsă între 20 și 24 de ani fiind înmatriculată într-o universitate. Numărul de studenți ce reveneau la 10.000 de locuitori era de 86 (1980) și de doar 71 de studenți (1989).

În extrema cealaltă, datele statistice de după 1990 demonstrează creșterea exponențială atât a numărului de studenți, cât și a numărului de universități, instituții organizatoare de studii superioare, fapt ușor de înțeles în contextul politic, economic și social din această perioadă. Astfel, dacă în 1990 în România existau doar 48 de universități de stat, după această dată numărul acestora a crescut spectaculos în special odată cu apariția pe piața serviciilor educaționale a universităților private. Conform studiilor unor specialiști în educație, în primii ani după 1989 au apărut peste 250 de organizații care ofereau programe de studii universitare.

Numărul mare de universități de stat și particulare, precum și diversitatea ofertei educaționale promovată de acestea au condus la necesitatea de a evalua periodic programele de studii care se finalizează cu emiterea unei diplome oficiale recunoscute de către Ministerul Educației Naționale.

Semnarea de către România a Declarației de la Bologna în 1999 a determinat redirecționarea schimbărilor în sensul unei convergențe a politicilor din sistemul de învățământ superior din România cu reformele întreprinse la nivel European și adoptarea unor măsuri coerente privind acreditarea universităților și a programelor de studii oferite de acestea pentru cele trei cicluri universitare.

Odată cu intrarea în vigoare, în 2006, a Legii Asigurării Calității a luat ființă Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ARACIS), cu atribuții în domeniul acreditării instituțiilor și programelor de studii universitare, și evaluarea calității activităților instituțiilor de învățământ superior, publice și private.

Despre lucrare

Lucrarea de față se dorește a fi o statistică istorică⁵ a învățământului superior în România, care să permită cititorului să coreleze informații statistice cu fapte și evenimente istorice, privind formarea și dezvoltarea sistemului de învățământ superior în România mai bine de 100 de ani. Generoasa statistică istorică a Institutului Național de Statistică, diverse studii și documente din arhive, ne-au permis să reconstituim în timp o serie de indicatori specifici relevanți pentru caracterizarea faptelor și evenimentelor ale sistemului de învățământ superior.

Pentru a surprinde cu acuratețe evoluția sistemului de învățământ superior pe o perioadă de peste 100 de ani, lucrarea a fost structurată într-o succesiune logică pe patru etape socioistorice, respectiv:

- *perioada timpurie a învățământului din România până în anul 1918;*
- *perioada interbelică și cel de-al Doilea Război Mondial – anii 1918-1945;*
- *perioada societății etatizate – anii 1945-1989;*
- *perioada modernă, anul 1990 – prezent.*

---

⁵ Statistica istorică este o știință ce permite istoriei să obțină concluzii cantitative în legătură cu faptele și evenimentele istorice din prezent și trecut.

Pentru fiecare etapă temporală se prezintă particularitățile sociopolitice ale sistemului de învățământ și reperle statistice ale stării și evoluției unor indicatori specifici, sub formă de serii de date și reprezentări grafice. În acest sens, autorii au extras și structurat un set de indicatori de bază care vizează principalele caracteristici ale sistemului național de învățământ, precum: numărul de studenți înmatriculați pe nivele educaționale, personalul didactic, numărul de absolvenți.

Autorii au dorit să mențină și să utilizeze în analiză interpretările și denumirile indicatorilor cu care a operat statistica oficială în perioadele respective.

Din analiza datelor și prin corelarea aspectelor curente, putem afirma că ***avem o Școală foarte bună, însă făcută de foarte puțini!***

Comparativ cu perioada interbelică, în prezent România a pierdut din Cultul Școlii, din ardoarea copiilor și a părinților de a învăța cât mai bine și mai mult.

Sperăm că lucrarea să devină interesantă și utilă cercetătorilor, mediului universitar și altor instituții/organizații interesate de geneza, evoluția, starea și activitatea mediului academic, în sprijinul dezvoltării unor politici menite să sporească calitatea și recunoașterea Sistemului Național de Învățământ Superior din România.

Mulțumim tuturor celor care, prin propuneri și sugestii, pot contribui la îmbunătățirea conținutului și calității acestei lucrări.

Jordan PETRESCU

*„Școala cea mai bună e aceea în care
înveți înainte de toate a învăța.”*

Nicolae Iorga

Introducere

Lucrarea *Geneza și evoluția învățământului superior din România – în date statistice* este prima apariție complexă de acest gen pe care a văzut-o lumina tiparului în România.

Autorii, în demersul lor, au plecat de la importanța deosebită pe care o reprezintă educația, indiferent de perioada de timp la care ne referim, pentru a asigura o populație sănătoasă din punct de vedere psihico-medical, dar sănătoasă și din punct de vedere al cunoștințelor solide, bazate pe studii și pe desfășurarea educației în sistemul național.

Nu trebuie să omitem, atunci când citim această lucrare, importanța pe care au avut-o cei care au depus eforturi pentru a consolida și dezvolta sistemul de învățământ românesc.

Abordarea acestei ample teme poate fi efectuată în cele mai diverse modalități, dar autorii s-au axat pe o prezentare decurgând din factorul timp, în care determinante au fost situația internă și situația mai largă, europeană. Învățământul românesc a făcut, încă de la început, pașii care se impuneau pentru a fi în consonanță cu ceea ce se întâmplă pe plan european. De-a lungul timpului, școala românească a dat și a înregistrat, în panoplia marilor gânditori, o seamă de personalități care și-au impus punctul de vedere și au adăugat la sistemul de învățământ românesc câte ceva, ajungând la forma pe care o întâlnim astăzi.

Nu putem omite să menționăm rolul lui Alexandru Ioan Cuza care, deși pe o perioadă de timp scurtă, a dispus și a realizat o restructurare a învățământului românesc, aducându-l mai aproape de ceea ce se întâmpla pe plan european.

Spiru Haret este un alt gânditor cu merite deosebite în așezarea învățământului pe treptele timpului, dar în deplină concordanță cu ceea ce se întâmpla prin alte țări.

Marea Unire de la Alba Iulia a fost un moment deosebit și foarte important pentru consolidarea statului unitar român din toate punctele de vedere. O serie de gânditori, de oameni de mare valoare, cu care se mândrește națiunea română, și-au pus amprenta în această problemă esențială, în consolidarea și dezvoltarea educației naționale.

Ne putem aminti de o serie de politicieni care au contribuit la evoluția educației naționale. Nu putem să îl neglijăm pe Constantin Angelescu, care are merite deosebite cu privire la cursul evoluției învățământului de toate gradele din România. Dacă am aminti numai faptul că acesta a fost cel care a fundamentat necesitatea examenului de bacalaureat, pe care l-a impus, și tot ne dăm seama de viziunea și perseverența cu care a acționat.

Duca, Ghica, Brătienii și multe alte personalități nu au scăpat din vedere nevoia ca școala românească să fie programată, structurată și să urmeze un curs ascendent pentru a ridica România la nivelul de „națiune educată”, din punct de vedere științific și cultural.

Este locul să precizăm că și Regele Ferdinand I, numit „Întregitorul”, a avut contribuții în domeniul învățământului, în general și al celui superior, în special.

Școala românească a dat, României și omenirii, personalități, cum sunt: Nicolae C. Paulescu – inventatorul insulinei, Victor Babeș – creatorul vaccinului antirabic, Ana Aslan – pion al gerontologiei, Aurel Vlaicu, Traian Vuia și Henri Coandă – pioneri ai aviației, Gogu Constantinescu – inventatorul sonicității, Hermann Oberth – autorul primelor rachete balistice, Anghel Saligny – pionier al tehnicii mondiale în construcția podurilor, Nicolae Teclu – chimist cu recunoaștere mondială, George Emil Palade – laureat al Premiului Nobel, Ioan Cantacuzino – fondatorul școlii românești de imunologie, Grigore Antipa – inițiatorul dioramelor biologice, Emil Racoviță – fondatorul biospeologiei; Ștefan Odobleja – descoperitorul ciberneticii. De asemenea, nu putem omite să menționăm și alte personalități ale vieții cultural-științifice, cum sunt: Nicolae Iorga, Mircea Eliade, Dimitrie Gusti, George Enescu, Dinu Lipatti, Constantin Brâncuși, Nicolae Grigorescu și alții, care au fost mințile luminate care au erupt în plan european, au adus cinste și măreție națiunii române.

Din analiza întreprinsă, după un studiu foarte larg de bibliografie, cuprinzând lucrări din acest domeniu, anuarele statistice de la începuturi și până în zilele noastre, am reușit, sperăm noi, să dăm o imagine complexă a evoluției și consolidării sistemului de învățământ românesc. Pentru a oferi, cu claritate, o imagine asupra demersului nostru, precizăm că tot ceea ce am menționat, selectat și inclus în această carte are la bază numai și numai prevederi ale surselor de date, surselor bibliografice studiate și, mai ales, cifrele cuprinse în anuarele statistice de-a lungul timpului.

Orice, eventuală, nepotrivire între ceea ce autorii au relevat pe baza bibliografiei studiate, eventuale alte amănunte care nu sunt cuprinse în această lucrare, nu pun în evidență insuficiența bibliografică și credem că nici nu sunt de natură să diminueze în vreun fel modul de prezentare a entităților pe nivelele de educație de vârf națională.

Pentru a fi o lucrare cursivă, ușor de interpretat, am găsit de cuviință să structurăm lucrarea în șapte capitole. Precum în matematică, în teoria celor trei puncte care se pun în șirurile de numere, și în cazul lucrării considerăm că șapte a fost numărul cel mai adecvat de capitole, pentru a cuprinde în mod logic și corelat, evoluția învățământului superior românesc, de la începuturi până în zilele noastre.

În acest sens, deși lucrarea se dorește a fi una centenară, nu puteam omite faptul că și până în anul 1918 a existat învățământ superior românesc, care a avut unele caracteristici și care au fost incluse în Capitolul I, pe care l-am intitulat „**Germanii formării învățământului superior în România**”. În acest capitol, am pornit de la aspectele generale care caracterizau societatea românească la timpul respectiv, punând accentul apoi prezentarea evoluției învățământului superior. Ne-am oprit la anul 1915, adică perioada de început a primei conflagrații mondiale, punând pe hârtie ceea ce am considerat că era semnificativ în perioada respectivă, identificând fapte, care puse în cifrele date de bibliografie, relevă modul în care în această perioadă se creau și se așezau fundamentele unor instituții de învățământ superior. Ne referim la unele dintre acestea, cum ar fi facultățile de medicină, medicină veterinară și farmacie, facultățile de știință din București și Iași, facultățile de drept din București și Iași, facultățile de litere și filozofie din București și Iași, Facultatea de Teologie din București, Academia de Înalte Studii

Comerciale și Industriale din București, Academia de Muzică și Artă din București și Iași, Academii de arte frumoase/Școala de Belle Arte din București și Iași sau despre învățământul agricol din București, care își are originea în anul 1862, ca start evolutiv.

Din simpla enumerare a instituțiilor de învățământ superior, fondate cu ceva timp înainte de 1918, observăm că majoritatea se localizează în București și Iași, capitalele celor două provincii românești care, la 24 ianuarie 1859, au creat prin unirea lor, Statul Român. Din acest punct de vedere, leagănul de cultură și știință s-a localizat în cele două orașe-metropolă, din cele două provincii românești, Moldova și Țara Românească (Valahia).

Aceeași evoluție a fost, în această perioadă, și în Transilvania, dar întrucât actul unificator s-a produs la 1 Decembrie 1918, am considerat că este bine să ne referim pe larg la acestea, după întregirea învățământului, prin Actul Marii Uniri.

În continuare, în acest capitol, am prezentat evoluția învățământului superior, în contextul structural teritorial al României din acea perioadă. Încheiem acest capitol prin a prezenta gradul de cuprindere a populației în sistemul educațional, în perioada 1899-1914.

Capitolul al doilea se intitulează „**Scurt istoric și evoluția instituțiilor de învățământ superior existente din perioada 1918-1945**”. În spiritul tratării unitare în fiecare capitol a aspectelor specifice unei perioade de timp, am prezentat cadrul general al sistemului de învățământ superior și special, ne-am referit la personalul didactic și studenții înscriși, absolvenții pe specializări, dorind să reliefăm elementele semnificative care și-au pus pecetea pe evidențierea modului în care s-a desfășurat și a evoluat învățământul superior din România Mare.

Rând pe rând, acest capitol prezintă și, credem, clarifică aspecte importante privind: istoricul apariției primelor universități de învățământ superior, în condițiile perioadei interbelice; prezentarea, fie și succintă, a instituțiilor de învățământ superior din perioada interbelică. De asemenea, am acordat atenție studiului indicatorilor specifici, precum numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți, pe total și pe centre universitare, pe tipuri de facultăți și domenii de studiu.

Ne-am oprit asupra evoluției învățământului superior pe facultăți și instituții în perioada 1918-1939, în dorința de a pune în evidență modul în care învățământul superior a evoluat pe întregul teritoriu al României. În acest sens, am selecționat 15 astfel de instituții, acoperind întreaga structură teritorială a României, dar oarecum, și întreaga structură pe domenii și specializări în care a funcționat învățământul superior din România.

Gradul de cuprindere a populației în sistemul de învățământ superior în perioada 1918-1937 vine să concretizeze situația, evoluția și nivelul pe care învățământul superior din România s-a așezat.

Capitolul al treilea, intitulat „**Evoluția învățământului superior în perioada 1946-1989**”, relevă modul în care s-a dezvoltat învățământul la acest nivel, în perioada 1946-1989.

În acest context, am efectuat prezentarea particularităților sistemului de învățământ superior, conforme sistemului social-economic din România.

Am continuat cu prezentarea modului în care se desfășura admiterea în învățământul superior, în funcție de nevoile economiei naționale, precum și modul de finanțare al învățământului, în general și al celui superior, în special.

O scurtă prezentare s-a referit la instituțiile de învățământ superior în perioada etatizată, pe care am corelat-o cu nivelul și gradul de cuprindere a populației în sistemul universitar. Am pus accentul pe evoluția numărului de studenți, pe specializări, precum și pe evoluția numărului de absolvenți pe aceste specializări. Constatăm că în sistemul despre care vorbim numărul absolvenților este apropiat de numărul studenților înscriși.

Ca urmare a dezvoltării învățământului în această perioadă, am realizat o prezentare și analiză a sistemului de învățământ superior pe regiuni de dezvoltare. În această analiză, am cuprins 20 de centre universitare care au funcționat în perioada la care ne referim. Am început tot cu centrul universitar București, urmat de Iași, Cluj-Napoca, Timișoara, Craiova și Brașov și am încheiat cu unele centre universitare mai puțin populate de studenți, și anume cele din Suceava, Oradea, Bacău, Arad, Brad sau din Câmpulung.

Capitolul al patrulea este intitulat „**Prezentarea și analiza sistemului de învățământ superior pe centre universitare în perioada 1946-1989**”. În acest capitol, care se referă la învățământul superior în România în perioada etatizată, am recurs la o analiză structurată teritorial deoarece în perioada la care am făcut referire se urmărea, ca principiu, înființarea de instituții de învățământ superior în profil teritorial.

Această gândire avea dublu scop. În primul rând, se urmărea ca universitățile să fie apropiate, prin domeniile de studiu, de specificul fiecărei zone. Astfel, instituțiile de învățământ superior din Brașov, Petroșani, Galați, Ploiești, Hunedoara și altele, aveau în structură, facultăți adaptate la specificul economic al zonei, în fiecare caz în parte. În fiecare zonă geografică, universitățile existente erau concentrate în centre universitare. Un al doilea scop al acestei repartiții teritoriale era acela de a absorbi, în universități, absolvenții ai studiilor liceale din zona respectivă.

Extinzând, putem conveni că ceea ce se întâmpla corespundea principiului socialist de „repartiție armonioasă a obiectivelor economice și a forței de muncă în profil teritorial”. Deși criticabil acest mod de tratare și a învățământului superior, în lucrarea de față ne-am oprit doar la prezentarea situației învățământului superior pe fiecare din cele 20 de centre universitare.

Capitolul al cincilea se intitulează „**Evoluția învățământului superior în perioada 1990-2017**”. În cadrul acestui capitol am realizat, sintetic, o prezentare a particularităților care au caracterizat evoluția învățământului superior, concomitent cu prezentarea datelor care se referă la cuprinderea populației în învățământul superior.

Situația de după 1990 a impus o privire atentă a analizei învățământului superior pe forme de proprietate întrucât a apărut un număr însemnat de universități particulare. De asemenea, am încercat, și credem că am reușit, o analiză a structurii învățământului superior din România pe regiuni de dezvoltare.

În cadrul acestui capitol, am prezentat, pentru început, particularitățile sistemului de învățământ superior din România în condițiile trecerii la economia de piață, ceea ce a permis înființarea și de instituții de învățământ particulare (private).

Noua legislație în domeniul învățământului a oferit posibilitatea ca în învățământul superior să se concretizeze inițiativa particulară de a constitui/înființa instituții de învățământ superior particulare incluse în sistemul național de învățământ superior. În acest context, în acest capitol, am prezentat gradul de cuprindere a candidaților în sistemul de învățământ superior. Astfel, am efectuat o amplă prezentare a instituțiilor de învățământ superior înființate începând cu anul 1990. Am recurs la o prezentare separată a instituțiilor de învățământ superior de stat și a instituțiilor de învățământ superior particulare. Am prezentat toate aceste universități pentru a reliefa, în fiecare caz în parte, specificul acestora.

Având structurat învățământul superior pe cele două forme de proprietate (de stat și particulară), am efectuat și o analiză comparativă din care se desprind o serie de concluzii.

Am închis capitolul cu o analiză a situației instituțiilor de învățământ superior pe regiuni de dezvoltare. Întregul capitol este însoțit de tabele sintetice și reprezentări grafice, de natură să facă, după opinia autorilor, mult mai lejeră analiza și interpretarea datelor statistice.

Capitolul al șaselea, „**Structura teritorială pe județe și centre universitare a instituțiilor de învățământ superior în perioada 1990-2017**”, se axează pe aducerea la zi a situației privind învățământul superior pe cuprinsul țării. Am recurs la o prezentare, pe cele 26 de județe care organizează învățământ universitar la zi.

Autorii au prezentat, pentru început, aspectele generale privind structura pe județe și centre universitare. Apoi, este prezentat fiecare județ/centru universitar, pe bază de tabele sintetice și reprezentări grafice, oferind cititorului posibilitatea de a cunoaște, analiza, interpreta sistemul de învățământ superior din România, repartizat însă și în profil teritorial.

În evoluția sa, sistemul de învățământ superior din România s-a extins prin înființarea de sucursale teritoriale sau centre de învățământ superior la distanță în 14 județe, care nu dispun de instituții de învățământ superior de stat sau particular. Aceste sucursale teritoriale sau la distanță au fost înființate de universitățile din prima categorie, existente în 26 de județe.

În acest capitol se efectuează prezentarea pe cele 14 județe a fiecărei sucursale teritoriale sau centru universitar de învățământ la distanță.

În capitolul al șaptelea, „**Profilul sistemului de învățământ în anul Centenarului**”, am prezentat situația anului universitar 2017-2018, din punct de vedere al ocupării, bazei materiale, numărului de absolvenți pe fiecare formă și nivel de educație.

În continuare, ne-am axat mai mult pe analiza sistemului universitar nivelul ISCED 6 – Programe de studii de licență, pentru a sublinia componența sistemului de învățământ universitar, structura ofertei universitare pe instituții de învățământ superior, numărul cadrelor didactice pe instituții de învățământ superior și, apoi, numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de licență.

În această parte a lucrării am zăbovit, în principal, asupra a două aspecte, și anume: numărul studenților înmatriculați pe universități și numărul studenților înmatriculați pe domenii de studiu și forme de proprietate a instituțiilor de învățământ superior.

În cadrul acestui capitol și-a găsit loc și analiza sistemului universitar, nivel ISCED 7 – Programe de studii de masterat. Conform Programului Bologna, sistemul agreeat cuprinde, la nivelul învățământului superior, trei nivele: învățământul de licență, învățământul masteral și învățământul doctoral. În două subcapitole am analizat acest sistem ca nivel al studenților înmatriculați, pe forme de studii și la nivel al absolvenților.

Sistemul universitar nivel ISCED 8, referitor la programe de studii de doctorat își găsește o atență analiză prin prezentarea ofertei universitare a școlilor doctorale, numărul de conducători de doctorat și numărul de studenți înmatriculați la aceste studii doctorale.

În acest capitol, nu puteam să nu evidențiem și evoluția absolvenților de studii superioare, pe domenii de studii, forme și pe regiuni de dezvoltare. Din aceasta desprindem anumite tendințe, evoluții și, în acest sens, putem trage și concluzii, pertinente referitoare la învățământul universitar din România.

Iată o radiografie a conținutului acestei lucrări. Autorii consideră că existau și alte aspecte care meritau să fie tratate, dar ținând seama de întinderea în timp a perioadei analizate și chiar a lucrării în sine, am preferat să fim sintetici și să adunăm, să punem împreună, datele care să aibă un curs logic pentru ca studiul pe baza acestei lucrări să poată contribui la o înțelegere a bazelor sistemului de învățământ din România, a evoluției acestuia în timp, dar mai ales, concretizarea în analiza evoluției în ultimii 100 de ani, pe care îi considerăm semnificativi pentru intensitatea cu care învățământul superior a evoluat, dar și pentru a releva progresele cu totul deosebite în ultima sută de ani.

Cititorul, fiind analistul final al oricărei lucrări, sperăm că va avea bucuria să găsească datele care îl interesează și pe baza acestora, să efectueze propria analiză și să emită propriile concluzii privind evoluția învățământului superior din România. Poate să găsească și elemente doar sugerate sau de interpretare prea sumară, dar toate acestea, exprimate cu obiectivitate, pot ajuta pe autorii acestui volum sau pe alții ca, în demersurile viitoare, să introducă aspecte noi, care să dea forme de interpretare diferite.

Considerăm că, precum noul născut, și această carte intrând în viață, pe piața literaturii de specialitate, își va trăi cu multă sau mai puțină bucurie, faptul că a apărut, este și, dacă va fi criticată, înseamnă că realmente îi interesează pe cititori.

Sperăm să fie un bun ghid pentru toți aceia care se referă la învățământul superior românesc căruia să îi găsească unele dintre particularitățile specifice sau generale și, în felul acesta, să fie un punct de pornire pentru alte lucrări similare.

Această lucrare nu reprezintă o istorie a învățământului superior românesc, ci este o prezentare precisă, sintetică pe baza datelor statistice pe care ni le-a oferit ampla bibliografie de profil studiată.

Aducem mulțumiri tuturor aceluia care, după ce au studiat (citit) lucrarea *Evoluția centenară a învățământului în România*, ne-au transmis unele sugestii de care, în conținutul acestui volum, am ținut seama.

Prof. univ. dr. Constantin ANGHELACHE

Capitolul 1

Germeii formării învățământului superior în România	43
1.1. Scurt istoric al învățământului superior românesc: cele mai vechi instituții.....	43
1.2. Evoluția corpului profesoral și a studenților înscriși pe facultăți în perioada 1899-1914.....	45
1.2.1. Facultățile de Medicină și Medicină Veterinară.....	50
1.2.2. Facultatea de Farmacie din București.....	55
1.2.3. Facultățile de Știință din București și Iași.....	57
1.2.4. Facultățile de Drept din București și Iași.....	62
1.2.5. Facultățile de Litere și Filosofie din București și Iași.....	65
1.2.6. Facultatea de Teologie din București.....	69
1.2.7. Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București.....	71
1.2.8. Academiile de Muzică și Artă Dramatică din București și Iași.....	72
1.2.9. Academiile de Arte Frumoase/Școala de Belle-Arte din București și Iași.....	75
1.2.10. Academia de Înalte Studii Agronomice din București 1862-1915.....	78
1.2.11. Școala Națională de Poduri și Șosele din București 1881-1887.....	79
1.3. Evoluția învățământului superior în profil teritorial.....	80
1.4. Ponderea populației în sistemul învățământului superior în perioada 1899-1914.....	87

Opis tabele:

Tabelul 1.1. Structuri de învățământ superior existente anterior perioadei interbelice.....	44
Tabelul 1.2. Numărul corpului profesoral universitar și al studenților înscriși în perioada 1899-1915.....	46
Tabelul 1.3. Nivelul studenților înmatriculați pe facultăți, academii și școli speciale în perioada 1899-1914.....	48
Tabelul 1.4. Ponderea studenților înmatriculați pe facultăți, academii și școli speciale în perioada 1899-1914 %.....	50
Tabelul 1.5. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Medicină din București în perioada 1899-1915.....	51
Tabelul 1.6. Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Medicină din București în perioada 1899-1915.....	52
Tabelul 1.7. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Medicină din Iași în perioada 1899-1914.....	53
Tabelul 1.8. Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Medicină din Iași în perioada 1899-1915.....	54
Tabelul 1.9. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Medicină Veterinară din București în perioada 1899-1914.....	54
Tabelul 1.10. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Farmacie din București perioada 1899-1914.....	55
Tabelul 1.11. Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Farmacie din București în perioada 1899-1915.....	56
Tabelul 1.12. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Științe din București, în perioada 1899-1914.....	58

Tabelul 1.13. Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Științe din București în perioada 1899-1915	60
Tabelul 1.14. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Științe din Iași, în perioada 1899-1910.....	60
Tabelul 1.15. Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Științe din Iași în perioada 1899-1910.....	61
Tabelul 1.16. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Drept din București, în perioada 1899-1914	63
Tabelul 1.17. Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Drept din București în perioada 1899-1914	63
Tabelul 1.18. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Drept din Iași în perioada 1900-1915.....	64
Tabelul 1.19. Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Drept din Iași în perioada 1899-1914.....	65
Tabelul 1.20. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Litere și Filosofie din București în perioada 1900-1915.....	65
Tabelul 1.21. Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Litere și Filosofie din București în perioada 1899-1914.....	67
Tabelul 1.22. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Litere și Filosofie din Iași în perioada 1899-1914	67
Tabelul 1.23. Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Litere și Filosofie din Iași în perioada 1899-1914	68
Tabelul 1.24. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Teologie din București, în perioada 1899-1915	70
Tabelul 1.25. Numărul de cadre didactice și studenți ai Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, în perioada 1913-1917.....	72
Tabelul 1.26. Numărul de studenți înmatriculați la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București pe ani de studii în perioada 1913-1917	72
Tabelul 1.27. Academia de Muzică și Artă Dramatică/Conservatoriul de Muzică și Declamație din București în perioada 1900-1914.....	73
Tabelul 1.28. Academia de Muzică și Artă Dramatică din Iași în perioada 1899-1912.....	74
Tabelul 1.29. Numărul de cadre didactice și studenți ai Academiei de Arte Frumoase/Școala de Belle-Arte din București în perioada 1903-1914.....	75
Tabelul 1.30. Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Academiei de Arte Frumoase/Școala de Belle-Arte din București în perioada 1899-1910.....	76
Tabelul 1.31. Numărul de cadre didactice și studenți ai Academiei de Arte Frumoase/Școala de Belle-Arte din Iași în perioada 1899-1914.....	77
Tabelul 1.32. Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Academiei de Arte Frumoase/Școala de Belle-Arte din Iași în perioada 1899-1914	77

Tabelul 1.33. Numărul de cadre didactice și de absolvenți ai Academiei de Înalte Studii Agronomice din București în perioada 1862-1915	78
Tabelul 1.34. Numărul de elevi înscriși, rămași și admiși în anul I, în perioada 1881-1887.....	79
Tabelul 1.35. Nivelul personalului didactic universitar în București și Iași în perioada 1899-1914.....	80
Tabelul 1.36. Numărul studenților înmatriculați în facultățile din București și Iași în perioada 1899-1914.....	82
Tabelul 1.37. Nivelul studenților înmatriculați în facultățile din București în perioada 1899-1914.....	83
Tabelul 1.38. Nivelul studenților înmatriculați în facultățile din Iași în perioada 1899-1914.....	85
Tabelul 1.39. Ponderea populației cuprinsă în sistemul educațional (învățământ superior) în perioada 1899-1914	87

Opis figuri:

Figura 1.1. Evoluția corpului profesoral și a numărului studenților români și străini în perioada 1899-1914.....	47
Figura 1.2. Evoluția numărului studenților înscriși la Facultățile de Medicină, Științe, de Drept și de Litere și Filosofie în perioada 1899-1914.....	49
Figura 1.3. Evoluția numărului studenților înscriși la Academia de Muzică și Artă Dramatică, la Facultatea de Medicină veterinară, Farmacie și Teologie în perioada 1899-1914.....	49
Figura 1.4. Evoluția numărului studenților înmatriculați la facultățile de medicină și medicină veterinară în perioada 1899-1914	51
Figura 1.5. Evoluția numărului studenților înmatriculați la Facultatea de Farmacie din București, în perioada 1899-1914	56
Figura 1.6. Evoluția numărului studenților înmatriculați la Facultatea de Științe din București și Iași în perioada 1899-1914.....	58
Figura 1.7. Evoluția corpului profesoral și a numărului studenților Facultății de Științe din București în perioada 1899-1914	59
Figura 1.8. Evoluția numărului studenților înmatriculați la Facultatea de Drept din București și Iași în perioada 1899-1914.....	62
Figura 1.9. Evoluția corpului profesoral și a studenților Facultății de Litere și Filosofie din București în perioada 1899-1914.....	66
Figura 1.10. Evoluția numărului studenților înmatriculați la Facultatea de Litere și Filosofie din București și Iași în perioada 1899-1914	69
Figura 1.11. Evoluția numărului studenților înmatriculați la Facultatea de Teologie din București în perioada 1899-1914	71
Figura 1.12. Evoluția numărului studenților înmatriculați la Academia de Muzică și Artă Dramatică din București și Iași în perioada 1899-1914.....	73

Figura 1.13. Evoluția numărului studenților înmatriculați la Academia de Arte Frumoase/ Școlile de Belle-Arte din București și Iași în perioada 1899-1914	75
Figura 1.14. Evoluția corpului profesoral universitar în București și Iași în perioada 1899-1914.....	81
Figura 1.15. Evoluția numărului studenților înscriși în București și Iași în perioada 1899-1914.....	82
Figura 1.16. Structura studenților înmatriculați pe specializări în București în anul 1899-1900	84
Figura 1.17. Structura studenților înmatriculați pe specializări în București în anul 1914-1915	84
Figura 1.18. Structura studenților înmatriculați pe specializări în Iași în anul 1900-1901	86
Figura 1.19. Structura studenților înmatriculați pe specializări în Iași în anul 1910-1911	86
Figura 1.20. Evoluția numărului studenților și a densității acestora la 10.000 de locuitori în perioada 1889-1914.....	88

*„Fără școală să nu aștepte nimeni nici părinți buni, nici fii buni,
și prin urmare nici stat bine organizat și bine cârmuit și păstorit”*

Ion Heliade Rădulescu

Capitolul 1

Germenii formării învățământului superior în România

1.1. Scurt istoric al învățământului superior românesc: cele mai vechi instituții

Primele reperi istorice privind învățământului superior pe plaiurile românești ne îndreaptă spre Moldova, când, în anul 1634, Domnitorul Vasile Lupu a fondat Academia Vasiliană¹ denumită și Colegiul Vasilian sau/și Școala Mare Domnească. În acele vremuri în Școala Mare Domnească se predă în limbă slavonă și latină, iar ulterior și în greacă. Sediul instituției a fost și la biserica „Trei Ierarhi” din Iași, întemeiată în 1640 de Vasile Lupu. Această instituție este continuatoarea Academiei Domnești din Iași care și-a avut activitatea în perioada 1707-1821².

Prima școală superioară în limba română a fost înființată la Făgăraș, în 1677 de Loráffy Zsuzsanna.

Istoria învățământului superior în București își are rădăcinile la fondarea Colegiului „Sfântul Sava”, în 1694 de către domnitorul Constantin Brâncoveanu. Numită inițial Academia Domnească de la Sfântul Sava, instituția funcționa în clădirile Mănăstirii Sfântul Sava.³

Deși au existat manifestări și interese în formarea structurilor de învățământ superior încă din secolele XVI-XVII, abia în secolul XIX s-a putut realiza acest deziderat – înființarea unor instituții solide de învățământ superior cu predare în limba română.

La începuturile sale, învățământul superior în România, era organizat pe facultăți, institute, academii sau școli speciale care aveau în componența lor secțiuni/clase speciale.

Repere istorice prezintă faptul că anterior Marii Uniri din 1918, în spațiul neamului românesc erau înregistrate 33 de astfel de structuri de învățământ superior.

---

¹ Academia Vasiliană a fost organizată după modelul Academiei Movilă din Kiev (creată de mitropolitul Petru Movilă), de unde i-au și fost trimiși profesori. Numită și Școala mare domnească, a avut un rol însemnat în dezvoltarea culturală a Moldovei.

Sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Academia_Vasiliană

² Continuatoarea Academiei Domnești din Iași a fost Gimnaziul Vasilian care a funcționat în perioada 1821-1835. Iar continuatoarea Gimnaziului Vasilian a fost Academia Mihăileană 1835-1847, considerată a fi prima instituție de învățământ superior modernă din Moldova.

³ <https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/scurt-istoric-al-invatamantului-superior-romanesc-cele-mai-vechi-universitati-romanesti>

Identificând structurile în care a funcționat învățământul superior și anul înființării acestora, ne putem crea o imagine clară asupra formării învățământului superior în România pe: facultăți, academii, școli speciale și centre universitare (Tabelul 1.1).

Tabelul 1.1

Structuri de învățământ superior existente anterior perioadei interbelice

Instituțiunea de învățământ superior și special	Localitatea și anul înființării
1. Academia Domnească - Ingineri hotarnici și ingineri civili	Iași (anul 1813) *
2. Facultățile de Medicină	București (anul 1857), Iași (anul 1879)
3. Facultățile de Medicină Veterinară	București (anul 1852)
4. Facultățile de Farmacie	București (anul 1857), Iași (anul 1879),
5. Facultățile de Științe	București (anul 1864), Iași (anul 1890), Cernăuți (anul 1875)
6. Facultățile de Drept	București (anul 1850), Iași (anul 1855), Cernăuți (anul 1875),
7. Facultățile de Litere și Filosofie	București (anul 1864), Iași (anul 1835), Cernăuți (anul 1875)
8. Facultățile de Teologie Ortodoxă	București (anul 1881), Cernăuți-Suceava (anul 1875), Iași (anul 1860)
9. Academii de Înalte Studii Comerciale și Industriale	București (anul 1913)
10. Academii de Înalte Studii Agronomice	București (anul 1852), Cluj (anul 1869)
11. Facultatea de Științe Agricole	Iași (1912)
12. Academia de Arhitectură	București (anul 1897)
13. Academii de Muzică și Artă Dramatică	București (anul 1834) **, Iași (anul 1860)
14. Conservatorul de Muzică și Artă Dramatică	Cernăuți (anul 1875)
15. Academii de Arte Frumoase/Belle-Arte	București (anul 1864), Iași (1860)
16. Școli tehnice superioare	București (anul 1818)
17. Școala de Poduri și Șosele	București (anul 1867)
18. Școala de Conducători, Desenatori și Arhitectură	București (anul 1897)
19. Institut Electrotehnic	Iași (anul 1912) ***
20. Școala Navală Superioară	Constanța (anul 1909) ****

Notă:

* Școala Superioară Domnească, creată la Iași în 1714 de Alexandru Mavrocordat (1711-1716), cu sprijinul patriarhului Hrisant al Ierusalimului, care era și conducătorul acestei academii. În ianuarie 1814 (stil vechi), la Iași, Gheorghe Asachi inaugura în cadrul Academiei domnești o clasă specială de inginerie civilă. În 1818 absolvă prima promoție de ingineri hotarnici școlarizați în limba română într-o instituție națională. A fost reorganizată de mai multe ori și a funcționat până în 1821. În continuare, școala se dezvoltă în cadrul Academiei Mihailene (1835) și, ulterior, în cadrul Universității din Iași, înființate în anul 1860. Această școală poate fi considerată nucleul învățământului tehnic superior din Moldova.

Sursa: *Acte și documente relative la istoria renașterii României*, vol. I, București, 1900, p. 321.

** În anul 1834 Arta Dramatică și în 1864 de Muzică.

*** Școala de electricitate industrială de la Iași devenea, prin lege, Institut electrotehnic. În 1939 Institutul s-a transformat în Politehnica „Gheorghe Asachi” din Iași.

**** La 26 februarie 1896 s-a înființat Școala de Aplicație a Sublocotenenților de Marină, ce a funcționat la Galați până în anul 1901 când a fost mutată la Constanța. La 29 octombrie 1909, își schimbă denumirea în Școala Navală Superioară, a funcționat la Constanța până la Primul Război Mondial. Aceasta și-a reluat activitatea la 9 iunie 1920.

Sursa: Sistematizare autori.

Ulterior, prin reorganizarea sistemului de învățământ, s-au format universități prin „fuzionarea locală/zonală” a mai multor facultăți, școli sau institute.

1.2. Evoluția corpului profesoral și a studenților înscriși pe facultăți în perioada 1899-1914

Primele date statistice existente în Anuarele Statistice ale României privind sistemul de învățământ superior oferă date începând cu anul universitar 1899-1900.

Datele statistice centralizate din primele Anuare Statistice ale României ne permit caracterizarea sistemului de învățământ superior la nivelul fiecărei facultăți prin analiza personalului didactic și a numărului studenților înscriși.

În acest sens, potrivit datelor oficiale INS, în perioada 1899-1914, la nivelul *centrului universitar București* au existat zece instituții:

- Facultatea de Medicină din București;
- Facultatea de Medicină Veterinară din București;
- Facultatea de Farmacie din București;
- Facultatea de Științe din București;
- Facultatea de Drept din București;
- Facultatea de Litere și Filosofie din București;
- Facultatea de Teologie din București;
- Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București;
- Academia de Muzică și Artă Dramatică din București/Conservatoriul de muzică și declamației;
- Academia de Arte Frumoase din București/Școala de Belle-Arte.

La nivelul *centrului universitar Iași* au existat șase instituții de învățământ superior, respectiv:

- Facultatea de Medicină din Iași;
- Facultatea de Științe din Iași;
- Facultatea de Drept din Iași;
- Facultatea de Litere și Filosofie Iași;
- Academia de Muzică și Artă Dramatică din Iași;
- Academia de Arte Frumoase din Iași.

Pentru a evidenția modul în care s-a format și evoluat învățământul superior din România, vom prezenta numărul corpului profesoral și al studenților înscriși în perioada de dinaintea anului 1918 (Tabelul 1.2).

Tabelul 1.2

Numărul corpului profesoral universitar și al studenților înscriși în perioada 1899-1915

Anul	Corpul profesoral*	Studenți înscriși			Pondere studenți străini (%)	Raport studenți/corp profesoral
		Studenți români	Studenți străini	Total studenți		
1899/1900	194	5.815	486	6.301	7,71	32
1900/1901	209	6.623	546	7.169	7,62	34
1901/1902	220	4.653	451	5.104	8,84	23
1902/1903	230	5.265	392	5.657	6,93	25
1903/1904	215	5.896	454	6.350	7,15	30
1904/1905	341	6.099	385	6.484	5,94	19
1905/1906	400	5.699	446	6.145	7,26	15
1906/1907	405	5.972E	443E	6.415E	6,91	16
1907/1908	444	5.610	359	6.045	6,01	13
1908/1909	254	5.285	307	5.592	5,49	22
1909/1910	251	4.873	268	5.141	5,21	20
1910/1911	272	4.601	234	4.835	4,84	18
1911/1912	401	5.775	325	6.100	5,33	15
1912/1913	386	5.648	338	5.986	5,65	16
1913/1914	459	6.677	437	7.114	6,14	15
1914/1915	464	6.358	474	6.832	6,94	15

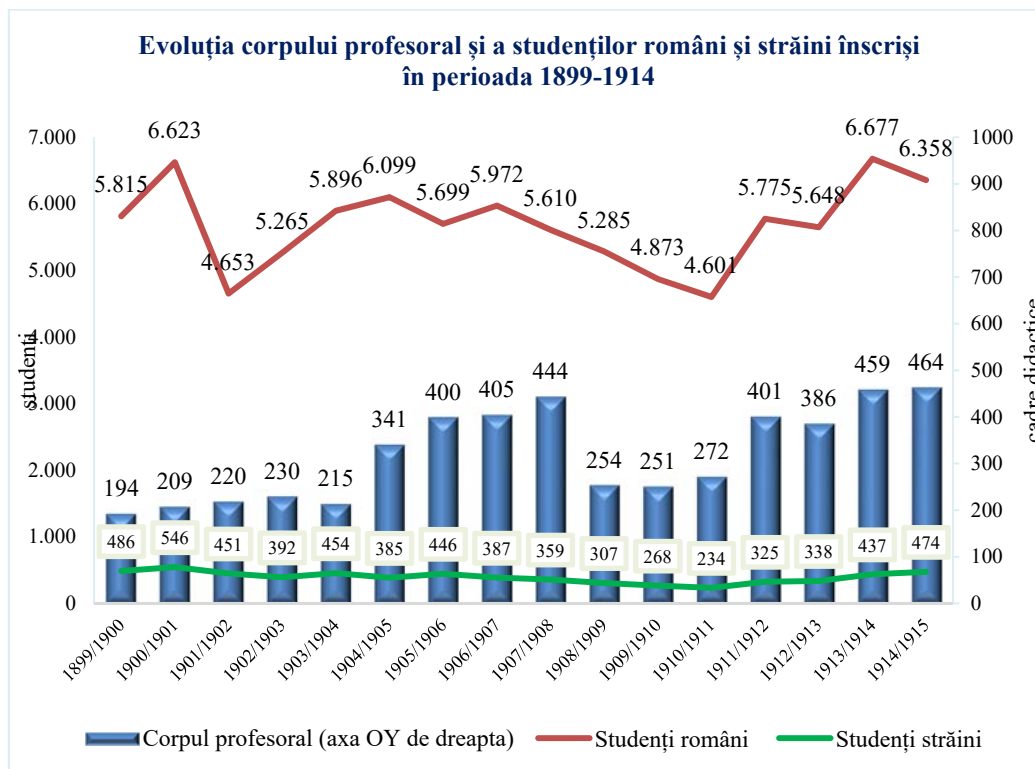
* Definitivi, agregați, suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți.

E – Valoare estimată.

Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anualele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Modul în care a evoluat numărul de cadre didactice (corpul profesoral), al studenților (români, străini și pe total) este prezentat în Figura 1.1.

Figura 1.1. *Evoluția corpului profesoral și a numărului studenților români și străini în perioada 1899-1914*

În anul universitar 1899-1900 exista un corp profesoral de 194 cadre didactice, care asigurau pregătirea a 5.815 studenți români, la care se adăugau 486 de studenți străini, numărul total fiind de 6.301 studenți. Ponderea studenților străini în învățământul românesc din acea perioadă, în anul universitar la care am făcut referire, era de aproximativ opt studenți străini la un cadru didactic. Dacă facem referire la raportul studenți la un cadru didactic, numărul era 32.

Treptat, nivelul indicatorilor analizați a crescut, cu mici oscilații, cum a fost în anul universitar 1903-1904, când era redus, ajungând în anul școlar universitar 1914-1915 la 464 cadre didactice, care asigurau pregătirea unui număr de 6.358 de studenți români și 474 de studenți străini, în total 6.832 de studenți, care erau pe băncile universităților din România. Studenții străini aveau o pondere de 6,94% din totalul studenților înscriși la învățământul superior din România, fiind într-o proporție de 15 studenți la un cadru didactic.

Pentru a surprinde diversitatea și nivelul sistemului de învățământ superior au fost agregate datele celor două centre universitare pe tipuri de facultăți, instituții astfel:

Tabelul 1.3

Nivelul studenților înmatriculați pe facultăți, academii și școli speciale în perioada 1899-1914

Anul	Medicină	Medicină veterinară	Farmacie	Științe	Drept	Litere și Filosofie	Teologie	Academia de Muzică și Artă Dramatică	Școala de Belle-Arte	Total
1899/1900	753	90	474	660	2343	628	227	943	183	6.301
1900/1901	844	68	441	512	2923	784	230	1065	302	7.169
1901/1902	847	51	423	465	1706	415	216	723	258	5.104
1902/1903	714	36	439	335	2405	571	171	678	308	5.657
1903/1904	912	35	367	354	2792	504	234	765	387	6.350
1904/1905	785	34	351	261	2816	485	201	1271	280	6.484
1905/1906	806	35	155	312	2829	484	259	1051	214	6.145
1906/1907	961	45	330	302	2638	439	306	1060	334	6.415
1907/1908	875	62	145	276	2481	434	267	1195	310	6.045
1908/1909	719	48	409	279	1946	464	206	918	603	5.592
1909/1910	677	67	419	413	1971	430	196	796	172	5.141
1910/1911	732	56	394	315	1679	446	163	888	162	4.835
1911/1912	1232	84	399	179	2866	544	154	642	0	6.100
1912/1913	1187	67	382	192	2894	617	198	416	33	5.986
1913/1914	1244	61	373	227	3111	635	235	418	112	7.114*
1914/1915	1306	69	406	253	2990	634	282	398	38	6.832**

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

E – Valoare estimată.

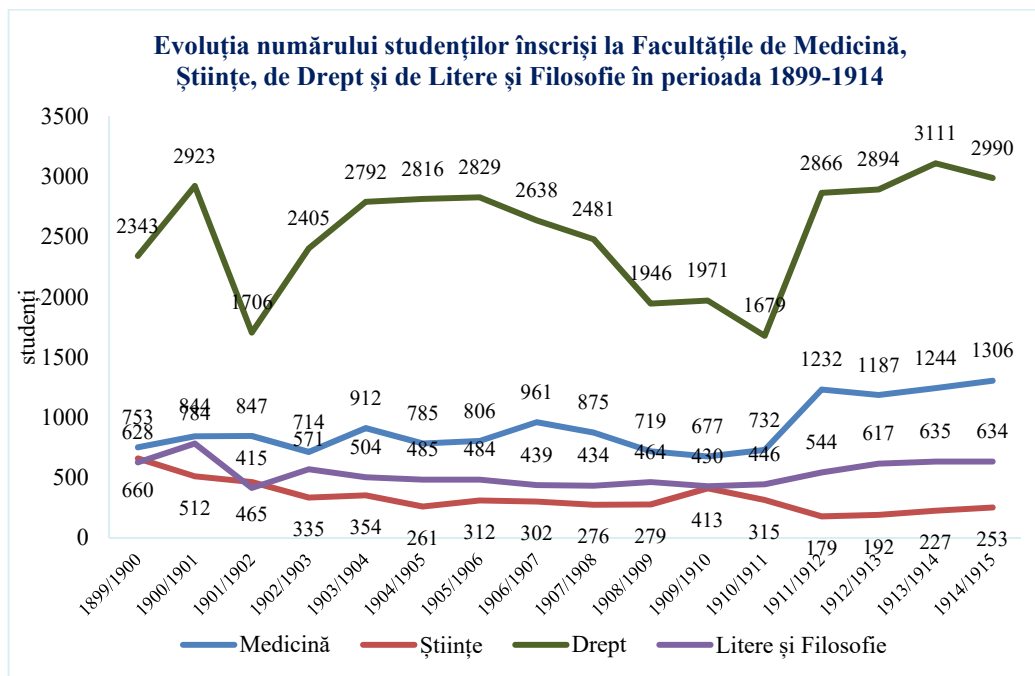
* Din care 698 studenți ai Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București.

**Din care 456 studenți ai Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București.

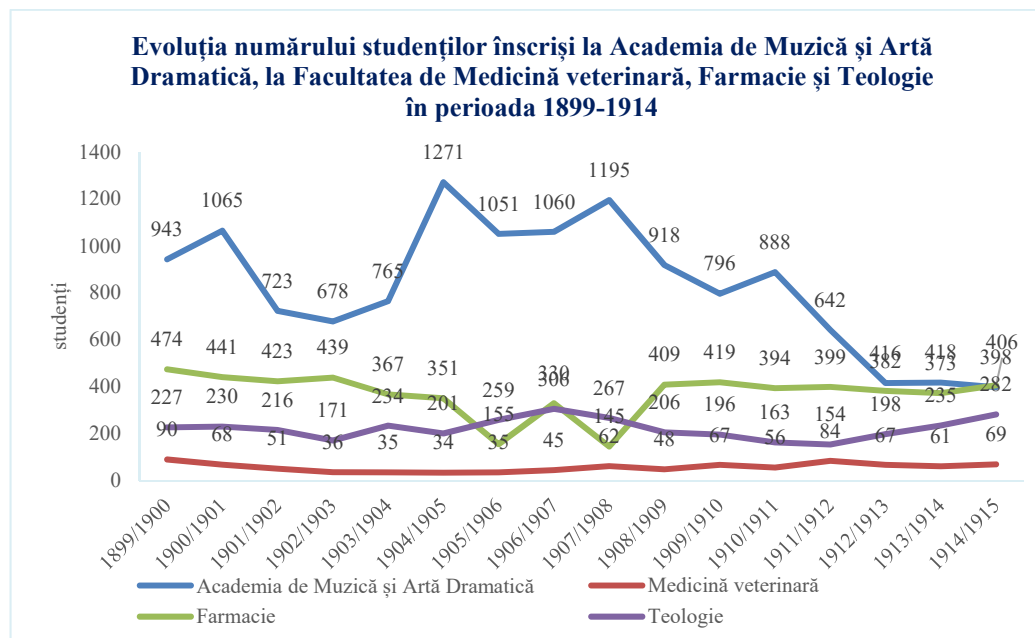
Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Datele din Tabelul 1.3 sunt prezentate sintetic în Figura 1.2, reliefând mult mai clar evoluția numărului de studenți înscriși la facultățile menționate în legenda graficului 1.2, respectiv Facultățile de Medicină, Științe, de Drept și de Litere și Filosofie și a graficului 1.3, respectiv Academia de Muzică și Artă Dramatică, la Facultatea de Medicină veterinară, Farmacie și Teologie, în perioada 1899-1914.

Figura 1.2. Evoluția numărului studenților înscriși la Facultățile de Medicină, Științe, de Drept și de Litere și Filosofie în perioada 1899-1914

Figura 1.3. Evoluția numărului studenților înscriși la Academia de Muzică și Artă Dramatică, la Facultatea de Medicină veterinară, Farmacie și Teologie în perioada 1899-1914

În continuare, în Tabelul 1.4 sunt sintetizate și prezentate de autori ponderile studenților înmatriculați pe facultăți, academii și școli speciale (de nivel postliceal), în perioada 1899-1914.

Tabelul 1.4

Ponderea studenților înmatriculați pe facultăți, academii și școli speciale în perioada 1899-1914 (%)

Anul	Medicină	Medicină veterinară	Farmacie	Științe	Drept	Litere și Filosofie	Teologie	Academia de Muzică și Artă Dramatică	Școala de Belle-Arte
1899/1900	<i>12,0</i>	<i>1,4</i>	<i>7,5</i>	<i>10,5</i>	<i>37,2</i>	<i>10,0</i>	<i>3,6</i>	<i>15,0</i>	<i>2,9</i>
1900/1901	<i>11,8</i>	<i>0,9</i>	<i>6,2</i>	<i>7,1</i>	<i>40,8</i>	<i>10,9</i>	<i>3,2</i>	<i>14,9</i>	<i>4,2</i>
1901/1902	<i>16,6</i>	<i>1,0</i>	<i>8,3</i>	<i>9,1</i>	<i>33,4</i>	<i>8,1</i>	<i>4,2</i>	<i>14,2</i>	<i>5,1</i>
1902/1903	<i>12,6</i>	<i>0,6</i>	<i>7,8</i>	<i>5,9</i>	<i>42,5</i>	<i>10,1</i>	<i>3,0</i>	<i>12,0</i>	<i>5,4</i>
1903/1904	<i>14,4</i>	<i>0,6</i>	<i>5,8</i>	<i>5,6</i>	<i>44,0</i>	<i>7,9</i>	<i>3,7</i>	<i>12,0</i>	<i>6,1</i>
1904/1905	<i>12,1</i>	<i>0,5</i>	<i>5,4</i>	<i>4,0</i>	<i>43,4</i>	<i>7,5</i>	<i>3,1</i>	<i>19,6</i>	<i>4,3</i>
1905/1906	<i>13,1</i>	<i>0,6</i>	<i>2,5</i>	<i>5,1</i>	<i>46,0</i>	<i>7,9</i>	<i>4,2</i>	<i>17,1</i>	<i>3,5</i>
1906/1907	<i>15,0</i>	<i>0,7</i>	<i>5,1</i>	<i>4,7</i>	<i>41,1</i>	<i>6,8</i>	<i>4,8</i>	<i>16,5</i>	<i>5,2</i>
1907/1908	<i>14,5</i>	<i>1,0</i>	<i>2,4</i>	<i>4,6</i>	<i>41,0</i>	<i>7,2</i>	<i>4,4</i>	<i>19,8</i>	<i>5,1</i>
1908/1909	<i>12,9</i>	<i>0,9</i>	<i>7,3</i>	<i>5,0</i>	<i>34,8</i>	<i>8,3</i>	<i>3,7</i>	<i>16,4</i>	<i>10,8</i>
1909/1910	<i>13,2</i>	<i>1,3</i>	<i>8,2</i>	<i>8,0</i>	<i>38,3</i>	<i>8,4</i>	<i>3,8</i>	<i>15,5</i>	<i>3,3</i>
1910/1911	<i>15,1</i>	<i>1,2</i>	<i>8,1</i>	<i>6,5</i>	<i>34,7</i>	<i>9,2</i>	<i>3,4</i>	<i>18,4</i>	<i>3,4</i>
1911/1912	<i>20,2</i>	<i>1,4</i>	<i>6,5</i>	<i>2,9</i>	<i>47,0</i>	<i>8,9</i>	<i>2,5</i>	<i>10,5</i>	<i>0,0</i>
1912/1913	<i>19,8</i>	<i>1,1</i>	<i>6,4</i>	<i>3,2</i>	<i>48,3</i>	<i>10,3</i>	<i>3,3</i>	<i>6,9</i>	<i>0,6</i>
1913/1914	<i>19,4</i>	<i>1,0</i>	<i>5,8</i>	<i>3,5</i>	<i>48,5</i>	<i>9,9</i>	<i>3,7</i>	<i>6,5</i>	<i>1,7</i>
1914/1915	<i>20,5</i>	<i>1,1</i>	<i>6,4</i>	<i>4,0</i>	<i>46,9</i>	<i>9,9</i>	<i>4,4</i>	<i>6,2</i>	<i>0,6</i>

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

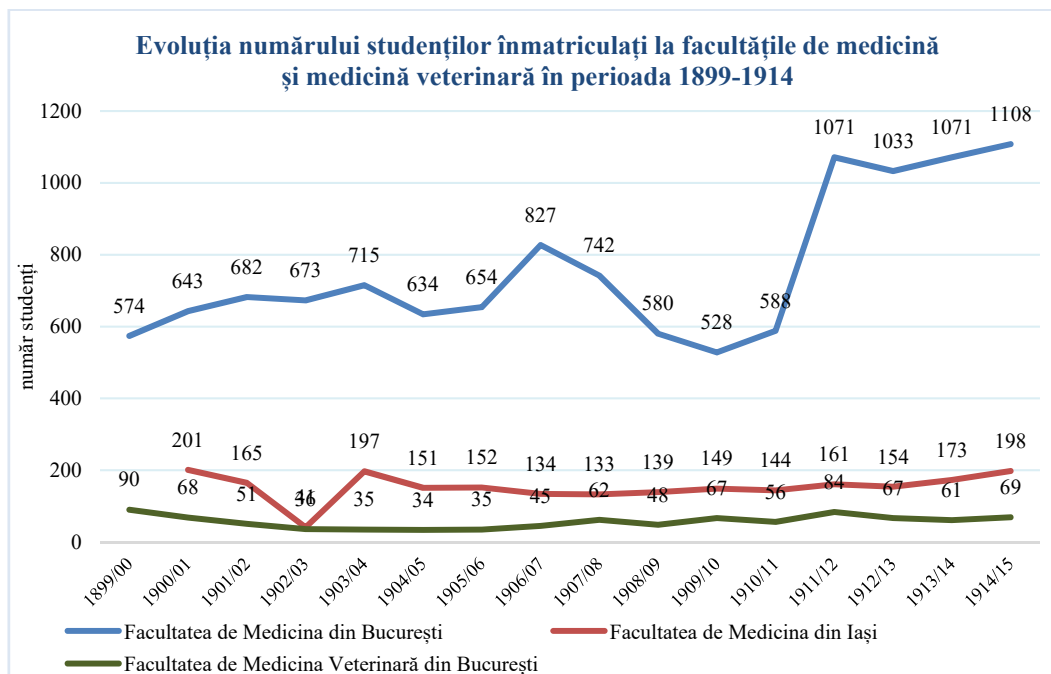
Pentru a surprinde evoluția comparativă și intensitatea procesului educațional pe domenii, prezentarea este realizată pe tipuri de facultăți/specializări.

1.2.1. Facultățile de Medicină și Medicină Veterinară

Instituțiile de învățământ superior care și-au pus amprenta asupra învățământului și a sistemului medical din România în perioada de început au fost:

- Facultatea de Medicină din București;
- Facultatea de Medicină din Iași,
- Facultatea de Medicină Veterinară din București.

În Figura 1.4 este prezentată grafic evoluția numărului studenților înmatriculați la facultățile de medicină și medicină veterinară, în perioada 1899-1914.

Figura 1.4. *Evoluția numărului studenților înmatriculați la facultățile de medicină și medicină veterinară în perioada 1899-1914*

În perioada 1899-1916, la **Facultatea de Medicină din București** numărul de profesori definitivi și agregați era oarecum constant, amplitudinea era între 22 și 34 cadre didactice, majoritatea cadrelor erau suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți, care asigurau pregătirea complexă a studenților în domeniu. Datele referitoare la întreaga perioadă privind numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Medicină din București sunt prezentate sintetic în Tabelul 1.5.

Tabelul 1.5

Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Medicină din București în perioada 1899-1915

Anul	Personal didactic			Total studenți	Raport studenți /personal didactic
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic		
1899/1900	25	1	26	574	22
1900/1901		26	26	643	25
1901/1902	25	3	28	682	24
1902/1903	24	2	26	673	26
1903/1904	22	5	27	715	26
1904/1905	23	69	92	634	7
1905/1906	25	88	113	654	6

Anul	Personal didactic			Total studenți	Raport studenți /personal didactic
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic		
1906/1907	29	92	121	827	7
1907/1908	26	92	118	742	6
1908/1909	25	40	65	580	9
1909/1910	24	16	40	528	13
1910/1911	24	17	41	588	14
1911/1912	29	122	151	1.071	7
1912/1913	33	124	157	1.033	7
1913/1914	34	144	178	1.071	6
1914/1915	32	152	184	1.108	6

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Vom face referire la *Facultatea de Medicină din Iași*, care s-a înființat în anul 1900. Personalul universitar în 1900-1901 a fost de 14 cadre didactice și 7 suplinitori, deci un personal total de 21. Studenții înscriși la această universitate au fost, în acel an, în număr de 105, iar totalul studenților, incluzându-i și pe cei străini, a fost de 201, asigurând o medie de 10 studenți pe un cadru didactic.

Tabelul 1.6
Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Medicină din București în perioada 1899-1915

Anul	Studenți înscriși				Studenți		Pondere studente (%)	
	Cetățeni români		Cetățeni străini		Români	Străini	Românce	Străine
	Stu- denți	Stu- dente	Stu- denți	Stu- dente				
1899/1900	395	22	152	5	417	157	5,28	3,18
1900/1901	473	28	137	5	501	142	5,59	3,52
1901/1902	495	44	136	7	539	143	8,16	4,90
1902/1903	494	48	127	4	542	131	8,86	3,05
1903/1904	525	48	133	9	573	142	8,38	6,34
1904/1905	471	58	98	7	529	105	10,96	6,67
1905/1906	480	71	95	8	551	103	12,89	7,77
1906/1907	714		113		714	113	-	-
1907/1908	519	116	96	11	635	107	18,27	10,28
1908/1909	431	70	70	9	501	79	13,97	11,39
1909/1910	378	81	59	10	459	69	17,65	14,49
1910/1911	407	97	71	13	504	84	19,25	15,48
1911/1912	653	278	117	23	931	140	29,86	16,43
1912/1913	676	231	103	23	907	126	25,47	18,25

Anul	Studenti înscriși				Studenti		Pondere studente (%)	
	Cetățeni români		Cetățeni străini		Români	Străini	Românce	Străine
	Stu- denți	Stu- dente	Stu- denți	Stu- dente				
1913/1914	690	231	130	20	<i>921</i>	<i>150</i>	<i>25,08</i>	<i>13,33</i>
1914/1915	704	241	136	27	<i>945</i>	<i>163</i>	<i>25,50</i>	<i>16,56</i>

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

În tabelele 1.6 și 1.7 se prezintă sintetic, pe baza determinărilor efectuate de autori, evoluția numărului de studenți români și străini pe sexe (1.6), ca și cea a numărului de cadre didactice și studenți la Facultatea de Medicină din Iași, în perioada 1899-1914.

Tabelul 1.7
Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Medicină din Iași în perioada 1899-1914

Anul	Personal didactic			Total Studenți	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic		
1889/1900	14	4	18	179	10
1900/1901	14	7	21	201	10
1901/1902	14	10	24	165	7
1902/1903	14	7	21	41	2
1903/1904	16	8	24	197	8
1904/1905	18	23	41	151	4
1905/1906	16	31	47	152	3
1906/1907	15	33	48	134	3
1907/1908	16	40	56	133	2
1908/1909	14	18	32	139	4
1909/1910	15	7	22	149	7
1910/1911	13	5	18	144	8
1911/1912	15	44	59	161	3
1912/1913	17	35	52	154	3
1913/1914	21	55	76	173	2
1914/1915	22	57	79	198	3

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Evolutiv, așa cum rezultă din Tabelul 1.8, situația studenților de la această universitate a ajuns în anul universitar 1914-1915 la 22 cadre didactice și 57 suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți, iar numărul studenților a crescut la 112 persoane, totalul, inclusiv studenți străini, fiind de 198.

Tabelul 1.8

**Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Medicină din Iași
în perioada 1899-1915**

Anul	Studenți înscriși				Studenți		Pondere studente	
	Cetățeni români		Cetățeni străini		Români	Străini	Românce %	Străine %
	Stu- denți	Stu- dente	Stu- denți	Stu- dente				
1899/1900	83	17	77	2	100	78	17,00	2,53
1900/1901	105	14	77	5	119	82	11,76	6,10
1901/1902	83	10	68	4	93	72	10,75	5,56
1902/1903	28	1	10	2	29	12	3,45	16,67
1903/1904	116	22	52	7	138	59	15,94	11,86
1904/1905	101	12	32	6	113	38	10,62	15,79
1905/1906	93	19	30	10	112	40	16,96	25,00
1906/1907	108		26		108	26	-	-
1907/1908	84	25	18	6	109	24	22,94	25,00
1908/1909	90	29	15	5	119	20	24,37	25,00
1909/1910	101	26	19	3	127	22	20,47	13,64
1910/1911	97	30	13	4	127	17	23,62	23,53
1911/1912	105	33	16	7	138	23	23,91	30,43
1912/1913	106	26	16	6	132	22	19,70	27,27
1913/1914	112	31	21	9	143	30	21,68	30,00
1914/1915	112	44	32	10	156	42	28,21	23,81

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

A doua facultate care își are începuturile în această perioadă este **Facultatea de Medicină Veterinară din București** care a fost fondată în anul 1902. La începuturi existau trei cadre didactice și 13 asistenți, total 16 persoane personal didactic și un număr de 88 studenți, cu doi studenți străini, în total 90. În anul universitar 1914-1915 se înregistrau 69 de studenți, toți fiind studenți români. Este vorba de o cădere a învățământului universitar care și-a reconsiderat activitatea ulterior. În Tabelul 1.9 am prezentat datele sintetice privind evoluția Facultății de Medicină Veterinară din București.

Tabelul 1.9

**Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Medicină Veterinară
din București în perioada 1899-1914**

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși		Raport studenți/ personal didactic	
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Cetățeni români			
				Stu- denți	Stu- dente		
1899/1900	3	13	16	88+2*	:	90	6
1900/1901	3	13	16	66+2*	:	68	4
1901/1902	3	13	16	50+1*	:	51	3

Anul	Personal didactic			Studenti înscriși			Raport studenti/ personal didactic
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Cetățeni români		Total Studenti	
				Stu- denți	Stu- dente		
1902/1903	9	23	32	35	1	36	1
1903/1904	9	7	16	35	:	35	2
1904/1905	9	7	16	34	:	34	2
1905/1906	9	10	19	34	1	35	2
1906/1907	9	7	16	44	1	45	3
1907/1908	9	13	22	61	1	62	3
1908/1909	9	:	9	48	:	48	5
1909/1910	9	:	9	67	:	67	7
1910/1911	9	:	9	56	:	56	6
1911/1912	:	:	:	84	:	84	:
1912/1913	:	:	:	67	:	67	:
1913/1914	:	:	:	61	:	61	:
1914/1915	:	:	:	69	:	69	:

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

* Studenți străini.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

1.2.2. Facultatea de Farmacie din București

Facultatea de Farmacie din București și-a început activitatea în anul universitar 1899-1900, cu un singur cadru didactic și doi asistenți titularizați în instituție, plus alte cadre didactice de la Facultatea de Medicină din București, care asigurau pregătirea a 380 de studenți români, 75 de studenți străini, în total 474 studenți.

Tabelul 1.10
Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Farmacie din București
perioada 1899-1914

Anul	Personal didactic ^{a)}			Total studenți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	
1899/1900	1	2	3	474
1900/1901	1	2	3	441
1901/1902	1	1	2	423
1902/1903	1	1	2	439
1903/1904	4	3	7	367
1904/1905	4	2	6	351
1905/1906	:	:	:	155
1906/1907	:	:	:	330
1907/1908	:	:	:	145
1908/1909	9	:	9	409
1909/1910	24	:	24	419

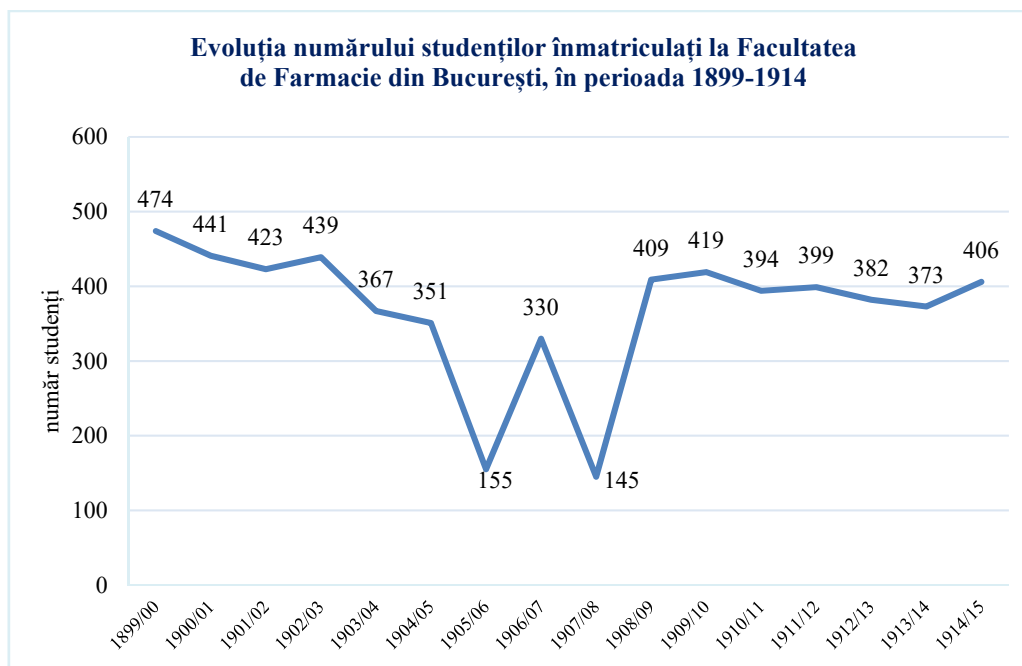
Anul	Personal didactic ^{a)}			Total studenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	
1910/1911	24	:	24	394
1911/1912	:	:	:	399
1912/1913	:	:	:	382
1913/1914	:	:	:	373
1914/1915	:	:	:	406

Notă: ^{a)} Plus personalul didactic de la Facultatea de Medicină din București.

Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Evoluția numărului studenților înmatriculați la Facultatea de Farmacie din București în perioada 1899-1914 este prezentată grafic în Figura 1.5.

Figura 1.5. Evoluția numărului studenților înmatriculați la Facultatea de Farmacie din București, în perioada 1899-1914

Tabelul 1.11 reflectă această structură și, mai ales, evoluția până în anul universitar 1914-1915, când numărul de studenți a crescut la 234, cu un număr de 49 studenți străini. Având în vedere că se perpetuau de la un an la altul, nu era ca acum an pregătitor, ci erau ani de regularizare. În evoluția acestei unități de învățământ superior din România constatăm o evoluție oscilantă, anii universitari 1909-1910 și 1910-1911 fiind cel mai bine reprezentați în structura cadrelor didactice care lucrau și în ceea ce privește numărul de studenți înscriși.

Tabelul 1.11
Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Farmacie din București în perioada 1899-1915

Anul	Studenți înscriși				Total studenți		Pondere studente	
	Cetățeni români		Cetățeni străini		Români	Străini	Românce (%)	Străine (%)
	Stu- denți	Stu- dente	Stu- denți	Stu- dente				
1899/1900	380	18	75	1	398	76	<i>4,52</i>	<i>1,32</i>
1900/1901	358	32	49	2	390	51	<i>8,21</i>	<i>3,92</i>
1901/1902	330	40	50	3	370	53	<i>10,81</i>	<i>5,66</i>
1902/1903	329	57	52	1	386	53	<i>14,77</i>	<i>1,89</i>
1903/1904	268	51	45	3	319	48	<i>15,99</i>	<i>6,25</i>
1904/1905	253	57	36	5	310	41	<i>18,39</i>	<i>12,20</i>
1905/1906	105	29	21	-	134	21	<i>21,64</i>	-
1906/1907	285		45		285	45		:
1907/1908	83	44	15	3	127	18	<i>34,65</i>	<i>16,67</i>
1908/1909	247	112	45	5	359	50	<i>31,20</i>	<i>10,00</i>
1909/1910	238	134	41	6	372	47	<i>36,02</i>	<i>12,77</i>
1910/1911	237	125	26	6	362	32	<i>34,53</i>	<i>18,75</i>
1911/1912	227	129	36	7	356	43	<i>36,24</i>	<i>16,28</i>
1912/1913	231	116	34	1	347	35	<i>33,43</i>	<i>2,86</i>
1913/1914	213	113	38	9	326	47	<i>34,66</i>	<i>19,15</i>
1914/1915	234	123	36	13	357	49	<i>34,45</i>	<i>26,53</i>

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

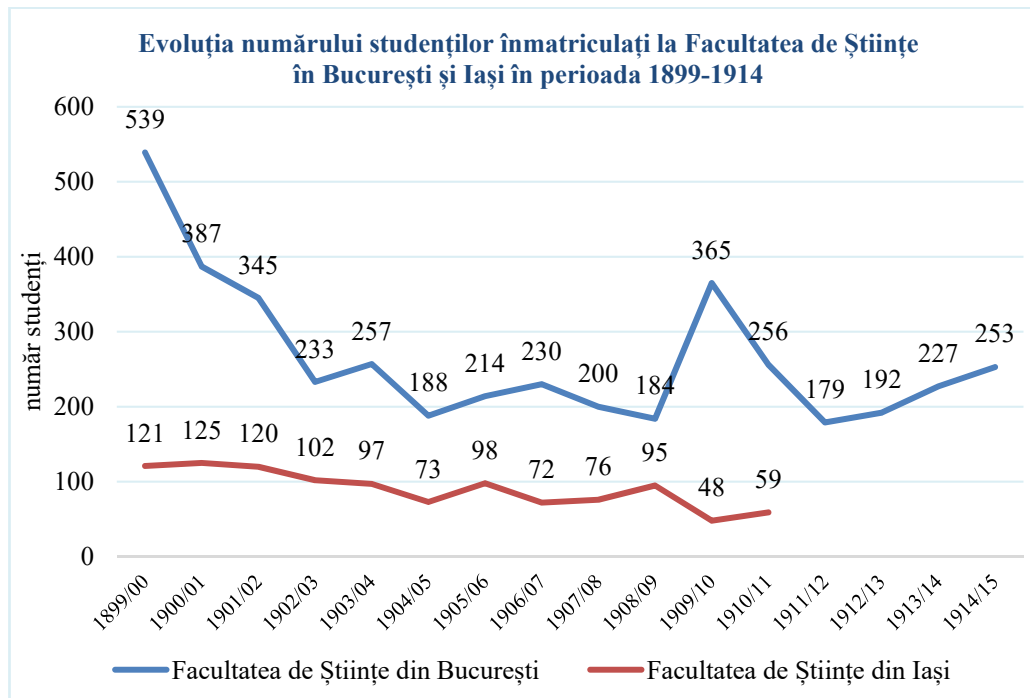
Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

1.2.3. Facultățile de Științe din București și Iași

În țară existau două facultăți de Științe: Facultatea de Științe din București și Facultatea de Științe din Iași.

Potrivit datelor statistice, *Facultatea de Științe din București* în anul universitar 1899-1900 și-a început activitatea cu 15 profesori titulari și trei asistenți, în total 18 cadre didactice, asigurând pregătirea a 460 de studenți la care se adaugă 27 studenți străini. Adăugăm aici și structura pe partea feminină, în sensul că 51 de persoane erau fete, iar din străinătate era o singură persoană. Numărul total de studenți a fost de 539, ceea ce însemna circa 30 de studenți la un cadru didactic.

Evoluția numărului studenților înmatriculați la Facultatea de Științe din București și Iași, în perioada 1899-1914 este prezentată grafic în Figura 1.6.

Figura 1.6. Evoluția numărului studenților înmatriculați la Facultatea de Științe din București și Iași în perioada 1899-1914

Evoluția a continuat în ceea ce privește numărul cadrelor didactice, care a ajuns la un nivel oarecum mai greu de înțeles în 1914-1915, la 28 de cadre didactice care asigurau pregătirea a 253 studenți, în medie nouă pe un cadru didactic. Anii în care învățământul la această Facultate de Științe din București a evoluat au fost în perioada 1904-1905 până în 1907-1908, când numărul de cadre didactice a crescut, deși numărul studenților a scăzut. Se asigură astfel o prezență și o repartiție a cadrelor didactice, care asigurau pregătirea unui număr de circa nouă studenți.

Tabelul 1.12 pune în evidență evoluția în timp a acestei activități la facultatea menționată.

Tabelul 1.12
Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Științe din București în perioada 1899-1914

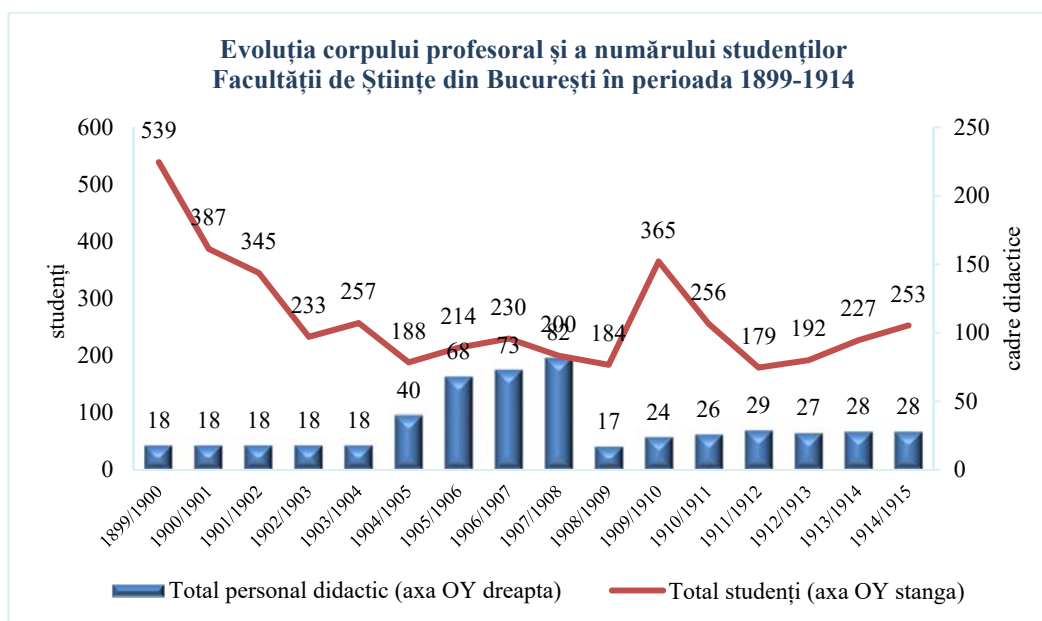
Anul	Personal didactic			Total studenți	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregăți	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic		
1899/1900	15	3	18	539	30
1900/1901	14	4	18	387	22
1901/1902	14	4	18	345	19
1902/1903	12	6	18	233	13

Anul	Personal didactic			Total studenți	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregaji	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic		
1903/1904	12	6	18	257	<i>14</i>
1904/1905	13	27	40	188	5
1905/1906	15	53	68	214	3
1906/1907	15	58	73	230	3
1907/1908	15	67	82	200	2
1908/1909	15	2	17	184	<i>11</i>
1909/1910	17	7	24	365	15
1910/1911	17	9	26	256	10
1911/1912	20	9	29	179	6
1912/1913	20	7	27	192	7
1913/1914	21	7	28	227	8
1914/1915	21	7	28	253	9

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Evoluția corpului profesoral (cadre didactice) și a numărului studenților Facultății de Științe din București, în perioada 1899-1914 este prezentată grafic în Figura 1.7.

Figura 1.7. Evoluția corpului profesoral și a numărului studenților Facultății de Științe din București în perioada 1899-1914

Tabelul 1.13
Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Științe din București
în perioada 1899-1915

Anul	Studenți înscriși				Total studenți		Pondere studente	
	Cetățeni români		Cetățeni străini		Români	Străini	Românce (%)	Străine (%)
	Studenți	Studente	Studenți	Studente				
1899/1900	460	51	27	1	511	28	9,98	3,57
1900/1901	280	64	34	9	344	43	18,60	20,93
1901/1902	260	54	30	1	314	31	17,20	3,23
1902/1903	168	46	16	3	214	19	21,50	15,79
1903/1904	179	53	22	3	232	25	22,84	12,00
1904/1905	121	48	13	6	169	19	28,40	31,58
1905/1906	147	14	51	2	161	53	8,70	3,77
1906/1907	212		18		212	18	:	:
1907/1908	150	38	12		188	12	20,21	:
1908/1909	129	41	12	2	170	14	24,12	14,29
1909/1910	240	115	10		355	10	32,39	:
1910/1911	178	45	24	9	223	33	20,18	27,27
1911/1912	129	42	8		171	8	24,56	:
1912/1913	145	29	18		174	18	16,67	:
1913/1914	154	46	26	1	200	27	23,00	3,70
1914/1915	180	52	21		232	21	22,41	:

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

În continuare, ne vom referi la *Facultatea de Științe din Iași* care își are începuturile cu mult înainte de anul 1918. Trebuie să precizăm faptul că citorii învățământului științelor din Iași erau profesorii ingineri, care proveneau de la prima școală de inginerie și hotarnici din Iași înființată în anul 1813 de către Gheorghe Asachi.

La această facultate constatăm că în anul universitar 1899-1900 lucrau 11 cadre didactice plus doi asistenți, în total 13. Numărul total de studenți înscriși a fost de 121 din care 115 studenți români și șase studenți străini.

Tabelul 1.14
Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Științe din Iași,
în perioada 1899-1910

Anul	Personal didactic			Total studenți	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic		
1899/1900	11	2	13	121	9
1900/1901	13	3	16	125	8
1901/1902	14	3	17	120	7
1902/1903	13	3	16	102	6
1903/1904	13	2	15	97	6

Anul	Personal didactic			Total studenți	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic		
1904/1905	14	15	29	73	3
1905/1906	13	20	33	98	3
1906/1907	14	11	25	72	3
1907/1908	14	42	56	76	1
1908/1909	14	1	15	95	6
1909/1910	14	5	19	48	3
1910/1911	13	6	19	59	3

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Evolutiv, activitatea este evidențiată până în anul 1910-1911, când înregistrăm 13 cadre didactice cu normă de bază și șase asistenți, total 19 cadre didactice care asigurau pregătirea a 47 de studenți români plus alți studenți din străinătate, în total 59.

Tabelul 1.15

**Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Științe din Iași
în perioada 1899-1910**

Anul	Studenți înscriși			Pondere	
	Cetățeni români		Cetățeni străini	Studente (%)	Cetățeni străini (%)
	Studenți	Studente	Studenți		
1899/1900	90	25	6	21,7	5,2
1900/1901	78	31	16	28,4	14,7
1901/1902	90	25	5	21,7	4,3
1902/1903	68	26	8	27,7	8,5
1903/1904	71	25	1	26,0	1,0
1904/1905	55	17	1	23,6	1,4
1905/1906	68	19	11	21,8	12,6
1906/1907	54		18	:	33,3
1907/1908	55	9	12*	14,1	18,8
1908/1909	78	10	7	11,4	8,0
1909/1910	41	5	2	10,9	4,3
1910/1911	47	10	2	17,5	3,5

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

*Din care o studentă.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Trebuie să facem precizarea că, după anul școlar 1910-1911, nu avem date raportate în statisticile vremii, ceea ce presupune ori o încetinire a ritmului în care a evoluat învățământul în această perioadă, ori poate chiar o suspendare a acestuia.

În Tabelul 1.14 sunt prezentate datele în legătură cu evoluția numărului de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Științe din Iași, iar în Tabelul 1.15 sunt sintetizate datele privind numărul de studenți, pe sexe și cetățenie (români și străini), în anii universitari din perioada 1899-1910.

1.2.4. Facultățile de Drept din București și Iași

Alte instituții de învățământ superior care și-au pus amprenta asupra învățământului juridic din România în perioada următoare au fost:

- Facultatea de Drept din București.
- Facultatea de Drept din Iași.

Facultatea de Drept din București s-a consolidat în anul 1900 când avea un număr de 12 cadre didactice, care asigurau pregătirea la un total de 2.343 de studenți, dintre care 90 erau studenți străini. Evoluția acestei universități a fost semnificativă crescând an de an numărul studenților înregistrați dar, ulterior, în anii 1906-1911, deși numărul de cadre didactice a rămas oarecum același, numărul de studenți a scăzut. Astfel, în anul universitar 1914-1915 numărul total de cadre didactice era de 36 persoane care asigurau pregătirea unui număr de 2.481 studenți, cu o medie de 69 studenți pe un cadru didactic.

Evoluția numărului studenților înmatriculați la Facultățile de Drept din București și Iași, în perioada 1899-1914 este prezentată grafic în Figura 1.8.

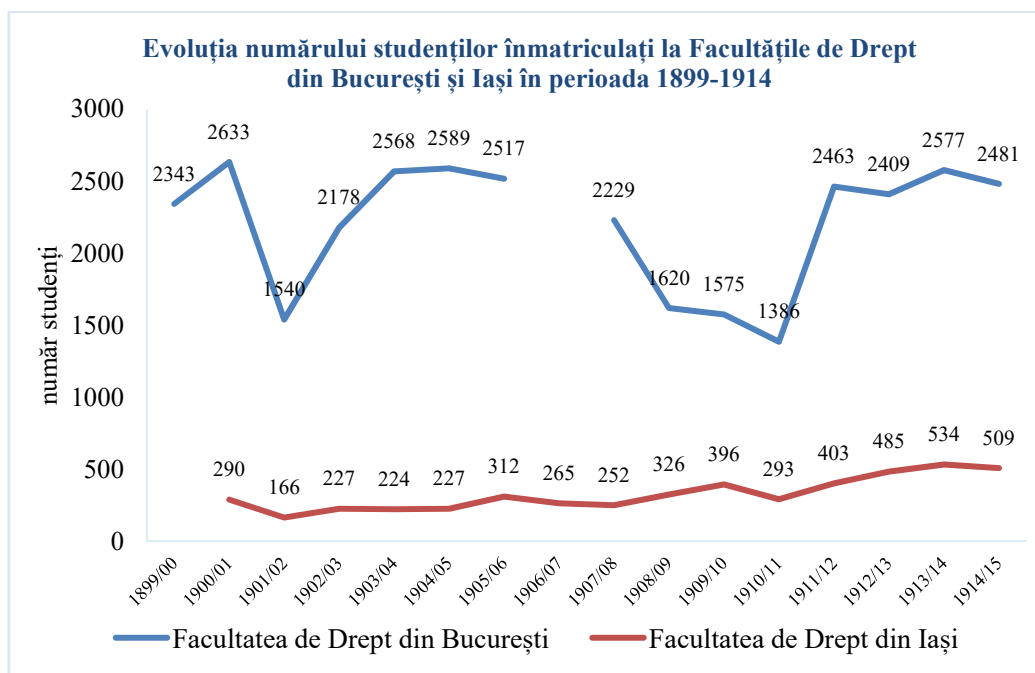

Figura 1.8. Evoluția numărului studenților înmatriculați la Facultățile de Drept din București și Iași în perioada 1899-1914

Au fost și ani în care s-a resimțit un recul în activitatea acestei universități, respectiv din anul 1907-1908 până în anul 1910-1911. În Tabelul 1.16 sunt prezentate cu rigurozitate datele privind această instituție de învățământ superior universitar din România.

Tabelul 1.16

**Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Drept din București,
în perioada 1899-1914**

Anul	Personal didactic			Total studenți	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregaji	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic		
1899/1900	12		12	2343	195
1900/1901	11		11	2633	239
1901/1902	11	3	14	1540	110
1902/1903	11	3	14	2178	156
1903/1904	11	3	14	2568	183
1904/1905	10	2	12	2589	216
1905/1906	13		13	2517	194
1906/1907	11	3	14	2373E	170
1907/1908	14	1	15	2229	149
1908/1909	10		10	1620	162
1909/1910	10	1	11	1575	143
1910/1911	13	1	14	1386	99
1911/1912	23	15	38	2463	65
1912/1913	23	7	30	2409	80
1913/1914	22	12	34	2577	76
1914/1915	22	14	36	2481	69

Notă: *Din care o studentă.

E – valoare estimată autori.

Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

În Tabelul 1.17 se prezintă evoluția numărului de studenți români și străini și pe sexe care studiau la Facultatea de Drept din București, în perioada 1899-1914.

Tabelul 1.17

**Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Drept din București
în perioada 1899-1914**

Anul	Studenți înscriși			Pondere	
	Cetățeni români		Cetățeni străini	Studente (%)	Cetățeni străini (%)
	Studenți	Studente	Studenți		
1899/1900	2.230	23	90*)	1,03	3,99
1900/1901	2.490	31	112	1,24	4,44
1901/1902	1.454	19	67	1,31	4,55
1902/1903	2.077	20	81	0,96	3,86
1903/1904	2.452	16	100	0,65	4,05
1904/1905	2.442	10	137	0,41	5,59
1905/1906	2.359	7	151	0,30	6,38
1906/1907	2.233E	6E	134E	0,27	5,98
1907/1908	2.108	4	117	0,19	5,54
1908/1909	1.538	4	78	0,26	5,06
1909/1910	1.504	3	68	0,20	4,51

Anul	Studenți înscriși			Pondere	
	Cetățeni români		Cetățeni străini	Studente (%)	Cetățeni străini (%)
	Studenți	Studente	Studenți		
1910/1911	1.347	6	33	0,45	2,44
1911/1912	2.377	8	78*	0,34	3,27
1912/1913	2.317	9	83*	0,39	3,57
1913/1914	2.438	14	125*	0,57	5,10
1914/1915	2.345	16	120	0,68	5,08

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

*Din care o studentă.

E – Valori estimate autori.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Tot în acest domeniu al dreptului și-a desfășurat activitatea și *Facultatea de Drept din Iași* care în anul universitar 1900-1901 asigura pregătirea unui număr de 290 de studenți, dintre care 12 erau studenți străini, la care predau 10 cadre didactice. Treptat numărul a crescut, ajungând în anul universitar 1914-1915 la 509 studenți, dintre care 41 de studenți străini, la care predau 31 cadre didactice, dintre care 23 cadre didactice permanente și opt suplinitori, conferențieri, docenți sau asistenți. În medie, pe un cadru didactic reveneau 16 studenți ceea ce asigura o pregătire destul de bună a studenților care studiau la această universitate. Datele sunt sintetizate în Tabelul 1.18.

Tabelul 1.18

Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Drept din Iași în perioada 1900-1915

Anul	Personal didactic			Total studenți	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total		
1900/1901	8	2	10	290	29
1901/1902	8	2	10	166	17
1902/1903	8	2	10	227	23
1903/1904	8	2	10	224	22
1904/1905	8	2	10	227	23
1905/1906	10	1	11	312	28
1906/1907	10	-	10	265	27
1907/1908	10	1	11	252	23
1908/1909	7	1	8	326	41
1909/1910	10	2	12	396	33
1910/1911	10	5	15	293	20
1911/1912	14	10	24	403	17
1912/1913	16	12	28	485	17
1913/1914	17	12	29	534	18
1914/1915	23	8	31	509	16

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

În Tabelul 1.19 au fost prezentate datele determinate de autori cu privire la evoluția numărului de studenți români și străini, pe sexe care studiau la Facultatea de Drept din Iași, în perioada 1899-1914.

Tabelul 1.19
Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Drept din Iași
în perioada 1899-1914

Anul	Studenți înscriși			Pondere	
	Cetățeni români		Cetățeni străini	Studente (%)	Cetățeni străini (%)
	Studenți	Studente	Studenți		
1900/1901	278	-	12	-	4,32
1901/1902	159	-	7	-	4,40
1902/1903	217	-	10	-	4,61
1903/1904	217	-	7	-	3,23
1904/1905	225	-	2	-	0,89
1905/1906	292	-	20	-	6,85
1906/1907	244	-	21	-	8,61
1907/1908	239	-	13	-	5,44
1908/1909	300	-	26	-	8,67
1909/1910	364	2	30	0,55	8,20
1910/1911	289	1	3	0,35	1,03
1911/1912	390	2	11	0,51	2,81
1912/1913	464	1	20	0,22	4,30
1913/1914	504	1	29	0,20	5,74
1914/1915	466	2	41	0,43	8,76

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

1.2.5. Facultățile de Litere și Filosofie din București și Iași

Pe specializări (profile), o altă universitate a fost *Universitatea din București, Facultatea de Litere și Filosofie* care, în 1899-1900, dispunea de 16 cadre didactice care asigurau pregătirea la 513 studenți.

Cu rigurozitatea creșterii și descreșterii datorită unor evenimente specifice timpului, în anul 1914-1915 numărul de cadre didactice ajunge la 30, care pregăteau 520 de studenți, dintre care 23 erau studenți străini.

Tabelul 1.20
Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Litere și Filosofie din București
în perioada 1900-1915

Anul	Personal didactic			Total studenți	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregăți	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total		
1899/1900	9	7	16	513	32
1900/1901	10	4	14	566	40
1901/1902	14	1	15	237	16
1902/1903	14	2	16	384	24

Anul	Personal didactic			Total studenți	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total		
1903/1904	12	4	16	370	23
1904/1905	15	1	16	384	24
1905/1906	14	4	18	415	23
1906/1907	15	2	17	376	22
1907/1908	15	4	19	358	19
1908/1909	15	1	16	374	23
1909/1910	12	3	15	390	26
1910/1911	13	5	18	387	22
1911/1912	16	12	28	489	17
1912/1913	18	10	28	528	19
1913/1914	19	11	30	521	17
1914/1915	19	11	30	520	17

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Remarcăm la această universitate, din punct de vedere al studenților români care urmau cursurile, aproape un echilibru între cele două sexe, respectiv 287 de studenți și 210 studente. La un cadru didactic reveneau 17 studenți. Datele sunt sintetizate în Tabelul 1.20.

În Figura 1.9 este prezentată grafic evoluția corpului profesoral și a studenților Facultății de Litere și Filosofie din București, în perioada 1899-1914.

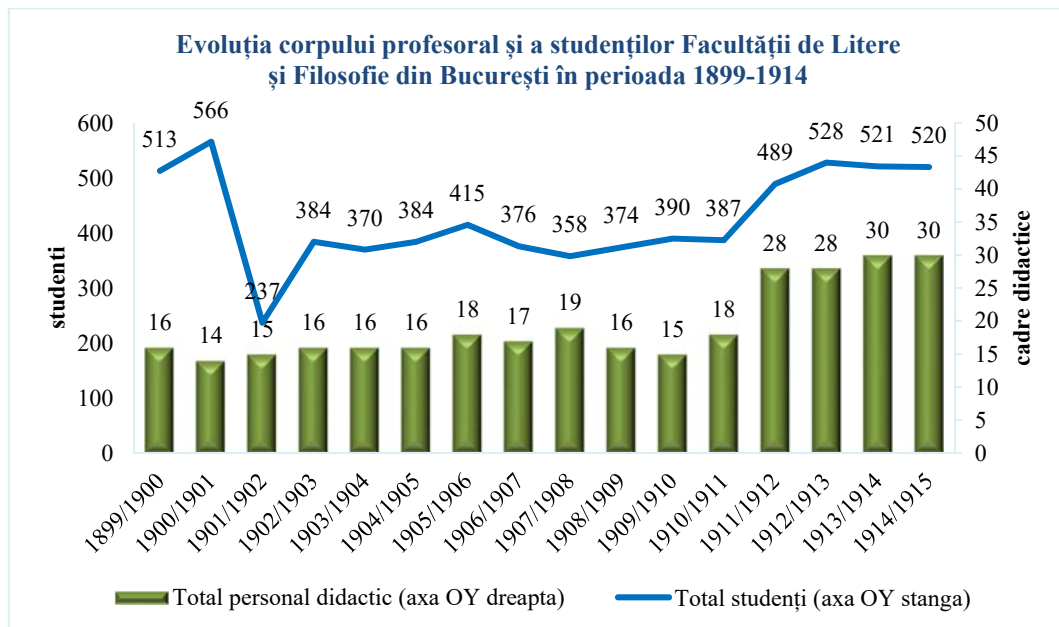

Figura 1.9. Evoluția corpului profesoral și a studenților Facultății de Litere și Filosofie din București în perioada 1899-1914

În Tabelul 1.21 sunt sintetizate datele preluate din anuarele statistice sau prelucrate de autori cu privire la evoluția numărului de studenți români/străini pe sexe care erau înscriși la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din București, în perioada 1899-1914.

Tabelul 1.21

Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Litere și Filosofie din București în perioada 1899-1914

Anul	Studenți înscriși				Total studenți		Pondere studenți străini (%)
	Cetățeni români		Cetățeni străini		români	străini	
	Studenți	Studente	Studenți	Studente			
1899/1900	326	173	8	6	499	14	2,81
1900/1901	380	167	12	7	547	19	3,47
1901/1902	122	102	7	6	224	13	5,80
1902/1903	206	153	17	8	359	25	6,96
1903/1904	195	157	13	5	352	18	5,11
1904/1905	203	155	12	14	358	26	7,26
1905/1906	221	174	12	8	395	20	5,06
1906/1907	347		29		347	29	8,36
1907/1908	203	136	10	9	339	19	5,60
1908/1909	209	153	7	5	362	12	3,31
1909/1910	238	141	6	5	379	11	2,90
1910/1911	229	143	11	4	372	15	4,03
1911/1912	288	185	12	4	473	16	3,38
1912/1913	308	195	14	11	503	25	4,97
1913/1914	291	209	15	6	500	21	4,20
1914/1915	287	210	16	7	497	23	4,63

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Perioada de dinaintea anului 1918 a confirmat și a validat și dezvoltarea învățământului de litere și filozofie. În acest sens au apărut și s-au consolidat universități în acest domeniu, principală fiind Universitatea din Iași. În anul 1900, la această universitate existau 10 cadre didactice care asigurau pregătirea a 115 studenți, dintre care trei erau studenți străini.

Tabelul 1.22

Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Litere și Filosofie din Iași în perioada 1899-1914

Anul	Personal didactic			Total studenți	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic		
1899/1900	9	1	10	115	12
1900/1901	10		10	218	22
1901/1902	9	3	12	178	15

Anul	Personal didactic			Total studenți	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic		
1902/1903	9	2	11	187	<i>17</i>
1903/1904	9	2	11	134	<i>12</i>
1904/1905	9	2	11	101	9
1905/1906	9	3	12	69	6
1906/1907	9	3	12	63	5
1907/1908	:	:	10E	76E	8
1908/1909	8	1	9	90	<i>10</i>
1909/1910	8	4	12	40	3
1910/1911	7	5	12	59	5
1911/1912	12	5	17	55	3
1912/1913	15	1	16	89	6
1913/1914	15	1	16	114	7
1914/1915	14	3	17	114	7

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

E – Valoare estimată.

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Acest număr a crescut, și în anul universitar 1914-1915 existau 17 cadre didactice care asigurau pregătirea la 104 de studenți români și 10 studenți străini. Se constată că în perioada din timpul războiului acest număr a scăzut și vom vedea nivelul cu care a început în anul 1918-1919. Sunt importante și datele ce relevă existența acestei universități și rezultatele concrete. Tabelele 1.22 și 1.23 fac referire concretă la această universitate, cu accent și pe structura studenților români/străini sau pe sexe.

Tabelul 1.23

Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Facultății de Litere și Filosofie din Iași în perioada 1899-1914

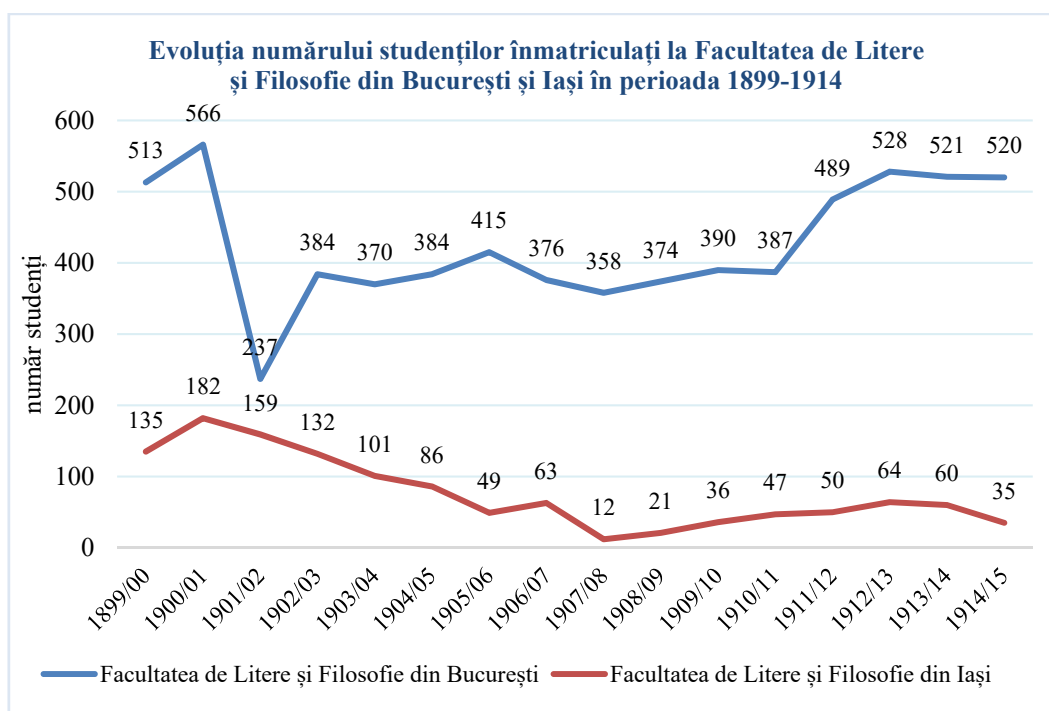
Anul	Studenți înscriși				Total studenți		Pondere studenți străini (%)
	Cetățeni români		Cetățeni străini		români	străini	
	Studenți	Studente	Studenți	Studente			
1899/1900	69	43	2	1	112	3	2,68
1900/1901	117	89	7	5	206	12	5,83
1901/1902	88	81	5	4	169	9	5,33
1902/1903	108	69	5	5	177	10	5,65
1903/1904	77	53	1	3	130	4	3,08
1904/1905	54	44	2	1	98	3	3,06
1905/1906	20	39	7	3	59	10	16,95
1906/1907	62		1		62	1	1,61
1907/1908	:		:		:	:	:
1908/1909	78	12	:	:	90	0	0,00
1909/1910	31	9	:	:	40	0	0,00
1910/1911	28	27	2	2	55	4	7,27
1911/1912	33	16	5	1	49	6	12,24

Anul	Studenti înscriși				Total studenți		Pondere studenți străini (%)
	Cetățeni români		Cetățeni străini		români	străini	
	Stu- denți	Stu- dente	Stu- denți	Stu- dente			
1912/1913	57	28	1	3	85	4	4,71
1913/1914	79	32	2	1	111	3	2,70
1914/1915	79	25	6	4	104	10	9,62

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

În Figura 1.10 este prezentată, comparativ, evoluția numărului studenților înmatriculați la Facultățile de Litere și Filosofie din București și Iași, în perioada 1899-1914.

Figura 1.10. Evoluția numărului studenților înmatriculați la Facultatea de Litere și Filosofie din București și Iași în perioada 1899-1914

1.2.6. Facultatea de Teologie din București

Un alt domeniu de învățământ superior a fost reprezentat de învățământul teologic. Din punct de vedere al învățământului teologic cea mai reprezentativă era **Facultatea de Teologie București** care, în anul universitar 1899-1900, dispunea de opt cadre didactice care asigurau pregătirea la 227 de studenți interesați în studiul teologiei (un singur student era din străinătate). Interesant este faptul că în perioada dintre 1904 și 1915 la

învățământul teologic din București a existat și un număr de studenți care au absolvit facultatea. În 1914 și 1915 întâlnim o situație confuză, deținând date numai în legătură cu numărul de studenți, 282 persoane, nefiind prezentate cu precizie datele referitoare la numărul de cadre didactice, atât definitivi, cât și suplinitori, sau cele referitoare la numărul de studenți care reveneau la un cadru didactic. Tabelul 1.24 relevă datele sintetice pe care le-am putut identifica din studiul anualelor statistice din perioadele 1902-1906 și 1912.

Tabelul 1.24

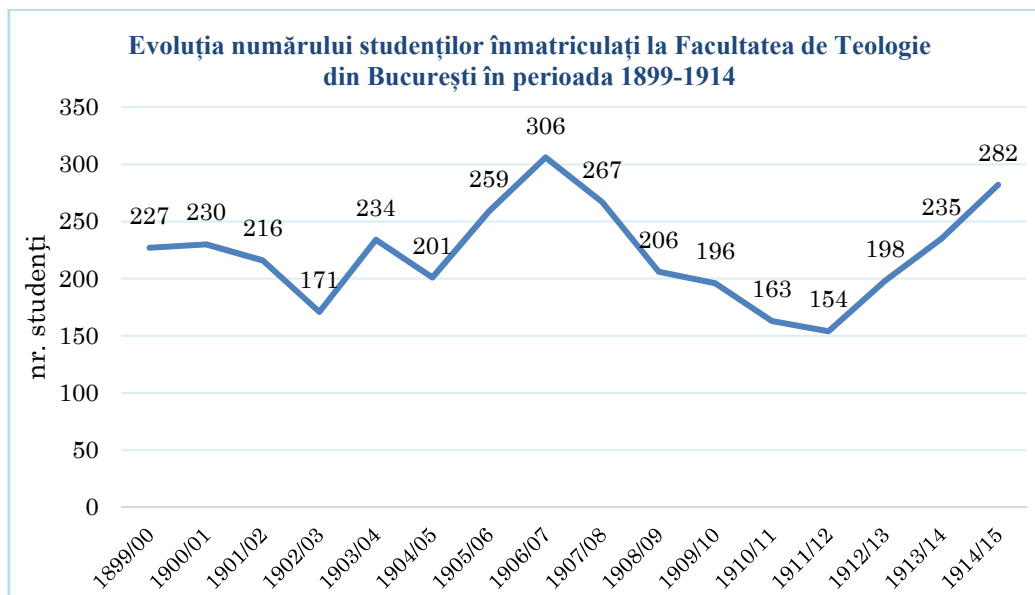
Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Teologie din București, în perioada 1899-1915

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși		Total studenți	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Studenți	Studente		
1899/1900	7	1	8	227 [*]	:	227	28
1900/1901	8	:	8	230	:	230	29
1901/1902	6	2	8	216	:	216	27
1902/1903	5	3	8	171	:	171	21
1903/1904	4	2	6	234	:	234	39
1904/1905	5	2	7	199	2	201	29
1905/1906	6	2	8	257	2	259	32
1906/1907	6	2	8	303	3	306	38
1907/1908	7	2	9	264	3	267	30
1908/1909	7	2	9	205	1	206	23
1909/1910	7	2	9	194	2	196	22
1910/1911	7	2	9	161	2	163	18
1911/1912	:	:	:	153	1	154	:
1912/1913	:	:	:	198	:	198	:
1913/1914	:	:	:	235	:	235	:
1914/1915	:	:	:	282	:	282	:

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anualele statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Datele din Tabelul 1.24 sunt prezentate grafic în Figura 1.11 privind evoluția numărului studenților înmatriculați la Facultatea de Teologie din București, în perioada 1899-1914.

Figura 1.11. *Evoluția numărului studenților înmatriculați la Facultatea de Teologie din București în perioada 1899-1914*

1.2.7. *Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București*

Revenind la învățământul superior și la învățământul economic care s-a dezvoltat în țara noastră, precizăm că, în 1913 s-a fondat **Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București**, actuala Academie de Studii Economice din București. Începutul a fost interesant în sensul că, în anul școlar universitar 1913-1914, existau cinci cadre didactice angajate plus șase conferențieri, docenți și asistenți ca personal didactic suplitor, în total 11 cadre didactice. În acest an universitar au existat 698 de studenți, ceea ce reprezenta 63 de studenți la un cadru didactic. Evoluția ulterioară nu a fost atât de convingătoare, deși numărul cadrelor didactice a crescut, numărul studenților s-a redus. În 1917-1918, existau zece cadre didactice care asigurau pregătirea unui număr de 210 studenți. În Tabelul 1.25 am prezentat aceste date.

Este perioada de început a învățământului în domeniul economiei în țara noastră. Printre studenții români care au studiat la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale treptat întâlnim și studenți care proveneau din alte țări. Acest aspect va fi dezvoltat mai amplu în capitolul care se referă la perioada interbelică, cu accent pe perioada Primului Război Mondial și a celui de-al Doilea Război Mondial care au reprezentat situații destul de diferite.

Tabelul 1.25

Numărul de cadre didactice și studenți ai Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, în perioada 1913-1917

Anul	Personal didactic			Total studenți	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregări	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic		
1913/1914	5	6	11	698	<i>63</i>
1914/1915	6	4	10	456	<i>46</i>
1915/1916	8	8	16	369	<i>23</i>
1916/1917	10	9	19	64	<i>3</i>
1917/1918	7	3	10	210	<i>21</i>

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

În Tabelul 1.26 este prezentată evoluția numărului de studenți înmatriculați la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București pe cei trei ani de studii, în perioada 1913-1917.

Tabelul 1.26

Numărul de studenți înmatriculați la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București pe ani de studii în perioada 1913-1917

Anul școlar	Anul I	Anul II	Anul III	Total	Absolvenți licențiați
1913/1914	687	-	-	687+11*	:
1914/1915	209	238	-	447+9*	:
1915/1916	157	69	142	369+1*	:
1916/1917	38	17	9	64	:
1917/1918	58	10	15	83+127*	9

Notă: * Auditori.

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1912, 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940 Institutul Național de Statistică.

Emil Răcilă, *Studii și documente privind Academia de studii Economice 1913-1993*, vol. II, București 1994, pp. 159-160.

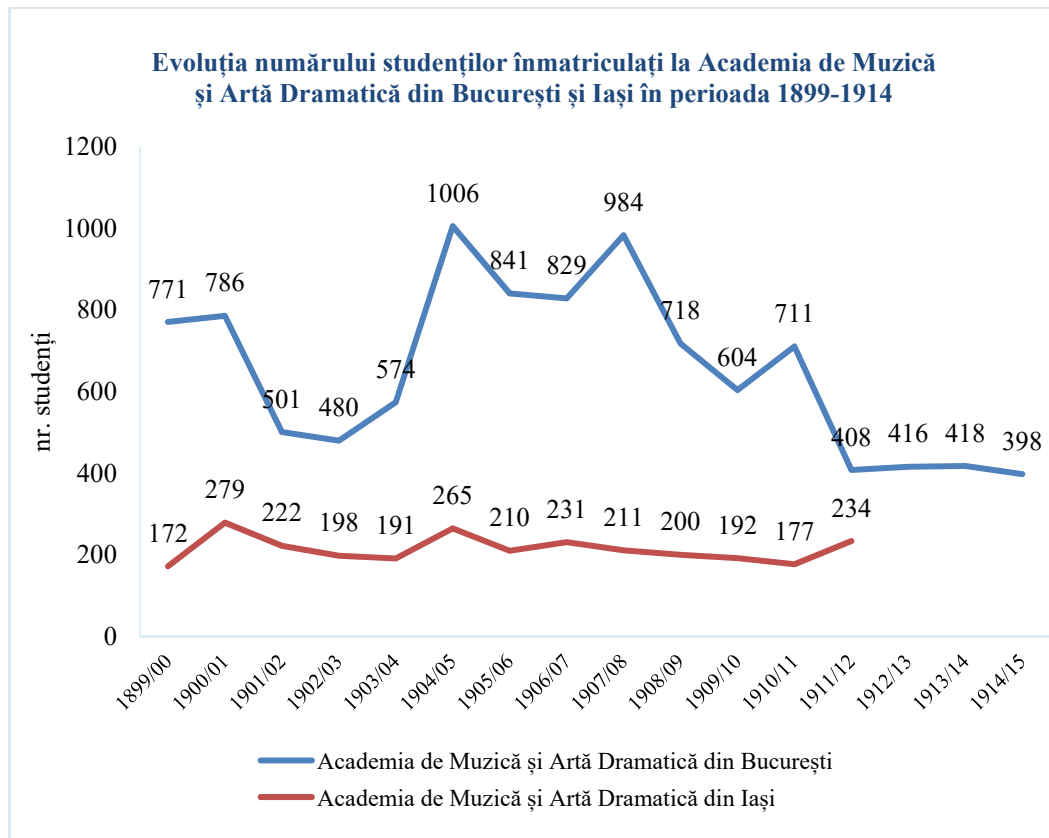
1.2.8. Academii de Muzică și Artă Dramatică din București și Iași

Academii de Muzică și Artă Dramatică au existat în București și Iași, precum și un Conservator care s-a înființat ulterior la Cernăuți.

Cadrele didactice și studenții care au urmat cursurile ***Academiei de Muzică și Artă Dramatică din București*** se regăsesc în situația prezentată în Tabelul 1.15, reliefându-se un început destul de bun în anul 1899-1900 când existau 28 de cadre didactice și 771 de studenți. Reține atenția numărul mai mare al studenților de gen feminin care urmau aceste cursuri ale Academiei de Muzică și Artă Dramatică.

În Figura 1.12 este prezentată grafic evoluția numărului studenților înmatriculați la Academia de Muzică și Artă Dramatică din București și Iași în perioada 1899-1914.

Figura 1.12. *Evoluția numărului studenților înmatriculați la Academia de Muzică și Artă Dramatică din București și Iași în perioada 1899-1914*

În tabelele 1.27 și 1.28 sunt prezentate datele referitoare la evoluția învățământului superior în domeniul muzicii și artei dramatice, respectiv la Academia de Muzică și Artă Dramatică din București și la Academia de Muzică și Artă Dramatică din Iași în această perioadă.

Se constată că aceste instituții în domeniul muzicii, culturii și artei au cunoscut o adevărată explozie. În anul universitar 1903-1904, la Conservatorul de Muzică și Declamație din București existau 24 de cadre didactice care asigurau pregătirea a 574 studenți. Un an mai târziu, numărul studenților aproape s-a dublat, fiind de 1.006. Perioada până în 1918 a fost una în care acest număr a scăzut, dar vom vedea intensitatea cu care această instituție de învățământ superior și-a continuat activitatea în perioada următoare.

Cu privire la *Academia de Muzică și Artă Dramatică din Iași* tot în această perioadă constatăm că în 1903-1904 existau 12 cadre didactice care asigurau pregătirea a 191 de studenți, ajungând în 1911-1912 la 14 cadre didactice și 234 de studenți.

Tabelul 1.27

**Academia de Muzică și Artă Dramatică/Conservatorul de Muzică și Declamație
din București în perioada 1900-1914**

Anul	Personal didactic			Studenti înscriși cetățeni români		Total studenți	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Studenti	Studente		
1899/1900	14	14	28	381	390	771	28
1900/1901	13	10	23	379	407	786	34
1901/1902	15	10	25	255	246	501	20
1902/1903	13	12	25	238	242	480	19
1903/1904	13	11	24	292	282	574	24
1904/1905	13	11	24	540	466	1006	42
1905/1906	14	13	27	464	377	841	31
1906/1907	11	18	29	465	364	829	29
1907/1908	11	14	25	530	454	984	39
1908/1909	11	15	26	390	328	718	28
1909/1910	12	11	23	343	261	604	26
1910/1911	15	15	30	384	327	711	24
1911/1912	23	18	41	408		408	10
1912/1913	22	18	40	416		416	10
1913/1914	19	18	37	418		418	11
1914/1915	21	20	41	398		398	10

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anualele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Tabelul 1.28

Academia de Muzică și Artă Dramatică din Iași în perioada 1899-1912

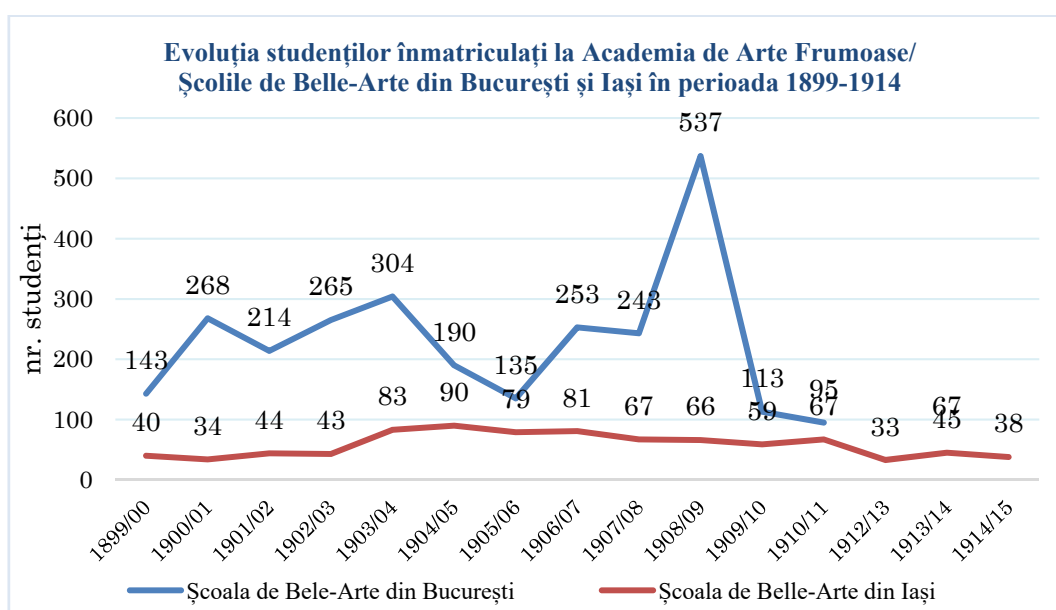
Anul	Personal didactic			Studenti înscriși cetățeni români		Total studenți	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Studenti	Studente		
1899/1900	7	7	14	94	78	172	12
1900/1901	7	7	14	151	128	279	20
1901/1902	4	7	11	112	110	222	20
1902/1903	4	8	12	102	96	198	17
1903/1904	3	9	12	106	85	191	16
1904/1905	3	11	14	163	102	265	19
1905/1906	4	9	13	116	94	210	16
1906/1907	4	10	14	133	98	231	17
1907/1908	5	9	14	128	83	211	15
1908/1909	4	7	11	115	85	200	18
1909/1910	5	7	12	109	83	192	16
1910/1911	6	9	15	96	81	177	12
1911/1912	6	8	14	234		234	17

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anualele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

1.2.9. Academii de Arte Frumoase/Școala de Belle-Arte din București și Iași

De o manieră similară au evoluat lucrurile și la *Academia de Arte Frumoase, Școala de Belle Arte din București și Iași*, în care am constatat începuturile activității concrete în anul 1899-1900, cu accent pe Academia de Arte Frumoase din București care avea șase cadre didactice care asigurau pregătirea a 143 de studenți, pentru ca în 1913-1914 numărul să se reducă la 67 de studenți, dar cu 12 cadre didactice.

Figura 1.13. Evoluția numărului studenților înmatriculați la Academia de Arte Frumoase/Școlile de Belle-Arte din București și Iași în perioada 1899-1914

În Figura 1.13 este prezentată evoluția numărului studenților înmatriculați la Academia de Arte Frumoase/Școlile de Belle-Arte din București și Iași, în perioada 1899-1914.

Tabelul 1.29

Numărul de cadre didactice și studenți ai Academiei de Arte Frumoase/Școala de Belle-Arte din București în perioada 1903-1914

Anul	Personal didactic			Total studenți	Raport studenți/personal didactic
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic		
1899/1900	1	5	6	143	24
1900/1901	1	12	13	268	21
1901/1902	1	14	15	214	14
1902/1903	1	13	14	265	19

Anul	Personal didactic			Total studenți	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregaji	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic		
1903/1904	2	8	10	304	30
1904/1905	4	14	18	190	11
1905/1906	4	4	8	135	17
1906/1907	4	7	11	253	23
1907/1908	4	7	11	243	22
1908/1909	4	7	11	537	49
1909/1910	6	6	12	113	9
1910/1911	8	5	13	95	7
1913/1914	10	2	12	67	6

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Evoluția numărului de studenți pe cele două categorii (români/străini) și pe sexe este prezentată în Tabelul 1.30.

Tabelul 1.30

**Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Academiei de Arte Frumoase/
Școala de Belle-Arte din București în perioada 1899-1910**

Anul	Studenți înscriși				Total studenți		Pondere studenți străini (%)
	Cetățeni români		Cetățeni străini		Români	Străini	
	Studenți	Studente	Studenți	Studente			
1899/1900	85	28	24	6	113	30	26,55
1900/1901	150	64	37	17	214	54	25,23
1901/1902	129	38	36	11	167	47	28,14
1902/1903	134	91	26	14	225	40	17,78
1903/1904	142	115	31	16	257	47	18,29
1904/1905	92	85	8	5	177	13	7,34
1905/1906	63	58	7	7	121	14	11,57
1906/1907	119	104	17	13	223	30	13,45
1907/1908	108	106	16	13	214	29	13,55
1908/1909	404	112	9	12	516	21	4,07
1909/1910	42	64	3	4	106	7	6,60
1910/1911	42	44	6	3	86	9	10,47

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

În mod aproximativ similar a evoluat și *Academia de Arte Frumoase din Iași*, manifestându-se aceeași oscilație a numărului de cadre didactice și studenți, din trei motive, și anume: este vorba, în primul rând de începuturile activității, apoi de dezvoltarea capacității instituției de învățământ superior, atracția pentru studenții care doreau să se specializeze în aceste domenii și, nu în ultimul rând, evenimentele timpului

care au impus anumite perioade de „temperare a activității”, dar și reluarea acesteia într-o perioadă imediat următoare, adică după 1918.

Tabelul 1.31

**Numărul de cadre didactice și studenți ai Academiei de Arte Frumoase/
Școala de Belle-Arte din Iași în perioada 1899-1914**

Anul	Personal didactic			Total	Raport studenți/ personal didactic
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total		
1899/1900	3	3	6	40	7
1900/1901	3	3	6	34	6
1901/1902	3	2	5	44	9
1902/1903	3	2	5	43	9
1903/1904	3	2	5	83	17
1904/1905	3	2	5	90	18
1905/1906	6	4	10	79	8
1906/1907	3	4	7	81	12
1907/1908	3	3	6	67	11
1908/1909	3	4	7	66	9
1909/1910	4	3	7	59	8
1910/1911	4	5	9	67	7
1912/1913	4	4	8	33	4
1913/1914	4	4	8	45	6
1914/1915	6	2	8	38	5

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Evoluția numărului de cadre didactice și studenți este prezentată în Tabelul 1.31, iar evoluția numărului de studenți pe cetățenie (români/străini) și pe sexe fac obiectul tabelului 1.33.

Tabelul 1.32

**Numărul de studenți români și străini pe sexe ai Academiei de Arte Frumoase/
Școala de Belle-Arte din Iași în perioada 1899-1914**

Anul	Studenți înscriși				Total studenți		Pondere studenți străini (%)
	Cetățeni români		Cetățeni străini		români	străini	
	Studenți	Studente	Studenți	Stu- dente			
1899/1900	40	-	-	-	40	-	-
1900/1901	32	1	1	-	33	1	3,03
1901/1902	38	3	3	-	41	3	7,32
1902/1903	39	1	3	-	40	3	7,50
1903/1904	46	34	2	1	80	3	3,75
1904/1905	44	46	-	-	90	0	0,00
1905/1906	34	42	3	-	76	3	3,95
1906/1907	25	48	5	3	73	8	10,96
1907/1908	25	34	6	2	59	8	13,56

Anul	Studentii înscriși				Total studenți		Pondere studenți străini (%)
	Cetățeni români		Cetățeni străini		români	străini	
	Studenți	Studente	Studenți	Stu- dente			
1908/1909	39	27	-	-	66	0	0,00
1909/1910	31	26	-	2	57	2	3,51
1910/1911	33	32	-	2	65	2	3,08
1912/1913	16	12	4	1	28	5	17,86
1913/1914	20	20	3	2	40	5	12,50
1914/1915	9	24	4	1	33	5	15,15

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

1.2.10. Academia de Înalte Studii Agronomice din București 1862-1915

Maria Valeria Picu, în lucrarea sa *Învățământul agricol din București – studiu monografic*, prezintă primele, respectiv cele mai vechi statistici privind numărul de cadre didactice și de absolvenți ai Academiei de Înalte Studii Agronomice din București, începând din anul 1862.⁴

Tabelul 1.33
Numărul de cadre didactice și de absolvenți ai Academiei de Înalte Studii Agronomice din București în perioada 1862-1915

Anul	Personal didactic	Absolvenți	Anul	Personal didactic	Absolvenți	Anul	Personal didactic	Absolvenți
1862		6	1881		19	1899		17
1863	25	11	1882		18	1900	16	13
1864		14	1883		10	1901		11
1865	(1853-1866)	9	1884		13	1902	(1894-1904)	15
1866		12	1885		20	1903		24
1867		12	1886		9	1904		21
1870		10	1887	41	12	1905		29
1871	41	13	1888		22	1906	20	40
1872		21	1889	(1867-1893)	6	1907		49
1873	(1867-1893)	13	1890		15	1908	(1904-1918)	50
1874		12	1891		10	1909		51
1875		10	1892		18	1910		51
1876		15	1893		18	1911		33
1877		9	1894	16	12	1912		32
1878		17	1896		12	1913		9
1879		7	1897	(1894-1904)	2	1914		11
1880		7	1898		12	1915		8

Sursa: Maria Valeria Picu, *Învățământul agricol din București. Studiu monografic*. Editura Ceres, București, 2002, pp. 247-252.

⁴ Picu M.V., *Învățământul agricol din București – studiu monografic*, Editura Ceres, 2010, București.

Din lucrarea sus-menționată, prezentăm o scurtă incursiune în apariția și dezvoltarea învățământului agronomic românesc: „Școala Națională de Agricultură de la Pantelimon, precursora Universității de azi, a fost înființată în anul 1852, în vremuri de restriște pentru Țara Românească, de către un domnitor destoinic – Barbu Dimitrie Știrbei. Acest lucru este cu atât mai meritoriu, cu cât s-a înfăptuit în scurtă perioadă de răgaz dintre retragerea armatelor de ocupație ruso-turce, în anul 1851 și noua ocupație rusească din octombrie 1853, înlocuită cu cea austriacă un an mai târziu”.⁵

1.2.11. Școala Națională de Poduri și Șosele din București 1881-1887

Școala Națională de Poduri și Șosele din București s-a deschis în ianuarie 1851 când i s-a conferit și gradul de „Facultate” fiind complet separată de învățământul gimnazial deși funcționa în incinta Colegiului Sf. Sava din București. Facultatea avea trei secții: *Topografie, Inginerie de poduri și șosele și Arhitectură*.⁶

În decembrie 1887, Gh. Duca a făcut un raport către Ministerul Lucrărilor Publice cu privire la starea învățământului ingineresc din România. Domnia sa remarca faptul că și după 7 ani de la reorganizarea școlii mulți elevi se prezentau slab la învățătură, „repetau de două sau trei ori o clasă într-o (dintr-o) promoție de 20 de elevi (la admitere în anul I) doar 4 sau 6 ajungeau în anul III sau IV”.

Tabelul 1.34

Numărul de elevi înscriși, rămași și admiși în anul I,
în perioada 1881-1887

Anul	Elevii înscriși la începutul anului pregătitor	Elevii rămași la sfârșitul anului pregătitor	Prezenți la examenul de admitere în anul I	Elevii admiși în școală în anul I
1881/1882	32	18	10	8
1882/1883	122	53	27	18
1883/1884	57	32	20	17
1884/1885	67	26	22	11
1885/1886	47	31	25	12
1886/1887	73	46	28	14
Total	398	206 (51,75%)	132 (64,07%)	80 (60,60%)

Sursa: Mihai Fătu, *Istoria Universității Tehnice de Construcții București 1818-1998*, Ed. Universitatea Tehnică de Construcții București, București 1998, p. 104.

Ponderea foarte scăzută a admișilor în raport cu cei înscriși inițial în anul pregătitor (20%) poate fi argumentată prin următoarele motive: la intrarea în anul pregătitor cei mai mulți aveau o slabă pregătire din învățământul gimnazial pe care nu o puteau compensa în anul pregătitor. Un alt argument ar fi faptul că „reformatori” de genul lui Gh. Duca și

⁵ Idem Preambul la o aniversare ... 160 de ani de învățământ agronomic românesc – Prof. univ. dr. Sorin Câmpeanu – Rector USAMV, București, octombrie 2012.

⁶ Mihai Fătu, *Istoria Universității Tehnice de Construcții București 1818-1998*, Ed. Universitatea Tehnică de Construcții București, București 1998.

apoi S. Vâlnav fuseseră formați de Școala franceză, al cărui model au încercat să-l transplanteze în România, începând cu titulatura. Efortul lor, în pofida greutăților, a fost încununat de succes. Școala românească de Poduri și Șosele era apreciată tot mai mult ca ridicându-se la cotele celor străine.

Este de subliniat faptul că am realizat această incursiune asupra modului în care s-a concretizat învățământul universitar în perioada până la 1918 pentru a avea o bază de comparație cu modul prin care s-a dezvoltat și a evoluat învățământul din România.

În domeniul învățământului superior, despre cel privat vorbim mai puțin pentru că nu era consolidat, dar, cu timpul, constatăm că de pe băncile învățământului particular din acea perioadă au erupt, au ieșit specialiști care au asigurat o reprezentare destul de importantă pe plan internațional.

1.3. Evoluția învățământului superior în profil teritorial

Având în vedere că în perioada de dinaintea anului 1918, învățământul superior în stadiul de evoluție al perioadei era localizat în București și Iași, vom efectua un scurt studiu comparativ structurat, adică în cele două centre universitare.

Tabelul 1.35

Nivelul personalului didactic universitar în București și Iași în perioada 1899-1914

Anul	Centrul universitar București	Centrul universitar Iași	Total	Pondere București (%)	Pondere Iași (%)
1899/1900	133	61	194	68,6	31,4
1900/1901	132	77	209	63,2	36,8
1901/1902	141	79	220	64,1	35,9
1902/1903	155	75	230	67,4	32,6
1903/1904	138	77	215	64,2	35,8
1904/1905	231	110	341	67,7	32,3
1905/1906	274	126	400	68,5	31,5
1906/1907	289	116	405	71,4	28,6
1907/1908	301	153	454	66,3	33,7
1908/1909	172	82	254	67,7	32,3
1909/1910	167	84	251	66,5	33,5
1910/1911	184	88	272	67,6	32,4
1911/1912	287	114	401	71,6	28,4
1912/1913	282	104	386	73,1	26,9
1913/1914	330	129	459	71,9	28,1
1914/1915	329	135	464	70,9	29,1

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

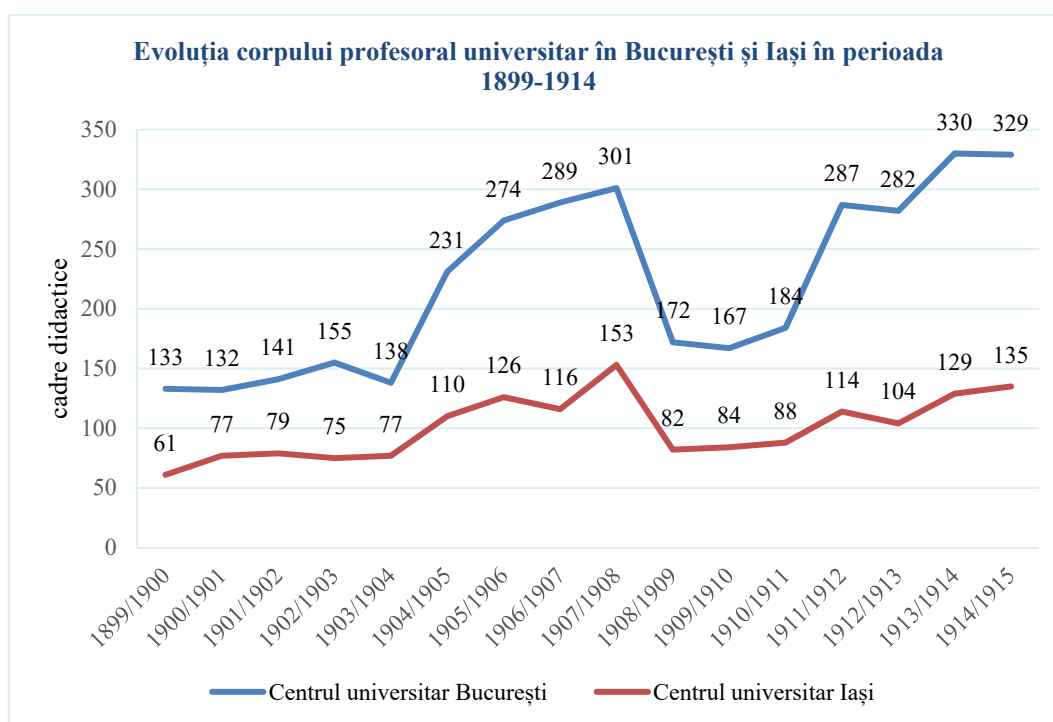
Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Am pornit analiza de la compararea statică și dinamică a evoluției numărului personalului didactic la universitățile din București și Iași, în perioada 1899-1914. Vom utiliza date absolute și relative pentru a evidenția mai clar raportul existent între cele două

centre universitare. O primă constatare este aceea că, în întreaga perioadă supusă studiului, în București s-a aflat cel mai mare număr de cadre didactice. În ambele centre universitare, numărul cel mai mare de cadre s-a înregistrat în anul universitar 1913-1914, respectiv 330 în București și 129 în Iași. Și în cifre relative se menține același raport. În anul universitar menționat erau încadrate 71,9% din totalul cadrelor didactice în București și 28,1% în Iași.

Datele din Tabelul 1.35 privind evoluția corpului profesoral universitar în București și Iași, în perioada 1899-1914 sunt prezentate grafic în Figura 1.14.

Figura 1.14. *Evoluția corpului profesoral universitar în București și Iași în perioada 1899-1914*

În Tabelul 1.36 am comparat numărul de studenți înmatriculați la universitățile din cele două centre universitare, în perioada 1899-1915. Față de evoluția numărului de cadre didactice, la capitolul studenți înmatriculați, raportul București – Iași este net superior Bucureștiului. Astfel, în anul universitar 1913-1914, în București studiau 6.248 de studenți, iar în Iași doar 866. În cifre relative, în București erau înmatriculați 87,8%, iar în Iași doar 12,2% din numărul total de studenți.

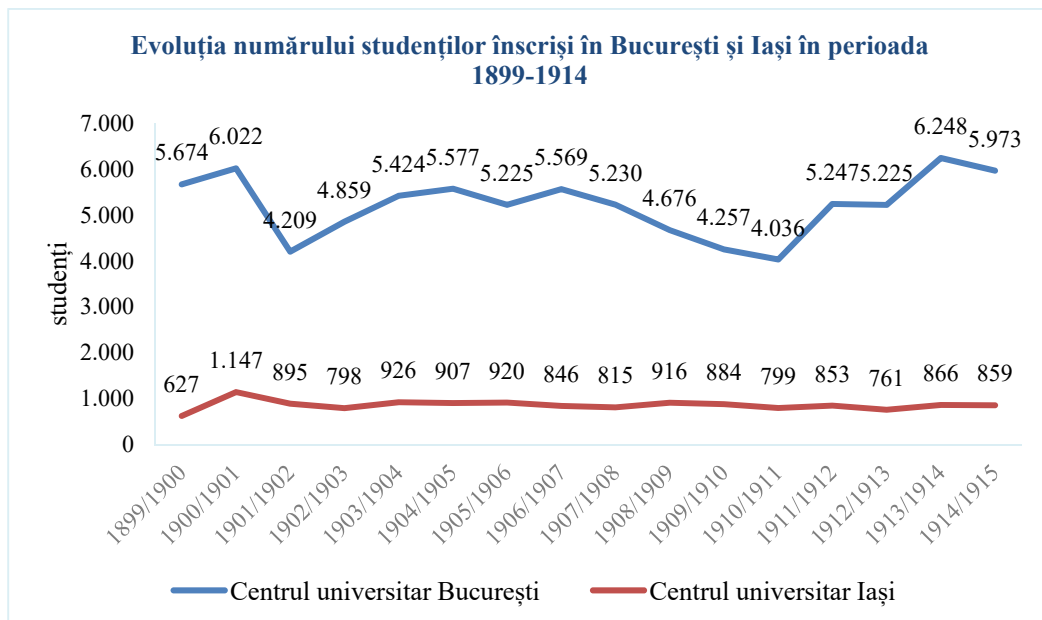
Tabelul 1.36
Numărul studenților înmatriculați în facultățile din București și Iași în 1899-1914

Anul	Centrul universitar București	Centrul universitar Iași	Total	Pondere București (%)	Pondere Iași (%)
1899/1900	5.674	627	6.301	90,0	10,0
1900/1901	6.022	1.147	7.169	84,0	16,0
1901/1902	4.209	895	5.104	82,5	17,5
1902/1903	4.859	798	5.657	85,9	14,1
1903/1904	5.424	926	6.350	85,4	14,6
1904/1905	5.577	907	6.484	86,0	14,0
1905/1906	5.225	920	6.145	85,0	15,0
1906/1907	5.569	846	6.415	86,8	13,2
1907/1908	5.230	815	6.045	86,5	13,5
1908/1909	4.676	916	5.592	83,6	16,4
1909/1910	4.257	884	5.141	82,8	17,2
1910/1911	4.036	799	4.835	83,5	16,5
1911/1912	5.247	853	6.100	86,0	14,0
1912/1913	5.225	761	5.986	87,3	12,7
1913/1914	6.248	866	7.114	87,8	12,2
1914/1915	5.973	859	6.832	87,4	12,6

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Datele din Tabelul 1.36 sunt prezentate grafic în Figura 1.15 privind evoluția numărului studenților înscriși în București și Iași, în perioada 1899-1914.

Figura 1.15. Evoluția numărului studenților înscriși în București și Iași în perioada 1899-1914

Analiza privind evoluția numărului studenților, pe specializări, înmatriculați la Universitățile din București, în perioada 1899-1915, are ca bază datele din Tabelul 1.37. Vom constata că, în întreaga perioadă, cei mai mulți studenți erau înmatriculați la facultatea de drept (2.633 în anul universitar 1900-1901 și 2.481 în anul universitar 1914-1915), urmată de Academia de Muzică și Artă Dramatică, Litere și Filosofie, Farmacie și Științe. Precizăm că această ordine este una generală, în diferite perioade scurte, ordinea fiind alta.

Tabelul 1.37
Nivelul studenților înmatriculați în facultățile din București în perioada 1899-1914

Anul	Medi- cină	Medi- cină vete- rinară	Far- macie	Științe	Drept	Litere și Filosofie	Teo- logie	Academia de Muzică și Artă Dramatică	Școala de Belle- Arte
1899/1900	574	90	474	539	2.343	513	227	771	143
1900/1901	643	68	441	387	2.633	566	230	786	268
1901/1902	682	51	423	345	1.540	237	216	501	214
1902/1903	673	36	439	233	2.178	384	171	480	265
1903/1904	715	35	367	257	2.568	370	234	574	304
1904/1905	634	34	351	188	2.589	384	201	1006	190
1905/1906	654	35	155	214	2.517	415	259	841	135
1906/1907	827	45	330	230	2.373E	376	306	829	253
1907/1908	742	62	145	200	2.229	358	267	984	243
1908/1909	580	48	409	184	1.620	374	206	718	537
1909/1910	528	67	419	365	1.575	390	196	604	113
1910/1911	588	56	394	256	1.386	387	163	711	95
1911/1912	1071	84	399	179	2.463	489	154	408	:
1912/1913	1033	67	382	192	2.409	528	198	416	:
1913/1914	1071	61	373	227	2.577	521	235	418	67
1914/1915	1108	69	406	253	2.481	520	282	398	:

Notă: E – Valoare estimată.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

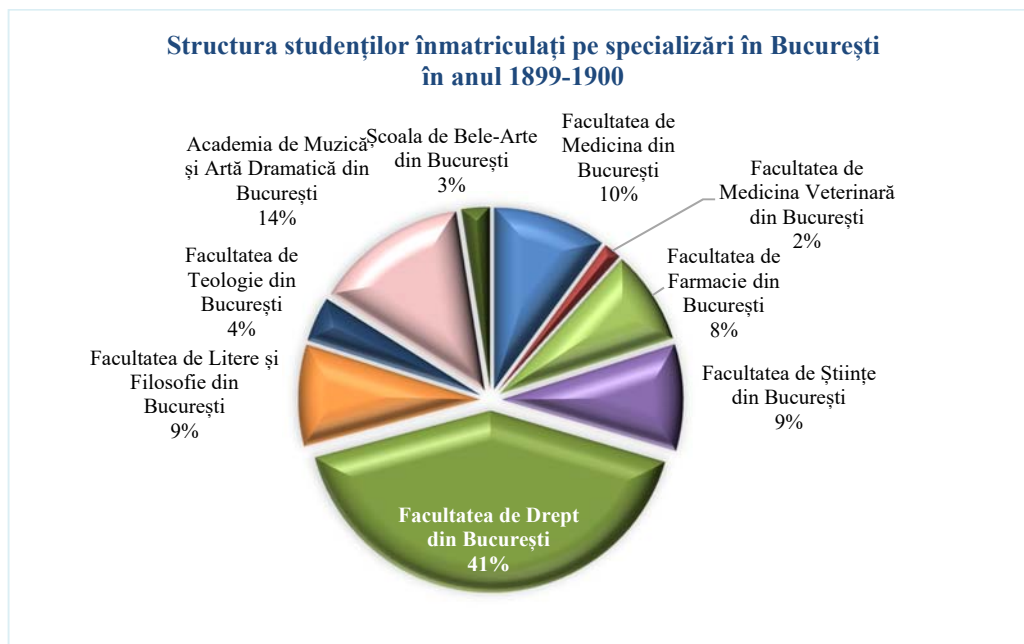

Figura 1.16. Structura studenților înmatriculați pe specializări în București în anul 1899-1900

În figurile 1.16 și 1.17 am prezentat, prin diagrame de structură, situația înmatriculărilor pe specializări în doi ani universitari diferiți, respectiv 1899-1900 și 1914-1915.

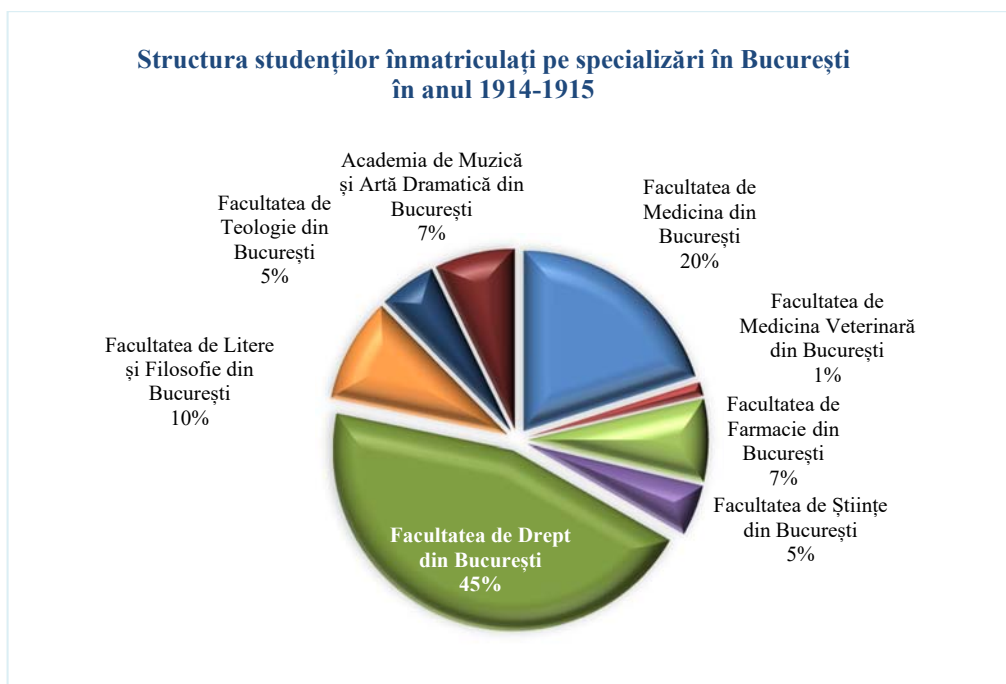

Figura 1.17. Structura studenților înmatriculați pe specializări în București în anul 1914-1915

În Tabelul 1.38 se prezintă structura studenților înmatriculați la facultățile din Iași, pe specializări, pe ani universitari, în perioada 1914-1915. Și în centrul universitar Iași, tot la Facultatea de Drept erau înmatriculați cei mai mulți studenți, urmată de Facultatea de Medicină.

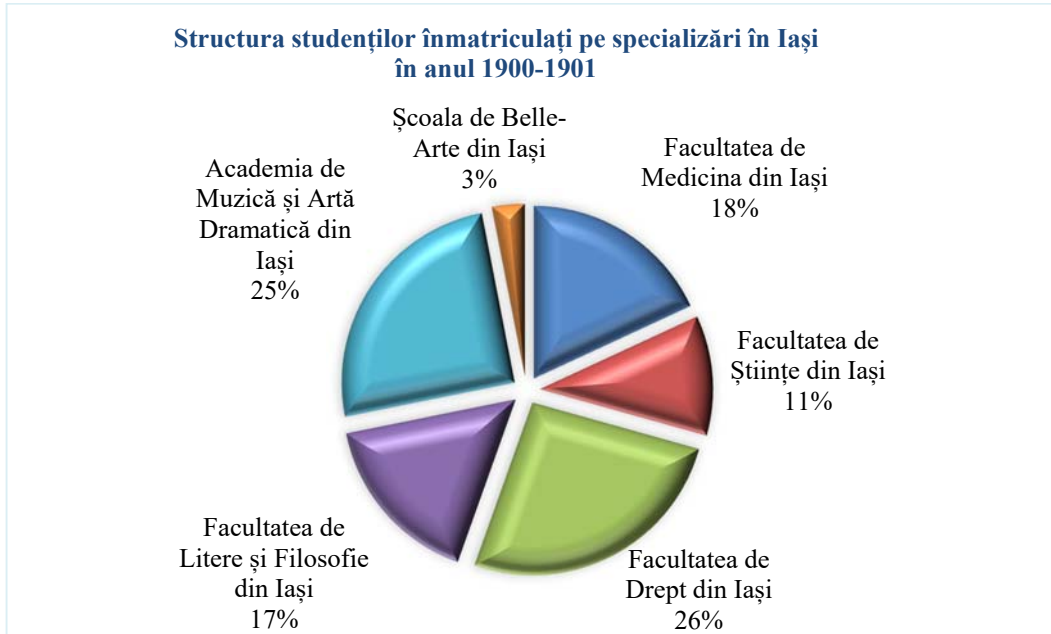
Tabelul 1.38
Nivelul studenților înmatriculați în facultățile din Iași în perioada 1899-1914

Anul	Medicină	Științe	Drept	Litere și Filosofie	Academia de Muzică și Artă Dramatică	Școala de Belle-Arte	Total
1899/1900	179	121		115	172	40	627
1900/1901	201	125	290	218	279	34	1147
1901/1902	165	120	166	178	222	44	895
1902/1903	41	102	227	187	198	43	798
1903/1904	197	97	224	134	191	83	926
1904/1905	151	73	227	101	265	90	907
1905/1906	152	98	312	69	210	79	920
1906/1907	134	72	265	63	231	81	846
1907/1908	133	76	252	76	211	67	815
1908/1909	139	95	326	90	200	66	916
1909/1910	149	48	396	40	192	59	884
1910/1911	144	59	293	59	177	67	799
1911/1912	161	:	403	55	234	0	853
1912/1913	154	:	485	89	:	33	761
1913/1914	173	:	534	114	:	45	866
1914/1915	198	:	509	114	:	38	859

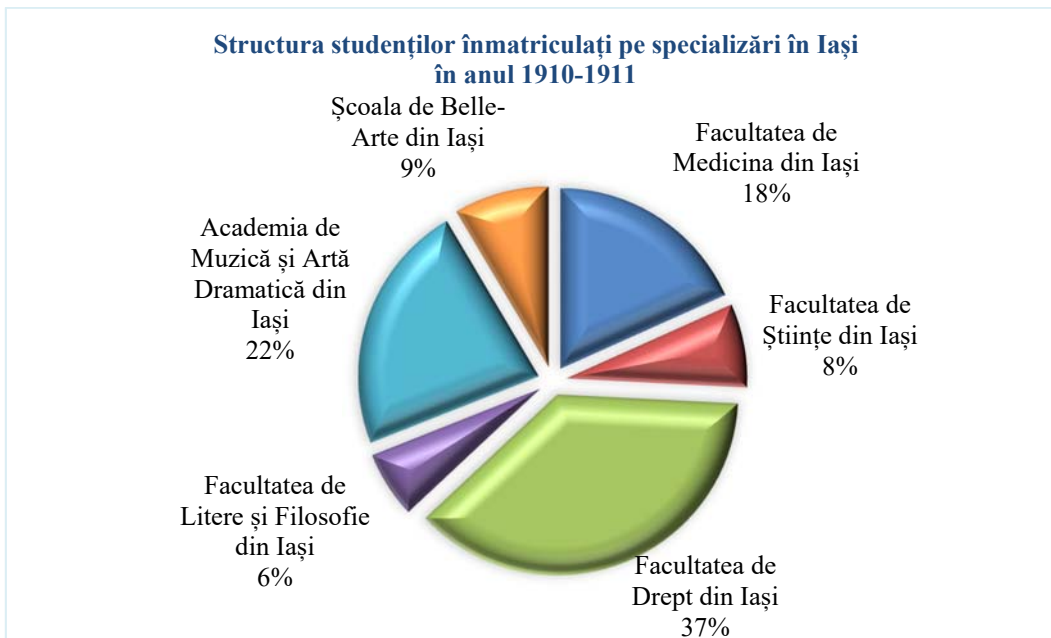
Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Datele din Tabelul 1.38 sunt prezentate grafic în figurile 1.18 și 1.19 privind structura studenților înmatriculați pe specializări în Iași.

Figura 1.18. Structura studenților înmatriculați pe specializări în Iași în anul 1900-1901

Figura 1.19. Structura studenților înmatriculați pe specializări în Iași în anul 1910-1911

1.4. Ponderea populației în sistemul învățământului superior în perioada 1899-1914

La cele prezentate până în acest moment, am efectuat o sinteză a gradului de cuprindere a populației în sistemul de învățământ superior, indicatorul utilizat fiind numărul de studenți care reveneau la 10.000 de locuitori în perioada 1899-1914.

Tabelul 1.39

Ponderea populației cuprinsă în sistemul educațional (învățământ superior) în perioada 1899-1914

Anul	Populația estimată la 1 iulie	Total studenți înmatriculați	Numărul de studenți care revin la 10.000 de locuitori
1899	5.956.690*	6.301	<i>11</i>
1900	6.045.481	7.169	<i>12</i>
1901	6.125.952	5.104	<i>9</i>
1902	6.193.139	5.657	<i>9</i>
1903	6.289.508	6.350	<i>11</i>
1904	6.490.024	6.484	<i>11</i>
1905	6.478.268	6.145	<i>10</i>
1906	6.583.840	6.415E	<i>11</i>
1907	6.683.270	6.045	<i>10</i>
1908	6.770.845	5.592	<i>9</i>
1909	6.864.991	5.141	<i>9</i>
1910	6.965.383	4.835	<i>8</i>
1911	7.086.306	6.100	<i>10</i>
1912	7.160.682**	5.986	<i>10</i>
1913	7.352.855	7.114	<i>12</i>
1914	7.771.341	6.832	<i>11</i>

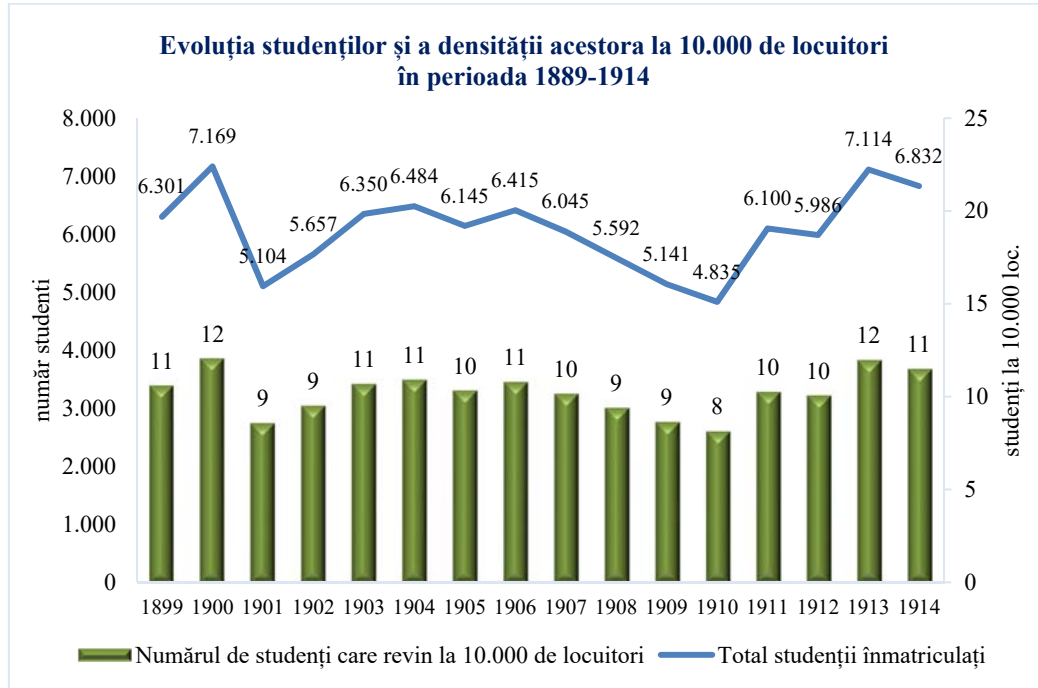
Notă: * Date de la primul Recensământ din România din 1899. ** Date de la Recensământul din 1912.

Valorile în italic – determinări ale autorilor.

E – Valoare estimată.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1912, 1922-1926 și 1928, Institutul Național de Statistică.

Evoluția acestui indicator este prezentată în Tabelul 1.39. Se constată că numărul de studenți înmatriculați la 10.000 locuitori a fost de 7.114 studenți în anul 1913. Comparat cu numărul cadrelor didactice rezultă că, în acest an universitar, reveneau 12 studenți la un cadru didactic. În Figura 1.20 se prezintă grafic evoluția numărului studenților și a densității acestora la 10.000 de locuitori în perioada 1889-1914.

Figura 1.20. *Evoluția numărului studenților și a densității acestora la 10.000 de locuitori în perioada 1889-1914*

În acest capitol, am utilizat tabele și grafice, pentru a reliefa modul în care aspectele supuse studiului au evoluat, trăgând unele concluzii, dar lăsând și posibilitatea cititorului să adâncească, să desprindă aprecieri și concluzii personale asupra evoluției învățământului superior din România, în perioada de început, până în anul 1918.

Dorim să închidem acest prim capitol cu afirmațiile marelui formator de școală românească Spiru Haret: „*Căutăm a face ca învățământul nostru să devină un învățământ național, de vreme ce ne silim a-l face să se potrivească țării noastre, în loc de a ne mulțumi să-l luăm făcut gata, într-un timp și niște condiții care nu mai sunt ale noastre*”.

Capitolul 2

Scurt istoric și evoluția instituțiilor de învățământ superior existente

din perioada 1918-1945	95
2.1. Particularități ale sistemului de învățământ în perioada interbelică	95
2.2. Instituțiile de învățământ superior existente în perioada interbelică	99
2.3. Scurt istoric al instituțiilor de învățământ superior care au funcționat în perioada interbelică și se află și în prezent în activitate	102
2.3.1. Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași	102
2.3.2. Universitatea Politehnică din București	103
2.3.3. Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” din București	104
2.3.4. Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București	105
2.3.5. Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București	106
2.3.6. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași	106
2.3.7. Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași	108
2.3.8. Universitatea din București	110
2.3.9. Universitatea Națională de Arte din București	110
2.3.10. Universitatea Națională de Muzică din București	111
2.3.11. Universitatea Tehnică de Construcții din București	112
2.3.12. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca	113
2.3.13. Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” din Iași	114
2.3.14. Universitatea Națională de Apărare „Carol I” din București	115
2.3.15. Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București	116
2.3.16. Academia Navală „Mircea cel Bătrân” din Constanța	117
2.3.17. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași	118
2.3.18. Academia de Studii Economice din București	119
2.3.19. Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca	120
2.3.20. Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca	121
2.3.21. Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca	122
2.3.22. Universitatea Politehnică din Timișoara	122
2.3.23. Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	123
2.3.24. Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport din București	125
2.3.25. Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca	125
2.4. Evoluția învățământului superior și special în perioada 1918-1938	126
2.4.1. Numărul cadrelor didactice, studenților și absolvenților pe total și pe centre universitare	128
2.4.2. Numărul personalului didactic, al studenților înscriși și absolvenții pe tipuri de facultăți și școli speciale	131
2.5. Statisticile învățământului superior pe facultăți și instituții în perioada 1918-1939	143
2.5.1. Facultățile de Medicină din: București, Iași și Cluj	143
2.5.2. Facultatea de Medicină Veterinară din București	148
2.5.3. Facultățile de Farmacie din: București, Iași și Cluj	150
2.5.4. Facultățile de Științe din: București, Iași, Cluj și Cernăuți	154
2.5.5. Facultățile de Drept din: București, Iași, Cluj, Cernăuți și Oradea	159

2.5.6. Facultățile de Litere și Filozofie din: București, Iași, Cluj și Cernăuți.....	165
2.5.7. Facultățile de Teologie din: București, Iași, Cernăuți și Chișinău.....	171
2.5.8. Academiile de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București și din Cluj.....	175
2.5.9. Academiile de Înalte Studii Agronomice din București și Cluj. Facultatea de Științe Agronomice din Chișinău	179
2.5.10. Academia de Arhitectură din București.....	182
2.5.11. Școala de Conducători, Desenatori și Arhitectură din București	184
2.5.12. Academiile de Muzică și Artă Dramatică din: București, Iași, Cluj. Conservatoriul din Cernăuți	184
2.5.13. Academiile de Arte Frumoase/Școli de Belle Arte din: București, Iași și Timișoara	186
2.5.14. Școlile de Politehnică din: București, Iași și Timișoara	188
2.5.15. Institutul Superior de Educație Fizică și Sport din București	193
2.6. Ponderea populației cuprinsă în sistemul de învățământ superior în perioada 1918-1937 și situația în perioada celui de-al Doilea Război Mondial.....	194

Opis tabele:

Tabelul 2.1. Tabela recapitulativă de numărul școalelor, elevilor și personalului didactic în anul 1920-1921	97
Tabelul 2.2. Instituțiile de învățământ superior existente în perioada interbelică	100
Tabelul 2.3. Instituțiile de învățământ care au funcționat în perioada interbelică.....	101
Tabelul 2.4. Numărul cadrelor didactice universitare și al studenților înscriși în perioada 1918-1938.....	128
Tabelul 2.5. Numărul de studenți repartizați pe centre universitare în perioada 1933-1937.....	129
Tabelul 2.6. Numărul de absolvenți universitari și ai școalelor speciale, repartizați pe centre universitare în perioada 1933-1937	130
Tabelul 2.7. Personalul didactic pe facultăți și școli speciale în perioada 1933-1937	131
Tabelul 2.8. Numărul studenților înscriși în facultățile și școlile speciale în perioada 1933-1937.....	132
Tabelul 2.9. Doctori, licențiați și diplomați universitari și ai școalelor speciale în perioada 1933-1937.....	134
Tabelul 2.10. Numărul corpului profesoral pe facultăți și școli speciale în perioada 1933-1937.....	136
Tabelul 2.11. Numărul studenților înscriși pe facultăți și școli speciale în perioada 1933-1937.....	139
Tabelul 2.12. Absolvenții (doctori, licențiați și diplomați) universitari repartizați după instituțiuni în perioada 1933-1937.....	141
Tabelul 2.13. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultăților de Medicină în perioada 1918-1938.....	143
Tabelul 2.14. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Medicină din București în perioada 1918-1938.....	144

Tabelul 2.15. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Medicină din Iași în perioada 1918-1938	146
Tabelul 2.16. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Medicină din Cluj perioada 1900-1938	147
Tabelul 2.17. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Medicină Veterinară din București în perioada 1919-1939	148
Tabelul 2.18. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Farmacie în perioada 1918-1938.....	150
Tabelul 2.19. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Farmacie din București în perioada 1919-1938.....	151
Tabelul 2.20. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Farmacie din Iași perioada 1919-1938.....	152
Tabelul 2.21. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Farmacie din Cluj în perioada 1921-1935	153
Tabelul 2.22. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Științe în 1918-1938.....	154
Tabelul 2.23. Raportul dintre numărul studenți și cadrele didactice – Facultatea de Științe în 1918-1938	155
Tabelul 2.24. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Științe din București în perioada 1918-1938	156
Tabelul 2.25. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Științe din Iași în perioada 1918-1938.....	157
Tabelul 2.26. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Științe din Cluj în perioada 1900-1938.....	158
Tabelul 2.27. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Științe din Cernăuți în perioada 1926-1937.....	159
Tabelul 2.28. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Drept în perioada 1918-1938.....	159
Tabelul 2.29. Raportul dintre numărul studenți și cadre didactice ai Facultății de Drept în perioada 1918-1938.....	160
Tabelul 2.30. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Drept din București în perioada 1921-1938.....	161
Tabelul 2.31. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Drept din Iași în perioada 1918-1938	162
Tabelul 2.32. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Drept din Cluj în perioada 1921-1938	163
Tabelul 2.33. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Drept din Cernăuți în perioada 1919-1938	164
Tabelul 2.34. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Drept din Oradea în perioada 1921-1937	164
Tabelul 2.35. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Litere și Filozofie în 1918-1938	165

Tabelul 2.36. Raportul dintre numărul studenți și cadre didactice în Facultatea de Litere și Filozofie în perioada 1918-1938.....	166
Tabelul 2.37. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Litere și Filosofie din București în perioada 1918-1938	167
Tabelul 2.38. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Litere și Filosofie din Iași în perioada 1918-1938	168
Tabelul 2.39. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Litere și Filosofie din Cluj în perioada 1921-1937	169
Tabelul 2.40. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Litere și Filosofie din Cernăuți în perioada 1900-1938	170
Tabelul 2.41. Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății Teologie în perioada 1918-1938.....	171
Tabelul 2.42. Raportul dintre numărul de studenți și cadre didactice în Facultatea de Teologie în perioada 1918-1938.....	172
Tabelul 2.43. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Teologie din București în perioada 1919-1938.....	173
Tabelul 2.44. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Teologie din Iași în perioada 1919-1920	174
Tabelul 2.45. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Teologie din Cernăuți în perioada 1923-1937	174
Tabelul 2.46. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Teologie din Chișinău în perioada 1926-1937.....	175
Tabelul 2.47. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București în perioada 1918-1937	175
Tabelul 2.48. Numărul studenților înscriși la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București pe naționalități, în anul școlar 1933/1934.....	177
Tabelul 2.49. Numărul studenților înscriși și absolvenți la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București pe ani de studiu, în perioada 1918-1936.....	177
Tabelul 2.50. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj în perioada 1924-1937	178
Tabelul 2.51. Numărul studenților înscriși la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj pe naționalități, în anul școlar 1933/1934	179
Tabelul 2.52. Numărul de cadre didactice și studenți din învățământul superior agricol în 1919-1937	179
Tabelul 2.53. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Înalte Studii Agronomice din București în perioada 1925-1937	181
Tabelul 2.54. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Înalte Studii Agronomice din Cluj în perioada 1925-1937.....	181
Tabelul 2.55. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Științe Agronomice din Chișinău în perioada 1934-1937.....	182

Tabelul 2.56. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Arhitectură din București în perioada 1924-1937.....	182
Tabelul 2.57. Numărul de cadre didactice, studenți, absolvenți ai Școlii de Conducători, Desenatori și Arhitectură din București în perioada 1924-1934.....	183
Tabelul 2.58. Numărul de cadre didactice, studenți, absolvenți ai Academiei de Muzică și Artă Dramatică/Conservatorul de Muzică și Declamație din București în perioada 1918-1938	184
Tabelul 2.59. Numărul de cadre didactice, studenți, absolvenți ai Academiei de Muzică și Artă Dramatică din Iași în perioada 1918-1938	185
Tabelul 2.60. Numărul de cadre didactice, studenți, absolvenți ai Academiei de Muzică și Artă Dramatică din Cluj în perioada 1933-1937.....	185
Tabelul 2.61. Numărul de cadre didactice, studenți, absolvenți ai Conservatorului de Muzică și Artă Dramatică din Cernăuți în perioada 1933-1934	186
Tabelul 2.62. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Arte Frumoase/Școala de Belle-Arte din București în perioada 1918-1937.....	186
Tabelul 2.63. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Arte Frumoase/Școala de Belle-Arte din Iași în perioada 1918-1938	187
Tabelul 2.64. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Arte Frumoase/Școala de Bele-Arte din Timișoara în perioada 1922-1937.....	187
Tabelul 2.65. Numărul de cadre didactice și studenți ai Școlii Politehnice din București și din Timișoara în perioada 1923-1937.....	188
Tabelul 2.66. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Școlii Politehnice din București în perioada 1923-1937.....	190
Tabelul 2.67. Numărul de studenți și diplome conferite la Secțiunea Construcției, a Școlii Politehnice din București în perioada 1920-1930.....	191
Tabelul 2.68. Numărul de studenți și cadre didactice pe facultăți ai Școlii Politehnice din Iași în perioada 1940-1944	192
Tabelul 2.69. Situația diplomelor de ingineri de Școala Politehnică "Gheorghe Asachi" în perioada 1938-1948.....	192
Tabelul 2.70. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Școlii Politehnice din Timișoara în perioada 1923-1937.....	193
Tabelul 2.71. Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Institutului Superior de Educație Fizică din București în perioada 1933-1937	193
Tabelul 2.72. Gradul de cuprindere a populației în sistemul de învățământ superior în perioada 1918-1937.....	194
Tabelul 2.73. Numărul limită de studenți pentru anul I în instituțiile de învățământ superior, în anul universitar 1942-1943	196

Opis figuri:

Figura 2.1. Evoluția numărului cadrelor didactice universitare și al studenților înscriși în perioada 1918-1938	129
Figura 2.2. Personalul didactic pe facultăți și școli speciale în anul universitar 1937-1938.....	132

Figura 2.3. Numărul studenților înscriși în facultățile și școlile speciale în anul 1937-1938.....	133
Figura 2.4. Structura studenților înscriși în facultăți și școli speciale în anul 1937-1938.....	134
Figura 2.5. Absolvenți (doctori, licențiați și diplomați) universitari și ai școalelor speciale în anul 1937-1938.....	135
Figura 2.6. Structura absolvenților universitari și ai școlilor speciale repartizați pe total facultăți în anul 1937-1938.....	136
Figura 2.7. Numărul corpului didactic pe facultăți și școli speciale în anul universitar 1937-1938.....	138
Figura 2.8. Numărul studenților înscriși pe facultăți și școli speciale în anul universitar 1937-1938.....	140
Figura 2.9. Numărul absolvenților pe facultăți și școli speciale în anul universitar 1937-1938 ...	142
Figura 2.10. Evoluția numărului studenților înscriși la Facultățile de Medicină din București, Iași și Cluj în perioada 1918-1937.....	144
Figura 2.11. Evoluția personalului didactic universitar și al studenților înscriși la Facultatea de Medicină din București în perioada 1918-1938.....	145
Figura 2.12. Evoluția personalului didactic universitar și al studenților înscriși la Facultatea de Medicină din Iași în perioada 1918-1938.....	147
Figura 2.13. Evoluția personalului didactic universitar și al studenților înscriși la Facultatea de Medicină Veterinară din București în perioada 1919-1937.....	149
Figura 2.14. Evoluția numărului studenților înscriși la Facultățile de Farmacie în perioada 1919-1937.....	151
Figura 2.15. Evoluția numărului studenților înscriși la Facultatea de Științe în perioada 1918-1937.....	155
Figura 2.16. Evoluția numărului studenților înscriși la Facultățile de Drept în perioada 1918-1937.....	160
Figura 2.17. Evoluția numărului studenților înscriși la Facultățile de Litere și Filozofie în perioada 1918-1937.....	166
Figura 2.18. Evoluția numărului studenților înscriși la Facultățile de Teologie în perioada 1918-1937.....	171
Figura 2.19. Evoluția numărului studenților înmatriculați și a absolvenților de licență ai Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București în perioada 1918-1939.....	176
Figura 2.20. Evoluția numărului studenților înscriși în învățământul superior agricol în perioada 1918-1937.....	180
Figura 2.21. Evoluția numărului studenților și al absolvenților de licență ai Academiei de Arhitectură din București în perioada 1924-1937.....	183
Figura 2.22. Evoluția numărului studenților Școlii Politehnice din București și din Timișoara în perioada 1923-1937.....	189
Figura 2.23. Evoluția numărului studenților înmatriculați și a studenților ce revin la 10.000 de locuitori în perioada 1918-1937.....	195

„Cum arată astăzi școala,
va arăta mâine țara.”

Spiru Haret

Capitolul 2

Scurt istoric și evoluția instituțiilor de învățământ superior existente din perioada 1918-1945

2.1. Particularități ale sistemului de învățământ în perioada interbelică

Începând cu anul 1918, în care s-a definitivat și proclamat Marea Unire, învățământul românesc se afla într-un moment delicat. Anii de dinaintea actului istoric, în contextul primei conflagrații mondiale, au marcat o evoluție contradictorie a învățământului de toate nivelele din România. Teritoriul României s-a întregit, iar populația României a căpătat altă dimensiune și orientare. În teritoriile care au revenit la „**patria mamă**” existau o serie de elemente sociale diferite. În Basarabia și Bucovina se simțeau, în domeniul educației, influențe ale școlii ruse, iar în Transilvania influența vestică era pregnantă. Rezultatele și diferențele erau evidente și ele trebuiau să fie atent valorificate și uniformizate. Cadrul legislativ, în general și cel privind educația, în particular, trebuia revizuit și adus la un numitor comun pentru „**România întregită**”.

O dată cu Unirea de la 1918, sistemul educațional românesc începe să prindă contur: „*Statul român unitar avea minorități numeroase, era un stat care includea sisteme de învățământ diferite, o societate care nu era unificată. Statul trebuia să integreze minorități mult mai educate, mult mai pregătite. Învățământul a fost principalul mijloc pentru a realiza unificarea societății și pentru a o construi. Cele mai educate provincii, cu învățământ mai dezvoltat, erau tocmai cele care veniseră, Banatul, Transilvania, Bucovina, în timp ce Basarabia era la antipodul acestora, dar și foamea de învățătură era mult mai mare aici*”¹. Altfel spus, în Basarabia acelor vremuri „*cultul școlii*” era mai puternic decât în celelalte provincii, însă condițiile socioeconomice și instabilitatea politică a defavorizat în permanență masificarea sistemului de învățământ.

De aceea, în România, în perioada de după Primul Război Mondial, principala provocare a constituit-o *integrarea diferitelor sisteme educaționale*, ca urmare a realizării statului național unitar român. În acest sens, preocuparea guvernelor interbelice a fost orientată spre adoptarea de noi legi, în special pentru învățământul obligatoriu, dar și al învățământului vocațional. Astfel, au fost adoptate: *Legea pentru învățământul primar al statului și învățământul primar normal*, în 1924; *Legea învățământului*

---

¹ <http://ziarulumina.ro/pe-holurile-scolii-interbelice-48295.html>, Ovidiu Buruiană, Facultatea de Istorie a Universității „Al.I. Cuza” din Iași, accesat octombrie 2018.

industrial și profesional, în 1936; *Legea învățământului agricol*, în 1929; *Legea învățământului comercial pentru băieți și fete*, în 1936, precum și alte acte normative.

Învățământul din țara noastră a prins viață, s-a reorganizat și dezvoltat în forță datorită multor eminente profesori școlarizați cu precădere în vestul Europei în diferite domenii, printre care, fără a epuiza numele și numărul acestora, dorim să amintim:

- în domeniul medicinei au strălucit doctorii: *Ioan Cantacuzino (1863-1934)*, *Carol Davila (1814-1883)*, *Iuliu Hațieganu (1882-1959)*, *Nicolae Hortolomei (1875-1961)*, *Constantin Parhon (1874-1969)*, *Gh. Marinescu (1863-1938)*;
- matematicieni și profesori de talie internațională: *Gh. Țițeica (1873-1939)*, *Traian Lalescu (1882-1929)*, *Simion Sanielevici (1870-1963)*, *Simion Stoilov (1887-1960)*;
- remarcabili filozofi și/sau logicieni: *Titu Maiorescu (1843-1917)*, *Constantin Rădulescu Motru (1868-1917)*, *Lucian Blaga (1895-1961)*, *Nae Ionescu (1890-1940)*, *Vasile Băncilă (1897-1979)*;
- științele istoriei, pe plan internațional, ilustrate de: *Nicolae Iorga (1871-1940)*, *A.I. Xenopol (1847-1921)*, *Vasile Pârvan (1882-1971)* și *Mircea Eliade (1907-1986)*;
- mari fizicieni: *Horia Hulubei (1896-1972)* și *Dragomir Hurmuzescu (1865-1954)*;
- remarcabili critici literari și filologi: *Bogdan Petriceicu Hașdeu (1838-1907)*, *George Călinescu (1899-1965)*, *Perpessicius (1891-1971)*, *Eugen Lovinescu (1881-1943)*, *Iorgu Iordan (1888-1986)*;
- școala inginerescă au reprezentat-o cu cinste: *Nicolae Vasilescu Karpen (1870-1964)*; *Ion Ionescu Bizeț (1870-1946)*, *Anghel Saligny (1850-1925)*, *Aurel Beleş (1891-1976)*;
- în domeniul agronomiei pot fi citați: *Ion Ionescu de la Brad (1818-1891)* și *Gh. Ionescu Sisești (1885-1966)*;
- în domeniul geologiei s-au ilustrat ca mari specialiști și profesori: *Gh. Cobălcescu (1832-1892)* și *Alexandru Codarcea (1899-1972)*, iar în geografie, *Simion Mehedinți (1866-1962)*;
- remarcabili sociologi au fost *Dimitrie Gusti (1880-1955)*, *H. Stahl (1901-1985)*;
- științele economice au fost reprezentate cu cinste de: *Mihail Manoilescu (1881-1950)*, *Virgil Madgearu (1887-1940)*, *Nicolae Georgescu-Roegen (1906-1994)*, *Gh. Zane (1897-1958)*.

Cei menționați reprezintă mari personalități didactice, științifice și culturale datorită cărora, în cei 100 de ani, România s-a transformat dintr-o țară cu învățământ slab dezvoltat și organizat, într-o țară care, în anii '30-'40 ai secolului XX, avea o școală la nivel european.

„**Bugetul Educației era de 12%, iar în anumite perioade urca la 16%, dar acest procent era net inferior unor state învecinate. În momentul interbelic, investiția în educație era o chestiune esențială. Națiunile doreau să își construiască anumite identități, iar școala este un instrument de construcție a națiunii. România a preluat formele occidentale și a încercat să le adapteze situației concrete prin crearea fondului. Școala trebuia să formeze elitele administrative pe care statul le considera necesare. E un învățământ centralizat, nefiind acceptate particularismele sau învățământul descentralizat. Deși în mod oficial era descentralizat, fiind lăsat din punct de vedere financiar în seama comunelor, în mod real el era centralizat, sub raportul programelor, al supravegherii procesului educațional**”.²

Românii erau atrași de învățământul teoretic, și nu de cel practic. „Raportul celor care urmau cele două tipuri de școli era invers față de Europa, ceea ce arată o anumită inadecvare către lumea modernă; majoritatea doreau să meargă către facultăți, pentru că facultatea le oferea șansa de a ajunge în posturi administrative; toți doreau să ajungă în administrația de stat, să fie funcționari, dar prea puțini doreau să facă un învățământ practic, să devină mecanici, instalatori etc., să aibă o meserie, așa cum solicita lumea modernă. Românul își dorea o funcție la stat și mai puțin să aibă o siguranță financiară. Românul, de multe ori, investea financiar din propria avere ca să obțină o funcție în stat. Probabil că acea funcție aducea recunoașterea, de aici și învățământul care urma același tipar, ce încerca să ofere funcții pentru stat, iar statul, prin politica sa, încuraja această orientare, lăsând spațiul modernității pentru alte etnii, care se îndreptau către funcții necesare din punct de vedere social.”³

În Tabelul 2.1 sintetizăm numărul școlilor, elevilor și profesorilor în anul școlar 1920-1921, anul de start adevărat după Marea Unire.

Tabelul 2.1

Tabela recapitulativă de numărul școalelor, elevilor și personalului didactic în anul 1920-1921

Felul învățământului	Numărul școalelor	Numărul personalului didactic	Numărul elevilor înscriși
I. Învățământul public	13.398	25.744	1.516.198
<i>a) Învățământul public primar, urban și rural</i>			
<i>b) Învățământul secundar, profesional și normal</i>			
1. Pentru băieți	292	3.266	51.928
Licee	74	1.529	26.996
Gimnazii	17	139	2.719
Seminarii	12	76	2.660
Școale normale	37	539	8.215
Școale comerciale	18	173	2.940
Școale de arte și meserii super	2	57	248

² Ibidem.

³ Ibidem.

Felul învățământului	Numărul școalelor	Numărul personalului didactic	Numărul elevilor înscriși
Școale de meserii și elementare de meserii și ceramică	42	151	1.291
Școale inferioare și elementare de agricultură, viticultură și meserii	52	275	3.152
Școale medii	33	280	3.013
Școale profesionale	5	47	687
2. Pentru fete	100	1.445	16.978
Secundare	18	319	4.368
Normale	21	313	4.284
Licee	10	194	3.501
Profesionale	42	575	4.564
Menaj și economie casnică	9	44	261
c) Învățământ superior și special	20	384	19.287
1. <i>Universitatea din București:</i>			
Facultatea de Teologie	1	9	268
Facultatea de Drept	1	30	4.375
Facultatea de Litere și Filozofie	1	28	754
Facultatea de Științe	1	32	843
Facultatea de Medicină și Farmacie	1	42	2.167
Facultatea de Medicină Veterinară	1	11	87
<i>Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București</i>	1	-	3.696
2. <i>Universitatea din Iași:</i>			
Facultatea de Drept	1	24	1.495
Facultatea de Litere și Filozofie	1	19	390
Facultatea de Științe	1	27	730
Facultatea de Medicină și Farmacie	1	24	1.355
3. <i>Universitatea din Cernăuți:</i>			
Facultatea de Drept	1	13	598
Facultatea de Filozofie	1	32	1.056
Facultatea de Teologie	1	8	140
4. <i>Școala de arte frumoase:</i>			
Conservatoriul de Muzică și Artă Dramatică din București	1	32	647
Conservatoriul de Muzică și Artă Dramatică din Iași	1	19	293
Conservatoriul de Muzică și Artă Dramatică din Chișinău	1	14	217
Arte Frumoase din București	1	12	145
Arte Frumoase din Iași	1	8	32
Arte Frumoase din Chișinău	1	-	-
II. Învățământ particular	685	2.003	41.189
Aziluri confesionale	44	60	1.795
Grădini de copii	383	25	796
Școala primară cu programa statului	142	814	22.142
Școala secundară cu programa statului	58	887	7.379

Felul învățământului	Numărul școalelor	Numărul personalului didactic	Numărul elevilor înscriși
Școala primară cu programa proprie	34	153	4.831
Școala secundară cu programa proprie	24	64	4.246

Notă: Datele pentru 1920-1921 cuprind și noile teritorii.

Sursa: Anuarul Statistic al României 1921, p. 233.

Astfel, conform Tabelului 2.1, la recensământul din anul 1920 au fost înregistrați și copiii care aveau vârsta între 5 și 18 ani. Am luat în discuție această populație, pentru a vedea ponderea pe care o deține, în totalul populației țării, modificabilă de la un an la altul și a vedea astfel care este fondul de copii care trebuia să urmeze cursurile primare.

În primii trei ani de după Marea Unire, datele sunt neconcludente și în anuare nu găsim cifre exacte pentru perioada 1918-1920. În 1920 însă, avem prima înregistrare la 1 iulie a populației din întregul teritoriu românesc. Aceasta era de 15.541.424 de locuitori.

2.2. Instituțiile de învățământ superior existente în perioada interbelică

Perioada de după 1918 s-a caracterizat prin formarea multor instituții de învățământ superior, respectiv prin apariția de noi facultăți în diferite zone ale țării, cu precădere în noile provincii: Basarabia, Transilvania și Bucovina. *În această mare perioadă istorică a neamului s-a fondat și dezvoltat învățământul superior românesc.*

Așa cum am precizat în capitolul anterior, instituțiile existente în perioada interbelică și-au atribuit anul de înființare a primei facultăți care a intrat în componența sa – ca fiind anul de înființare a universității/instituției respective. În consecință, cele mai vechi instituții de învățământ superior din țară ar fi: Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași în 1813, când s-a înființat o secție specială de inginerie civilă⁴, Universitatea Politehnică – anul 1818, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București în anul 1852 (prin facultatea de Medicină Veterinară). Apoi, în anul 1857 Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, ca să nu mai vorbim că în 1860–1864–1867 până în 1912 s-au înființat un număr foarte mare de facultăți. În 1913 s-a fondat Academia de Înalte Studii Industriale și Comerciale din București, actuala Academie de Studii Economice. În 1934 Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică din București etc.

Primele anuare statistice ale României prezentau faptul că în anul 1900 erau înregistrate zece facultăți în București și șase în Iași, iar în anul școlar 1937-1938 din 44 de instituții existente anterior, funcționau 39 de facultăți în șapte orașe, astfel: în București erau 15 facultăți, în Cluj, șapte facultăți, în Iași, șase facultăți, în Cernăuți, patru facultăți, în Timișoara două, în Chișinău două și în Oradea o facultate (Tabelul 2.2).

⁴ În ianuarie 1814 (stil vechi) la Iași, Gheorghe Asachi inaugura, în cadrul Academiei Domnești, o clasă specială de inginerie civilă. În 1818 absolvea prima promoție de ingineri hotarnici școlarizați în limba română într-o instituție națională. Sursa: *Acte și documente relative la istoria renașterii României*, vol. I, București, 1900, p. 321.

Tabelul 2.2

Instituțiile de învățământ superior existente în perioada interbelică

Instituțiunea de învățământ superior și special	Localitatea și anul înființării/ perioada funcționării
1. Facultățile de Medicină	București (anul 1857), Iași (anul 1879), Cluj (anul 1919)
2. Facultățile de Medicină Veterinară	București (anul 1852)
3. Facultățile de Farmacie	București (anul 1857), Iași (anul 1879), Cluj (perioada 1920-1933)
4. Facultățile de Științe	București (anul 1864), Iași (anul 1890), Cluj (anul 1919), Cernăuți (anul 1875)
5. Facultățile de Drept	București (anul 1850), Iași (anul 1855), Cluj (1919), Cernăuți (anul 1875), Oradea (anul 1921)
6. Facultățile de Litere și Filosofie	București (anul 1864), Iași (anul 1835), Cluj (anul 1919), Cernăuți (anul 1875)
7. Facultățile de Teologie Ortodoxă	București (anul 1881), Cernăuți-Suceava (perioada 1875-1948), Iași (perioada 1860-1864), Chișinău (perioada 1926-1941)
8. Academii de Înalte Studii Comerciale și Industriale	București (anul 1913), Cluj (anul 1920)
9. Academii de Înalte Studii Agronomice	București (anul 1852), Cluj (anul 1869)
10. Facultatea de Științe Agricole	Iași (1912) Chișinău (anul 1933)*
11. Academia de Arhitectură	București (anul 1897)
12. Academii de Muzică și Artă Dramatică	București**, Iași (anul 1860), Chișinău (anul 1919), Cluj (anul 1919)
13. Conservatorul de Muzică și Artă Dramatică	Cernăuți (anul 1875)
14. Academii de Arte Frumoase/Belle-Arte	București (anul 1864), Iași (1860)
15. Școala de Arte Frumoase	Cluj (anul 1925), Timișoara (anul 1933)***
16. Școli Politehnice	București (anul 1818), Timișoara (anul 1920)
17. Școala de Poduri și Șosele	București (anul 1867)
18. Școala de Conducători, Desenatori și Arhitectură	București (anul 1897)
19. Institutul Superior de Educație Fizică	București (anul 1923)
20. Institut Electrotehnic	Iași (anul 1912)****
21. Școala Navală Superioară	Constanța (anul 1909)*****

Notă: * În data de 7 noiembrie 1912, Prin Regulamentul Facultății de Științe, publicat în Monitorul Oficial, s-a înființat secția de Științe agricole la Universitatea din Iași. Secția s-a transformat în 1933 în Facultatea de Științe Agricole; această facultate a dat naștere mai apoi, în 1940, Institutului Agronomic din Iași. În data de 9 aprilie 1933 transformarea Secției de Științe Agricole a Universității din Iași în Facultatea de Științe Agricole cu sediul la Chișinău.

** În anul 1834, Arta Dramatică și în 1864 de Muzică.

*** Prin decizia Ministerului Instrucțiunii Publice Școala de arte frumoase din Cluj se muta la 14 iulie 1933 în Timișoara. Înființată în Cluj în 1925.

**** Școala de electricitate industrială de la Iași devenea, prin lege, Institut electrotehnic. În 1939 Institutul s-a transformat în Politehnica „Gheorghe Asachi” din Iași.

***** La 26 februarie 1896 s-a înființat Școala de Aplicație a Sublocotenenților de Marină, ce a funcționat la Galați până în anul 1901 când a fost mutată la Constanța. La 29 octombrie 1909, își schimbă denumirea în Școala Navală Superioară, a funcționat la Constanța până la Primul Război Mondial. Aceasta și-a reluat activitatea la 9 iunie 1920.

Sursa: Sistematizare autori.

La 22 aprilie 1932 s-a adoptat *Legea pentru organizarea învățământului universitar*⁵. Conform Art. 1 din cadrul respectivei legi, sistemul universitar era organizat în patru universități, cele din *București, Iași, Cluj și Cernăuți*. Facultatea de Drept din Oradea era subordonată – pentru problemele de învățământ – Universității din București.

Potrivit istoricului prezentat de fiecare universitate în parte, instituțiile existente în perioada interbelică și-au atribuit de regulă anul de înființare a primei facultăți care a intrat în componența sa – ca fiind anul de înființare a universității/instituției respective. În consecință, cele mai vechi instituții de învățământ superior din țară ar fi: Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași în 1813, când s-a înființat o secție specială de inginerie civilă, Universitatea Politehnică – anul 1818, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București în anul 1852 (prin facultatea de Medicină Veterinară).

În ordine cronologică a înființării/reînființării lor, aceste universități sunt prezentate în Tabelul 2.3.

Tabelul 2.3

Instituțiile de învățământ⁶ care au funcționat în perioada interbelică

Instituția de învățământ superior	Anul înființării /reînființării
1. Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași	1813
2. Universitatea Politehnică din București	1818/1864
3. Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „Ion Luca Caragiale” din București	1834
4. Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București	1852
5. Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București	1857
6. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași	1860
7. Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași	1860
8. Universitatea din București	1864
9. Universitatea Națională de Arte din București	1864
10. Universitatea Națională de Muzică din București	1864
11. Universitatea Tehnică de Construcții din București din Cluj-Napoca	1867
12. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca	1869
13. Universitatea Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași	1879
14. Universitatea Națională de Apărare „Carol I” din București	1889
15. Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București	1897/1952
16. Academia Navală „Mircea cel Bătrân” din Constanța	1901
17. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași	1912
18. Academia de Studii Economice din București	1913
19. Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca	1919/1945/1959
20. Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca	1919
21. Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca	1919/1948

⁵ Decretul Regal nr. 1444 din 20 aprilie 1932 și Publicat în Monitorul Oficial nr. 96, Partea I, din 22 aprilie 1932.

⁶ Cu denumirile curente (anul universitar 2018-2019).

Instituția de învățământ superior	Anul înființării /reînființării
22. Universitatea „Politehnica” Timișoara	1920
23. Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	1920/1948
24. Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport din București	1922/2002
25. Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca	1926

În dorința de a informa corect și atent cititorul în istoricul apariției și dezvoltării instituțiilor de învățământ, autorii au recurs la selecția istoricului realizat și prezentat de fiecare instituție pe site-ul oficial.

În ordinea cronologică prezentată în Tabelul 2.3, autorii prezintă un scurt istoric⁷ al instituțiilor de învățământ superior care, au funcționat în perioada interbelică și își desfășoară activitatea și în prezent.

2.3. Scurt istoric al instituțiilor de învățământ superior care au funcționat în perioada interbelică și se află și în prezent în activitate

2.3.1. Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași

În 1813, învățatul Gheorghe Asachi înființează prima școală de ingineri hotarnici și ingineri civili cu predare în limba română⁸. Această școală poate fi considerată nucleul învățământului tehnic superior din Moldova. În continuare, școala se dezvoltă în cadrul Academiei Mihăilene (1835) și, ulterior, în cadrul Universității din Iași, înființate în anul 1860.

Pe 7 noiembrie 1912, în urma aprobării noului regulament al Facultății de Științe din cadrul Universității, se înființează învățământul superior electrotehnic, chimic aplicat și agronomic, eveniment care reprezintă, de fapt, adevăratul act de înființare a ceea ce va fi, ulterior, Institutul Politehnic din Iași.

În luna martie a anului 1937, ca urmare a votării Legii Învățământului de către Parlamentul acelor vremuri, învățământul superior tehnic este scos de sub egida Universității prin înființarea Școlii Politehnice, singura instituție de învățământ superior abilitată să acorde de la acea dată titlul de inginer. Ca urmare firească a dezvoltării școlii ingineresti ieșene, instituția nou creată a luat de la bun început numele lui Gheorghe Asachi, întemeietorul învățământului superior tehnic românesc iar primul său rector a fost ales profesorul universitar Cristea Otin.

⁷ Prezentat de fiecare instituție pe site-ul oficial al universității.

⁸ <http://www.tuiasi.ro/descopera-tuiasi/istoricul-universitatii>, accesat noiembrie, 2018.

Prin reforma învățământului din anul 1948 se înființează Institutul Politehnic "Gh. Asachi" din Iași, care funcționează până în anul 1993 când, în cadrul reformei învățământului superior din România, Institutul Politehnic "Gh. Asachi" din Iași devine, la 17 Mai 1993, Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" Iași. Ca urmare a unor reforme de ordin intern, în prezent Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" din Iași are în componența sa unsprezece facultăți: Facultatea de Automatică și Calculatoare, Facultatea de Construcții și Instalații, Facultatea de Arhitectură, Facultatea de Inginerie Chimică și Protecția Mediului, Facultatea de Construcții de Mașini și Management Industrial, Facultatea de Electronică și Telecomunicații, Facultatea de Electrotehnică, Facultatea de Hidrotehnică, Geodezie și Ingineria Mediului, Facultatea de Mecanică, Facultatea de Știința și Ingineria Materialelor și Facultatea de Textile - Pielărie și Management Industrial.

2.3.2. Universitatea Politehnică din București

Universitatea Politehnică din București⁹ este una dintre cele mai vechi și prestigioase școli de ingineri din România. Tradițiile ei sunt legate de înființarea, în anul 1818, de către Gheorghe Lazăr, a Școlii tehnice superioare cu predare în limba română la mănăstirea Sfântul Sava din București, care în anul 1832 este reorganizată în Colegiul de la Sfântul Sava.

La 1 octombrie 1864, prin ordinul domnitorului Alexandru Ioan Cuza, a fost înființată Școala de Poduri și Șosele, Mine și Arhitectură, care la 30 octombrie 1867 devine Școala de Poduri, Șosele și Mine cu durata studiilor de 5 ani.

Sub conducerea lui Gheorghe Duca, la 1 aprilie 1881, instituția capătă o nouă structură sub denumirea de Școala Națională de Poduri și Șosele, iar la 10 iunie 1920 a fost înființată Școala Politehnică din București, având patru secții: Construcții, Electromecanică, Mine și Metalurgie, Chimie Industrială.

Din noiembrie 1920 denumirea se schimbă în Politehnica din București.

La data de 3 august 1948 Politehnica s-a transformat în Institutul Politehnic din București, care cuprindea inițial patru facultăți (Mecanică, Electrotehnică, Chimie Industrială și Textile) și în care, din 1950, au apărut majoritatea facultăților actuale. O parte dintre secțiile fostei Politehnici au fost transformate în institute de învățământ diferite.

În baza rezoluției Senatului din noiembrie 1992, Institutul Politehnic din București a devenit Universitatea Politehnică din București.

⁹ <https://upb.ro/istoric-upb/>, accesat noiembrie, 2018.

2.3.3. Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” din București

Prima facultate de teatru și-a început activitatea în București, în 1834, în cadrul Școlii Filarmonice pentru muzică, declamație și literatură.¹⁰

În anul 1948 este înființată Facultatea de Regie din cadrul Institutului de Artă, care a unit, timp de doi ani (1948-1950), întreg învățământul de artă din București. În 1950 se înființează Institutul de Artă Cinematografică și Institutul de Teatru „I.L. Caragiale”.

În 1954 cele două institute se contopesc în Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale”, care se transformă în 1990 în Academia de Teatru și Film – unica școală de tradiție în domeniul teatrului și filmului din România, cu rang universitar, recunoscută pe plan internațional.

Din 1990, Academia de Teatru și Film se află într-un continuu proces de reformă care a condus la apariția unor secții și specializări noi, precum Comunicare audiovizuală și Multimedia-Sunet, Montaj, în cadrul Facultății de Film sau Actorie Păpuși și Marionete, Coregrafie, Scenografie, în cadrul Facultății de Teatru.

Date cronologice:

- 1834, Școala Filarmonicii din București cunoscută și ca Școala de muzică vocală, de declamație și de literatură a pus piatra de temelie a învățământului teatral românesc;
- 1948 este înființată Facultatea de Regie din cadrul Institutului de Artă care a reunit, timp de doi ani (1948-1950), întreg învățământul artistic din București;
- 1950 se înființează Institutul de Artă Cinematografică și Institutul de Teatru „I.L. Caragiale”;
- 1954, cele două institute se unesc în Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” (IATC);
- 1990, IATC se transformă în Academia de Teatru și Film (ATF);
- 1998, ATF devine Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” (UATC);
- 2001, Instituția devine Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” (UNATC), cuprinzând Facultatea de Teatru și Facultatea de Film;
- 2014, UNATC înființează departamentul de cercetare CINETic (Centrul Internațional de Cercetare și Educație în Tehnologii Inovativ Creative).

¹⁰ Sursa: UATC, noiembrie 2018.

Ziua UNATC se sărbătorește în fiecare an pe 30 ianuarie, ziua în care s-a născut scriitorul I.L. Caragiale, patronul spiritual al universității.

2.3.4. Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București

Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București este cea mai veche și cea mai mare instituție de învățământ agronomic superior din România.¹¹

USAMV își are originea în actul semnat de domnitorul Barbu Știrbei în anul 1852, prin care s-a înființat Institutul de Agricultură de la Pantelimon. Institutul și-a început activitatea în 1853.

Peste câțiva ani, în 1861, și-a deschis cursurile și Școala Veterinară.

Învățământul agronomic și cel veterinar au evoluat în paralel spre forme tot mai ample, în corelație cu nevoia crescândă de specialiști în domeniul creșterii plantelor și animalelor, cu dezvoltarea științelor și a cunoștințelor de specialitate.

În anul 1867, prin includerea în programa de studii a disciplinelor silvice, învățământul agronomic se dezvoltă sub numele de Școala Centrală de Agricultură și Silvicultură. În cadrul ei s-a înființat prima fermă didactică experimentală din țară, iar în 1868, prima instituție de cercetări agricole din România, cunoscută sub denumirea de Stațiunea Agronomică București, care în anul 1869 se mută la Herăstrău.

Din anul 1893, prin separarea învățământului silvic, școala capătă denumirea de Școala Centrală de Agricultură de la Herăstrău.

În anii următori, învățământul agronomic s-a dezvoltat, iar titlaturile sale au fost pe rând:

- în anul 1915 - Școala Superioară de Agricultură de la Herăstrău;
- în anul 1929 - Academia de Înalte Studii Agronomice;
- în anul 1938 - Facultatea de Agronomie – integrată Școlii Politehnice din București;
- în anul 1948 - Institutul Agronomic București;
- în anul 1952, Institutului Agronomic i se atribuie numele marelui patriot Nicolae Bălcescu;
- în anul 1992 - Universitatea de Științe Agronomice;
- în anul 1996 - Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București.

¹¹ https://usamv.ro/images/Istoric/2018_Brosura_istorie_USAMV_RO_LR.pdf, accesat noiembrie 2018.

2.3.5. Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București

Învățământul superior medical și farmaceutic din București datează de mai bine de un secol. Carol Davila, medic român de origine franceză, în colaborare cu Nicolae Kretzulescu a pus bazele învățământului medical din țara noastră, înființând, în 1857 Școala națională de medicină și farmacie.¹²

Construcția Facultății de Medicină a fost complet terminată și inaugurată în ziua de 12 octombrie 1903 când s-a făcut și inaugurarea statuii lui Carol Davila, așezată în fața facultății. Inițiativa ridicării unui monument al lui Davila a fost luată la primul congres medical național care a avut loc la București în octombrie 1884. Statuia, opera valoroasă a lui Carol Storck, a fost turnată în bronz în atelierul Școlii de arte și meserii din București.

Cu toate greutățile întâmpinate, Școala Națională de Medicină și Farmacie s-a dezvoltat treptat și, la 12 noiembrie 1869, a devenit posibilă înființarea Facultății de Medicină din București, care și-a deschis cursurile în ziua de 22 noiembrie 1869. A fost prima facultate de medicină în cadrul Universității din București și, totodată, pe teritoriul țării noastre; prin ea, știința medicală a reușit să se impună atât în țară, cât și peste granițe.

Un eveniment important în orientarea terapiei și a farmaciei românești l-a constituit apariția, la începutul anului 1863, a primei Farmacopei române. Un merit cu totul deosebit în realizarea acestei opere naționale l-a avut, în afară de inițiatorul ei, Carol Davila, eruditul farmacist Constantin C. Hepites (1804-1890), fost profesor la Școala de Medicină.

În 1898, Școala de Farmacie devine secție a Facultății de Medicină, recunoscându-i-se caracterul de instituție de învățământ superior. Ea funcționează în această situație pe lângă Facultatea de Medicină până în 1923, când se înființează Facultatea de Farmacie, ca instituție separată, în cadrul Universității din București. Un rol însemnat la crearea Facultății de Farmacie și la stimularea cercetării științifice farmaceutice l-a avut profesorul Ștefan Minovici (1867-1935).

¹² <https://umfcd.ro/despre-umfcd/biroul-rectorului/istoric-umfcd/>, accesat noiembrie 2018.

2.3.6. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

În atmosfera de sărbătoare a Unirii Țării Românești și a Moldovei într-un singur stat a luat ființă prima instituție de învățământ superior din România, Universitatea din Iași. Inaugurată la 26 octombrie 1860, Universitatea poartă numele domnitorului căruia i se datorează acest act fundamental de cultură românească, Alexandru Ioan Cuza.¹³

De la înființarea ei și până în prezent, structura Universității din Iași a fost într-o continuă schimbare, în armonie cu evoluția societății și culturii române. Universitatea a cuprins la început doar trei facultăți: Facultatea de Filosofie, Facultatea de Drept și Facultatea de Teologie. Ca urmare a legii învățământului din 1864, universitatea s-a reorganizat în patru facultăți: Facultatea de Litere și Filosofie, Facultatea de Științe Fizice, Matematice și Naturale, Facultatea de Drept și Facultatea de Medicină, inaugurată abia în 1879. După numai câțiva ani de funcționare, Facultatea de Teologie a fost desființată din cauza numărului său mic de studenți. Stimulată de o nouă lege în 1898, Universitatea din Iași a reușit să-și diversifice profilul, să-și mărească numărul de secții, departamente, materii predate și activități științifice. În acea perioadă s-a remarcat o dezvoltare spectaculoasă a Facultății de Științe: în 1892 au luat ființă Catedrele de Chimie Organică și Chimie Anorganică cărora li s-a alăturat, în 1906, Chimia Agricolă. În cadrul aceleiași facultăți, un mare succes a fost crearea Școlii de Electricitate, în 1910. După începuturile ei modeste din 1879, Facultatea de Medicină a dobândit, în 1889, o organizare și un profil care să permită formarea specialiștilor cu o înaltă calificare profesională capabilă să răspundă exigențelor sociale ale acelor timpuri.

Perioada imediat următoare Unirii Naționale din 1918 s-a caracterizat prin evoluția remarcabilă a universității, în concordanță cu cerințele societății românești și ale progresului european din acea vreme. Legile învățământului din 1932, 1937 și 1938 au favorizat atât evoluția științelor, cât și dezvoltarea departamentelor universității: Medicină și Farmacie, Științe, Drept, Filosofie și Litere și Agricultură. În anul 1933, subsecția de învățământ agricol, inclusă în secția de științe aplicate, s-a transformat în Facultatea de Științe Agricole. Celelalte două ramuri ale secției (Școala Electrotehnică și Secția de Chimie Tehnologică) s-au reorganizat în 1937, dând naștere Institutului Politehnic „Gheorghe Asachi” din Iași, căruia i s-a alăturat și Facultatea de Științe Agricole un an mai târziu.

În perioada interbelică, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” se putea mândri că ajunsese la nivelul instituțiilor europene de același rang, atât din punct de vedere al administrării și organizării, cât și al programelor didactice.

După cel de-al Doilea Război Mondial, regimul de democrație populară a obligat universitățile să promoveze o educație în spirit comunist. Reforma învățământului din

¹³ <http://www.uaic.ro/despre-uaic/scurt-istoric/>, accesat noiembrie 2018.

1948 a impus primii pași pentru îndeplinirea acestei sarcini, urmată de reformele din 1968 și 1978. Ideologia comunistă a adus schimbări radicale în Universitatea din Iași, ca, de altfel, în întreg învățământul superior din țară. Multe discipline au fost cenzurate sau eliminate, numeroase programe didactice au fost supuse unei rigidități extreme, libertatea academică a fost restricționată, în timp ce toate activitățile au fost ghidate sau verificate de organisme ale singurului partid politic existent. Tot în această perioadă, datorită unei cereri din ce în ce mai mari de specialiști în economie, s-a resimțit nevoia înființării Facultății de Științe Economice (1962), după ani îndelungați în care cursuri de Economie Politică, Doctrină Economică și Finanțe Publice au fost predate în cadrul Facultății de Drept. Astfel, în anul academic 1968-1969, existau deja opt facultăți (Matematică-Mecanică, Fizică, Chimie, Biologie-Geografie, Drept, Filologie, Istorie-Filosofie, Economie), în timp ce în 1974 erau doar șapte, ca urmare a transferului Facultății de Chimie la Institutul Politehnic.

Căderea regimului totalitar în 1989 a deschis noi perspective asupra învățământului și educației în România. Formele organizatorice și curriculare ce fuseseră impuse au fost imediat abandonate. Reconstrucția universității a fost spontană și radicală și a cuprins toate domeniile: structura organizatorică, programa de studii, sistemul de comunicare, resursele umane. Autonomia universitară și libertatea decizională au condus Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” spre ceea ce este astăzi: una din cele mai performante universități din România, standard pentru excelență în cercetare și flexibilitate didactică.

2.3.7. Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași

La 1 octombrie 1860, primul domnitor al Principatelor Unite, Alexandru Ioan Cuza, semna decretul de înființare a primei școli de învățământ superior din Țările Române – Școala de Muzică și Declamațiune de la Iași. 26 de zile mai târziu, iau ființă Școala de Sculptură și Pictură și Muzeul Național de Pictură.¹⁴

Pe 6 octombrie 1864, tot Cuza aprobă Regulamentul pentru Conservatorul de Muzică și Declamațiune, ce se compunea din două școli, una la Iași și alta la București. Pe 23 octombrie al aceluiași an, se aprobă Regulamentul pentru Școlile Naționale de Arte Frumoase, secțiile: pictură, sculptură, gravură, arhitectură și arta grădinilor, revizuit ulterior în 1869 și 1883.

Primele Regulamente au fost îmbunătățite constant, aria de studii diversificându-se consistent în decursul anilor. În acest sens, anul 1907 marchează o dată importantă, în acest an înființându-se și secția de teoria muzicii, alături de cele de canto, instrumente și artă dramatică. Concertele de muzică de cameră, spectacolele de teatru, ca și microstagionile orchestrei simfonice, numărul lor, dar mai ales calitatea lor, probată de repertoriul aprobat, demonstrează că și Conservatorul din Iași ajunsese la maturitate. Între

¹⁴ https://www.arteiasi.ro/?page_id=164, accesat noiembrie 2018.

1917-1918, George Enescu, personalitate de prim rang în lumea muzicală națională și internațională, reunește sub bagheta sa, în cadrul unei orchestre simfonice de o excepțională valoare, muzicienii recunoscuți ai Iașului, în mare parte profesioniști ai Conservatorului de Muzică și Declamațiune, a cărui conducere onorifică o acceptă.

În anul 1931, Conservatorul și Școala de Arte Frumoase sunt ridicate la rangul de Academie printr-un decret al lui Nicolae Iorga. În același an, George Enescu acceptă propunerea ca Academia de Muzică și Artă dramatică din Iași să-i poarte numele și este numit, la inițiativa corpului profesoral, rector de onoare pe viață.

În 1948, reforma învățământului unește instituțiile de învățământ artistic sub o singură cupolă, a Institutului de Artă, care, la Iași, cuprindea facultățile de Muzică, Teatru și Arte Plastice. Perioada 1950-1960 a marcat negativ dezvoltarea firească a învățământului artistic ieșean, prin reorganizări instituționale greșit direcționate, despărțind domeniile artelor, evoluțiile lor ulterioare fiind diferite. Conservatorul de Muzică, ce se reînființează în anul 1960, devine însă, încetul cu încetul, un pol important în viața artistică. În 1977, se includ Artele Plastice în structura Conservatorului, iar între anii 1990-1991, Teatrul. Anul 1992 reunește cele trei domenii ale artei sub titulatura de Academia de Arte „George Enescu”. Transformările produse după 1989 în România au determinat o regândire și restructurare a învățământului artistic, centrul cultural ieșean începând să-și redobândească prestigiul.

În 1997, instituția, printr-o hotărâre a Guvernului României, primește numele de Universitatea de Arte „George Enescu” și cuprinde: Facultatea de Compoziție, Muzicologie, Pedagogie muzicală și Teatru, Facultatea de Interpretare muzicală și Facultatea de Arte plastice, Decorative și Design. Din anul universitar 2002-2003 a fost înființat prin OM nr. 4861 din 11 nov. 2002, Departamentul pentru pregătirea personalului didactic. Cu începere din anul universitar 2012-2013 are loc o nouă reorganizare a facultăților din structura Universității, după cum urmează: *Facultatea de Interpretare, Compoziție și Studii Muzicale Teoretice, Facultatea de Teatru și Facultatea de Arte Vizuale și Design.*

Din anul universitar 2016-2017, în conformitate cu HG nr. 376/2016 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/domeniilor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2016-2017 și a Notei 9019F/11.11.2015 a Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, noua denumire este Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași.

Denumiri ale instituției:

- 15 ianuarie 1861-1931 – Școala de Belle-Arte;
- 1931-1948 – Academia de Belle-Arte;
- 1948-1992 – Institutul de Artă;
- 1992-1997 – Academia de Arte „George Enescu”;
- 1997 – Universitatea de Arte „George Enescu”;
- 2016 – Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași.

2.3.8. Universitatea din București

Înființată prin Decretul nr. 765 din 4/16 iulie 1864 al Domnitorului Alexandru Ioan Cuza și reclamându-se ca succesoare a structurilor de învățământ superior inaugurate de Academia Domnească (1694), Universitatea din București a contribuit și contribuie în mod decisiv la dezvoltarea și modernizarea învățământului, științei și culturii românești.¹⁵

1884 – Crearea Facultății de Teologie, care este pusă din 1890 sub autoritatea Universității din București.

1944 – Începe un lung proces de epurare a corpului universitar, caracterizat prin abuzuri și represalii din partea noilor autorități aflate în orbita partidului comunist.

1948 – Este promulgată Legea de Reformă a învățământului și are loc grefarea modelului sovietic de învățământ superior. Drept consecință, începe ampla reorganizare a Universității din București: Facultățile de Teologie, Medicină Umană și Medicină Veterinară se desprind de Universitate.

1989 – În urma desființării abuzive a numeroase catedre și facultăți, Universitatea din București dispune de numai șase facultăți, cu 8000 de studenți.

1990 – Începe procesul de renaștere a Universității din București: se creează noi facultăți, se reorganizează radical învățământul, se înființează noi catedre și centre de cercetare și se mărește semnificativ numărul de studenți.

2015 – Cu prilejul aniversării a 151 de ani de la înființarea instituției, Universitatea din București a redeschis ușile Muzeului Universității din București pentru vizitatori, după un an în care au fost efectuate lucrări de renovare, modernizare și reorganizare.

2.3.9. Universitatea Națională de Arte din București

Școala Națională de Arte Frumoase a fost înființată la 5 octombrie 1864 prin decretul dat de Domnitorul Alexandru Ioan Cuza și ca urmare a demersurilor făcute de pictorii Theodor Aman și Gheorghe Tattarescu.¹⁶

Școala funcționează cu secțiile pictură, sculptură, gravură, arhitectură, desen liniar, estetică, istorie și perspectivă. În această perioadă, școala a avut o durată de cinci ani.

¹⁵ <https://www.unibuc.ro/despre-ub/istoric/repere-istorice/>, accesat noiembrie 2018.

¹⁶ https://ro.wikipedia.org/wiki/Universitatea_Națională_de_Arte_București, accesat noiembrie 2018.

În 1904 s-a înființat Școala de Arte Decorative.

În 1909 Spiru Haret a aprobat Regulamentul pentru administrarea interioară a Școlii de Arte, regulament care a instituit examenul de admitere, a confirmat desprinderea Școlii de Arhitectură, aprobând o metodă de selecție până la sfârșitul anului I. Durata studiilor era de șapte ani.

Prin Legea învățământului superior din 1931 școlile de Arte Frumoase din România au fost transformate în Academii de Belle Arte. Primul rector a fost numit Camil Ressu.

În 1942 Academia și-a schimbat din nou titlul în Școala Superioară de Arte din București.

În 1948 a fost înființat Institutul de Arte din București, având în structura sa Facultățile de Teatru și Muzică, Coregrafie și Arte Plastice, Arte Decorative și Istoria Artei.

În 1950 a luat ființă Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu”.

Din 1990 Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” a evoluat sub titulatura de Academia de Arte, în prezent, Universitatea Națională de Arte.

În sinteză, instituția de arte plastice din București a purtat următoarele nume oficiale de-a lungul timpului:

1864 – Școala Națională de Arte Frumoase;

1931 – Academia de Belle-Arte;

1942 – Școala Superioară de Arte din București;

1948 – Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu”;

1990 – Academia de Arte;

1995 – Universitatea de Arte;

2002 – Universitatea Națională de Arte București.

2.3.10. Universitatea Națională de Muzică din București

Instituția a fost înființată în 1864 (prin decret semnat de domnitorul Alexandru Ioan Cuza contrasemnat de primul ministru Mihail Kogălniceanu) și este singura școală Bucureșteană de studii universitare înscrisă la învățământul de stat în domeniul muzical. A început să funcționeze la 6 octombrie 1864, sub denumirea Conservatorul de Muzică și Declamațiune, sub conducerea compozitorului Alexandru Flechtenmacher.¹⁷

Începând cu anul 1907 se modifică titulatura, Conservatorul de Muzică și Declamațiune devenind Conservatorul de Muzică și Artă Dramatică.

¹⁷ https://ro.wikipedia.org/wiki/Universitatea_Națională_de_Muzică_București - accesat noiembrie, 2018

La 17 iulie 1931 a fost transformat în Academia Regală de Muzică și Artă Dramatică.

În perioada 1950-1990, instituția a purtat numele de Conservatorul Ciprian Porumbescu.

În perioada 1990-1998, instituția a funcționat sub denumirea Academia de Muzică București.

Între 1998 și 2001 a purtat numele Universitatea de Muzică București.

Printr-o hotărâre de guvern din ianuarie 2001, se numește Universitatea Națională de Muzică din București.

2.3.11. Universitatea Tehnică de Construcții din București

Fondatorul învățământului în limba română în Țara Românească, marele iluminist și patriot Gheorghe Lazăr, înființează în 1818 la București, la mănăstirea Sfântu Sava, „o Academie cu știință, chiar în limba mamei sale”, în cadrul căreia apare prima școală tehnică în care au fost pregătiți, într-o grupă specială, primii ingineri hotarnici.¹⁸

Universitatea Tehnică de Construcții București este continuatoarea „Școlii de Poduri și Șosele” (cu grad de facultate) înființată în anul 1851 la București. Această Școală a cunoscut transformări succesive de nume și misiune, după cum urmează: „Școala de Poduri și Șosele, Mine și Arhitectură”, înființată în anul 1864 la București, transformată în 1867 în „Școala de Poduri, Șosele și Mine” și în 1888 în „Școala Națională de Poduri și Șosele”. În 1921, „Școala Națională de Poduri și Șosele” s-a transformat în „Școala Politehnică din București”, în cadrul căreia pregătirea inginerilor constructori s-a făcut în cadrul Secției de Construcții, denumită din 1938 Facultatea de Construcții.

În anul 1948, ca urmare a Reformei Învățământului, Facultatea de Construcții s-a desprins din Școala Politehnică (care a devenit Institutul Politehnic) și s-a transformat într-o instituție de învățământ superior de sine-stătătoare, numită Institutul de Construcții din București. Începând cu anul universitar 1994-1995, Institutul de Construcții a devenit Universitatea Tehnică de Construcții București. Evaluările instituționale ale ARACIS au conferit de fiecare dată „Grad de Încredere Ridicat” pentru UTCb.

Învățământul superior de construcții a contribuit în mod determinant la dezvoltarea României moderne prin formarea unui corp profesional bine pregătit ce a avut realizări de prestigiu, precum (lista nu este exhaustivă, ci exemplificativă) dezvoltarea rețelei naționale de drumuri, poduri și căi ferate, dezvoltarea industriei energetice prin realizarea

¹⁸ <https://utcb.ro/descopera/istoric/>, accesat noiembrie 2018.

de baraje, dezvoltarea urbanistică rapidă a României din a doua jumătate a secolului trecut, dezvoltarea industrială polivalentă prin realizarea de structuri și instalații de mare complexitate.

2.3.12. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca este continuatoarea prestigioasei școli superioare de agricultură clujene, fondată în octombrie 1869, sub numele de Institutul de Învățământ Agronomic Cluj-Mănăștur.¹⁹

În anul 1906, Institutul a fost ridicat la rang de Academie, purtând numele de Academia de Agricultură Cluj. Istoria

Universității de astăzi începe în luna octombrie a anului 1869 când, pe fostul domeniu Mănăștur, lua ființă una dintre cele mai vechi școli superioare de agricultură din Europa.

În următorii 50 de ani, școala agronomică clujeană a funcționat cu o singură secție, cea de agricultură, cu durata studiilor de trei ani. Academia de Agricultură din Cluj și-a desfășurat activitatea sub această formă până la izbucnirea Primului Război Mondial.

Unirea Transilvaniei cu Regatul României în 1918, a deschis o nouă etapă în evoluția școlii agronomice clujene. Din anul 1921, învățământul superior agronomic din țara noastră a fost legiferat la patru ani de studii, din care trei ani studii teoretice, iar al patrulea ca stagiu de practică în ferme de stat sau particulare. Din anul 1922, absolvenții au primit diploma de "inginer agronom".

În 1929, prin reorganizarea și modernizarea învățământului agronomic superior, agronomia clujeană a luat denumirea de *Academia de Înalte Studii Agronomice Cluj*. Durata studiilor s-a instituit de la acea dată la cinci ani, împărțiți în două cicluri: „învățământ general” (cursul general), cu o durată de trei ani și jumătate și „învățământul de specializare” cu o durată de un an și jumătate. Prin aceste studii Academia forma atât ingineri agronomi, cât și cercetători în diferite ramuri ale științelor agricole.

Între anii 1940-1945, ca urmare a Dictatului de la Viena, Academia agricolă clujeană (cadrele didactice, studenții și o parte din inventarul său) s-a refugiat la Timișoara, unde și-a desfășurat activitatea sub denumirea de *Facultatea de Agronomie Cluj - Timișoara*. În anul 1945, Facultatea de Agronomie revine la Cluj.

Începând cu anul 1948 institutul primește denumirea de *Institutul Agronomic Cluj*, având doar Facultatea de Agricultură, la care s-a adăugat din 1959 Secția de Zootehnie. În 1962 a fost înființată și Facultatea de Medicină Veterinară, iar în 1968 a luat ființă și Facultatea de Zootehnie.

¹⁹ <http://www.usamvcluj.ro/index.php/despre-usamv>, accesat noiembrie 2018.

În perioada 1970-1975 în cadrul Facultății de Agricultură a funcționat și secția de Economia agriculturii. În anul 1977 s-a înființat Secția de Horticultură, constituind împreună cu Secția de Agricultură, *Facultatea de Agricultură și Horticultură*.

Între anii 1978-1987, Institutul Agronomic Cluj a funcționat cu două facultăți: *Facultatea de Agricultură și Horticultură* și *Facultatea de Zootehnie și Medicină Veterinară*.

În 1991, instituția și-a schimbat numele în *Universitatea de Științe Agricole*. Din 1995, ca urmare a diversificării profilelor și specializărilor și a modernizării învățământului agronomic clujean, instituția poartă denumirea de *Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca*.

2.3.13. Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” din Iași

Facultatea de Medicină din Iași²⁰, una din cele mai vechi și renumite pentru aportul considerabil la dezvoltarea și progresul științelor medicale, a fost înființată la 30 septembrie 1879, când Parlamentul de atunci al Regatului României a votat bugetul și programul didactic al noii instituții. Cursul inaugural de anatomie a fost ținut de dr.

Leon Scully la data de 1 decembrie a aceluiași an, restul disciplinelor studiate fiind predate în cadrul Facultății de Științe a Universității.

În 1887 prima promoție de absolvenți ai Facultății de Medicină ieșene primește titlul de „Doctor în medicină și chirurgie”, ce asigură dreptul de liberă practică. În 1894 este desăvârșită construcția celui mai important edificiu al complexului universitar, Institutul de Anatomie reprezentând atunci cel mai modern centru de învățământ anatomic și cercetare din sud-estul Europei – Institut apreciat și notat de o serie de personalități marcante în domeniu, ca Prof. Sappey, devine astfel centrul formativ pentru una din cele mai puternice școli de anatomie descriptivă topografică și chirurgie operatorie ai cărei reprezentanți de seamă au fost Aristide Peride – fondatorul institutului, Emanuel Riegler, Francisc Rainer și Grigore T. Popa, descoperitorul sistemului port hipotalamohipofizar și unul din fondatorii neuroendocrinologiei.

În 1948 Facultatea de Medicină devine Institut de Medicină, având în componența sa Facultatea de Medicină Generală, Pediatrie, Igienă, Stomatologie și Farmacie. Ulterior sunt desființate succesiv Facultatea de Stomatologie în 1951, Facultatea de Farmacie în 1952, Facultatea de Igienă în 1956 și tot în același an Facultatea de Pediatrie se transforma în secție de Pediatrie, alături de secția de Medicină Generală. În 1965 Institutul de Medicină își schimbă din nou structura, devenind Institutul de Medicină și

²⁰ <http://www.umfiasi.ro/Facultăți/FACULTATEA%20DE%20MEDICINA/Pagini/Scurtistoric.aspx> - accesat noiembrie, 2018.

Farmacie, cu trei facultăți – Facultatea de Medicină cu două secții – Medicină Generală și Pediatrie – Facultatea de Medicină Dentară și Facultatea de Farmacie. În 1991 Facultatea de Medicină constituie împreună cu Facultățile Farmacie și Stomatologie, Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa”.

2.3.14. Universitatea Națională de Apărare „Carol I” din București

Scurtă cronologie:²¹

8 august 1889 – La Castelul Peleş, Regele Carol I al României semnează Înalțul Decret Regal Nr. 2073 prin care: „Art. 1. Se înființează pe lângă Marele Stat Major o Școală Superioară de Resbel (război – n.n.), destinată a forma ofițeri de stat major”. Conform uzanței, Înalțul Decret a fost contrasemnat de către ministrul de război, generalul Gheorghe Manu. Înalțul decret cuprindea condițiile de admitere, lista cursurilor în cei doi ani de studii etc.

- **1891, octombrie** – Prima promoție de absolvenți ai Școlii Superioare de Război din București: locotenent (Inf.) Anastasiade Constantin, căpitan (Inf.) Antonescu Dumitru, căpitan (Inf.) Demetrescu Aurel, locotenent (Inf.) Niculescu Marin, locotenent (Inf.) Popovici Ion, locotenent (Cav.) Pretorian Eracle, căpitan (Cav.) Toplicescu Ion. Toți au fost brevetati ofițeri de stat major.

- **1914, 1 iulie** – Sub influența evenimentelor internaționale, cursurile Școlii Superioare de Război au fost întrerupte pentru o perioadă de patru ani, până în octombrie 1918. Ulterior, măsura a fost cotate ca o greșeală, lipsind armata română, între anii 1914-1918, de ofițerii de stat-major atât de necesari.

- **1918, 1 octombrie** – Școala Superioară de Război își redeschide cursurile (numai cu anul doi, promoția a 25-a), în localul Liceului Militar de la Iași. Mobilizarea din 28 octombrie 1918 întrerupe din nou cursurile. În decembrie 1918 Școala va reveni la București, cu redeschiderea cursurilor la 1 martie 1919 (anul întâi – promoția a 26-a, cu examenul de admitere încă din anul 1914).

- **1919, 10 noiembrie** – Prin Înalțul Decret Regal Nr. 4279 se înființează Școala Superioară de Intendență, ca structură (secție) distinctă în cadrul școlii Superioare de Război. Până în 1939 au absolvit Școala Superioară de Intendență 19 promoții (348 de absolvenți).

- **1991, 23 aprilie** – Prin Hotărârea Guvernului României nr. 305: „Art. Unic. Academia Militară își schimbă denumirea în Academia de Înalte Studii Militare”.

²¹ <https://www.unap.ro/index.php/ro/istoric-unap> - accesat noiembrie, 2018

- **1991, 17 mai** – Prin Hotărârea Guvernului României nr. 550 se reorganizează activitatea de învățământ din Academia Militară, precizându-se ca aceasta „este instituție de învățământ superior subordonată ministrului Apărării Naționale și pregătește ofițerii-studenți pentru a deveni comandanți și ofițeri în statele-majore (...)”. Prin aceeași hotărâre, se înființează Academia Tehnică Militară, ca instituție separată de Academia Militară. Pana la sfârșitul lunii august se va opera transferul definitiv al personalului și materialelor în noua instituție de învățământ superior. Rector al Academiei Tehnice Militare este numit generalul-locotenent dr. ing. Ștefan Ispas (1928-1991).

- **2003, 28 august** – Prin Hotărârea Guvernului României nr. 1027 se schimbă denumirea Academiei de Înalte Studii Militare în Universitatea Națională de Apărare.

- **2005, 25 august** – Prin Hotărârea de Guvern nr. 969 Universitatea Națională de Apărare va purta denumirea de Universitatea Națională de Apărare „Carol I”.

2.3.15. Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București

Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” este principala instituție universitară de stat dedicată formării specialiștilor în domeniul arhitecturii și urbanismului. Ea este totodată și cea mai veche instituție de acest fel din

România, fiind continuatoarea formelor succesive de învățământ de arhitectură inițiate în 1892 prin Școala de arhitectură înființată de Societatea Arhitecților Români.²²

Învățământul de arhitectură a fost înființat în temeiul decretului domnitorului Alexandru Ioan Cuza din 1 octombrie 1864, cu denumirea de „Școală de Poni și Șosele, de Mine și Arhitectură”. Această primă secție de arhitectură a dispărut în scurt timp din lipsa fondurilor și a elevilor. În aprilie 1891, Comitetul de Conducere al Societății Arhitecților Români, a luat hotărârea să constituie, sub auspiciile sale, o școală particulară de arhitectură. Aprobata în august 1892 și condusă de Ion Socolescu, Școala de Arhitectură a Societății Arhitecților Români a funcționat cu regularitate timp de cinci ani. Această școală particulară a fost oficializată ca învățământ de stat, sub denumirea de Școala Națională de Arhitectură, secție a Școlii de Belle-Arte din București, prin reforma învățământului inițiată de ministrul Spiru Haret, în decembrie 1897.

Academia de Arhitectură a funcționat sub rectoratul profesorului Petre Antonescu până în 1938. Din toamna anului 1938, fără să-și modifice profilul, dar regroupându-și disciplinele, Academia de Arhitectură a fost înglobată cu o titulatură nouă, Facultatea de Arhitectură, în structura Politehnicii din București. Pentru pregătirea specialiștilor în construcția și reconstrucția orașelor, a fost înființată și a funcționat pe lângă Facultatea de

²² <https://www.uauim.ro/universitatea/istoric/>, accesat noiembrie 2018.

Arhitectură, din 1943 până în 1948, o secție de specializare în Urbanism, sub conducerea profesorului Duiliu Marcu.

Desprinsă din cadrul Politehnicii în urma reformei învățământului din 1948, Facultatea de Arhitectură a devenit instituție independentă de învățământ superior, cu titulatura „Institutul de Arhitectură”. După o scurtă perioadă de independență, în octombrie 1949 Institutul a fost încorporat cu numele de Facultatea de Arhitectură în Institutul de Construcții, nou-înființat prin restructurarea Politehnicii.

Prin Hotărârea CC al PMR și a Consiliului de Miniștri al RPR cu privire la construcția și reconstrucția orașelor și organizarea activității din domeniul arhitecturii din 14 noiembrie 1952, facultatea a redevenit independentă, sub denumirea de Institutul de Arhitectură. Prin Decretul nr. 147/1953, institutului i s-a conferit numele lui Ion Mincu. Sub această titulatură instituția a funcționat până în anul 2000 când, în urma hotărârii Senatului universitar, denumirea a fost modificată în Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, care este și în prezent titulatura oficială.

2.3.16. Academia Navală „Mircea cel Bătrân” din Constanța

Academia Navală „Mircea cel Bătrân” își are sorgintea în Școala Flotei, înființată prin Decizia Ministerului de Război nr. 15 din 17 noiembrie 1872 cu sediul la Galați²³ Pe parcursul a doi ani de studiu, în această instituție s-au pregătit ofițeri și subofițeri care au îndeplinit diferite funcții de la bordul navelor Marinei Militare, dar și ale Flotei Comerciale Romane.

Ulterior, învățământul superior de marină a evoluat sub diferite denumiri conform organizărilor și reorganizărilor învățământului militar. După 1878 o parte a ofițerilor de marină au provenit de la școlile armatei de uscat, îndeosebi de la Școala Militară de Artilerie, Geniu și Marină.

Pentru pregătirea specială de marină a ofițerilor repartizați în flota militară la școlile militare, la 26 februarie 1896 s-a înființat Școala de Aplicație a Sublocotenenților de Marină, ce a funcționat la Galați până în anul 1901 când a fost mutată la Constanța.

La 29 octombrie 1909, Școala de Aplicație a Sublocotenenților de Marină a fost organizată pe alte baze, superioare din punct de vedere teoretic și practic, primind denumirea de Școala Navală Superioară. Ea a funcționat la Constanța până la Primul Război Mondial.

După război, secția de marină din Școala de Artilerie, Geniu și Marină și-a reluat activitatea la 9 iunie 1920; prin decizia ministrului de război, această secție a fost mutată

²³ <https://www.anmb.ro/ro/files/despre/istoric.html>, accesat noiembrie 2018.

la Constanța, reorganizată într-o instituție de învățământ superior complexă, cu denumirea de Școala Navală, care începând cu anul de învățământ 1925-1926 în cadrul Școlii Navale a funcționat cu unele întreruperi, până în anul 1939-1940, o secție pentru elevii cu termen redus (T.R.).

Pentru formarea personalului specializat necesar navelor comerciale, la 1 octombrie 1938, în cadrul Școlii Navale s-a înființat Secția Marinei de Comerț.

După al Doilea Război Mondial instituția și-a schimbat denumirea în Școala Navală și Școala de Maiștri (martie-decembrie 1948), Școlile Marinei Militare (decembrie 1948-iunie 1950), Școala de Ofițeri de Marină (iunie 1950-1952), Școala Militară de Marină (1952-1954), Școala Militară Superioară de Marină (1954-1968).

La 1 septembrie 1959, reînnoțind o tradiție, s-a reînființat Secția Marinei Comerciale.

Începând cu 1 ianuarie 1969 s-a schimbat din nou denumirea în Școala de Ofițeri Activi de Marină „Mircea cel Bătrân”, continuând să pregătească pe parcursul a patru ani ofițeri pentru Marina Militară și Marina Comercială.

La 29 august 1973 Școala Militară de Ofițeri Activi de Marină a fuzionat, prin Decretul Consiliului de Stat, cu Institutul de Marină Civilă creat în 1972, noii instituții de învățământ superior atribuindu-i-se numele de Institutul de Marină „Mircea cel Bătrân”.

Prin Hotărârile de Guvern nr. 406 din 23 aprilie și 551 din 17 mai 1990, Institutul de Marină a fost reorganizat ca urmare a consecințelor Revoluției din decembrie 1989, înființându-se Academia Navală „Mircea cel Bătrân”, instituție militară de învățământ superior de specialitate.

2.3.17. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași

Anul de naștere a învățământului universitar agricol ieșean este considerat a fi 1912, când, prin Legea Învățământului Superior publicată în MO/27 martie, se stabilește înființarea Secției de Științe Agricole, la Facultatea de Științe a Universității din Iași.²⁴

Marea Unire din anul 1918 reîntregește teritoriul istoric al românilor și ridică potențialul economic, în principal agricol, al României Mari. În ac eastă nouă conjunctură social-economică, prof. Agricola Cardas, numit în 1918 director al agriculturii din Basarabia, înaintează în anul 1926 Ministerului Instrucțiunii Publice un memoriu prin care solicită transferul învățământului agronomic moldav de la Iași la Chișinău, capitala unei regiuni cu mare potențial agricol.

²⁴ http://www.uaiasi.ro/index.php?lang=ro&pagina=pagini/1_istoric.html, accesat noiembrie 2018.

În MO nr. 82/9 aprilie 1933 s-a publicat Legea pentru transformarea Secției de Științe Agricole de pe lângă Universitatea din Iași, în Facultate de Științe Agricole a Universității „Al.I. Cuza” din Iași, cu sediul la Chișinău.

În anul 1940 România modernă suferă cea mai cumplită tragedie națională, prin pierderea Basarabiei, nordului Bucovinei și Herței, a Transilvaniei de nord și a sudului Dobrogei, respectiv mai mult de o treime din teritoriul național. În noua conjunctură politică, cu Basarabia alipită abuziv la Uniunea Sovietică, prin Decretul-lege nr. 3463/15 octombrie 1940, Facultatea de Științe Agricole de la Chișinău este desființată.

În condițiile grele ale războiului, cu o mână de studenți și salariați, facultatea trece prin mari greutăți administrative care culminează cu evacuarea, în ianuarie 1944, la Geoagiu-Hunedoara. În aprilie 1945, facultatea revine la Iași.

Anul 1948, prin Decretul din 3 august și Decizia Ministerului Învățământului 26237/24 octombrie, deschide reorganizarea învățământului universitar românesc, a celui agronomic sub forma unor institute agronomice în capitală și în marile orașe ale țării. La Iași se înființează Institutul Agronomic, cu Facultatea de Agrotehnică (ulterior Agricultură), la care se adaugă, în anul 1951 Facultatea de Horticultură și Facultatea de Zootehnie, iar în anul 1961 Facultatea de Medicină Veterinară. După numeroase, dar vremelnice schimbări de organizare academică și denumire, cele mai importante petrecute în anul 1990, vechiul Institut Agronomic funcționează în prezent sub denumirea de Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară (USAMV) „Ion Ionescu de la Brad” Iași și include Facultățile de Agricultură, Horticultură, Medicină Veterinară și Zootehnie.

2.3.18. Academia de Studii Economice din București

Academia de Studii Economice din București a luat ființă în baza unei legi care a fost promulgată de Carol I prin Decretul Regal nr. 2.978 din 6 aprilie 1913, publicat în Monitorul Oficial al României din 13 aprilie 1913, sub denumirea de Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale.²⁵

Legea nr. 299, din 7 august 1947, promulgată de Regele Mihai I, pentru reorganizarea și transformarea Academiei de Înalte Studii

Comerciale și Industriale (AISCI) și a Academiei de Studii Cooperatiste din Cucerești în Academia de Științe Comerciale și Cooperatiste din București (ASCC).

În perioada 1948-1967 funcționează sub denumirea Academia de Științe Comerciale și Cooperatiste, iar în anul universitar 1967-1968 cu denumirea de Institutul de Științe Economice și Planificare.

²⁵ <http://www.ase.ro>, accesat noiembrie 2018.

Actuala denumire, Academia de Studii Economice din București, datează din anul 1967. De-a lungul anilor instituția a pregătit zeci de generații de economiști, contribuind la afirmarea și dezvoltarea învățământului, științei și culturii economice din România.

Academia de Studii Economice din București este atașată tradiției gândirii libere, libertății academice, recunoașterii drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și principiului supremației legii.

2.3.19. Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca

Istoria învățământului academic clujean este una îndelungată, fiind strâns legată de evoluția orașului de pe Someș.²⁶ Diploma de fondare a Colegiului Major Jezuit din Cluj a fost emisă de Ștefan Báthory în 12 mai 1581, la Vilna (Vilnius, azi în Lituania). Dorința întemeietorului era ca acest Colegiu Major să fie o instituție similară universităților consacrate ale epocii, să aibă cursuri de gramatică, filosofie, teologie și retorică. În acest colegiu urmau să fie studiate limbile latină, ebraică și greacă, putând fi obținute titlurile de *baccalaureus*, *magister* și *doctor*. Primul rector al colegiului a fost Jakub Wujek. Limba de predare a colegiului a fost latina.

La sfârșitul Primului Război Mondial, după unirea Transilvaniei cu România și crearea României Mari, prin Decretul nr. 4 090 din 12 septembrie 1919, semnat de regele Ferdinand I, s-a consfințit „transformarea Universității Regale Maghiare Francisc Iosif, din 1 octombrie 1919, în universitate românească”. Noua instituție academică avea în componență patru facultăți: Drept, Medicină, Științe, Litere și Filozofie. Proaspăta comunitate academică a ales și profesorii care urmau să o conducă în primul an: Sextil Pușcariu – rector, Nicolae Drăganu – prorector, Gheorghe Bogdan-Duică – decan la Litere, Dimitrie Călugăreanu – decan la Științe, Iuliu Hațieganu – decan la Medicină și Vasile Dimitriu – decan la Drept. În semestrul întâi, universitatea românească a avut 1.871 de studenți, iar în semestrul al doilea 2.182 de studenți. Lecția inaugurală, intitulată sugestiv *Datoria vieții noastre*, a fost rostită la 3 noiembrie 1919 de către renumitul arheolog și istoric Vasile Pârvan, în fața unei audiențe impresionante formate din profesori, studenți, dar și din alți reprezentanți ai elitei românești transilvănene.

Între 31 ianuarie și 2 februarie 1920 s-au desfășurat serbările oficiale de inaugurare ale Universității românești din Cluj, în prezența Regelui Ferdinand I, a Reginei Maria, precum și a numeroase personalități științifice și politice românești și străine. Regele Ferdinand I a donat suma de 400.000 lei din propria avere pentru înființarea Institutului de Istorie Națională.

²⁶ <https://www.ubbcluj.ro/ro/despre/prezentare/istoric>, accesat noiembrie 2018.

În octombrie 1927, în semn de omagiu, universitatea clujeană va adopta oficial numele primului rege al României Mari, devenind astfel cunoscută drept „Universitatea Regele Ferdinand I”, nume pe care îl va purta până în 1948.

La 30 decembrie 1947, proclamarea Republicii Populare Române a marcat instalarea definitivă a comunismului în România. Ca urmare, începând din luna mai 1948, Universitatea „Regele Ferdinand I” din Cluj și-a schimbat oficial numele în „Universitatea Victor Babeș”.

Noua instituție, care și-a început activitatea în septembrie 1959, va purta numele de Universitatea „Babeș-Bolyai” și avea la momentul creării ei șase facultăți: Facultatea de Matematică și Fizică; Facultatea de Chimie; Facultatea de Științe Naturale-Geografie; Facultatea de Filologie; Facultatea de Științe Juridice; Facultatea de Istorie și Filozofie. Primul rector al Universității „Babeș-Bolyai” a fost profesorul Constantin Daicoviciu.

2.3.20. Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca

Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca a luat ființă în anul 1919, ca instituție de stat, în contextul unui viguros proces de modernizare a întregului învățământ românesc, determinat de climatul deosebit de dinamic al edificării noii României postbelice.²⁷ Învățământul artistic instituționalizat din Cluj datează însă din 1819, an în care a fost înființat Conservatorul Maghiar de Muzică, unde cursurile s-au desfășurat în limbile germană și maghiară.

Înființarea Conservatorului de Muzică și Artă Dramatică a inaugurat etapa modernă a învățământului superior muzical din Transilvania. Conservatorul și-a deschis cursurile cu următoarele catedre:

- Teorie și solfegii;
- Armonie;
- Contrapunct-compoziție;
- Canto;
- Pian;
- Vioară;
- Violoncel;
- Dicțiune și declamație.

Ulterior au fost introduse și alte discipline: Solfegiu, Contrabas, Instrumente de suflat (corn, trombon, trompetă și fagot), Teoria instrumentelor, Teoria formelor muzicale, Estetică, Istoria muzicii, Muzică de cameră, Acustică, Orchestră. În anul 1922 s-a înființat o secție pentru pregătirea profesorilor de muzică, devenită facultate începând cu anul 1933.

Din anul 1990 poartă numele primului ei rector, profesorul Gheorghe Dima.

²⁷ <https://www.dimacompetition.ro/acasa/despre-amgd/>, accesat noiembrie 2018.

2.3.21. Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca

Facultatea maghiară de Medicină a fost fondată chiar de la începutul existenței Universității „Ferencz Jozsef” din Cluj, adică în 1872. În perioada 1888-1901 au fost construite clinicile și institutele facultății, situate pe strada Mikó – în prezent denumită strada Clinicilor.²⁸ Printre profesorii cei mai importanți ai acestei facultăți au fost: Zsigmond Purjesz, Miklos Jancso, Károly Lechner, Tamás Marschalko, Jozsef Brandt, Istvan Apáthy, György Hintz, Zsigmond Jakabházy.

Imediat după Marea Unire a Transilvaniei cu România, în învățământul superior de medicină și farmacie din Cluj a avut loc o transformare notabilă. În 1919 a fost întemeiată Facultatea românească de Medicină, ca parte componentă a Universității „Daciei Superioare”. Istoria învățământului clujean de medicină și farmacie a înregistrat o cotitură în 1948, prin desprinderea sa de Universitatea din Cluj și întemeierea Institutului Medico-Farmaceutic (IMF Cluj). Acesta a avut la început cinci facultăți: Medicină Generală, Pediatrie, Stomatologie, Farmacie și Igienă (care a existat numai un deceniu). Cea mai mare pondere a avut-o Facultatea de Medicină.

Începând din 1990, istoria Școlii Clujene de Medicină și Farmacie a înregistrat o dezvoltare rapidă și consistentă. În acel an vechea denumire de IMF a fost schimbată în Universitatea de Medicină și Farmacie. Numele simbol al lui Iuliu Hațieganu a fost pus pe frontispiciul UMF în 1992.

2.3.22. Universitatea Politehnica din Timișoara

Înființată în anul 1920, la scurt timp după unirea teritoriilor românești, într-un context european marcat de redefinirea statală și tarele Primului Război Mondial, Școala Politehnică din Timișoara – cum s-a numit la început – a constituit răspunsul pentru una din cerințele formulate de societatea românească a vremii, și anume formarea de ingineri.

Scurtă cronologie²⁹

- 1920 – Începe activitatea Școlii Politehnice la Timișoara în baza Decretului Regal nr. 4822 din 11.11.1920.

²⁸ <http://www.umfcluj.ro/universitate-ro/despre-ro/istoric-ro>, accesat noiembrie 2018.

²⁹ https://www.upt.ro/Informatii_cronologie_27_ro.html, accesat noiembrie 2018.

- 1921 – Prin Decretul nr. 365/1921 este numit „Consiliul de Perfecționare Profesională a Politehnicii din Timișoara”.
- 1935 – Școala Politehnică a primit dreptul de a conferi titlul de doctor inginer, dar reglementarea procedurii a fost aprobată de Consiliul de Perfecționare Profesională în 1937.
- 1938 – „Academia de Înalte Științe Agronomice din Cluj” se transformă în facultate și este subordonată Politehnicii din Timișoara până în anul 1945.
- 1948 – Institutul Politehnic Timișoara cuprindea: patru facultăți (Facultatea de Mecanică; Facultatea de Electrotehnică; Facultatea de Construcții; Facultatea de Chimie) cu 12 secții de specializare.
- 1953 – Se înființează Facultatea de Material Rulant, transformată în secție a Facultății de Mecanică în 1954.
- 1970 – A luat ființă secția de Arhitectură în cadrul Facultății de Construcții și secția de Electronică Aplicată la Facultatea de Electrotehnică.
- 1991 – În baza Notei Guvernului din 04.01.1991 și a Ordinului Ministrului Învățământului și Științei nr. 4894 din 22.03.1991, se schimbă denumirea Institutului Politehnic „Traian Vuia” din Timișoara în Universitatea Tehnică din Timișoara.
- 1995 – În baza Hotărârii de Guvern nr. 568 publicată în Monitorul Oficial în data de 16.08.1995, se schimbă denumirea Universității Tehnice din Timișoara în Universitatea „Politehnica” din Timișoara.
- 2013 – În baza Hotărârii de Guvern nr. 493/2013 publicată în Monitorul Oficial nr. 447/22.07.2013 se schimbă denumirea Universității „Politehnica” din Timișoara în Universitatea Politehnica Timișoara.

2.3.23. Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca

Învățământul tehnic s-a afirmat încă de la începutul secolului al XIX-lea pe firmamentul valorilor culturale ale municipiului Cluj-Napoca. Realizarea statului național unitar roman, la 1 decembrie 1918, a deschis perspective noi pentru învățământul de toate gradele. La 1 februarie 1920 este înființată Școala Superioară Industrială, noua instituție școlară trecând apoi printr-o suită de reorganizări și devenind, în 1922, Școala de Conducători Tehnici. Era unica școală de acest nivel în țară, cu profil electromecanic, precursora a politehnicii clujene.³⁰

³⁰ <https://www.utcluj.ro/universitatea/despre/istoric/>, accesat noiembrie 2018.

O altă școală cu profil tehnic creată în 1920 a fost Școala de Conducători de Lucrări Publice, cu specific de drumuri și poduri, veritabilă precursoră a Facultății de Construcții. Școala de conducători tehnici, care s-a bucurat de un important prestigiu în cadrul industriei românești, a fost reorganizată în 1937 ca Școala de Subingineri Electromecanici.

În anul 1947, în urma unui memoriu adresat Ministerului Educației Naționale privind înființarea unei Politehnici la Cluj cu trei facultăți: Construcții, Electromecanică și Silvicultură, prin prevederile Legii pentru reforma învățământului din august 1948, s-a creat Institutul de Mecanică din Cluj, având o facultate cu doua secții: Termotehnică și Mașini de Lucru. Creșterea nevoii de cadre tehnice a făcut ca, în anul 1953, Institutul de Mecanică să se transforme în Institutul Politehnic din Cluj.

După revoluția din 1989, învățământul superior românesc a revenit la tradiția românească corelată cu sistemul occidental. Începând din 1992, Institutul Politehnic și-a schimbat denumirea în Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, iar din cele trei facultăți existente la momentul respectiv, prin restructurare s-au constituit șapte facultăți: Automatică și Calculatoare, Electronică, Telecomunicații și Tehnologia Informației, Inginerie Electrică, Construcții, Construcții de Mașini, Mecanică, Știința și Ingineria Materialelor (devenită în anul 2011 Ingineria Materialelor și a Mediului), precum și Colegiul Universitar Tehnic, Economic și de Administrație. În anul 1998, structura Universității Tehnice din Cluj-Napoca s-a completat cu Facultatea de Arhitectură și Urbanism iar în anul 2007, cu Facultatea de Instalații.

Din anul 2012, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca are douăsprezece facultăți în urma fuziunii cu Universitatea de Nord din Baia-Mare, care a devenit Centrul Universitar Nord din Baia-Mare având în componență Facultatea de Inginerie, Facultatea de Litere și Facultatea de Științe. Începând cu anul 2003, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca a fost acceptată ca membru în Asociația Europeană a Universităților (EUA) iar din 2007 în Agenția Universitară a Francofoniei (AUF).

2.3.24. Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport din București

Universitatea Națională de Educație Fizică Și Sport (UNEFȘ) din București a fost înființată prin Legea pentru Educație Fizică, promulgată la data de 15 iunie 1923 și publicată în Monitorul Oficial nr. 59, din 17 iunie 1923, sub denumirea de Institutul Național de Educație Fizică (INEF). Această titulatură fost schimbată pe parcursul existenței sale, până la cea prezentă, atribuită prin modificările aprobate la HG nr. 749/2009 și publicate în Monitorul Oficial al României Partea I din 12 octombrie 2009.³¹

³¹ <http://unefsb.ro/despre-noi/#istoric>, accesat noiembrie 2018.

Prima instituție de învățământ superior pentru pregătirea profesorilor de educație fizică din România și-a început cursurile la 1 decembrie 1922, la București. A fost a zecea instituție de acest fel din lume și a cincea din Europa.

Activitatea a debutat sub conducerea general prof. Virgil Bădulescu care a obținut sprijinul Familiei Regale, mai ales a Majestății Sale Regele Ferdinand I, a lui Dimitrie Gusti, directorul Casei Culturii Poporului, și a profesorului Vasile Pîrvan.

Denumiri ale instituției de-a lungul timpului:

- 1922 – Institutul Național de Educație Fizică (INEF);
- 1929 – Institutul Superior de Educație Fizică (ISEF);
- 1937 – Academia Națională de Educație Fizică (ANEF);
- 1942 – Școala superioară de Educație Fizică (ȘSEF);
- 1945 – Academia Națională de Educație Fizică (ANEF);
- 1948 – Institutul de Educație Fizică (IEF);
- 1950 – Institutul de Cultură Fizică (ICF);
- 1968 – Institutul de Educație Fizică și Sport (IEFS);
- 1990 – Academia de Educație Fizică (AEF);
- 1992 – Academia Națională de Educație Fizică (ANEF);
- 1993 – Academia Națională de Educație Fizică și Sport (ANEFS);
- 2009 – Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport din București (UNEFȘ).

2.3.25. Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca

Primele școli de artă din țară au fost întemeiate în secolul al XVIII-lea la Cluj și Sibiu, apoi, în partea a doua a secolului al XIX-lea, la Iași (1860) și București (1864). Premergătoare acestora pot fi considerate, ca prime forme de învățământ cu caracter artistic din Transilvania, școlile de iconari și pictori de biserici de la Nicula, Laz sau Făgăraș. Unirea Transilvaniei cu România (1 decembrie 1918) a avut consecințe benefice și pentru învățământul artistic. O dată cu întemeierea Universității Daciei Superioare din Cluj, Consiliul Dirigent a plănuț și o școală de „belle arte” ce urma să fie îndrumată de sculptorul Cornel Medrea.³²

Proiectul se va finaliza la 15 noiembrie 1925 prin înființarea Școlii de Arte Frumoase, care își va deschide porțile în ianuarie 1926, având în componență două secții: pictură și sculptură, scopul școlii fiind educația artistică, practică și teoretică și creșterea

³² http://www.uad.ro/despre_noi/istoric/, accesat noiembrie 2018.

elementelor necesare învățământului artistic. Ca o consecință, cursurile au fost practice – pictură, sculptură, artă grafică și anatomie și teoretice – istoria artelor, estetica, istoria culturii și a literaturii. Școala de Arte Frumoase din Cluj răspundea astfel unui important imperativ cultural, „fiind un important focar cultural în Ardeal, iar activitatea desfășurată de ea fiind extrem de serioasă” (Nagy Rozsa). Școala va parcurge mai multe faze, prima fiind cuprinsă între 1926-1933, urmată de etapa timișoreană – cauzată de cel de-al Doilea Război Mondial.

Primul director al școlii a fost profesorul Alexandru Popp, afirmat în cercul profesoral al Școlii de Arte Decorative de la Budapesta, urmat de pictorii Pericle Capilan, Catul Bogdan, Atanase Demian și de sculptorii Eugen Pascu și Romul Ladea.

Profesorul Victor Papilian îndruma disciplina de anatomie artistică, iar Coriolan Petran istoria artei. Estetica și istoria naturii erau conduse de Emil Isac, inspector general al artelor din Transilvania. Atanase Popa îndruma cursurile de perspectivă și geometrie. Pedagogia a beneficiat și ea de prezența a două mari personalități: Gh. Bogdan Duică și Liviu Rusu.

Revenirea la Cluj a școlii datează din 1950. Denumirea instituției devine Institutul de Arte Plastice „Ioan Andreescu”, dobândind o excelentă reputație națională prin intermediul corpului profesoral și al unor absolvenți de marcă ce au contribuit la prestigiul artei contemporane românești.

În anul 1990 denumirea instituției se schimbă în Academia de Arte Vizuale „Ion Andreescu”, pentru ca în 2001 să devină Universitatea de Artă și Design (UAD) din Cluj.

2.4. Evoluția învățământului superior și special în perioada 1918-1938

În anul 1918, din punct de vedere organizatoric, sistemul de învățământ superior din Basarabia, Bucovina și Transilvania, prezenta mici diferențe față de cel existent în Vechiul Regat. Abia, la 22 aprilie 1932 s-a adoptat „Legea pentru organizarea învățământului universitar”³³. În altă ordine de idei, temporal se admite că marea criză economică a luat sfârșit în 1933, iar din punct de vedere economic acest an semnifică doar momentul relansării economiei naționale. Iar printre modalitățile de reconfigurare a economiei românești se afirmă tot mai mult ideea unui *naționalism economic*.

În sistemul educațional, statul încearcă implementarea unor măsuri care au aspectul unor paliative, ca reintroducerea duratei de opt ani a învățământului secundar în 1935, anul preparator la universitate, comasarea învățământului superior farmaceutic în București sau obligativitatea pentru *absolvenții de drept de a dobândi titlul de doctor ca și condiție obligatorie de prestare a profesiei de avocat*.

Pentru Direcția Învățământului Superior, condusă de Constantin Kirîțescu, decongestionarea universităților devine pentru „un capitol de politică școlară”, care trebuie cât mai repede implementat de către autorități. Printre punctele principale ale

³³ Decretul Regal Nr. 1444 din 20 Aprilie 1932 și Publicat în Monitorul Oficial Nr. 96, Partea I, din 22 Aprilie 1932.

acestui program se numărau promovarea învățământului profesional și limitarea cifrei de școlarizare în învățământului secundar teoretic, ca și creșterea exigențelor la examenul de bacalaureat.

Începând cu anul 1935 excluderea etnică devine program politic pentru tot mai multe formațiuni politice, un exemplu elocvent fiind Alexandru Vaida-Voevod, care, prin înființarea Frontului Românesc, propune ca deziderat socioeconomic *numerus valachicus*.³⁴

Consiliul Interuniversitar în 1935 se implică în limitarea populației studențești. Astfel, în baza hotărârii luate de acest consiliu în ședința din 11 iunie 1935 „*cu privire la necesitatea reducerii numărului studenților Universităților din țară, în raport cu posibilitățile de debrășări ale titrațiilor și cu cele de lucru pe care le oferă diferitele facultăți*”, dar și în baza deciziei Consiliului Rectorilor al celor patru universități și al celor două școli superioare comerciale, care propuneau organizarea de concursuri de admitere a studenților din anul I, Ministerul decide la 21 iunie 1935 ca numărul studenților ce vor fi admiși în anul I pentru anul academic 1935-1936 să fie fixat astfel:

- Universitatea București – 2.760 de locuri;
- Universitatea Iași – 1.440 de locuri;
- Universitatea Cluj – 930 de locuri;
- Universitatea Cernăuți – 850 de locuri;
- Politehnica București – 200 de locuri;
- Politehnica Timișoara – 100 de locuri;
- Academia de Înalte Studii Comerciale București – 350 de locuri;
- Academia de Înalte Studii Comerciale Cluj – 150 de locuri.

Totalul studenților înmatriculați în toate instituțiile de învățământ superior în anul academic 1935-1936 ar fi fost astfel de 6.780 studenți³⁵.

În documentul menționat se preciza că fiecare facultate va fi obligată să organizeze examen de admitere – având două probe, scrisă și orală, în aprecierea candidatului urmând a se ține cont atât de cunoștințele de specialitate, dar și de „cunoștințele de limba română”, precum și de „claritatea exprimării sale”, media minimă de admitere urmând a fi nota 6, dar fără depășirea numărului de locuri alocate. Limitarea studenților din universitățile românești ar fi urmat să atingă raportul de circa un student/1.000 locuitori, adică un total de 18.000 de studenți³⁶.

Analizând situația studenților înscriși în anul I sau în anul preparator în unele universități în 1935-1936 se poate afirma că măsurile impuse de către Ministerul Instrucțiunii Publice au avut caracter executoriu. Numai că aceste măsuri veneau și pe

---

³⁴ Frontul Românesc se pronunța pentru tratarea cu prioritate a elementului românesc în economie, societate și politică, prin introducerea așa-numitului principiu *numerus valachicus*, conform căruia fiecare întreprindere și instituție trebuia să aibă în componența ei un număr de români egal cu ponderea acestora în populația țării, respectiv 71,9%, conform recensământului din 1930.

³⁵ Serviciul Județean Cluj al Arhivelor Naționale, Fond Universitatea Cluj, dosar 182 – Rectorat. Registrul Jurnal 1935, doc. nr. 1094, f. 7-10.

³⁶ Serviciul Județean Cluj al Arhivelor Naționale Cluj, Fond Universitatea Cluj, dosar 404a, f. 128-131, 136.

fondul unei scăderi a populației universitare și din punct de vedere demografic: *proaspeții studenți din intervalul 1935-1937 reprezintă în mare parte tineri născuți în timpul Primului Război Mondial, perioadă cu un nivel foarte scăzut al natalității*. În opinia lui Kirițescu, limitarea numărului de studenți ar fi trebuit coroborată cu un nou tip de politică educațională, educația dirijată³⁷.

2.4.1. Numărul cadrelor didactice, studenților și absolvenților pe total și pe centre universitare

În acest sens, important este studiul asupra corpului profesoral universitar și a studenților înscriși în perioada 1918-1938. În Tabelul 2.2 este reliefată această evoluție rezultând că, dacă în 1918-1919, corpul profesoral universitar era de 287 cadre didactice, în anul universitar 1937-1938 numărul acestora ajunsese la 1.945. În universități studiau, în 1918, 1.727 de studenți români și 13 studenți străini, pentru ca în 1937-1938 numărul acestora să fie de 30.515 studenți înscriși dintre care 211 erau străini.

Tabelul 2.4

Numărul cadrelor didactice universitare și al studenților înscriși în perioada 1918-1938

Anul	Corpul profesoral ³⁸	Studenții înscriși			Pondere studenți străini (%)	Raport studenți/corp profesoral
		Studenți români	Studenți străini	Total studenți		
1918/1919	287	1727	13	1740	<i>0,75</i>	<i>20</i>
1919/1920	604	8.995	961	9.956	<i>9,65</i>	<i>18</i>
1920/1921	709	13.526	1.229	14.755	<i>8,33</i>	<i>22</i>
1921/1922	1.112	15.429	68	15.497	<i>0,44</i>	<i>14</i>
1922/1923	1.080	15.016	146	15.162	<i>0,96</i>	<i>14</i>
1923/1924	1.378	20.696	139	20.835	<i>0,67</i>	<i>15</i>
1924/1925	1.415	21.779	141	21.920	<i>0,64</i>	<i>15</i>
1925/1926	1.402	24.969	110	25.079	<i>0,44</i>	<i>17</i>
1926/1927	1.592	30.483	162	30.645	<i>0,53</i>	<i>19</i>
1927/1928	1.716	33.227	134	33.361	<i>0,40</i>	<i>19</i>
1928/1929	1.862	34.576	265	34.841	<i>0,76</i>	<i>18</i>
1929/1930	1.887	35.406	176	35.582	<i>0,49</i>	<i>18</i>
1930/1931	1.704	32.073	227	32.300	<i>0,70</i>	<i>18</i>
1931/1932	1.838	34.719	228	34.947	<i>0,65</i>	<i>19</i>
1932/1933	1.763	34.654	259	34.913	<i>0,74</i>	<i>19</i>
1933/1934	1.842	41.279	411	41.690	<i>0,99</i>	<i>23</i>
1934/1935	1.783	41.535	425	41.960	<i>1,01</i>	<i>24</i>
1935/1936	1.872	38.228	113	38.341	<i>0,29</i>	<i>20</i>
1936/1937	1.931	34.093	163	34.256	<i>0,48</i>	<i>18</i>
1937/1938	1.945	30.515	211	30.726	<i>0,69</i>	<i>16</i>

Notă: Valorile în italic – determinări autori.

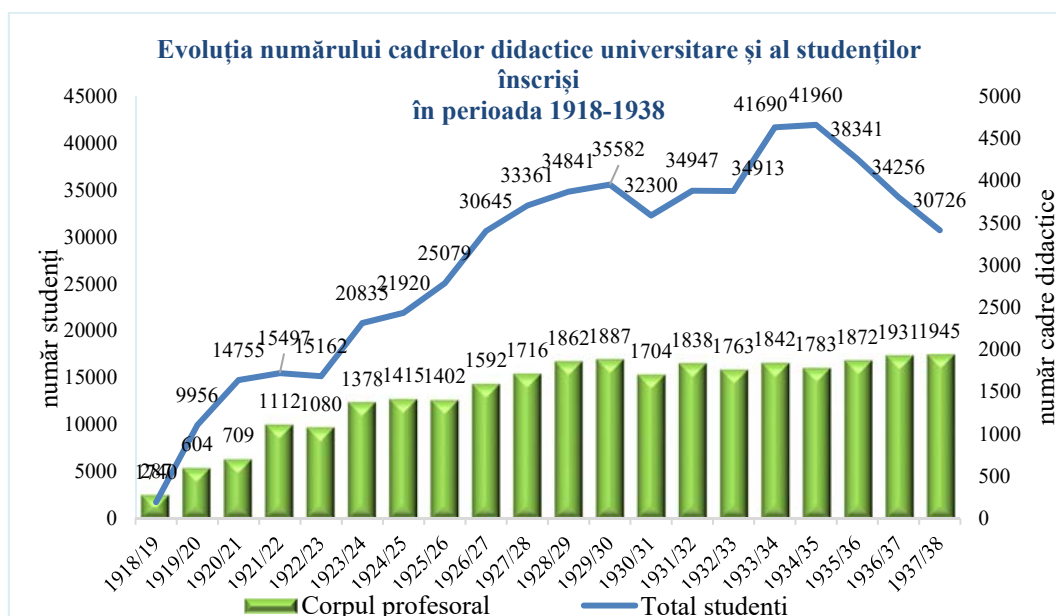
Sursa: Anuarele Statistice ale României 1902-1940.

³⁷ Constantin Kirițescu, „Problema «educației dirijate» (în legătură cu suprapopulația universitară și șomajul intelectual)”, în Arhiva pentru Știință și Reformă Socială, (1936): 848.

³⁸ Definitivi, agregați, suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți.

În Figura 2.1 sunt prezentate grafic datele din Tabelul 2.4 privind evoluția numărului cadrelor didactice universitare și al studenților înscriși în perioada 1918-1938.

Figura 2.1. Evoluția numărului cadrelor didactice universitare și al studenților înscriși în perioada 1918-1938

Tabelul 2.5 ne reliefează situația studenților înscriși în facultăți și școli speciale, repartizați pe centre universitare, în perioada mai scurtă 1933-1937. Din acest punct de vedere, am repartizat numărul total al studenților înscriși la București, Iași, Cluj, Cernăuți, Oradea, Chișinău și Timișoara, adică centrele unde în acest an 1933-1934, existau facultăți și acces al studenților spre aceste studii. În anul universitar 1933-1934, pe total țară erau înscriși 40.903 studenți, dintre care 24.456 în București, 6.314 în Iași, 5.258 în Cluj, 3.343 în Cernăuți, 593 în Oradea, 450 în Chișinău și 489 în Timișoara.

Din punct de vedere al structurii pe centre universitare în anul universitar 1937-1938, 61,2% din studenți erau înmatriculați în București, la mare distanță a ponderii în Cluj – 14,8%, Iași – 11,9%, Chișinău – 2,2% și Timișoara – 1,4%.

Tabelul 2.5
Numărul de studenți repartizați pe centre universitare în perioada 1933-1937

Centrul universitar	Studenți înscriși în facultăți și școli speciale			Pondere pe centru universitar %		
	1933/1934	1934/1935	1937/1938	1933/1934	1934/1935	1937/1938
București	24456	25258	18842	59,8	61,1	61,2
Iași	6314	5887	3657	15,4	14,3	11,9
Cluj	5258	5800	4539	12,9	14,0	14,8

Centrul universitar	Studenți înscriși în facultăți și școli speciale			Pondere pe centru universitar %		
	1933/1934	1934/1935	1937/1938	1933/1934	1934/1935	1937/1938
Cernăuți	3343	2893	2603	8,2	7,0	8,5
Oradea	593	-	-	1,4	-	-
Chișinău	450	872	674	1,1	2,1	2,2
Timișoara	489	597	444	1,2	1,4	1,4
TOTAL	40903	41307	30771	100,0	100,0	100,0

Sursa: Anuarele statistice ale României 1935-1936, p. 116 și 1939-1940, p. 298.

Din totalul studenților și doctoranzilor, în anul universitar 1933-1934 au absolvit cursurile un număr de 4.829 licențiați, doctori, ajungând la 5.778 absolvenți în 1937-1938. După cum se constată, numărul celor care au absolvit aceste cursuri superioare sau de diplomatie, cum li se spunea în anumite împrejurări, a fost foarte redus.

Ponderile oarecum se mențin și din punct de vedere al absolvenților, astfel în anul universitar 1937-1938, 59,1% erau absolvenți ai instituțiilor din București, 14,6% din Cluj, 12,1% din Iași, Chișinău 4,1% și Timișoara 1,1%. Corelând cele două structuri, rezultă că gradul de promovare a studenților din Chișinău era mai mare decât în restul țării.

Tabelul 2.6

Numărul de absolvenți universitari și ai școlilor speciale, repartizați pe centre universitare în perioada 1933-1937

Centrul universitar	Absolvenți de facultăți și școli speciale			Pondere pe centru universitar %		
	1933/1934	1934/1935	1937/1938	1933/1934	1934/1935	1937/1938
București	2.863	2.002	3.415	<i>59,3</i>	<i>54,0</i>	<i>59,1</i>
Iași	656	533	702	<i>13,6</i>	<i>14,4</i>	<i>12,1</i>
Cluj	689	624	842	<i>14,3</i>	<i>16,8</i>	<i>14,6</i>
Cernăuți	349	400	521	<i>7,2</i>	<i>10,8</i>	<i>9,0</i>
Oradea	163	-	-	<i>3,4</i>	-	-
Chișinău	58	100	235	<i>1,2</i>	<i>2,7</i>	<i>4,1</i>
Timișoara	51	48	63	<i>1,1</i>	<i>1,3</i>	<i>1,1</i>
TOTAL	4.829	3.707	5.778	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele statistice ale României 1935-1936, p. 116 și 1939-1940, p. 298.

În Tabelul 2.6 se prezintă o situație mai completă în legătură cu repartizarea studenților, doctoranzilor, licențiaților sau diplomaților universitari, așa cum se mai numeau aceștia.

2.4.2. Numărul personalului didactic, al studenților înscriși și absolvenților pe tipuri de facultăți și școli speciale

În Tabelul 2.7 se prezintă personalul didactic pe facultăți și școli speciale, repartizat pe facultăți în perioada 1931-1937. Constatăm că numărul total de facultăți a fost de 39, personalul didactic fiind diferit.

Tabelul 2.7

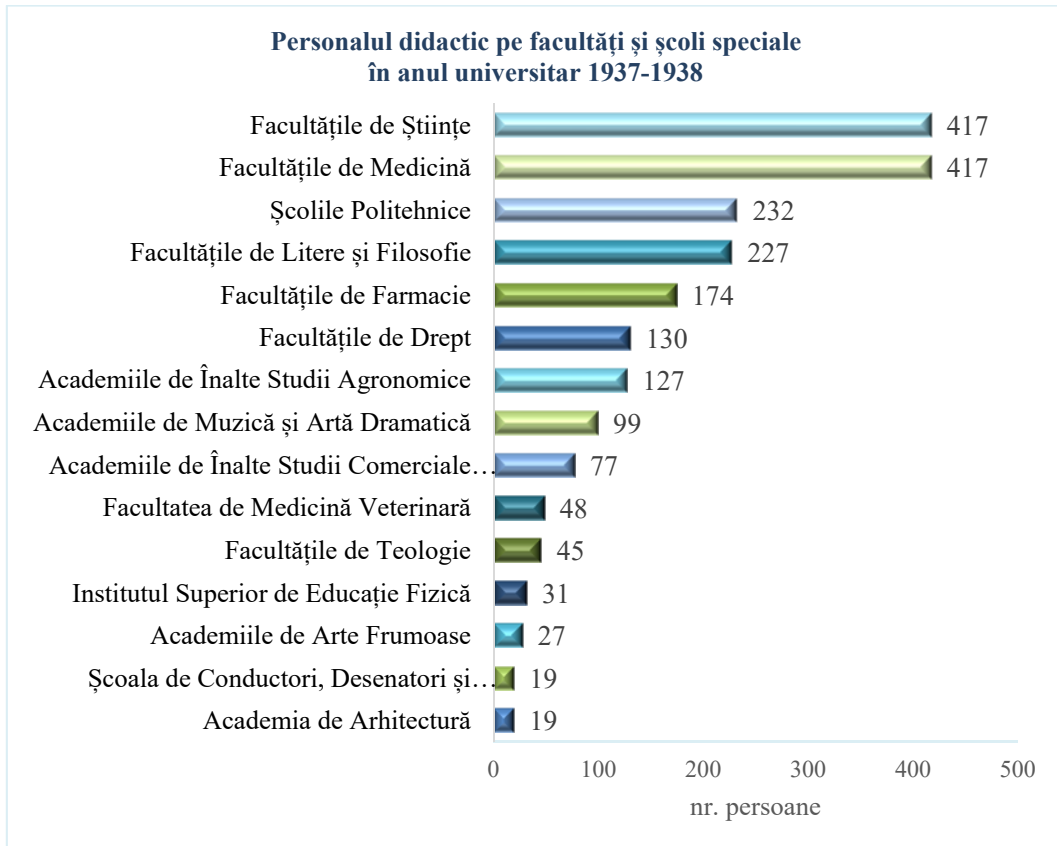
Personalul didactic pe facultăți și școli speciale în perioada 1933-1937

Facultăți/școli speciale	Număr facultăți	1933/ 1934	1934/ 1935	1937/ 1938	Pondere 1937/1938 %
Facultățile de Medicină	3	405	391	417	<i>21,4</i>
Facultatea de Medicină Veterinară	1	45	44	48	<i>2,5</i>
Facultățile de Farmacie	2	167	179	174	<i>8,9</i>
Facultățile de Științe	4	423	439	417	<i>21,4</i>
Facultățile de Drept	5	115	109	130	<i>6,7</i>
Facultățile de Litere și Filosofie	4	206	132	227	<i>11,7</i>
Facultățile de Teologie	3	37	38	45	<i>2,3</i>
Academiile de Înalte Studii Comerciale și Industriale	2	89	80	77	<i>4,0</i>
Academiile de Înalte Studii Agronomice	3	88	106	127	<i>6,5</i>
Academia de Arhitectură	1	23	21	19	<i>1,0</i>
Academiile de Muzică și Artă Dramatică	4	101	87	99	<i>5,1</i>
Academiile de Arte Frumoase	3	37	31	27	<i>1,4</i>
Școlile Politehnice	2	221	223	232	<i>11,9</i>
Școala de Conducători, Desenatori și Arhitectură	1	23	21	19	<i>1,0</i>
Institutul Superior de Educație Fizică	1	22	22	31	<i>1,6</i>
Total	39	1.842	1.783	1.945	<i>100,0</i>

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României 1935-1940.

În continuare, vom ilustra numărul de cadre didactice și studenți înscriși la facultăți și școli speciale, repartizați pe facultăți în aceeași perioadă (1933-1937) (Figura 2.2 și Figura 2.3).

Figura 2.2. Personalul didactic pe facultăți și școli speciale în anul universitar 1937-1938

Structura personalului didactic pe facultăți și școli speciale în anul universitar 1937-1938 este prezentată grafic în Figura 2.2.

În Tabelul 2.8 se prezintă situația acestor studenți înscriși pe facultăți (universități), numărul total fiind de 40.903 în anul universitar 1931-1934, după care numărul s-a redus la 30.771, în preajma izbucnirii celui de-al Doilea Război Mondial.

Tabelul 2.8

Numărul studenților înscriși în facultățile și școlile speciale în perioada 1933-1937

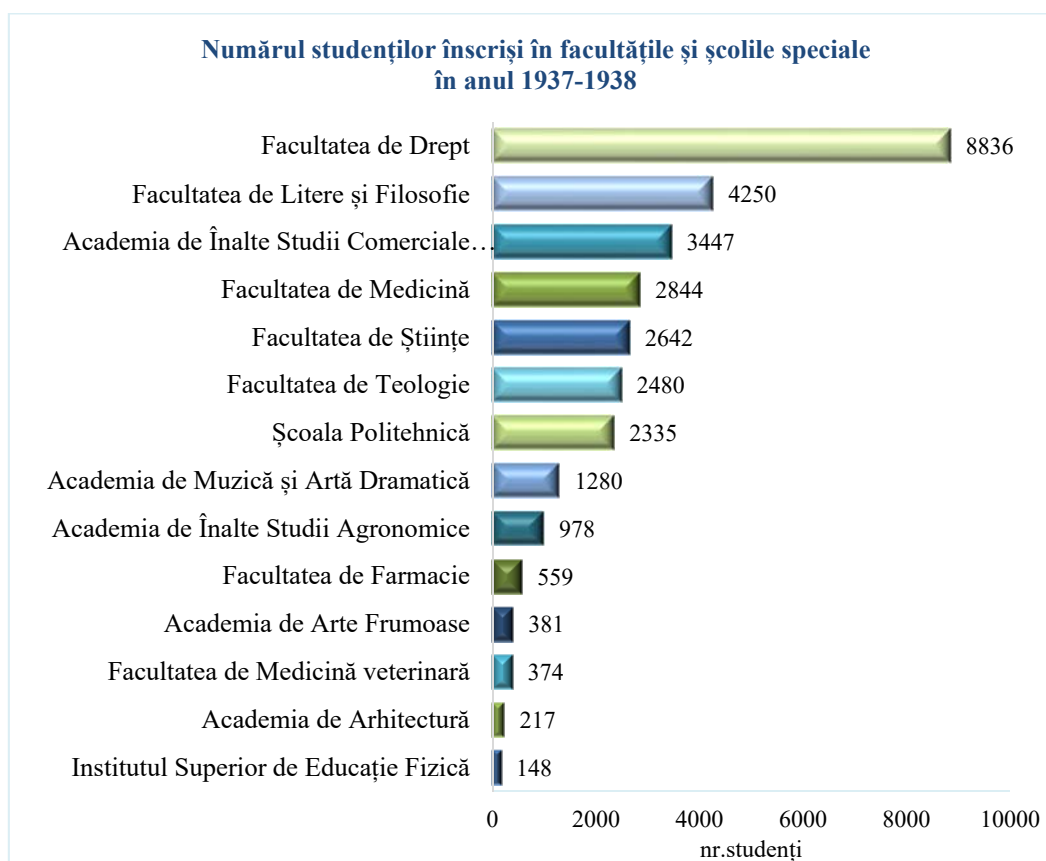
Facultăți/școli speciale	1933/ 1934	1934/ 1935	1937 /1938	Pondere în 1937/1938 %
Facultățile de Medicină	2.763	2.690	2.844	9,2
Facultatea de Medicină Veterinară	432	402	374	1,2
Facultățile de Farmacie	1.294	1.347	559	1,8
Facultățile de Științe	4.686	4.507	2.642	8,6
Facultățile de Drept	14.998	13.945	8.836	28,7
Facultățile de Litere și Filosofie	5.467	5.582	4.250	13,8
Facultățile de Teologie	2.561	2.558	2.480	8,1
Academiile de Înalte Studii Comerciale și	4.260	4.695	3.447	11,2

Facultăți/școli speciale	1933/ 1934	1934/ 1935	1937 /1938	Pondere în 1937/1938 %
Industriale				
Academiile de Înalte Studii Agronomice	759	1.156	978	3,2
Academia de Arhitectură	302	292	217	0,7
Academiile de Muzică și Artă Dramatică	1.480	1.289	1.280	4,2
Academiile de Arte Frumoase	476	438	381	1,2
Școlile Politehnice	1.146	2.119	2.335	7,6
Școala de Conducători, Desenatori și Arhitectură	78	85	-	-
Institutul Superior de Educație Fizică	201	202	148	0,5
Total	40.903	41.307	30.771	100,0

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele Statistice ale României 1935-1940.

Evoluția numărului studenților înscriși în facultățile și școlile speciale în anul universitar 1937-1938 este prezentată grafic în Figura 2.3.

Figura 2.3. Numărul studenților înscriși în facultățile și școlile speciale în anul universitar 1937-1938

Structura numărului studenților înmatriculați în facultăți și școli speciale în anul universitar 1937-1938 este prezentată în diagrama de structură (Figura 2.4).

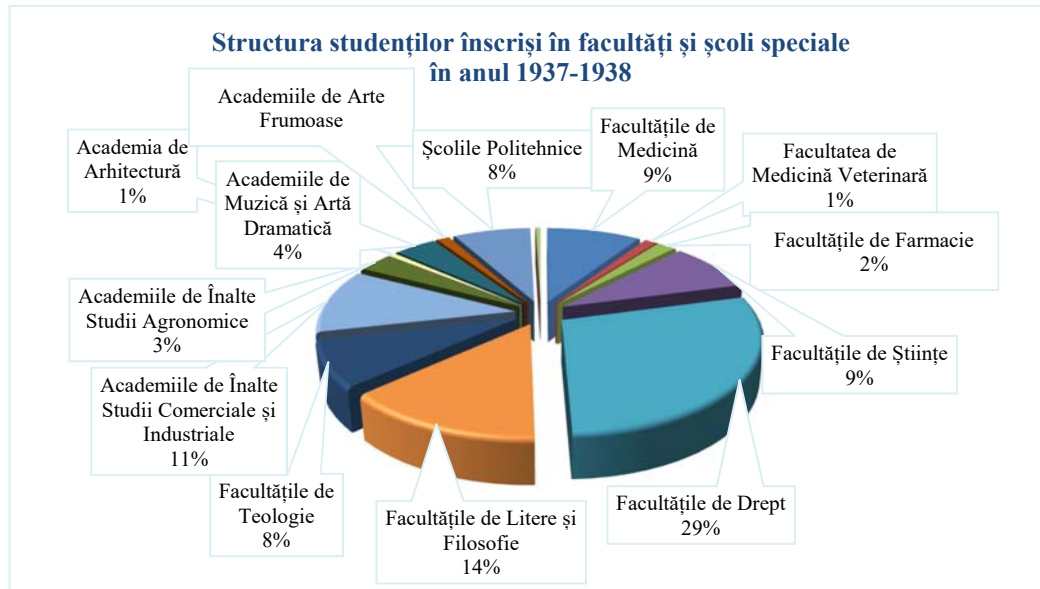

Figura 2.4. Structura studenților înscriși în facultăți și școli speciale în anul universitar 1937-1938

Dintre cei care au început cursurile în această perioadă (1933-1938) este interesant și numărul celor care au absolvit aceste cursuri. Din totalul studenților și doctoranzilor, au absolvit cursurile 4.712 în anul universitar 1933-1934, ajungând la 6.709 absolvenți în 1937-1938. După cum se constată, numărul celor care au absolvit aceste cursuri superioare sau de diplomație, cum li se spunea în anumite împrejurări, a fost redus.

Tabelul 2.9

Doctori, licențiați și diplomați universitari și ai școalelor speciale în perioada 1933-1937

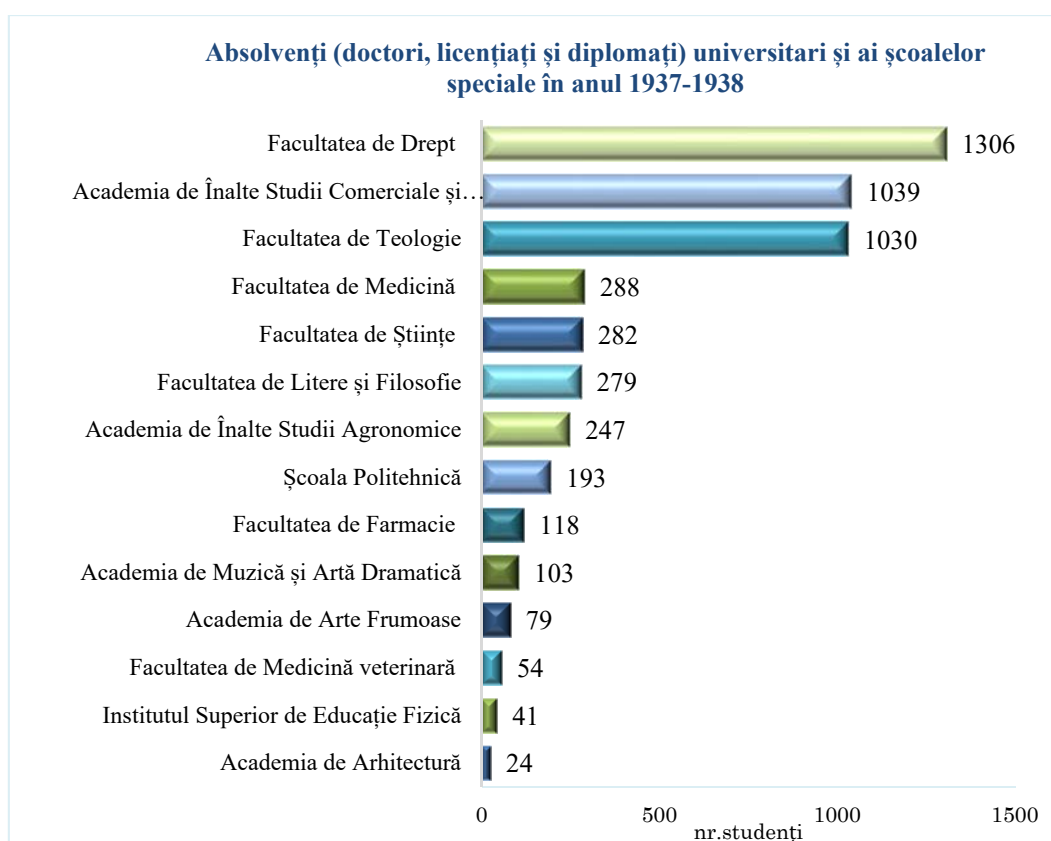
Facultate/specializarea	1933/ 1934	1934/ 1935	1937/ 1938	Pondere 1937/1938 %
Facultatea de Medicină	426	270	288	4,3
Facultatea de Medicină Veterinară	59	61	54	0,8
Facultatea de Farmacie	245	386	118	1,8
Facultatea de Științe	447	450	282	4,2
Facultatea de Drept	1.648	1.055	1.306	19,5
Facultatea de Litere și Filosofie	744	208	279	4,2
Facultatea de Teologie	209	367	1030	15,4
Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale	480	428	1039	15,5
Academia de Înalte Studii Agronomice	57	99	247	3,7
Academia de Arhitectură		29	24	0,4

Facultate/specializarea	1933/ 1934	1934/ 1935	1937/ 1938	Pondere 1937/1938 %
Academia de Muzică și Artă Dramatică	112	128	103	<i>1,5</i>
Academia de Arte Frumoase	93	46	79	<i>1,2</i>
Școala Politehnică	138	92	193	<i>2,9</i>
Școala de Conducători, Desenatori și Arhitectură	-	-	-	-
Institutul Superior de Educație Fizică	54	46	41	<i>0,6</i>
Total	4.712	3.665	6.709	100,0

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

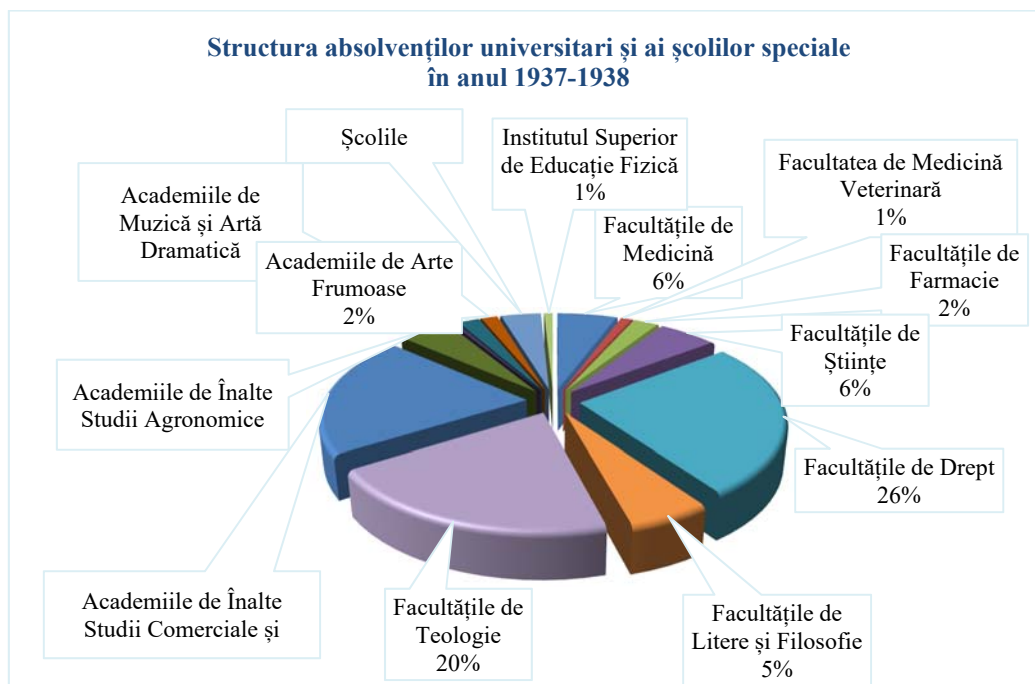
Sursa: Anuarele Statistice ale României 1935-1940.

Cu privire la structura absolvenților (doctori, licențiați și diplomați) universitari și ai școlilor speciale în anul universitar 1937-1938, am recurs la prezentarea grafică, evidențiată în Figura 2.5.

Figura 2.5. Absolvenți (doctori, licențiați și diplomați) universitari și ai școlilor speciale în anul universitar 1937-1938

Structura absolvenților universitari și ai școlilor speciale repartizați pe total facultăți în anul universitar 1937-1938 este interesantă și am recurs și la prezentarea grafică, pentru a ușura interpretarea datelor (vezi Figura 2.6).

Figura 2.6. Structura absolvenților universitari și ai școlilor speciale repartizați pe total facultăți în anul universitar 1937-1938

În cele de urmează, vom prezenta situația numărului de profesori, studenți și absolvenți pe fiecare facultate și școală specială. Vom acorda atenție fiecăreia dintre aceste categorii întrucât, de la un an la altul, s-a modificat numărul de instituții, a crescut numărul cadrelor didactice sau s-a diminuat, a crescut de asemenea numărul de studenți interesați.

Tabelul 2.10

Numărul corpului profesoral pe facultăți și școli speciale în perioada 1933-1937

Instituțiunea	Corpul profesoral		
	1933/1934	1934/1935	1937/1938
Facultatea de Medicină din București	108	109	116
Facultatea de Medicină din Iași	136	132	125
Facultatea de Medicină din Cluj	161	150	176
Facultatea de Medicină Veterinară din București	45	44	48
Facultatea de Farmacie din București	31	47	49
Facultatea de Farmacie din Iași*	136	132	125
Facultatea de Științe din București	179	179	182
Facultatea de Științe din Iași	107	112	102
Facultatea de Științe din Cluj	91	101	87
Facultatea de Științe din Cernăuți	46	47	46

Instituțiunea	Corpul profesional		
	1933/1934	1934/1935	1937/1938
Facultatea de Drept din București	46	49	61
Facultatea de Drept din Iași	19	19	27
Facultatea de Drept din Cluj	17	24	27
Facultatea de Drept din Cernăuți	18	17	15
Facultatea de Drept din Oradea	15	-	-
Facultatea de Litere și Filosofie din București	76	-	83
Facultatea de Litere și Filosofie Iași	43	46	48
Facultatea de Litere și Filosofie Cluj	58	57	65
Facultatea de Litere și Filosofie din Cernăuți	29	29	31
Facultatea de Teologie din București	13	14	17
Facultatea de Teologie din Cernăuți	7	7	10
Facultatea de Teologie din Chișinău	17	17	18
Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București	63	54	49
Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj	26	26	28
Academia de Înalte Studii Agronomice din București	46	47	51
Academia de Înalte Studii Agronomice din Cluj	42	42	41
Facultatea de Științe Agricole Chișinău	-	17	35
Academia de Arhitectură din București	23	21	19
Academia de Muzică și Artă Dramatică din București	42	40	47
Academia de Muzică și Artă Dramatică din Iași-Chișinău	22	22	23
Academia de Muzică și Artă Dramatică din Cluj	24	25	29
Conservatorul de Muzică și Artă Dramatică din Cernăuți	13	-	-
Academia de Arte Frumoase din București	20	14	12
Academia de Arte Frumoase din Iași	8	8	8
Școala de Arte Frumoase Timișoara	9	9	7
Școala Politehnică din București	157	159	165
Școala Politehnică din Timișoara	64	64	67
Școala de Conducători, Desenatori și Arhitectură București**	23	21	19
Institutul Superior de Educație Fizică din București ***	22	22	31
Total	1.842	1.783	1.945

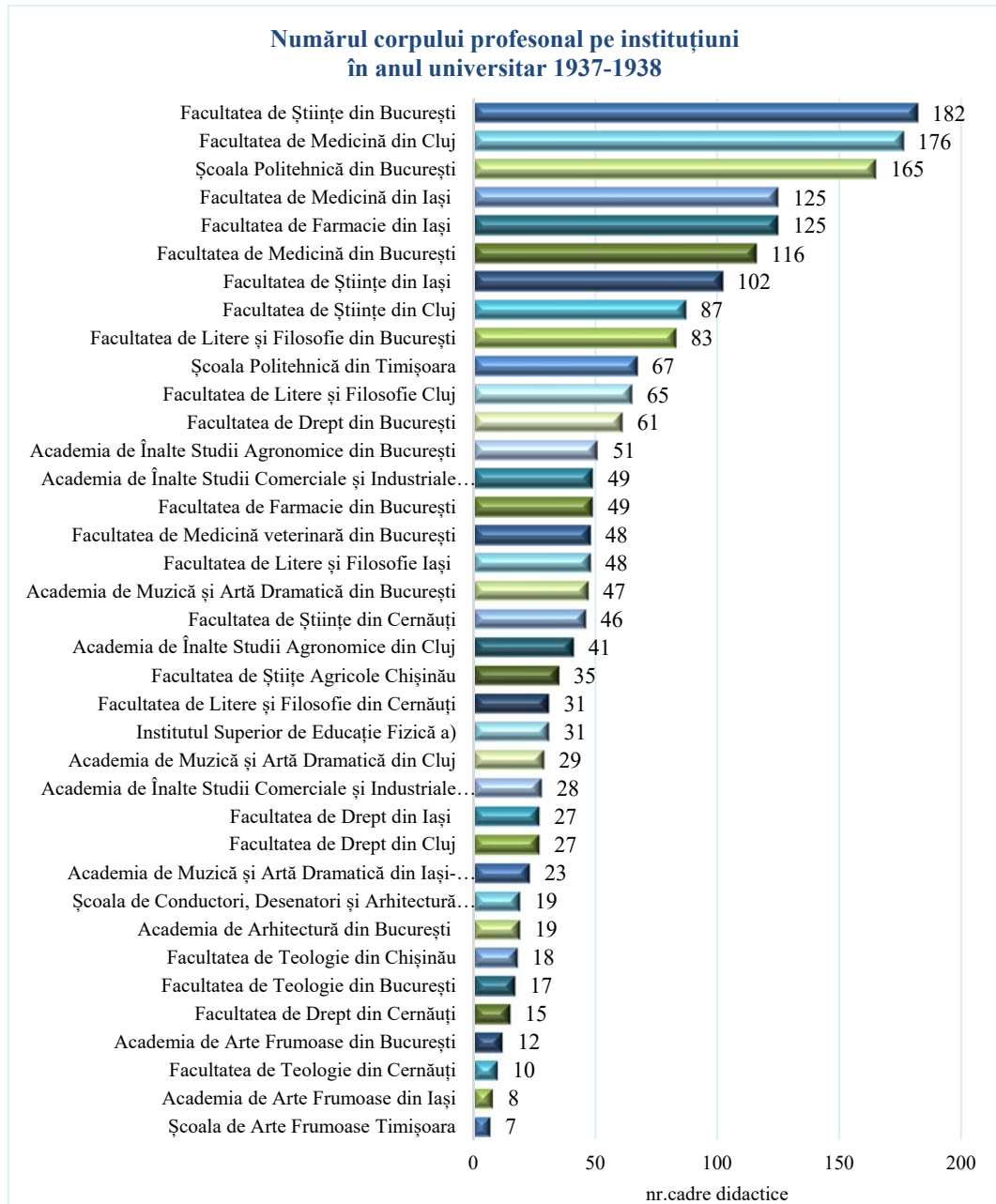
Notă: *Același personal didactic ca la Facultatea de Medicină. ** Același personal didactic ca la Academia de Arhitectură.

- Datele lipsesc. *** În anul universitar 1937/1938 sub denumirea de Academia Națională de Educație Fizică.

Sursa: Anuarele Statistice ale României 1935-1940.

În Tabelele 2.10 și 2.11 sunt prezentate aspecte cu privire la corpul profesoral, studenții înscriși și raportul între studenți și profesori, în perioada 1933-1937. Sunt inventariate toate instituțiile de învățământ, de la Facultatea de Medicină din București, până la Institutul Superior de Educație Fizică, rezultând că numărul total al corpului profesoral era de 1.842 profesori.

În Figura 2.7 este prezentată grafic evoluția numărului corpului didactic pe facultăți și școli speciale în anul universitar 1937-1938.

Figura 2.7. Numărul corpului didactic pe facultăți și școli speciale în anul universitar 1937-1938

Numărul studenților înscriși în anul universitar 1933-1934 era de 40.903, iar raportul student/profesor era de 22 de studenți la un cadru didactic, ajungând în anul universitar 1937-1938, la 16. Aceasta arată o situație pozitivă, în sensul acoperirii numărului de studenți de către cadrele didactice.

Tabelul 2.11

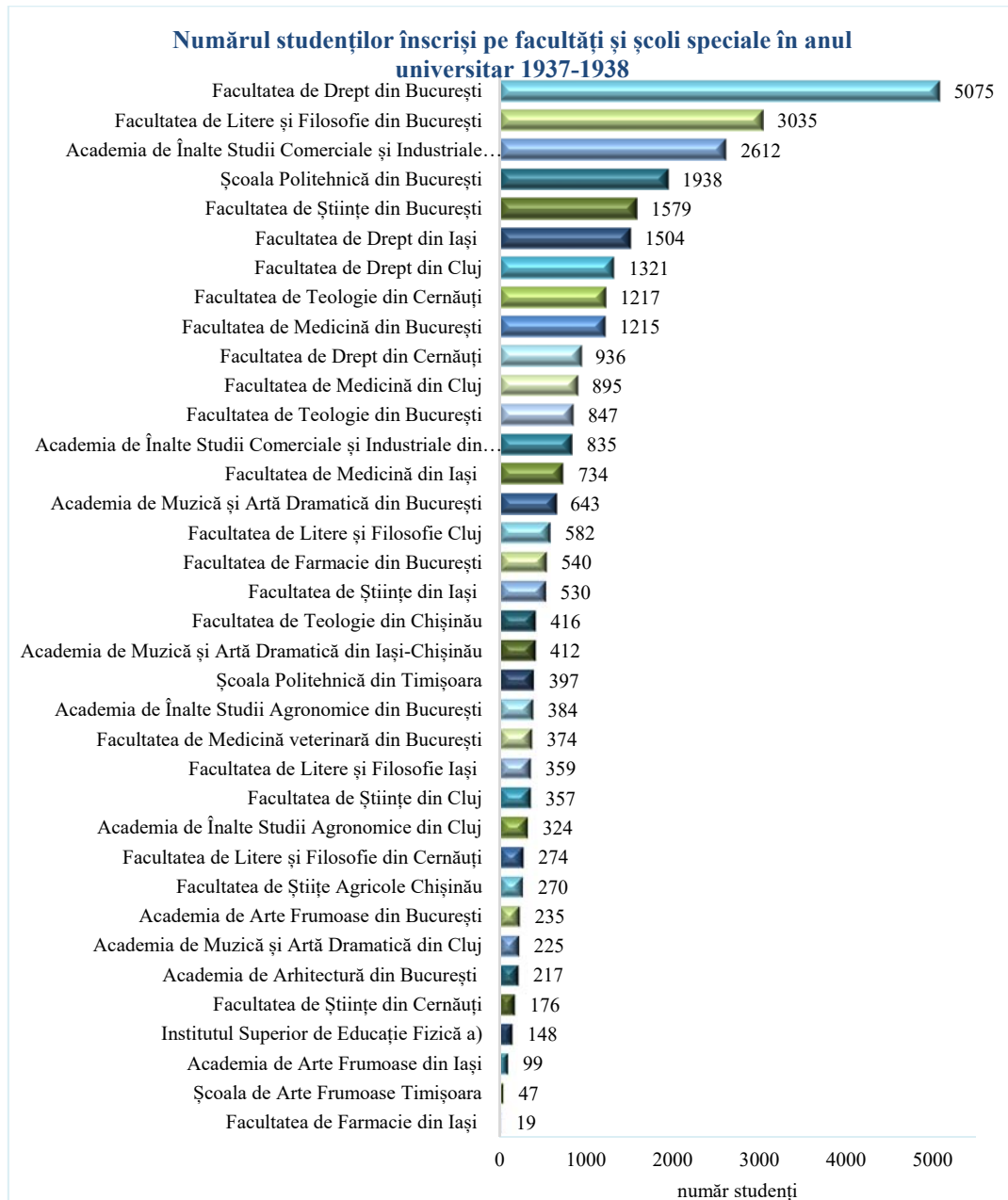
Numărul studenților înscriși pe facultăți și școli speciale în perioada 1933-1937

Instituțiunea	Studenți înscriși			Studenți/ cadre didactice 1937/1938
	1933/ 1934	1934/ 1935	1937/ 1938	
Facultatea de Medicină din București	1.030	1.031	1.215	10
Facultatea de Medicină din Iași	685	655	734	6
Facultatea de Medicină din Cluj	1.048	1.004	895	5
Facultatea de Medicină Veterinară din București	432	402	374	8
Facultatea de Farmacie din București	835	1.205	540	11
Facultatea de Farmacie din Iași*	459	142	19	0
Facultatea de Științe din București	2.650	2.754	1.579	9
Facultatea de Științe din Iași	997	956	530	5
Facultatea de Științe din Cluj	554	403	357	4
Facultatea de Științe din Cernăuți	485	394	176	4
Facultatea de Drept din București	8.858	8.407	5.075	83
Facultatea de Drept din Iași	2.883	2.724	1.504	56
Facultatea de Drept din Cluj	1.779	2.184	1.321	49
Facultatea de Drept din Cernăuți	885	630	936	62
Facultatea de Drept din Oradea	593	-	-	-
Facultatea de Litere și Filosofie din București	3.521	3.466	3.035	37
Facultatea de Litere și Filosofie Iași	701	852	359	7
Facultatea de Litere și Filosofie Cluj	691	708	582	9
Facultatea de Litere și Filosofie din Cernăuți	554	556	274	9
Facultatea de Teologie din București	911	823	847	50
Facultatea de Teologie din Cernăuți	1.200	1.313	1.217	122
Facultatea de Teologie din Chișinău	450	422	416	23
Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale București	3.631	3.764	2.612	53
Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj	629	931	835	30
Academia de Înalte Studii Agronomice din București	428	373	384	8
Academia de Înalte Studii Agronomice din Cluj	331	333	324	8
Facultatea de Științe Agricole Chișinău	-	450	270	8
Academia de Arhitectură din București	302	292	217	11
Academia de Muzică și Artă Dramatică din București	567	609	643	14
Academia de Muzică și Artă Dramatică din Iași	468	443	412	18
Academia de Muzică și Artă Dramatică din Cluj	226	237	225	8
Conservatorul de Muzică și Artă Dramatică Cernăuți	219	-	-	-
Academia de Arte Frumoase din București	294	262	235	20
Academia de Arte Frumoase din Iași	121	115	99	12
Școala de Arte Frumoase Timișoara	61	61	47	7
Școala Politehnică din București	718	1.583	1.938	12
Școala Politehnică din Timișoara	428	536	397	6
Școala de Conducători, Desenatori și Arhitectură București**	78	85	-	-
Institutul Superior de Educație Fizică București***	201	202	148	5
Total	40.903	41.307	30.771	16

Notă: *Același personal didactic ca la Facultatea de Medicină. ** Același personal didactic ca la Academia de Arhitectură. *** În anul universitar 1937-1938 sub denumirea de Academia Națională de Educație Fizică
Valorile în italic – determinări autori. - Datele lipsesc.

Sursa: Anuarele Statistice ale României 1935-1940.

În Figura 2.8 este reprezentat grafic numărul studenților înscriși pe facultăți și școli speciale în anul universitar 1937-1938, cel mai mare număr de studenți fiind înregistrat de Facultatea de Drept din București, urmată de Facultatea de Litere și Filosofie din București. Facultatea de Farmacie din Iași a avut cel mai mic număr de studenți, respectiv 19.

Figura 2.8. Numărul studenților înscriși pe facultăți și școli speciale în anul universitar 1937-1938

O analiză similară este realizată și în ceea ce privește numărul absolvenților universitari (doctori, licențiați și diplomați) în perioada 1933-1937.

Tabelul 2.12

Absolvenții (doctori, licențiați și diplomați) universitari repartizați după instituțiuni în perioada 1933-1937

Instituțiunea	Absolvenți universitari		
	1933/ 1934	1934/ 1935	1937/ 1938
Facultatea de Medicină din București	235	141	148
Facultatea de Medicină din Iași	94	39	99
Facultatea de Medicină din Cluj	97	90	134
Facultatea de Medicină veterinară din București	59	61	65
Facultatea de Farmacie din București	141	386	358
Facultatea de Farmacie din Iași**	67	:	:
Facultatea de Farmacie din Cluj	37	:	:
Facultatea de Științe din București	190	138	183
Facultatea de Științe din Iași	134	149	157
Facultatea de Științe din Cluj	91	99	83
Facultatea de Științe din Cernăuți	32	64	56
Facultatea de Drept din București	946	450	782
Facultatea de Drept din Iași	219	219	299
Facultatea de Drept din Cluj	187	232	327
Facultatea de Drept din Cernăuți	133	154	110
Facultatea de Drept din Oradea	163	:	:
Facultatea de Litere și Filosofie din București	504	:	492
Facultatea de Litere și Filosofie Iași	95	74	112
Facultatea de Litere și Filosofie Cluj	87	103	110
Facultatea de Litere și Filosofie din Cernăuți	58	31	53
Facultatea de Teologie din București	105	144	83
Facultatea de Teologie din Cernăuți	104	151	302
Facultatea de Teologie din Chișinău	:	72	99
Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale București	341	386	931
Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj	139	42	108
Academia de Înalte Studii Agronomice din București	31	36	54
Academia de Înalte Studii Agronomice din Cluj	26	35	57
Facultatea de Științe Agricole Chișinău	:	28	136
Academia de Arhitectură din București	:	29	24
Academia de Muzică și Artă Dramatică din București	40	61	57
Academia de Muzică și Artă Dramatică din Iași-Chișinău	25	44	23
Academia de Muzică și Artă Dramatică din Cluj	25	23	23
Conservatorul de Muzică și Artă Dramatică din Cernăuți	22	:	:
Academia de Arte Frumoase din București	63	31	56
Academia de Arte Frumoase din Iași	22	8	12
Școala de Arte Frumoase Timișoara	8	7	11
Școala Politehnică din București	138	92	141
Școala Politehnică din Timișoara	-	-	52
Institutul Superior de Educație Fizică ^{a)}	54	46	41
Total	4.122	3.665	6.709

Notă: - : Datele lipsesc.

^{a)} În anul universitar 1937-1938 sub denumirea de Academia Națională de Educație Fizică.

Sursa: Anuarele Statistice ale României 1935-1940.

Luând în aceeași ordine toate facultățile și școlile speciale din țară, constatăm că numărul absolvenților, pe total, a fost de 4.122 în anul 1934, ajungând la 6.709 în anul universitar 1937-1938. Dacă am compara această cifră cu numărul celor înscriși, am constata în procent destul de redus al celor care au reușit să promoveze examenele de finalizare a studiilor. Reprezentarea grafică a numărului absolvenților pe facultăți și școli speciale în anul universitar 1937-1938 este evidențiată în Figura 2.9.

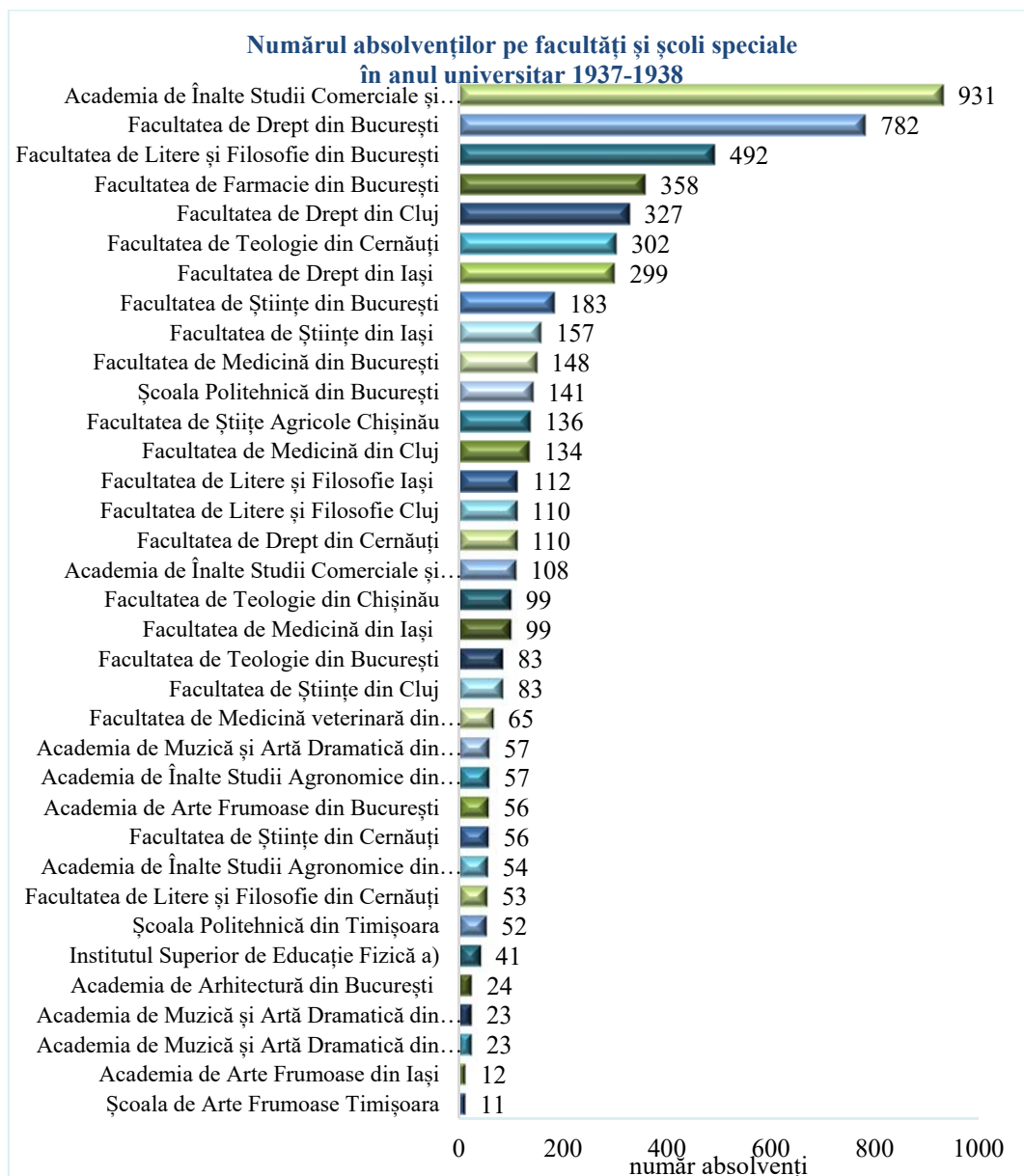

Figura 2.9. Numărul absolvenților pe facultăți și școli speciale în anul universitar 1937-1938

2.5. Statisticile învățământului superior pe facultăți și instituții în perioada 1918-1939

Așa cum am menționat anterior, în continuare vom prezenta modul în care a evoluat fiecare instituție de învățământ superior în perioada anilor scurși între 1918 și 1938. Facem precizarea că nu am inclus în capitolul anterior decât date mergând până în anul universitar 1914-1915, urmând ca în acest capitol să detaliem situația din anul universitar 1918-1919 până în anul universitar 1937-1938.

2.5.1. Facultățile de Medicină din București, Iași și Cluj

Potrivit datelor statistice, în țară existau trei facultăți de medicină: în București, în Iași și în Cluj.

Tabelul 2.13
Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultăților de Medicină în perioada 1918-1938

Anul	Total personal didactic			Total studenți înscriși			Raportul studenți/cadre didactice		
	Bucu-rești	Iași	Cluj	Bucu-rești	Iași	Cluj	<i>Bucu-rești</i>	<i>Iași</i>	<i>Cluj</i>
1918/1919	179	-	-	-	-	-	-	-	-
1919/1920	240	65	-	1.626	966	-	7	15	-
1920/1921	249	83	-	1.808	1.106	-	7	13	-
1921/1922	200	87	163	1.568	1.144	801	8	13	5
1922/1923	226	-	160	1.345	-	706	6	-	4
1923/1924	245	117	186	1.604	948	472	7	8	3
1924/1925	269	125	187	2.228	883	508	8	7	3
1925/1926	276	132	193	2.144	602	480	8	5	2
1926/1927	314	140	182	1.920	635	474	6	5	3
1927/1928	333	141	197	1.597	592	509	5	4	3
1928/1929	455	146	201	986	596	676	2	4	3
1929/1930	503	142	178	842	638	767	2	4	4
1930/1931	222	167	198	857	626	855	4	4	4
1931/1932	388	148	196	1.076	691	956	3	5	5
1932/1933	393	151	179	1.062	749	984	3	5	5
1933/1934	108	136	161	1.030	685	1.048	10	5	7
1934/1935	109	132	150	1.031	655	1.004	9	5	7
1937/1938	116	125	176	1.215	734	957	10	6	5

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Prelucrare autori după Anuarele Statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940.

Pentru analiza evoluției numărului studenților înscriși la Facultățile de Medicină din București, Iași și Cluj în perioada 1918-1937, am prezentat grafic în Figura 2.10 această situație, care poate fi utilizată și pentru comparabilitate în perioada considerată.

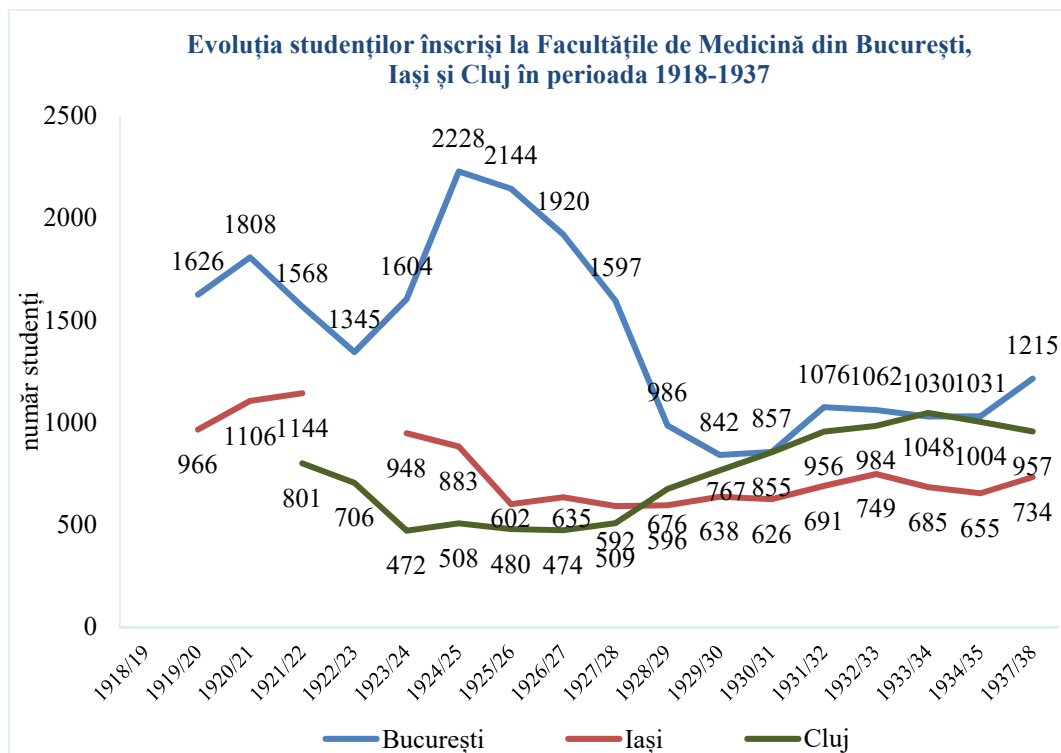

Figura 2.10. Evoluția numărului studenților înscriși la Facultățile de Medicină din București, Iași și Cluj în perioada 1918-1937

Facultatea de Medicină din București este una dintre ele mai cunoscute din țară și s-a bucurat de interes din partea candidaților la studii de profil. În 1918-1919 existau 179 de cadre didactice. Situația s-a modificat, ajungând, în anii 1937-1938, la 65 de cadre didactice definitive, plus lectori și conferențieri care au fixat acest număr la 116, unde studiau 832 de studenți băieți, 338 de studente, în total 1.215 de studenți.

Tabelul 2.14

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Medicină din București în perioada 1918-1938

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși				Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1918/19	-	179	179	-	-	-	-	-	-
1919/20	32	208	240	1.009	280	298	39	1.626	-
1920/21	35	214	249	998	273	456	81	1.808	-
1921/22	53	147	200	1.250	315	3	-	1.568	-
1922/23	55	171	226	1.074	270	1	-	1.345	-
1923/24	28	217	245	1.318	284	2	-	1.604	-
1924/25	31	238	269	1.863	364	1	-	2.228	-
1925/26	29	247	276	1.840	303	1	-	2.144	-

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși				Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1926/27	29	285	314	1.623	297	-	-	1.920	376
1927/28	29	304	333	1.382	215	-	-	1.597	253
1928/29	29	426	455	790	196	-	-	986	-
1929/30	32	471	503	644	198	-	-	842	-
1930/31	63	159	222	659	198	-	-	857	-
1931/32	67	321	388	796	280	-	-	1.076	-
1932/33	67	326	393	772	290	-	-	1.062	-
1933/34	67	51	108	721	309	-	-	1.030	235
1934/35	67	52	109	721	310	-	-	1.031	141
1937/38	65	51	116	832	383	-	-	1.215	148

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, Institutul Național de Statistică.

Situația instituției considerate este prezentată în Tabelul 2.14, în care se fac referiri la cadrele didactice, personal definitiv și suplimentar, studenți înscriși, cetățeni români și străini, băieți și fete și numărul de absolvenți în fiecare an. Evoluția personalului didactic universitar și al studenților înscriși la Facultatea de Medicină din București în perioada 1918-1938 este prezentată grafic în Figura 2.11.

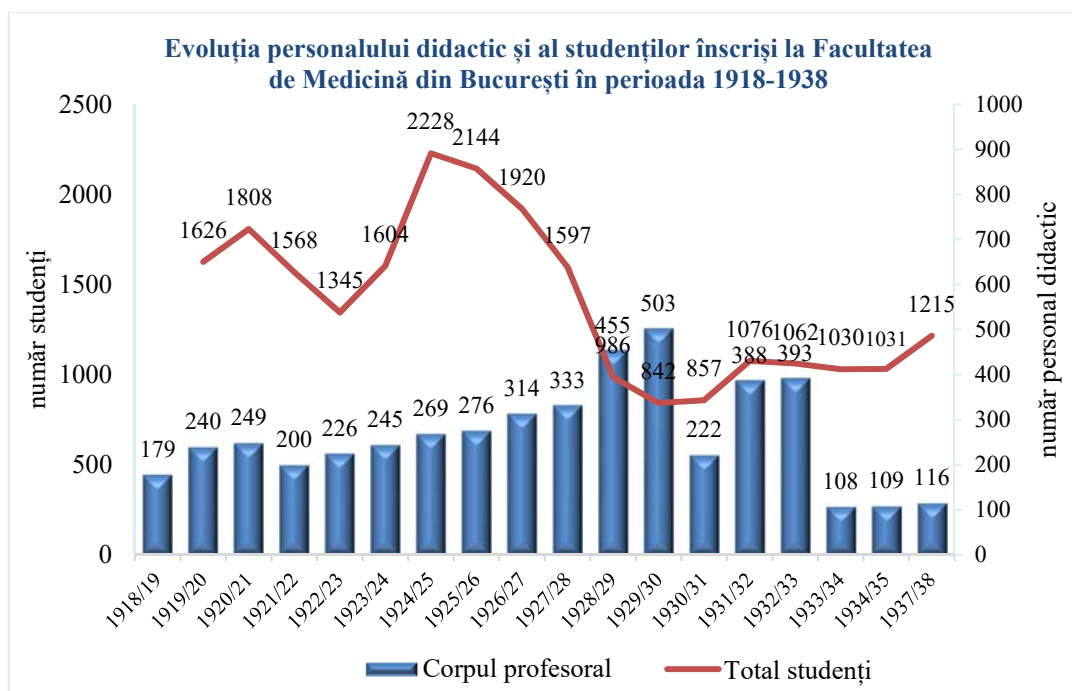

Figura 2.11. Evoluția personalului didactic universitar și al studenților înscriși la Facultatea de Medicină din București în perioada 1918-1938

Facultatea de Medicină din Iași înființată în 1900 este una din cele mai vechi din țară. În 1918-1919 și 1919-1920 la această facultate existau 19 cadre didactice proprii și 46 de cadre didactice asociate, suplinitori sau docenți și asistenți, în total 65 cadre didactice. De asemenea, la această facultate studiau 966 de studenți.

Tabelul 2.15

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Medicină din Iași în perioada 1918-1938

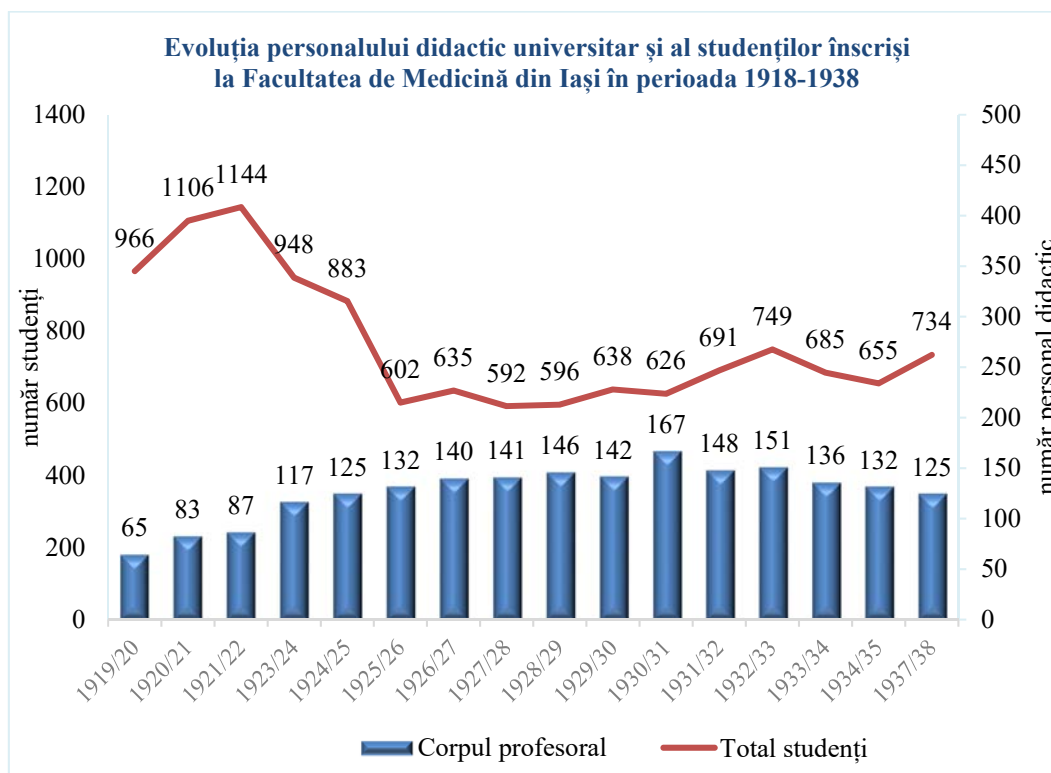
Anul	Personal didactic			Studenți înscriși		Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Cetățeni români			
				Studenți	Studente		
1918/19	-	-	-	62	-	-	-
1919/20	19	46	65	658	308	966	-
1920/21	21	62	83	653	453	1106	-
1921/22	25	62	87	711	433 ³⁹	1144	-
1923/24	20	97	117	610	338	948	-
1924/25	23	102	125	614	269	883	-
1925/26	23	109	132	380	222	602	-
1926/27	23	117	140	465	170	635	97
1927/28	23	118	141	436	156	592	58
1928/29	24	122	146	442	154	596	-
1929/30	23	119	142	494	144	638	-
1930/31	26	141	167	478	148	626	-
1931/32	26	122	148	525	166	691	-
1932/33	30	121	151	569	180	749	-
1933/34	26	110	136	490	195	685	94
1934/35	23	109	132	466	189	655	39
1937/38	28	97	125	513	221	734	99

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Numărul cadrelor didactice și al studenților s-a modificat de la o perioadă de timp la alta, existând o evoluție pozitivă atât a numărului profesorilor, cât și a numărului studenților care frecventau cursurile în perioada 1924-1925 până în perioada 1932-1933, după care există un recul care conduce la rezultate neconvingătoare. În perioada 1937-1938, existau 28 cadre didactice proprii, 97 de suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți, în total existând 125 de cadre didactice, care pregăteau 734 de studenți, dintre care 513 băieți și 221 fete. Situația prezentată în Tabelul 2.15.

Evoluția personalului didactic universitar și al studenților înscriși la Facultatea de Medicină din Iași în perioada 1918-1938 este prezentată grafic în Figura 2.12.

³⁹ Din care un student străin.

Figura 2.12. *Evoluția personalului didactic universitar și al studenților înscriși la Facultatea de Medicină din Iași în perioada 1918-1938*

Facultatea de Medicină din Cluj a fost analizată de autori pe intervalul 1919-1937, pe baza aceluiași indicatori: numărul de profesori proprii angajați, numărul de suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți, total personal didactic, cetățeni români, studenți și studente, precum și cetățeni străini, studenți și studente, care au participat la cursurile acestei facultăți.

Tabelul 2.16
Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Medicină din Cluj perioada 1900-1938

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși				Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1921/22	22	141	163	705	95	1		801	
1922/23	20	140	160	625	81			706	
1923/24	41	145	186	404	68			472	
1924/25	41	146	187	431	77			508	
1925/26	43	150	193	391	89			480	
1926/27	44	138	182	387	80	4	3	474	95

Anul	Personal didactic			Studenti înscriși				Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1927/28	19	178	197	434	75			509	70
1928/29	23	178	201	583	89	4		676	
1929/30	22	156	178	673	92	1	1	767	
1930/31	24	174	198	729	117	7	2	855	
1931/32	26	170	196	815	139	1	1	956	
1932/33	26	153	179	837	146	1		984	
1933/34	25	136	161	881	167			1.048	97
1934/35	23	127	150	830	174			1.004	90
1937/38	25	151	176	733	162	52	10	957	134

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

În anul universitar 1921-1922, la această facultate exista un număr de 163 de cadre didactice, dintre care 22 profesori definitivi, studiau 801 studenți, dintre care 95 băieți. În anul universitar 1937-1938, numărul cadrelor didactice a crescut la 176, dintre care 25 erau profesori definitivi, la care studiau 957 studenți, dintre care 62 erau studenți străini. Relevant este faptul că raportul număr de studenți la un cadru didactic era destul de mic, cuprins între doi, în anul universitar 1925-1926, și șapte, în anul universitar 1934-1935.

2.5.2. Facultatea de Medicină Veterinară din București

Vom studia numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Medicină Veterinară din București în perioada 1918-1938. Aceasta deoarece, în primul capitol al lucrării, ne-am referit la situația cuprinsă între anii 1899-1914.

Tabelul 2.17

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Medicină Veterinară din București în perioada 1919-1939

Anul	Personal didactic			Studenti înscriși				Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente				
1919/20	8	23	31	101				101	
1920/21	8	15	23	86			1	87	
1921/22	12	21	33	107			14	121	
1922/23	10	18	28	148			6	154	
1923/24	11	28	39	157			12	169	
1924/25	11	30	41	182			34	216	
1925/26	10	34	44	169			7	176	
1926/27	11	36	47	194			10	204	24
1927/28	11	42	53	287	5		7+1	300	28
1928/29	11	52	63	280		9	7	296	

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși			Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Cetățeni români		Cetățeni străini		
				Studenți	Studente			
1929/30	12	37	49	320	12	3	335	
1930/31	13	39	52	371	14	4	389	
1931/32	12	41	53	401	23	2+1	427	
1932/33	14	40	54	400	35	3	438	
1933/34	14	31	45	396	36	12	444	59
1934/35	14	30	44	364	38	14	416	61
1937/38	13	35	48	347	27	16+1	391	65

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

În anul universitar 1919-1920, an pentru care avem date, rezultă că existau 31 de cadre didactice și doar 101 studenți. În anul universitar 1937-1938, situația consemnează 48 de cadre didactice, dintre care 13 proprii, la care studiau 391 de studenți, dintre care 17 erau studenți străini. Evoluția personalului didactic universitar și al studenților înscriși la Facultatea de Medicină Veterinară din București în perioada 1919-1937 este prezentată grafic în Figura 2.13.

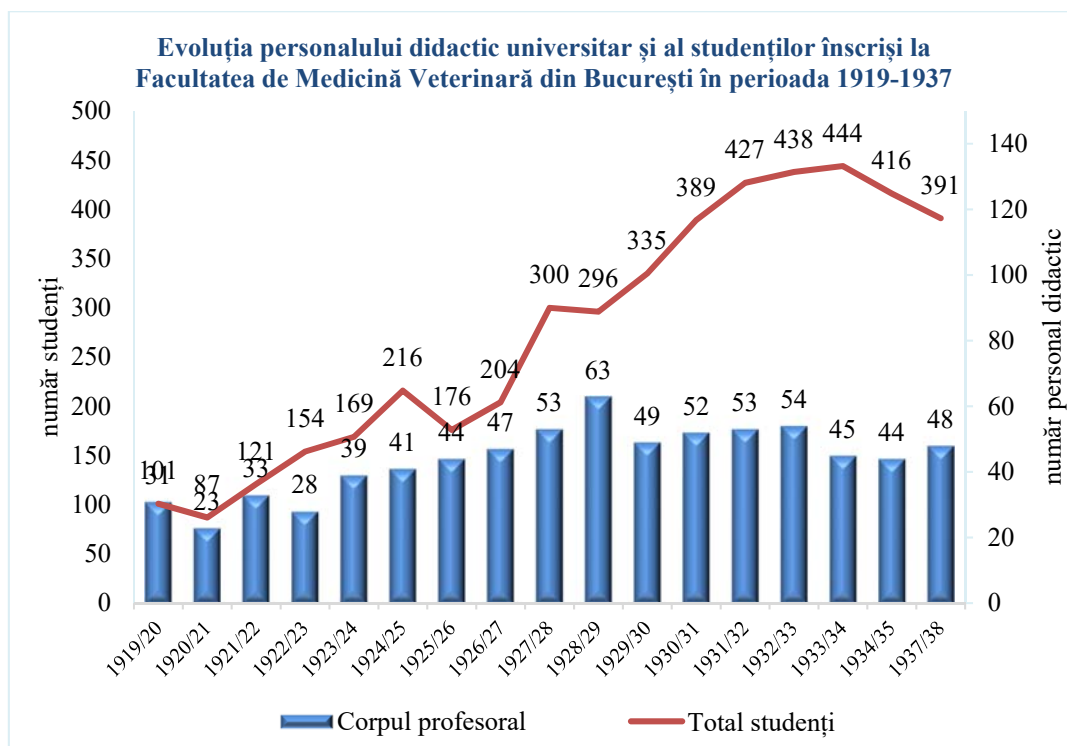

Figura 2.13. Evoluția personalului didactic universitar și al studenților înscriși la Facultatea de Medicină Veterinară din București în perioada 1919-1937

2.5.3. Facultățile de Farmacie din București, Iași și Cluj

În cea mai mare parte personalul didactic de la Facultățile de Farmacie era alcătuit de personalul de la Facultățile de Medicină.

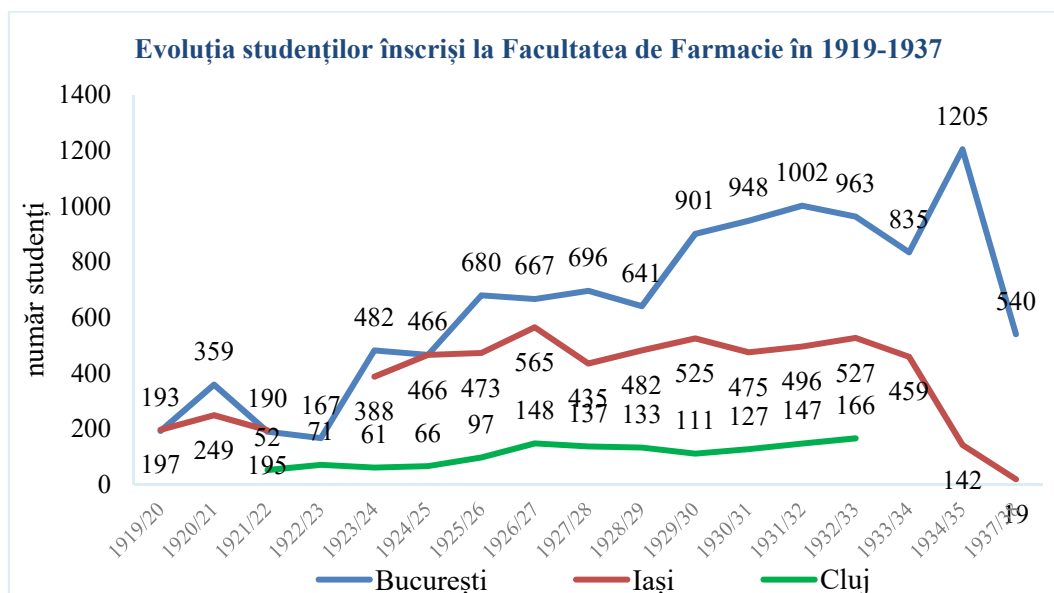
Tabelul 2.18
Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Farmacie în perioada 1918-1938

Anul	Total personal didactic			Total studenți înscriși		
	București	Iași	Cluj	București	Iași	Cluj
1918/1919	:	65	:	193	197	:
1919/1920	:	83	:	359	249	:
1920/1921	:	87	163	190	195	52
1921/1922	:		160	167	:	71
1922/1923	31	117	186	482	388	61
1923/1924	:	125	187	466	466	66
1924/1925	32	132	193	680	473	97
1925/1926	34	140	182	667	565	148
1926/1927	33	141	197	696	435	137
1927/1928	33	146	201	641	482	133
1928/1929	33	142	178	901	525	111
1929/1930	31	167	198	948	475	127
1930/1931	31	148	196	1.002	496	147
1931/1932	31	151	179	963	527	166
1932/1933	31	136	161	835	459	:
1933/1934	47	132	150	1.205	142	:
1934/1935	49	125	:	540	19	:
1937/1938	:	65	:	193	197	:

Notă: Lipsă date.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Evoluția numărului studenților înscriși la Facultățile de Farmacie (București, Iași și Cluj) în perioada 1919-1937 este prezentată grafic în Figura 2.14.

Figura 2.14. Evoluția numărului studenților înscriși la Facultățile de Farmacie în perioada 1919-1937

Facultatea de Farmacie din București a desfășurat o activitate oscilantă, existând date insuficiente pentru o caracterizare până în anul universitar 1923-1924. Referindu-ne la acest an, constatăm că existau 31 de cadre didactice, care predau la un număr de 482 de studenți. În anul universitar 1937-1938, numărul de cadre didactice era de 49, care asigurau pregătirea pentru 540 de studenți.

Tabelul 2.19
Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Farmacie din București în perioada 1919-1938

Anul	Personal didactic ⁴⁰			Studenți înscriși				Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1919/20	:	:	:	89	104	:	:	193	:
1920/21	:	:	:	60	227	41	31	359	:
1921/22	:	:	:	51	139	:	:	190	:
1922/23	:	:	:	50	117	:	:	167	:
1923/24	4	27	31	165	315	2		482	
1924/25	:	:	:	166	300	:	:	466	
1925/26	4	28	32	278	402	:	:	680	
1926/27	4	30	34	265	402	:	:	667	69

⁴⁰ Plus personalul didactic de la Facultatea de Medicină din București.

Anul	Personal didactic ⁴⁰			Studenți înscriși				Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1927/28	4	29	33	282	414	:	:	696	92
1928/29	4	29	33	286	355	:	:	641	
1929/30	4	29	33	422	479	:	:	901	
1930/31	6	25	31	433	515	:	:	948	
1931/32	4	27	31	473	529	:	:	1.002	
1932/33	4	27	31	408	555	:	:	963	
1933/34	4	27	31	328	507	:	:	835	141
1934/35	7	40	47	498	707	:	:	1.205	386
1937/38	7	42	49	227	313	:	:	540	358

Notă: Lipsă date.

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Subliniem faptul că aceste date au fost extrase din anuarele statistice elaborate de Institutul de Statistică din București existând o încercare, reușită credem, de a asigura o corelare a datelor cu privire la instituțiile de învățământ superior.

Facultatea de Farmacie din Iași a desfășurat o activitate constantă din 1919 până în 1938. Evoluțiile, ușor oscilante, au evidențiat o preocupare mai deosebită pentru această perioadă. În anul universitar 1920-1921 (l-am luat în considerare pe acesta pentru că avem datele definitive) existau 83 de cadre didactice care asigurau pregătirea a 249 de studenți, pentru ca în anul universitar 1933-1934, numărul cadrelor didactice să ajungă la 136, iar al studenților la 459, vezi Tabelul 2.19.

Tabelul 2.20

**Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Farmacie din Iași
perioada 1919-1938**

Anul	Personal didactic ⁴¹			Studenți înscriși		Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Cetățeni români			
				Studenți	Studente		
1919/1920	19	46	65	93	104	197	:
1920/1921	21	62	83	132	117	249	:
1921/1922	25	62	87	112	83	195	:
1923/1924	20	97	117	147	241	388	:
1924/1925	23	102	125	166	300	466	:
1925/1926	23	109	132	158	315	473	:
1926/1927	23	117	140	209	356	565	40
1927/1928	23	118	141	180	255	435	36

⁴¹ Personalul didactic de la Facultatea de Medicină din Iași.

Anul	Personal didactic ⁴¹			Studenti înscriși		Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Studenti	Studente		
1928/1929	24	122	146	198	284	482	:
1929/1930	23	119	142	210	315	525	:
1930/1931	26	141	167	199	276	475	:
1931/1932	26	122	148	225	271	496	:
1932/1933	30	121	151	236	291	527	:
1933/1934	26	110	136	179	280	459	64
1934/1935	23	109	132	60	82	142	:
1937/1938	28	97	125	9	10	19	:

Notă: Lipsă date.

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Facultatea de Farmacie din Cluj a desfășurat o activitate constantă în această perioadă cu un număr al profesorilor în creștere (163 în anul universitar 1921-1922), care asigurau pregătirea a 52 de studenți, ceea ce înseamnă o preocupare deosebită pe specializări ale profesorilor ce pregăteau tinerii studenți.

Tabelul 2.21
Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Farmacie din Cluj în perioada 1921-1935

Anul	Personal didactic ⁴²			Studenti înscriși		Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Studenti	Studente		
1921/22	22	141	163	47	5	52	:
1922/23	20	140	160	58	13	71	:
1923/24	41	145	186	53	8	61	:
1924/25	41	146	187	49	17	66	:
1925/26	43	150	193	62	35	97	:
1926/27	44	138	182	99	49	148	16
1927/28	19	178	197	93	44	137	30
1928/29	23	178	201	90	40+3*	133	:
1929/30	22	156	178	73	38	111	:
1930/31	24	174	198	70	57	127	:
1931/32	26	170	196	82	65	147	:
1932/33	26	153	179	99	67	166	:
1933/34	:	:	161	:	:	:	37
1934/35	:	:	150	:	:	:	:

Notă: * Studenți străini. : - Lipsă date.

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

⁴² Personalul didactic de la Facultatea de Medicină din Cluj.

În 1932-1933, numărul cadrelor didactice a crescut la 179, iar cel al studenților la 166. Această facultate ridică unele semne de întrebare în sensul că există ani pentru care datele nu au fost raportate iar, surprinzător, studenții străini s-au „înghesuit” prea puțin, astfel că în 1928-1929 studiau doar trei studenți străini care urmau cursurile acestei facultăți.

2.5.4. Facultățile de Științe din București, Iași, Cluj și Cernăuți

Tabelul 2.22

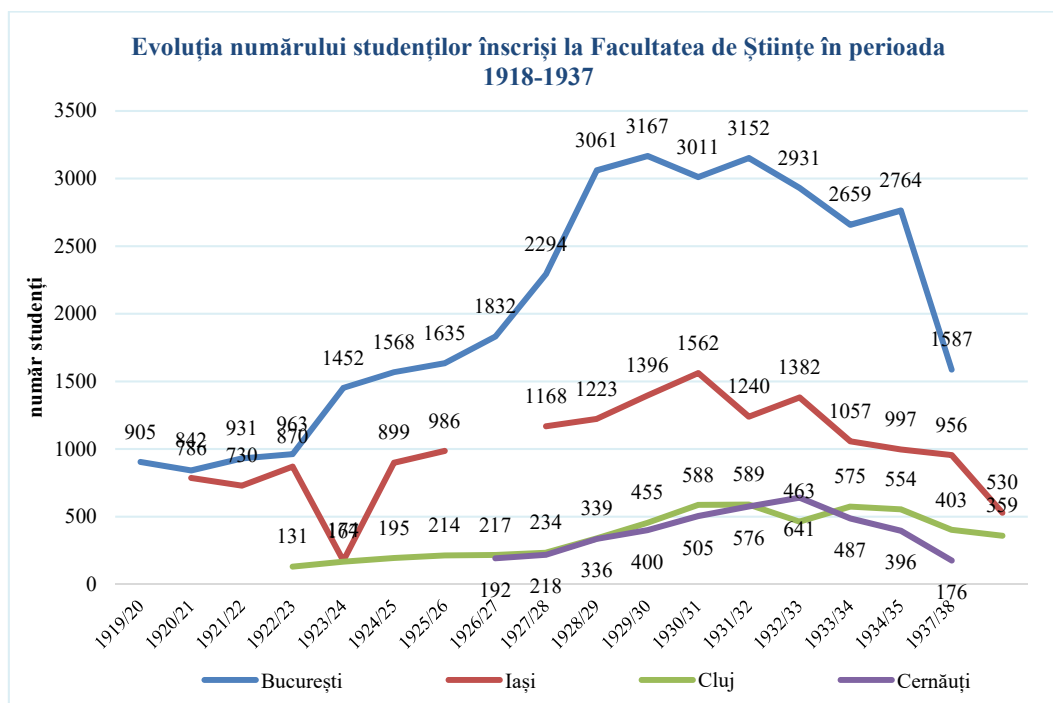
Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Științe în 1918-1938

Anul	Total personal didactic				Total studenți înscriși			
	București	Iași	Cluj	Cernăuți	București	Iași	Cluj	Cernăuți
1918/1919	63	60	:	:	:	:	:	:
1919/1920	48	27	:	:	905	786	:	:
1920/1921	32	32	:	:	842	730	:	:
1921/1922	131	85	87	:	931	870	131	:
1922/1923	132	87	84	:	963	174	167	:
1923/1924	121	95	86	:	1.452	899	195	:
1924/1925	124	95	86	:	1.568	986	214	:
1925/1926	136	-	88	:	1.635	-	217	:
1926/1927	139	58	97	41	1.832	1.168	234	192
1927/1928	146	110	93	46	2.294	1.223	339	218
1928/1929	145	123	95	43	3.061	1.396	455	336
1929/1930	167	127	99	47	3.167	1.562	588	400
1930/1931	181	135	99	48	3.011	1.240	589	505
1931/1932	150	123	101	48	3.152	1.382	463	576
1932/1933	151	120	89	46	2.931	1.057	575	641
1933/1934	179	107	91	46	2.659	997	554	487
1934/1935	179	112	101	47	2.764	956	403	396
1937/1938	182	102	87	46	1.587	530	359	176

Notă: Lipsă date.

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940.

În Figura 2.15 se prezintă grafic evoluția numărului studenților înscriși la Facultățile de Științe (București, Iași, Cluj și Cernăuți), în perioada 1918-1937. Reprezentarea grafică oferă posibilitatea comparării în timp a numărului de studenți înmatriculați.

Figura 2.15. *Evoluția numărului studenților înscriși la Facultatea de Științe în perioada 1918-1937*

Un aspect important al analizei se referă la raportul dintre numărul studenți și cadrele didactice în cadrul Facultății de Științe, în perioada 1918-1938, calculat și prezentat în Tabelul 2.23.

Tabelul 2.23
Raportul dintre numărul studenți și cadrele didactice – Facultatea de Științe în 1918-1938

Anul	Raportul studenți/cadre didactice			
	București	Iași	Cluj	Cernăuți
1919/1920	19	29	-	-
1920/1921	26	23	-	-
1921/1922	7	10	2	-
1922/1923	7	2	2	-
1923/1924	12	9	2	-
1924/1925	13	10	2	-
1925/1926	12	-	2	-
1926/1927	13	20	2	5
1927/1928	16	11	4	5
1928/1929	21	11	5	8
1929/1930	19	12	6	9
1930/1931	17	9	6	11
1931/1932	21	11	5	12

Anul	Raportul studenți/cadre didactice			
	București	Iași	Cluj	Cernăuți
1932/1933	19	9	6	14
1933/1934	15	9	6	11
1934/1935	15	9	4	8
1937/1938	9	5	4	4

Sursa: Prelucrare autori după Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940.

Facultatea de Științe din București a cunoscut o evoluție interesantă în intervalul de timp 1918 până în anul 1938. Dacă în 1919-1920 numărul cadrelor didactice era de 48 și asigurau pregătirea a 905 studenți dintre care, reținem, 100 erau străini, ceea ce atestă o apreciere a acestei facultăți. În anul universitar 1937-1938, situația era oarecum confuză, marcând începutul declinului învățământului, ca urmare a apropierei conflagrației mondiale. Astfel, în 1937-1938, existau 182 de cadre didactice și 1.587 de studenți, dintre care opt erau străini. Sunt ani intermediari, cum ar fi anul universitar 1931-1932, când numărul de cadre didactice a fost de 150, iar al studenților de 3.152, dintre care 24 erau străini.

Tabelul 2.24

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Științe din București în perioada 1918-1938

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși				Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1918/1919		63	63	:	:	:	:	:	:
1919/1920	19	29	48	648	157	92	8	905	:
1920/1921	21	11	32	489	172	153	28	842	:
1921/1922	24	107	131	708	219	4	:	931	:
1922/1923	31	101	132	716	229	18	:	963	:
1923/1924	22	99	121	1.057	395	:	:	1.452	:
1924/1925	22	102	124	1.145	423	:	:	1.568	:
1925/1926	22	114	136	1.170	461	3	1	1.635	:
1926/1927	22	117	139	1.354	476	2	:	1.832	117
1927/1928	20	126	146	1.653	641	:	:	2.294	124
1928/1929	20	125	145	2.106	955	:	:	3.061	:
1929/1930	24	143	167	1.918	1249	:	:	3.167	:
1930/1931	30	151	181	1.885	1086	32	8	3.011	:
1931/1932	24	126	150	1.995	1133	20	4	3.152	:
1932/1933	25	126	151	1.989	927	14	1	2.931	:
1933/1934	25	154	179	1.755	895	8	1	2.659	190
1934/1935	25	154	179	1.739	1015	9	1	2.764	138
1937/1938	19	163	182	1.022	557	8		1.587	183

Notă: Lipsă date.

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Facultatea de Științe din Iași a urmat același curs ca și cea de Științe din București, existând o evoluție în creștere, dar care s-a diminuat pe parcurs. Astfel, în anul universitar 1919-1920 existau 27 de cadre didactice care asigurau pregătirea a 786 de studenți, dintre care 273 erau studenți străini.

Tabelul 2.25

**Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Științe din Iași
în perioada 1918-1938**

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși				Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregăți	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1918/1919	:	:	60	:	:	:	:	:	:
1919/1920	16	11	27	427	86	236	37	786	:
1920/1921	21	11	32	425	107	165	33	730	:
1921/1922	24	61	85	682	187	:	1	870	:
1922/1923	24	63	87	163	11	:	:	174	:
1923/1924	27	68	95	594	305	:	:	899	:
1924/1925	18	77	95	630	353	3	:	986	:
1926/1927	30	28	58	705	463	:	:	1.168	:
1927/1928	22	88	110	727	488	7	1	1.223	132
1928/1929	21	102	123	815	579	2	:	1.396	:
1929/1930	20	107	127	909	653	:	:	1.562	:
1930/1931	32	103	135	737	503	:	:	1.240	:
1931/1932	24	99	123	832	550	:	:	1.382	:
1932/1933	21	99	120	560	497	:	:	1.057	:
1933/1934	21	86	107	548	449	:	:	997	134
1934/1935	21	91	112	516	440	:	:	956	149
1937/1938	22	80	102	315	215	:	:	530	157

Notă: Lipsă date.

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Situații pozitive s-au înregistrat și în anii imediat următori, anul de vârf fiind 1929-1930, cu 1.562 de studenți care au urmat cursurile și au fost pregătiți de 127 cadre didactice. În anul universitar 1937-1938, situația era oarecum similară cu a celorlalte facultăți, în sensul că a scăzut numărul cadrelor didactice la 102 și cel al studenților pregătiți la 530, fără niciun străin care să urmeze cursurile acestei facultăți.

Facultatea de Științe din Cluj. Referindu-ne la aceiași parametri pe care i-am avut în vedere și la celelalte facultăți datele prezentate în Tabelul 2.25 relevă următoarea situație. În anul universitar 1921-1922, activitatea acestei facultăți era destul de firavă. Existau 87 de cadre didactice care asigurau pregătirea a 131 de studenți. Reține atenția faptul că din cele 87 de cadre didactice doar șapte erau cu norma de bază, cum spunem noi astăzi, iar restul erau suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți.

Au existat ani de vârf și la această facultate, cum ar fi anul universitar 1930-1931, când au existat 99 de cadre didactice care asigurau pregătirea a 589 de studenți. Anul universitar 1937-1938 devine ușor ne semnificativ prin aceea că numărul studenților înscriși a scăzut la 359, iar al cadrelor didactice la 87, deși exista un număr însemnat de cadre didactice care au acceptat activitatea la această facultate. Reține atenția faptul că pe parcurs s-a permanentizat numărul cadrelor didactice definitive.

Tabelul 2.26

**Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Științe din Cluj
în perioada 1900-1938**

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși		Total studenți	Raport studenți/ Pers. didactic	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Studenți	Studente			
1921/1922	7	80	87	86	45	131	2	:
1922/1923	7	77	84	95	72	167	2	:
1923/1924	17	69	86	105	90	195	2	:
1924/1925	17	69	86	103	111	214	2	:
1925/1926	20	68	88	114	103	217	2	:
1926/1927	22	75	97	138	96	234	2	26
1927/1928	21	72	93	182	157	339	4	56
1928/1929	22	73	95	262	193	455	5	:
1929/1930	22	77	99	320	268	588	6	:
1930/1931	23	76	99	300	289	589	6	:
1931/1932	22	79	101	223	240	463	5	:
1932/1933	20	69	89	305	270	575	6	:
1933/1934	20	71	91	316	238	554	6	91
1934/1935	20	81	101	244	159	403	4	99
1937/1938	18	69	87	228	129	359	4	83

Notă: Lipsă date.

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Facultatea de Științe din Cernăuți nu a simțit atât de pregnant, în prima fază, ororile primei conflagrații mondiale, dar, după aceea, apar alte modificări, după anul 1945. Anul pe care îl luăm în studiu este 1926-1927, când existau 41 cadre didactice care asigurau pregătirea a 192 de studenți, toți români, niciun străin. Anul de vârf a fost 1932-1933 când au existat 641 de studenți, pregătiți de 46 de cadre didactice. Datele s-au preluat din anuarele statistice din 1902 până în 1939-1940, în funcție de ceea ce am găsit în acestea.

Tabelul 2.27

**Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Științe din Cernăuți
în perioada 1926-1937**

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși		Total studenți	Raport studenți/ personal didactic	Absolvenți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Studenți	Studente			
1926/1927	11	30	41	145	47	192	5	34
1927/1928	13	33	46	151	67	218	5	27
1928/1929	14	29	43	225	110+1*	336	8	
1929/1930	15	32	47	252	148	400	9	
1930/1931	22	26	48	313	192	505	11	
1931/1932	16	32	48	342	234	576	12	
1932/1933	17	29	46	383	258	641	14	
1933/1934	16	30	46	279	206+2*	487	11	32
1934/1935	16	31	47	231	163+2*	396	8	64
1937/1938	16	30	46	123	53	176	4	56

Notă: * Studenți străini. : - Lipsă date.

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

2.5.5. Facultățile de Drept din București, Iași, Cluj, Cernăuți și Oradea

Una din cele mai răspândite facultăți la acele vremuri era Facultatea de Drept, care se regăsea în cinci localități.

Tabelul 2.28

Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Drept în perioada 1918-1938

Anul	Total personal didactic					Total studenți înscriși				
	București	Iași	Cluj	Cernăuți	Oradea	București	Iași	Cluj	Cernăuți	Oradea
1918/1919	:	19	:	:	:	:	:	:	:	:
1919/1920	:	21	:	12	:	:	1.421	:	653	:
1920/1921	30	24	:	15	:	4.375	1.495	:	502	:
1921/1922	33	:	13	13	12	2.728	1.361	1.200	302	381
1922/1923	33	24	13	14	12	2.952	1.840	1.265	428	293
1923/1924	34	20	13	23	16	5.536	1.924	960	237	195
1924/1925	34	20	12	22	16	5.790	640	923	378	195
1925/1926	39	20	12	15	11	6.970	1.811	1.073	667	262
1926/1927	38	23	12	18	11	8.047	1.870	1.186	501	290
1927/1928	40	22	12	18	12	7.762	1.691	1.147	564	274
1928/1929	40	21	17	:	13	8.463	1.502	1.083	:	311
1929/1930	44	25	17	:	14	8.883	1.534	1.519	:	359
1930/1931	41	23	17	:	16	6.819	1.692	1.714	:	432
1931/1932	45	20	17	:	15	8.862	2.110	1.691	:	557
1932/1933	47	20	17	:	14	6.825	2.577	1.813	:	764
1933/1934	46	19	17	18	15	8.858	2.883	1.779	885	593
1934/1935	49	19	24	17	:	8.407	2.724	2.184	630	:
1937/1938	61	27	27	15	:	5.075	1.504	1.321	936	:

Notă: Lipsă date.

Sursa: Prelucrare autori după Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940.

Evoluția numărului studenților înscriși la Facultățile de Drept din București, Iași, Cluj, Cernăuți și Oradea, în perioada 1918-1937, este prezentată grafic în Figura 2.16.

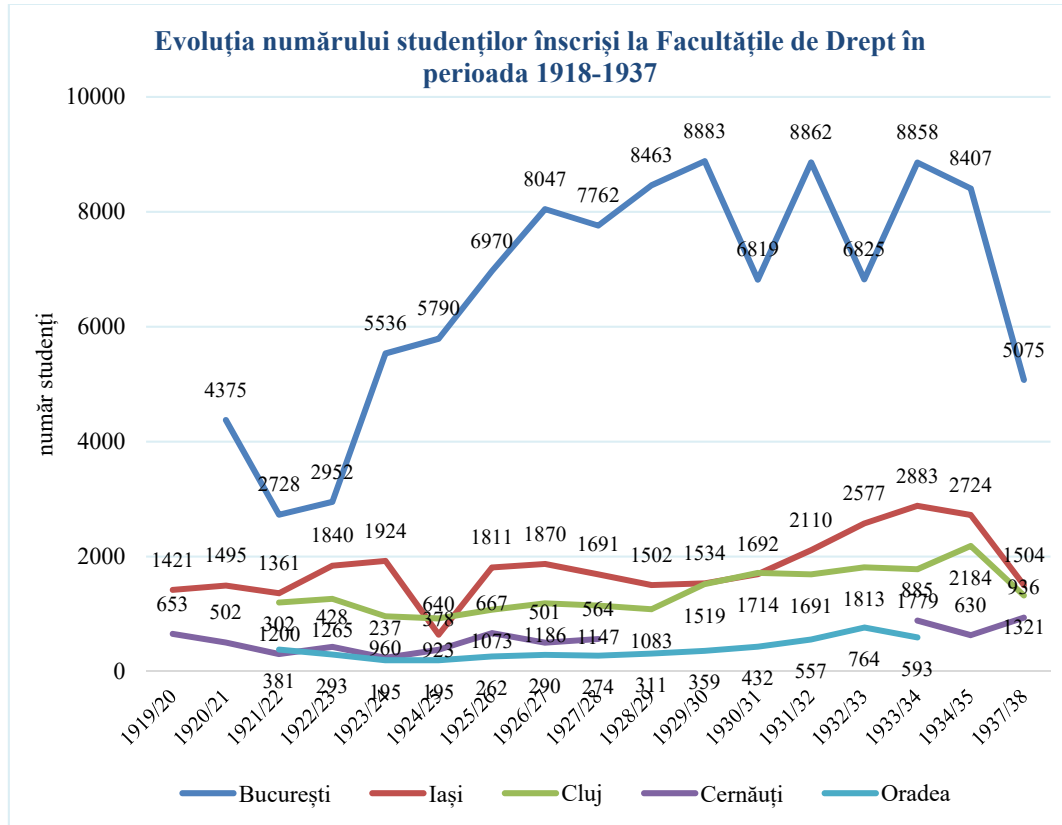

Figura 2.16. Evoluția numărului studenților înscriși la Facultățile de Drept în perioada 1918-1937

În tabelul 2.29 este evidențiat, pentru perioada 1918-1938, raportul dintre numărul studenților și cel al cadrelor didactice din cadrul Facultăților de Drept analizate. În tot intervalul de timp considerat, valori ridicate au fost înregistrate în București, cel mai mare raport de 212, fiind atins în doi ani universitar 1926-1927, precum și 1928-1929.

Tabelul 2.29
Raportul dintre numărul studenți și cadre didactice ai Facultății de Drept în perioada 1918-1938

Anul	Raportul studenți/cadre didactice				
	București	Iași	Cluj	Cernăuți	Oradea
1918/1919	:	:	:	:	:
1919/1920	:	68	:	54	:
1920/1921	146	62	:	33	:

Anul	Raportul studenți/cadre didactice				
	București	Iași	Cluj	Cernăuți	Oradea
1921/1922	83	:	92	23	32
1922/1923	89	77	97	31	24
1923/1924	163	96	74	10	12
1924/1925	170	32	77	17	12
1925/1926	179	91	89	44	24
1926/1927	212	81	99	28	26
1927/1928	194	77	96	31	23
1928/1929	212	72	64	:	24
1929/1930	202	61	89	:	26
1930/1931	166	74	101	:	27
1931/1932	197	106	99	:	37
1932/1933	145	129	107	:	55
1933/1934	193	152	105	49	40
1934/1935	172	143	91	37	:
1937/1938	83	56	49	62	:

Notă: Lipsă date.

Sursa: Prelucrare autori după Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940.

Facultatea de Drept din București a fost una dintre cele care au desfășurat o activitate susținută de-a lungul acestei perioade, având o ofertă importantă pentru studenți. Ca an de referință, luăm anul universitar 1920-1921 când, în această facultate, existau 30 cadre didactice, majoritatea cu normă de bază, care pregăteau 4.375 de studenți, dintre care 18 erau străini. În anul 1926-1927, a existat un aflus de studenți, 8.047, în 1929-1930, 8.883 pentru ca, până în anul 1938, numărul acestora să scadă la 5.075, pregătiți de 61 de cadre didactice.

Tabelul 2.30

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Drept din București în perioada 1921-1938

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși				Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregați	Suplینitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1920/1921	24	6	30	4.209	148	15	3	4.375	:
1921/1922	25	8	33	2.505	190	30	3	2.728	:
1922/1923	24	9	33	2.560	293	99		2.952	:
1923/1924	21	13	34	4.936	485	113	2	5.536	:
1924/1925	21	13	34	5.072	620	94	4	5.790	:
1925/1926	22	17	39	6.193	754	23	:	6.970	:
1926/1927	21	17	38	7.059	965	23	:	8.047	392
1927/1928	20	20	40	6.782	968	12	:	7.762	:
1928/1929	19	21	40	7.390	1.063	10	:	8.463	:
1929/1930	20	24	44	7.825	1.055	3	:	8.883	:

Anul	Personal didactic			Studenti înscriși				Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1930/1931	20	21	41	5.904	912	3	:	6.819	:
1931/1932	27	18	45	7.791	1.071	:	:	8.862	:
1932/1933	27	20	47	6.050	775	:	:	6.825	:
1933/1934	27	19	46	7.829	1.029	:	:	8.858	946
1934/1935	27	22	49	7.305	1.102	:	:	8.407	450
1937/1938	29	32	61	4.511	564	:	:	5.075	782

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Reține atenția faptul că Facultatea de Drept din București și-a consolidat personalul didactic cu normă de bază în ciuda faptului că interesul studenților pentru această universitate a mai scăzut.

Facultatea de Drept din Iași. În Tabelul 2.31, ne referim la evoluția situației profesorilor și studenților, inclusiv a absolvenților la Facultatea de Drept din Iași. În anul universitar 1919-1920 la această instituție existau 21 de cadre didactice, cu 1.421 de studenți, pentru ca în anul universitar 1937-1938 să existe 27 cadre didactice, care au pregătit 1.504 studenți. Au existat și ani de vârf, cum ar fi 1933-1934, când au studiat 2.883 studenți, toți din România, care au fost pregătiți de 19 cadre didactice.

Tabelul 2.31
Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Drept din Iași în perioada 1918-1938

Anul	Personal didactic			Studenti înscriși				Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1918/1919	:	:	19	:	:	:	:	:	:
1919/1920	12	9	21	1.191	53	164	13	1.421	:
1920/1921	12	12	24	1.237	58	183	17	1.495	:
1921/1922	:	:	:	1.269	92	:	:	1.361	:
1922/1923	24	:	24	1.704	136	:	:	1.840	:
1923/1924	11	9	20	1.755	169	:	:	1.924	:
1924/1925	11	9	20	590	50	:	:	640	:
1925/1926	11	9	20	1.581	230	:	:	1.811	:
1926/1927	11	12	23	1.589	232	42	7	1.870	286
1927/1928	12	10	22	1.468	222	1	:	1.691	130
1928/1929	13	8	21	1.307	194	1	:	1.502	:
1929/1930	15	10	25	1.330	204	:	:	1.534	:
1930/1931	16	7	23	1.442	250	:	:	1.692	:
1931/1932	16	4	20	1.758	352	:	:	2.110	:

Anul	Personal didactic			Studenti înscriși				Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1932/1933	16	4	20	2.107	470	:	:	2.577	:
1933/1934	16	3	19	2.355	528	:	:	2.883	219
1934/1935	16	3	19	2.257	467	:	:	2.724	219
1937/1938	16	11	27	1.350	154	:	:	1.504	299

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Facultatea de Drept din Cluj a funcționat și s-a consolidat pe măsura trecerii timpului. Astfel, în 1921-1922 la Cluj existau 13 cadre didactice, toate permanente, care asigurau pregătirea a 1.200 de studenți. În 1934-1935 numărul cadrelor didactice s-a ridicat la 24, iar al studenților pregătiți la 2.184, neexistând studenți străini, acesta fiind un lucru mai greu de înțeles în contextul în care la Cluj exista suficientă atracție pentru studenții din alte părți. În Tabelul 2.32 este prezentată situația Facultății de Drept din Cluj.

Tabelul 2.32

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Drept din Cluj în perioada 1921-1938

Anul	Personal didactic			Studenti înscriși			Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Studenți străini		
				Studenți	Studente			
1921/1922	13		13	1.191	4	5	1.200	
1922/1923	13		13	1.256	4	5	1.265	
1923/1924	13		13	960			960	
1924/1925	12		12	913	7	3	923	
1925/1926	12		12	1.041	32		1.073	
1926/1927	12		12	1.158	28		1.186	119
1927/1928	12		12	1.119	28		1.147	96
1928/1929	12	5	17	1.051	32		1.083	
1929/1930	13	4	17	1.479	40		1.519	
1930/1931	12	5	17	1.611	103		1.714	
1931/1932	12	5	17	1.578	113		1.691	
1932/1933	12	5	17	1.742	71		1.813	
1933/1934	12	5	17	1.655	124	2 fete	1.779	187
1934/1935	24		24	2.050	134		2.184	232
1937/1938	21	6	27	1.235	86		1.321	327

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Facultatea de Drept din Cernăuți a avut o evoluție constant pozitivă până în anul 1938. În 1919-1920 a pornit cu 12 cadre didactice, care au asigurat pregătirea unui număr

de 653 studenți, dintre care 15 studenți străini, ajungând, în mod crescător, cu mici oscilații, în anul universitar 1937-1938 la 15 cadre didactice, care au pregătit 936 de studenți, toți români.

Tabelul 2.33

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Drept din Cernăuți în perioada 1919-1938

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși			Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Studenți străini		
				Studenți	Studente			
1919/1920	2	10	12	620	18	15	653	:
1920/1921	3	12	15	465	35	2	502	:
1921/1922	11	2	13	293	5	4	302	:
1922/1923	12	2	14	416	9	3	428	:
1923/1924	12	11	23	222	15	:	237	:
1924/1925	13	9	22	349	28	1	378	:
1925/1926	12	3	15	623	44	:	667	:
1926/1927	9	9	18	461	40	:	501	61
1927/1928	9	9	18	512	52	:	564	70
1933/1934	13	5	18	783	102	:	885	133
1934/1935	12	5	17	564	66	:	630	154
1937/1938	11	4	15	872	64	:	936	110

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Facultatea de Drept din Oradea. În Tabelul 2.34 se prezintă numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Drept din Oradea care, în perioada supusă studiului, 1921-1937, evidențiază faptul că și în Oradea constatăm o evoluție oarecum pozitivă în sensul că, în anul universitar 1921-1922 existau 12 cadre didactice proprii care au asigurat pregătirea unui număr de 381 studenți.

Tabelul 2.34

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Drept din Oradea în perioada 1921-1937

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși		Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Studenți	Studente		
1921/1922	4	8	12	380	1	381	:
1922/1923	4	8	12	292	1	293	:
1923/1924	4	12	16	190	5	195	:
1924/1925	4	12	16	188	7	195	:
1925/1926	7	4	11	254	8	262	:
1926/1927	6	5	11	277	13	290	49
1927/1928	6	6	12	259	15	274	43

Anul	Personal didactic			Studenti înscriși		Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Studenți	Studente		
1928/1929	7	6	13	279	32	311	:
1929/1930	8	6	14	331	28	359	:
1930/1931	14	2	16	391	41	432	:
1931/1932	15	:	15	515	42	557	:
1932/1933	14	:	14	697	67	764	:
1933/1934	14	1	15	544	49	593	163

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

În anii 1932-1933 și 1933-1934 înregistrăm *boom*-ul pe care l-a avut această instituție, în sensul că numărul de cadre didactice a crescut la 14, respectiv 15, iar al studenților la 764, dintre care 697 erau băieți și doar 67 erau fete.

2.5.6. Facultățile de Litere și Filozofie din București, Iași, Cluj și Cernăuți

A doua facultate ca mărime și arie de cuprindere (după Facultatea de Drept) era Facultatea de Litere și Filozofie care avea sedii în București, Iași, Cluj și Cernăuți.

Tabelul 2.35

Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății de Litere și Filozofie în 1918-1938

Anul	Total personal didactic				Total studenți înscriși			
	București	Iași	Cluj	Cernăuți	București	Iași	Cluj	Cernăuți
1918/1919	26	19				105		
1919/1920	32	14		30	470			938
1920/1921	45	19		33	754	390		719
1921/1922	:	16	33	31	986	199	459	800
1922/1923	:	31	36	28	1.225	330	691	1197
1923/1924	61	31	33	22	1.624	491	328	476
1924/1925	64	34	32	22	2.182	463	394	204
1925/1926	46	34	32	18	3.293	561	425	229
1926/1927	68	41	35	20	4.725	668	507	323
1927/1928	65	45	38	22	6.444	555	580	372
1928/1929	62	45	36	24	6.422	638	709	513
1929/1930	71	46	55	25	5.280	:	708	508
1930/1931	70	47	56	26	3.157	:	775	507
1931/1932	72	48	60	31	2.726	:	690	525
1932/1933	71	43	59	26	2.613	:	695	602
1933/1934	76	43	58	29	3.521	701	693	554
1934/1935		46	57	29	3.466	852	712	558
1937/1938	83	48	65	31	3.038	359	584	277

Sursa: Anuarele Statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940.

Studiul comparativ al evoluției numărului studenților înscriși la Facultățile de Litere și Filosofie din București, Iași, Cluj și Cernăuți, în perioada 1918-1937, se poate efectua pe baza reprezentării grafice din Figura 2.17.

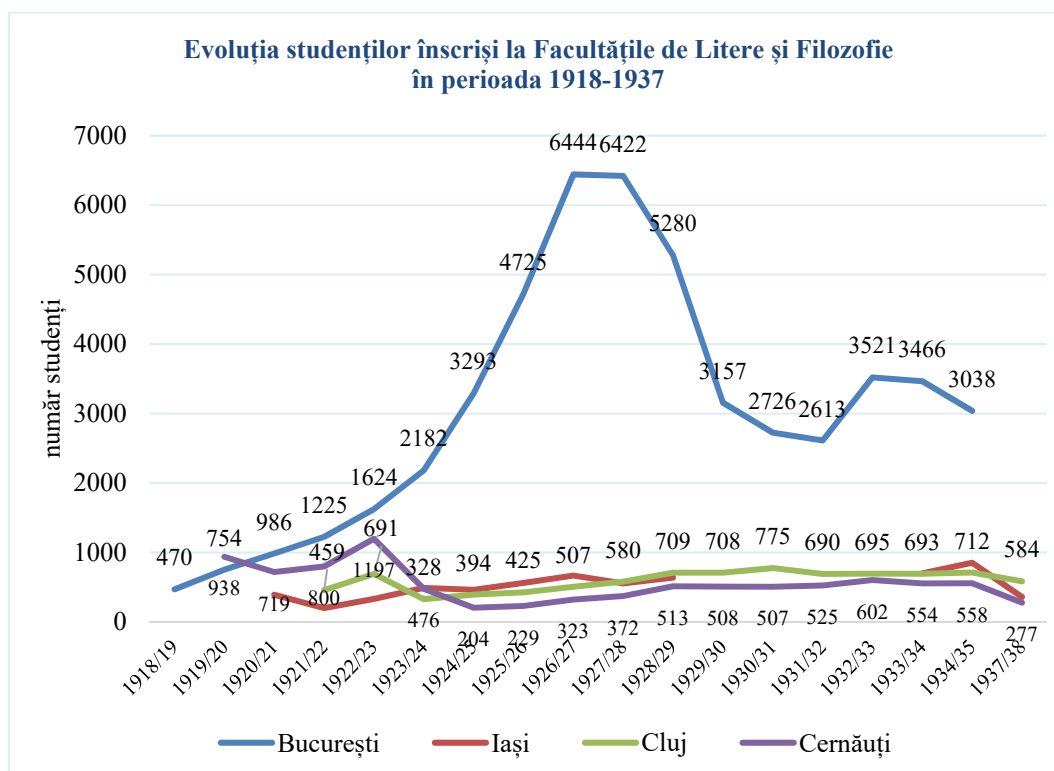

Figura 2.17. Evoluția numărului studenților înscriși la Facultățile de Litere și Filozofie în perioada 1918-1937

Ca și în analizele precedente, este calculat raportul dintre numărul studenților și cel al cadrelor didactice care activau în Facultatea de Litere și Filozofie, în perioada 1918-1938. Rezultatele obținute sunt prezentate în Tabelul 2.36.

Tabelul 2.36
Raportul dintre numărul studenți și cadre didactice în Facultatea de Litere și Filozofie în perioada 1918-1938

Anul	Raportul studenți/cadre didactice			
	București	Iași	Cluj	Cernăuți
1918/1919	:	6	:	
1919/1920	15		:	31
1920/1921	17	21	:	22
1921/1922	:	12	14	26
1922/1923	:	11	19	43
1923/1924	27	16	10	22
1924/1925	34	14	12	9

Anul	Raportul studenți/cadre didactice			
	București	Iași	Cluj	Cernăuți
1925/1926	72	17	13	13
1926/1927	69	16	14	16
1927/1928	99	12	15	17
1928/1929	104	14	20	21
1929/1930	74	:	13	20
1930/1931	45	:	14	20
1931/1932	38	:	12	17
1932/1933	37	:	12	23
1933/1934	46	16	12	19
1934/1935	:	19	12	19
1937/1938	37	7	9	9

Sursa: Prelucrare autori după Anuarele statistice ale României: 1922-1926, 1928, 1935 și 1936, 1939-1940.

Facultatea de Litere și Filozofie din București a avut o evoluție ascendentă până în anul universitar 1926-1927, când s-a înregistrat un *boom*, existând 68 de cadre didactice care predau la 4.725 de studenți, comparativ cu numai 32 de cadre didactice, care predau la 470 de studenți în anul universitar 1919-1920, ajungând, în timp, la performanțe ridicate, cum ar fi cele din anii 1927-1928 și 1928-1929, când numărul studenților a ajuns la aproape 6.500 dintre care, în anul universitar 1928-1929, existau 101 studenți străini. Și la această instituție, anul universitar 1937-1938 reflectă situația generală, în sensul că numărul profesorilor a rămas ridicat, 83, dar cel al studenților care au participat la cursuri a scăzut, 3.038 dintre care doar trei erau studenți străini.

Tabelul 2.37
Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Litere și Filosofie din București în perioada 1918-1938

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși				Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1918/1919	:	:	26	:	:	:	:	:	:
1919/1920	22	10	32	336	111	18	5	470	:
1920/1921	24	21	45	431	323	:	:	754	:
1921/1922	:	:	:	986		:	:	:	:
1922/1923	:	:	:	1.225		:	:	:	:
1923/1924	21	40	61	689	929	6	:	1.624	:
1924/1925	21	43	64	900	1.282	:	:	2.182	:
1925/1926	2	44	46	1.433	1.860	:	:	3.293	:
1926/1927	22	46	68	2.121	2.604	:	:	4.725	332
1927/1928	21	44	65	2.813	3.628	1	2	6.444	:
1928/1929	22	40	62	2.645	3.676	30	71	6.422	:
1929/1930	25	46	71	1.853	3.422	2	3	5.280	:
1930/1931	37	33	70	1.310	1.847	:	:	3.157	:

Anul	Personal didactic			Studenti înscriși				Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1931/1932	25	47	72	1.147	1.579	:	:	2.726	:
1932/1933	28	43	71	1.001	1.599	6	7	2.613	:
1933/1934	28	48	76	1.215	2.306	:	:	3.521	504
1934/1935	:	:	:	1.169	2.297	:	:	3.466	:
1937/1938	23	60	83	1.194	1.841	3	:	3.038	492

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Facultatea de Litere și Filozofie din Iași. Abordând situația de la această facultate din România, partea de nord-est, deci când Moldova românească cuprindea și Basarabia, constatăm că în Tabelul 2.35 sunt date concrete care relevă faptul că în 1920-1921 existau 19 cadre didactice care predau la 390 de studenți.

Tabelul 2.38

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Litere și Filosofie din Iași în perioada 1918-1938

Anul	Personal didactic			Studenti înscriși		Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Studenți	Studente		
1918/1919	:	:	19	:	:	105	:
1919/1920	9	5	14	109	105		:
1920/1921	11	8	19	218	172	390	:
1921/1922	14	2	16	79	120	199	:
1922/1923	18	13	31	121	209	330	:
1923/1924	14	17	31	168	323	491	:
1924/1925	14	20	34	133	330	463	:
1925/1926	16	18	34	166	395	561	:
1926/1927	19	22	41	230	438	668	61
1927/1928	20	25	45	179	376	555	73
1928/1929	19	26	45	230	408	638	
1929/1930	19	27	46	:	:	:	:
1930/1931	21	26	47	:	:	:	:
1931/1932	19	29	48	:	:	:	:
1932/1933	17	26	43	:	:	:	:
1933/1934	18	25	43	196	505	701	95
1934/1935	18	28	46	269	583	852	74
1937/1938	19	29	48	126	233+1	359	112

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

La această instituție, până în anul universitar 1928-1929, numărul de studenți a crescut. A existat o lipsă de raportare (nu am găsit-o în datele statistice), până în 1933-1934, dar referindu-ne la anul universitar 1933-1934, constatăm că numărul cadrelor

didactice a crescut la 43 profesori care au asigurat pregătirea a 701 studenți. În anul următor, 1934-1935, 46 cadre didactice au asigurat pregătirea a 852 de studenți. Și aici remarcăm faptul că nu au existat studenți străini care au urmat aceste cursuri.

Facultatea de Litere și Filozofie din Cluj. Analizând după aceeași structură pe baza datelor oferite de anuarele statistice în legătură cu numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Litere și Filozofie din Cluj în perioada până în 1938, constatăm câteva aspecte esențiale. În primul rând, în anul universitar 1921-1922 existau 33 de cadre didactice, care predau la un număr de 459 de studenți. La un profesor universitar reveneau 14 studenți. Cu timpul, activitatea s-a consolidat, cu un vârf atins în 1930-1931, când existau 56 de cadre didactice și 775 de studenți, din care patru erau străini.

Tabelul 2.39

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Litere și Filosofie din Cluj în perioada 1921-1937

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși				Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1921/1922	14	19	33	295	164	:	:	459	
1922/1923	16	20	36	435	256	:	:	691	
1923/1924	18	15	33	190	138	:	:	328	
1924/1925	18	14	32	223	171	:	:	394	
1925/1926	25	7	32	201	222	1	1	425	
1926/1927	25	10	35	218	288	:	1	507	49
1927/1928	24	14	38	262	318	:	:	580	66
1928/1929	25	11	36	333	371	1	4	709	:
1929/1930	25	30	55	319	383	1	5	708	:
1930/1931	25	31	56	358	413	1	3	775	:
1931/1932	24	36	60	316	369	1	4	690	:
1932/1933	24	35	59	329	361	:	5	695	:
1933/1934	24	34	58	315	376	1	1	693	87
1934/1935	23	34	57	324	384	2	2	712	103
1937/1938	28	37	65	288	294	1	1	584	110

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Reține atenția faptul că, în timp, s-a echilibrat raportul dintre studenți și studente, fiind aproape egal și, uneori, chiar depășit, cum a fost în anul universitar 1934-1935, când erau 324 de studenți și 384 de studente, sau în anul universitar 1933-1934 când existau 315 studenți și 376 studente.

Facultatea de Litere și Filozofie din Cernăuți. Studiul se întinde pe aceeași perioadă, 1919-1938, relevând că, la început, existau 30 de cadre didactice și 938 de studenți. În 1922-1923, nu a crescut numărul cadrelor didactice, a rămas același (28), dar a crescut numărul studenților la 1.197, dintre care 14 erau studenți străini. În anul universitar 1937-1938 s-a produs un recul pe care l-a marcat întregul învățământ românesc în preajma celui de-al Doilea Război Mondial.

Tabelul 2.40

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Litere și Filosofie din Cernăuți în perioada 1900-1938

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși cetățeni români		Studenți înscriși cetățeni străini		Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregări	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1919/1920	8	22	30	758	144	29	7	938	:
1920/1921	8	25	33	582	123	12	2	719	:
1921/1922	23	8	31	664	134	2		800	:
1922/1923	23	5	28	919	264	10	4	1197	:
1923/1924	13	9	22	306	168	2		476	:
1924/1925	13	9	22	117	87	:	:	204	:
1925/1926	14	4	18	108	121	:	:	229	:
1926/1927	14	6	20	142	181	:	:	323	29
1927/1928	14	8	22	157	215	:	:	372	27
1928/1929	13	11	24	226	287	:	:	513	:
1929/1930	15	10	25	211	297	:	:	508	:
1930/1931	16	10	26	203	304	:	:	507	:
1931/1932	16	15	31	199	326	:	:	525	:
1932/1933	16	10	26	262	340	:	:	602	:
1933/1934	16	13	29	208	346	:	:	554	58
1934/1935	16	13	29	208	348	1	1	558	31
1937/1938	17	14	31	117	157	1	2	277	53

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Astfel, existau doar 31 de cadre didactice și numai 277 de studenți înscriși, dintre care trei erau străini. Se asigura un raport între studenți și profesori de 9. Aparent, acesta este bun, dar nu în contextul care presupunea o evoluție normală, fără conflicte și situație de forță majoră a învățământului și la această instituție din Cernăuți. De fapt, Universitatea din Cernăuți este și acum una dintre cele mai renumite din Ucraina.

2.5.7. Facultățile de Teologie din: București, Iași, Cernăuți și Chișinău

În acele timpuri erau înregistrate patru facultăți de Teologie Ortodoxă, din care trei în regiunea Moldova care erau foarte solicitate și renumite în restul țării.

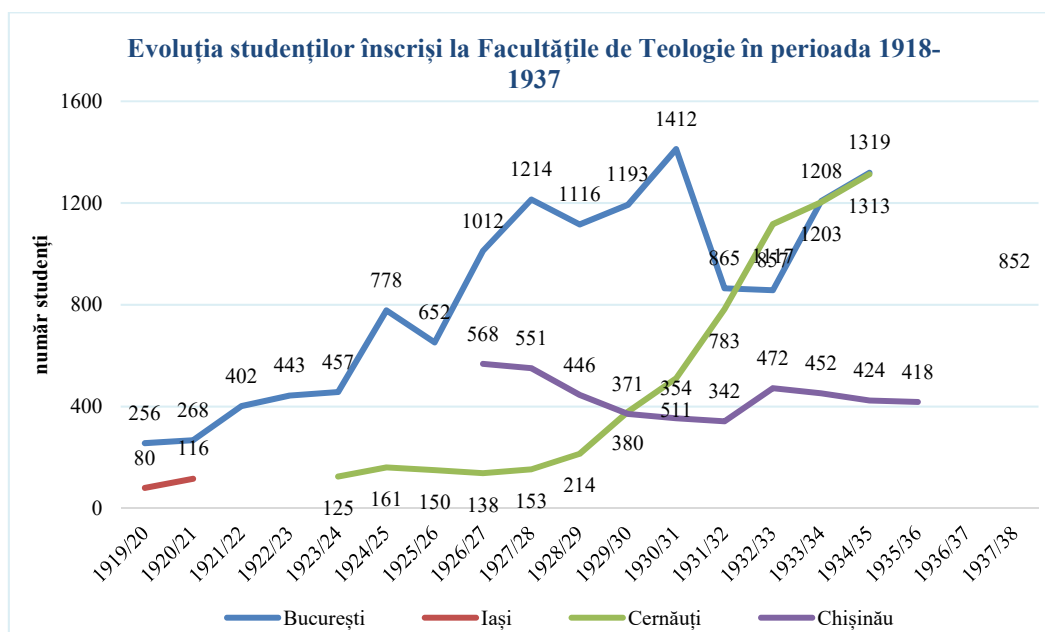

Figura 2.18. Evoluția numărului studenților înscriși la Facultățile de Teologie în perioada 1918-1937

În Figura 2.18 este reprezentată grafic evoluția, din perioada 1918-1937, a numărului studenților înscriși la Facultățile de Teologie București, Iași, Cernăuți și Chișinău, valorile absolute fiind evidențiate și în Tabelul 2.41.

Tabelul 2.41
Numărul de cadre didactice și studenți ai Facultății Teologie în perioada 1918-1938

Anul	Total personal didactic				Total studenți înscriși			
	Bucu- rești	Iași	Cernăuți	Chișinău	Bucu- rești	Iași	Cernă- uți	Chișinău
1919/1920	7	9	:	:	256	80	:	:
1920/1921	9	8	:	:	268	116	:	:
1921/1922	12	:	:	:	402		:	:
1922/1923	12	:	:	:	443		:	:
1923/1924	12	:	7	:	457		125	:
1924/1925	12	:	7	:	778		161	:
1925/1926	10	:	10	:	652		150	:
1926/1927	9	:	8	14	1.012		138	568
1927/1928	10	:	7	18	1.214		153	551
1928/1929	10	:	7	18	1.116		214	446

Anul	Total personal didactic				Total studenți înscriși			
	București	Iași	Cernăuți	Chișinău	București	Iași	Cernăuți	Chișinău
1929/1930	11	:	8	18	1.193		380	371
1930/1931	10	:	8	18	1.412		511	354
1931/1932	10	:	8	18	865		783	342
1932/1933	10	:	8	17	857		1.117	472
1933/1934	13	:	7	17	1.208		1.203	452
1934/1935	14	:	7	17	1.319		1.313	424
1935/1936	14	:	10	18	:	:	:	418
1936/1937	14	:	:	:	:	:	:	:
1937/1938	14	:	:	:	852	:	:	:

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940.

Referitor la raportul dintre numărul de studenți și cel al cadrelor didactice în cadrul Facultății de Teologie, în perioada 1918-1938, se constată că maximul este 188, înregistrat la Cernăuți, în anul universitar 1934-1935.

Tabelul 2.42

Raportul dintre numărul de studenți și cadre didactice în Facultatea de Teologie în perioada 1918-1938

Anul	Raportul studenți/cadre didactice			
	București	Iași	Cernăuți	Chișinău
1919/1920	37	9	:	:
1920/1921	30	15	:	:
1921/1922	34	:	:	:
1922/1923	37	:	:	:
1923/1924	38	:	18	:
1924/1925	65	:	23	:
1925/1926	65	:	15	:
1926/1927	112	:	17	41
1927/1928	121	:	22	31
1928/1929	112	:	31	25
1929/1930	108	:	48	21
1930/1931	141	:	64	20
1931/1932	87	:	98	19
1932/1933	86	:	140	28
1933/1934	93	:	172	27
1934/1935	94	:	188	25
1935/1936	:	:	:	23
1937/1938	61	:	:	:

Sursa: Prelucrare autori după Anuarele statistice ale României: 1922-1926, 1928, 1935 și 1936, 1939-1940.

Facultatea de Teologie din București. În Tabelul 2.43 sunt cuprinse datele în legătură cu această facultate specifică cultelor religioase. În perioada 1919-1938, evoluția a fost crescătoare, cu unele mici probleme care s-au manifestat începând cu anul universitar 1937-1938, anul conflagrației mondiale.

Tabelul 2.43

**Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Teologie din București
în perioada 1919-1938**

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși			Total Stu- denți	Absol- venți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Studenți străini		
				Stu- denți	Stu- dente			
1919/1920	7	:	7	256	:	:	256	:
1920/1921	6	3	9	268	:	:	268	:
1921/1922	12	:	12	401	1	:	402	:
1922/1923	11	1	12	442	1	:	443	:
1923/1924	8	4	12	457	:	:	457	:
1924/1925	8	4	12	778	:	:	778	:
1925/1926	6	4	10	650	2	:	652	:
1926/1927	8	1	9	1.010	2	:	1.012	41
1927/1928	9	1	10	1.207	7	:	1.214	6
1928/1929	9	1	10	1.111	5	:	1.116	:
1929/1930	10	1	11	1.170	23	:	1.193	:
1930/1931	8	2	10	1.313	89	10	1.412	:
1931/1932	10	:	10	806	51	8*	865	:
1932/1933	10	:	10	745	106	6	857	:
1933/1934	11	2	13	1.190	10	8	1.208	105
1934/1935	11	3	14	1.307	6	6	1.319	144
1935/1936	:	:	14	:	:	:	:	:
1936/1937	:	:	14	:	:	:	:	:
1937/1938	10	7	14	826	21	5	852	83

Notă: Din care o studentă.

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

În anul universitar 1919-1920, conform Tabelului 2.43, existau șapte cadre didactice care asigurau pregătirea a 256 de studenți, pentru ca în anul universitar 1934-1935 să existe 14 cadre didactice care asigurau pregătirea a 1.319 studenți. După două perioade pentru care nu deținem date certe, rezultă că în 1937-1938 existau 14 cadre didactice și 852 studenți aflați în pregătire.

Facultatea de Teologie din Iași și Cernăuți. Am considerat în acest subpunct Facultatea de Teologie din Iași și Cernăuți întrucât aceasta era comună celor două provincii, celor două orașe, Iași și Cernăuți, sediul fiind la Iași, dar pregătirea pastorilor fiind făcută în universitatea din capitala de atunci a Moldovei. Astfel, la Iași, în 1921, existau opt cadre didactice cu 116 studenți (a se vedea din Tabelul 2.44), iar la Facultatea de Teologie din Cernăuți, exista un număr sporit de cadre didactice în 1925-1926, și anume zece, respectiv 150 de studenți.

Tabelul 2.44

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Teologie din Iași în perioada 1919-1920

Anul	Total personal didactic	Studenți	Raport studenți/personal didactic
1919/1920	9	80	9
1920/1921	8	116	15

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Treptat, numărul a crescut. În 1935, la Cernăuți putem vorbi de șapte cadre didactice care asigurau pregătirea pentru 1.313 studenți.

Tabelul 2.45

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Teologie din Cernăuți în perioada 1923-1937

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși			Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Total studenți	
				Studenți	Studente		
1923/1924	5	2	7	125	:	125	-
1924/1925	5	2	7	160	:	160+1*	-
1925/1926	7	3	10	150	:	150	-
1926/1927	6	2	8	138	:	138	12
1927/1928	6	1	7	153	:	153	30
1928/1929	7	:	7	214	:	214	:
1929/1930	8	:	8	380	:	380	:
1930/1931	7	1	8	501	10	511	:
1931/1932	8	:	8	765	16	781+2*	:
1932/1933	8	:	8	1.095	22	1.117	:
1933/1934	7	:	7	1.190	10	1.200+3*	104
1934/1935	7	:	7	1.307	6	1.313	151
1937/1938	10	0	10	1.208	9	1.217+4*	302

Notă: * Studenți străini.

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940. Institutul Național de Statistică.

Facultatea de Teologie din Chișinău a înregistrat următoarea situație: în 1926-1927 existau 14 cadre didactice, care au asigurat pregătirea a 568 de studenți. Numărul cadrelor didactice a crescut treptat, până la 18 în 1937-1938, care au asigurat pregătirea a 418 studenți. În Tabelul 2.45 sunt prezentate datele privind această instituție.

Tabelul 2.46

**Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Teologie din Chișinău
în perioada 1926-1937**

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși			Total Stu- denți	Absol- venți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Studenți străini		
				Stu- denți	Stu- dente			
1926/1927	-	14	14	525	43	-	568	-
1927/1928	14	4	18	542	9	-	551	-
1928/1929	14	4	18	440	6	-	446	-
1929/1930	14	4	18	360	11	-	371	-
1930/1931	15	3	18	344	10	-	354	-
1931/1932	15	3	18	334	8	-	342	-
1932/1933	14	3	17	462	10	-	472	-
1933/1934	14	3	17	444	6	2	452	58
1934/1935	14	3	17	412	10	2	424	72
1937/1938	14	4	18	410	6	2	418	99

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

**2.5.8. Academii de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București
și din Cluj**

Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București s-a înființat în anul 1913. În primul an au existat 11 cadre didactice, care au asigurat pregătirea a 698 de studenți. Acesta a fost un număr bun, de început, când toți cei doritori s-au orientat către pregătirea în această instituție. În anul universitar 1918-1919 existau 10 cadre didactice care au asigurat pregătirea a 413 studenți. În continuare, numărul cadrelor didactice a crescut, dar perioada pentru care avem date complete este 1937-1938, respectiv 45 de cadre didactice care au asigurat pregătirea a 2.612 studenți.

Tabelul 2.47

**Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Înalte Studii Comerciale
și Industriale din București în perioada 1918-1937**

Anul	Personal didactic			Studenți cetățeni români		Total studenți	Absol- venți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Stu- denți	Studente		
1919/1920	7	8	15	503	503	51	
1920/1921	16	5	21	485	485	47	
1921/1922	20	11	31	676	676	81	
1922/1923	21	11	32	751	751	39	
1923/1924	21	14	35	698	698	63	
1924/1925	21	11	32	898	898	89	
1925/1926	21	16	37	1.039	1.039	73	
1926/1927	22	17	39	1.349	1.349	97	
1927/1928	21	21	42	1.794	1.794	217	
1928/1929	20	21	41	2.069	436	2.505	228

Anul	Personal didactic			Studenți cetățeni români		Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total personal didactic	Studenți	Studente		
1930/1931	23	22	45	2.338	743	3.088	293
1931/1932	23	27	50	2.429	822	3.251	226
1932/1933	24	27	51	2.992	949	3.941	210
1933/1934	25	27	52	2.639	916	3.555	329
1934/1935	26	27	53	2.751	913	3.766	367
1935/1936	31	23	54	-	-	3.860	410
1936/1937	31	26	57	-	-	3.933	486
1937/1938	21	24	45	2.065	547	2.612	343
1938/1939	31	26	57	-	-	3.598	633
1939/1940	31	11	54	-	-	3.317	623

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, 1960. Institutul Național de Statistică, Registre interne ASE.

Și până în acest an evoluția a fost crescătoare, cu oscilațiile pe care timpul și vremurile le-au impus. De asemenea, în Figura 2.19, am prezentat grafic modul în care a evoluat numărul de studenți înmatriculați și al absolvenților la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București. Constatăm că numărul studenților a fost mai ridicat, dar ulterior, numărul absolvenților cu diplome de finalizare a fost destul de mic.

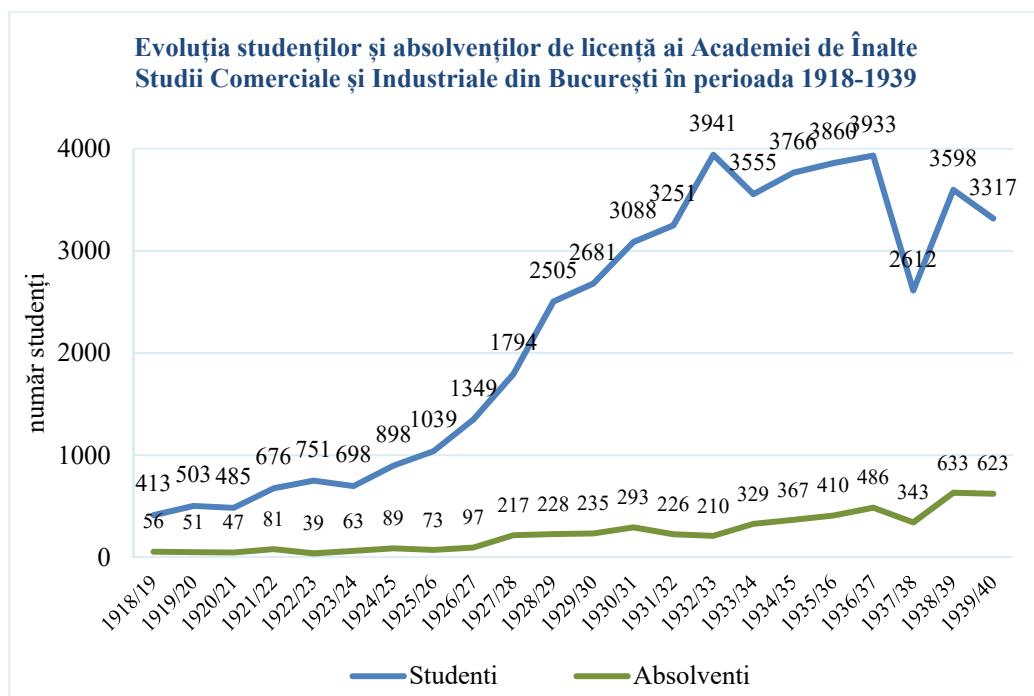

Figura 2.19. Evoluția numărului studenților înmatriculați și a absolvenților de licență ai Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București în perioada 1918-1939

Un alt element interesant privind această instituție se referă la faptul că numărul studenților înscriși la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București pe naționalități a avut o oarecare structură, an de an, crescând numărul minorităților.

În Tabelul 2.48 prezentăm această situație. Reținem doar faptul că numărul românilor a crescut de la 973 de cursanți, în 1925-1926, la 3.484 studenți în 1933-1934. Dintre naționalități, cea mai activă a fost cea a evreilor care, în perioada din 1925 până în 1929-1930, a înregistrat un număr cuprins între 56 și 46 de studenți. Întâlnim aici și alte naționalități, cum sunt cea bulgară, italiană, greacă, armeană și turcă.

Datele sunt preluate din Anuarul Statistic al României 1928 și altele, care au fost prelucrate de autori.

Tabelul 2.48

Numărul studenților înscriși la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București pe naționalități, în anul școlar 1933/1934

Naționalitate	Anul					
	1925/1926	1926/1927	1927/1928	1928/1929	1929/1930	1933/1934
Români	973	1.255	1.772	2.400	2.454	3.484
Evrei	40	56	33	41	46	16
Bulgari	7	6	1	7	7	11
Unguri	6	6	4	11	13	7
Germani	1	4	5	4	12	4
Ruși	6	6	2			
Italiani	3	3	8	11	10	6
Greci	2	7	7	9	12	9
Armeni	2	3	3	4	6	4
Turci	-	2	3	3	2	

Sursa: Anuarul Statistic al României 1928, p. 454, 1935-1936, p. 430.

În Tabelul 2.48 am reliefat numărul studenților înscriși și al absolvenților la *Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București* pe ani de studiu, 1918-1919 și 1933-1934. Constatăm că în 1918-1919 existau 309 studenți în anul I, 49 în anul II și 54 în anul III, cu un total de 412 studenți. În anul 1933-1934 existau 1.044 în anul I, 787 în anul II și 1.023 în anul III. Această evoluție relevă un flux de înscrieri care se va mai diminua pe parcurs ca urmare a retragerilor sau nepromovării examenelor.

Tabelul 2.49

Numărul studenților înscriși și absolvenți la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București pe ani de studiu, în perioada 1918-1936

Anul școlar	An preparator	Anul de studiu			Total studenți	Absolvenți licențiați	Înscriși la doctorat
		I	II	III			
1918/1919	-	309	49	54	412	56	-
1919/1920	-	340	106	57	503	51	-
1920/1921	-	284	117	84	485	47	-
1921/1922	-	444	112	110	676	81	-

Anul școlar	An preparator	Anul de studiu			Total studenți	Absolvenți licențiați	Înscriși la doctorat
		I	II	III			
1922/1923	-	466	191	94	751	39	10
1923/1924	-	320	229	149	698	63	49
1924/1925	-	495	214	189	898	89	10
1925/1926	-	529	332	178	1.039	73	20
1926/1927	-	883	229	237	1.349	97	13
1927/1928	-	960	409	425	1.794	217	28
1928/1929	-	1.475	482	548	2.505	228	30
1929/1930	-	1.428	520	633	2.581	235	32
1930/1931	1.228	796	326	738	3.088	293	57
1931/1932	1.155	927	595	574	3.251	226	-
1932/1933	1.332	1.137	630	842	3.941	210	55
1933/1934	701	1.044	787	1023	3.555	329	76
1934/1935	-	-	-	-	3.766	367	-
1935/1936	-	-	-	-	3.860	410	-

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS. Din Arhiva Academiei de Studii Economice, centralizat decembrie 2018.

Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj a avut o evoluție mai puțin spectaculoasă comparativ cu aceeași instituție din București.

Tabelul 2.50

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj în perioada 1924-1937

Anul	Personal didactic			Studenți cetățeni români		Total studenți	Absolvenți licență
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Studenți	Studente		
1928/1929	-	-	-	-	-	-	46
1929/1930	-	-	-	-	-	-	45
1930/1931	-	-	-	-	-	-	65
1931/1932	-	-	-	-	-	-	42
1932/1933	-	-	-	-	-	-	41
1933/1934	20	6	26	492	137	629	71
1934/1935	20	6	26	793	138	931	66
1937/1938	20	8	28	750	85	835	108

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940.

Astfel, în anul universitar 1934-1935, pe care îl considerăm an de vârf, au existat 26 de cadre didactice, care au predat la 931 de studenți, asigurând un număr de 36 studenți pe un cadru didactic. În acest an universitar s-au înregistrat 66 de licențiați.

În Tabelul 2.50 relevăm numărul de studenți înscriși la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj, pe naționalități, ținând seama și de faptul că în această regiune existau încă o serie de naționalități, cum ar fi cea maghiară și germană. În anul universitar 1933-1934 existau pe ani de studii 85, 90, respectiv 85 de studenți români.

Numărul maghiarilor a fost de 18 în anul I, 20 în anul II și 15 în anul III. Numărul total al germanilor a fost de 27, iar al evreilor de 40, inclusiv în an pregătitor. În total, la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj studiază 629 de studenți, dintre care 115 în anul I, 124 în anul II și 109 în anul III (diferența o reprezintă studenții din anul pregătitor).

Tabelul 2.51
Numărul studenților înscriși la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj pe naționalități, în anul școlar 1933/1934

Naționalitate	Anul de studiu				Total	Pondere %
	An preparator	I	II	III		
Români	207	85	90	85	467	74,24
Unguri	37	18	20	15	90	14,31
Germani	11	5	5	6	27	4,29
Evrei	24	7	8	1	40	6,36
Alții	2		1	2	5	0,79
Total	281	115	124	109	629	100,00

Sursa: Anuarul Statistic al României 1934, p. 431.

2.5.9. Academii de Înalte Studii Agronomice din București și Cluj. Facultatea de Științe Agronomice din Chișinău

În Tabelul 2.52 sunt prezentate date privind numărul cadrelor didactice, al studenților înscriși în învățământul superior agricol din București, Cluj și Chișinău, în intervalul de timp 1919-1937, precum și raportul dintre numărul studenților și numărul cadrelor didactice din instituțiile analizate.

Tabelul 2.52
Numărul de cadre didactice și studenți din învățământul superior agricol în 1919-1937

Anul	Total personal didactic			Total studenți înscriși			Raportul studenți/ cadre didactice		
	București	Cluj	Chișinău	București	Cluj	Chișinău	București	Cluj	Chișinău
1919/1920				96					
1920/1921				46					
1921/1922				44					
1922/1923				66					
1923/1924				50					
1924/1925				47					
1925/1926	22	22		37	73		2	3	
1926/1927	24	22		35	70		1	3	
1927/1928	24	21		79	102		3	5	
1928/1929	25	21		118	131		5	6	
1929/1930	23	20		211	157		9	8	
1930/1931	23	20		304	157		13	8	
1931/1932	22	20		400	184		18	9	
1932/1933	21	23		412	216		20	9	

Anul	Total personal didactic			Total studenți înscriși			Raportul studenți/ cadre didactice		
	București	Cluj	Chișinău	Bucu- rești	Cluj	Chișinău	Bucu- rești	Cluj	Chișinău
1933/1934	20	42		430	331		22	8	
1934/1935	47	42	17	384	333	450	8	8	26
1937/1938	51	41	35	404	326	272	8	8	8

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940.

Analiza comparativă a evoluției numărului studenților înscriși în învățământul superior agricol la Universitățile din București, Cluj și Chișinău, în perioada 1918-1937, este realizată pe baza reprezentării grafice din Figura 2.20.

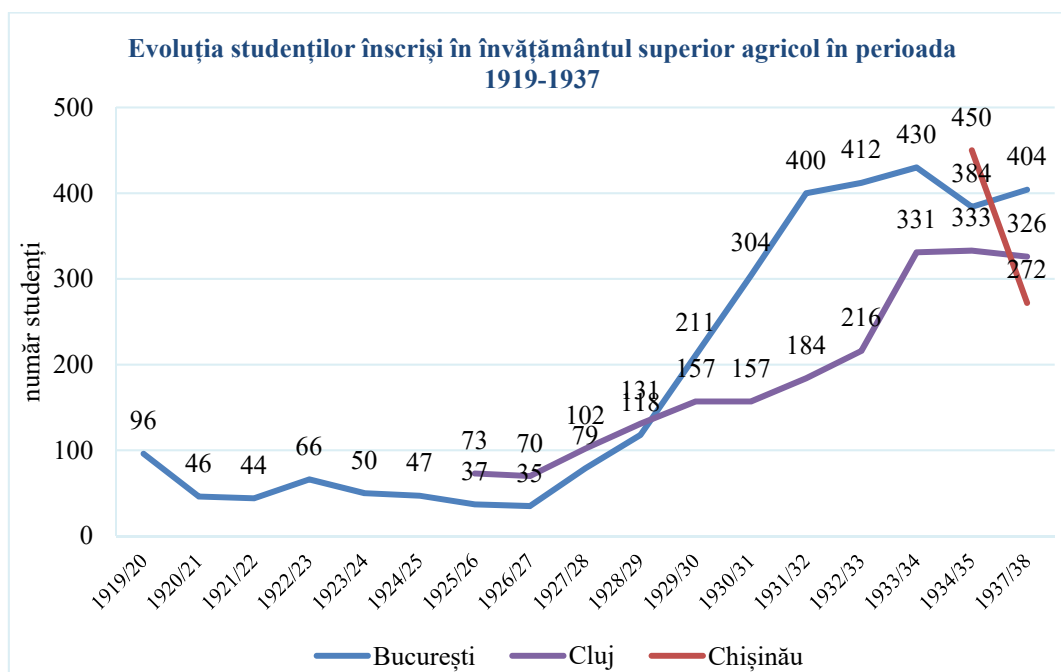

Figura 2.20. Evoluția numărului studenților înscriși în învățământul superior agricol în perioada 1918-1937

Academia de Înalte Studii Agronomice din București. Putem preciza că în 1925-1926 erau 22 de profesori care asigurau pregătirea la 37 de studenți. În 1937-1938 numărul cadrelor didactice a crescut la 51, iar al studenților înscriși la 404, dintre care 20 erau studenți străini.

Tabelul 2.53
Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Înalte Studii Agronomice din București în perioada 1925-1937

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși			Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Studenți străini		
				Studenți	Studente			
1918/1919	-	-	-	-	-	-	-	8
1919/1920	-	-	-	-	96	-	96	6
1920/1921	-	-	-	-	46	-	46	9
1921/1922	-	-	-	-	44	-	44	16
1922/1923	-	-	-	-	66	-	66	6
1923/1924	-	-	-	-	50	-	50	5
1924/1925	-	-	-	-	47	-	47	9
1925/1926	15	7	22	-	37	-	37	12
1926/1927	17	7	24	-	35	-	35	8
1927/1928	17	7	24	-	79	-	79	6
1928/1929	18	7	25	-	118	-	118	9
1929/1930	17	6	23	-	211	-	211	7
1930/1931	17	6	23	-	304	-	304	18
1931/1932	16	6	22	-	400	-	400	38
1932/1933	16	5	21	-	412	-	412	17
1933/1934	15	5	20	383	45	2	430	31
1934/1935	16	31	47	327	46	11	384	36
1937/1938	15	36	51	350	34	20	404	12

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Academia de Înalte Studii Agronomice din Cluj. Numărul cadrelor didactice, al studenților și cel al studenților absolvenți ai Academiei de Înalte Studii Agronomice din Cluj sunt prezentate în Tabelul 2.54.

Tabelul 2.54
Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Înalte Studii Agronomice din Cluj în perioada 1925-1937

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși		Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români			
				Studenți	Studente		
1925/1926	14	8	22	73	-	73	9
1926/1927	14	8	22	68	2	70	20
1927/1928	13	8	21	101	1	102	15
1928/1929	13	8	21	128	3	131	14
1929/1930	12	8	20	153	4	157	15
1930/1931	12	8	20	149	8	157	19
1931/1932	12	8	20	170	14	184	20
1932/1933	15	8	23	200	16	216	5
1933/1934	12	30	42	305	26	331	26
1934/1935	12	30	42	310	23	333	35
1937/1938	14	27	41	309	17	326	57

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

În anul 1926-1927 erau 22 de cadre didactice, care asigurau pregătirea a 70 de studenți ajungând, în 1937-1938, la 41 de cadre didactice, care asigurau pregătirea a 326 de studenți.

Facultatea de Științe Agronomice din Chișinău a avut o activitate interesantă, dispunând în 1934-1935 de 17 cadre didactice și 450 studenți înscriși, ajungând în 1937-1938 la un număr de 35 de cadre didactice și 272 de studenți.

Tabelul 2.55

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Facultății de Științe Agronomice din Chișinău în perioada 1934-1937

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși				Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1934/1935	4	13	17	384	66			450	28
1937/1938	8	27	35	239	31	1	1	272	136

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

2.5.10. Academia de Arhitectură din București

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Arhitectură din București pe perioada 1924-1938 este prezentat în Tabelul 2.56.

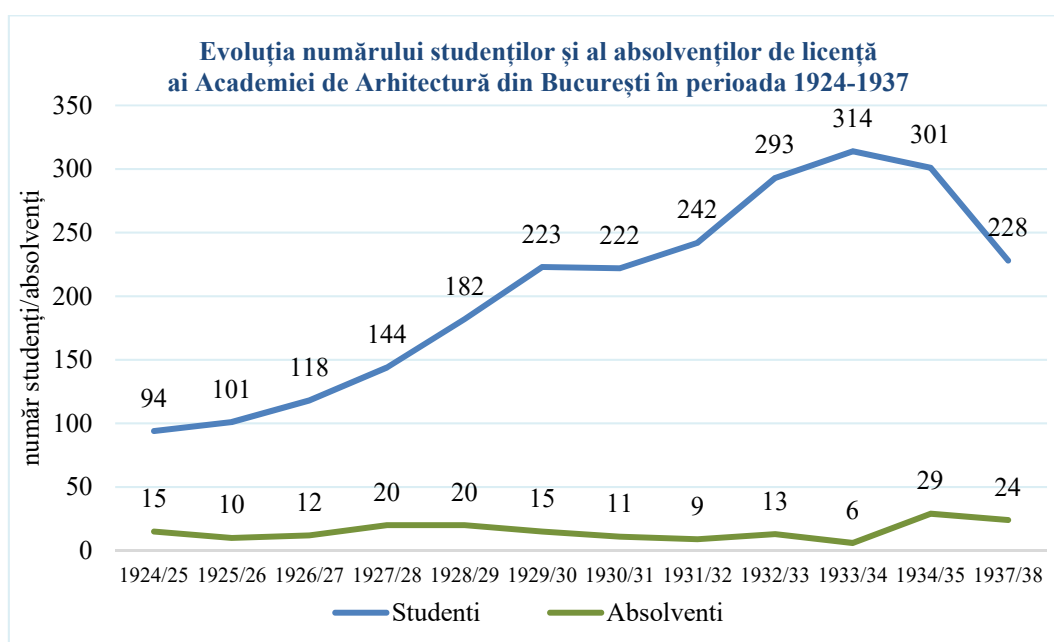
Tabelul 2.56

Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Arhitectură din București în perioada 1924-1937

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși				Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni Români		Cetățeni Străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1924/1925	:	:	18	83	11	:	:	94	15
1925/1926	:	:	18	89	12	:	:	101	10
1926/1927	:	:	18	104	14	:	:	118	12
1927/1928	:	:	19	128	16	:	:	144	20
1928/1929	:	:	19	164	18	:	:	182	20
1929/1930	:	:	22	207	16	:	:	223	15
1930/1931	:	:	22	199	23	:	:	222	11
1931/1932	:	:	19	208	34	:	:	242	9
1932/1933	:	:	19	257	36	:	:	293	13
1933/1934	19	4	23	260	42	11	1	314	6
1934/1935	18	3	21	246	46	9		301	29
1937/1938	12	7	19	177	40	9	2	228	24

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Pe baza acestui tabel, deși nu avem date privind structura cadrelor didactice, precizăm că în 1924-1925 existau 18 cadre didactice care asigurau pregătirea unui număr de 94 de studenți, ajungând în 1937-1938 la 19 cadre didactice, care asigurau pregătirea unui număr de 228 de studenți. Cu trei ani înainte (1934-1935), la un număr de 21 de cadre didactice existau 301 studenți. Evoluția numărului studenților și al absolvenților de licență ai Academiei de Arhitectură din București, în intervalul de timp 1924-1937, este prezentată în Figura 2.21.

Figura 2.21. Evoluția numărului studenților și al absolvenților de licență ai Academiei de Arhitectură din București în perioada 1924-1937

2.5.11. Școala de Conducători, Desenatori și Arhitectură din București

În 1933-1934 existau 23 cadre didactice care au pregătit un număr redus de studenți.

Tabelul 2.57

Numărul de cadre didactice, studenți, absolvenți ai Școlii de Conducători, Desenatori și Arhitectură din București în perioada 1924-1934

Anul	Personal didactic*			Studenți înscriși				Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1924/1925	:	:	18	:	:	18	:	:	2
1925/1926	:	:	18	:	:	18	:	:	0
1926/1927	:	:	18	:	:	18	:	:	1

Anul	Personal didactic*			Studenti înscriși				Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1927/1928	:	:	19	:	:	19	:	:	16
1928/1929	:	:	19	:	:	19	:	:	3
1929/1930	:	:	22	:	:	22	:	:	6
1930/1931	:	:	22	:	:	22	:	:	4
1931/1932	:	:	19	:	:	19	:	:	1
1932/1933	:	:	19	:	:	19	:	:	6
1933/1934	19	4	23	19	4	23	19	65	10
1934/1935	18	3	21	18	3	21	18	60	1

Notă:* Funcționează aceiași profesori de la școala superioară de arhitectură.

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

2.5.12. Academile de Muzică și Artă Dramatică din: București, Iași, Cluj. Conservatoriul din Cernăuți

Tabelul 2.58 cuprinde situația numărului de cadre, studenți, absolvenți ai Academiei de Muzică și Artă Dramatică din București.

Tabelul 2.58

Numărul de cadre didactice, studenți, absolvenți ai Academiei de Muzică și Artă Dramatică/Conservatoriul de Muzică și Declamație din București în perioada 1918-1938

Anul	Personal didactic			Studenti înscriși				Total Studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1918/1919	28	13	41	292	481	:	:	773	
1919/1920			34	330	317	:	:	647	
1920/1921	22	10	32			:	:	:	
1933/1934	37	5	42	285	282	:	:	567	40
1934/1935	37	3	40	332	277	:	:	609	61
1937/1938	31	16	47	401	242	5	2	650	57

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Academia de Muzică și Artă Dramatică din București are ca an de început 1918-1919. Pentru acest segment de timp a beneficiat de 41 de cadre didactice, care au asigurat pregătirea a 773 de studenți specializați în muzică și artă dramatică. Evoluția până în 1938 a fost constantă în sensul că în anul de dinaintea conflagrației existau 47 de cadre didactice, dintre care 31 cu normă de bază, iar ceilalți suplinitori, conferențieri, docenți, asistenți. Aceștia pregăteau 650 de studenți care asigurau un raport de 14 studenți la un cadru didactic, iar numărul absolvenților a fost de doar 57.

Academia de Muzică și Artă Dramatică din Iași. Iașul era cea de a doua instituție în domeniul muzicii și artei dramatice și, în perioada dintre 1918-1919 până în 1938,

evoluția a fost constantă. În anul universitar 1918-1919 existau 18 de cadre didactice, care au asigurat pregătirea a 426 de studenți. Cifrele au rămas constante și în anul universitar 1937-1938, numărul cadrelor didactice a sporit la 23, toate fiind încadrate la această academie și asigurând pregătirea a 412 studenți, adică 18 studenți care reveneau la un cadru didactic, dintre care 23 au și promovat examenul de absolvire.

Tabelul 2.59

Numărul de cadre didactice, studenți, absolvenți ai Academiei de Muzică și Artă Dramatică din Iași în perioada 1918-1938

Anul	Personal didactic			Studenți cetățeni români		Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Studenți	Studente		
1918/1919	11	7	18	234	192	426	:
1919/1920	14	5	19				:
1920/1921	14	5	19	173	120	293	:
1933/1934	19	3	22	268	200	468	25
1934/1935	20	2	22	269	174	443	44
1937/1938	23		23	258	154	412	23

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Academia de Muzică și Artă Dramatică din Cluj și-a desfășurat activitatea într-un mod continuu, înregistrând în anul universitar 1937-1938 următoarele cifre, respectiv 29 de cadre didactice, dintre care 21 cu contract cu normă de bază și opt suplinitori. Aceștia asigurau pregătirea a 226 de studenți. În aceste condiții, la un cadru didactic reveneau opt studenți, iar dintre aceștia 23 au fost absolvenți.

Tabelul 2.60

Numărul de cadre didactice, studenți, absolvenți ai Academiei de Muzică și Artă Dramatică din Cluj în perioada 1933-1937

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși		Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Studenți	Studente		
1933/1934	20	4	24	125	101+2*	228	25
1934/1935	20	5	25	143	94+1*	238	23
1937/1938	21	8	29	137	88+1*	226	23

Nota: * Studenți străini.

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Conservatorul de Muzică și Artă Dramatică din Cernăuți. Cernăuți a continuat să fie unul dintre centrele universitare care înglobau și un conservator de muzică și de artă dramatică. Nu avem prea multe date întrucât anuarele statistice ale României din 1935, 1936, 1939-1940 ne-au dat prea puține posibilități de a extrage date, dar am putut, totuși, lua ca referință anul 1933 care s-a caracterizat prin următorii indicatori: 13 cadre didactice care asigurau pregătirea a 219 studenți, așa încât raportul studenți/personal didactic era de 17, iar dintre aceștia, în anul respectiv, 22 și-au văzut încununat efortul prin promovarea examenului final.

Tabelul 2.61
Numărul de cadre didactice, studenți, absolvenți ai Conservatorului de Muzică și Artă Dramatică din Cernăuți în perioada 1933-1934

Anul	Personal didactic			Studenți români		Total Studenți	Raport studenți/personal didactic	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Studenți	Studente			
1933/1934	9	4	13	107	112	219	17	22

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1935 și 1936, 1939-1940. Institutul Național de Statistică.

2.5.13. Academii de Arte Frumoase/Școli de Belle Arte din București, Iași și Timișoara

Academia de Arte Frumoase/Școala de Belle Arte din București. Școala de Arte Frumoase, Belle Arte, a avut o activitate continuă reușind să atragă un număr de studenți la Academia de Arte Frumoase din București, care s-au pregătit și au obținut apoi rezultate notabile în istoria timpului, având în vedere că exista puțină preocupare în acest sens. Astfel, în 1918-1919 existau 12 cadre didactice care au pregătit 91 de studenți, revenind opt studenți la un cadru didactic. În anul universitar 1937-1938, numărul de cadre didactice a rămas același, dar au pregătit 236 de studenți, ceea ce înseamnă aproximativ 20 studenți la un cadru didactic, iar în ceea ce privește promovabilitatea, dintre aceștia 56 au absolvit cursurile în acest an.

Tabelul 2.62
Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Arte Frumoase/Școala de Belle-Arte din București în perioada 1918-1937

Anul	Personal didactic			Studenți Înscriși				Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregati	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1918/1919	10	2	12	35	47	4	5	91	
1920/1921	10	2	12	62	81	2		145	
1933/1934	13	7	20	118	176	2		296	63
1934/1935	13	1	14	101	161	1		263	31
1937/1938	8	4	12	108	127		1	236	56

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935, 1936, 1939-1940, INS.

Academia de Arte Frumoase, Școala de Belle Arte din Iași. A doua academie de arte frumoase exista la Iași, oraș cu mare tradiție în domeniul artelor.

În Tabelul 2.63 este precizat numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Arte Frumoase, Școala de Belle Arte din Iași. În anul universitar 1918-1919 existau opt cadre didactice, care au pregătit 37 de studenți, dintre care patru studenți străini. În anul universitar 1937-1938, numărul de cadre didactice era tot de opt, dar au pregătit 99 de studenți, revenind cam 12 studenți pe un cadru didactic, 12 dintre aceștia absolvind cursurile în acest an.

Tabelul 2.63

**Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Arte Frumoase/
Școala de Belle-Arte din Iași în perioada 1918-1938**

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși				Total Stu- denți	Ab- sol- venți
	Defi- nitivi și agregați	Suplinitori, conferen- țieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Stu- denți	Stu- dente	Stu- denți	Stu- dente		
1918/1919	5	3	8	21	12	3	1	37	
1920/1921	6	2	8	21	7	3	1	32	
1933/1934	8		8	50	71			121	22
1934/1935	8		8	44	71			115	8
1937/1938	7	1	8	43	56			99	12

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Academia de Arte Frumoase, Școala de Belle Arte din Timișoara. Numărul de cadre didactice studenți și absolvenți ai Academiei de Arte Frumoase, Școala de Belle Arte din Timișoara este precizat în Tabelul 2.64.

Tabelul 2.64

**Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Academiei de Arte Frumoase/
Școala de Belle-Arte din Timișoara în perioada 1922-1937**

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși				Total Stu- denți	Absol- venți
	Defi- nitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	To- tal	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Stu- denți	Stu- dente	Stu- denți	Stu- dente		
1933/1934		9	9	26	35	2		63	8
1934/1935		9	9	33	28	2	1	64	7
1937/1938	7		7	24	23		2	49	11

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1935 și 1936, 1939-1940. Institutul Național de Statistică.

Luăm în discuție doar anul universitar 1937-1938 deoarece pentru perioadele anterioare, în ciuda eforturilor, nu am găsit în anuarele statistice prea multe date. Astfel, în anul la care ne-am referit existau șapte cadre didactice care au pregătit 49 de studenți, dintre care doi studenți străini. Reveneau șapte studenți la un cadru didactic. Dintre studenții menționați a fi cuprinși în școala de Belle Arte din Timișoara, 11 au absolvit facultatea în anul 1938.

2.5.14. Școlile de Politehnică din București, Iași și Timișoara

Cursanții doritori pentru o școală tehnică, aveau trei opțiuni ca locație: București, Iași⁴³ și Timișoara.

Tabelul 2.65

Numărul de cadre didactice și studenți ai Școlii Politehnice din București și din Timișoara în perioada 1923-1937

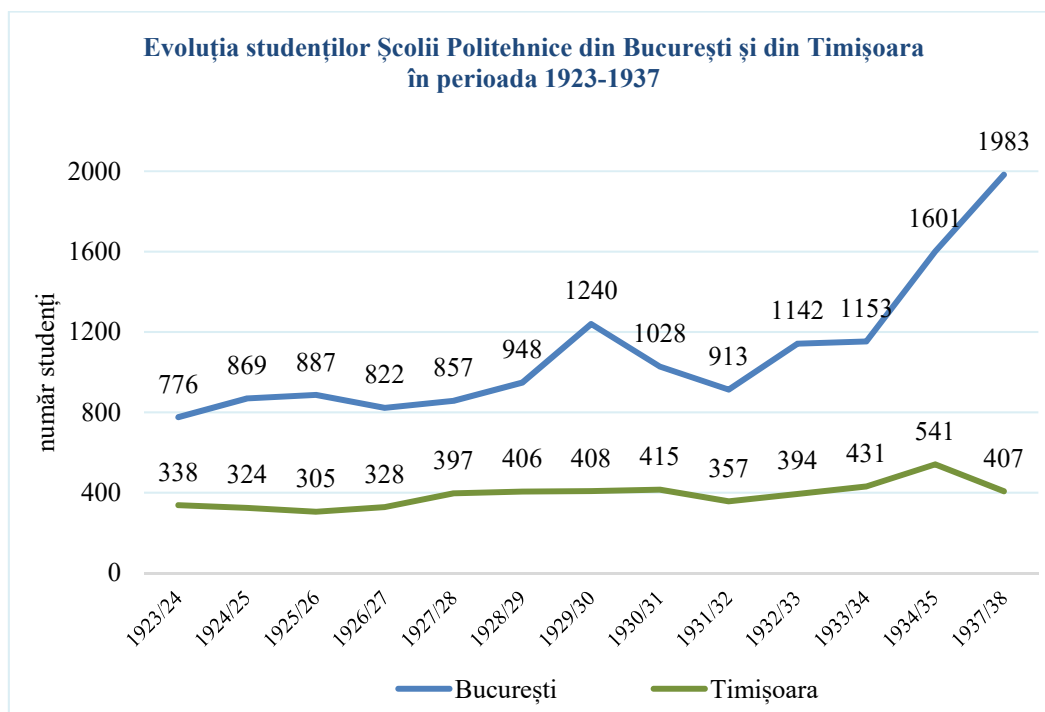
Anul	Total personal didactic		Total studenți înscriși		Raportul studenți/cadre didactice	
	București	Timișoara	București	Timișoara	București	Timișoara
1923/1924	271	34	776	338	<i>3</i>	<i>10</i>
1924/1925	291	42	869	324	<i>3</i>	<i>8</i>
1925/1926	288	45	887	305	<i>3</i>	<i>7</i>
1926/1927	129	47	822	328	<i>6</i>	<i>7</i>
1927/1928	135	56	857	397	<i>6</i>	<i>7</i>
1928/1929	123	57	948	406	<i>8</i>	<i>7</i>
1929/1930	142	57	1.240	408	<i>9</i>	<i>7</i>
1930/1931	136	69	1.028	415	<i>8</i>	<i>6</i>
1931/1932	157	62	913	357	<i>6</i>	<i>6</i>
1932/1933	134	57	1.142	394	<i>9</i>	<i>7</i>
1933/1934	157	64	1.153	431	<i>7</i>	<i>7</i>
1934/1935	159	64	1.601	541	<i>10</i>	<i>8</i>
1937/1938	165	67	1.983	407	<i>12</i>	<i>6</i>

Nota: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

Evoluția numărului studenților Școlii Politehnice din București și din Timișoara, în perioada 1923-1937, este prezentată în Figura 2.22.

⁴³ Inaugurarea Școlii Politehnice „Gheorghe Asachi” a fost la 30 octombrie 1938.

Figura 2.22. Evoluția numărului studenților Școlii Politehnice din București și din Timișoara în perioada 1923-1937

Școala Politehnică din București a fost una dintre cele mai explozive, ca evoluție, instituții de învățământ superior din România.

Anul 1920 este momentul transformării fostei *Școli Naționale de Poduri și Șosele* în *Școala Politehnică din București*.⁴⁴ Dorim să prezentăm cititorului o mică incursiune în apariția și dezvoltarea Școlii Naționale de Poduri și Șosele, respectiv al Școlii Politehnice. Așa cum am afirmat în capitolul anterior, *Școala Națională de Poduri și Șosele* s-a deschis în ianuarie 1851 când i s-a conferit și gradul de „Facultate” fiind complet separată de învățământul gimnazial deși funcționa în incinta colegiului Sf. Sava din București. Facultatea avea trei secții: *Topografie, Inginerie de poduri și șosele și Arhitectură*.

Însă la 10 iunie 1920 Regele Ferdinand I a semnat Decretul-lege nr. 2521 pentru „înființarea și organizarea școlilor politehnice din România”. La Art. 1 din capitolul I se arată că „Școlile Politehnice sunt institute de învățământ tehnic superior asemănate ca grad de cultură universităților”, iar în Art. 2: „*Prima școală politehnică se înființează prin completarea și transformarea actualei Școli Naționale de Poduri și Șosele care va*

⁴⁴ „Școala Politehnică, provenită din transformarea Școlii Naționale de Poduri și Șosele, ale cărei rezultate fuseseră dintre cele mai frumoase, a păstrat, și prin legea de organizare și prin măsurile de ordine interioară, în linii generale, principiile în virtutea cărora funcționase timp de 40 de ani vechea școală” – N. Vasilescu-Karpen în anul 1931.

deveni Școala Politehnică din București...”⁴⁵. Forul titular guvernamental era Ministerul Lucrărilor Publice. În structura sa, școala avut la început cinci secțiuni: 1. Construcții; 2. Electrotehnică; 3. Mine și metalurgie; 4. Industrie; 5. Silvicultură.

Tabelul 2.66
Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Școlii Politehnice din București în perioada 1923-1937

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși				Total studenți	Absolvenți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Cetățeni români		Cetățeni străini			
				Studenți	Studente	Studenți	Studente		
1923/1924	:	:	271	762	14	:	:	776	
1924/1925	:	:	291	856	13	:	:	869	133
1925/1926	:	:	288	879	8	:	:	887	131
1926/1927	:	:	129	818	4	:	:	822	87
1927/1928	:	:	135	855	2	:	:	857	332
1928/1929	:	:	123	943	5	:	:	948	157
1929/1930	:	:	142	1.235	5	:	:	1.240	119
1930/1931	:	:	136	1.023	5	:	:	1.028	106
1931/1932	:	:	157	903	10	:	:	913	126
1932/1933	:	:	134	1.132	10	:	:	1.142	144
1933/1934	30	127	157	1.126	14	13		1.153	138
1934/1935	29	130	159	1.550	30	20	1	1.601	92
1937/1938	31	134	165	1.862	76	44	1	1.983	141

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

În Tabelul 2.66 prezentăm modul în care a evoluat numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Școlii Politehnice din București până în anul 1938. În anul universitar 1924-1925 existau 291 cadre didactice, care au asigurat pregătirea unui număr de 869 de studenți. Dintre aceștia, la finalul anului universitar, 133 au absolvit cursurile acestei școli politehnice, Universitatea „Politehnica” din București de astăzi. În anul universitar 1937-1938, numărul de cadre didactice era de 165 și acestea asigurau pregătirea a 1.983 de studenți, dintre care 45 erau studenți străini. Aceștia studiau la principalele specializări în domeniul mecanicii, construcțiilor etc. Dintre aceștia, 141 studenți au terminat cursurile în anul 1938.

Școala de politehnică din București se absolvă foarte greu. Majoritatea studenților absolveau după 6-7 ani și chiar 10 ani școala. Acest fapt poate fi argumentat prin faptul că elevul se specializa nu în timpul școlarizării, ci după, prin participarea nemijlocită la lucrările practice pe șantiere unde și când primea cunoștințele necesare exigențelor profesiei de inginer-diplomat.

⁴⁵ Sursa: Mihai Fătu, *Istoria Universității Tehnice de Construcții București 1818-1998*, Ed. Universitatea Tehnică de Construcții București, București 1998.

Lucrarea *Istoria Universității Tehnice de Construcții București 1818-1998* realizată de prof. univ. dr. Mihai Fătu⁴⁶ ne prezintă o statistică foarte interesantă privind numărul de studenți de la secțiunea Construcții în perioada 1920-1930 (Tabelul 2.67).

Tabelul 2.67

Numărul de studenți și diplome conferite la Secțiunea Construcții, a Școlii Politehnice din București în perioada 1920-1930

Anul	Numărul de studenți	Promoția	Numărul de diplome conferite
1920/1921	90	-	-
1921/1922	127	1.922	14
1922/1923	154	1.923	9
1923/1924	191	1.924	7
1924/1925	224	1.925	7
1925/1926	294	1.926	12
1926/1927	253	1.927	10
1927/1928	273	1.928	35
1928/1929	294	1.929	35
1929/1930	237	1.930	2
1930/1931	256	1.931	LD
Total	2.393		67

Sursa: Mihai Fătu, *Istoria Universității Tehnice de Construcții București 1818-1998*, Ed. Universitatea Tehnică de Construcții București, București, 1998, p. 132.

Dacă raportăm numărul studenților care au frecventat cursurile secției de Construcții în primul deceniu postbelic și numărul diplomelor obținute, rezultă că doar 2,8% dintre cei care au frecventat școala au finalizat cu diplomă de inginer constructor.

Școala Politehnică din Iași. Anuarele statistice ale INS din sau după perioada interbelică nu prezintă date privind activitatea *Școlii Politehnice din Iași*. Autorii au regăsit în lucrarea *Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași (1814-2013)*⁴⁷ o serie de date statistice interesante privind activitatea acestei instituții în perioada celui de-al Doilea Război Mondial. Ținem să menționăm faptul că în perioada 1942-1944 instituția a activat în Cernăuți.

⁴⁶ Mihai Fătu, *Istoria Universității Tehnice de Construcții București 1818-1998*, Ed. Universitatea Tehnică de Construcții București, București, 1998.

⁴⁷ Dorin M., Asandului G., *Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași (1814-2013) – 200 de ani de la înființarea școlii de inginerie*, Editura Politehnicum, Iași, 2013.

Tabelul 2.68
**Numărul de studenți și cadre didactice pe facultăți ai Școlii Politehnice din Iași
în perioada 1940-1944**

Anul universitar	Facultatea	Numărul de studenți	Studenți anul I	Studenți bursieri	Cadre didactice
1940-1941	Chimie industrială	166	59	59	31
	Electrotehnică	181	78	39	17
	Total	347	137	98	48
1941-1942	Agronomie	270	68		43
	Chimie industrială	196	73	84	27
	Construcții	52	52	19	4
	Electrotehnică	194	48	71	16
	Total	712	241	174	90
1942-1943	Agronomie	374	87	48	45
	Chimie industrială	256	80	77	62
	Construcții	98	40	32	31
	Electrotehnică	242	79	50	41
	Total	970	286	207	179
1943-1944	Agronomie	365	82	-	54
	Chimie industrială	278	97	96	62
	Construcții	160	77	62	35
	Electrotehnică	236	85	82	44
	Total	1.039	341	240	195

Sursa: adaptare autori după Dorin M., Asandului G., *Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași (1814-2013) – 200 de ani de la înființarea școlii de inginerie*, Editura Politehnum, Iași, 2013, pp. 47-48.

În perioada 1938-1948 (de la întemeierea instituției până la reforma învățământului românesc) școala Politehnică „Gheorghe Asachi” a eliberat 736 de diplome de inginer, din care 206 de inginer universitar și 530 de inginer politehnist. Cifrele pentru acele vremuri sunt spectaculoase, ceea ce denotă importanța acestei instituții în societate.

Tabelul 2.69
**Situația diplomelor de ingineri de Școala Politehnică „Gheorghe Asachi”
în perioada 1938-1948**

Tipul diplomei	Facultatea			Total Școala Politehnică
	Chimie Industrială	Construcții	Electromecanică	
Inginer universitar	101	-	105	206
Inginer politehnist	209	60	261	530
Total	310	60	366	736

Sursa: Dorin M., Asandului G., *Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași (1814-2013) – 200 de ani de la înființarea școlii de inginerie*, Editura Politehnum, Iași, 2013, p. 49.

Școala Politehnică din Timișoara, pentru care prezentăm datele evolutive în Tabelul 2.70, reflectă modul în care s-a modificat numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai acestei școli politehnice din Banat.

Tabelul 2.70

**Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Școlii Politehnice
din Timișoara în perioada 1923-1937**

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși			Total Stu- denți	Absol- venți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	români		Stu- denți străini		
				Stu- denți	Stu- dente			
1923/1924	:	:	34	338	:	:	338	21
1924/1925	26	:	42	324	:	:	324	29
1925/1926	27	:	45	305	:	:	305	33
1926/1927	29	:	47	327	1	:	328	60
1927/1928	28	:	56	396	1	:	397	73
1928/1929	30	:	57	406	:	:	406	54
1929/1930	:	:	57	408	:	:	408	44
1930/1931	:	:	69	415	:	:	415	44
1931/1932	:	:	62	356	1	:	357	30
1932/1933	:	:	57	391	3	:	394	50
1933/1934	25	39	64	427	1	3	431	43
1934/1935	24	40	64	533	3	5	541	41
1937/1938	24	43	67	395	2	10	407	52

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926, 1928, 1930, 1935 și 1936, 1939-1940, INS.

În anul universitar 1924-1925 existau 42 de cadre didactice, care au asigurat pregătirea pentru 324 de studenți, dintre care 29 au absolvit cursurile în anul 1925. În anul universitar 1934-1935, care a fost anul de vârf al politehnicii timișorene înaintea celui de-al Doilea Război Mondial, existau 64 de cadre didactice care asigurau pregătirea a 541 de studenți, dintre care 41 au absolvit cursurile acestei instituții în anul 1935.

2.5.15. Institutul Superior de Educație Fizică și Sport din București

Acesta este ultima instituție la care ne referim în acest capitol. Denumirea inițială includea doar educația fizică, nu și sportul, dar la aceasta, prin tradiție, s-a adăugat ulterior Academia de Studii Superioare de Educație Fizică și Sport.

Tabelul 2.71

**Numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți ai Institutului Superior de Educație Fizică
din București în perioada 1933-1937**

Anul	Personal didactic			Studenți înscriși		Total studenți	Absol- venți
	Definitivi și agregați	Suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți	Total	Studenți	Studente		
1934/1935	8	14	22	99	103	202	46
1937/1938	8	23	31	79	69	148+1*	41

Notă: * Studenți străini.

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1935 și 1936, 1939-1940. Institutul Național de Statistică.

În anul universitar 1933-1934, la această instituție existau 22 cadre didactice, majoritatea suplinitori, conferențieri, docenți și asistenți, care au asigurat pregătirea a 202 studenți. În anul menționat, 54 dintre aceștia au absolvit facultatea. În anul universitar 1937-1938, numărul cadrelor didactice a crescut la 31, dar a scăzut numărul studenților la 149 (există și un student străin printre aceștia). În acest an, au absolvit cursurile 41 de studenți. În cele prezentate până în acest moment, ne-am referit la perioada de dinainte de 1946. Se constată că în intervalul 1939-1945 nu există posibilitatea unei analize concrete deoarece în această perioadă situația europeană era convulsionată, cu reflexii și asupra României. Instituțiile statului nu au mai reușit să colecteze date și să publice anuare care să dea reflexie și să stea la baza unei analize.

Este destul de delicat să vorbim despre această perioadă, dar câteva elemente se impun. Astfel, a fost o mare mobilizare pe front, având în vedere conflagrația mondială, multe dintre persoanele interesate în a urma cursuri universitare, fiind de vârsta stagiului militar, nemaiavănd posibilitatea aceasta. În al doilea rând, cel mai mare număr dintre cadrele didactice au fost mobilizate, concentrate și activitatea a fost, în felul acesta, practic, perturbată. Au existat doar activități sporadice, prin care s-a mai continuat activitatea didactică, care s-a reluat din 1946, deoarece sfârșitul războiului a creat noua Europă și, deși nefolositor pentru țara noastră prin prisma știrbirilor teritoriale, viața a intrat pe un făgaș, să-i spunem normal, aceasta fiind perioada istorică căreia România nu i-a putut face față altfel.

2.6. Ponderea populației cuprinsă în sistemul de învățământ superior în perioada 1918-1937 și situația în perioada celui de-al Doilea Război Mondial

Pentru a compara și a surprinde cu o mai mare facilitate și acuratețe intensitatea dezvoltării sistemului de învățământ superior, am determinat gradul de cuprindere a populației țării în sistemul de învățământ superior în perioada respectivă.

Tabelul 2.72

Gradul de cuprindere a populației în sistemul de învățământ superior în perioada 1918-1937

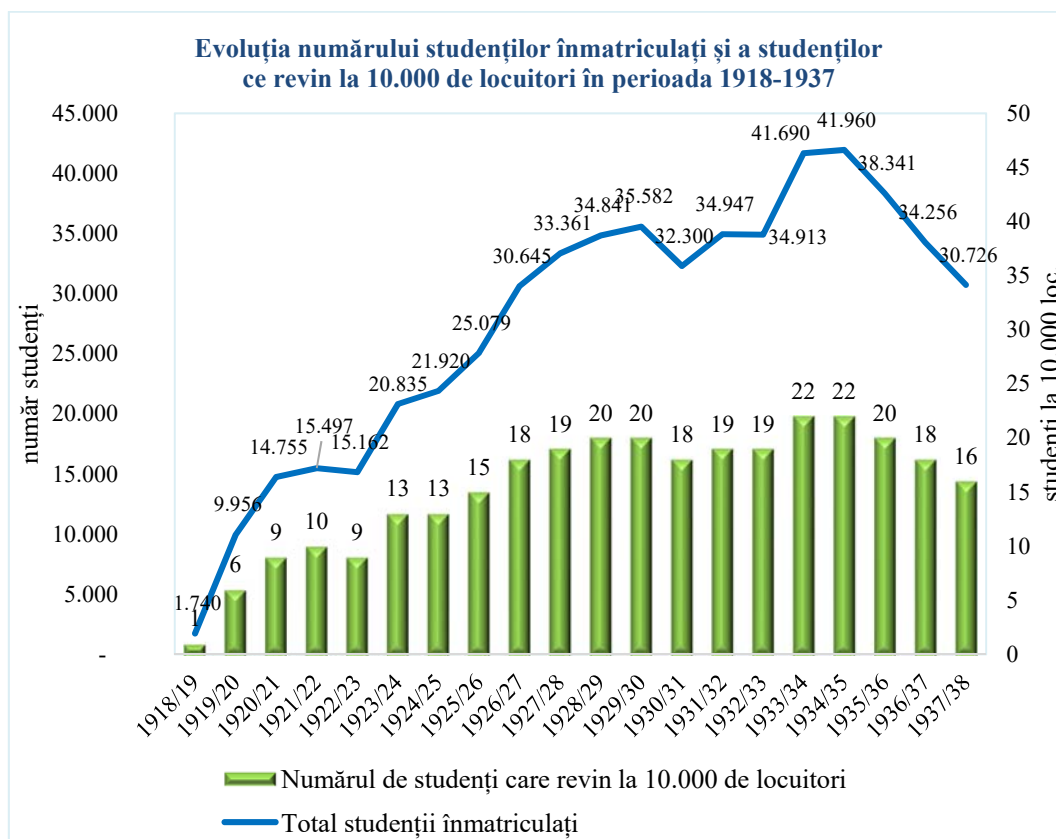
Anul	Populația probabilă la 1 iulie	Total studenți înmatriculați	Numărul de studenți care revin la 10.000 de locuitori
1918/1919	14.669.841	1.740	1
1919/1920	15.541.424	9.956	6
1920/1921	15.727.940	14.755	9
1921/1922	15.970.836	15.497	10
1922/1923	16.207.723	15.162	9
1923/1924	16.445.697	20.835	13
1924/1925	16.687.359	21.920	13
1925/1926	16.926.647	25.079	15
1926/1927	17.149.321	30.645	18
1927/1928	17.390.605	33.361	19
1928/1929	17.638.127	34.841	20
1929/1930	Rec. 18.057.028	35.582	20

Anul	Populația probabilă la 1 iulie	Total studenți înmatriculați	Numărul de studenți care revin la 10.000 de locuitori
1930/1931	18.166.336	32.300	18
1931/1932	18.426.575	34.947	19
1932/1933	18.652.678	34.913	19
1933/1934	18.913.727	41.690	22
1934/1935	19.087.770	41.960	22
1935/1936	19.319.330	38.341	20
1936/1937	19.535.398	34.256	18
1937/1938	19.750.004	30.726	16

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Anuarele statistice ale României din: 1922-1926 și 1939-1940, INS.

În perioada 1918-1937 gradul de cuprindere a populației în sistemul de învățământ superior a variat între 6 și 22 de studenți la 10.000 locuitori, nivelul maxim atins fiind în anii 1933-1934. Evoluția numărului studenților înmatriculați și a studenților care revin la 10.000 de locuitori, în perioada 1918-1937, este prezentată grafic în Figura 2.23.

Figura 2.23. Evoluția numărului studenților înmatriculați și a studenților ce revin la 10.000 de locuitori în perioada 1918-1937

Date statistice privind sistemul de învățământ în perioada 1939-1946 sunt aproape inexistente. Singurul aspect pe care l-am regăsit în Anuarul Statistic din 1960 constă în „numărul limită de studenți pentru anul I în instituțiile de învățământ superior, în anul universitar 1942-1943” (Tabelul 2.73).

Prin Decizia nr. 201.783/1942, Ministerul Culturii Naționale și Cultelor a stabilit numărul limită de studenți pentru anul I de învățământ superior pentru anul 1942-1943, acesta fiind primul an în care a intrat în vigoare legea amintită. Este prezentată structurat situația din universități, politehnici, academii comerciale și școli superioare speciale. În articolul 2 al legii se prevedea că „proporția între băieți și fete va fi stabilită de fiecare universitate, politehnică, academie comercială sau școală superioară specială în parte”, adică era vorba despre atragerea atât a unor băieți, cât și a unor fete la aceste instituții superioare, în funcție de existența locurilor de muncă.

Tabelul 2.73

Numărul limită de studenți pentru anul I în instituțiile de învățământ superior, în anul universitar 1942-1943

Instituția/Facultatea	București	Iași	Sibiu	Timișoara	Cernăuți
Universități					
Teologie	80	-	-	-	60
Drept	700	400	300	-	-
Litere	400	250	200	-	-
Științe	310	290	-	220	-
Medicină	500	300	350	-	-
Medicină Veterinară	110	-	-	-	-
Farmacie	400	-	-	-	-
Politehnici					
Construcții	160	-	-	60	80
Electromecanică	90	-	-	100	80
Mine și Metalurgie	40	-	-	60	-
Chimie industrială	70	-	-	-	80
Silvicultură	70	-	-	-	-
Arhitectură	70	-	-	-	-
Agronomie	100	60	-	60	-
Academii Comerciale					
București +Brașov	650 + 350	-	-	-	-
Școli Superioare Speciale					
Școala de Arhivistică	40	-	-	-	-
Conservatoriul de Muzică și Artă Dram.	180	120	-	100	-
Arte Frumoase	80	40	-	-	-
Educație Fizică	50	-	-	-	-

Sursa: Anurile statistice ale României din 1960.

În încheierea acestui capitol, dorim să afirmăm că *ierarhia meritelor școlare își găsește corespondent în ierarhia socială.*

Capitolul 3

Evoluția învățământului superior în România în perioada 1946-1989	201
3.1. Particularități ale sistemului de învățământ	201
3.2. Aspecte generale privind gradul de cuprindere a populației în sistemul educațional	202
3.3. Finanțarea generală a învățământului	207
3.4. Scurt istoric al instituțiilor de învățământ superior înființate în perioada etatizată.....	211
3.4.1. Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș.....	213
3.4.2. Academia „Ștefan Gheorghiu” din București.....	213
3.4.3. Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara.....	214
3.4.4. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I” din Timișoara.....	216
3.4.5. Universitatea de Arte din Târgu Mureș	216
3.4.6. Universitatea din Craiova	217
3.4.7. Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați	218
3.4.8. Universitatea „Transilvania” din Brașov	219
3.4.9. Universitatea din Petroșani.....	220
3.4.10. Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești.....	221
3.4.11. Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad (fostul Institut de subingineri).....	222
3.4.12. Institutul de silvicultură și exploatarea lemnului în Câmpulung Moldovenesc.....	224
3.4.13. Institutul Teologic Protestant din Cluj-Napoca	225
3.4.14. Academia Tehnică Militară din București	226
3.4.15. Academia de Poliție „Al. Ioan Cuza” București (fosta Școală de Ofițeri Miliție din București)	228
3.4.16. Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu (fosta Școală Militară de Ofițeri Activi „Nicolae Bălcescu”).....	229
3.4.17. Universitatea „Ovidius” din Constanța.....	231
3.4.18. Universitatea „Petru Maior” din Târgu Mureș	231
3.4.19. Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău.....	232
3.4.20. Universitatea de Nord din Baia Mare	233
3.4.21. Universitatea de Vest din Timișoara	233
3.4.22. Universitatea din Pitești.....	234
3.4.23. Universitatea „Ștefan Cel Mare” din Suceava (fostul Institut Pedagogic)	234
3.4.24. Universitatea din Oradea	235
3.4.25. Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova.....	236
3.4.26. Universitatea din Hunedoara (fostul Institut de Subingineri Hunedoara).....	237
3.4.27. Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița	238

3.4.28. Universitatea Maritimă din Constanța (fostul Institut de Marină Civilă)	238
3.4.29. Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu	239
3.5. Date statistice generale privind activitatea sistemului universitar	240
3.5.1. Evoluția numărului studenților pe specializări	248
3.5.2. Evoluția numărului absolvenților pe specializări.....	255

Opis tabele:

Tabelul 3.1. Evoluția unităților școlare, a populației școlare și a gradului de cuprindere a populației în sistemul educațional în perioada 1946-1989	203
Tabelul 3.2. Evoluția studenților înmatriculați și a numărului de studenți ce revin la 10.000 de locuitori în perioada 1948-1989.....	205
Tabelul 3.3. Execuția bugetului de stat în învățământ în perioada 1950-1989	208
Tabelul 3.4. Statistica sintetică a sistemului de învățământ privind numărul de unități de învățământ, elevii înscriși și cadrele didactice în anii 1950-1989	210
Tabelul 3.5. Instituțiile de învățământ care s-au înființat în perioada 1945-1989.....	212
Tabelul 3.6. Date statistice privind sistemul universitar în perioada 1948-1989	240
Tabelul 3.7. Indicatori privind activitatea sistemului universitar în perioada 1948-1989.....	243
Tabelul 3.8. Date statistice privind sistemul universitar în perioada 1948-1989	246
Tabelul 3.9. Numărul de studenți înmatriculați, pe grupe de specializări în perioada 1948-1989.....	248
Tabelul 3.10. Numărul de facultăți pe specializări în perioada 1948-1989.....	251
Tabelul 3.11. Evoluția numărului de studenți înscriși pe specializări în perioada 1948-1989.....	253
Tabelul 3.12. Numărul de absolvenți pe grupe de specializări în perioada 1948-1989	255
Tabelul 3.13. Numărul și dinamica absolvenților pe specializări în 1989 față de 1980.....	259
Tabelul 3.14. Structura absolvenților de licență pe specializări în perioada 1948-1989	262

Opis figuri:

Figura 3.1. Evoluția populației școlare și a elevilor ce revin la 10.000 de locuitori în perioada 1946-1989.....	204
Figura 3.2. Evoluția studenților înmatriculați și a studenților ce revin la 10.000 de locuitori în perioada 1948-1989.....	206
Figura 3.3. Evoluția ponderii finanțării sistemului de învățământ din bugetul de stat în perioada 1950-1989.....	209
Figura 3.4. Evoluția numărului cadrelor didactice universitare, a studenților români și străini în România în perioada 1967-1989.....	242
Figura 3.5. Evoluția numărului studenților bursieri în perioada 1950-1989	243
Figura 3.6. Evoluția numărului absolvenților de studii superioare în România în perioada 1948-1989.....	245
Figura 3.7. Evoluția numărului studenților înmatriculați la cursuri de zi, seral și fără frecvență în perioada 1948-1989	247

Figura 3.8. Numărul de studenți pe grupe de specializări în anii 1970-1971, 1980-1981 și 1989-1990	250
Figura 3.9. Ponderea studenților înmatriculați pe grupe de specializări în anii 1970 și 1988.....	251
Figura 3.10. Numărul studenților pe specializări în anul universitar 1989-1990.....	254
Figura 3.11. Numărul de absolvenți pe grupe de specializări în anii 1971, 1981 și 1990.....	257
Figura 3.12. Structura absolvenților de licență pe grupe de specializări în anul universitar.....	258
Figura 3.13. Structura absolvenților de licență pe grupe de specializări în anul universitar.....	258
Figura 3.14. Numărul absolvenților pe specializări în anul universitar 1989-1990	261

„Adevărat că mai cinstit lucru nu este în lume și mai scump și mai curat, decât omul procopsit la învățătură.”

Mihail Sadoveanu

Capitolul 3

Evoluția învățământului superior în România în perioada 1946-1989

3.1. Particularități ale sistemului de învățământ

Din punct de vedere al dezvoltării și evoluției învățământului în România, perioada de după cel de-al Doilea Război Mondial și până în Revoluția din decembrie 1989 poate fi împărțită în trei subperioade, bazate pe trei reforme ale învățământului:

- a) Prima dintre ele a fost reforma din 1948-1949, care în esență a instalat un sistem copie a sistemului educațional din URSS.
- b) Cea de-a doua a fost reforma din 1958, care a liberalizat mai multe segmente ale sistemului de învățământ.
- c) Cea de-a treia, din 1972, care din nou restricționa sistemul și readucea ideologia național-stalinistă în sistemul educațional. Această reformă urma modelul schimbărilor din societatea românească, după vizita lui Nicolae Ceaușescu din China și Coreea de Nord.

„Reforma” din 1948 a afectat sever atât învățământul preuniversitar, cât și pe cel superior. S-au eliminat din programe discipline de mare importanță pentru formarea culturii generale (logica, psihologia, biologia, limba latină, istoria universală și altele). Istoria României începea și se termina cu cea a partidului comunist, iar din literatura predată lipseau mari scriitori, cum ar fi: Octavian Goga, Constantin Brătescu Voinești, Ionel Teodoreanu, Ion Slavici și alții.

Școala generală și liceul cuprindeau doar 10 ani, în loc de 12, cum era înainte de 1948. Admiterea în facultate se făcea pe bază de dosar politic, iar mulți dintre marii profesori au fost înlăturați de la catedră.

După 1960, a avut loc o oarecare revenire la normalitate, datorită ministrului Învățământului, Constantin Murgulescu, care a ameliorat întrucâtva situația școlii de toate gradele. În anii '60-'70, s-a recuperat câte ceva din dramatica înapoiere a învățământului românesc, provocată de „reforma” impusă de comuniști în 1948.

Minunile în comunism nu au durau prea mult; după 1975, odată cu trecerea învățământului și științei sub directa conducere a Elenei Ceaușescu s-a produs o gravă prăbușire a volumului și calității învățământului.

Din acest punct de vedere putem arăta că, la începuturi, în școala românească în proces de reorganizare și reajustare clasele erau foarte numeroase, cu câte 42-45 de elevi, iar în multe școli cadrele didactice predau în trei schimburi. Aceasta deoarece în această perioadă s-a pus problema eliminării analfabetismului și, din acest punct de vedere, devine obligatorie înscrierea copiilor la școlile primare și secundare. Durata școlii generale și a liceului a fost, în prima fază, de zece ani, după care, ulterior, s-a trecut la șapte ani plus patru ani liceul, deci 11 ani școala generală plus liceul, pentru ca în partea finală să se ajungă la opt ani școala generală plus patru ani liceul, deci în total 12 ani.

Școala generală a devenit obligatorie până în clasa a opta, după care copii erau obligați să meargă la școli de meserii, să intre timpuriu în câmpul muncii sau, bineînțeles, să urmeze liceul ca treaptă de promovare, de dobândire a unor cunoștințe superioare pentru a putea urma cursurile învățământului superior.

Încă din 1970, rata de școlarizare pentru ciclul primar era de 100%. Perioada școlară obligatorie a fost de șapte și apoi de opt ani.

Au existat în acea perioadă institute pedagogice pentru pregătirea învățătorilor și profesorilor, cu o durată de trei ani, care să asigure foarte rapid completarea golului de cadre didactice care exista în acea perioadă.

Învățământul superior din țara noastră se dezvoltă în perioada de după cel de-al Doilea Război Mondial datorită multor eminente profesori din diferite domenii, printre care amintim în domeniul economiei pe Nicolae Georgescu-Roegen, în domeniul fizicii pe Iorgu Iordan, în domeniul geografiei pe Simion Mehedinți, în domeniul geologiei pe Alexandru Codarcea, în domeniul agronomiei Ion Ionescu-Sisești, în domeniul ingineriei Aurel Beleş, în domeniul istoriei Mircea Eliade, iar în domeniul sociologiei ne rezumăm la a-l menționa pe Henri Stahl. Acești corifei ai timpului au făcut toate demersurile pentru a fundamenta școala superioară din România, iar prin rezultatele lor didactice extraordinare și-au adus o deplină contribuție în acest sens.

3.2. Aspecte generale privind gradul de cuprindere a populației în sistemul educațional

Nu putem aborda problema evoluției învățământului superior din România fără a lua în discuție unii indicatori demografici care influențau sistemul educațional. Astfel, în Tabelul 3.1, constatăm că în 1946, la 1 iulie, populația României era de 15.791.000 de persoane. Există un număr de unități școlare în acest an, de 19.062 școli, iar populația școlară era de 2.203.723 persoane. Indicatorul „elevi ce revin la 10.000 locuitori” arată că în România, în acel an, la 10.000 locuitori existau 1.396 de elevi.

Tabelul 3.1

Evoluția unităților școlare, a populației școlare și a gradului de cuprindere a populației în sistemul educațional în perioada 1946-1989

Anul	Populația la 1 iulie (mii locuitori)	Număr unități¹	Populația școlară²	<i>Elevi ce revin la 10.000 locuitori</i>
1946	15.791	19.062	2.203.728	<i>1.396</i>
1948 ³	15.873	19.144	2.067.093	<i>1.302</i>
1950	16.311	21.160	2.319.196	<i>1.422</i>
1955	17.325	23.073	2.207.613	<i>1.274</i>
1956 ⁴	17.489	24.060	2.348.701	<i>1.343</i>
1957	17.829	23.502	2.464.355	<i>1.382</i>
1958	18.056	23.756	2.637.501	<i>1.461</i>
1959	18.226	23.323	2.873.282	<i>1.576</i>
1960	18.403	23.979	3.195.229	<i>1.736</i>
1965	19.027	24.196	4.103.082	<i>2.156</i>
1966 ⁵	19.103	24.374	4.146.466	<i>2.171</i>
1970	20.253	27.005	4.364.652	<i>2.155</i>
1971	20.470	27.521	4.331.075	<i>2.116</i>
1972	20.663	28.302	4.341.721	<i>2.101</i>
1973	20.828	29.028	4.492.931	<i>2.157</i>
1974	21.029	29.967	4.814.050	<i>2.289</i>
1975	21.245	30.044	5.087.917	<i>2.395</i>
1976	21.446	30.049	5.296.966	<i>2.470</i>
1977 ⁶	21.560	29.741	5.365.676	<i>2.489</i>
1978	21.855	29.916	5.705.356	<i>2.611</i>
1979	22.048	29.904	5.592.663	<i>2.537</i>
1980	22.201	29.766	5.585.821	<i>2.516</i>
1981	22.353	29.583	5.576.022	<i>2.495</i>
1982	22.478	29.365	5.570.959	<i>2.478</i>
1983	22.553	29.207	5.588.358	<i>2.478</i>
1984	22.625	29.083	5.588.059	<i>2.470</i>
1985	22.725	28.961	5.592.344	<i>2.461</i>
1989	23.152	27.327	5.544.648	<i>2.395</i>

Notă: Valorile în italic – determinări autori.

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, p. 58, p. 577 și Anuarul Statistic al României 1990, p. 66, p. 137.

Populația țării s-a diminuat în anul 1946, prin faptul că Basarabia și Bucovina de Nord, ca și o parte din Cadrilater, nu au mai făcut parte din teritoriul României. Numărul

¹ Toate formele de învățământ: preșcolar, cultură generală etc.

² Copii în grădinițe, elevi și studenți.

³ Date recensământ 1948.

⁴ Date recensământ 1956.

⁵ Date recensământ 1966.

⁶ Date recensământ 1977.

total al populației în 1946 este oarecum contradictoriu cu numărul care exista în anii 1944-1945, ca urmare a păcii care a trasat cu „creionul neascuțit” granițele europene, ciuntind masiv din teritoriul românesc.

Populația, însă, a crescut an de an atât datorită natalității, dar și ca urmare a unor legi de influențare, de încurajare a natalității, care s-au adoptat în anul 1967. În anul 1970 populația României era de 20.253.000 de locuitori iar numărul școlilor crescuse la 27.005. Populația școlară era de 4.364.652 elevi și studenți, iar indicatorul la care ne-am referit, „elevi ce revin la 10.000 locuitori” ajunsese la 2.155 elevi.

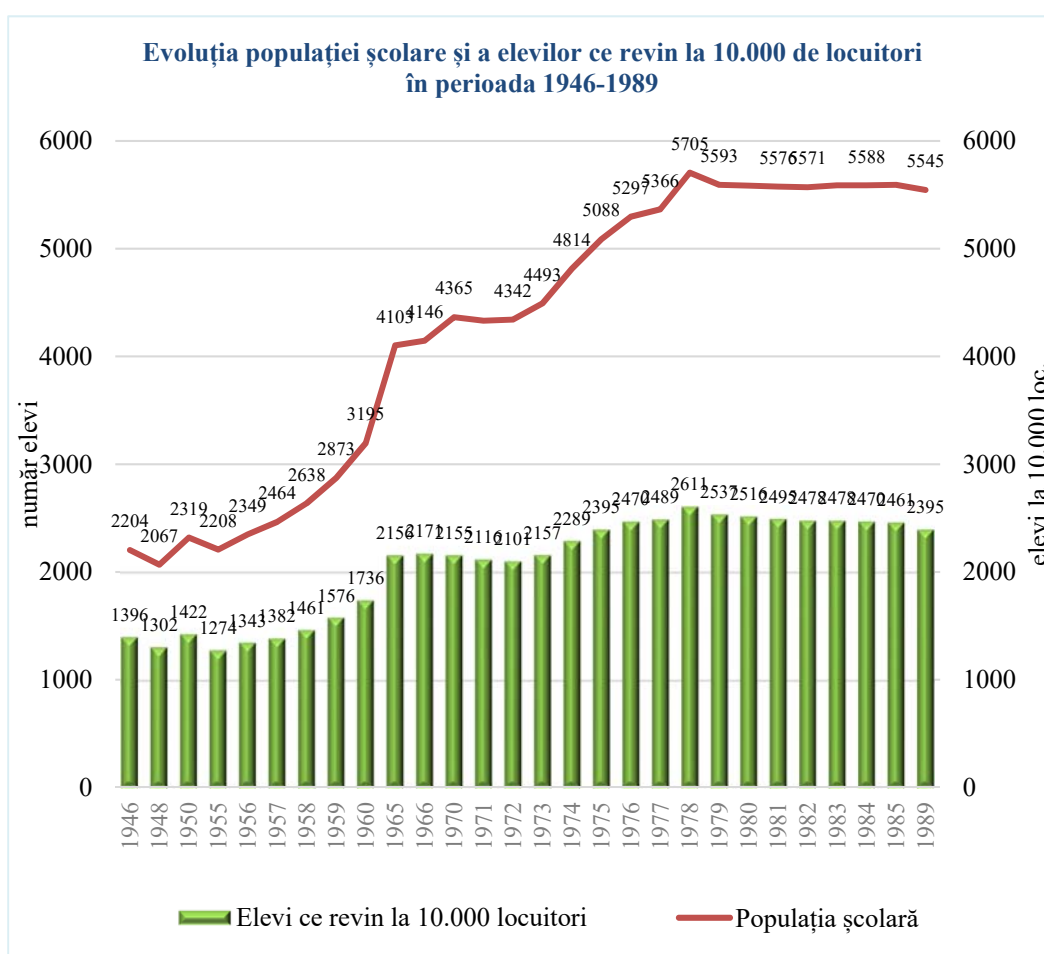

Figura 3.1. Evoluția populației școlare și a elevilor ce revin la 10.000 de locuitori în perioada 1946-1989

În Figura 3.1 este prezentată grafic evoluția populației școlare și a elevilor care revin la 10.000 de locuitori, în perioada 1946-1989.

An de an populația țării a crescut ajungând în 1985 la cea mai mare populație rezidentă în România, respectiv 22.725.000 locuitori. Existau 28.961 de unități școlare și universitare și erau cuprinși în sistemul de învățământ 5.592.344 de elevi și studenți. Astfel, reveneau 2.010 elevi și 70 de studenți la 10.000 de locuitori.

În anul 1989 s-a atins vârful populației, aceasta ajungând la 23.152.000 de persoane. Existau 27.327 școli și erau angrenați în învățământ 5.544.648 de elevi și studenți, adică 1.963 de elevi și 71 de studenți la 10.000 de locuitori.

Tabelul 3.2

Evoluția studenților înmatriculați și a numărului de studenți ce revin la 10.000 de locuitori în perioada 1948-1989

Anul universitar	Populația la 1 iulie (locuitori)	Total studenți înmatriculați	Studenți ce revin la 10.000 locuitori
1948/1949	16.084.000	48.676	30
1949/1950	16.311.000	48.615	30
1950/1951	16.464.000	53.007	32
1951/1952	16.630.000	61.123	37
1952/1953	16.847.000	71.513	42
1953/1954	17.040.000	80.593	47
1954/1955	17.325.000	78.860	46
1955/1956	17.489.450	77.633	44
1956/1957	17.829.000	81.206	46
1957/1958	18.056.000	80.919	45
1958/1959	18.226.000	67.849	37
1959/1960	18.403.000	63.208	34
1960/1961	18.567.000	71.989	39
1961/1962	18.681.000	83.749	45
1962/1963	18.813.000	98.929	53
1963/1964	18.927.000	112.611	59
1964/1965	19.027.000	123.284	65
1965/1966	19.103.163	130.614	68
1966/1967	20.252.541	136.948	68
1967/1968	19.285.000	141.589	73
1968/1969	20.010.000	147.637	74
1969/1970	20.253.541	151.705	75
1970/1971	20.470.000	151.885	74
1971/1972	20.663.000	148.428	72
1972/1973	20.828.000	143.985	69
1973/1974	21.029.000	143.656	68
1974/1975	21.245.103	152.728	72
1975/1976	21.446.000	164.567	77
1976/1977	21.559.910	174.888	81
1977/1978	21.855.000	182.337	83
1978/1979	22.048.000	190.560	86
1979/1980	22.201.387	192.546	87
1980/1981	22.353.635	192.769	86
1981/1982	22.477.703	190.903	85
1982/1983	22.553.074	181.081	80

Anul universitar	Populația la 1 iulie (locuitori)	Total studenți înmatriculați	Studenți ce revin la 10.000 locuitori
1983/1984	22.624.505	174.042	77
1984/1985	22.724.836	166.328	73
1985/1986	22.823.479	159.798	70
1986/1987	22.940.430	157.174	69
1987/1988	23.053.552	157.041	68
1988/1989	23.151.564	159.465	69
1989/1990	23.200.000	164.507	71

Notă: Valori în italic – determinări autori.

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, p. 58, p. 577 și Anuarul Statistic al României 1990, p. 66, p. 137.

Evoluția studenților înmatriculați și a studenților care revin la 10.000 de locuitori, în perioada 1948-1989 este prezentată grafic în Figura 3.2.

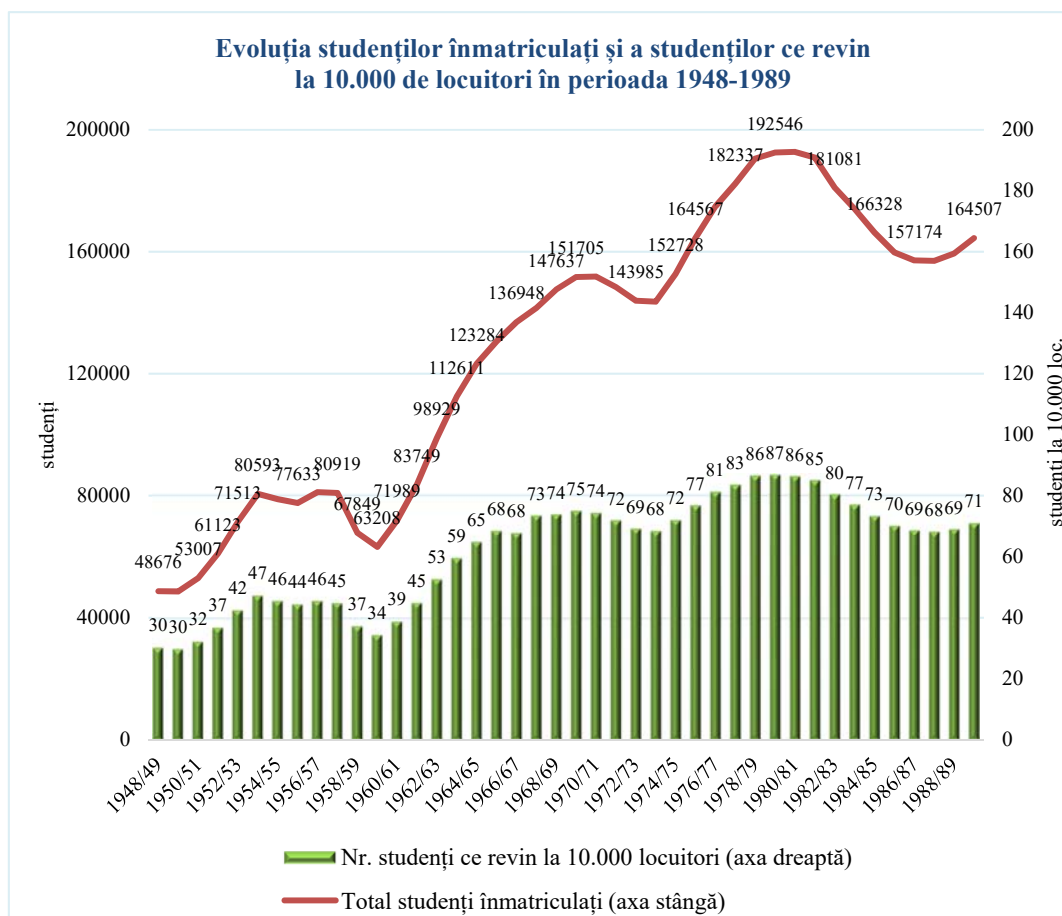

Figura 3.2. Evoluția studenților înmatriculați și a studenților ce revin la 10.000 de locuitori în perioada 1948-1989

Sintetizând, am arătat pe scurt care a fost evoluția populației, a infrastructurii pentru învățământ, a populației școlare și am folosit un indicator de referință, care era raportul între populația școlară – elevi și studenți – raportat la 10.000 de locuitori, indicator care se utilizează și astăzi în analiza educației pe plan european și în lume.

3.3. Finanțarea generală a învățământului

În contextul analizei evoluției învățământului superior din România, o problemă esențială este finanțarea acestuia. Având în vedere sursele de date care prezintă, global, ponderea Produsului Intern Brut pentru întregul învățământ, vom prezenta în termeni generali aceste aspecte, cu sublinierile referitoare la învățământul superior.

Problema învățământului a fost și va rămâne una importantă din punct de vedere al alocării de la buget a sumelor necesare pregătirii elevilor și studenților. Pentru orice națiune nivelul de finanțare a educației și sănătății sunt elementele prioritare, cele de care depinde, în cele din urmă, dezvoltarea unei națiuni cu persoane sănătoase și cu educație care să asigure cercetarea și creșterea prestigiului pe plan intern și internațional.

Reține atenția faptul că în finanțarea învățământului în România, în ciuda faptului că era un sistem comunist, prin modul în care școala primară a devenit obligatorie, ca și școala generală, alocările de la bugetul de stat au fost destul de însemnate. Astfel, în 1950, 6,52% din bugetul de stat s-a alocat învățământului. Un an mai târziu, acest procent a crescut la 6,84% din bugetul de stat. Cu fluctuații până în 1970, acest procent a scăzut sau a crescut în limite greu de sesizat. Nivelul maxim al fondurilor pentru învățământ ca alocare de la buget a fost în anul 1971, când 7,10% din bugetul de stat a fost alocat învățământului. În continuare, acesta a fost anul în care au apărut în sistemul de educație și generația căreia i-am zis, la timpul respectiv și îi spunem și acum, „ceaușei”, respectiv copii în creștere care au fost născuți ca urmare nu numai a voinței parentale, ci și ca urmare a unor prevederi ale legislației.

Din 1971 până în 1989 procentul alocărilor de la buget a mai scăzut, în 1988 acesta atingând un nivel minim, de 4,79% din bugetul de stat.

Ne-am referit la cifre relative deoarece acestea sunt ușor de comparat și astăzi cu modul în care se face finanțarea învățământului din România. Procentul nu are relevanță decât în măsura în care veniturile erau cele care erau, dar este vorba de o alocare ce în sistemul de salarizare și de finanțare a învățământului încerca să asigure condiții cât mai bune pentru cuprinderea în învățământ, cel general, a întregii populații de această vârstă și în mediul universitar, prin sporirea numărului de locuri în instituțiile de învățământ superior, a unui număr însemnat de tineri.

Referindu-ne la veniturile țării, constatăm că acestea erau în anul 1950 de 19.965.300.000 lei sau 19.965,3 milioane lei, din care 1.302,4 milioane lei mergeau la învățământ. Veniturile au crescut an de an și în anul 1989, veniturile erau de 348.421 de milioane lei, adică 348,421 miliarde lei, din care 16.648,9 milioane (16,6489 miliarde) lei erau alocate învățământului.

Iată, deci, o primă idee asupra modului în care, în perioada etatizată, a fost finanțat învățământul. Nu putem aprecia dacă a fost mult sau bine, dar trebuie văzut că nivelul de educație și de pregătire a tinerilor în această perioadă era destul de consistent.

În continuare, vom prezenta o situație statistică ce se referă la sistemul de învățământ privind numărul de unități, elevi și cadre didactice în perioada 1948-1989.

Tabelul 3.3

Execuția bugetului de stat în învățământ în perioada 1950-1989

Anul	Venituri (mil. lei)	Finanțarea învățământului (mil. lei)	Pondere finanțare învățământ %
1950	19.965,3	1.302,4	6,52
1951	24.589,3	1.682,5	6,84
1952	34.268,0	1.936,4	5,65
1953	38.782,0	2.296,2	5,92
1954	41.413,4	2.140,7	5,17
1955	44.486,7	2.196,5	4,94
1956	42.473,8	2.445,7	5,76
1957	45.202,6	2.717,4	6,01
1958	47.005,8	2.771,2	5,90
1959	51.057,7	2.970,8	5,82
1960	58.170,9	3.495,6	6,01
1961	66.142,2	4.243,8	6,42
1962	76.299,6	4.995,4	6,55
1963	81.558,4	5.500,7	6,74
1964	92.454,3	6.049,3	6,54
1965	96.953,7	6.533,1	6,74
1966	108.867,1	7.201,6	6,62
1967	129.307,4	7.416,4	5,74
1968	138.757,0	7.797,3	5,62
1969	146.957,2	8.885,0	6,05
1970	133.341,5	9.235,1	6,93
1971	138.629,6	9.842,4	<i>Nivelul maxim</i> 7,10
1972	153.382,2	10.418,3	6,79
1973	175.972,1	11.044,4	6,28
1974	210.111,2	11.782,0	5,61
1975	238.553,3	12.892,7	5,40
1976	254.527,8	14.462,8	5,68
1977	281.980,3	15.291,1	5,42
1978	300.836,4	16.189,3	5,38
1979	339.309,3	17.393,7	5,13
1980	298.004,2	17.691,2	5,94
1981	280.342,4	18.374,0	6,55
1982	277.407,6	18.438,3	6,65
1983	259.359,0	17.005,7	6,56
1984	310.937,6	16.903,1	5,44

Anul	Venituri (mil. lei)	Finanțarea învățământului (mil. lei)	Pondere finanțare învățământ %
1985	300.125,6	17.344,9	5,78
1986	333.674,3	16.919,5	5,07
1987	334.627,8	16.012,0	4,79
1988	330.967,9	15.876,4	4,80
1989	348.421,3	16.648,9	<i>Nivelul minim 4,78</i>

Nota: Valori italice – determinări autori.

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 562-563, pp. 570-571 și Anuarul Statistic al României 1990, p. 648, p. 138

Evoluția ponderii finanțării sistemului de învățământ din bugetul de stat, în perioada 1950-1989, este prezentată grafic în Figura 3.3.

Figura 3.3. *Evoluția ponderii finanțării sistemului de învățământ din bugetul de stat în perioada 1950-1989*

Am prezentat pe scurt structura învățământului, rezultând că în România, până în 1989, a existat următoarea periodizare a acestuia: în primul rând, învățământul preșcolar care cuprindea grădinițe de copii, pentru care erau alocate cadre specializate și un număr

de copii înscriși; învățământ primar și gimnazial; apoi învățământul liceal; urma învățământul profesional; după aceea urma învățământul tehnic de specialitate – școala postliceală și de maștri; în paralel, exista învățământ pedagogic de doi sau trei ani; în final, învățământul superior, care asigura perfecționarea cadrelor, a absolvenților de liceu în instituțiile de învățământ.

Important este că în această perioadă, pe bază de acorduri sau prevederi ale legii, exista un număr important de studenți străini.

În Tabelul 3.4 se prezintă această situație, relevând faptul că în 1989-1990 existau 12.108 grădinițe, 13.357 de școli pentru învățământul primar și gimnazial, 981 de licee, 798 de școli profesionale, 39 școli pentru învățământul tehnic de specialitate și postliceal de maștri, precum și 44 de universități.

„Comunismul a adus un nou factor al ecuației: cantitatea. Un număr din ce în ce mai mare de copii înscriși la liceu, care să atragă după sine și o creștere a promovabilității într-un regim ce se dorea performant prin raport nu numai la Occidentul burghez, dar și la ceilalți asemeni lui din blocul sovietic”.⁷

De exemplu, dacă în 1937-1939 erau 81.988 de elevi înscriși în învățământul liceal, în 1960 avem mai mult decât dublu, 251.144 elevi, în anii '70, 505.891 elevi, iar în 1989-1990, peste 1,3 milioane de elevi.

Tabelul 3.4

Statistica sintetică a sistemului de învățământ privind numărul de unități de învățământ, elevii înscriși și cadrele didactice în anii 1950-1989

Nivelul de învățământ	1950/ 1951	1960/ 1961	1970/ 1971	1980/ 1981	1989/ 1990
Învățământ preșcolar					
- Grădinițe de copii	4.435	7.375	10.336	13.467	12.108
- Copii înscriși	199.096	354.677	448.244	935.711	835.890
- Personal didactic	5.826	12.533	18.887	38.512	31.293
Învățământ de primar și gimnazial					
- Școli	15.342	15.110	14.958	14.381	13.357
- Elevi înscriși	1.779.208	2.346.343	2.941.265	3.308.462	2.891.810
- Personal didactic	67.146	93.794	137.786	156.817	141.732
Învățământ liceal					
- Școli	343	587	831	971	981
- Elevi înscriși	93.255	251.144	505.891	979.741	1346.315
- Personal didactic	5.127	11.467	23.140	46.500	42.519
Învățământ profesional					
- Școli					
- Elevi înscriși	546	519	403	603	798
- Ucenicia la locul de	99.257	127.224	195.941	139.758	304.533

⁷ <http://ziarulumina.ro/pe-holurile-scolii-interbelice-48295.html>, Ovidiu Buruiană, Facultatea de Istorie a Universității „Al.I. Cuza” din Iași, accesat octombrie 2018.

Nivelul de învățământ	1950/ 1951	1960/ 1961	1970/ 1971	1980/ 1981	1989/ 1990
muncă (elevi înscriși)	-	-	85.731	-	-
- Personal didactic	7.808	7.330	11.755	1.954	1.898
Învățământ tehnic, de specializare postliceală și de maiștri					
- Școli	358	246	282	300	39
- Elevi înscriși	95.373	42.212	33.010	28.380	1.593
- Personal didactic	5.664	2.913	1.810	257	-
Învățământ superior					
- Instituții de învățământ	54	42	51	44	44
- Facultăți	136	131	195	134	101
- Total studenți înscriși	53.007	71.989	151.885	192.769	164.507
- Studenți străini	-	879	1.766	15.888	6.669
- Cadre didactice	8.518	8.917	13.425	14.592	11.696

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 577-579 și Anuarul Statistic al României 1990, pp. 139-141.

În ceea ce privește numărul de cadre didactice, putem arăta că în sectorul grădinițelor existau 31.293 de educatori, în învățământul primar și gimnazial existau 141.732 de învățători și profesori, în învățământul liceal existau 42.519 cadre didactice. Nu avem date certe în legătură cu învățământul profesional, mai ales că exista și ucenicia la locul de muncă, iar în învățământul superior numărul total de cadre didactice a fost de 11.696 persoane.

3.4. Scurt istoric al instituțiilor de învățământ superior înființate în perioada etatizată

Este evident că în cea mai mare parte învățământul superior existent în perioada analizată a moștenit, de la sistemul social-economic anterior, ceea ce existase înainte, respectiv toate universitățile după care, în perioada următoare, multe facultăți existente în perioada interbelică s-au reorganizat separat în universități, academii și/sau institute.

După cel de-al Doilea Război Mondial, în România timp de 20 de ani (până în anul 1976) s-au mai constituit 29 de instituții noi de învățământ superior cu precădere în diferite regiuni/localități ale țării, dezvoltând noi centre universitare. Universitățile erau repartizate pe centre universitare în sensul că instituțiile care au funcționat în aceeași localitate formau centrul universitar specializat de învățământ superior.

Lista instituțiilor înființate⁸ în perioada 1945-1989 și anul înființării este prezentată în Tabelul 3.5.

⁸ Cu denumirile curente – anul universitar 2018-2019.

Tabelul 3.5

Instituțiile de învățământ care s-au înființat în perioada 1945-1989

Instituția de învățământ superior	Anul înființării /reînființării
1. Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș	1945
2. Academia „Ștefan Gheorghiu” din București	1945
3. Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara	1945
4. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului din Timișoara ^{a)}	1945/1976
5. Universitatea de Arte din Târgu Mureș	1946/1998
6. Universitatea din Craiova	1947
7. Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați	1948
8. Universitatea „Transilvania” din Brașov	1948/1971
9. Universitatea din Petroșani	1948
10. Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești	1948
11. Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad (fostul Institut de Agricultură – institut de subingineri)	1948-1957 1972/1990
12. Institutul de silvicultură și exploatarea lemnului în Câmpulung Moldovenesc	1948
13. Institutul Teologic Protestant din Cluj-Napoca ^{b)}	1948/1990
14. Academia Tehnică Militară din București	1949
15. Academia de Poliție „Al. Ioan Cuza” București (fosta Școală de Ofițeri miliție din București)	1949
16. Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu	1949
17. Universitatea „Ovidius” din Constanța	1950
18. Universitatea „Petru Maior” din Târgu Mureș	1960
19. Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău	1961
20. Universitatea de Nord din Baia Mare	1961
21. Universitatea de Vest din Timișoara	1962
22. Universitatea din Pitești	1962
23. Universitatea „Ștefan Cel Mare” din Suceava (fostul Institut Pedagogic din Suceava)	1963/1990
24. Universitatea din Oradea	1963
25. Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova	1970
26. Universitatea din Hunedoara	1970
27. Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița	1971
28. Universitatea Maritimă din Constanța (fostul Institut de Marină Civilă)	1972
29. Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu	1976

Notă: ^{a)} Pe 30 iulie 1945 a fost promulgată de către Regele Mihai I al României Legii nr. 617 pentru înființarea Facultății de Agronomie, în cadrul Politehnicii din Timișoara (Monitorul Oficial, 1 august 1945).

^{b)} După anul 1990 este instituție privată.

Sursa: Sistematizare autori. ARACIS, *Barometrul calității sistemului de învățământ superior*, 2015.

Instituțiile de învățământ superior care au funcționat în perioada 1945-1989 au fluctuat ca număr între 49 și 56 de universități. Unele dintre ele au funcționat un număr limitat de ani. De exemplu, în 1950-1951, în municipiul București au fost înregistrate 22 de instituții de învățământ superior, iar în 1975-1976 doar 11. Aceasta datorită faptului că

unele au făcut, în termenii de astăzi, consorții sau, în cele din urmă, au dispărut. Un alt exemplu ar fi Universitatea din Arad, Universitatea din Bârlad și Universitatea din Câmpulung Moldovenesc, apărute ca urmare a reformei din 1948, care au funcționat mai puțin de o promoție (3-4 ani).

În ordinea cronologică din Tabelul 3.5, autorii prezintă un scurt istoric⁹ al instituțiilor de învățământ superior care au funcționat în perioada interbelică, și-au desfășurat activitatea și în perioada etatizată și sunt în funcțiune și în prezent.

3.4.1. Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș

Învățământul medical târgumureșean a început în 1945, în cadrul Facultății de Medicină a Universității Bolyai din Cluj. După înființarea acestei Universități, prin Decretul nr. 407/1945, Facultățile de Filologie-Filozofie, Drept-Economie și Științele naturii și-au început activitatea la Cluj, iar Facultatea de Medicină a fost strămutată la Tg. Mureș, unde a funcționat între 1945-1948.¹⁰

În 1948, după Reforma Învățământului, se înființează Institutul Medico-Farmaceutic, un Institut de sine stătător, cu următoarele facultăți: Medicină Generală, Pediatrie, Igienă, Stomatologie și Farmacie. Între 1951-1958 a avut trei facultăți: Medicină Generală, Pediatrie și Farmacie. În anul 1958-1959 Facultatea de Pediatrie se transformă în secție, iar începând din anul 1960-1961 funcționează din nou secția de Stomatologie, care este transformată în facultate în anul universitar 1965-1966.

Facultatea de Farmacie și-a încetat activitatea între 1986-1990. În anul 1991, Institutului i se atribuie denumirea de Universitate de Medicină și Farmacie.

3.4.2. Academia „Ștefan Gheorghiu” din București

Academia Ștefan Gheorghiu a fost singura universitate politică din București, din perioada comunismului.¹¹ A fost înființată la 21 martie 1945 de Partidul Comunist Român, la inițiativa Anei Pauker, sub denumirea de Universitatea Muncitorească a PCR. Prin Hotărârea nr. 474/1968 a Consiliului de Miniștri, privind unele măsuri referitoare la Academia de științe social politice Ștefan Gheorghiu de pe lângă Comitetul Central al Partidului Comunist Român se decidea că

⁹ Prezentat de fiecare instituție pe site-ul oficial al universității.

¹⁰ <https://www.umftgm.ro/universitate/responsabilitate-publica/istoric.html>, accesat decembrie 2018.

¹¹ https://ro.wikipedia.org/wiki/Academia_Ștefan_Gheorghiu, accesat decembrie 2018.

absolvenții cu diplomă ai Academiei de științe social-politice „Ștefan Gheorghiu” de pe lângă Comitetul Central al Partidului Comunist Român, care îndeplinesc condițiile de studii cerute pentru admiterea în învățământul superior de stat, beneficiază de drepturile conferite absolvenților cu diplomă ai instituțiilor de învățământ superior de stat. În acest scop, Ministerul Învățământului a stabilit examenele de diferență de la fosta Școală superioară de partid „Ștefan Gheorghiu” cu durata de 3 ani la Academia de științe social-politice „Ștefan Gheorghiu” de pe lângă Comitetul Central al Partidului Comunist Român. Academia „Ștefan Gheorghiu”, ca urmasă a *Universității Muncitorești a PCR* și a *Școlii Superioare de Științe Sociale „A.A. Jdanov”*, a fost înființată, prin Decretul 121/17 martie 1970, ca for care „organiza, îndruma și coordona întreaga activitate de cercetare în domeniul științelor sociale”.

La 3 octombrie 1971 a apărut hotărârea Comitetului Executiv al Comitetul Central al PCR cu privire la organizarea *Academiei pentru învățământ social-politic și perfecționarea cadrelor de conducere „Ștefan Gheorghiu”* de pe lângă CC al PCR.

Deși denumirea instituției a suferit numeroase modificări de-a lungul timpului, numele de Ștefan Gheorghiu, adăugat în 1946 în memoria militantului socialist de la începutul secolului al XX-lea, a fost păstrat până în 1989, când denumirea instituției a devenit Academia de Studii Social-Politice. Domeniul de activitate consta în pregătirea cadrelor de conducere a activității de partid, social-politice, economice și administrației de stat. Academia Ștefan Gheorghiu a fost desființată după Revoluția din decembrie 1989.

3.4.3. Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara

Universitatea de Medicină și Farmacie din Timișoara desfășoară de peste cinci decenii o activitate complexă de învățământ medical superior, de cercetare și asistență medicală de înaltă calificare.¹²

Realizările din această jumătate de secol sunt firește rezultatul muncii stăruitoare desfășurate de cadrele didactice, studenții și personalul tehnic-administrativ.

Facultatea de Medicină din Timișoara a luat ființa în anul 1945, într-un moment de cotitură politică, economică și socială pentru țară, când România a intrat sub conul de umbră al lagărului comunist.

Este bine cunoscută situația sanitară precară a României în perioada interbelică. Boli așa-zise sociale: tuberculoza, pelagra, malaria și altele aveau mare răspândire, mortalitatea infantilă ridicându-se până la 180%, iar cea generală până la 20-22%.

¹² http://www.umft.ro/istoricul-universitatii-de-medicina-si-farmacie-victor-babes-din-timisoara_48, accesat decembrie 2018.

Necesitatea stringentă de formare a unor cadre medicale a solicitat mărirea capacității de școlarizare a celor trei facultăți de medicină existente.

În decembrie 1944 a fost emis Decretul-lege nr. 660 pentru înființarea Universității de Vest, care la 30 decembrie al aceluiași an, a fost semnat de Regele Mihai I. Acest act a fost precedat de Raportul 2414/30.12.1944, semnat de Ștefan Voitec, ministrul Educației Naționale, M. Romniceanu, ministrul de Finanțe, A. Leucutia, ministrul Economiei Naționale și D. Danielopol, Ministerul Sănătății și Asistenței Sociale.

În articolul 1 al Decretului-lege, Universitatea de Vest din Timișoara cuprindea Facultățile de Drept, Litere și Filozofie, Științe, Medicină Umană, Medicină Veterinară, Farmacie și Teologie.

Primul document care consemnează înființarea Facultății de Medicină din Timișoara este Decretul nr. 104 din 17 ianuarie 1945, semnat de dr. Dumitru Bagdasar, ministrul Sănătății din acea vreme, personalitate proeminentă a vieții noastre medicale. Dar documentul fundamental care a condus de drept și de fapt la înființarea Facultății de Medicină a fost Legea nr. 361 din 4 mai 1945*, care modifica prevederile Decretului-Lege de înființare a Universității de Vest, în sensul necesităților obiective impuse de formarea în această parte a țării a unor specialiști în domeniul ocrotirii sănătății. Facultatea de Medicină din Timișoara începe să funcționeze în mod efectiv la 15 iulie 1945 cu primii doi ani de studiu: în anul I cu 412 studenți, iar în anul II cu 76.

Deschiderea festivă a Facultății, la 18 iulie 1945, eveniment așteptat cu nerăbdare de către studenți, a fost primită cu vie satisfacție. În cuvântul inaugural rostit de decanul facultății, prof. dr. Șerban Brătianu, s-a subliniat importanța înființării acestui lăcaș de învățământ medical superior, vechi deziderat al Banatului și atât de necesar sănătății publice.

În primele trei luni (iulie-septembrie 1945) s-au ținut doar cursuri teoretice: anatomie, fiziologie, chimie, în sala mare și alte încăperi din clădirea actuală a Casei de Studenți de pe B-dul Tinereții (fostul liceu „Notre Dame”).

O substanțială schimbare a desfășurării procesului de învățământ medical s-a produs în octombrie 1945, când facultății i s-a atribuit actualul local – fosta „Banatia”, spital militar sovietic încă din toamna anului 1944, evacuat în acest scop, la cererea guvernului. S-a trecut atunci la o activitate febrilă de creare a bazei de învățământ.

Universitatea de Medicină și Farmacie din Timișoara se prezintă astăzi ca o prestigioasă instituție de învățământ superior, cu un trecut care ne onorează, cu numeroase realizări în condiții sociopolitice grele. Exista toate premisele ca și în viitor Universitatea de Medicină și Farmacie din Timișoara să obțină rezultate valoroase și să ofere satisfacții mari atât în instruirea și educarea generațiilor de tineri care se pregătesc să devină medici, farmaciști, dentiști, cât și tehnicieni dentari și în asistența medicală a populației.

3.4.4. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I” din Timișoara

În perioada Dictatului de la Viena, la Timișoara a funcționat timp de cinci ani Facultatea de Agronomie de la Cluj (care, după Legea învățământului din 1938, a fost subordonată Școlii Politehnice timișorene).¹³ Apariția Legii Reformei agrare nr. 187/1945 a constituit un act normativ de referință, punând bazele patrimoniale ale sistemului de agricultură care se va practica în România în perioada 1949-1989. Pe 30 iulie 1945 a fost promulgată de către Regele Mihai I al României Legea nr. 617 pentru înființarea Facultății de Agronomie, în cadrul Politehnicii din Timișoara, (Monitorul Oficial, 1 august 1945).

„Reforma” agrară din 1948 a însemnat, de fapt, sovietizarea agriculturii românești, fapt care a modificat fundamental și obiectivele învățământului agronomic. Între anii 1962-1976, sub conducerea rectorului prof. dr. Iulian Drăcea, s-a produs schimbarea substanțială a învățământului agronomic timișorean. Campusul universitar a fost conceput ca un complex de clădiri care să reunească, pe același teren, spații de învățământ, laboratoare pentru cercetare științifică, utilități pentru activitatea de microproducție, spații cu destinație socială precum cămine și cantină, terenuri sportive și pentru activități recreative etc. După construirea sa, a devenit unul dintre cele mai moderne campusuri universitare din Europa, în perioada respectivă. După decembrie 1989, au devenit necesare schimbarea concepției cu privire la locul și rolul specialistului în sistemul agroalimentar și redefinirea pieței muncii specialistului agricol. Prin Ordinul Ministrului Învățământului și Științei nr. 4894 din 22.03.1991, denumirea instituției s-a schimbat în Universitatea de Științe Agricole a Banatului Timișoara (USABT), iar în 1995, prin Hotărârea Guvernului României nr. 568, în Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului din Timișoara (USAMVBT).

3.4.5. Universitatea de Arte din Târgu Mureș

- 1946 – Conservatorul Maghiar de Muzică și Artă Dramatică din Cluj, precursorul legal al Universității de Artă Teatrală din Târgu-Mureș, a fost înființat în 1946 prin Decretul-lege nr. 276 din 9 aprilie, semnat de Regele Mihai I, de ministrul Artelor, Mihail Ralea și de ministrul Finanțelor, Gheorghe Tătărescu.¹⁴

¹³ https://www.usab-tm.ro/USAMVBT_Istoric_ro_37.html, accesat decembrie 2018.

¹⁴ <http://www.uat.ro/despre-universitate/istoric-documente-de-infiintare.html>, accesat decembrie 2018.

- 1948 – În contextul reformei învățământului de atunci, prin Ordinul Ministerului Învățământului Public nr. 263.327/1948 s-a înființat la Cluj Institutul Român de Artă cu facultățile de muzică, actorie și dans și Institutul Maghiar de Artă, cu facultățile de muzică, regie de teatru, actorie dans, în cadrul căruia s-au continuat programele de studii superioare începute în Conservator.
- 1950 – Prin unificarea facultăților de teatru din cele două Institute de Artă a luat ființă Institutul de Teatru „Szentgyörgyi István” cu predare în limba română și în limba maghiară.
- 1954 – Secția română și specializarea regie de la secția maghiară a Institutului de Teatru „Szentgyörgyi István” din Cluj au fost transferate la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” din București, iar specializarea actorie a secției maghiare, cu păstrarea titlaturii inițiale a instituției, la Târgu-Mureș.
- 1962 – A fost inaugurat Teatrul Studio, cu 200 de locuri, dotat cu infrastructura necesară, care a devenit în timp scurt un teatru cu realizări artistice recunoscute în țară.
- 1972 – Au fost reluate studiile de regie în limba maghiară, absolvite de o singură promoție.
- 1976 – S-a reînființat linia de studiu în limba română, specializarea actorie.
- 1991 – S-a reorganizat studiul în domeniul regiei de teatru.
- 1992 – Denumirea instituției se transformă din Institutul de Teatru „Szentgyörgyi István” în „Academia de Artă Teatrală” din Târgu-Mureș.
- 1992 – S-a organizat prima conferință științifică în domeniul științelor teatrale cu participare internațională.
- 1995 – S-a înființat specializarea teatrologie.
- 1998 – Prin Hotărârea Guvernului României nr. 57/2 februarie 1998 denumirea instituției se transformă din Academia de Artă Teatrală în Universitatea de Artă Teatrală din Târgu-Mureș.
- 2009 – Prin HSG nr. 1093/2009 denumirea Universității s-a schimbat din Universitatea de Artă Teatrală din Târgu Mureș în Universitatea de Arte din Târgu Mureș.

3.4.6. Universitatea din Craiova

Demersurile de întemeiere a unei instituții universitare în inima Olteniei au fost încununuate prin Legea nr. 138 pentru înființarea și organizarea Universității din Craiova și a Eforiei ei, promulgată de Majestatea Sa, Regele Mihai I, la 21 aprilie 1947 și publicată în Monitorul Oficial al Regatului României (25 aprilie 1947).¹⁵

¹⁵ <http://www.ucv.ro/despre/istoric/infiintare.php>, accesat decembrie 2018. Sursă: *Monografia Universității din Craiova*, 2008, Editura Universitaria, Editura Beladi, coordonatori Ion Vladimirescu, Dumitru Otovescu.

În pofida prevederilor legale, Universitatea din Craiova a funcționat, inițial, doar prin intermediul Facultății de Agronomie (specializarea Îmbunătățiri funciare și geniu rural), celelalte facultăți neputând fi organizate pentru a-și deschide cursurile (în anul școlar 1947-1948 și anii imediat următori).

Evoluția Institutului Agronomic în perioada 1948-1962 a implicat apariția de noi catedre și specializări (Agricoltura și pedologie, Fitotehnie, Zootehnie, Organizarea Întreprinderilor Agricole de Stat (IAS), Botanică, Chimie-fiziologie vegetală și, respectiv, fizico-matematici, mecanică, tractoare auto, mașini agricole, reparații ș.a.). În paralel, a crescut numărul studenților, de la 362, câți erau în anul universitar 1948-1949, la 1.088, în anul 1957-1958 și s-a dezvoltat baza materială (laboratoare, ateliere, centre experimentale). În anul 1965, s-a încheiat etapa preliminară a organizării învățământului superior din Craiova, care, prin intermediul Institutelor Agronomic, Tehnic și Pedagogic de trei ani, a pus bazele unei pregătiri academice competente (acoperind o arie largă a domeniilor de specialitate: agricol, horticol, electrotehnic, filologic, pedagogic ș.a.) și a unui corp profesoral capabil să orienteze demersul educativ și în alte direcții de specializare. S-au constituit, astfel, premisele și condițiile (științifice, didactice și administrative) necesare înființării și consolidării unui centru universitar la Craiova.

Statutul juridic al Universității din Craiova a fost reconfirmat prin Hotărârea Consiliului de Miniștri al RSR nr. 894/27 august 1965 (publicată în Buletinul Oficial al RSR nr. 2, din 10 septembrie 1965).

3.4.7. Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați este o instituție de învățământ superior de stat. Aceasta a fost înființată în anul 1974 și funcționează conform Decretului 105/1974¹⁶. În anul 1991, conform Ordinului Ministrului s-a stabilit denumirea universității în Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați care are o Cartă Universitară ale cărei prevederi sunt în concordanță cu legislația națională și cu principiile

Spațiului European al Învățământului Superior și sunt cunoscute de membrii comunității universitare. Istoria învățământului superior din Galați cuprinde următoarele etape:

- 1948 – înființarea Institutului de Îmbunătățiri Funciare.
- 1951 – înființarea Institutului Mecano-Naval.
- 1953 – comasarea Institutului Mecano-Naval cu Institutul Agronomic și cu Institutul de Pescuit și Piscicultură (transferate din alte centre universitare) și crearea Institutului Tehnic din Galați.

¹⁶ <http://ugal.ro/informatii/despre/istoric>, accesat decembrie 2018.

- 1955 – comasarea Institutului Tehnic cu Institutul de Industrii Alimentare din București.
- 1957 – transformarea Institutului Tehnic în Institutul Politehnic.
- 1959 – înființarea Institutului Pedagogic și mutarea la Iași a Institutului de Îmbunătățiri Funciare.
- 1974 – crearea Universității din Galați prin unirea Institutului Politehnic cu Institutul Pedagogic (Decretul Consiliului de Stat din 20 martie 1974).
- 1991 – Universitatea din Galați devine Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați (Hotărârea Guvernului din 4 ianuarie 1991).

3.4.8. Universitatea „Transilvania” din Brașov

Începutul și dezvoltarea învățământului universitar în Brașov își au originea în vechile tradiții culturale și climatul cultural intens al orașului. Aici, creația tehnică și științifică inginerescă – bine cunoscută – activitatea artistică creatoare în domeniile literaturii și culturii populare, cât și studiile intensive din numeroasele școli de toate gradele, se contopesc într-o armonie desăvârșită.¹⁷

Dintre cele mai importante repere cu privire la începutul și afirmarea acestui centru cultural menționăm: prima școală românească din Scheii Brașovului, care a fost fondată cu cinci secole în urmă, primele tipărituri ale Diaconului Coresi în limba română, Gimnaziul german Johannes Honterus, activitatea de întreținere a spiritului național condusă de cunoscutul om de litere George Barițiu și „Gazeta de Transilvania” fondată de către acesta, asociația culturală Astra, care a avut un rol conducător în formarea conștiinței naționale, prima școală românească de comerț, precum și contribuțiile unor personalități ca: Andrei Mureșanu, Gheorghe Dima, Iacob Mureșianu, Octavian Goga, Șt.O. Iosif, Sextil Pușcariu, Valeriu Braniște, Tiberiu Brediceanu, Ilie Cristea și alții.

Scurt istoric al Universității „Transilvania” din Brașov

- **1940** S-au pus bazele învățământului superior în Brașov, în cadrul Academiei de Comerț și Studii Industriale.
- **1948** Înființarea Institutului de Silvicultură.
- **1949** Înființarea Institutului de Mecanică.
- **1953** Institutul de Silvicultură devine Institutul Forestier și în urma fuzionării dintre acesta și Institutul de Mecanică s-a format Institutul Politehnic din Brașov.

¹⁷ <http://old.unitbv.ro/DespreUTBv/Istoric.aspx>, accesat decembrie 2018.

- **1959** Înființarea în cadrul Institutului Politehnic a secției de Industrializare a Lemnului.
- **1960** A fost înființat Institutul Pedagogic (Matematica, Fizică-Chimie, Biologie), iar ulterior în anul 1969 s-a înființat Catedra de Muzică.
- **1964** În cadrul Institutului Politehnic se înființează secția de Tehnologii de Fabricație.
- **1971** Prin fuzionarea celor două institute, respectiv cel Politehnic și cel Pedagogic s-a format Universitatea din Brașov.
- **1991** La propunerea Senatului Universității din Brașov, prin nota Guvernului României din 04.01.1991 și Ordinul Ministrului Învățământului și Științei nr. 4894 din 22.03.1991, noua titulatură a universității a devenit Universitatea Transilvania din Brașov.

3.4.9. Universitatea din Petroșani

Universitatea din Petroșani are o lungă și frumoasă tradiție, fiind continuatoarea *Institutului de Mine*, care a funcționat în București peste 80 de ani, iar din anul universitar 1957-1958 a funcționat la Petroșani¹⁸. Doar câteva universități se pot mândri cu o asemenea descendență atestată prin decretul domnitorului A.I. Cuza din 1864 de înființare a „Școlii de Ponți și Șosele, Mine și Arhitectură”.

După anul 1990, prin diversificarea domeniilor și specializărilor universitare, Institutul de Mine din Petroșani a devenit Universitatea Tehnică (1991) și apoi Universitatea din Petroșani (1995).

Repere istorice

- 1864 – Școala de Ponți și Șosele, Mine și Arhitectură din București;
- 1867 – Școala de Poduri, Șosele și Mine din București, cu o secție de Mine;
- 1920 – Școlile Politehnice de la București și Timișoara cu secții de Mine și Metalurgie;
- 1938 – Secțiile de Mine și Metalurgie se transformă în Facultăți;
- 1948-1952 – Institutul de Geologie și Tehnică Minieră din București;
  - Institutul de Minereuri Neferoase din Brad;
  - Institutul Cărbunelui din Petroșani;
- 1952-1957 – Institutul de Mine din București;
  - Institutul de Mine din Petroșani;

¹⁸ <https://www.upet.ro/istoric/>, accesat decembrie 2018.

- 1957 – Întregul învățământ superior minier din România se concentrează la Institutul de Mine din Petroșani;
- 1991 – Universitatea Tehnică din Petroșani;
- 1995 – Universitatea din Petroșani.

3.4.10. Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești

Învățământul superior românesc de petrol și gaze propriu-zis a început în anul 1948, când a fost înființat Institutul de Petrol și Gaze (IPG) din București prin Decretul nr. 175 din 03.08.1948, pentru Reforma Învățământului, emis de Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare România și Decizia Ministerului Învățământului nr. 263/327 din 25.10.1948.¹⁹ Institutul avea ca principal

obiectiv pregătirea inginerilor pentru toate sectoarele industriei de petrol și gaze. Înființarea acestuia s-a bazat, în principal pe istoria, tradiția și nivelul tehnico-științific al realizărilor industriei de petrol și gaze din România de la începutul acesteia și până la momentul respectiv. Institutul de Petrol și Gaze a inclus inițial două facultăți cu durata studiilor de patru ani, și anume: Facultatea de Foraj-producție; Facultatea de Prelucrare a Țiteiului.

La 15.09.1967 a început transferul institutului din București la Ploiești, unde a fost înființat Institutul de Petrol din Ploiești. Acesta și-a început activitatea în anul universitar 1967-1968 cu anul I al Facultății de Mașini și Utilaj Petrolier, cu un campus organizat într-o locație în care trebuia să funcționeze un liceu economic. Institutul din Ploiești a funcționat în paralel cu cel din București până în anul 1975, când s-a finalizat transferul facultăților din București la Ploiești, cu excepția celei de Geologie, care a rămas în cadrul Universității din București.

În această structură, institutul a asigurat pregătirea inginerilor și subinginerilor pentru toate sectoarele industriei de petrol și gaze, cu excepția celui de geologie, pentru care pregătirea s-a făcut în cadrul Facultății de Geologie a Universității din București și ulterior și ale celor din Cluj și Iași.

În continuare vor fi prezentate principalele transformări care au apărut în cadrul Facultății de Utilaj Tehnologic.

În anul 1968, în perioada de transfer de la București la Ploiești, au fost introduse și cursurile de subingineri, cu durata de trei ani, la specializările electromecanică tehnologică la Ploiești. În anul 1970 a fost introdusă la Ploiești și specializarea utilaj

¹⁹ <http://ime.upg-ploiesti.ro>, accesat decembrie 2018.

chimic și petrochimic. Începând cu anul 1972 au fost introduse treptat și cursuri serale pentru ingineri, la specializările mașini și utilaj petrolier (din 1972), respectiv pentru subingineri, la specializarea utilaj chimic și petrochimic (din 1972). În aceeași perioadă, au fost extinse activitățile de doctorat la toate specializările de profil din facultate, activități desfășurate sub conducerea unor cadre didactice de mare valoare. În acest mod, numeroși ingineri din institut, cercetare, proiectare, producție, din țară și din străinătate, au obținut titlul științific de „Doctor inginer” la specializările existente. În același timp au fost introduse și dezvoltate o serie de cursuri postuniversitare pentru diverse specializări și/sau domenii. Astfel, au fost organizate cursuri postuniversitare, cu durata de un an și în cadrul Facultății de Utilaj Tehnologic în care se aprofundau unele domenii studiate în facultate sau se obțineau cunoștințe și competențe în alte specializări ca, de exemplu, forajul sondelor și exploatarea zăcămintelor de petrol marine, forajul și exploatarea sondelor de mare adâncime, procese moderne de prelucrare a petrolului, petrochimie, transportul hidrocarburilor, utilaj petrolier de schela și rafinărie, tehnologii moderne de fabricare a utilajului petrolier, tribologie, coroziune ș.a. În această structură, cu trei facultăți, cu unele modificări neesențiale, privind denumirile facultăților, catedrelor și specializărilor, Institutul de Petrol și Gaze din Ploiești a funcționat până în anul 1992, când a devenit universitate.

3.4.11. Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad (fostul Institut de subingineri)

Universitatea „Aurel Vlaicu” este o universitate de stat acreditată din Arad înființată în 1972 (ca institut de subingineri)/1990 (ca universitate).²⁰

Intellectualitatea plaiurilor arădene a militat, de-a lungul timpului, pentru înființarea unei instituții de învățământ superior în Arad. Primele documente istorice care atestă aceste eforturi sunt cele referitoare la înființarea Preparandiei în anul 1812, a Institutului Clerical Teologic în anul 1822, a Conservatorului de muzică în anul 1833. Toate acestea anticipau ideea marilor deschizători de drumuri de a pune fundația învățământului superior în aceste locuri. Cărturari de seamă precum episcopul Ghenadie Raț în anul 1850, Ioan Popovici-Desseanu în anul 1871, Vasile Goldiș în anul 1906, Onisifor Ghibu în anul 1915, Ion Montani în anul 1924, precum și memoriile și eforturile multor altor personalități arădene dovedesc marea dorință a cărturarilor vremii de a avea un centru universitar în Arad.

²⁰ <http://www.uav.ro/ro/universitate/prezentarea-universitatii/istoric>, accesat decembrie 2018.

Prima instituție de învățământ superior în Arad și-a deschis porțile în anul 1948 și a fost un Institut de agricultură cu două facultăți, și anume: Facultatea de Zootehnie și Facultatea de Medicină Veterinară. Acest Institut, din păcate a funcționat doar nouă ani, întrerupându-i-se brusc activitatea în anul 1957.

Cu toate eforturile depuse nu s-a mai reușit deschiderea porților unei instituții de învățământ superior în Arad, din cauza rigidității sistemului de învățământ din acea perioadă, până în anul 1972 când a luat ființă în cadrul Institutului Politehnic din Timișoara Facultatea de Subingineri din Arad care a funcționat sub această formă până în anul 1990.

După Revoluția din anul 1989, marii iubitori ai Aradului și ai culturii acestuia, militanți pentru continuitatea istoriei de învățământ superior arădean, s-au unit în data de 24 ianuarie 1990 în Sala de Consiliu a Întreprinderii de Vagoane Astra Arad (cadre didactice de la Facultatea de Subingineri, reprezentanți ai administrației publice locale, reprezentanți în foruri de conducere a mai multor întreprinderi și institute de cercetare din Arad).

După multă muncă, mult efort și multe deplasări la București, în 18 mai 1990 se publică Hotărârea Guvernului României nr. 567 prin care ia ființă Institutul de Învățământ Superior din Arad, astfel fiind răsplătite eforturile atâtor militanți pentru învățământ superior la Arad. În cadrul Institutului funcționa Facultatea de Inginerie cu următoarele specializări din profilul mecanic, profilul textile-pielărie, profilul chimie și profilul Tehnologia produselor alimentare.

Prin Nota Guvernului României din 04 ianuarie 1991 și a Ordinului ministrului învățământului și științei nr. 4894 din 22.03.1191, denumirea instituției se schimbă din Institutul de Învățământ Superior din Arad în Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad.

În ședința din 25-26 ianuarie 1991, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române analizează solicitarea Episcopiei Aradului nr. 141/1991 privind reînființarea Institutului Teologic universitar din Arad, institut menit a fi continuatorul Institutului Teologic care a funcționat în perioada 1812-1948 la Arad și dispune Episcopiei Aradului să întreprindă toate demersurile necesare pentru reînființarea institutului.

Astfel în mai 1991, Facultății de Inginerie i se adaugă și Facultatea de Teologie cu profilul Teologie, specialitatea Teologie ortodoxă, tipul de învățământ zi și fără frecvență.

În anul 1992 Facultatea de Teologie va avea două specializări, și anume: Teologie Ortodoxă Pastorală și Teologie Ortodoxă – Litere (limba și literatura română).

Începând cu anul universitar 1993-1994, având la bază adresa Ministerului Educației Naționale nr. 1346 din 17 septembrie 1993, în cadrul Facultății de Inginerie a luat ființă și profilul economic.

În Hotărârea de guvern nr. 568/28 iulie 1995 apare Facultatea de Inginerie și Științe Economice și Facultatea de Teologie.

Drept urmare a acestei extinderi s-a schimbat denumirea facultății de inginerie în Facultatea de Inginerie și Științe Economice, titulatură sub care a funcționat până în luna octombrie 1999.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 866 din 28 octombrie 1999 s-a reorganizat Facultatea de Inginerie și Științe Economice și au fost înființate două facultăți: Facultatea de Inginerie și Facultatea de Științe Economice.

Facultatea de Inginerie Alimentară, Turism și Protecția Mediului a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad a fost înființată în anul 2002 conform HG nr. 410/25.04.2002.

Facultatea de Științe Umaniste și Sociale a fost înființată în anul 2003 în urma autorizării specializărilor *Limba și literatura română - limba și literatura engleză și Administrație publică*. Tot în anul 2003 se înființează *Facultatea de Științe Exacte* cu două domenii de studii: **Matematică și Informatică**.

În anul 2005 se înființează alte două facultăți: Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Asistență Socială și Facultatea de Educație Fizică și Sport, iar în anul 2010 se înființează Facultatea de Design.

În decursul anilor Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad s-a dezvoltat, acreditându-și noi specializări/programe de studii de licență, noi programe de studii/specializări de master (la ora actuală funcționează 32 programe de studii universitare de licență, forma de învățământ cu frecvență și 31 programe de studii de master) și chiar două domenii de studii universitare de doctorat în Filologie și Teologie.

3.4.12. Institutul de silvicultură și exploatarea lemnului în Câmpulung Moldovenesc

Institutul de Silvicultură Câmpulung Moldovenesc a luat ființă ca urmare a apariției Decretului Lege nr. 175 publicat în Monitorul Oficial nr. 177 din 3 august 1948 pentru „Reforma învățământului public” din Republica Populară Română și prin decretul nr. 312 publicat în Monitorul Oficial nr. 261 din 9 noiembrie 1948 pentru reorganizarea învățământului superior.²¹

Prin aceste reforme s-a urmărit realizarea unei mai ample dezvoltări a rețelei unităților de învățământ de toate gradele și toate specialitățile, cu o repartizare cât mai largă pe teritoriul țării. Faptul a condus la crearea posibilităților de cuprindere a unui număr cât mai mare dintre copiii și tinerii țării, indiferent de posibilitățile lor materiale, în procesul de învățământ.

Unitățile de învățământ superior existente s-au transformat: numărul facultăților, și ca urmare al specialităților, a crescut și au căpătat o amploare teritorială corespunzătoare specificului productiv. Tineretul universitar se putea astfel pregăti mai temeinic prin împletirea imediată a învățământului teoretic cu cel practic, cu producția.

²¹ <http://www.bucovina-forestiera.ro/article/din-istoria-padurilor-si-a-silviculturii-din-bucovina/>, accesat decembrie 2018.

Învățământul silvic superior dinaintea reformei era încadrat începând din anul 1925 la fosta Școală Politehnică din București ca o facultate aparte, denumită „Secția silvică sau „Secția F”. El avea un destul de mare număr dintre disciplinele tehnice generale și comune cu diferite alte facultăți ale Politehnicii, adică cu construcțiile, cu electromecanica, chimia industrială și cu minele, aceasta datorită caracteristicilor de înaltă tehnicitate ale profesiei de silvicultor.

Prin noua reformă, Școala Politehnică se transformă într-un institut, în care toate facultățile de alte specialități decât mecanică, mașini, metalurgie, electrotehnică și chimie, adică construcțiile, minele, petrolul, silvicultura, devin institute separate.

Învățământul silvic se scindează și el în trei specialități, care devin facultăți cu caracter diferit și se repartizează în institute cu următoarea distribuție și repartitie teritorială:

La București: Institutul de exploatarea și industrializarea lemnului, cu două facultăți:

- Facultatea de exploatarea pădurilor, transportul și prelucrarea lemnului;
- Facultatea de industrializarea lemnului.

La Brașov: Institutul de silvicultură, cu o singură facultate, având profilul „Cultura Pădurilor”.

La Câmpulung Moldovenesc: Institutul de silvicultură și exploatarea lemnului, cu două facultăți:

- **Facultatea de cultura pădurilor;**
- **Facultatea de exploatarea, prelucrarea și transportul lemnului.**

3.4.13. Institutul Teologic Protestant din Cluj-Napoca

1895 – Biserica Reformată din Ardeal a hotărât transferarea Academiei la Cluj, construind o clădire nouă și modernă pentru aceasta. În această clădire funcționează și în prezent Institutul Teologic Protestant. Academia din Cluj și-a început activitatea didactică la data de 15 septembrie 1895

sub denumirea Facultatea Teologică Evanghelic-Reformată al Eparhiei din Ardeal. Academia din Aiud și-a continuat activitatea didactică în forma de gimnaziu bisericesc.²²

1948 – În clădirea Facultății Teologice Evanghelic-Reformate din Cluj s-a înființat Institutul Teologic Protestant de Grad Universitar în temeiul Legii Cultelor, Decretul nr. 177/1948 (art. 44-52) în urma Deciziei Ministerului Cultelor nr. 42.898/1948, unind într-o instituție comună formarea viitorilor preoți pentru cele patru biserici protestante istorice din România: Biserica Reformată, Biserica Evanghelică CA,

²² <http://proteo.cj.edu.ro/ro/institut/istoric/reformat>

Biserica Evanghelică CASP și Biserica Unitariană. Conform art. 16. litera b. al Deciziei Institutului Teologic Protestant de Grad Universitar din Cluj este abilitat să organizeze studii de doctorat. Conform acestor acte normative controlul statului: aprobarea planurilor de învățământ, atestarea diplomelor de licență și de doctor în teologie, aprobarea numirilor cadrelor didactice, confirmarea titlurilor didactice de conferențiar universitar și profesor universitar a fost exercitat de către Ministerul Cultelor, respectiv Departamentul Cultelor sau Secretariatul de Stat pentru Culte.

În cadrul Institutului Teologic Protestant de Grad Universitar s-au înființat: Facultatea de Teologie Reformată Didactică cu sediul în incinta Institutului și Facultatea Reformată Sulyok István cu sediul la Oradea.

3.4.14. Academia Tehnică Militară din București

Formarea inginerilor pentru nevoile armatei a fost o preocupare mai veche în România care datează din perioada anilor 1924-1925²³. Documente din anii 1930-1932 atestă preocupări privind înființarea unei structuri tehnice a armatei, care era imperios necesară pentru asigurarea capacității de luptă a acesteia. Prin Legea nr. 72 din 11.03.1932 s-a înființat Corpul tehnic militar, ca organism cu atribuții specifice în armata română. Corpul tehnic militar a creat o instituție de învățământ tehnic în care inginerii erau specializați pentru rezolvarea problemelor specifice armatei și confirmați în diferite arme.

Ofițerii ingineri s-au pregătit, de asemenea, în instituții civile de învățământ superior, în profiluri și specializări de interes pentru nevoile armatei.

Procesul ce a urmat, de tehnicizare rapidă a armatei, a impus, cu necesitate, înființarea unei instituții militare de învățământ tehnic superior care să satisfacă, sub raport calitativ și cantitativ, nevoia de ofițeri ingineri pentru armata română.

Academia Tehnică Militară a fost înființată la data de 15.09.1949, prin Decretul nr. 371 din 14.09.1949, având drept scop „să formeze ofițeri ingineri, cu o pregătire corespunzătoare specificului tehnic al diferitelor arme, necesari pentru încadrarea comandamentelor, unităților, formațiunilor și instituțiilor militare de specialitate”.

Structura inițială a academiei cuprindea comanda, facultățile (Armament și Muniții; Tancuri și Moto-mecanizate; Aviație; Transmisiuni; Marină), secțiile și birourile de învățământ și cercetare științifică, compartimentele de logistică, compartimentele de pregătire de luptă etc. Structura a fost modificată, de-a lungul anilor, în funcție de factori obiectivi și de conjunctura politico-militară.

²³ <http://www.mta.ro/scurt-istoric/>, accesat decembrie 2018.

În anul 1952, prin Ordinul Marelui Stat Major, denumirea instituției a fost schimbată în Academia Militară Tehnică.

În luna august 1953, în urma susținerii examenului de stat, a absolvit prima promoție de ingineri militari din armata română. Cei 69 de absolvenți au primit titlul de inginer militar în specializări din profilurile mecanic și electric.

La 16 octombrie 1954, în baza Decretului nr. 439, Academiei Militare Tehnice i s-a încredințat Drapelul de luptă.

În anul universitar 1956-1957, Academia Militară Tehnică a fost reorganizată pe patru facultăți: Armament; Mecanică; Transmisiuni; Construcții militare și Geodezie.

Durata studiilor în Academia Militară Tehnică a fost inițial de patru ani, din 1953 de cinci ani, iar din 1957 de cinci ani și jumătate. La terminarea studiilor, după susținerea examenului de stat, absolvenților li s-au acordat diplome de ingineri militari care confereau titularului aceleași drepturi cu ale inginerilor pregătiți în învățământul politehnic civil.

În academie și-au desfășurat activitatea personalități ale învățământului și cercetării științifice din țara noastră, care au contribuit, prin eforturile lor, la creșterea și consolidarea prestigiului acestui lăcaș de învățământ militar românesc: Aurelian Stan, Constantin Aramă, Vasile Bianu, Elie Carafoli, V.N. Constantinescu, Panait Mazilu, Victor Sahini, Victor Valcovici, Andrei Țugulea, Ioan S. Antoniu, Mihai Niță, George Baranescu, C. Belea, Colonescu Bujor, Vasile Cătuneanu, Ion Elianu, Mihai Ghermănescu, Dan Ghiocel, Constantin Ifrim, Leon Livovschi, Iorgu Nicula, Alexandru Stoenescu, Gheorghe Sabac, Gabriela Teodorescu, Luca Teodoriu, Dumitru Voiculescu și alte personalități. Între anii 1960 și 1990, învățământul superior tehnic militar s-a desfășurat în facultățile: Facultatea Tehnică de Arme; Facultatea de Tancuri și Auto; Facultatea de Electronică; Facultatea de Construcții (denumite în anumite perioade „secții”), incluse în cadrul Academiei Militare Generale, sub conducerea nemijlocită a locuitorilor comandantului Academiei:

- Gl. mr. ing. Iosif Burlacu (1959-1969);
- Gl. lt. ing. Horea Morariu (1969-1982);
- Gl. mr. dr. ing. Ion Angheloiu (1965-1990).

Revoluția din decembrie 1989 a permis o adevărată renaștere a învățământului și cercetării științifice. Noul statut al Academiei Tehnice Militare – instituție militară de învățământ politehnic superior, de sine stătătoare – a fost stabilit prin Hotărârile Guvernului României nr. 550/1990 și nr. 612/1992.

Academia Tehnică Militară este acreditată prin Hotărârile Guvernului României nr. 225/1995, nr. 294/1997, nr. 442/1998, nr. 535/1999, nr. 696/2000 și nr. 410/2002, să formeze ingineri în specializările necesare Ministerului Apărării Naționale, precum și altor beneficiari din țară (Ministerul de Interne, Serviciul de Telecomunicații Speciale, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Protecție și Pază, Serviciul de Informații Externe) și din străinătate.

3.4.15. *Academia de Poliție „Al. Ioan Cuza” București (fosta Școală de Ofițeri Miliție din București)*

Academia de Poliție „Al. Ioan Cuza” București a fost înființată în anul 1949 sub numele de Școală de Ofițeri Miliție din București.

²⁴ În baza art. 3 din Decretul nr. 25/1949, pentru înființarea Miliției, și art. 6 din Statutul personalului Miliției, prin Decizia MAI nr. 2S75 din 20 octombrie 1949 și Ordinului de zi nr. 66 din 22 octombrie 1949 al Directorului General al Miliției, s-a hotărât înființarea Școlii de Ofițeri Miliție din București în localul Școlii de Sergenți majori din Bulevardul Ilie Pintilie, Comandantul școlii fiind lt. col. Damian Ion.

1951-1953 – *Școala Centrală de Ofițeri Miliție din București*. Prin Ordinul Directorului General al Miliției nr. 87.777 din 22 iulie 1951, Serviciul Organizare a comunicat că „începând cu această dată Școala Ofițeri de Miliție se va numi Școala Centrală de Ofițeri Miliție din București”. La data de 30 septembrie 1952 comandant al Școlii Centrale de Ofițeri Miliție din București a fost numit lt. col. Dumitrescu Romulus, în baza Ordinului Directorului General al Miliției (Direcția Cadre nr. 829.129, și a Ordinului de Front nr. 121 din 2 octombrie 1952). În cursul lunii septembrie Școala Centrală de Ofițeri Miliție din București s-a mutat din localul din Bulevardul Ilie Pintilie nr. 5 în localul din Strada Dobrogeanu Gherea nr. 3.

1972-1990 – *Școala Militară de Ofițeri a Ministerului de Interne*. În anul 1972 prin Ordinul Ministrului de Interne al Republicii Socialiste România nr. 04045 din 01.07.1972 se înființează Școala Militară de Ofițeri a Ministerului de Interne, instituție de învățământ superior, prin desființarea Școlii Militare pentru pregătirea și perfecționarea Ofițerilor de securitate și a Școlii Militare de Ofițeri MAI. Totodată i se atribuie și indicativul militar unic U.M. 0828 București.

1990-1991 – *Școala Militară Superioară de Ofițeri a Ministerului de Interne*. Prin Hotărârea Guvernului României nr. 431 din 25 Aprilie 1990 se înființează Școala Militară Superioară de Ofițeri a Ministerului de Interne, instituție militară de învățământ superior cu autonomie universitară, subordonată Ministerului de Interne. În cadrul Școlii Militare Superioare de Ofițeri a Ministerului de Interne se organizează Facultatea de Poliție, pentru armele: poliție, penitenciare, pașapoarte-puncte de control trecere frontieră, pompieri, trupe de pază și ordine, echivalentă cu studii juridice superioare.

Prin Hotărârea Guvernului României nr. 1305 din 15 decembrie 1990, pentru modificarea Hotărârii Guvernului României nr. 431 din 25 Aprilie 1990 privind înființarea Școlii Militare Superioare de Ofițeri a Ministerului de Interne și stabilirea

²⁴ <http://www.academiadepolitie.ro/istoric.html>, accesat decembrie 2018.

denumirii acestei școli, Școlii Militare Superioare de Ofițeri a Ministerului de Interne i se atribuie denumirea de „Alexandru Ioan Cuza” (art. 2) 1991-prezent – Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”.

1991 - **Prezent Academia De Politie „Alexandru Ioan Cuza”** Prin Hotărârea Guvernului României nr. 137 din 25 februarie 1991 se înființează Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, instituție militară de învățământ superior cu autonomie universitară, subordonată ministrului de interne.

3.4.16. Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu (fosta Școală Militară de Ofițeri Activi „Nicolae Bălcescu”)

Actul de naștere al Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, succesoare și continuatoare a tradițiilor militare și educaționale ale primei școli militare românești, a fost dat prin Porunca Domnească nr. 36, din 13 iunie 1847, a domnitorului Gheorghe Bibescu. Înființarea primei școli militare de ofițeri la București a reprezentat un moment important al dezvoltării societății românești.²⁵

Necesitatea formării unui corp de ofițeri care să instruiască și să conducă trupele în caz de nevoie pentru apărarea Țărilor Române a fost foarte bine înțeleasă de intelectualitatea românească de la mijlocul veacului al XIX-lea. Înființarea primei școli de ofițeri a marcat, de fapt, începutul învățământului militar românesc. S-a inaugurat un sistem de pregătire a ofițerilor ce există în toate armatele moderne în instituții de învățământ cu profil specific militar.

În anul 1900 au avut loc noi modificări în structura organizatorică a învățământului și în pregătirea elevilor. În noul Regulament al școlii se preciza că rolul acesteia era de a forma ofițeri pentru trei specialități militare: infanterie, cavalerie și administrație. Majoritatea cursurilor erau comune, diferențierile limitându-se la unele cursuri specifice și la exercițiile tactice aplicative. Se acordă o atenție sporită caracterului practic al învățământului. Tot atunci s-a revenit la vechea denumire și anume „Școala Militară de Infanterie și Cavalerie”. În anul următor, 1901, Secția de administrație a fost desființată, iar în anul 1907 Secția de cavalerie a fost mutată la Târgoviște, școala rămânând să pregătească, în continuare, numai ofițeri de infanterie.

În anul 1910, un nou Regulament al „școalelor” militare unifică normele de desfășurare a învățământului militar pentru toate instituțiile de acest gen. Pentru prima dată într-un singur articol normativ au fost incluse toate chestiunile referitoare la

²⁵ <http://www.armyacademy.ro/istoric.php>, accesat decembrie 2018.

pregătirea ofițerilor activi și a celor de rezervă. A rămas în vigoare până la Primul Război Mondial. Cu foarte mici modificări, organizarea școlii a avut aceeași configurație și în anii neutralității României. Programele de învățământ puneau un accent mai mare pe cunoștințele practice. Între anii școlari 1914-1915 și 1915-1916 școala a dat un număr de 648 de ofițeri.

Intrarea României în Primul Război Mondial și evoluția nefavorabilă a acțiunilor militare în lunile septembrie – octombrie 1916 pe fronturile din Transilvania și Dobrogea au determinat ca Marele Cartier General să ordone evacuarea școlii în Moldova. Școala de Infanterie a fost evacuată la Botoșani, în octombrie 1916 și a revenit la București, la începutul anului școlar 1918-1919, înglobând în acel an și Secția de geniu.

Constituirea României Mari a determinat sporirea numărului de unități și mari unități militare, corespunzător nevoilor rezultate din noile realități și încadrarea lor cu ofițeri. Și cum Școala Militară de Ofițeri de Infanterie nr. 1 din București nu putea face față unei asemenea cerințe, s-a decis că este necesar să se înființeze o a doua instituție de învățământ cu același profil, la Sibiu.

Pe baza propunerii Ministrului de Război, generalul Ioan Rascanu, regele Ferdinand a dat Decretul nr. 5376/1920, în care la art. 1 se preciza: „Se înființează, la Sibiu, pe ziua de 1 iulie 1920, a doua școală militară de infanterie (...)”. La conducerea școlii a fost numit locotenent-colonelul Cristea Vasilescu (comandant între 1920-1928), ofițer de stat major, veteran din Primul Război Mondial. Tot atunci, școlii i s-a înmănat Drapelul de luptă. Cele două școli militare de ofițeri au funcționat în paralel la București și Sibiu până în anul 1932, când acestea au fost unificate.

Prin Înalțul Decret nr. 2198/1932 se dispunea ca Școala Militară de Infanterie nr. 1 București să fuzioneze cu Școala Militară de Infanterie nr. 2 Sibiu, iar noua instituție să poarte numele Școala de Ofițeri de Infanterie „Principele Carol”. Începând din anul 1932, Școala de Ofițeri din Sibiu a rămas singura instituție de învățământ care pregătea ofițeri în arma infanterie.

La 1 iulie 1961 instituția a fost reorganizată, în cadrul școlii din Sibiu intrând școlile de artilerie, geniu, transmisiuni, chimie și intendență. Noua instituție a primit numele de Școala Militară de Ofițeri „Nicolae Bălcescu”. Tot atunci, instituția s-a mutat în actuala locație, unde funcționează și astăzi.

Din 1978 și până în august 1991, Școala Militară de Ofițeri Activi „Nicolae Bălcescu” a pregătit cadre în armele și specialitățile: infanterie, grăniceri, chimie, intendență și finanțe. Din august 1991 specialitățile intendență și finanțe s-au constituit într-o școală de sine stătătoare, funcționând în clădirile din Calea Dumbrăvii din Sibiu.

Tot în această perioadă, din 26 aprilie 1973, școala militară din Sibiu a fost prima instituție care a pregătit ofițeri și subofițeri din rândul femeilor în cadrul „Cursului de cadre active de femei ofițeri și subofițeri”.

În conformitate cu Hotărârea Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr. 42 din 13 iunie 1995 și în baza O.G. 26/04.07.1995, al ministrului apărării naționale, privind

concepția reformei învățământului militar, ca urmare a reorganizării acestuia, începând cu data de 15 iulie 1995 s-a constituit Academia Trupelor de Uscat „Nicolae Bălcescu”, cu sediul la Sibiu, înlocuind Institutul Militar de Infanterie și Chimie „Nicolae Bălcescu”. Academia era subordonată Statului Major al Trupelor de Uscat.

3.4.17. Universitatea „Ovidius” din Constanța

Universitatea Ovidius este o instituție de învățământ superior publică fondată în 1961, devenită în 1990 o universitate multidisciplinară, cu programe de studii de licență, masterat și doctorat de calitate, recunoscută de instituții de acreditare naționale și internaționale cu grad de încredere ridicat.²⁶ Cu peste 15.000 de studenți, Ovidius este cea mai mare universitate europeană la Marea Neagră.

Universitatea poartă numele poetului roman Publius Ovidius Naso, care a trăit ultima parte a vieții la Tomis, colonia grecească premergătoare orașului Constanța. Patronul spiritual al universității a lăsat o moștenire culturală întregii umanități, transmitând generațiilor ce vin, prin miturile antice din *Metamorfoze*, un mesaj despre pasiune și dăruire, despre puterea dragostei, despre creație, evoluție și transformare.

3.4.18. Universitatea „Petru Maior” din Târgu Mureș

Tradițiile învățământului academic umanist din Târgu Mureș încep în anul 1960, prin înființarea Institutului Pedagogic de trei ani. Încă de la debut, acesta funcționează cu două secții, pe parcursul anilor fiind pregătite cadre didactice în următoarele specializări: română-istorie, română-maghiară, istorie-geografie, matematică-fizică, chimie, fizică, muzică, matematică, educație fizică, institutori²⁷. În anii următori, chiar dacă profilul umanist s-a transformat într-un profil tehnic, colectivul de cadre didactice de la profilul umanist și-a continuat activitatea în domeniul educațional și științific. În spiritul tradiției universitare, Facultatea de Științe și Litere își începe activitatea în anul 1993, ca o componentă a Universității „Petru Maior” din Târgu-Mureș, alături de Facultatea de Inginerie și de Colegiul Universitar. În momentul de față, în cadrul Facultății de Științe și Litere există o ofertă diversificată de programe de studii,

²⁶ <http://www.univ-ovidius.ro/uoc/prezentare-uoc>, accesat decembrie 2018

²⁷ https://www.upm.ro/Facultati_departamente/stiinte_litere/despre_facstiinte.html, accesat decembrie 2018.

factor stimulator de creare a unei atmosfere propice desfășurării unei activități didactice și științifice la nivelul exigențelor universitare.

- 1960 – înființarea Institutului Pedagogic de 3 ani din Târgu-Mureș (Ordinul Ministrului Învățământului și Culturii nr. 3243/1960);
- 1977 – Institutul de Învățământ Superior din Târgu-Mureș (Decretul Consiliului de Stat nr. 209/1977);
- 1984 – Institutul de subingineri din Târgu-Mureș, subordonat Institutului Politehnic din Cluj-Napoca (Decretul Consiliului de Stat nr. 213/1984);
- 1990 – Institutul de Învățământ Superior din Târgu-Mureș (Ordinul Ministrului Învățământului și Științei nr. 7751/1990);
- 1991 – Universitatea Tehnică din Târgu-Mureș (Ordinul Ministrului Învățământului și Științei nr. 4894/1991);
- 1995 – Universitatea din Târgu-Mureș (Hotărârea de Guvern nr. 568/1995);
- 1996 – Universitatea „Petru Maior” din Târgu-Mureș (Hotărârea de Guvern nr. 676/1996).

3.4.19. Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău

Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău s-a născut și s-a dezvoltat în strânsă legătură cu tradițiile culturale și istorice ale regiunii.²⁸

În 1961 s-a înființat Institutul Pedagogic, cu secțiile: Științe Umaniste, Matematică, Științe Naturale. Acestea li s-au adăugat în 1964 Facultatea de Istorie-Geografie și Facultatea de Educație Fizică, iar în 1976 Facultatea de Inginerie, an când Institutul Pedagogic devine Institutul de Învățământ Superior din Bacău. Tot în acest an, în cadrul Institutului de Învățământ Superior din Bacău, se înființează prima specializare cu profil tehnic, Tehnologia construcțiilor de mașini (TCM). În anul 1984, Institutul de Învățământ Superior este transformat în Institutul de Subingineri din Bacău, subordonat Institutului Politehnic din Iași, iar un an mai târziu, se transferă de la Institutul Politehnic din Iași specializarea Tehnologie chimică anorganică (TCA). În anul 1986, se transfer, tot de la Institutul Politehnic din Iași, specializarea Rețele electrice (RE).

În anul 1990, Institutul de Subingineri din Bacău devine Universitatea din Bacău, în conformitate cu Ordinul nr. 7751/1990 al ministrului Învățământului, care cuprindea două facultăți: Facultatea de Inginerie și, respectiv, Facultatea de Litere și Științe. În perioada 1990-2004, Facultatea de Inginerie și-a dezvoltat aria domeniilor și

²⁸ <http://www.ub.ro/universitatea/despre>, accesat noiembrie 2018.

specializărilor la forma lungă (5 ani, ingineri diplomați) și scurtă (3 ani, ingineri) de învățământ universitar, ajungând până la 11 specializări la forma lungă și 4 specializări la forma scurtă.

În anul 1996, secția de Educație Fizică și Sport din cadrul Facultății de Litere și Științe se transformă în Facultatea de Educație Fizică și Sport. Numele facultății se schimbă, prin Hotărârea de Guvern nr. 916/11.08.2005, în Facultatea de Științe ale Mișcării, Sportului și Sănătății. În iulie 2002, Facultatea de Litere și Științe se divizează în facultăți distincte: Facultatea de Științe și, respectiv, Facultatea de Litere.

Începând cu septembrie 2004, Facultatea de Științe se separă în Facultatea de Științe și Facultatea de Științe Economice. Din anul universitar 2005-2006 toate specializările de lungă și scurtă durată stabilite prin HG nr. 896 din anul 2004 privind „Nomenclatorul specializărilor din învățământul superior” s-au reorganizat în studii de licență, conform HG nr. 88 din 2005.

Din 13 octombrie 2009, conform Monitorului Oficial nr. 684/12.10.2009, Universitatea din Bacău își schimbă denumirea în Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău.

3.4.20. Universitatea de Nord din Baia Mare

În 1961 se înființa la Baia Mare Institutul Pedagogic, format din trei facultăți: Facultatea de Filologie, Facultatea de Matematică și Facultatea de Științe Biologice și Agricole²⁹. În 1974, Institutul Pedagogic este inclus, cu cele trei facultăți, în Institutul de Învățământ Superior din Baia Mare, trecându-se de la învățământul de 3 ani la cel de 4 ani. În 1986, Facultatea de Filologie își întrerupe temporar activitatea, datorită sistării locurilor. În 1990 își reia activitatea și, din 1991, împreună cu Facultatea de Științe, formează Facultatea de Litere și Științe în nou-reorganizata Universitate din Baia Mare.

3.4.21. Universitatea de Vest din Timișoara

Originea Universității de Vest din Timișoara este legată de Decretul-lege nr. 660/30 decembrie 1944, în care se menționa că o universitate trebuia creată în partea de vest a țării. Primele sale facultăți au fost desființate sau au devenit instituții independente. Transformarea acestei instituții de învățământ superior într-o universitate a avut

²⁹ <https://litere.utcluj.ro>, accesat decembrie 2018.

loc la sfârșitul lunii septembrie 1962. În anul 1968 instituția a devenit o universitate de sine stătătoare. A urmat o perioadă dificilă, în special pentru științele umaniste și cele exacte. Domenii ca muzica, artele plastice, istoria, geografia, științele naturii sau chimia au dispărut una câte una, în timp ce filologia și-a restrâns mult activitatea. Drept urmare multe din facultățile universității au fost transferate la alte instituții. Anul 1989, anul revoluției române, a fost un punct de cotitură în dezvoltarea universității. Aceasta a condus la condițiile de astăzi. O schimbare esențială de mentalitate a avut loc în percepția instituției academice, urmând modelul instituțiilor democratice similare din vest. O amplă reformă instituțională a avut loc, începând cu redefinirea misiunii universității, prin stabilirea obiectivelor de urmat pentru realizarea misiunii.

3.4.22. Universitatea din Pitești

Prima școală de învățământ superior din Pitești a luat ființă în anul 1962 și s-a numit „Institutul Pedagogic de 3 ani”, cu specializări pedagogice în Matematică, Fizică, Biologie, Chimie, Filologie și Educație fizică și sport.³⁰ A urmat deschiderea către specializările tehnice, conducând la înființarea Institutului de Subingineri (1969), unite în 1974 sub titulatura de Institutul de Învățământ

Superior. Ulterior au existat diverse alte forme de organizare, într-o perioadă aflându-se în subordonarea Institutului Politehnic București, ajungând în anul 1991, când, după trei decenii de acumulări în acest segment intelectual, a devenit autonomă și a primit denumirea de „Universitatea din Pitești”.

3.4.23. Universitatea „Ștefan Cel Mare” din Suceava (fostul Institut Pedagogic)

Istoria învățământului superior la Suceava a început odată cu crearea, în 1963, a Institutului Pedagogic de 3 ani. De anul 1963 sunt legate transformări importante ale sistemului educațional din România, favorizate de stoparea procesului de sovietizare a societății românești și de revenirea la tradițiile școlare naționale. Înființarea învățământului universitar la Suceava a însemnat, pentru regiunea Bucovina, o urmare firească a eforturilor de

³⁰ <https://www.upit.ro/ro/despre-universitate>, accesat decembrie 2018.

perpetuare și de îmbogățire a tradițiilor culturale și de învățământ formate de-a lungul timpului de școlile domnești din nordul Moldovei, de Academia de la Putna, Institutul Teologic și Universitatea din Cernăuți.³¹ În funcție de forma de organizare, conținutul, structura, obiectivele, scopul, misiunea sa, se pot distinge patru etape parcurse de instituția de învățământ universitar de la Suceava în cele aproape cinci decenii de existență:

- 1963-1975 – etapa Institutului Pedagogic;
- 1976-1984 – etapa Institutului de Învățământ Superior mixt, pedagogic și tehnic;
- 1984-1989 – etapa Institutului de Subingineri;
- din 1990 până în prezent: etapa Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava (USV).

Analiza și descrierea fiecăreia dintre cele patru etape evidențiază caracterul complex și sinuos al politicii școlare universitare din România și reliefează modul în care universitatea suceveană a devenit o instituție modernă de prestigiu în spațiul universitar românesc. Dinamismul și importanța Universității „Ștefan cel Mare” au fost confirmate de Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, care, în urma evaluărilor instituționale externe, i-a acordat, în septembrie 2008, calificativul „grad de încredere ridicat”, cel mai prețios calificativ pe care-l poate primi o universitate din sistemul național de învățământ.

Cele aproape cinci decenii de *Alma Mater Sucevensis* cu dificultăți și adversități, înființări și desființări, cu izbânzile efemere sau durabile pe care le-a reputat, au avut ca rezultat prestigiul pe care universitatea îl are astăzi. În Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava se înțelege că viitorul înseamnă în egală măsură oportunități noi și provocări noi. Promovând munca onestă, asiduă și responsabilă, universitatea își propune să ofere comunității locale, dar și societății contemporane în general, cunoștințe, competențe și resurse umane de valoare.

3.4.24. Universitatea din Oradea

În 1780, a luat ființă la Oradea, o „instituție superioară pentru învățământul filozofic”, transformată în 1788 în Facultate de Drept, cea mai veche facultate, nu numai de pe cuprinsul României actuale, ci dintr-o vastă regiune a răsăritului european.³²

Începând cu anul 1921 toate cursurile Facultății de Drept s-au ținut în limba română pentru ca în anul 1923, prin ctitorirea a două Academii teologice viața universitară orădeană să primească noi dimensiuni.

³¹ <http://www.usv.ro/index.php/ro/1/Istoria%20USV/163/0/280>, accesat decembrie 2018.

³² <https://www.uoradea.ro/Prezentarea+Universității+din+Oradea>, accesat decembrie 2018.

Academia de Drept din Oradea, alături de cele două Academii teologice, mai avea de făcut un pas, prin integrarea unei Facultăți de Litere, pentru îndeplinirea unui deziderat mai vechi de alcătuire a unei universități a Crișanei la Oradea, numai că în anul 1934, în împrejurări peste care se trece repede cu vederea, nucleul universitar din Oradea se destramă, iar Facultatea de Drept, după un secol și jumătate de activitate neîntreruptă, este desființată și transferată la Cluj.

După aproape trei decenii de la întreruperea activității Academiei de Drept din Oradea, la 1 octombrie 1963, printr-un Ordin al Ministerului Învățământului, se înființează la Oradea un Institut Pedagogic de 3 ani, menit să complinească penuria de cadre didactice din învățământul de cultură generală. Noua instituție de învățământ superior orădean își începe activitatea cu două facultăți: filologie și matematică-fizică, la care din anul următor se adaugă Facultatea de Istorie-Geografie și cea de Educație Fizică.

În mai 1990, printr-un decret al Guvernului român, s-a înființat Universitatea Tehnică, denumită apoi Universitatea din Oradea, pe temelia puternică a unor prestigioase tradiții universitare orădene.

3.4.25. Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova

La 23 aprilie 1947 a apărut în Monitorul Oficial nr. 93, Decretul nr. 801/21 aprilie și Legea nr. 138, care prevedeau înființarea la Craiova a facultăților de Medicină Umană și Medicină Veterinară.³³ În continuare s-a dus o campanie insistentă pe multiple planuri și pentru înființarea Facultății de Medicină.

În data de 27 august 1965 prin Hotărâre a Consiliului de Miniștri, se înființează Universitatea din Craiova, cu nouă facultăți, dar fără Facultatea de Medicină. Numeroși intelectuali de prestigiu din toată țara, dar mai ales cei din Craiova, cadre didactice universitare, cadre medicale de toate generațiile și-au unit eforturile într-un front comun pentru a obține – prin argumente raționale – aprobarea înființării Facultății de Medicină din Craiova.

La 10 februarie 1970 apare Decretul de înființare a Facultății de Medicină din Craiova în cadrul Universității din Craiova. Decretul a precizat că Institutul de Medicină și Farmacie din București va acorda sprijin metodologic, didactic și științific noii facultăți.

Inaugurarea Facultății de Medicină din Craiova a avut loc la data de 1 octombrie 1970, odată cu noul an universitar. Facultatea își deschidea porțile pentru cei 101 studenți

³³ <http://www.umfcv.ro/istoric>, accesat decembrie 2018.

ai anului I de studiu. În 1976, a absolvit facultatea prima promoție de medici formați la Craiova. În continuare facultatea a dat anual promoții de 150-200 absolvenți, medici români, în facultate studiind, alături de studenți români și studenți străini de pe tot globul.

În anul 1998 Parlamentul României a înființat prin Legea nr. 119/05.06.1998 Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova prin desprindere de Universitatea din Craiova.

3.4.26. Universitatea din Hunedoara (fostul Institut de Subingineri Hunedoara)

Institutul de Subingineri din Hunedoara a luat ființă în anul 1970, în baza HCM nr. 1272/1970.³⁴

La înființare, Institutul a funcționat prin cursuri de zi și seral, având două profiluri de învățământ: Metalurgic, cu specializările Furnale și Oțelării; Deformări Plastice și Tratamente Termice; respectiv Electromecanic cu specializarea Electromecanică Tehnologică.

În cursul anilor au mai funcționat specializările Tehnologie carbochimică și Procese pirogene în cadrul profilului Chimic, respectiv Construcții civile industriale și agricole în profilul Construcții. Pregătirea studenților s-a realizat la cursuri de zi (trei ani) și la cursuri serale (patru ani).

Până în anul 1974, Institutul de Subingineri din Hunedoara a fost subordonat Institutului de Mine din Petroșani.

Începând din anul universitar 1974-1975, odată cu aprobarea instituțiilor și facultăților din rețeaua Ministerului Educației și Învățământului, prin Decretul Consiliului de Stat nr. 147/1974, Institutul de Subingineri din Hunedoara a fost subordonat Institutului Politehnic „Traian Vuia” din Timișoara.

Din anul universitar 1985-1986, la specializările deja existente, s-a adăugat în cadrul profilului Metalurgic specializarea Turnătorie, iar în cadrul specializării Furnale-Oțelării, opțiunea Cocserie.

Facultatea de Inginerie din Hunedoara și-a început activitatea în anul universitar 1990-1991, prin transformarea Institutului de Subingineri.

³⁴ <http://www.fih.upt.ro/v4/istoric/ISTORICUL%20FACULTATII.pdf>, accesat decembrie 2018.

3.4.27. Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița

Eftimie Murgu (n. 28 decembrie 1805, Rudăria, comitatul Caraș-Severin – d. 30 aprilie 1870, Budapesta) a fost un jurist și profesor de filosofie român, om politic, deputat în parlamentul revoluționar maghiar din timpul Revoluției de la 1848 (Dieta de la Debrețin), apoi avocat în Budapesta.³⁵

Orașul Reșița – situat în partea de sud-vest a României, pe malurile râului Bârzava, în vecinătatea Munților Semenic – este unul dintre cele mai vechi și mai renumite centre metalurgice și constructoare de mașini din țară, debutul său industrial producându-se cu mai bine de două veacuri în urmă, mai exact la 4 iulie 1771. Firesc față de aceste tradiții și răspunzând unei necesități îndelung resimțite, aici s-a dezvoltat – începând cu anul 1971, deci din anul bicentenarului uzinelor reșițene – învățământul tehnic superior, primul pas făcându-se prin înființarea Institutului de Subingineri, subordonat inițial Institutului Politehnic „Traian Vuia” din Timișoara, unitate de învățământ prestigioasă, de renume european.

În 1990 s-a înființat, în urma unui proces evolutiv normal, Facultatea de Inginerie, aparținând tot de Institutul Politehnic „Traian Vuia”, ce îngloba secțiile: Tehnologia Construcțiilor de Mașini, Utilajul și Tehnologia Sudării, Electromecanică, Deformări Plastice și Tratamente Termice și Turnarea Metalelor. Un moment de excepție în evoluția învățământului superior din Reșița se înregistrează în anul 1992, când se înființează Universitatea „Eftimie Murgu”, autonomă față de politehnica timișoreană, având două facultăți: Facultatea de Inginerie (FI) și Facultatea de Drept și Științe Economice (FDSE), care începând cu 1 octombrie 1995 a devenit Facultatea de Științe Economice și Administrative (FSEA).

3.4.28. Universitatea Maritimă din Constanța (fostul Institut de Marină Civilă)

Universitatea Maritimă din Constanța este o instituție de învățământ superior de stat, înființată inițial sub denumirea de Institutul de Marină Civilă (DCS nr. 38/04.02.1972 și HCM nr. 120/07.02.1972). În 1973 Institutul s-a unit cu Școala Militară de Ofițeri Activi (DCS nr. 502/09.08.1973), formând Institutul de Marină „Mircea cel Bătrân”, în subordinea Ministerului Apărării Naționale.³⁶

³⁵ <https://uem.ro/despre/>, accesat decembrie 2018.

³⁶ <https://cmu-edu.eu/scurt-istoric/>

În 1990 s-a reînființat Institutul de Marină Civilă (HG nr. 113/06.02.1990, HG nr. 102/1992), prin desprinderea Facultății de Navigație și Facultății de Electromecanică și trecerea acestora în subordinea Ministerului Învățământului. Instituția și-a schimbat denumirea în Universitatea Maritimă din Constanța prin HG nr. 85/08.02.2000.

3.4.29. Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu

Ministrul învățământului Ștefan Bălan a aprobat în 30 iunie 1967 și doi ani mai târziu, Consiliul de Miniștri emitea Hotărârea numărul 1322 din 12 iunie 1969 prin care se înființa Facultatea de Filologie și Istorie din Sibiu ca filială a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj. Ștefan Pascu, rectorul universității clujene în anul 1969, a justificat alegerea celor două specializări astfel: „...Alegerea unei secții de istorie se explică prin trecutul istoric bogat al acestei părți a țării, prin posibilitățile de

instruire științifică pe care le oferă arhivele și bibliotecile bogate ale Sibiului, cât și prin nevoile de cadre calificate în această specializare. Înființarea, în cadrul facultății de litere din Sibiu, a unei secții de limba și literatura germană e deosebit de binevenită.... Să ne amintim, apoi, legăturile strânse care au existat și există între orașele Sibiu și Cluj.”³⁷

Spațiile de învățământ ale noii facultăți au fost asigurate în cadrul Liceului nr. 3 (fost Liceul „Domnița Ileana”) de pe B-dul Victoriei, actualmente sediul Facultății de Litere și Arte și Departamentului de Istorie, Patrimoniu și Teologie Protestantă. Prima serie de studenți (24 la specializarea germană și 28 la istorie) coordonați de proaspătul decan Nicolae Lupu au pășit pentru prima dată în spațiile menționate în data de 3 octombrie 1969, fiind impulsionați de prezența unor renumiți cercetători prezenți la deschiderea anului universitar dintre care menționăm pe Constantin Daicoviciu, Miron Constantinescu, Ștefan Pascu ș.a.

Începând cu anul 1971 alături de cele două specializări a fost adăugată și secția de limbă și literatură engleză iar, prin Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 775 din 30 iunie 1971, la Sibiu a fost deschisă o a doua facultate, și anume Științe Economice și Administrative. Aceasta avea o durată de patru ani și a pregătit specialiști pentru administrația locală. Ca urmare a restructurării învățământului superior românesc la 1 iulie 1976 a fost înființat Institutul de Învățământ Superior din Sibiu ce avea în componență Facultatea de Filologie și Istorie, Facultatea de Drept Economic și Administrativ și Facultatea de Mecanică.

³⁷ https://www.ulbsibiu.ro/ro/despre_ulbs/istoria_ulb.php

Dovadă a respectului pe care tânărul centru universitar sibian și l-a câștigat este și desemnarea Facultății de Drept Economic și Administrativ ca organizatoare a primei ediții a *Patrulaterului facultăților de drept* ce cuprindea facultățile din Cluj-Napoca, București, Iași și Sibiu.

Dezvoltarea accelerată a centrului universitar sibian a fost oprită brusc în anul 1984, când prin decretul Consiliului de Stat nr. 213 din 23 iunie 1984 nu a mai fost acordată cifră de școlarizare pentru profilele filologie, istorie și drept, iar Institutul de Învățământ Superior s-a transformat în Institutul de Subingineri, subordonat Institutului Politehnic din Cluj-Napoca. Ca urmare a acestei hotărâri în anul 1987 a absolvit ultima promoție a specializărilor filologie, istorie și drept.

Ca urmare a deciziei din anul 1984, prin care nu s-a mai acordat cifră de școlarizare pentru profilele filologie, istorie și drept, iar Institutul de Învățământ Superior s-a transformat în Institutul de Subingineri, subordonat Institutului Politehnic din Cluj-Napoca, structura universitară de la Sibiu a primit o grea lovitură. Din fericire această măsură a durat doar până în anul 1990, an în care, ca urmare a schimbării majore a structurii politice din România, s-a reluat activitatea universitară în orașul de pe malurile Cibinului.

3.5. Date statistice generale privind activitatea sistemului universitar

În Tabelul 3.6 sunt evidențiate datele statistice privind sistemul de învățământ superior în perioada 1948-1989, existând precizări privind numărul de universități, numărul de facultăți, numărul de cadre didactice, numărul de studenți, dintre care studenți străini al căror număr a fost în creștere, raportul între numărul de studenți și cel al cadrelor didactice și, acolo unde am dispus de date, am precizat și numărul de bursieri din învățământul superior.

Tabelul 3.6

Date statistice privind sistemul universitar în perioada 1948-1989

Anul universitar	Număr universități	Număr facultăți	Număr cadre didactice	Număr studenți	Studenți străini	Studenți bursieri
1948/1949	47	129	5.638	48.676	:	:
1949/1950	:	135	7.088	48.615	:	:
1950/1951	54	136	8.518	53.007	:	35.600
1951/1952	:	142	8.917	61.123	357	:
1952/1953	:	150	8.469	71.513	526	:
1953/1954	:	155	7.866	80.593	750	:
1954/1955	:	144	8.278	78.860	833	:
1955/1956	:	127	8.369	77.633	877	:
1956/1957	:	112	8.154	81.206	986	:
1957/1958	:	98	8.982	80.919	920	:
1958/1959	:	95	8.009	67.849	862	:
1959/1960	:	93	8.141	63.208	953	:

Anul universitar	Număr universități	Număr facultăți	Număr cadre didactice	Număr studenți	Studenți străini	Studenți bursieri
1960/1961	42	131	8.917	71.989	897	35.053
1961/1962	:	151	10.360	83.749	741	:
1962/1963	:	165	10.753	98.929	869	:
1963/1964	:	171	11.965	112.611	617	:
1964/1965	:	178	12.465	123.284	508	:
1965/1966	47	183	13.038	130.614	503	:
1966/1967	:	181	13.404	136.948	729	:
1967/1968	:	185	13.792	141.589	971	:
1968/1969	:	187	12.950	147.637	1.261	:
1969/1970	:	192	13.166	151.705	1.562	:
1970/1971	51	195	13.425	151.885	1.766	63.376
1971/1972	:	187	14.470	148.428	2.074	
1972/1973	:	187	14.480	143.985	2.041	
1973/1974	:	187	14.537	143.656	2.287	
1974/1975	:	137	13.931	152.728	3.833	:
1975/1976	42	137	14.066	164.567	4.971	73.102
1976/1977	43	139	13.662	174.888	6.677	81.212
1977/1978	44	134	13.575	182.337	9.367	81.329
1978/1979	44	134	14.227	190.560	11.782	80.615
1979/1980	44	134	14.503	192.546	14.438	80.902
1980/1981	44	134	14.592	192.769	15.888	80.036
1981/1982	44	134	14.354	190.903	16.962	70.308
1982/1983	44	134	13.931	181.081	16.251	60.083
1983/1984	44	134	13.344	174.042	14.808	49.549
1984/1985	44	134	13.250	166.328	13.068	41.185
1985/1986	44	132	12.961	159.798	10.774	35.913
1986/1987	44	101	12.504	157.174	8.897	29.804
1987/1988	44	101	12.036	157.041	7.062	28.248
1988/1989	44	101	11.810	159.465	6.503	34.276
1989/1990	44	101	11.696	164.507	6.669	29.128
<i>Dinamica 1989 față de 1980</i> <i>%</i>		<i>75,4</i>	<i>80,2</i>	<i>85,3</i>	<i>42,0</i>	<i>36,4</i>
<i>Modificarea absolută 1989</i> <i>față de 1980</i>		<i>-33</i>	<i>-2.896</i>	<i>-28.262</i>	<i>-9.219</i>	<i>-50.908</i>

Notă: Valorile în italic – determinări autori.

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 605-609 și Anuarul Statistic al României 1990, pp. 164-169.

Reține atenția faptul că în 1950-1951 existau 54 de universități care înglobau 136 de facultăți deservite de 8.518 de cadre didactice, în timp ce numărul de studenți era de 53.007, adică șase studenți la un profesor, iar dintre aceștia 35.600 erau bursieri. Era perioada de început în care, mai ales în învățământul tehnic, întreprinderile de stat de atunci acordau burse unor studenți, pe baze contractuale, aceștia trebuind ca, după terminarea facultății, să meargă la locurile de muncă pentru care s-au pregătit.

Evoluția numărului cadrelor didactice universitare, a studenților români și străini în România, în perioada 1967-1989, este prezentată grafic în Figura 3.4.

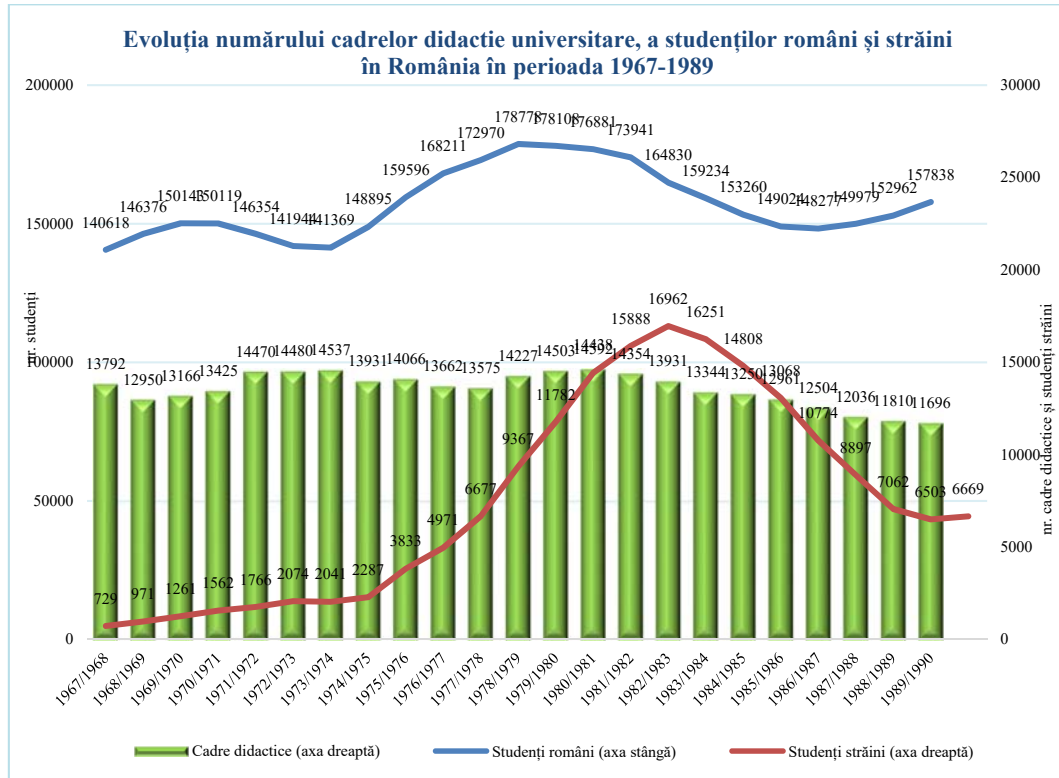

Figura 3.4. Evoluția numărului cadrelor didactice universitare, a studenților români și străini în România în perioada 1967-1989

Ulterior, acest sistem de burse s-a perfecționat și au existat un număr important de burse sociale, burse de merit sau burse speciale care purtau numele unei persoane dar care reprezentau pentru studenți sume importante.

Numărul cel mai mare de studenți străini care s-a înregistrat vreodată în învățământul românesc din această perioadă este anul universitar 1981-1982 când 16.962 de studenți străini au învățat în România, în special în domeniul medicinei, al științelor politehnice, dar și în agronomie sau sistemul economic.

Relevant este faptul că în 1988-1989 în România existau 44 de universități, cu 101 facultăți deservite de 11.696 de cadre didactice, numărul studenților înscriși era de 164.507, dintre care 6.669 erau studenți străini; primeau bursă 29.128 de studenți, iar la un cadru didactic reveneau 14 studenți.

Numărul cel mai mare de studenți bursieri a fost în anul 1977-1978, respectiv 81.329 de bursieri din totalul de 182.337 de studenți.

În Figura 3.5 este prezentată grafic evoluția numărului studenților bursieri, în intervalul de timp 1950-1989.

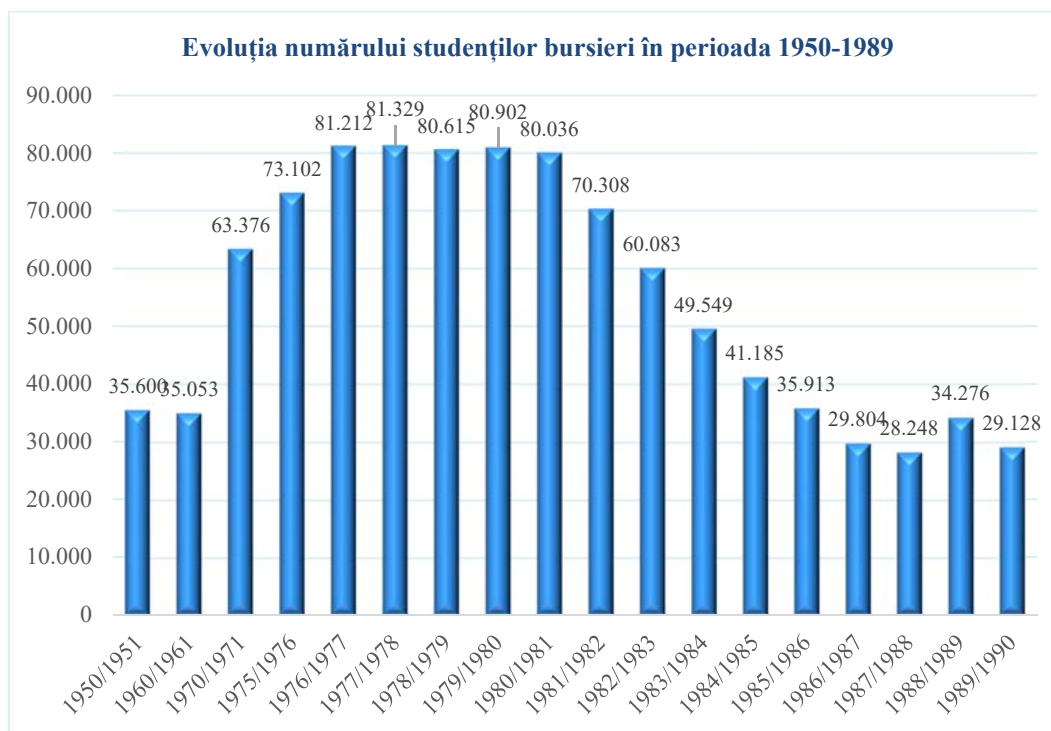

Figura 3.5. Evoluția numărului studenților bursieri în perioada 1950-1989

Tabelul 3.7

Indicatori privind activitatea sistemului universitar în perioada 1948-1989

Anul universitar	Raport studenți/ cadre didactice	Pondere studenți străini %	Pondere studenți bursieri %
1948/1949	9	:	:
1949/1950	7	:	:
1950/1951	6	:	Maximum 67,16
1951/1952	7	0,58	:
1952/1953	8	0,74	:
1953/1954	10	0,93	:
1954/1955	10	1,06	:
1955/1956	9	1,13	:
1956/1957	10	1,21	:
1957/1958	9	1,14	:
1958/1959	8	1,27	:
1959/1960	8	1,51	:
1960/1961	8	1,25	48,69

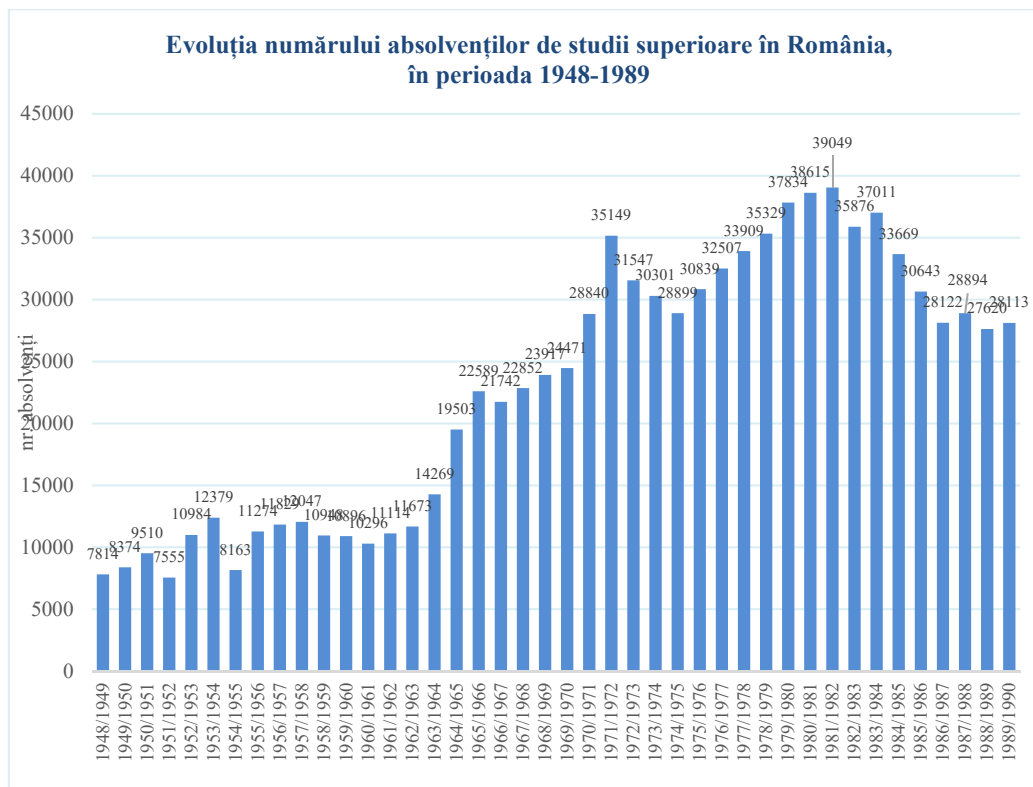
Anul universitar	Raport studenți/ cadre didactice	Pondere studenți străini %	Pondere studenți bursieri %
1961/1962	8	0,88	:
1962/1963	9	0,88	:
1963/1964	9	0,55	:
1964/1965	10	0,41	:
1965/1966	10	0,39	:
1966/1967	10	0,53	:
1967/1968	10	0,69	:
1968/1969	11	0,85	:
1969/1970	12	1,03	:
1970/1971	11	1,16	41,73
1971/1972	10	1,40	:
1972/1973	10	1,42	:
1973/1974	10	1,59	:
1974/1975	11	2,51	:
1975/1976	12	3,02	44,42
1976/1977	13	3,82	46,44
1977/1978	13	5,14	44,60
1978/1979	13	6,18	42,30
1979/1980	13	7,50	42,02
1980/1981	13	8,24	41,52
1981/1982	13	8,89	36,83
1982/1983	13	<i>Maximum 8,97</i>	33,18
1983/1984	13	8,51	28,47
1984/1985	13	7,86	24,76
1985/1986	12	6,74	22,47
1986/1987	13	5,66	18,96
1987/1988	13	4,50	17,99
1988/1989	14	4,08	21,49
1989/1990	14	4,05	<i>Minimum 17,71</i>

Sursa: Calcule autori după: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 605-609 și Anuarul Statistic al României 1990, pp. 164-169.

Rata de absolvire a studiilor universitare în perioada anilor 1955-1965 a fost de 55-75%, ulterior în anii 1966-1979 o rată de 75-90%, iar în anii '80 o rată de 65-85%.

Evoluția numărului absolvenților de studii superioare în România în perioada 1948-1989, este evidențiată grafic în Figura 3.6.

Toate datele din Tabelul 3.7 sunt sintetizate din anuarele statistice ale timpului, așa încât, prin mici ajustări, acestea să fie corelate și ușor de interpretat în ceea ce privește evoluția în timp a indicatorilor la care ne-am referit.

Figura 3.6. Evoluția numărului absolvenților de studii superioare în România în perioada 1948-1989

Este interesant de supus atenției și modul în care sistemul universitar a evoluat în perioada 1948-1989 din punct de vedere al studenților care au frecventat cursuri de zi, serale sau fără frecvență. Spunem aceasta deoarece, în timp, în acea perioadă, ținând seama de interesul unor persoane care erau în câmpul muncii de a urma cursuri de pregătire superioară, s-au înființat cursurile fără frecvență, la care frecvența era sumară dar examenele erau identice, precum și cursurile serale, care se frecventau după terminarea programului cursurilor de zi. Acest sistem a intrat în funcțiune în anul 1949-1950.

Precizăm că în acea perioadă de început a situației etatizate au existat și universități, să le spunem populare sau muncitorești, prin care se asigura perfecționarea unor cadre de conducere, cele care, conform sistemului, pătruseseră la acel nivel.

În 1949-1950 existau 48.615 studenți, dintre care 45.816 urmau cursurile de zi, 224 studenți la cursuri serale și 1.614 studenți la cursuri fără frecvență. Studenții la zi aveau o pondere de 94,2%. În timp, acest număr a crescut, s-a modificat sau chiar s-a diminuat, dar reține atenția faptul că cel mai dinamic a crescut numărul studenților înscriși la seral și la fără frecvență, asigurându-se astfel posibilitatea unor cadre să-și perfecționeze pregătirea.

Dacă ne vom referi, la datele din Tabelul 3.8, în anul 1989-1990, vom preciza că totalul studenților din România era de 164.507 dintre care 94.952 erau la cursuri de zi, 59.342 la cursuri serale și 10.213 la cursuri fără frecvență. Așadar, din totalul studenților înscriși, doar 57,7% urmau cursurile la zi.

Dacă vom urmări dinamica modificării cifrelor în anul 1989 față de anul 1980 vom constata că modificarea absolută a fost de reducere a numărului total de studenți cu 28.262, reducerea dramatică a numărului de studenți la cursurile de zi, cu 66.158, creșterea numărului de studenți la cursuri serale cu 40.642 și reducerea numărului de studenți la cursuri fără frecvență cu 2.746. Aceasta pentru a arăta, totuși, că au existat unele evoluții semnificative pentru perioada respectivă.

Tabelul 3.8

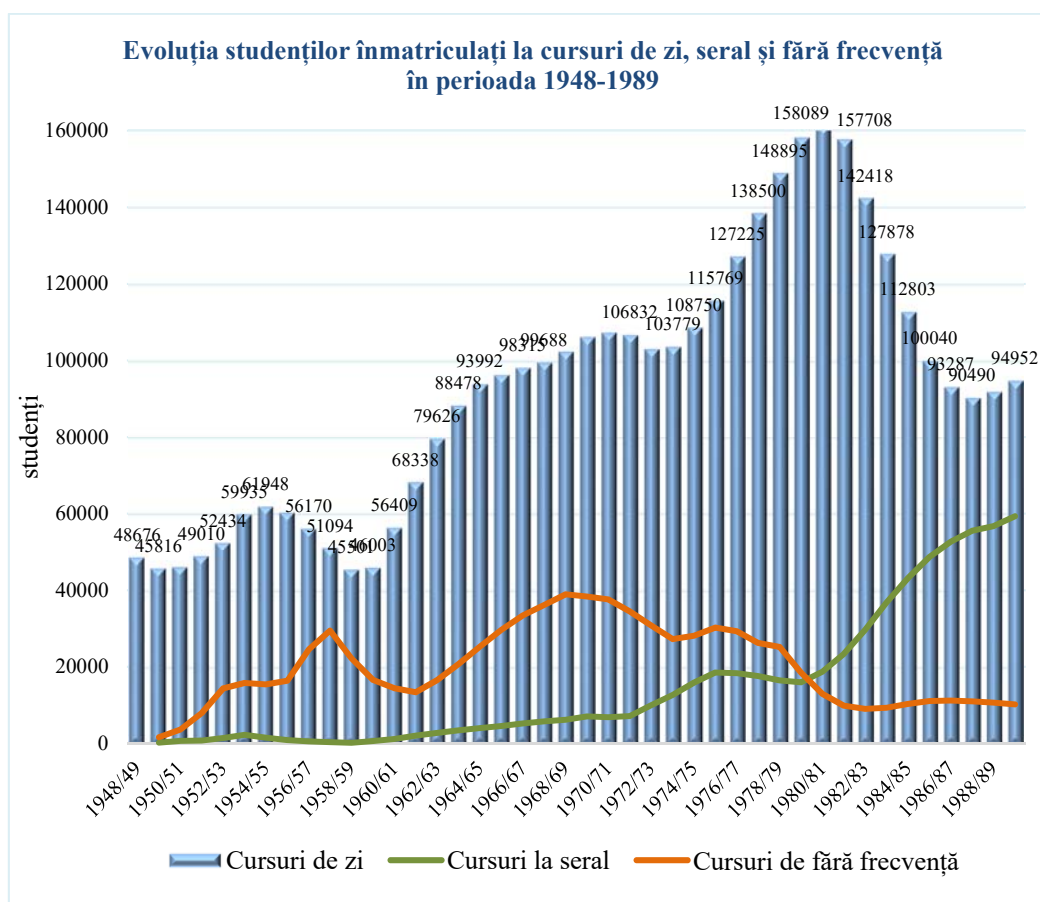
Date statistice privind sistemul universitar în perioada 1948-1989

Anul universitar	Număr de studenți	Forma de învățământ			Pondere studenți la zi %
		De zi	Seral	Fără frecvență	
1948/1949	48.676	48.676			100,0
1949/1950	48.615	45.816	224	1.614	94,2
1950/1951	53.007	46.195	649	3.647	87,1
1951/1952	61.123	49.010	765	7.942	80,2
1952/1953	71.513	52.434	1.412	14.373	73,3
1953/1954	80.593	59.935	2.263	15.774	74,4
1954/1955	78.860	61.948	1.498	15.414	78,6
1955/1956	77.633	60.347	886	16.400	77,7
1956/1957	81.206	56.170	521	24.515	69,2
1957/1958	80.919	51.094	350	29.475	63,1
1958/1959	67.849	45.501	167	22.181	67,1
1959/1960	63.208	46.003	611	16.594	72,8
1960/1961	71.989	56.409	1.178	14.402	78,4
1961/1962	83.749	68.338	2.040	13.371	81,6
1962/1963	98.929	79.626	2.745	16.558	80,5
1963/1964	112.611	88.478	3.414	20.719	78,6
1964/1965	123.284	93.992	4.014	25.278	76,2
1965/1966	130.614	96.407	4.548	29.659	73,8
1966/1967	136.948	98.315	5.219	33.414	71,8
1967/1968	141.589	99.688	5.753	36.148	70,4
1968/1969	147.637	102.507	6.197	38.933	69,4
1969/1970	151.705	106.302	7.054	38.349	70,1
1970/1971	151.885	107.437	6.834	37.614	70,7
1971/1972	148.428	106.832	7.131	34.465	72,0
1972/1973	143.985	103.171	9.999	30.815	71,7
1973/1974	143.656	103.779	12.640	27.237	72,2
1974/1975	152.728	108.750	15.875	28.103	71,2
1975/1976	164.567	115.769	18.531	30.267	70,3
1976/1977	174.888	127.225	18.360	29.303	72,7
1977/1978	182.337	138.500	17.589	26.248	76,0
1978/1979	190.560	148.895	16.475	25.190	78,1
1979/1980	192.546	158.089	15.968	18.489	82,1
1980/1981	192.769	161.110	18.700	12.959	83,6
1981/1982	190.903	157.708	23.352	9.843	82,6

Anul universitar	Număr de studenți	Forma de învățământ			Pondere studenți la zi %
		De zi	Seral	Fără frecvență	
1982/1983	181.081	142.418	29.657	9.006	78,6
1983/1984	174.042	127.878	36.846	9.318	73,5
1984/1985	166.328	112.803	43.186	10.339	67,8
1985/1986	159.798	100.040	48.676	11.082	62,6
1986/1987	157.174	93.287	52.687	11.200	59,4
1987/1988	157.041	90.490	55.561	10.990	57,6
1988/1989	159.465	92.051	56.759	10.655	57,7
1989/1990	164.507	94.952	59.342	10.213	57,7
<i>Dinamica 1989 față de 1980 %</i>	<i>85,34</i>	<i>58,94</i>	<i>317,34</i>	<i>78,81</i>	-
<i>Modificarea absolută</i>	<i>-28262</i>	<i>-66158</i>	<i>40642</i>	<i>-2746</i>	-

Notă: Valorile în italic – determinări autori.

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 605-609 și Anuarul Statistic al României 1990, pp. 164-169.

Figura 3.7. Evoluția numărului studenților înmatriculați la cursuri de zi, seral și fără frecvență în perioada 1948-1989

În Figura 3.7 se prezintă grafic evoluția numărului studenților înmatriculați la cursuri de zi, seral și fără frecvență în perioada 1948-1989

3.5.1. Evoluția numărului studenților pe specializări

Important este de analizat și eficiența învățământului superior prin a considera numărul de studenți și absolvenți pe grupe de specializare. În Tabelul 3.9, în care sintetizăm aceste date, grupele de specializare au fost considerate următoarele: tehnic, medico-farmaceutic, științe economice, drept, juridic, universități pedagogice și artistic.

Așa, de pildă, la nivelul studenților înscriși în 1948-1949, existau la universitățile tehnice 12.712 studenți, la cele medico-farmaceutice 10.020, la științe economice 8.294, la cele juridice și de drept 5.534, la universitățile pedagogice 9.071, iar în domeniul artistic 2.302. În total, existau 48.676 studenți.

Nivelul și structura acestora s-a modificat an de an, ajungând în 1989-1990 la un total de 113.185 studenți la școlile tehnice, 16.703 la universitățile medico-farmaceutice, 15.493 la științe economice, 2.362 la universitățile juridice și de drept, 15.828 la universitățile pedagogice și 936 în domeniul artistic. Acest domeniu a înregistrat cea mai mare reducere a numărului de locuri în perioada 1983-1990. Totalul numărului de studenți în anul universitar 1989-1990 a fost de 164.507. Aceste date sunt sintetizate în Tabelul 3.9.

Tabelul 3.9

Numărul de studenți înmatriculați, pe grupe de specializări în perioada 1948-1989

Anul universitar	Grupe de specializări*						Total
	Tehnice	Medico-farmaceutic	Științe economice	Drept/Juridice	Universități pedagogice	Artistice	
1948/1949	12.712	10.020	8.294	5.534	9.071	2.302	48.676
1949/1950	:	:	5.495	3.535	:	:	48.615
1950/1951	20.821	7.618	4.650	2.464	14.691	2.129	53.007
1951/1952	:	:	4.864	2.043	:	:	61.123
1952/1953	:	:	6.311	1.672	:	:	71.513
1953/1954	:	:	5.815	1.865	:	:	80.593
1954/1955	:	:	6.395	2.320	:	:	78.860
1955/1956	38.040	9.796	5.921	3.327	18.150	1.160	77.633
1956/1957	:	:	7.173	5.924	:	:	81.206
1957/1958	:	:	7.776	8.032	:	:	80.919
1958/1959	:	:	5.718	6.438	:	:	67.849
1959/1960	:	:	5.085	4.693	:	:	63.208
1960/1961	30.496	7.825	5.085	3.101	23.752	1.730	71.989
1961/1962	35.169	7.591	5.778	2.401	29.914	1.976	83.749
1962/1963	40.768	7.884	7.763	2.684	36.356	2.278	98.929
1963/1964	46.216	8.272	9.344	2.807	42.233	2.307	112.611
1964/1965	50.251	8.894	10.591	3.515	45.941	2.439	123.284
1965/1966	52.265	9.345	12.866	4.534	49.185	2.419	130.614

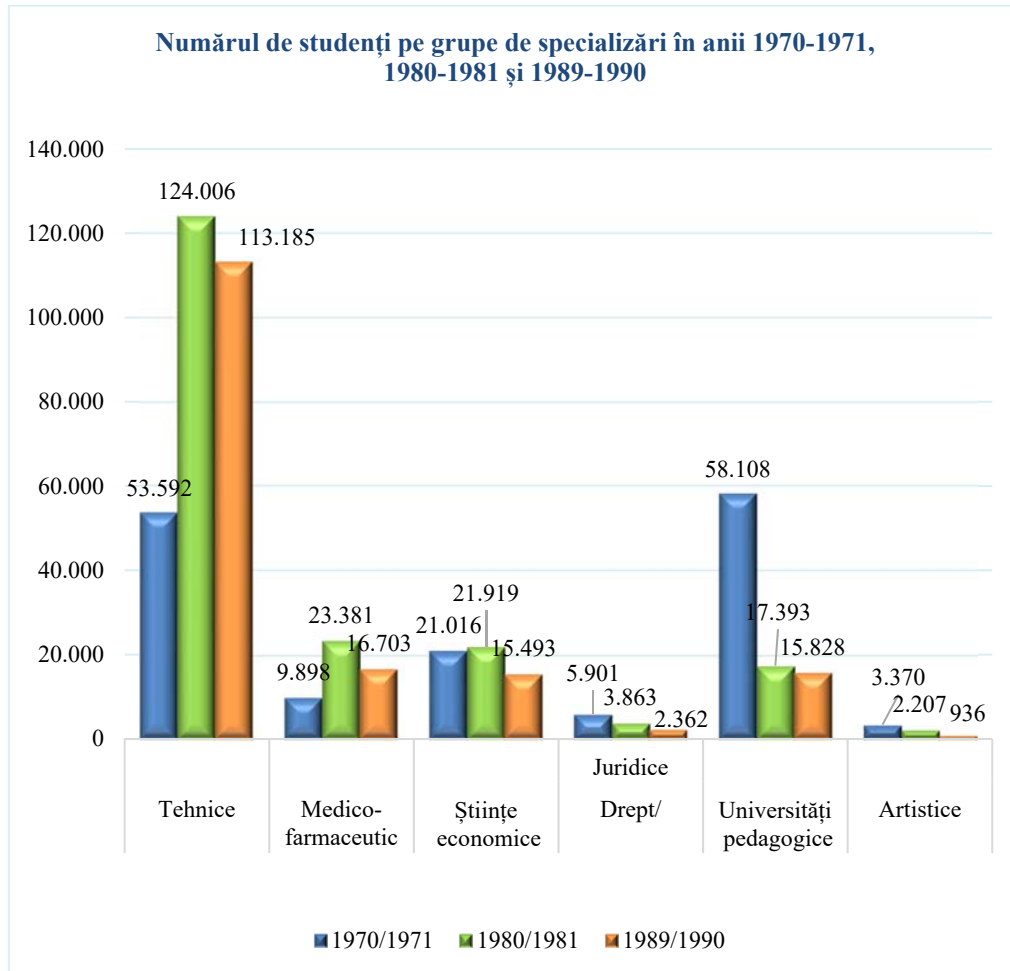
Anul universitar	Grupe de specializări*						Total
	Tehnice	Medico-farmaceutic	Științe economice	Drept/Juridice	Universități pedagogice	Artistice	
1966/1967	54.162	9.501	13.985	5.845	48.914	2.537	136.948
1967/1968	53.846	9.561	15.454	5.648	52.198	3.002	141.589
1968/1969	53.627	9.633	17.275	6.141	55.665	3.337	147.637
1969/1970	54.207	9.742	19.467	6.203	56.722	3.373	151.705
1970/1971	53.592	9.898	21.016	5.901	58.108	3.370	151.885
1971/1972	53.101	10.863	19.869	5.818	53.385	3.391	148.428
1972/1973	55.881	11.753	20.357	5.566	45.127	3.099	143.985
1973/1974	60.411	12.496	20.859	5.904	38.618	3.013	143.656
1974/1975	67.319	14.617	21.864	6.402	37.953	2.856	152.728
1975/1976	76.050	17.008	22.854	6.820	39.055	2.780	164.567
1976/1977	85.306	19.597	22.782	7.336	37.150	2.717	174.888
1977/1978	96.855	20.859	22.725	7.025	32.273	2.600	182.337
1978/1979	106.951	22.366	23.577	6.993	28.126	2.547	190.560
1979/1980	116.528	23.332	22.371	5.283	22.088	2.944	192.546
1980/1981	124.006	23.381	21.919	3.863	17.393	2.207	192.769
1981/1982	125.013	22.878	21.605	3.098	16.681	1.628	190.903
1982/1983	119.927	21.843	20.216	2.770	15.118	1.207	181.081
1983/1984	115.089	21.093	19.219	2.574	14.964	1.103	174.042
1984/1985	110.508	19.953	17.940	2.438	14.503	986	166.328
1985/1986	106.784	18.833	16.485	2.380	14.417	899	159.798
1986/1987	106.155	17.597	15.641	2.392	14.480	909	157.174
1987/1988	107.768	16.472	14.924	2.368	14.594	915	157.041
1988/1989	109.705	16.474	14.949	2.332	15.085	920	159.465
1989/1990	113.185	16.703	15.493	2.362	15.828	936	164.507
<i>Dinamica 1989 față de 1980 %</i>	<i>91,27</i>	<i>71,44</i>	<i>70,68</i>	<i>61,14</i>	<i>91,00</i>	<i>42,41</i>	<i>85,34</i>
<i>Modificare a absolută 1989 față de 1980</i>	<i>-10.821</i>	<i>-6.678</i>	<i>-6.426</i>	<i>-1.501</i>	<i>-1.565</i>	<i>-1271</i>	<i>-28.262</i>

Notă: * Diferența față de total Alte specializări: Educație fizică, Arhivistică, Asistență socială, Gospodărie comunală, Relații internaționale.

Valorile în italic – determinări autori.

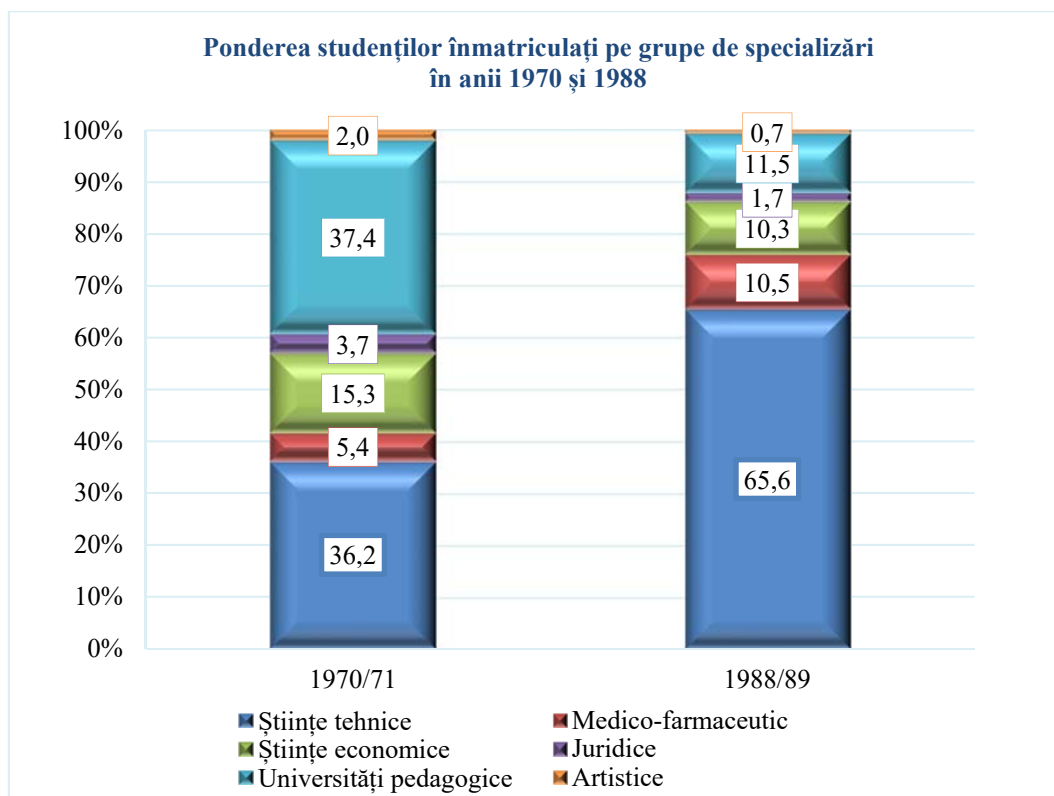
Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 605-609 și Anuarul Statistic al României 1990, pp. 164-169.

Prezentarea grafică a numărului de studenți pe grupe de specializări, în anii universitari 1970-1971, 1980-1981 și 1989-1990, este prezentată în Figura 3.8.

Figura 3.8. Numărul de studenți pe grupe de specializări în anii 1970-1971, 1980-1981 și 1989-1990

În continuare, am prezentat grafic ponderea studenților înmatriculați pe grupe de specializări în anii universitari 1970-1971 și 1988-1989.

Figura 3.9. Ponderea studenților înmatriculați pe grupe de specializări în anii 1970 și 1988

În Tabelul 3.10 este prezentat numărul facultăților pe specializări, din șase ani universitari, în intervalul de timp 1948-1989. Astfel, dacă în anul 1948-1949 existau 129 de facultăți, în 1989-1990, numărul acestora s-a redus la 101. În acest tabel sunt enumerate facultățile pe specializări și evoluția lor de-a lungul perioadei de timp la care ne-am referit. Rezultă că numărul cel mai mare de facultăți le-au avut, în cazul în care cuplăm, domeniul tehnic, construcțiile, medicina umană și agricultura. De asemenea, a existat o perioadă din 1960 până în 1971, când în domeniul pedagogiei, numărul de facultăți a sporit foarte mult, după care acesta s-a redus.

Tabelul 3.10

Numărul de facultăți pe specializări în perioada 1948-1989

Specializări	1948/ 1949	1950/ 1951	1960/ 1961	1970/ 1971	1980/ 1981	1989/ 1990
Total facultăți	129	136	131	195	134	101
Mine	3	3	2	2	3	3
Petrol-geologie	2	3	4	4	3	2
Energie electrică și electrotehnică ^{a)}	3	3	5	8	8	7

Specializări	1948/ 1949	1950/ 1951	1960/ 1961	1970/ 1971	1980/ 1981	1989/ 1990
Metalurgie și construcții de mașini	7	9	8	11	21	20
Chimie industrială/tehnico-chimică	3	3	3	3	4	4
Industria lemnului și materiale de construcții	2	1	1	1	1	1
Industria ușoară	1	1	1	1	1	1
Industria alimentară	2	2	1	1	1	1
Transport și telecomunicații ^{b)}	1	5	1	1	1	2
Arhitectură și construcții	5	6	8	10	11	8
Agricultură	12	13	8	14	12	6
Silvicultură	2	2	1	1	1	1
Medicină veterinară	2	2	2	4	1	-
Medicină umană	20	20	7	12	13	10
Farmacie	3	4	3	4	4	-
Științe economice	5	5	3	10	9	8
Științe juridice	4	4	3	3	4	3
Filologie – Istorie ^{c)}	4	4	6	7	10	5
Filozofie ^{d)}	4	4	1	4	3	3
Geografie ^{e)}	4	8	1	1	1	-
Biologie ^{f)}	4	4	3	4	3	3
Chimie	4	4	3	4	-	-
Matematică, fizică	4	4	3	9	9	6
Pedagogie	6	9	41	64	1	1
Artă plastică și decorativă	3	2	3	3	1	2
Artă teatrală și cinematografică	5	5	3	2	5	1
Muzică	5	4	4	6	3	3
Cultură fizică și sport	1	1	1	1		
Alte specializări ^{g)}	8	1	1	-		

Nota: Valorile în italic – determinări autori.

a) Din anul universitar 1955-1956 inclusiv Telecomunicații.

b) Din anul universitar 1955-1956, telecomunicațiile au trecut în cadrul Facultății de Electrotehnică.

c) Din anul universitar 1954-1955 „Filologie-Istorie”.

d) Din anul universitar 1960-1961 „Istorie, Filozofie”.

e) Până în 1954 „Istorie, geologie, geografie”. Din anul școlar 1954-1955 „Geologie- Geografie”. Din 1960 „Geografie”.

f) Până în 1954 „Științe naturale, biologice”. Din anul școlar 1955-1956 „Științe naturale-Chimie”. Din 1960 „Biologie”.

g) Sunt cuprinse facultățile: Arhivistică, Asistență Socială, Gospodărie comunală, Relații Internaționale.

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 610-611 și Anuarul Statistic al României 1990, pp. 168-171.

În continuare, am considerat necesar să prezentăm și numărul de studenți înscriși la specializări precizate anterior, în aceeași perioadă de timp considerată, respectiv 1948-1989, aspecte evidențiate în Tabelul 3.11. Se constată că numărul de studenți a fost proporțional cu numărul de facultăți existente în fiecare domeniu. În acest tabel sunt prezentate toate datele aferente.

Tabelul 3.11

Evoluția numărului de studenți înscriși pe specializări în perioada 1948-1989

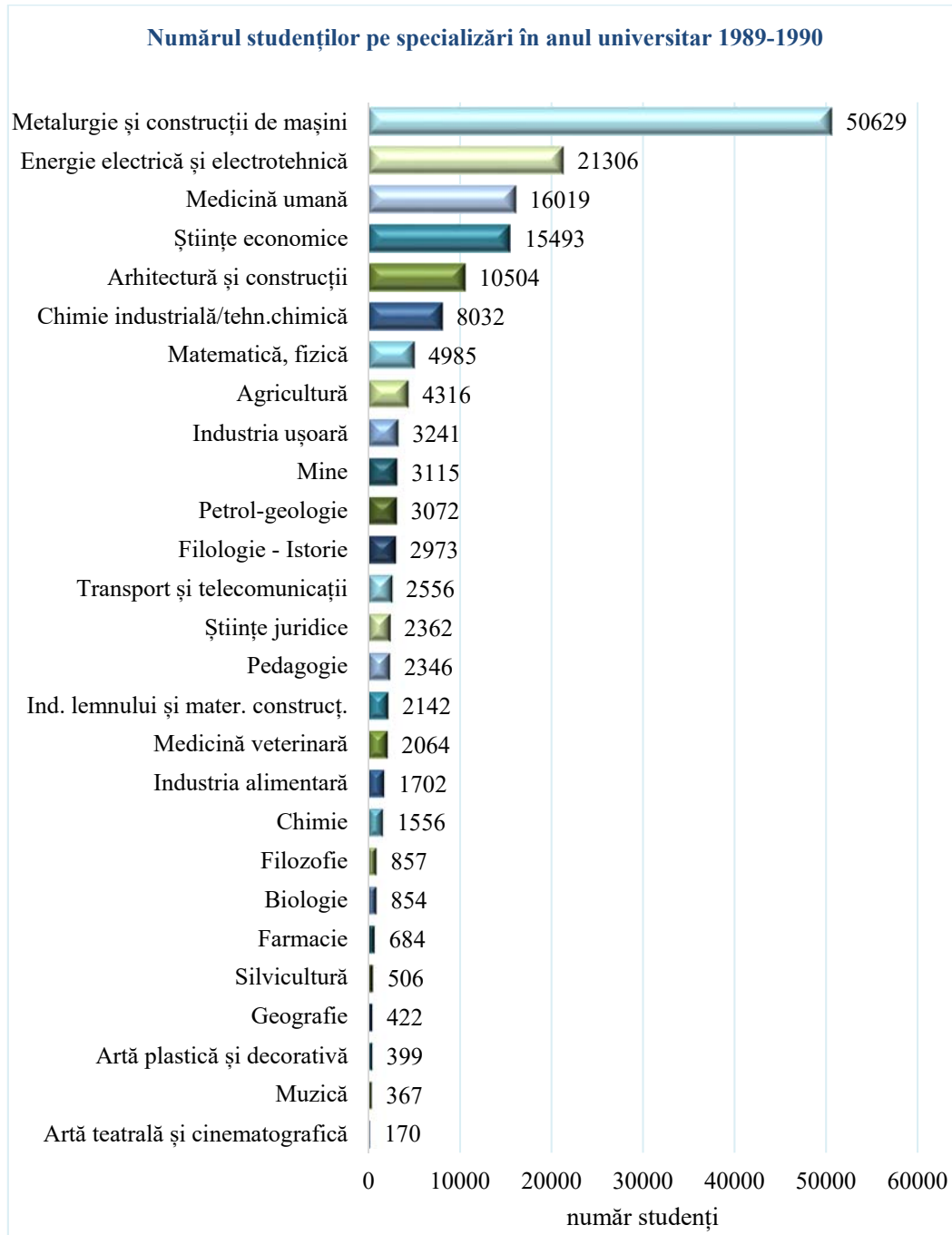
Specializări	1948/ 1949	1950/ 1951	1960/ 1961	1970/ 1971	1980/ 1981	1989/ 1990	Dinamica 1989 față de 1980%
Mine	380	889	919	1.308	4.686	3.115	66,5
Petrol-geologie	274	769	1.582	1.562	6.774	3.072	45,3
Energie electrică și electrotehnică ^{a)}	1.250	1.757	3.528	9.718	16.885	21.306	126,2
Metalurgie și construcții de mașini	1.667	3.576	5.574	13.379	48.183	50.629	105,1
Chimie industrială/tehnico- chimică	1.009	1.249	2.184	3.874	8.238	8.032	97,5
Industria lemnului și materiale de construcții	334	501	484	592	1.567	2.142	136,7
Industria ușoară	824	582	468	1.170	2.972	3.241	109,1
Industria alimentară	393	901	813	1.000	1.370	1.702	124,2
Transport și telecomunicații ^{b)}	316	965	1.075	1.106	1.877	2.556	136,2
Arhitectură și construcții	2.430	2.055	5.563	10.818	20.771	10.504	50,6
Agricultură	2.813	5.947	6.889	6.258	8.075	4.316	53,4
Silvicultură	253	664	684	786	1.128	506	44,9
Medicină veterinară	769	966	733	2.030	1.480	2.064	139,5
Medicină umană	8.815	6.763	7.058	8.366	22.173	16.019	72,2
Farmacie	1.205	855	767	1.532	1.208	684	56,6
Științe economice	8.294	4.650	5.085	21.016	21.919	15.493	70,7
Științe juridice	5.534	2.464	3.101	5.901	3.863	2.362	61,1
Filologie – Istorie ^{c)}	2.713	1.887	6.022	14.810	5.657	2.973	52,6
Filozofie ^{d)}	530	547	2.075	5.754	1.421	857	60,3
Geografie ^{e)}	1.667	2.065	663	690	250	422	168,8
Biologie ^{f)}	792	939	2.861	3.395	1.600	854	53,4
Chimie	1.286	1.587	1.606	2.979	1.172	1.556	132,8
Matematică, fizică	762	3.192	4.007	7.837	5.651	4.985	88,2
Pedagogie	1.321	4.474	5.774	20.605	1.642	2.346	142,9
Artă plastică și decorativă	218	465	744	2.038	-	-	-
Artă teatrală și cinematografică	814	635	452	585	1.043	399	38,3
Muzică	518	619	305	277	202	170	84,2
Cultură fizică și sport	907	875	973	2508	962	367	38,1
Alte specializări ^{g)}	525	169	-	-	-	-	-
Total	48676	53007	71989	151.885	192.769	164.507	85,3

Notă: Valorile în italic – determinări autori.

- a) Din anul universitar 1955-1956 inclusiv Telecomunicații.
b) Din anul universitar 1955-1956, telecomunicațiile au trecut în cadrul Facultății de Electrotehnică.
c) Din anul universitar 1954-1955 „Filologie-Istorie”.
d) Din anul universitar 1960-1961 „Istorie, Filozofie”.
e) Până în 1954 „Istorie, geologie, geografie”. Din anul școlar 1954-1955 „Geologie-Geografie”. Din 1960 „Geografie”.
f) Până în 1954 „Științe naturale, biologice”. Din anul școlar 1955-1956 „Științe naturale-Chimie”. Din 1960 „Biologie”.
g) Sunt cuprinse facultățile: Arhivistică, Asistență Socială, Gospodărie comunală, Relații Internaționale.

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 610-611 și Anuarul Statistic al României 1990, pp. 168-171.

Figura 3.10 cuprinde reprezentarea grafică a numărului studenților pe specializări în anul universitar 1989-1990.

Figura 3.10. Numărul studenților pe specializări în anul universitar 1989-1990

3.5.2. Evoluția numărului absolvenților pe specializări

Din punct de vedere al studiului eficienței învățământului superior din țara noastră, interesează și care a fost numărul de absolvenți pe grupe de specializări, în această perioadă, pornind de la faptul că prin condițiile existente și cele ale fiecărei specializări, promovarea examenului final era un moment mai ușor sau mai puțin ușor.

În Tabelul 3.12 sunt prezentate pe larg toate aceste date.

Tabelul 3.12

Numărul de absolvenți pe grupe de specializări în perioada 1948-1989

Anul universitar	Grupe de specializări ³⁸						Total
	Tehnice	Medico- farmaceutic	Științe economice	Juridice	Universități pedagogice	Artisti- ce	
1948/1949	1.472	1.542	1.895	1.046	1.516	225	7.814
1949/1950	:	:	:	:	:	:	8.374
1950/1951	3.673	1.665	1.411	567	2.066	128	9.510
1951/1952	:	:	:	:	:	:	7.555
1952/1953	:	:	:	:	:	:	10.984
1953/1954	:	:	:	:	:	:	12.379
1954/1955	:	:	:	:	:	:	8.163
1955/1956	5.021	955	1.585	388	2.915	227	11.274
1956/1957	:	:	:	:	:	:	11.829
1957/1958	:	:	:	:	:	:	12.047
1958/1959	:	:	:	:	:	:	10.948
1959/1960	:	:	:	:	:	:	10.896
1960/1961	4.114	1.796	967	893	2.273	253	10.296
1961/1962	4.043	1.268	1.014	649	3.791	273	11.114
1962/1963	3.314	920	755	597	5.582	364	11.673
1963/1964	4.008	778	767	382	7.667	414	14.269
1964/1965	6.461	1.169	1.020	250	9.805	520	19.503
1965/1966	8.063	1.473	1.275	553	10.809	416	22.589
1966/1967	9.912	1.593	1.168	1.151	7.199	374	21.742
1967/1968	8.022	1.588	1.794	1.154	9.477	436	22.852
1968/1969	8.684	1.483	1.935	1.140	9.808	493	23.917
1969/1970	8.637	1.530	2.145	1.205	10.089	496	24.471
1970/1971	10.434	1.569	4.408	1.072	10.783	574	28.840
1971/1972	12.115	1.629	3.533	1.410	15.193	944	35.149
1972/1973	10.330	1.991	3.389	1.285	13.404	754	31.547
1973/1974	11.385	1.605	3.855	1.309	10.891	810	30.301
1974/1975	11.810	1.620	4.137	1.283	8.815	743	28.899
1975/1976	14.711	1.978	4.111	1.309	8.022	708	30.839

³⁸ Diferența față de total Alte specializări: Educație fizică, Arhivistică, Asistență socială, Gospodărie comunală, Relații internaționale.

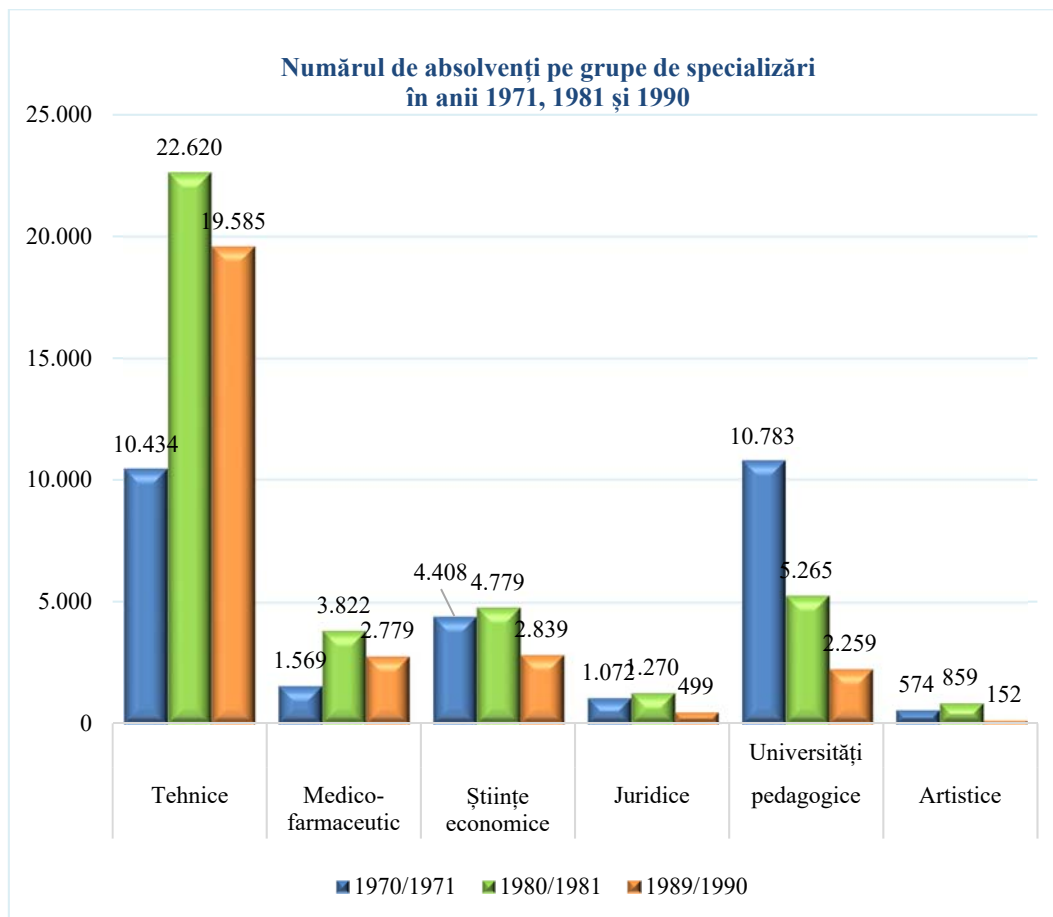
Anul universitar	Grupe de specializări ³⁸						Total
	Tehnice	Medico-farmaceutic	Științe economice	Juridice	Universități pedagogice	Artistice	
1976/1977	15.723	2.513	4.137	1.495	7.943	696	32.507
1977/1978	17.374	2.671	4.270	1.535	7.386	673	33.909
1978/1979	17.968	2.842	4.428	1.649	7.764	678	35.329
1979/1980	20.168	3.447	4.953	1.867	6.448	951	37.834
1980/1981	22.620	3.822	4.779	1.270	5.265	859	38.615
1981/1982	:	:	:	:	:	:	39.049
1982/1983	23.868	3.531	4.323	694	3.151	309	35.876
1983/1984	24.532	3.722	4.114	633	3.701	309	37.011
1984/1985							33.669
1985/1986	19.898	3.435	3.471	493	3.159	187	30.643
1986/1987	17.448	3.292	3.443	497	3.241	201	28.122
1987/1988	18.252	2.920	2.950	514	4.060	198	28.894
1988/1989	18.119	2.912	2.835	472	3.182	183	27.620
1989/1990	19.585	2.779	2.839	499	2.259	152	28.113
Dinamica 1989 față de 1980 %	86,58	72,71	59,41	39,29	42,91	17,69	72,80
Modificarea absolută	-3.035	-1.043	-1.940	-771	-3.006	-707	-10.502

Notă: Valorile în italic – determinări autori.

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 606-610 și Anuarul Statistic al României 1990, pp. 197-171.

Prezentarea grafică a numărului de absolvenți pe grupe de specializări în anii 1971, 1981 și 1990 este cuprinsă în Figura 3.11.

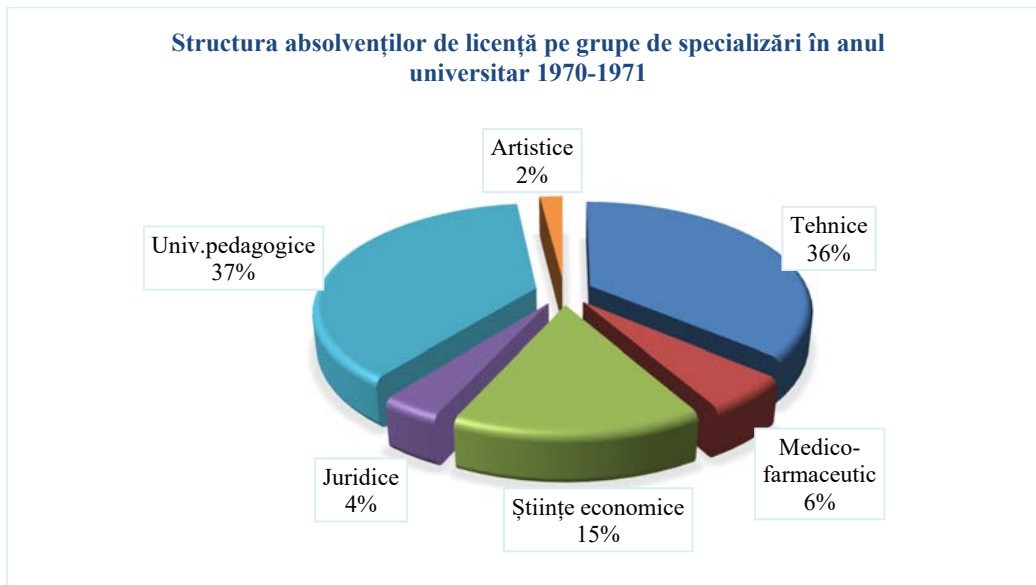

Figura 3.11. Numărul de absolvenți pe grupe de specializări în anii 1971, 1981 și 1990

Am ales doi ani universitari pentru a analiza structura absolvenților de studii de licență.

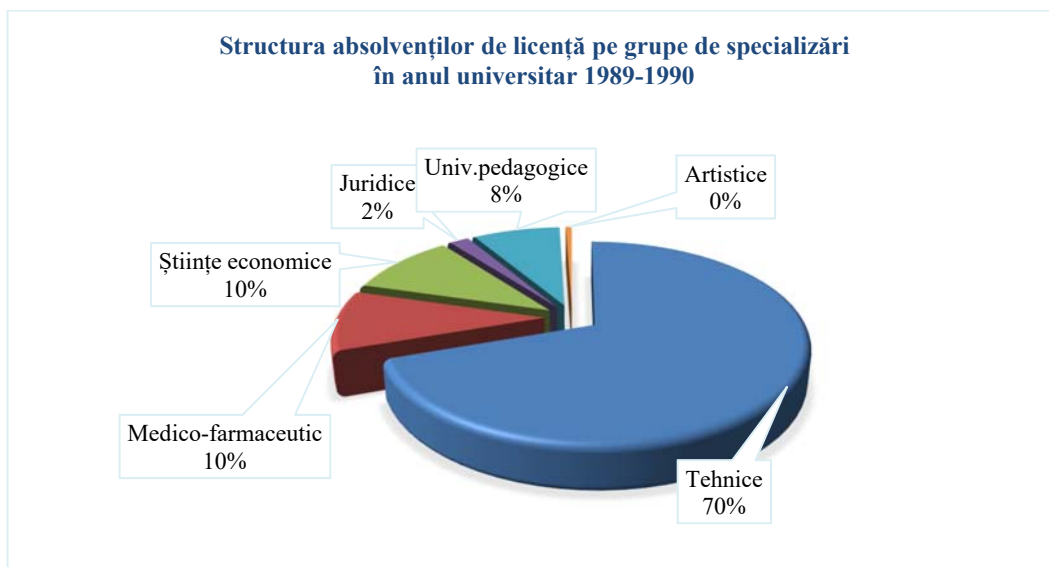
Astfel, în Figura 3.12, prin diagrama de structură, este prezentată grafic structura absolvenților de licență pe grupe de specializări în anul universitar 1970-1971.

În acest an universitar, ponderea cea mai mare a fost deținută de universitățile pedagogice, 37%, urmate îndeaproape de specializările tehnice (36%). Cea mai mică pondere (2%) a fost înregistrată de specializările artistice.

Figura 3.12. Structura absolvenților de licență pe grupe de specializări în anul universitar 1970-1971

În Figura 3.13 este prezentată grafic structura absolvenților de licență pe grupe de specializări în anul universitar 1989-1990, ponderea cea mai mare fiind înregistrată de specializările tehnice, respectiv 70%.

Figura 3.13. Structura absolvenților de licență pe grupe de specializări în anul universitar 1989-1990

Este interesant de văzut câți dintre cei care au început facultățile le-au și terminat.

În acest sens, în Tabelul 3.13 am urmărit să cuprindem datele înregistrate între 1948 și 1990 în legătură cu absolvenții pe fiecare specialitate.

Specializările sunt pe diverse domenii de specialitate, sens în care constatăm că, în anul 1948-1949, în domeniul minelor au terminat 25 de studenți, energie electrică și electronică 146, metalurgie și construcții de mașini 148, chimie industrială 250, industrie ușoară 46, arhitectură 479, agricultură 280, medicină veterinară 98, medicină umană, cei mai mulți, 1.343, farmacie 199, filologie-istorie 545, istorie și filozofie 106, geografie 291, biologie 126, chimie 267, fizică-matematică 48, pedagogie 133.

Numărul cel mai mare de absolvenți a fost în domeniul științelor economice, 1.895, urmat de drept, 1046 de absolvenți. În partea finală, cultură, fizică și sport cu 26 absolvenți, artă plastică și decorativă 51, artă teatrală și cinematografică 56, muzică 118 și celelalte specializări mai neesențiale 92. În total, în acest an au absolvit 7.814 studenți.

Tabelul 3.13

**Numărul și dinamica absolvenților pe specializări
în 1989 față de 1980**

Specializări	1948/ 1949	1950/ 1951	1960/ 1961	1970/ 1971	1980/ 1981	1989/ 1990	Dinamica 1989 față de 1980%
Mine	25	64	134	290	834	570	68,3
Petrol-geologie	-	80	192	239	988	732	74,1
Energie electrică și electrotehnică ^{a)}	146	320	419	1.741	3.142	3.363	107,0
Metalurgie și construcții de mașini	148	958	700	2.511	8.192	7.465	91,1
Chimie industrială/tehn. chimică	250	220	308	813	1.403	1.185	84,5
Industria lemnului și materiale de construcții	-	126	39	137	294	347	118,0
Industria ușoară	46	167	66	330	610	444	72,8
Industria alimentară	-	200	95	324	320	243	75,9
Transport și telecomunicații ^{b)}	-	136	165	149	317	404	127,4
Arhitectură și construcții	479	421	733	2006	3829	2019	52,7
Agricultură	280	779	1.022	1235	2147	948	44,2
Silvicultură	-	98	118	177	261	83	31,8
Medicină veterinară	98	104	123	482	283	316	111,7
Medicină umană	1.343	1374	1.620	1.313	3.509	2.768	78,9
Farmacie	199	291	176	256	313	144	46,0
Filologie – Istorie ^{c)}	545	620	942	2281	1651	478	29,0
Istorie- Filozofie ^{d)}	106	47	177	712	605	211	34,9
Geografie ^{e)}	291	469	77	134	88	105	119,3
Biologie ^{f)}	126	117	277	630	539	169	31,4
Chimie	267	204	187	479	382	141	36,9

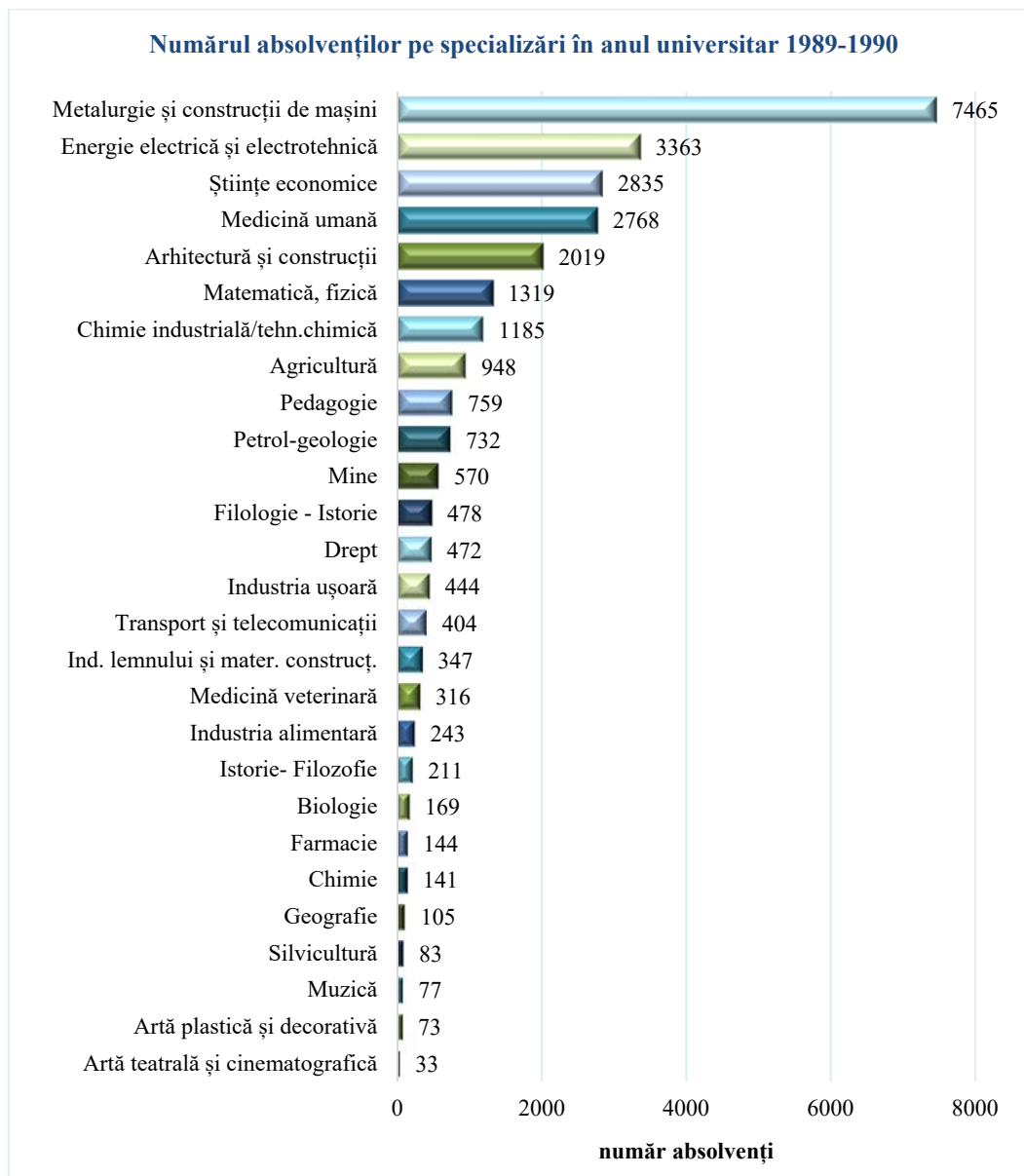
Specializări	1948/ 1949	1950/ 1951	1960/ 1961	1970/ 1971	1980/ 1981	1989/ 1990	<i>Dinamica 1989 față de 1980%</i>
Matematică, fizică	48	151	338	914	1410	1319	<i>93,5</i>
Pedagogie	133	335	275	5633	590	759	<i>128,6</i>
Științe economice	1.895	1411	967	4408	4779	2835	<i>59,3</i>
Drept	1.046	567	893	1072	1270	472	<i>37,2</i>
Cultură fizică și sport	26	45	-	-	-	-	
Artă plastică și decorativă	51	13	52	92	462	73	<i>15,8</i>
Artă teatrală și cinematografică	56	71	83	61	56	33	<i>58,9</i>
Muzică	118	44	118	421	341	77	<i>22,6</i>
Alte specializări ^{g)}	92	78	-	-	-	-	-
Total	7.814	9.510	10.296	28.840	38.615	27.620	<i>71,5</i>

Notă: Valorile în italic – determinări autori.

- Din anul universitar 1955-1956 inclusiv Telecomunicații.
- Din anul universitar 1955-1956, telecomunicațiile au trecut în cadrul Facultății de Electrotehnică.
- Din anul universitar 1954-1955 „Filologie-Istorie”.
- Din anul universitar 1960-1961 „Istorie, Filozofie”.
- Până în 1954 „Istorie, geologie, geografie”. Din anul școlar 1954/1955 „Geologie-Geografie”. Din 1960 „Geografie”.
- Până în 1954 „Științe naturale, biologice”. Din anul școlar 1955/1956 „Științe naturale-Chimie”. Din 1960 „Biologie”.
- Sunt cuprinse facultățile: Arhivistică, Asistență Socială, Gospodărie comunală, Relații Internaționale.

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 610-611 și Anuarul Statistic al României 1990, pp. 168-171.

În Figura 3.14 este prezentat grafic numărul absolvenților pe specializări în anul universitar 1989-1990.

Figura 3.14. Numărul absolvenților pe specializări în anul universitar 1989-1990

Se constată că în domeniul energie electrică și electronică s-au înregistrat 3.363 de absolvenți, în domeniul metalurgie și construcții de mașini 7.465, în domeniul arhitecturii și construcțiilor 2.019, la medicina umană 2.768, în domeniul științelor economice 2.835, iar la drept 472. Comparativ cu perioadele anterioare, numărul total de absolvenți a mai scăzut.

Tabelul 3.14

Structura absolvenților de licență pe specializări în perioada 1948-1989

Specializări	1948/ 1949	1950/ 1951	1960/ 1961	1970/ 1971	1980/ 1981	1989/ 1990
Mine	0,32	0,67	1,30	1,01	2,16	2,06
Petrol-geologic	0,00	0,84	1,86	0,83	2,56	2,65
Energie electrică și electrotehnică ^{a)}	1,87	3,36	4,07	6,04	8,14	12,18
Metalurgie și construcții de mașini	1,89	10,07	6,80	8,71	21,21	27,03
Chimie industrială/tehn. chimică	3,20	2,31	2,99	2,82	3,63	4,29
Industria lemnului și materiale de construcții	0,00	1,32	0,38	0,48	0,76	1,26
Industria ușoară	0,59	1,76	0,64	1,14	1,58	1,61
Industria alimentară	0,00	2,10	0,92	1,12	0,83	0,88
Transport și telecomunicații ^{b)}	0,00	1,43	1,60	0,52	0,82	1,46
Arhitectură și construcții	6,13	4,43	7,12	6,96	9,92	7,31
Agricultură	3,58	8,19	9,93	4,28	5,56	3,43
Silvicultură		1,03	1,15	0,61	0,68	0,30
Medicină veterinară	1,25	1,09	1,19	1,67	0,73	1,14
Medicină umană	17,19	14,45	15,73	4,55	9,09	10,02
Farmacie	2,55	3,06	1,71	0,89	0,81	0,52
Filologie – Istorie ^{c)}	6,97	6,52	9,15	7,91	4,28	1,73
Istorie- Filozofie ^{d)}	1,36	0,49	1,72	2,47	1,57	0,76
Geografie ^{e)}	3,72	4,93	0,75	0,46	0,23	0,38
Biologie ^{f)}	1,61	1,23	2,69	2,18	1,40	0,61
Chimie	3,42	2,15	1,82	1,66	0,99	0,51
Matematică, fizică	0,61	1,59	3,28	3,17	3,65	4,78
Pedagogie	1,70	3,52	2,67	19,53	1,53	2,75
Științe economice	24,25	14,84	9,39	15,28	12,38	10,26
Drept	13,39	5,96	8,67	3,72	3,29	1,71
Cultură fizică și sport	0,33	0,47	-	-	-	-
Artă plastică și decorativă	0,65	0,14	0,51	0,32	1,20	0,26
Artă teatrală și cinematografică	0,72	0,75	0,81	0,21	0,15	0,12
Muzică	1,51	0,46	1,15	1,46	0,88	0,28
Alte specializări ^{g)}	1,18	0,82	-	-	-	-
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Notă: Valorile în italic – determinări autori.

- a) Din anul universitar 1955-1956, inclusiv Telecomunicații.
- b) Din anul universitar 1955-1956, telecomunicațiile au trecut în cadrul Facultății de Electrotehnică.
- c) Din anul universitar 1954-1955, „Filologie-Istorie”.
- d) Din anul universitar 1960-1961 „Istorie, Filozofie”.
- e) Până în 1954 „Istorie, geologie, geografie”. Din anul școlar 1954-1955 „Geologie-Geografie”. Din 1960 „Geografie”.
- f) Până în 1954 „Științe naturale, biologice”. Din anul școlar 1955-1956, „Științe naturale-Chimie”. Din 1960, „Biologie”.
- g) Sunt cuprinse facultățile: Arhivistică, Asistență Socială, Gospodărie comunală, Relații Internaționale.

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 610-611 și Anuarul Statistic al României 1990, pp. 168-171.

În Tabelul 3.14 este evidențiată structura absolvenților de licență, pe specializări, în perioada 1948-1989, ponderea cea mai mare fiind înregistrată de Specializarea Metalurgie și construcții de mașini, 27,03%, iar cea mai mică de Artă teatrală și cinematografică (0,12%).

Capitolul 4

Prezentarea și analiza sistemului de învățământ superior

pe centre universitare în perioada 1946-1989	267
4.1. Prezentarea și analiza sistemului de învățământ superior pe centre universitare	267
4.2. Prezentarea situației învățământului superior pe fiecare centru universitar	276
4.2.1. Centrul universitar București.....	276
4.2.2. Centrul universitar Iași	278
4.2.3. Centrul universitar Cluj-Napoca.....	280
4.2.4. Centrul universitar Timișoara	282
4.2.5. Centrul universitar Craiova	285
4.2.6. Centrul universitar Brașov.....	286
4.2.7. Centrul universitar Galați	288
4.2.8. Centrul universitar Târgu Mureș	290
4.2.9. Institutul Cărbunelui din Petroșani	292
4.2.10. Universitatea „Petrol-Gaze” din Ploiești	294
4.2.11. Centrul universitar din Sibiu	296
4.2.12. Universitatea din Pitești.....	298
4.2.13. Universitatea de Nord din Baia Mare	300
4.2.14. Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița	302
4.2.15. Universitatea din Hunedoara	304
4.2.16. Universitatea „Ovidius” din Constanța.....	306
4.2.17. Activitatea universitară din Suceava	307
4.2.18. Activitatea universitară în Oradea	309
4.2.19. Activitatea universitară în Bacău.....	311
4.2.20. Activitatea universitară în Arad, Brad și Câmpulung Moldovenesc	313

Opis tabele:

Tabelul 4.1. Numărul de instituții de învățământ superior pe centre universitare în perioada 1950-1989.....	267
Tabelul 4.2. Numărul de facultăți pe centre universitare în perioada 1950-1989	268
Tabelul 4.3. Personalul didactic pe centre pe universitare în perioada 1950-1989	269
Tabelul 4.4. Numărul și dinamica de studenți pe centre universitare în perioada 1950-1989.....	271
Tabelul 4.5. Raportul dintre numărul de studenți și personalul didactic pe universitate în perioada 1950-1989.....	273
Tabelul 4.6. Numărul de absolvenți pe centre pe universitare în perioada 1950-1989	273
Tabelul 4.7. Instituțiile de învățământ superior din București	276
Tabelul 4.8. Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în București în perioada 1950-1989	276
Tabelul 4.9. Instituțiile de învățământ superior din Iași.....	278
Tabelul 4.10. Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Iași în perioada 1950-1989	279

Tabelul 4.11. Instituțiile de învățământ superior din Cluj-Napoca	280
Tabelul 4.12. Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Cluj-Napoca în perioada 1950-1989	281
Tabelul 4.13. Instituțiile de învățământ superior din Timișoara	283
Tabelul 4.14. Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Timișoara în perioada 1950-1989.....	283
Tabelul 4.15. Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Craiova în perioada 1950-1989	285
Tabelul 4.16. Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Brașov în perioada 1950-1989	287
Tabelul 4.17. Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Galați în perioada 1950-1989	288
Tabelul 4.18. Instituțiile de învățământ superior din Târgu Mureș.....	290
Tabelul 4.19. Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Târgu Mureș în perioada 1950-1989	291
Tabelul 4.20. Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Petroșani în perioada 1950-1989.....	292
Tabelul 4.21. Numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți ai Universității din Ploiești în perioada 1970-1989.....	295
Tabelul 4.22. Numărul de facultăți, personalul didactic, studenții și absolvenții din Sibiu în perioada 1970-1989.....	296
Tabelul 4.23. Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți Universității din Pitești în perioada 1962-1989.....	298
Tabelul 4.24. Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți ai Universității din Baia Mare în perioada 1961-1989	301
Tabelul 4.25. Numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți ai Universității „Eftimie Murgu” din Reșița în perioada 1975-1989.....	302
Tabelul 4.26. Numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți ai Universității din Hunedoara în perioada 1970-1989.....	304
Tabelul 4.27. Numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți ai Universității „Ovidius” din Constanța în perioada 1950-1989	306
Tabelul 4.28. Numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți ai Universității din Suceava în perioada 1963-1989.....	308
Tabelul 4.29. Numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Oradea în perioada 1963-1989.....	310
Tabelul 4.30. Numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Bacău în perioada 1961-1962.....	312
Tabelul 4.31. Numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în perioada 1948-1955.....	313

Opis figuri:

Figura 4.1. Personalul didactic pe centre universitare în anii universitari 1980-1981 și 1989-1990.....	270
Figura 4.2. Numărul de studenți pe centre universitare în anii universitari 1980-1981 și 1989-1990.....	272
Figura 4.3. Numărul de absolvenți pe centre universitare în anii universitari 1980-1981 și 1989-1990.....	275
Figura 4.4. Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar București în perioada 1948-1989.....	278
Figura 4.5. Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Iași în perioada 1950-1989.....	280
Figura 4.6. Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Cluj-Napoca în perioada 1950-1989.....	282
Figura 4.7. Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Timișoara în perioada 1950-1989.....	284
Figura 4.8. Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Craiova în perioada 1950-1989.....	286
Figura 4.9. Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Brașov în perioada 1950-1989.....	288
Figura 4.10. Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Galați în perioada 1950-1989.....	290
Figura 4.11. Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Târgu Mureș în perioada 1950-1989.....	292
Figura 4.12. Evoluția studenților și a absolvenților în Petroșani în perioada 1950-1989.....	294
Figura 4.13. Evoluția studenților și a absolvenților Universității „Petrol-Gaze” din Ploiești în perioada 1970-1989.....	296
Figura 4.14. Evoluția studenților și a absolvenților Universității „Lucian Blaga” din Sibiu în perioada 1970-1989.....	298
Figura 4.15. Evoluția studenților și a absolvenților Universității din Pitești în perioada 1962-1989.....	300
Figura 4.16. Evoluția studenților și a absolvenților Universității din Baia Mare în perioada 1961-1989.....	302
Figura 4.17. Evoluția studenților și a absolvenților Universității „Eftimie Murgu” din Reșița	304
Figura 4.18. Evoluția studenților și a absolvenților Universității din Hunedoara în perioada 1970-1989.....	305
Figura 4.19. Evoluția studenților și a absolvenților Universității „Ovidius” din Constanța în perioada 1950-1989.....	307
Figura 4.20. Evoluția studenților și a absolvenților din Suceava în perioada 1963-1989.....	309
Figura 4.21. Evoluția studenților și a absolvenților în Oradea în perioada 1963-1989.....	311
Figura 4.22. Evoluția studenților și a absolvenților în Bacău în perioada 1963-1989.....	313

*„Școala va fi școală când
omul va fi om și statul va fi stat.”*
Mihai Eminescu

Capitolul 4

Prezentarea și analiza sistemului de învățământ superior pe centre universitare până în anul 1990

4.1. Prezentarea și analiza sistemului de învățământ superior pe centre universitare

Învățământul superior din România a fost întotdeauna înregimentat pe universități, localități și centre universitare. Prin centru universitar înțelegem totalitatea studenților din universitățile care funcționează în aceeași localitate.

În ordine, această situație începe, cum este și firesc, atât pentru 1950-1951, cât și pentru 1989-1990, anii pe care i-am luat pentru comparabilitate, cu situarea Bucureștiului pe primul loc. Așa, de pildă, acest centru universitar cuprindea un număr de 22 de instituții de învățământ superior care în anul 1989-1990 s-a redus la 12.

Urmează centrele universitare Iași și Cluj, primul cu șapte instituții de învățământ superior în 1950-1951 și numai cinci în 1989-1990, iar cel de-al doilea avea nouă instituții de învățământ superior în 1950-1951 și numai șase în 1989-1990.

Timișoara este pe locul următor, cu șase instituții de învățământ superior în 1950-1951, rămase doar patru în 1989-1990.

Urmează celelalte centre universitare cu una, maximum trei, instituții de învățământ superior, respectiv Craiova, Brașov, Galați, Ploiești, Târgu Mureș, Petroșani, Sibiu, Pitești, Baia Mare, Reșița, Hunedoara, Constanța, Suceava, Oradea, Bacău, iar în 1990, Arad, Brad și Câmpulung Moldovenesc și-au încetat activitatea.

În total, au existat 54 de instituții de învățământ superior în 1950, dintre care zece și-au închis porțile rămânând 44 în anul 1990. Datele sunt prezentate în Tabelul 4.1.

Tabelul 4.1

Numărul de instituții de învățământ superior pe centre universitare în perioada 1950-1989

Centru universitar	1950/1951	1960/1961	1970/1971	1980/1981	1989/1990
1. București	22	14	13	12	12
2. Iași	7	6	6	5	5
3. Cluj-Napoca	9	7	7	6	6
4. Timișoara	6	5	5	4	4
5. Craiova	1	2	2	1	1
6. Brașov	2	2	2	1	1

Centru universitar	1950/1951	1960/1961	1970/1971	1980/1981	1989/1990
7. Galați	1	2	2	1	1
8. Ploiești	-	-	1	1	1
9. Târgu Mureș	1	3	3	3	3
10. Petroșani	1	1	1	1	1
11. Sibiu	-	-	-	1	1
12. Pitești	-	-	2	1	1
13. Baia Mare	-	-	2	1	1
14. Reșița	-	-	-	1	1
15. Hunedoara	-	-	1	1	1
16. Constanța	1	-	1	1	1
17. Suceava	-	-	1	1	1
18. Oradea	-	-	1	1	1
19. Bacău	-	-	1	1	1
20. Arad	1	-	-	-	-
21. Brad	1	-	-	-	-
22. Câmpulung Moldovenesc	1	-	-	-	-
Total	54	42	51	44	44

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 612-617 și Anuarul Statistic al României 1990, pp. 172-181.

Referitor la numărul de facultăți pe centre universitare, constatăm aceeași situație: Bucureștiul avea, în 1950-1951, 54 de facultăți care au rămas la nivelul de 33 în 1989-1990. Urmează Iași și Timișoara, cu aceleași reduceri de facultăți, celelalte având una până la opt facultăți în anumite perioade de timp. Aici s-a interferat Craiova care, deși în 1950-1951 avea doar două facultăți, în 1985-1986 a ajuns la opt facultăți. Poate este vorba de o anumită evoluție survenită pe bază de patriotism local.

Tabelul 4.2
Numărul de facultăți pe centre universitare în perioada 1950-1989

Centrul universitar/localitatea	1950/1951	1960/1961	1970/1971	1980/1981	1989/1990
1. București	54	48	58	47	33
2. Iași	23	21	29	20	15
3. Cluj-Napoca	31	22	26	19	15
4. Timișoara	12	15	22	12	10
5. Craiova	2	6	10	8	7
6. Brașov	2	6	8	5	4
7. Galați	1	6	7	3	2
8. Ploiești	-	-	1	3	2
9. Târgu Mureș	5	5	9	4	2
10. Petroșani	1	2	2	2	2
11. Sibiu	-	-	1	3	1
12. Pitești	-	-	3	2	1
13. Baia Mare	-	-	3	2	1
14. Reșița	-	-	-	**	1

Centrul universitar/localitatea	1950/1951	1960/1961	1970/1971	1980/1981	1989/1990
15. Hunedoara	-	-	**	**	.1
16. Constanța	1	-	4	1	1
17. Suceava	-	-	3	1	1
18. Oradea	-	-	4	1	1
19. Bacău	-	-	5	1	1
20. Arad	2	-	-	-	-
21. Brad	1	-	-	-	-
22. Câmpulung Moldovenesc	1	-	-	-	-
Total	136	131	195	134	101

Notă: ** Secție.

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 612-617 și Anuarul Statistic al României 1990, pp. 172-181.

În Tabelul 4.3 este sintetizat numărul de cadre didactice, pe fiecare centru universitar, rezultând că cel mai mare număr a existat întotdeauna în București, 4.310 în 1950-1951, ajungând la 6.306 în 1965, respectiv 4.459 cadre didactice în 1989-1990. La celelalte centre universitare a rămas același flux, în 1989 față de 1980 scăzând numărul cadrelor didactice, cu excepția celor din Galați, Ploiești și Petroșani unde s-au înregistrat creșteri ca urmare a sporirii numărului de locuri la facultățile de profil din aceste localități.

Tabelul 4.3

Personalul didactic pe centre pe universitare în perioada 1950-1989

Centrul universitar/localitatea	1950/1951	1960/1961	1970/1971	1980/1981	1989/1990	Dinamica 1989 față de 1980%
1. București	4.310	4.660	6.140	5.438	4.459	82,0
2. Iași	1.094	1.160	1.972	2.111	1.818	86,1
3. Cluj-Napoca	1.548	1.399	1.901	2.332	1.586	68,0
4. Timișoara	745	710	1.329	1.567	1.279	81,6
5. Craiova	115	195	391	739	707	95,7
6. Brașov	100	208	347	499	450	90,2
7. Galați	52	220	276	325	331	101,8
8. Ploiești	-	-	58	243	243	100,0
9. Târgu Mureș	340	286	428	365	221	60,5
10. Petroșani	43	79	106	131	153	116,8
11. Sibiu	-	-	9	155	100	64,5
12. Pitești	-	-	77	129	66	51,2
13. Baia Mare	-	-	83	75	40	53,3
14. Reșița	-	-	-	114	59	51,8
15. Hunedoara	-	-	25	48	22	45,8
16. Constanța	48	-	84	70	37	52,9
17. Suceava	-	-	50	94	55	58,5
18. Oradea	-	-	69	63	33	52,4

Centrul universitar/ localitatea	1950/ 1951	1960/ 1961	1970/ 1971	1980/ 1981	1989/ 1990	<i>Dinamica 1989 față de 1980%</i>
19. Bacău	-	-	80	94	37	<i>39,4</i>
20. Arad	58	-	-	-	-	
21. Brad	37	-	-	-	-	
22. Câmpulung Moldovenesc	28	-	-	-	-	
Total	8.518	8.917	13.425	14.592	11.696	<i>80,2</i>

Notă: Valorile în italic – determinări autori.

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 612-617 și Anuarul Statistic al României 1990, pp. 172-181.

Personalul didactic pe centre universitare în anii universitari 1980-1981 și 1989-1990 este prezentat grafic în Figura 4.1.

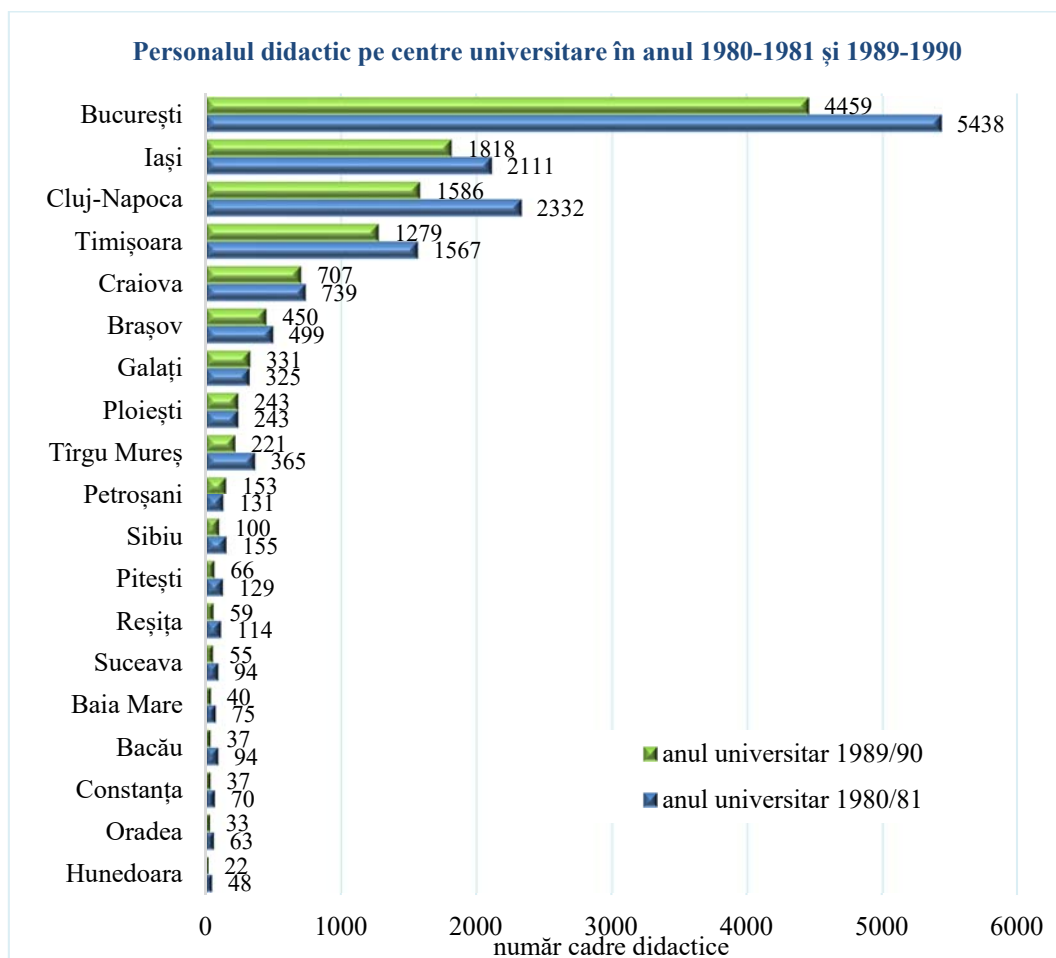

Figura 4.1. Personalul didactic pe centre universitare în anii universitari 1980-1981 și 1989-1990

Mergând mai departe, am încercat să sintetizăm numărul de studenți pe localități, prin Tabelul 4.4, în care Bucureștiul a deținut întotdeauna numărul maxim de studenți. Astfel, în 1950-1951, în București existau 29.619 studenți, pentru ca în anul 1985-1986 numărul acestora să fie de 59.948, iar în 1989-1990 de 62.080 studenți.

Urmează, cu ponderi ridicate, centrele universitare din Cluj, Iași, Timișoara și Craiova ajungând în anii 1989-1990 la un total de 164.507 studenți față de 53.007 câți existau în anul 1950-1951.

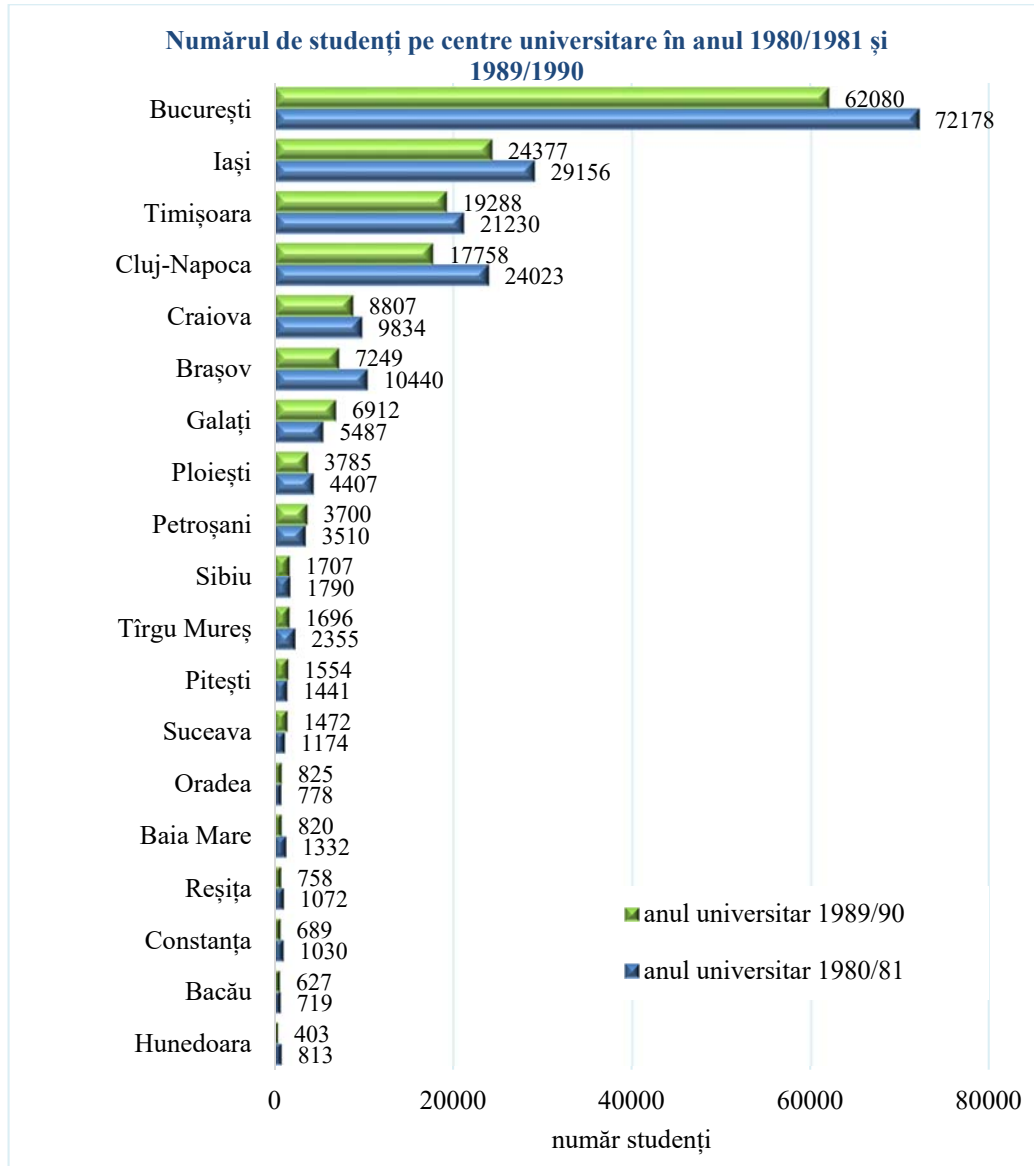
Tabelul 4.4
Numărul și dinamica de studenți pe centre universitare în perioada 1950-1989

Centrul universitar	1950/ 1951	1960/ 1961	1970/ 1971	1980/ 1981	1989/ 1990	<i>Dinamica 1989/1990 față de 1980/1981 %</i>
1. București	29.619	36.259	65.516	72.178	62.080	86,0
2. Iași	5.402	10.174	24.272	29.156	24.377	83,6
3. Cluj-Napoca	9.143	11.967	21.895	24.023	17.758	73,9
4. Timișoara	4.137	5.639	14.100	21.230	19.288	90,9
5. Craiova	1.005	2.030	5.855	9.834	8.807	89,6
6. Brașov	913	2.593	5.045	10.440	7.249	69,4
7. Galați	254	1.529	3.173	5.487	6.912	126,0
8. Ploiești	-	-	310	4.407	3.785	85,9
9. Târgu Mureș	927	879	2.532	2.355	1.696	72,0
10. Petroșani	236	919	1.199	3.510	3.700	105,4
11. Sibiu	-	-	100	1.790	1.707	95,4
12. Pitești	-	-	726	1.441	1.554	107,8
13. Baia Mare	-	-	1.400	1.332	820	61,6
14. Reșița	-	-	-	1.072	758	70,7
15. Hunedoara	-	-	155	813	403	49,6
16. Constanța	262	-	1.508	1.030	689	66,9
17. Suceava	-	-	1.052	1.174	1.472	125,4
18. Oradea	-	-	1.196	778	825	106,0
19. Bacău	-	-	1.851	719	627	87,2
20. Arad	637	-	-	-	-	-
21. Brad	204	-	-	-	-	-
22. Câmpulung Moldovenesc	268	-	-	-	-	-
Total	53.007	71.989	151.885	192.769	164.507	85,3

Notă: Valorile în italic – determinări autori.

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 612-617 și Anuarul Statistic al României 1990, pp. 172-181.

Numărul de studenți pe centre universitare în anii universitari 1980-1981 și 1989-1990 este prezentat grafic în Figura 4.2.

Figura 4.2. Numărul de studenți pe centre universitare în anii universitari 1980-1981 și 1989-1990

Tabelul 4.5 prezintă raportul dintre numărul de studenți și personalul didactic din localitățile centre universitare. În principiu, există un echilibru, în 1989-1990 numărul de studenți care reveneau la un cadru didactic era cuprins între opt studenți la un cadru didactic în Târgu Mureș și, cel mai ridicat, 27 studenți la un cadru didactic în Suceava. În București, acest raport a fost de șapte studenți la un cadru didactic în 1950-1951, ajungând la 14 studenți la un cadru didactic în 1989-1990.

Tabelul 4.5

**Raportul dintre numărul de studenți și personalul didactic pe universitate
în perioada 1950-1989**

Centrul universitar/localitatea	1950/1951	1960/1961	1970/1971	1980/1981	1989/1990
1. București	7	8	11	13	14
2. Iași	5	9	12	14	13
3. Cluj-Napoca	6	9	12	10	11
4. Timișoara	6	8	11	14	15
5. Craiova	9	10	15	13	13
6. Brașov	9	13	15	21	16
7. Galați	5	7	12	17	21
8. Ploiești	:	:	5	18	16
9. Târgu Mureș	3	3	6	7	8
10. Petroșani	6	12	11	27	24
11. Sibiu	:	:	11	12	17
12. Pitești	:	:	9	11	24
13. Baia Mare	:	:	17	18	21
14. Reșița	:	:	:	9	13
15. Hunedoara	:	:	6	17	18
16. Constanța	6	:	18	15	19
17. Suceava	:	:	21	13	27
18. Oradea	:	:	17	12	25
19. Bacău	:	:	23	8	17
20. Arad	11	:	:	:	:
21. Brad	6	:	:	:	:
22. Câmpulung Moldovenesc	10	:	:	:	:
Total	6	8	11	13	14

Notă: Valorile în italic – determinări autori.

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 612-617 și Anuarul Statistic al României 1990, pp. 172-181.

În final, ne vom referi la numărul de absolvenți cuprinși în Tabelul 4.6, pe centre universitare, procentul de promovabilitate fiind uneori aproape de 100%, ca urmare a pregătirii pe care o aveau respectivii studenți.

Tabelul 4.6

Numărul de absolvenți pe centre pe universitare în perioada 1950-1989

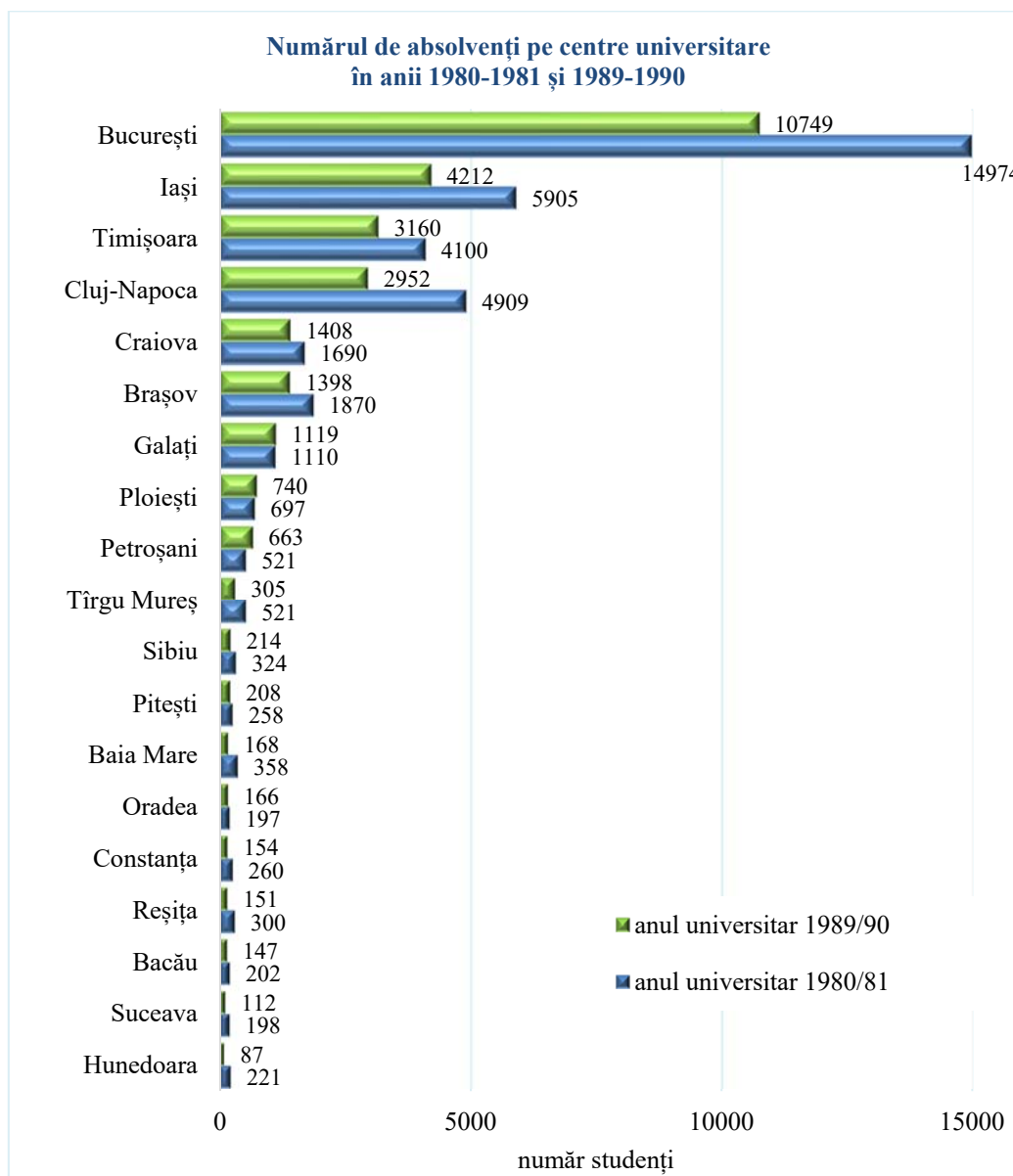
Centrul universitar	1950/ 1951	1960/ 1961	1970/ 1971	1980/ 1981	1989/ 1990	Dinamica 1989/1990 față de 80/1981 %
1. București	5.658	5.389	12.393	14.974	10.749	94,6
2. Iași	972	1.363	4.498	5.905	4.212	90,6
3. Cluj-Napoca	1.510	1.845	3.830	4.909	2.952	79,6
4. Timișoara	632	753	2.631	4.100	3.160	96,2
5. Craiova	120	194	968	1.690	1.408	82,8
6. Brașov	190	326	1.063	1.870	1.398	76,1

Centrul universitar	1950/ 1951	1960/ 1961	1970/ 1971	1980/ 1981	1989/ 1990	<i>Dinamica 1989/1990 față de 80/1981 %</i>
7. Galați	23	129	790	1.110	1.119	<i>124,2</i>
8. Ploiești	:	:	16	697	740	<i>97,9</i>
9. Târgu Mureș	203	163	524	521	305	<i>95,3</i>
10. Petroșani	46	134	290	521	663	<i>91,4</i>
11. Sibiu	:	:	-	324	214	<i>72,3</i>
12. Pitești	:	:	144	258	208	<i>98,6</i>
13. Baia Mare	:	:	288	358	168	<i>71,5</i>
14. Reșița	:	:		300	151	<i>117,1</i>
15. Hunedoara	:	:		221	87	<i>207,1</i>
16. Constanța	:	:	391	260	154	<i>152,5</i>
17. Suceava	:	:	249	198	112	<i>84,8</i>
18. Oradea	:	:	299	197	166	<i>107,1</i>
19. Bacău	:	:	466	202	147	<i>148,5</i>
20. Arad	74	:	:	:	:	:
21. Brad	26	:	:	:	:	:
22. Câmpulung Moldovenesc	56	:	:	:	:	:
Total	9.510	10.296	28.840	38.615	28.113	<i>91,7</i>

Notă: Valorile în italic – determinări autori.

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1981, pp. 612-617 și Anuarul Statistic al României 1990, pp. 172-181.

În Figura 4.3 se prezintă grafic numărul absolvenților pe centre universitare în anii universitari 1980-1981 și 1989-1990.

Figura 4.3. Numărul de absolvenți pe centre universitare
în anii universitari 1980-1981 și 1989-1990

După ce am prezentat aceste aspecte în legătură cu centrele universitare, ar fi de dorit și urmărim în continuare, să prezentăm situația pe fiecare centru universitar în parte. Din acest punct de vedere, situația se prezintă în felul următor: în perioada 1946-1989, sistemul de învățământ superior din București – cel mai mare centru universitar, era format din 15 instituții din care trei au fost înființate după 1945.

4.2. Prezentarea situației învățământului superior pe fiecare centru universitar

4.2.1. Centrul universitar București

În Tabelul 4.7 prezentăm instituțiile de învățământ superior din centrul universitar București¹ în ordine cronologică. Din cele 15, trei – respectiv Academia „Ștefan Gheorghiu”, Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” și Academia Tehnică Militară, s-au înființat după anul 1945.

Tabelul 4.7

Instituțiile de învățământ superior din București

Instituția de învățământ superior
1. Universitatea Politehnică din București
2. Universitatea Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București
3. Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București
4. Universitatea din București
5. Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „Ion Luca Caragiale” din București
6. Universitatea Națională de Arte din București
7. Universitatea Națională de Muzică din București
8. Universitatea Tehnică de Construcții din București
9. Universitatea Națională de Apărare „Carol I” din București
10. Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București
11. Academia de Studii Economice din București
12. Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport din București
13. Academia Tehnică Militară din București
14. Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” (fosta Școală de Ofițeri Miliție din București)
15. Academia „Ștefan Gheorghiu” din București

Sursa: Sistematizare și centralizare autori, iulie 2018.

În Tabelul 4.8 sunt evidențiate numărul de instituții, facultăți, personal didactic și studenți, inclusiv absolvenți, în București, în perioada 1950-1989. Astfel, în 1950-1951 au existat 22 de instituții de învățământ superior, cu 54 de facultăți la care lucrau 4.310 de cadre didactice și erau înscriși 29.619 studenți, absolvenții din 1951 fiind în număr de 5.658.

Tabelul 4.8

Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în București în perioada 1950-1989

Anul	Numărul de instituții	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1948/1949	:	44	:	28.423	:
1950/1951	22	54	4.310	29.619	5.658
1955/1956	17	61	4.573	44.352	6.847

¹ Denumirile curente.

Anul	Numărul de instituții	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1960/1961	14	48	4.660	36.259	5.389
1961/1962	:	50	:	41.486	:
1962/1963	:	51	:	48.280	:
1963/1964	:	53	:	53.148	:
1964/1965	:	54	:	57.073	:
1965/1966	13	55	6.306	60.361	9.984
1966/1967	13	55	:	63.221	:
1967/1968	13	57	:	63.469	:
1968/1969	13	56	:	65.448	:
1969/1970	13	56	:	66.482	:
1970/1971	13	58	6.140	65.516	12.393
1971/1972	:	57	6.980	64.657	14.326
1972/1973	:	56	6.571	63.126	12.781
1973/1974	:	56	6.591	63.230	12.832
1974/1975	:	50	5.965	65.872	12.446
1975/1976	11	50	5.792	69.729	13.055
1976/1977	11	50	5.392	71.262	13.653
1977/1978	12	50	5.231	72.352	13.759
1978/1979	12	47	5.272	74.821	14.222
1979/1980	12	47	5.442	74.117	15.285
1980/1981	12	47	5.438	72.178	14.974
1981/1982	12	47	5.403	69.877	:
1982/1983	12	47	5.187	65.633	:
1983/1984	12	47	5.110	63.089	:
1984/1985	12	47	5.044	61.137	:
1985/1986	12	47	4.964	59.948	11.363
1986/1987	12	33	4.763	59.170	10.667
1987/1988	12	33	4.623	59.315	10.552
1988/1989	12	33	4.533	60.266	10.464
1989/1990	12	33	4.459	62.080	10.749

Notă: Studenți învățământ de zi, seral și fără frecvență.

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

Evoluția în timp a acestui centru universitar a condus, în 1989-1990, la un număr de 12 institute cu 33 de facultăți, 4.459 cadre didactice, 62.080 de studenți, dintre care 10.779 absolvenți ai ultimului an.

Datele din Tabelul 4.8 privind evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar București în perioada 1948-1989 sunt prezentate grafic în Figura 4.4.

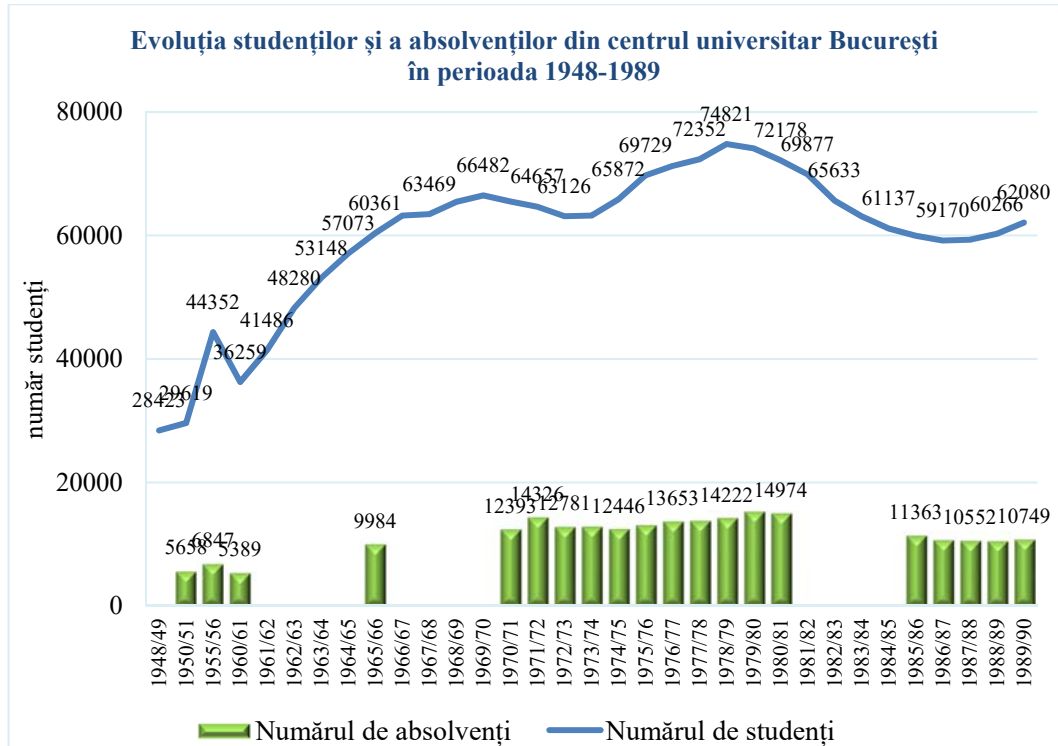

Figura 4.4. Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar București în perioada 1948-1989

4.2.2. Centrul universitar Iași

Acest centru universitar din Iași a avut, în perioada 1970-1989, cinci instituții de învățământ superior², prezentate în Tabelul 4.9.

Tabelul 4.9

Instituțiile de învățământ superior din Iași	
Instituția de învățământ superior	
1.	Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași
2.	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
3.	Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași
4.	Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași
5.	Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași

Sursa: Sistematizare și centralizare autori, iulie 2018.

În continuare, prezentăm numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți din Iași în perioada analizată, respectiv 1950-1989, aceste date fiind relevante, în sensul că, dacă în 1950-1951 existau șapte instituții de învățământ superior, cu 23 de

² Denumiri curente.

facultăți, 1.094 cadre didactice, 5.402 studenți din care 972 au fost absolvenți, în anul 1989-1990 Iașiul se prezenta cu cinci instituții de învățământ superior, 15 facultăți, 1.818 cadre didactice, 24.377 studenți, dintre care 4.212 au fost absolvenți ai anului respectiv.

Tabelul 4.10

**Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Iași
în perioada 1950-1989**

Anul	Numărul de instituții	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1950/1951	7	23	1.094	5.402	972
1955/1956	4	16	912	8.479	832
1960/1961	6	21	1.160	10.174	1.363
1961/1962	:	23	:	12.039	:
1962/1963	:	28	:	14.717	:
1963/1964	:	28	:	17.096	:
1964/1965	:	28	:	18.587	:
1965/1966	6	30	1.752	19.440	3.338
1966/1967	:	28	:	20.665	:
1967/1968	:	28	:	21.871	:
1968/1969	:	29	:	23.174	:
1969/1970	:	29	:	23.931	:
1970/1971	6	29	1.972	24.272	4.498
1971/1972	:	25	1.971	23.382	5.978
1972/1973	:	25	1.961	21.509	5.071
1973/1974	:	25	1.988	20.991	4.432
1974/1975	:	21	1.972	22.524	4.165
1975/1976	5	21	2.027	24.421	4.526
1976/1977	5	21	1.953	26.466	4.724
1977/1978	5	20	1.953	27.808	5.066
1978/1979	5	20	1.971	28.737	5.203
1979/1980	5	20	2.066	29.045	5.588
1980/1981	5	20	2.111	29.156	5.905
1981/1982	5	20	2.095	28.625	:
1982/1983	5	20	2.076	27.453	:
1983/1984	5	20	2.011	26.557	:
1984/1985	5	20	2.025	25.290	:
1985/1986	5	20	1.962	23.965	4.647
1986/1987	5	15	1.911	23.564	4.324
1987/1988	5	15	1.878	23.421	4.375
1988/1989	5	15	1.859	23.671	4.212
1989/1990	5	15	1.818	24.377	4.212

Sursa: Anuarele Statistice ale Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

Datele din Tabelul 4.10 privind evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Iași, în perioada 1950-1989, sunt prezentate grafic în Figura 4.5.

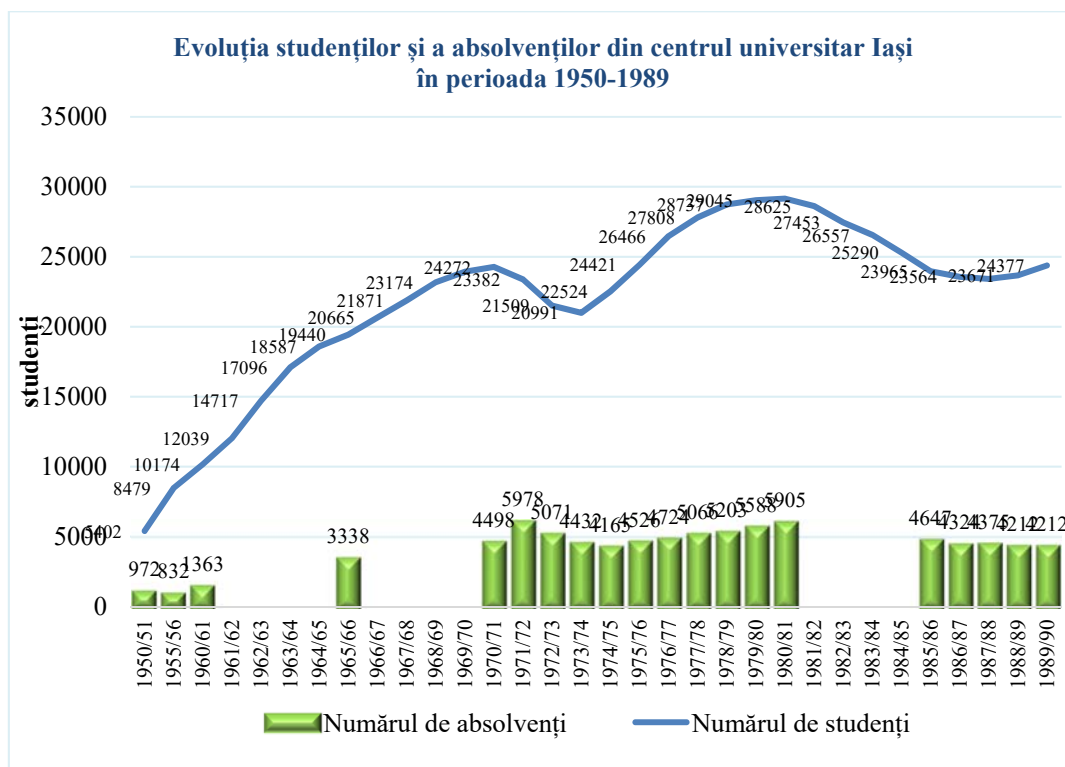

Figura 4.5. Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Iași în perioada 1950-1989

4.2.3. Centrul universitar Cluj-Napoca

Cu privire la centrul universitar Cluj-Napoca, în Tabelul 4.11 sunt evidențiate numărul de instituții de învățământ superior³, respectiv: Universitatea „Babeș-Bolyai”, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară, Academia de Muzică „Gheorghe Dima”, Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, Universitatea Tehnică și Universitatea de Artă și Design.

Tabelul 4.11

Instituțiile de învățământ superior din Cluj-Napoca	
Instituția de învățământ superior	
1.	Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca
2.	Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca
3.	Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca
4.	Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca
5.	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca
6.	Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca

Sursa: Sistematizare și centralizare autori, iulie 2018.

³ Denumiri curente.

Pentru a evidenția evoluția activității didactice în centrul universitar Cluj-Napoca, în Tabelul 4.12 am cuprins numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în perioada 1950-1989. Relevant este faptul că în 1950-1951, în Cluj existau nouă instituții de învățământ superior, cu 31 de facultăți, la care își desfășurau activitatea 1.548 cadre didactice și aveau înscriși 9.143 de studenți, numărul de absolvenți în acest an fiind de 1.510, adică proporțional cu ponderea pe care o au studenții în mediul urban.

Tabelul 4.12
Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Cluj-Napoca în perioada 1950-1989

Anul	Numărul de instituții	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1950/1951	9	31	1.548	9.143	1.510
1955/1956	7	23	1.272	10.893	1.701
1960/1961	7	22	1.399	11.967	1.845
1961/1962	7	24	:	12.979	:
1962/1963	7	26	:	14.625	:
1963/1964	7	26	:	16.017	:
1964/1965	7	27	:	16.982	:
1965/1966	7	27	1.845	17.611	3.046
1966/1967	7	25	:	18.328	:
1967/1968	7	25	:	19.530	:
1968/1969	7	26	:	20.953	:
1969/1970	7	26	:	21.595	:
1970/1971	7	26	1.901	21.895	3.830
1971/1972	:	22	1.935	21.278	5.032
1972/1973	:	22	2.007	20.040	4.643
1973/1974	:	22	2.049	19.309	4.139
1974/1975	:	19	1.988	20.196	3.721
1975/1976	6	19	1.997	21.809	3.993
1976/1977	6	19	1.896	23.259	4.186
1977/1978	6	19	1.909	24.275	4.477
1978/1979	6	19	2.234	25.548	4.726
1979/1980	6	19	2.350	24.701	4.922
1980/1981	6	19	2.332	24.023	4.909
1981/1982	6	19	2.244	23.633	:
1982/1983	6	19	2.148	21.887	:
1983/1984	6	19	1.991	20.842	:
1984/1985	6	19	1.983	19.591	:
1985/1986	6	19	1.839	18.415	3.710
1986/1987	6	15	1.736	17.947	3.410
1987/1988	6	15	1.698	17.554	3.538
1988/1989	6	15	1.617	17.489	3.281
1989/1990	6	15	1.586	17.758	2.952

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

Evolutiv, în anul 1989-1990, centrul universitar Cluj-Napoca cuprindea șase instituții de învățământ superior, cu 15 facultăți, la care predau 1.586 de cadre didactice la un număr de 17.758 de studenți. Absolvenții acestui an au fost 2.952 de studenți. Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Cluj-Napoca în perioada 1950-1989 este prezentată grafic în Figura 4.6.

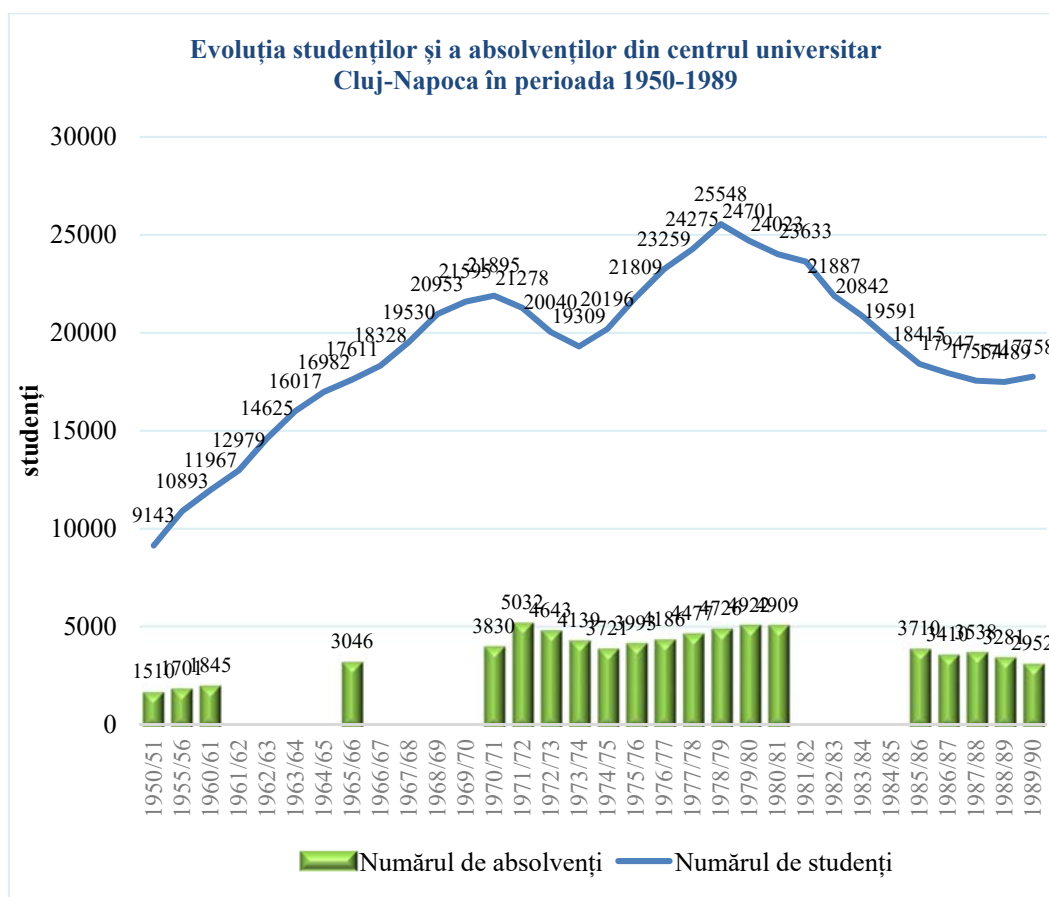

Figura 4.6. Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Cluj-Napoca în perioada 1950-1989

4.2.4. Centrul universitar Timișoara

Instituțiile de învățământ superior⁴ din Timișoara erau în număr de patru. Acestea erau Universitatea „Politehnica”, Universitatea de Vest, Universitatea de Medicină Veterinară Banatul și Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș”.

⁴ Denumiri curente.

Tabelul 4.13

Instituțiile de învățământ superior din Timișoara

Instituția de învățământ superior
1. Universitatea „Politehnica” din Timișoara
2. Universitatea de Vest din Timișoara
3. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului din Timișoara
4. Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara

Sursa: Sistematizare și centralizare autori, iulie 2018.

De-a lungul timpului, din 1950 până în 1990, la acest centru universitar, evoluția indicatorilor care caracterizează activitatea în acest domeniu a fost următoarea: număr de instituții, șase, având 12 facultăți la care predau 745 de cadre didactice; numărul de studenți înscriși a fost de 4.137, dintre care, 632 au terminat cursurile.

Tabelul 4.14

Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Timișoara în perioada 1950-1989

Anul	Numărul de instituții	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1950/1951	6	12	745	4.137	632
1955/1956	4	9	627	4.950	677
1960/1961	5	15	710	5.639	753
1961/1962	5	16	:	7.137	
1962/1963	5	19	:	9.340	
1963/1964	5	19	:	10.831	
1964/1965	5	19	:	12.029	
1965/1966	5	20	1.311	12.537	2.166
1966/1967	5	20	:	13.080	:
1967/1968	5	21	:	13.536	:
1968/1969	5	22	:	13.834	:
1969/1970	5	22	:	14.132	:
1970/1971	5	22	1.329	14.100	2.631
1971/1972	:	19	1.332	13.604	3.119
1972/1973	:	19	1.428	13.300	2.872
1973/1974	:	19	1.400	13.453	2.709
1974/1975	:	13	1.334	14.433	2.588
1975/1976	4	13	1.361	15.995	2.805
1976/1977	4	13	1.386	17.506	2.921
1977/1978	4	12	1.436	19.316	3.201
1978/1979	4	12	1.493	20.409	3.407
1979/1980	4	12	1.491	21.161	3.626
1980/1981	4	12	1.567	21.230	4.100
1981/1982	4	12	1.509	21.109	:
1982/1983	4	12	1.489	20.250	:
1983/1984	4	12	1.431	19.554	:
1984/1985	4	12	1.411	18.735	:

Anul	Numărul de instituții	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1985/1986	4	12	1.387	17.974	3.285
1986/1987	4	10	1.329	18.013	3.061
1987/1988	4	10	1.317	17.859	3.168
1988/1989	4	10	1.316	19.288	2.854
1989/1990	4	10	1.279	19.288	3.160

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

Anul 1989-1990, ultimul al intervalului de timp supus analizei pentru această perioadă a prezentat următoarele valori ale indicatorilor: patru instituții de învățământ superior, cu zece facultăți la care lucrau 1.279 cadre didactice care pregăteau 19.288 de studenți. În anul considerat, dintre aceștia 3.160 au absolvit cursurile.

Datele din Tabelul 4.14 privind evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Timișoara, în perioada 1950-1989, sunt prezentate grafic în Figura 4.7.

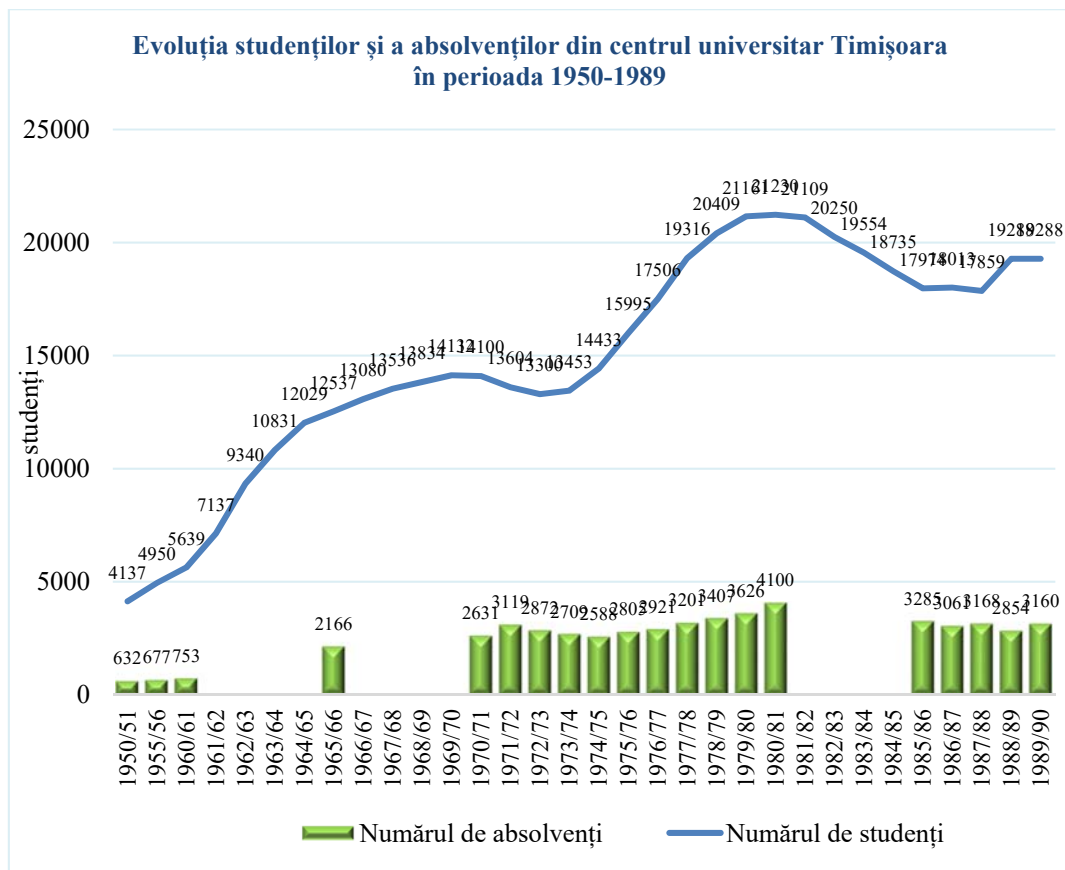

Figura 4.7. Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Timișoara în perioada 1950-1989

4.2.5. Centrul universitar Craiova

În acest centru universitar existau două facultăți, Universitatea din Craiova, înființată în 1947 și Universitatea de Medicină și Farmacie înființată în 1970. Datele aferente acestui centru universitar sunt cuprinse în Tabelul 4.15.

Numărul de facultăți, cadre didactice și studenți se prezintă astfel: în 1950-1951, o singură universitate, cu două facultăți în care lucrau 115 cadre didactice, care pregăteau 1.005 studenți dintre care 120 au fost absolvenți ai anului respectiv.

Tabelul 4.15

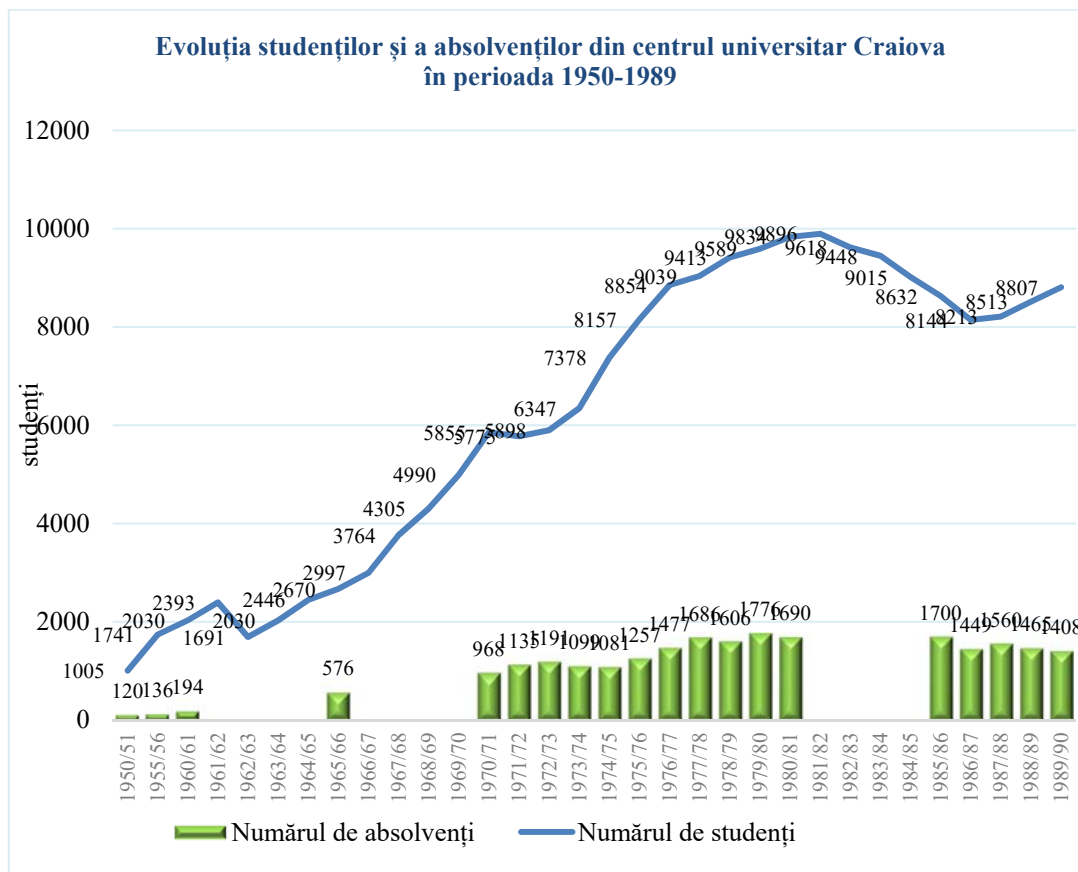
**Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Craiova
în perioada 1950-1989**

Anul universitar	Numărul de instituții	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1950/1951	1	2	115	1.005	120
1955/1956	2	3	216	1.741	136
1960/1961	2	6	195	2.030	194
1961/1962	2	7	:	2.393	:
1962/1963	2	7	:	1.691	:
1963/1964	2	7	:	2.030	:
1964/1965	2	7	:	2.446	:
1965/1966	2	7	220	2.670	576
1966/1967	2	9	:	2.997	:
1967/1968	2	9	:	3.764	:
1968/1969	2	9	:	4.305	:
1969/1970	2	9	:	4.990	:
1970/1971	2	10	391	5.855	968
1971/1972	2	10	418	5.775	1.135
1972/1973	2	10	469	5.898	1.191
1973/1974	2	10	534	6.347	1.099
1974/1975	1	7	552	7.378	1.081
1975/1976	1	7	714	8.157	1.257
1976/1977	1	7	671	8.854	1.477
1977/1978	1	7	756	9.039	1.686
1978/1979	1	8	799	9.413	1.606
1979/1980	1	8	782	9.589	1.776
1980/1981	1	8	739	9.834	1.690
1981/1982	1	8	733	9.896	:
1982/1983	1	8	728	9.618	:
1983/1984	1	8	647	9.448	:
1984/1985	1	8	642	9.015	:
1985/1986	1	8	695	8.632	1.700
1986/1987	1	8	628	8.144	1.449
1987/1988	1	7	610	8.213	1.560
1988/1989	1	7	608	8.513	1.465
1989/1990	1	7	707	8.807	1.408

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

În 1989-1990, în Craiova exista o singură instituție de învățământ superior, care avea șapte facultăți, în care lucrau 707 cadre didactice care pregăteau 8.807 studenți; dintre aceștia 1.408 au fost absolvenți ai anului respectiv.

Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Craiova în perioada 1950-1989 este prezentată grafic în Figura 4.8.

Figura 4.8. *Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Craiova în perioada 1950-1989*

4.2.6. Centrul universitar Brașov

În mod similar, și pentru centrul universitar Brașov, în Tabelul 4.16 sunt prezentați indicatorii ce caracterizează evoluția în timp a acestui centru universitar. Astfel, în centrul universitar Brașov, existau două universități din care Universitatea Transilvania care funcționează și în prezent, înființată în 1948 și reorganizată în 1971.

În anul 1950-1951, în acest centru universitar erau două instituții de învățământ superior, cu două facultăți la care lucra un personal de 100 cadre didactice; acestea pregăteau 913 studenți dintre care 190 au fost absolvenți ai anului 1951.

Tabelul 4.16

**Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Brașov
în perioada 1950-1989**

Anul universitar	Numărul de instituții	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1950/1951	2	2	100	913	190
1955/1956	2	5	268	3.477	591
1960/1961	2	6	208	2.593	326
1961/1962	2	6	:	2.971	
1962/1963	2	6	:	3.652	
1963/1964	2	6	:	4.193	
1964/1965	2	7	:	4.832	
1965/1966	2	7	407	5.287	857
1966/1967	2	7	:	5.475	:
1967/1968	2	7	:	5.488	:
1968/1969	2	7	:	5.383	:
1969/1970	2	8	:	5.248	:
1970/1971	2	8	347	5.045	1.063
1971/1972	2	8	358	4.706	1.286
1972/1973	2	8	360	4.581	1.014
1973/1974	2	8	360	4.873	993
1974/1975	2	8	350	5.397	884
1975/1976	1	5	377	6.182	1.210
1976/1977	1	5	388	7.212	1.266
1977/1978	1	5	387	8.101	1.347
1978/1979	1	5	427	8.909	1.387
1979/1980	1	5	467	9.977	1.782
1980/1981	1	5	499	10.440	1.870
1981/1982	1	5	501	10.521	:
1982/1983	1	5	499	10.263	:
1983/1984	1	5	489	9.692	:
1984/1985	1	5	492	8.938	:
1985/1986	1	5	487	8.198	1.836
1986/1987	1	4	490	7.584	1.376
1987/1988	1	4	462	7.475	1.468
1988/1989	1	4	458	7.331	1.372
1989/1990	1	4	450	7.249	1.398

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

În anul 1989-1990, în centrul universitar Brașov funcționa o singură universitate cu patru facultăți, având 450 de cadre didactice, care asigurau pregătirea a 7.249 de studenți, dintre care 1.398 au fost absolvenți ai anului 1990.

Datele privind evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Brașov, în perioada 1950-1989, sunt prezentate în Figura 4.9.

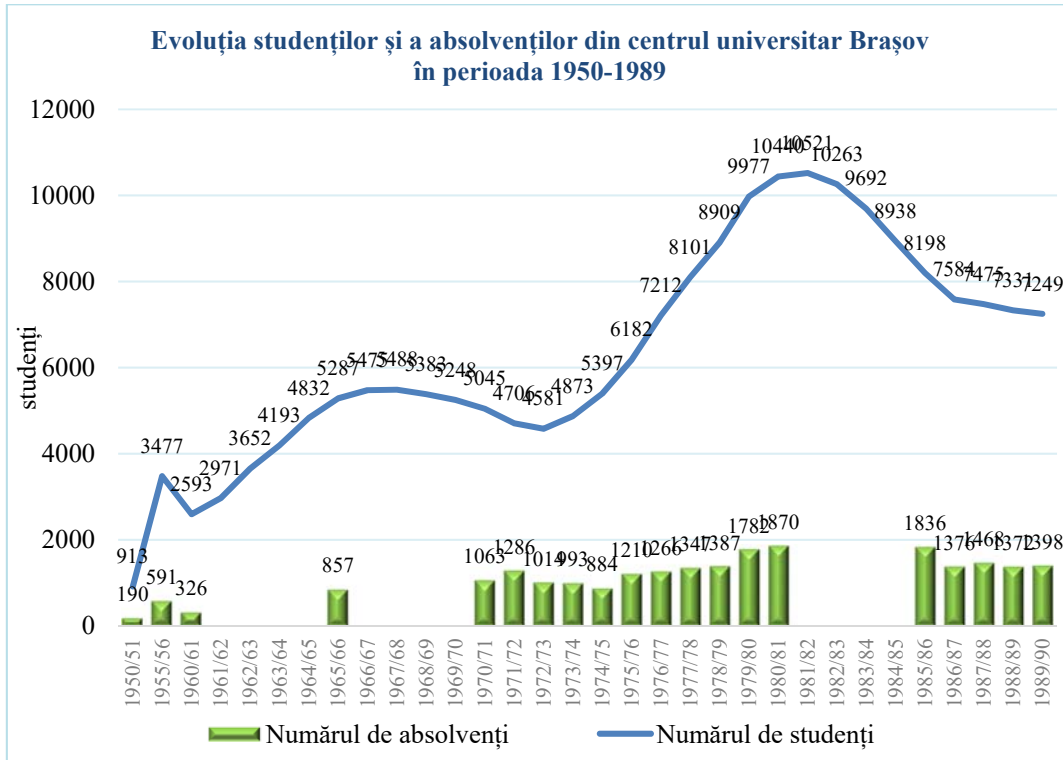

Figura 4.9. Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Brașov în perioada 1950-1989

4.2.7. Centrul universitar Galați

În perioada analizată în Galați au figurat în registrele INS două universități. Universitatea „Dunărea de Jos”, care funcționează și astăzi, a fost fondată în anul 1948.

În Tabelul 4.17 sunt inserați indicatorii care se referă la evoluția în timp, din punct de vedere al mărimii și structurii acestei universități din centrul universitar Galați. Astfel, în 1950-1951 exista o singură universitate, cu o facultate unde lucrau 52 de cadre didactice care asigurau pregătirea a 254 de studenți.

Tabelul 4.17
Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Galați în perioada 1950-1989

Anul universitar	Numărul de instituții	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1950/1951	1	1	52	254	23
1955/1956	2	4	183	1.706	240
1960/1961	2	6	220	1.529	129
1961/1962	2	6	:	1.959	:
1962/1963	2	6	:	2.183	:

Anul universitar	Numărul de instituții	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1963/1964	2	6	:	2.680	:
1964/1965	2	6	:	2.998	:
1965/1966	2	6	262	3.225	677
1966/1967	2	6	:	3.367	:
1967/1968	2	6	:	3.412	:
1968/1969	2	6	:	3.375	:
1969/1970	2	7	:	3.319	:
1970/1971	2	7	276	3.173	790
1971/1972	2	7	275	3.051	884
1972/1973	2	7	325	3.211	680
1973/1974	2	7	287	3.596	738
1974/1975	2	7	277	3.960	781
Universitatea „Dunărea de Jos”					
1975/1976	1	3	276	4.372	862
1976/1977	1	3	296	4.895	987
1977/1978	1	3	303	5.200	1.112
1978/1979	1	3	304	5.282	1.204
1979/1980	1	3	316	5.297	1.073
1980/1981	1	3	325	5.487	1.110
1981/1982	1	3	329	5.595	:
1982/1983	1	3	330	5.356	:
1983/1984	1	3	327	5.198	:
1984/1985	1	3	327	5.079	:
1985/1986	1	2	339	5.223	901
1986/1987	1	2	350	5.405	799
1987/1988	1	2	361	5.867	871
1988/1989	1	2	338	6.327	982
1989/1990	1	2	331	6.912	1.119

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

Din anul 1975-1976, exista o singură universitate, denumită Dunărea de Jos, cu două-trei facultăți, având în ultimul an analizat 331 cadre didactice care pregăteau la 6.912 studenți, dintre care 1.119 erau absolvenți în anul respectiv.

Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Galați, în perioada 1950-1989, este prezentată grafic în Figura 4.10.

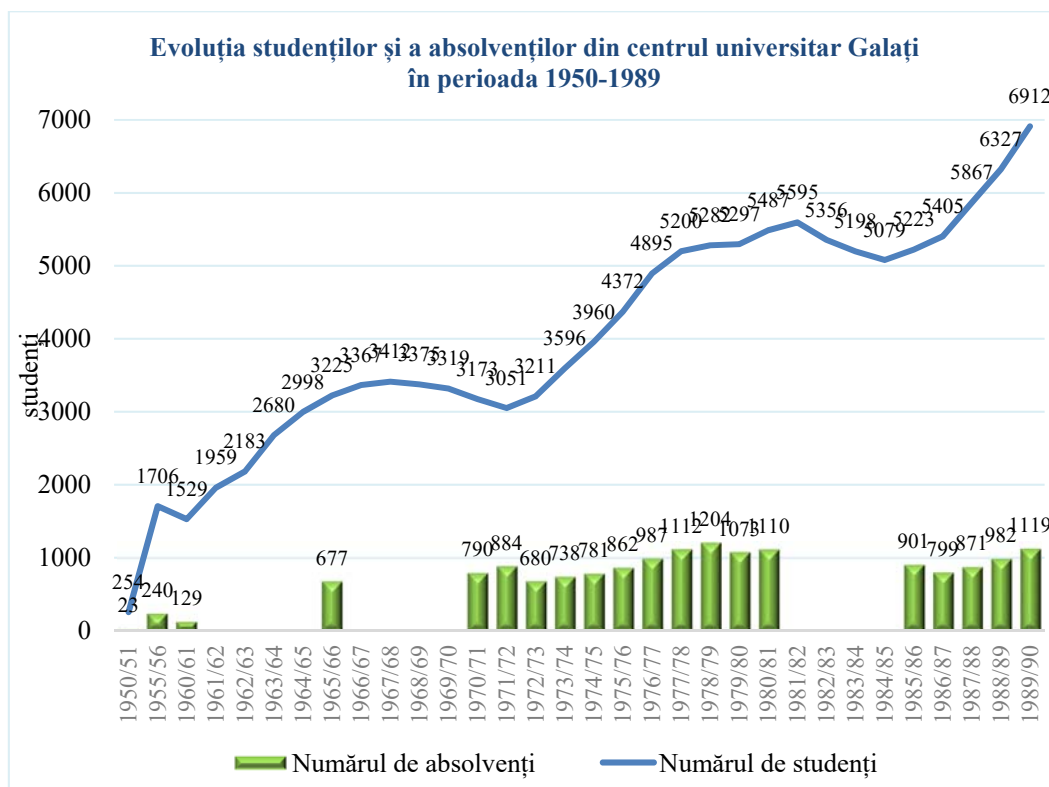

Figura 4.10. Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Galați în perioada 1950-1989

4.2.8. Centrul universitar Târgu Mureș

În tabelele 4.18 și 4.19 sunt prezentate universitățile care compuneau centrul universitar Târgu Mureș, respectiv Universitatea de Medicină și Farmacie, Universitatea de Arte și Universitatea „Petru Maior”.

Tabelul 4.18

Instituțiile de învățământ superior din Târgu Mureș

Instituția de învățământ superior
1. Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgul Mureș
2. Universitatea de Arte din Târgul Mureș
3. Universitatea „Petru Maior” din Târgul Mureș

Sursa: Sistematizare și centralizare autori, iulie 2018.

Indicatorii care arată evoluția în timp a acestei universități sunt cuprinși în Tabelul 4.19 în care sunt inserate date privind numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți. În 1950-1951 exista instituție de învățământ superior cu cinci facultăți, la care lucrau 340 cadre didactice care asigurau pregătirea a 927 studenți, dintre care 203 erau absolvenți ai anului respectiv.

Tabelul 4.19

**Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți
în Târgu Mureș în perioada 1950-1989**

Anul universitar	Numărul de instituții	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1950/1951	1	5	340	927	203
1955/1956	2	4	206	1.100	148
1960/1961	3	5	286	879	163
1961/1962	3	7	:	1.073	:
1962/1963	3	7	:	1.636	:
1963/1964	3	7	:	2.136	:
1964/1965	3	7	:	2.483	:
1965/1966	3	8	438	2.527	537
1966/1967	3	8	:	2.403	:
1967/1968	3	8	:	2.398	:
1968/1969	3	8	:	2.405	:
1969/1970	3	9	:	2.472	:
1970/1971	3	9	428	2.532	524
1971/1972	3	9	430	2.538	609
1972/1973	3	9	441	2.461	631
1973/1974	3	9	428	2.255	554
1974/1975	3	5	417	2.231	492
1975/1976	3	5	401	2.346	417
1976/1977	3	5	413	2.684	433
1977/1978	3	4	417	2.428	425
1978/1979	3	4	423	2.448	480
1979/1980	3	4	402	2.415	517
1980/1981	3	4	365	2.355	521
1981/1982	3	4	348	2.290	:
1982/1983	3	4	340	2.123	:
1983/1984	3	4	319	2.061	:
1984/1985	3	4	311	1.921	:
1985/1986	3	4	289	1.825	320
1986/1987	3	3	275	1.801	341
1987/1988	3	3	254	1.762	340
1988/1989	3	3	239	1.715	324
1989/1990	3	3	221	1.696	305

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

În anul 1989-1990, existau trei instituții de învățământ superior cu două facultăți, 221 cadre didactice, care aveau înscriși 1.696 studenți, dintre care 305 au terminat în anul respectiv.

Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Târgu Mureș în perioada 1950-1989 este prezentată în Figura 4.11.

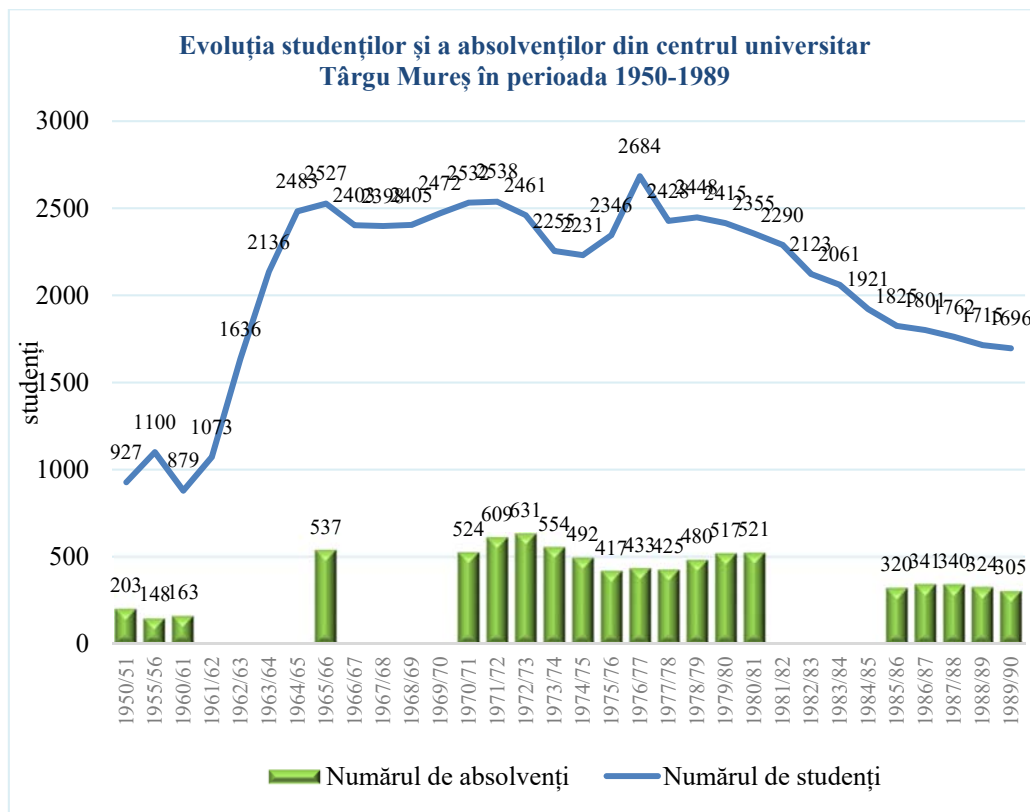

Figura 4.11. Evoluția studenților și a absolvenților din centrul universitar Târgu Mureș în perioada 1950-1989

4.2.9. Institutul Cărbunelui din Petroșani

Centrul universitar Petroșani avea o singură instituție, Institutul Cărbunelui (actuala Universitatea din Petroșani), la înființare, ulterior având și o a doua instituție de învățământ superior care s-a înființat la scurt timp, 1960-1961.

În Tabelul 4.20 sunt inserați indicatorii care se referă la instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți din această universitate. În 1950-1951 exista o singură instituție de învățământ superior, cu 43 de cadre didactice care asigurau pregătirea a 236 de studenți, dintre care 46 au fost absolvenți ai anului considerat.

Tabelul 4.20
Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Petroșani în perioada 1950-1989

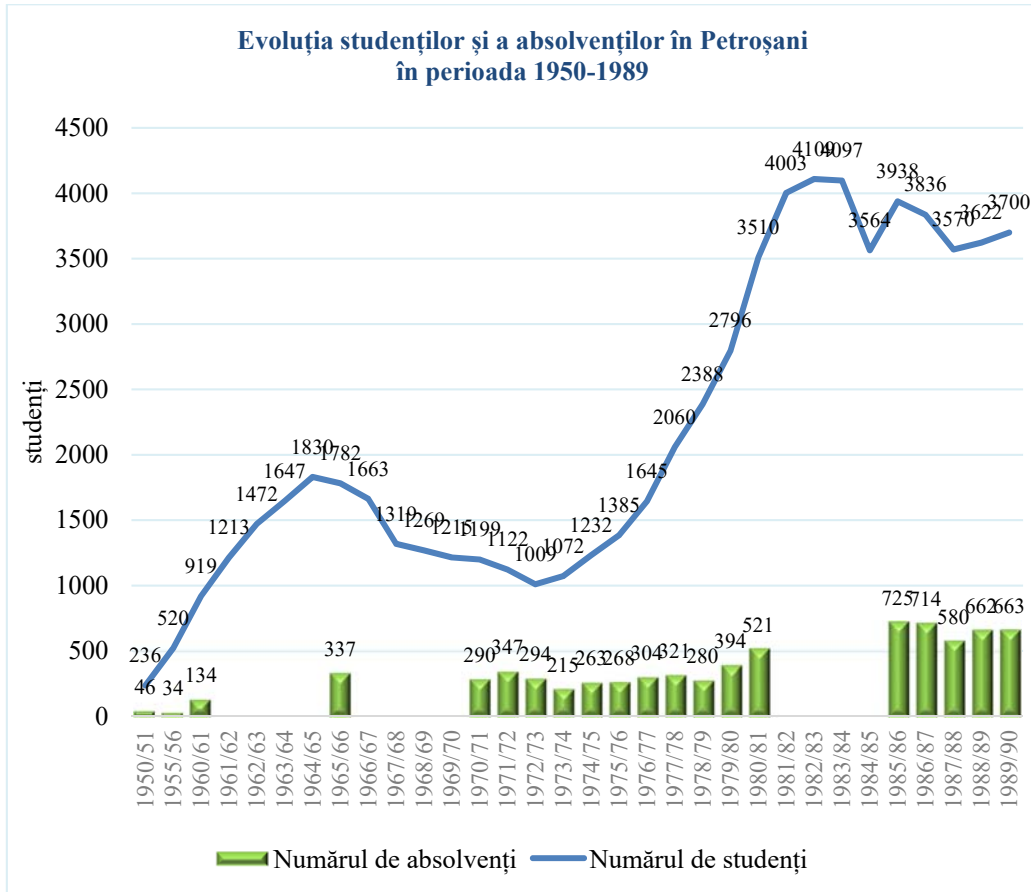
Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1950/1951	1	43	236	46
1955/1956	1	64	520	34

Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1960/1961	2	79	919	134
1961/1962	2	:	1.213	:
1962/1963	2	:	1.472	:
1963/1964	2	:	1.647	:
1964/1965	2	:	1.830	:
1965/1966	2	137	1.782	337
1966/1967	2	:	1.663	:
1967/1968	2	:	1.319	:
1968/1969	2	:	1.269	:
1969/1970	2	:	1.215	:
1970/1971	2	106	1.199	290
1971/1972	2	100	1.122	347
1972/1973	2	100	1.009	294
1973/1974	2	96	1.072	215
1974/1975	2	92	1.232	263
1975/1976	2	88	1.385	268
1976/1977	2	89	1.645	304
1977/1978	2	101	2.060	321
1978/1979	2	115	2.388	280
1979/1980	2	122	2.796	394
1980/1981	2	131	3.510	521
1981/1982	2	133	4.003	:
1982/1983	2	137	4.109	:
1983/1984	2	138	4.097	:
1984/1985	2	113	3.564	:
1985/1986	2	146	3.938	725
1986/1987	2	244	3.836	714
1987/1988	2	155	3.570	580
1988/1989	2	154	3.622	662
1989/1990	2	153	3.700	663

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

În 1989-1990, universitatea avea două facultăți, 153 de cadre didactice, erau înscriși 3.700 de studenți, dintre care 663 au terminat cursurile în anul respectiv.

Evoluția studenților și a absolvenților în Petroșani în perioada 1950-1989 este prezentată în Figura 4.12.

Figura 4.12. Evoluția studenților și a absolvenților în Petroșani în perioada 1950-1989

4.2.10. Universitatea „Petrol-Gaze” din Ploiești

Universitatea „Petrol-Gaze” din Ploiești a fost înființată prin Decretul nr. 175, publicat în Monitorul Oficial al RPR nr. 177 din 3 august 1948, sub denumirea de Institutul de Petrol și Gaze din București. În anul 1973, conform Decretului nr. 702 din 28 decembrie 1973 (Legea nr. 25/1974), publicat în Buletinul Oficial al RSR din 30 decembrie 1973, Institutul de Petrol, Gaze și Geologie din București fuzionează cu Institutul de Petrol din Ploiești, sub denumirea de Institutul de Petrol și Gaze, cu sediul în Municipiul Ploiești.

Potrivit datelor statistice, în anul 1970-1971 era o singură facultate, cu 58 de cadre didactice, care asigurau pregătirea a 310 studenți, dintre care 16 au fost absolvenți ai anului respectiv.

Tabelul 4.21

Numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți ai Universității din Ploiești în perioada 1970-1989

Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1970/1971	1	58	310	16
1971/1972	1	58	403	72
1972/1973	2	87	538	55
1973/1974	2	69	732	193
1974/1975	3	241	1.837	288
1975/1976	3	254	2.238	379
1976/1977	3	281	2.707	459
1977/1978	3	203	3.127	462
1978/1979	3	322	3.494	444
1979/1980	3	216	3.930	539
1980/1981	3	243	4.407	697
1981/1982	3	247	4.544	:
1982/1983	3	240	4.425	:
1983/1984	3	256	4.510	:
1984/1985	3	358	4.563	:
1985/1986	3	356	4.500	756
1986/1987	2	336	4.293	680
1987/1988	2	244	4.249	788
1988/1989	2	250	3.905	684
1989/1990	2	243	3.785	740

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

În 1989-1990, existau două facultăți, cu 243 cadre didactice care asigurau pregătirea a 3.785 de studenți, dintre care 740 au fost absolvenți ai anului 1990.

Evoluția studenților și a absolvenților Universității „Petrol-Gaze” din Ploiești în perioada 1970-1989 este prezentată grafic în Figura 4.13.

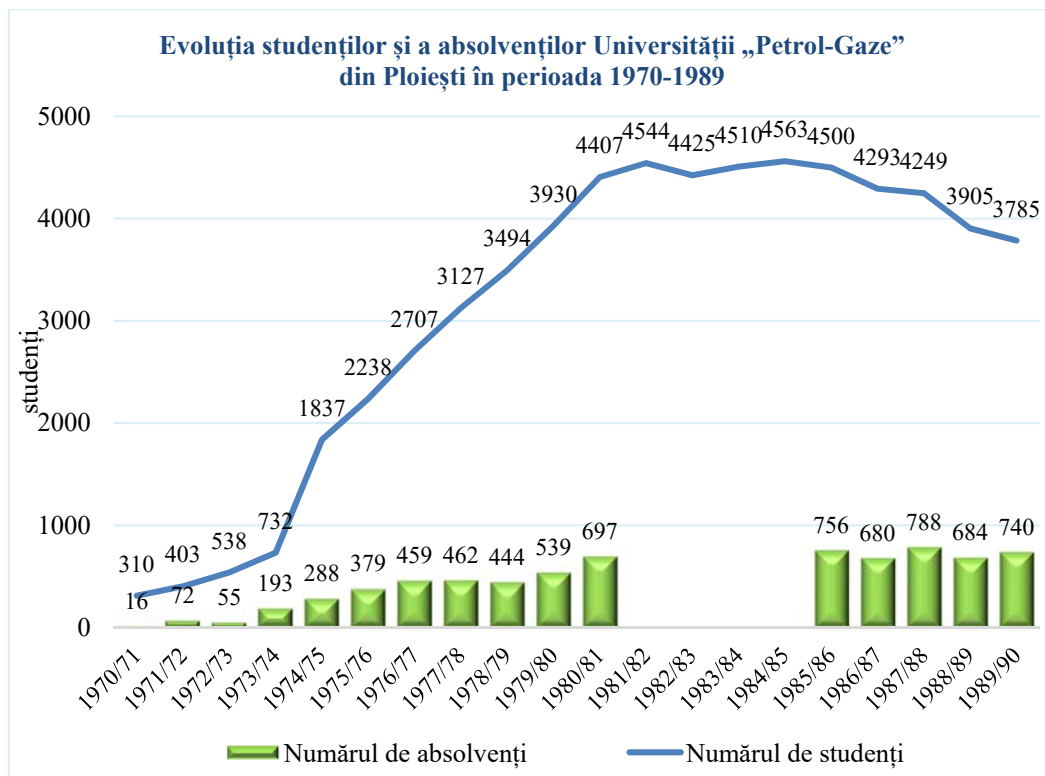

Figura 4.13. Evoluția studenților și a absolvenților Universității „Petrol-Gaze” din Ploiești în perioada 1970-1989

4.2.11. Centrul universitar din Sibiu

În Sibiu existau două instituții de învățământ superior: Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” și respectiv Universitatea „Lucian Blaga”.

În Tabelul 4.22 prezentăm numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți la acest centru universitar al Sibiului. Astfel, în anul 1970-1971, exista o singură facultate, cu o singură specializare, deservită de nouă cadre didactice și se pregăteau 100 de studenți.

Tabelul 4.22
Numărul de facultăți, personalul didactic, studenții și absolvenții din Sibiu în perioada 1970-1989

Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1970/1971	1 secție	9	100	-
1971/1972	2 secții	19	203	-
1972/1973	2 secții	19	382	48
1973/1974	2 secții	32	578	47
1974/1975	2 secții	32	759	105

Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1975/1976	2 secții	35	866	148
1976/1977*	3	79	1.042	162
1977/1978	3	122	1.223	198
1978/1979	3	142	1.426	210
1979/1980	3	152	1.586	261
1980/1981	3	155	1.790	324
1981/1982	3	143	1.833	:
1982/1983	3	130	1.769	:
1983/1984	3	120	1.729	:
1984/1985	3	113	1.564	:
1985/1986	3	93	1.503	296
1986/1987	3	90	1.487	253
1987/1988	3	91	1.467	263
1988/1989	3	93	1.545	171
1989/1990	3	100	1.707	214

Notă: * Înfiițată în 1976-1977.

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

În 1989-1990, exista o singură facultate unde lucrau 100 cadre didactice și se pregăteau 1.707 de studenți.

Evoluția studenților și a absolvenților Universității „Lucian Blaga” din Sibiu în perioada 1970-1989 este prezentată grafic în Figura 4.14.

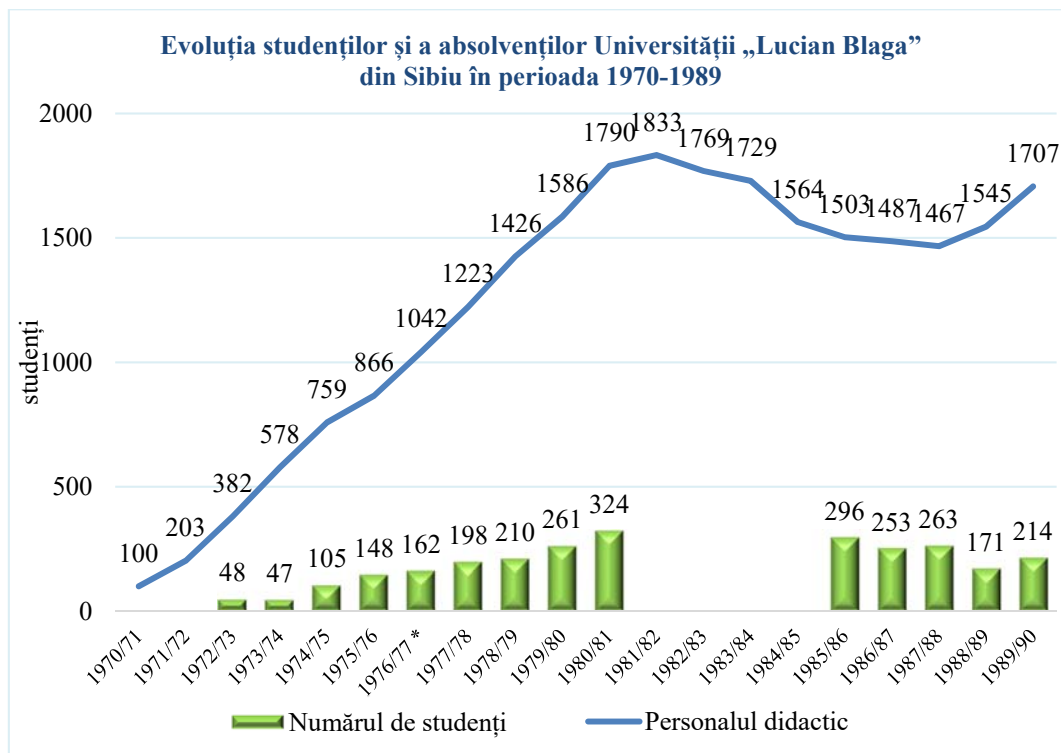

Figura 4.14. Evoluția studenților și a absolvenților Universității „Lucian Blaga” din Sibiu în perioada 1970-1989

4.2.12. Universitatea din Pitești

Universitatea din Pitești a fost fondată în anul 1962. La înființarea sa, universitatea s-a numit Institutul Pedagogic Pitești, iar din 1969 i se alătură Institutul de Subingineri, astfel între 1974-1991 institutul a fost în subordinea Institutului Politehnic București. Potrivit datelor statistice, în perioada analizată în cadrul universității au funcționat maximum patru facultăți (perioada 1971-1973) și minimum o facultate (perioada 1985-1989). Numărul maxim al studenților a fost înregistrat în anul 1982 de 1837 studenți, care erau instruiți de 120 de profesori. Dinamica absolvenților era foarte variabilă și diferită de dinamica studenților înmatriculați.

Tabelul 4.23

Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți
Universității din Pitești în perioada 1962-1989

Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1962/1963	3	:	170	:
1963/1964	3	:	387	:
1964/1965	3	:	586	:

Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1965/1966	3	61	598	172
1966/1967	3	:	571	:
1967/1968	3	:	527	:
1968/1969	3	:	515	:
1969/1970	3	:	678	:
1970/1971	3	77	726	144
1971/1972	4	120	961	286
1972/1973	4	123	1.115	254
1973/1974	4	133	1.209	319
1974/1975	3	98	1.320	415
1975/1976	3	139	1.445	330
1976/1977	3	154	1.487	422
1977/1978	3	106	1.436	367
1978/1979	3	112	1.412	389
1979/1980	2	114	1.267	284
1980/1981	2	129	1.441	258
1981/1982	2	126	1.964	:
1982/1983	2	120	1.837	:
1983/1984	2	104	1.606	:
1984/1985	2	90	1.506	:
1985/1986	1	89	1.239	211
1986/1987	1	71	1.137	164
1987/1988	1	79	1.275	238
1988/1989	1	64	1.343	176
1989/1990	1	66	1.554	208

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

În anul 1990, printr-un proces de contopire a facultăților, exista o universitate, cu o singură facultate în care lucrau 66 de cadre didactice care asigurau pregătirea a 1.554 de studenți.

În Figura 4.15 este prezentată grafic evoluția studenților și a absolvenților Universității din Pitești în perioada 1962-1989.

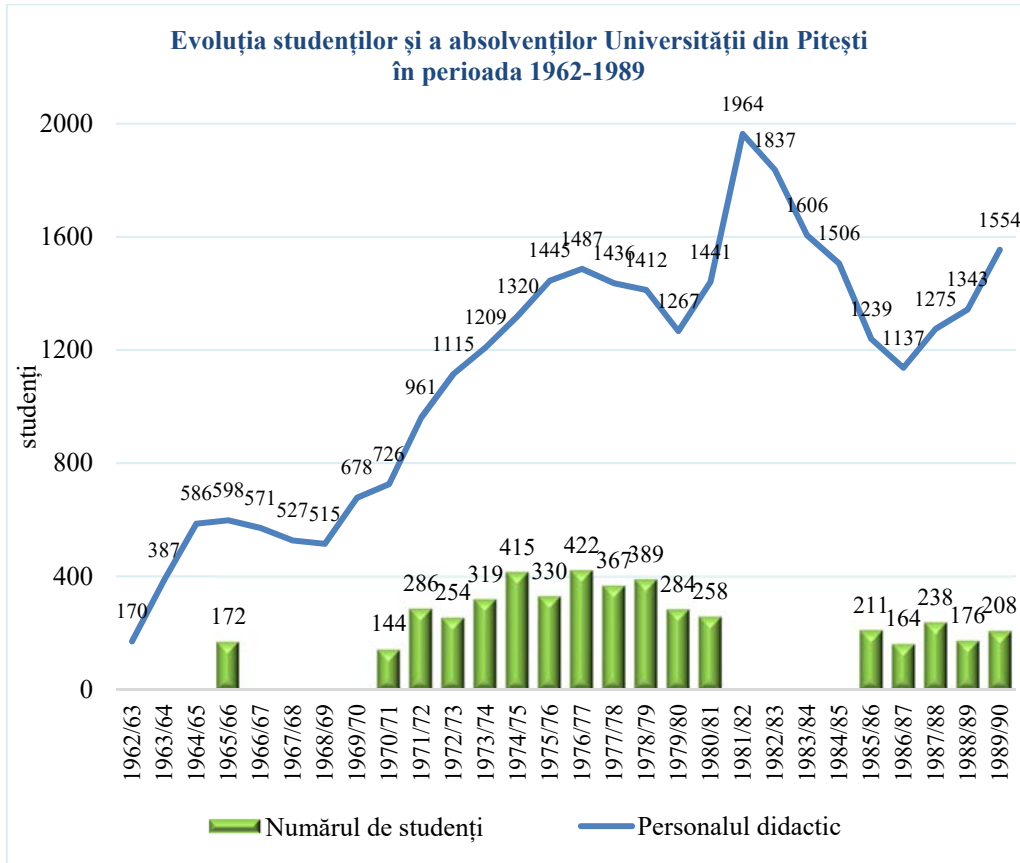

Figura 4.15. Evoluția studenților și a absolvenților Universității din Pitești în perioada 1962-1989

4.2.13. Universitatea de Nord din Baia Mare

La Baia Mare exista o singură universitate, cea care conferă și numele, care a avut între una și trei facultăți.

În întregul interval numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți a fost mai redus. Astfel, în anul 1965-1966 existau trei facultăți unde lucrau 51 de cadre didactice și învățau 997 de studenți, pentru ca în anul 1989-1990 să ființeze doar o singură facultate, cu 40 de cadre didactice care asigurau pregătirea a 820 de studenți, dintre care în anul 1990 au fost 168 de absolvenți.

Tabelul 4.24

**Numărul de instituții, facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți
ai Universității din Baia Mare în perioada 1961-1989**

Anul	Numărul de instituții	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1961/1962	1	3	:	145	:
1962/1963	1	3	:	460	:
1963/1964	1	3	:	794	:
1964/1965	1	3	:	913	:
1965/1966	1	3	51	997	182
1966/1967	1	3	:	1.048	:
1967/1968	1	3	:	1.252	:
1968/1969	1	3	:	1.338	:
1969/1970	1	3	:	1.440	:
1970/1971	2 ⁵	3	83	1.400	288
1971/1972	1	3	97	1.235	422
1972/1973	1	3	118	1.174	392
1973/1974	1	3	134	1.086	361
1974/1975	1	2	141	1.076	252
1975/1976	1	2	151	1.196	293
1976/1977	1	2	169	1.252	316
1977/1978	1	2	152	1.275	359
1978/1979	1	2	111	1.278	378
1979/1980	1	2	81	1.264	417
1980/1981	1	2	75	1.332	358
1981/1982	1	2	75	1.410	:
1982/1983	1	2	73	1.361	:
1983/1984	1	2	70	1.192	:
1984/1985	1	2	60	962	:
1985/1986	1	2	58	832	235
1986/1987	1	2	45	752	167
1987/1988	1	2	43	749	173
1988/1989	1	2	42	793	183
1989/1990	1	1	40	820	168

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

Evoluția studenților și a absolvenților Universității din Baia Mare în perioada 1961-1989 este prezentată grafic în Figura 4.16.

⁵ Institutul de Subingineri Baia Mare, inițial sub patronajul Institutului Politehnic din Cluj-Napoca (1969).

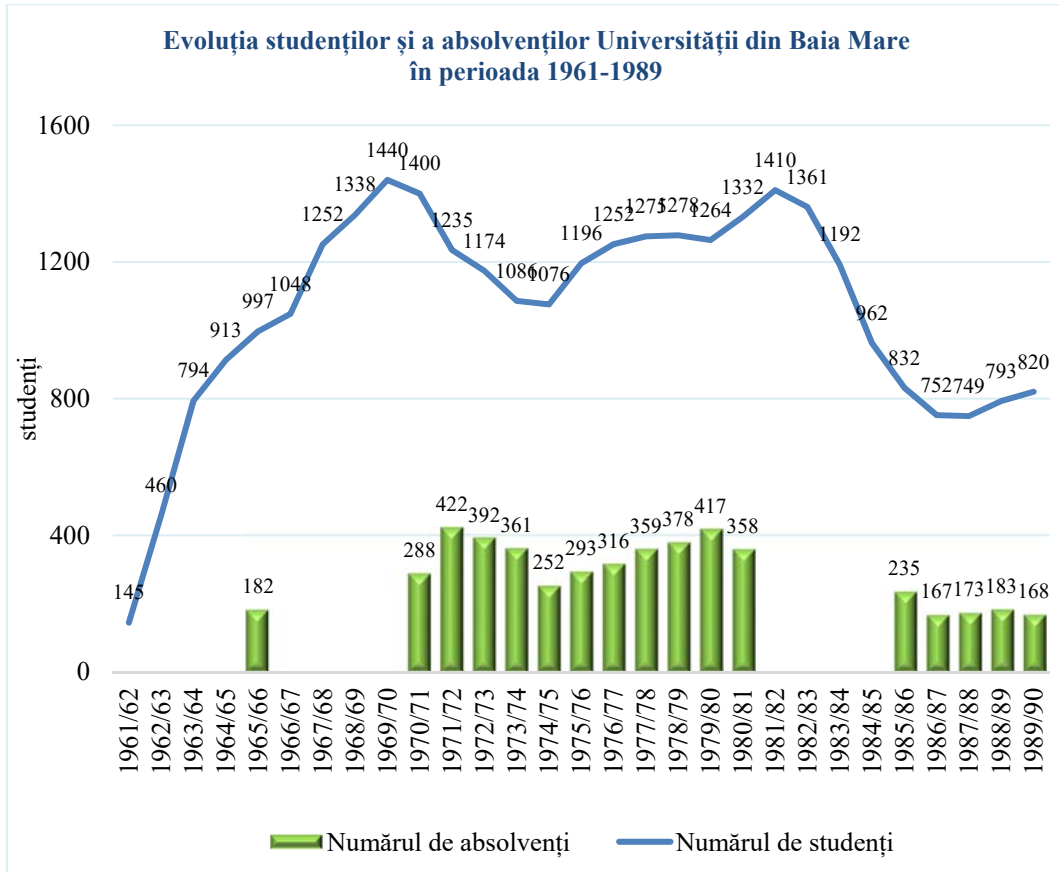

Figura 4.16. Evoluția studenților și a absolvenților Universității din Baia Mare în perioada 1961-1989

4.2.14. Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița

Universitatea din Reșița fost înființată în anul 1975 și cuprindea o singură facultate.

Indicatorii sintetizați ai evoluției acesteia sunt concentrați în Tabelul 4.25. Relevant este faptul că la început, în 1975-1976, a existat o singură facultate cu 127 de cadre didactice, pregătind 1.233 de studenți, dintre care 292 absolvenți.

Tabelul 4.25

Numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți ai Universității „Eftimie Murgu” din Reșița în perioada 1975-1989

Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1971/1972	1**	22	114	-
1972/1973	1**	11	433	-
1973/1974	1**	19	766	79
1974/1975	1**	128	983	149

Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1975/1976	1**	127	1.233	292
1976/1977	1**	132	1.263	336
1977/1978	1**	132	1.226	340
1978/1979	1**	132	1.178	366
1979/1980	1**	114	1.146	385
1980/1981	1**	114	1.072	300
1981/1982	1**	114	1.021	:
1982/1983	1**	114	894	:
1983/1984	1**	67	781	:
1984/1985	1**	47	685	:
1985/1986	-	47	620	129
1986/1987	1	48	647	152
1987/1988	1	48	647	127
1988/1989	1	58	712	135
1989/1990	1	59	758	151

Notă: **O secție.

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

În anul 1989-1990 exista aceeași singură facultate, cu 59 cadre didactice, având în pregătire 758 de studenți.

Evoluția studenților și a absolvenților Universității „Eftimie Murgu” din Reșița în perioada 1971-1989 este prezentată grafic în Figura 4.17.

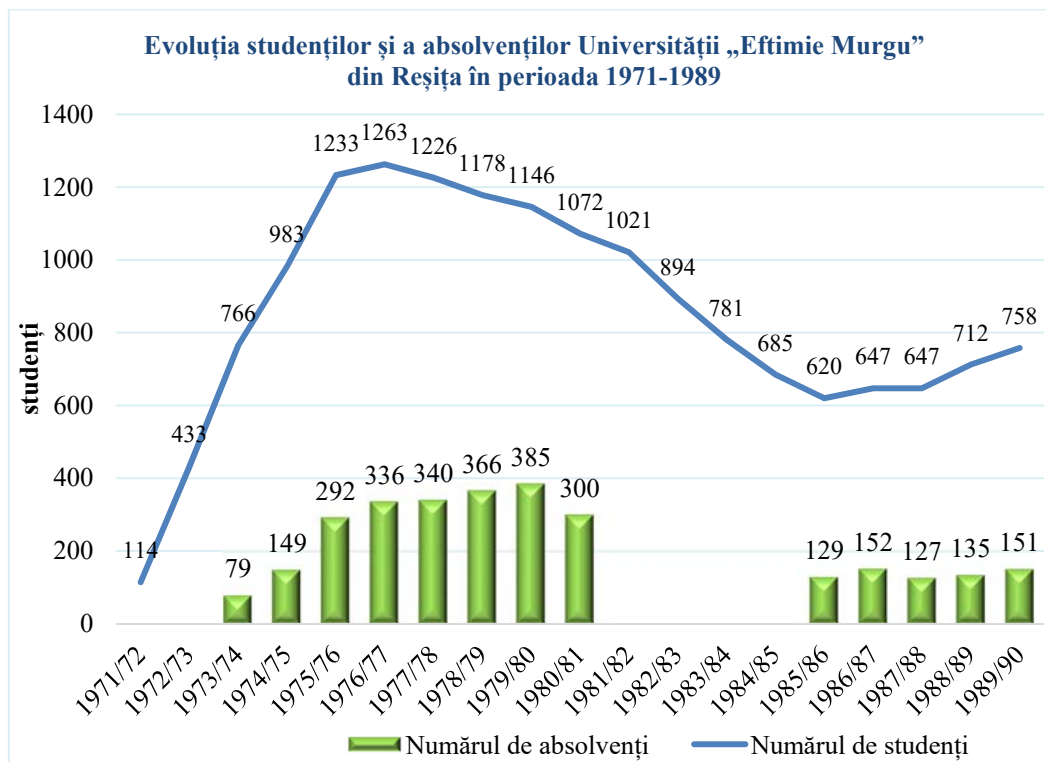

Figura 4.17. Evoluția studenților și a absolvenților Universității „Eftimie Murgu” din Reșița în perioada 1971-1989

4.2.15. Universitatea din Hunedoara

Acest centru universitar cuprindea o singură universitate care a avut o singură facultate. Indicatorii de evoluție în timp a universității din Hunedoara sunt prezentați în Tabelul 4.26. Astfel, la înființare în 1970-1971, a existat o singură facultate cu 25 de cadre didactice și 155 de studenți. În anul 1989-1990 funcționa tot o facultate cu 22 de cadre didactice, pregătind 403 studenți.

Tabelul 4.26

Numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți ai Universității din Hunedoara în perioada 1970-1989

Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1970/1971	1**	25	155	-
1971/1972	1**	56	381	-
1972/1973	1**	81	758	81
1973/1974	1**	87	1.031	186
1974/1975	1**	56	1.170	255
1975/1976	1**	69	1.195	321
1976/1977	1**	76	1.095	348
1977/1978	1**	74	931	291

Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1978/1979	1**	71	891	286
1979/1980	1**	64	806	205
1980/1981	1**	48	813	221
1981/1982	1**	50	754	:
1982/1983	1**	46	553	:
1983/1984	1**	26	449	:
1984/1985	1**	22	374	:
1985/1986	-	24	338	42
1986/1987	1	19	388	84
1987/1988	1	19	379	99
1988/1989	1	19	376	87
1989/1990	1	22	403	87

Notă: **O secție.

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

Evoluția studenților și a absolvenților Universității din Hunedoara în perioada 1970-1989 este prezentată grafic în Figura 4.18.

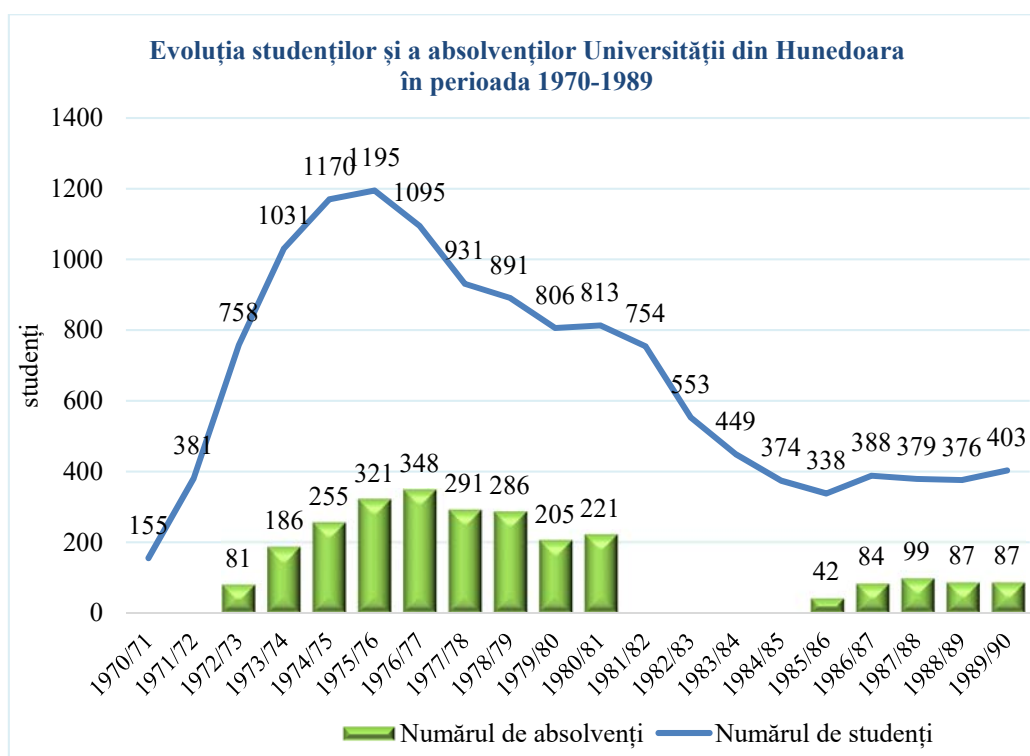

Figura 4.18. Evoluția studenților și a absolvenților Universității din Hunedoara în perioada 1970-1989

4.2.16. Universitatea „Ovidius” din Constanța

Centrul universitar Constanța avea două instituții de învățământ superior, respectiv Academia Navală Mircea cel Bătrân, înființată în 1889 și Universitatea „Ovidius” înființată în 1950.

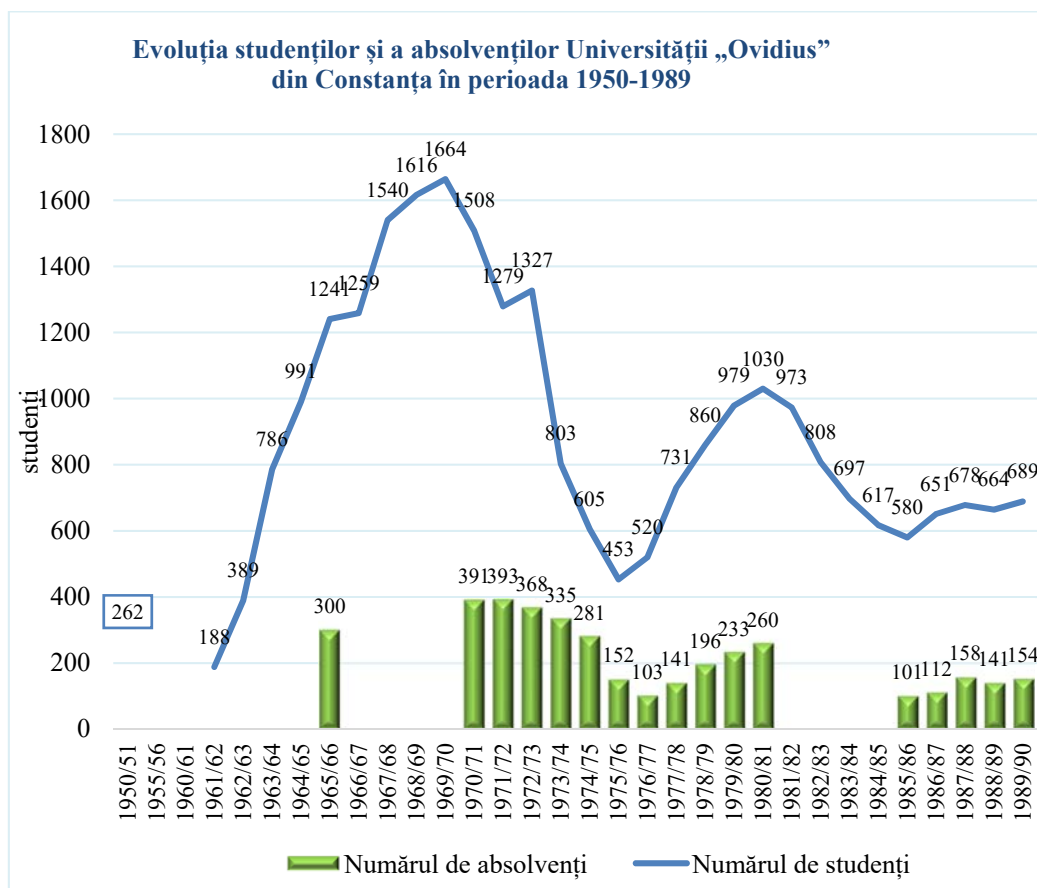
Evoluția acestui centru universitar este prezentată în Tabelul 4.27. Astfel, în 1950-1951, a existat o singură facultate, cu 48 de cadre didactice și 262 de studenți. În 1989-1990, la aceeași facultate lucrau 37 de cadre didactice pregătind 689 de studenți.

Tabelul 4.27
Numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți ai Universității „Ovidius” din Constanța în perioada 1950-1989

Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1950/1951	1	48	262	
1955/1956	-	-	-	-
1960/1961	-	-	-	-
1961/1962	4	:	188	:
1962/1963	4	:	389	:
1963/1964	4	:	786	:
1964/1965	4	:	991	:
1965/1966	4	93	1.241	300
1966/1967	4	:	1.259	:
1967/1968	4	:	1.540	:
1968/1969	4	:	1.616	:
1969/1970	4	:	1.664	:
1970/1971	4	84	1.508	391
1971/1972	5	77	1.279	393
1972/1973	5	112	1.327	368
1973/1974	5	77	803	335
1974/1975	1	70	605	281
1975/1976	1	59	453	152
1976/1977	1	56	520	103
1977/1978	1	63	731	141
1978/1979	1	62	860	196
1979/1980	1	68	979	233
1980/1981	1	70	1.030	260
1981/1982	1	66	973	:
1982/1983	1	58	808	:
1983/1984	1	50	697	:
1984/1985	1	44	617	:
1985/1986	1	40	580	101
1986/1987	1	36	651	112
1987/1988	1	36	678	158
1988/1989	1	39	664	141
1989/1990	1	37	689	154

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

În Figura 4.19 se prezintă grafic evoluția studenților și a absolvenților Universității „Ovidius” din Constanța în perioada 1950-1989.

Figura 4.19. Evoluția studenților și a absolvenților Universității „Ovidius” din Constanța în perioada 1950-1989

4.2.17. Activitatea universitară din Suceava

În Suceava în anul 1963 s-a înființat Institutul Pedagogic de trei ani. În 1976 acesta s-a transformat în Institutul de Învățământ Superior, cu dublu profil: universitar și tehnic. Între 1984-1990 a funcționat ca Institut de subingineri, subordonat Institutului Politehnic „Gheorghe Asachi” din Iași.

Cele mai multe facultăți au fost din 1971-1972 până în 1974, iar din 1974-1975 până în 1989-1990 a existat o singură facultate. Datele pentru comparabilitate le-am ales pentru anul 1965-1966 și 1989-1990.

Tabelul 4.28
Numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți ai Universității din Suceava în perioada 1963-1989

Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1963/1964	2	:	127	:
1964/1965	2	:	305	:
1965/1966	2	46	474	97
1966/1967	2	:	609	:
1967/1968	2	:	778	:
1968/1969	2	:	912	:
1969/1970	3	:	1.068	:
1970/1971	3	50	1.052	249
1971/1972	4	52	958	307
1972/1973	4	72	793	304
1973/1974	4	67	593	297
1974/1975	1	49	400	177
1975/1976	1	42	321	111
1976/1977	1	57	375	75
1977/1978	1	93	550	103
1978/1979	1	88	714	141
1979/1980	1	106	1.089	167
1980/1981	1	94	1.174	198
1981/1982	1	95	1.297	:
1982/1983	1	85	1.353	:
1983/1984	1	80	1.286	:
1984/1985	1	52	1.093	:
1985/1986	1	62	973	132
1986/1987	1	52	1.175	149
1987/1988	1	48	1.232	284
1988/1989	1	51	1.254	132
1989/1990	1	55	1.472	112

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

Astfel, în anul 1965-1966 existau două facultăți, la care activau 46 de cadre didactice și aveau înscriși 474 de studenți. În anul 1989-1990, exista o singură facultate care avea 55 de cadre didactice care pregăteau 1.472 de studenți.

Evoluția studenților și a absolvenților din Suceava în perioada 1963-1989 este prezentată grafic în Figura 4.20.

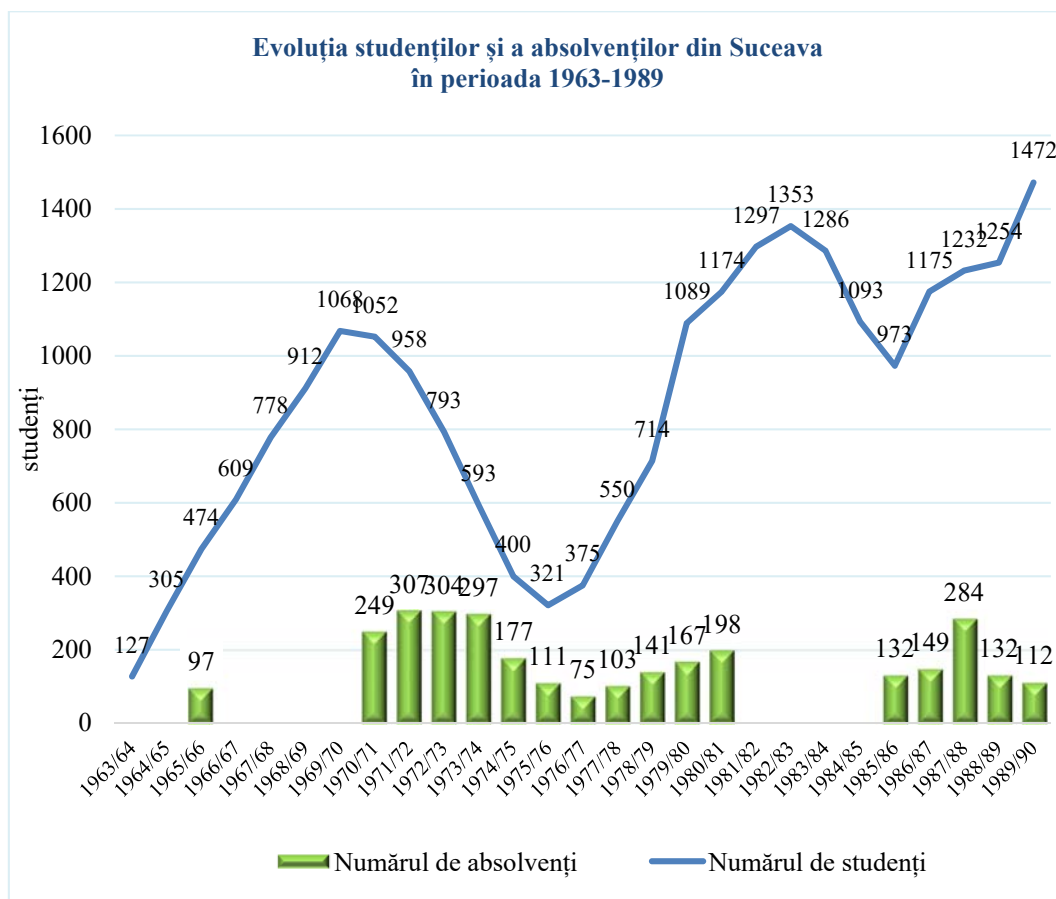

Figura 4.20. Evoluția studenților și a absolvenților din Suceava în perioada 1963-1989

4.2.18. Activitatea universitară în Oradea

La 1 octombrie 1963, printr-un ordin al Ministerului Învățământului, se înființează la Oradea un Institut Pedagogic de trei ani, menit să complinească penuria de cadre didactice din învățământul de cultură generală. Noua instituție de învățământ superior orădean își începe activitatea cu două facultăți: Filologie și Matematică-Fizică, la care din anul următor se adaugă Facultatea de Istorie-Geografie și cea de Educație Fizică. Rând pe rând, noile specializări dobândesc regim universitar până acum două decenii, când din 1983, datorită unei politici educaționale eronate, specializările didactice și umaniste își restrâng activitatea și, dintr-o instituție de învățământ prosperă, nu rămâne decât un institut de subingineri, afiliat Institutului Politehnic din Cluj-Napoca.

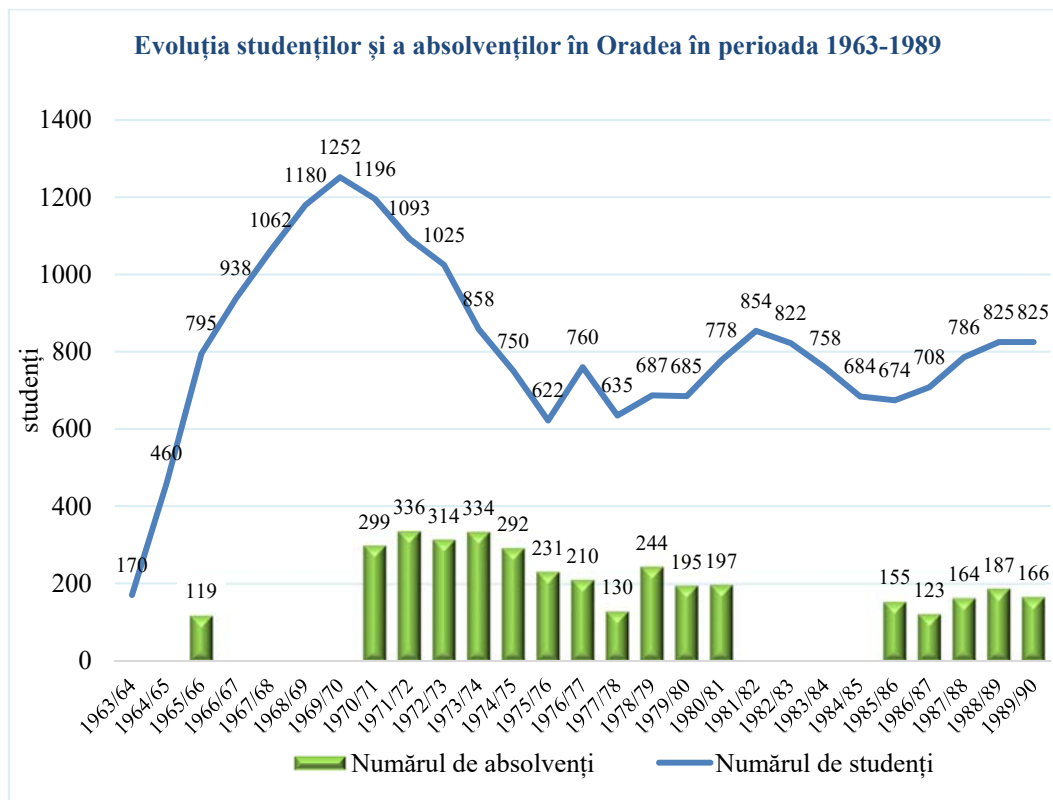
În 1965-1966 existau patru facultăți, cu 45 de cadre didactice care pregăteau 795 de studenți.

Tabelul 4.29
Numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Oradea
în perioada 1963-1989

Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1963/1964	2	:	170	:
1964/1965	4	:	460	:
1965/1966	4	45	795	119
1966/1967	4	:	938	:
1967/1968	4	:	1.062	:
1968/1969	4	:	1.180	:
1969/1970	4	:	1.252	:
1970/1971	4	69	1.196	299
1971/1972	4	75	1.093	336
1972/1973	4	101	1.025	314
1973/1974	4	95	858	334
1974/1975	1	95	750	292
1975/1976	1	91	622	231
1976/1977	1	105	760	210
1977/1978	1	70	635	130
1978/1979	1	68	687	244
1979/1980	1	62	685	195
1980/1981	1	63	778	197
1981/1982	1	61	854	:
1982/1983	1	56	822	:
1983/1984	1	51	758	:
1984/1985	1	41	684	:
1985/1986	1	39	674	155
1986/1987	1	42	708	123
1987/1988	1	33	786	164
1988/1989	1	35	825	187
1989/1990	1	33	825	166

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

Evoluția studenților și a absolvenților în Oradea în perioada 1963-1989 este prezentată în Figura 4.21.

Figura 4.21. Evoluția studenților și a absolvenților în Oradea în perioada 1963-1989

În anul de comparație 1989-1990, în centrul universitar Oradea mai exista o singură facultate, cu 33 cadre didactice și 825 de studenți.

4.2.19. Activitatea universitară în Bacău

În anul 1961, în Bacău s-a înființat Institutul Pedagogic, cu secțiile: Științe Umaniste, Matematică, Științe Naturale. Acestea li s-au adăugat în 1964 Facultatea de Istorie-Geografie și Facultatea de Educație Fizică, iar în 1976 Facultatea de Inginerie, an când Institutul Pedagogic devine Institutul de Învățământ Superior din Bacău. Tot în acest an, în cadrul Institutului de Învățământ Superior din Bacău, se înființează prima specializare cu profil tehnic, Tehnologia construcțiilor de mașini. În anul 1984, Institutul de Învățământ Superior este transformat în Institutul de Subingineri din Bacău, subordonat Institutului Politehnic din Iași, iar un an mai târziu, se transferă de la Institutul Politehnic din Iași specializarea Tehnologie chimică anorganică. În anul 1986, se transferă, tot de la Institutul Politehnic din Iași, specializarea Rețele electrice.

Tabelul 4.30

**Numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în Bacău
în perioada 1961-1962**

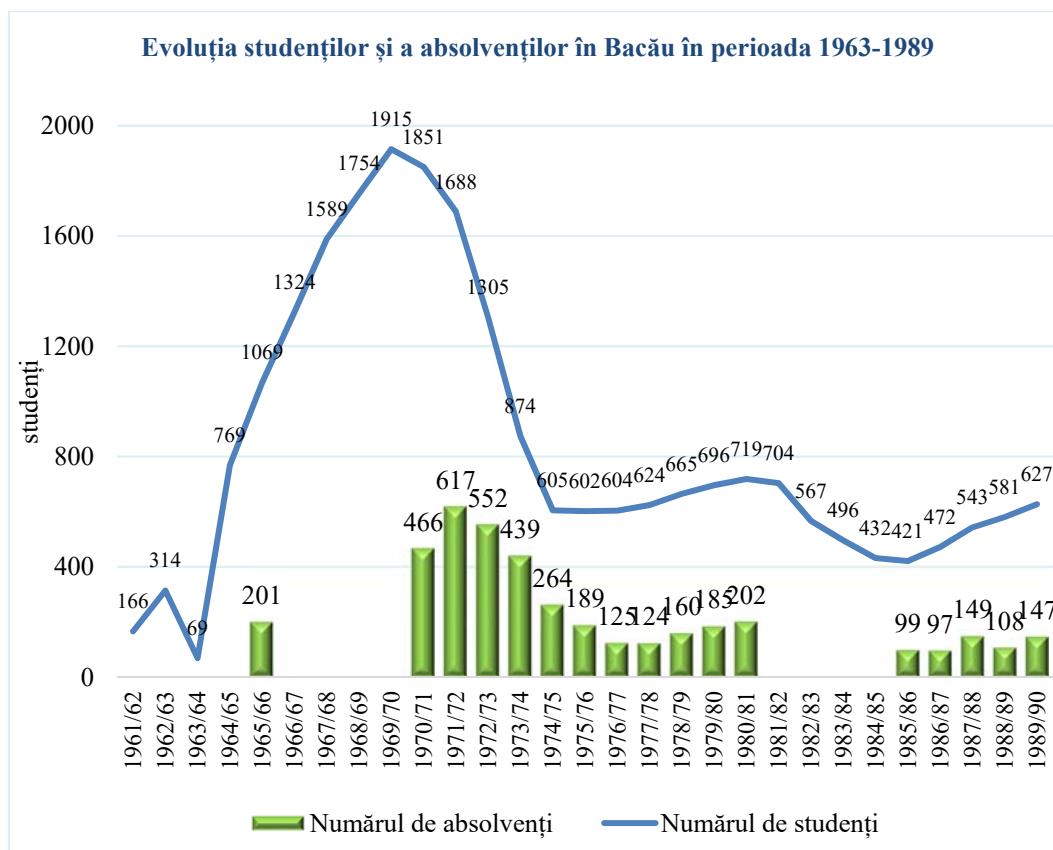
Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
1961/1962	3	:	166	:
1962/1963	3	:	314	:
1963/1964	3	:	69	:
1964/1965	5	:	769	:
1965/1966	5	64	1.069	201
1966/1967	5	:	1.324	:
1967/1968	5	:	1.589	:
1968/1969	5	:	1.754	:
1969/1970	5	:	1.915	:
1970/1971	5	80	1.851	466
1971/1972	5	95	1.688	617
1972/1973	5	102	1.305	552
1973/1974	5	91	874	439
1974/1975	1	74	605	264
1975/1976	1	66	602	189
1976/1977	1	72	604	125
1977/1978	1	77	624	124
1978/1979	1	81	665	160
1979/1980	1	88	696	185
1980/1981	1	94	719	202
1981/1982	1	82	704	:
1982/1983	1	75	567	:
1983/1984	1	57	496	:
1984/1985	1	53	432	:
1985/1986	1	45	421	99
1986/1987	1	39	472	97
1987/1988	1	37	543	149
1988/1989	1	37	581	108
1989/1990	1	37	627	147

Sursa: Anuarele Statistice al Republicii Socialiste România 1950-1988 și Anuarul Statistic al României 1990.

În anul 1989-1990, mai exista o singură facultate, la care lucrau 37 de cadre didactice și erau pregătiți 627 de studenți.

Evoluția studenților și a absolvenților în Bacău, în perioada 1963-1989 este prezentată în Figura 4.22.

Figura 4.22. *Evoluția studenților și a absolvenților în Bacău în perioada 1963-1989*

4.2.20. Activitatea universitară în Arad, Brad și Câmpulung Moldovenesc

Activitatea universitară din Arad, din Brad și din Câmpulung nu fac obiectul unei analize prea adânci deoarece au fost înființate unele facultăți în anul 1948. Cu toate acestea, în perioada la care ne referim, la aceste institute de învățământ superior s-au pregătit un număr de studenți iar aceste orașe au funcționat ca atare pe harta instituțiilor de învățământ superior din țara noastră o perioadă foarte scurtă, de una maxim două promoții.

Tabelul 4.31

Numărul de facultăți, personal didactic, studenți și absolvenți în perioada 1948-1955

Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
Universitatea din Arad				
1948/1949	2		178	
1950/1951	2	58	637	74
1955/1956	1	48	415	68

Anul	Numărul de facultăți	Personalul didactic	Numărul de studenți	Numărul de absolvenți
Universitatea din Brad				
1948/1949	1		112	
1950/1951	1	37	204	26
Universitatea din Câmpulung Moldovenesc				
1948/1949	2		183	
1950/1951	1	28	268	56

Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România 1950-1960.

Apreciem că reprezentările tabelare și grafice vor facilita cititorului să își formeze o imagine proprie și clară asupra nivelului, evoluției și stării sistemului de învățământ superior în perioada etatizată.

Capitolul 5

Evoluția învățământului superior în perioada 1990-2017	319
5.1. Particularități ale sistemului de învățământ superior după anul 1990	319
5.2. Gradul de cuprindere a populației în sistemul de învățământ superior	324
5.3. Scurt istoric al instituțiilor de învățământ superior înființate după anul 1989	328
5.3.1. Instituții de învățământ superior de stat	329
5.3.1.1. Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia	329
5.3.1.2. Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București	329
5.3.1.3. Universitatea „Valahia” din Târgoviște	330
5.3.1.4. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul” din București	330
5.3.1.5. Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov	331
5.3.1.6. Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu	331
5.3.2. Instituții de învățământ superior particulare	332
5.3.2.1. Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” din București	332
5.3.2.2. Universitatea „Titu Maiorescu” din București	333
5.3.2.3. Universitatea „Nicolae Titulescu” din București	333
5.3.2.4. Universitatea „Hyperion” din București	334
5.3.2.5. Universitatea „Bioterra” din București	334
5.3.2.6. Universitatea Ecologică din București	335
5.3.2.7. Universitatea „Athenaeum” din București	335
5.3.2.8. Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad	336
5.3.2.9. Universitatea „Petre Andrei” din Iași	336
5.3.2.10. Universitatea „Emanuel” din Oradea	336
5.3.2.11. Universitatea Creștină „Patium” din Oradea	337
5.3.2.12. Universitatea „Apollonia” din Iași	337
5.3.2.13. Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș	338
5.3.2.14. Universitatea „Spiru Haret” din București	339
5.3.2.15. Universitatea Româno-Americană din București	339
5.3.2.16. Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești	340
5.3.2.17. Universitatea „Tibiscus” din Timișoara	341
5.3.2.18. Universitatea „Artifex” din București	341
5.3.2.19. Institutul Teologic Penticostal din București	342
5.3.2.20. Universitatea „George Bacovia” din Bacău	342
5.3.2.21. Universitatea „Bogdan Vodă” din Cluj-Napoca	342
5.3.2.22. Universitatea Europeană „Drăgan” din Lugoj	343
5.3.2.23. Universitatea „Andrei Șaguna” din Constanța	343
5.3.2.24. Institutul de Administrare a Afacerilor din București	344
5.3.2.25. Universitatea „Româno-Germană” din Sibiu	344
5.3.2.26. Universitatea Agora din Municipiul din Oradea	344
5.3.2.27. Universitatea „Sapientia” din Cluj-Napoca	345

5.3.2.28. Universitatea „Danubius” din Galați	345
5.3.2.29. Institutul Teologic Baptist din București.....	346
5.4. Date statistice privind învățământul superior pe forme de proprietate	346
5.5. Structura învățământului superior pe regiuni de dezvoltare	356

Opis tabele

Tabelul 5.1. Cronologia instituțiilor de învățământ superior în România existente în anul universitar 2017-2018	320
Tabelul 5.2. Gradul de încadrare a populației în învățământul superior în perioada 1990-2017.....	324
Tabelul 5.3. Numărul de instituții de învățământ superior și numărul de facultăți existente în România pe forme de proprietate în perioada 1990-2016.....	347
Tabelul 5.4. Nivelul și ponderea personalului didactic pe forme de proprietate în perioada 1990-2016.....	350
Tabelul 5.5. Nivelul și ponderea studenților înmatriculați la programele de licență pe forme de proprietate în perioada 1992-2016	353
Tabelul 5.6. Numărul de absolvenți de licență în perioada 1990-2016.....	354
Tabelul 5.7. Numărul de instituții de învățământ superior pe regiuni de dezvoltare în perioada 1990-2016.....	357
Tabelul 5.8. Numărul de facultăți pe regiuni de dezvoltare în perioada 1990-2016	359
Tabelul 5.9. Numărul de cadre didactice pe regiuni de dezvoltare în perioada 1990-2016	361
Tabelul 5.10. Numărul personalului didactic și a altor categorii de personal din învățământul universitar de licență, pe forme de proprietate și regiuni de dezvoltare în anul universitar 2016-2017	364
Tabelul 5.11. Numărul personalului didactic și alte categorii de personal în învățământul universitar pe forme de proprietate și grupe de vârstă, 2016-2017	366
Tabelul 5.12. Numărul de absolvenți pe regiuni de dezvoltare în perioada 1990-2014.....	367

Opis figuri

Figura 5.1. Nivelul populației și ponderea grupa de vârstă 0-24 ani în anii 1992, 2010 și 2016.....	320
Figura 5.2. Evoluția numărului studenților la 10.000 locuitori și a studenților înmatriculați la licență în perioada 1995-2016.....	326
Figura 5.3. Gradul de cuprindere în învățământ a populației de vârstă școlară	327
Figura 5.4. Evoluția tinerilor în vârstă de 20 de ani, după domiciliu, rezidență	328
Figura 5.5. Evoluția numărului de instituții de învățământ superior pe forme de proprietate și pe total în perioada 1990-2016	349
Figura 5.6. Evoluția numărului de facultăți, pe forme de proprietate și pe total în perioada 1990-2016	350

Figura 5.7. Evoluția personalului didactic pe forme de proprietate și pe total în perioada 1990-2016	352
Figura 5.8. Evoluția studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în perioada 1992-2016	354
Figura 5.9. Evoluția numărului de absolvenți de licență pe forme de proprietate și pe total în perioada 2003-2016	356
Figura 5.10. Structura instituțiilor de învățământ superior pe regiuni de dezvoltare în anul 1990.....	358
Figura 5.11. Structura instituțiilor de învățământ superior pe regiuni de dezvoltare în anul 2016.....	359
Figura 5.12. Structura numărului de facultăți pe regiuni de dezvoltare în anul 2000	360
Figura 5.13. Structura numărului de facultăți pe regiuni de dezvoltare în anul 2016	361
Figura 5.14. Evoluția numărului de cadre didactice pe regiuni de dezvoltare în perioada 1990-2016.....	363
Figura 5.15. Structura personalului didactic în IIS de stat pe regiuni de dezvoltare.....	365
Figura 5.16. Structura personalului didactic în IIS particulare pe regiuni de dezvoltare	365
Figura 5.17. Numărul personalului didactic pe grupe de vârstă și forme de proprietate în anul universitar 2006-2017	367
Figura 5.18. Evoluția numărului de absolvenți pe regiuni de dezvoltare în perioada 1990-2016.....	369
Figura 5.19. Structura absolvenților pe regiuni de dezvoltare în anul 1991.....	369
Figura 5.20. Structura absolvenților pe regiuni de dezvoltare în anul 2008.....	370
Figura 5.21. Structura absolvenților pe regiuni de dezvoltare în anul 2014.....	370

*„Școala trebuie să te învețe a fi propriul tău dascăl,
cel mai bun și cel mai aspru.”*

Nicolae Iorga

Capitolul 5

Evoluția învățământului superior în perioada 1990-2017

5.1. Particularități ale sistemului de învățământ superior după anul 1990

Particularitățile sistemului de învățământ superior, în perioada 1990-2017, sub aspect sintetic pot fi considerate a fi: dezvoltarea și diversificarea sistemului de învățământ superior pe forme de proprietate, masificarea sistemului superior, internaționalizarea sistemului de învățământ, trecerea la sistemul Bologna, scăderea și îmbătrânirea populației interne, globalizarea, digitalizarea sistemului, migrarea forței de muncă cu calificare superioară. La acestea putem adăuga și instabilitatea sistemului guvernamental¹.

Din punct de vedere demografic, în ultimii 25 de ani, populația din segmentul vârstă de 0-24 ani s-a redus cu patru milioane, iar ponderea acestui segment în total populație este de 26,5% (2016), în timp ce în anul 1992 ponderea era de 40,3%.

---

¹ În perioada analizată au fost 28 de miniștri ai Educației Naționale.

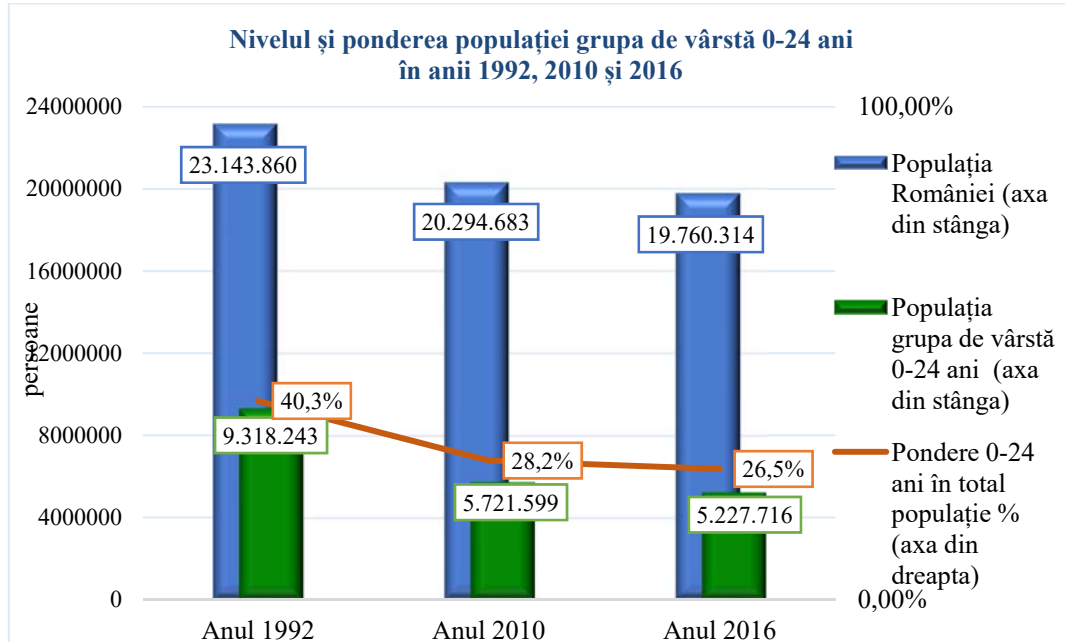

Figura 5.1. Nivelul populației și ponderea grupa de vârstă 0-24 ani în anii 1992, 2010 și 2016

În maxim 20 de ani, această scădere a populației tinere se va răsfrânge asupra populației ocupate, din punct de vedere economic și, prin urmare, asupra potențialului economic al țării și a dependenței economice.

Un alt aspect, în ultimii 20 de ani, învățământul superior se aliniază la spațiul european al învățământului universitar prin implementarea sistemului Bologna. Astfel, sistemul național de învățământ superior a fost structurat pe trei niveluri de studii universitare: studii universitare de licență, de masterat și doctorat.

În Tabelul 5.1 sunt prezentate în ordine cronologică, după anul înființării, cele 101 instituții de învățământ superior care au funcționat în ultimii cinci ani ai perioadei analizate². Acestea sunt prezentate pe localități/centre universitare și pe forme de proprietate.

Tabelul 5.1
Cronologia instituțiilor de învățământ superior în România existente în anul universitar 2017-2018

Instituția de învățământ superior	Localitatea	Anul înființării /reînființării
Instituții de învățământ superior de stat		
1. Universitatea Tehnică „Gh. Asachi”	Iași	1813
2. Universitatea Politehnică	București	1818
3. Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „Ion Luca Caragiale”	București	1834

² De-a lungul perioadei 1990-2018 au funcționat peste 125 de instituții de învățământ superior.

Instituția de învățământ superior	Localitatea	Anul înființării /reînființării
4. Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară	București	1852
5. Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”	București	1857
6. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”	Iași	1860
7. Universitatea de Arte „George Enescu”	Iași	1860
8. Universitatea din București	București	1864
9. Universitatea Națională de Arte	București	1864
10. Universitatea Națională de Muzică	București	1864
11. Universitatea Tehnică de Construcții	București	1867/1948
12. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară	Cluj-Napoca	1869
13. Universitatea Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa”	Iași	1879
14. Universitatea Națională de Apărare „Carol I”	București	1889
15. Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”	București	1897/1952
16. Academia Navală „Mircea cel Bătrân”	Constanța	1901/1972/1990
17. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad”	Iași	1912
18. Academia de Studii Economice	București	1913
19. Universitatea „Babeș-Bolyai”	Cluj-Napoca	1919/1945/1959
20. Academia de Muzică „Gheorghe Dima”	Cluj-Napoca	1919
21. Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”	Cluj-Napoca	1919/1948
22. Universitatea „Politehnica”	Timișoara	1920
23. Universitatea Tehnică	Cluj-Napoca	1920/1948
24. Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport	București	1922/2002
25. Universitatea de Artă și Design	Cluj-Napoca	1926
26. Universitatea de Medicină și Farmacie	Târgu Mureș	1945
27. Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș”	Timișoara	1945
28. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului	Timișoara	1945/1976
29. Universitatea de Arte	Târgu Mureș	1946/1998
30. Universitatea din Craiova	Craiova	1947
31. Universitatea „Dunărea de Jos”	Galați	1948
32. Universitatea „Transilvania”	Brașov	1948/1971
33. Universitatea din Petroșani	Petroșani	1948
34. Universitatea Petrol-Gaze	Ploiești	1948
35. Universitatea „Aurel Vlaicu” (fostul Institutul de agricultură, Institut de subingineri)	Arad	1948-1957 1972/1990
36. Academia Tehnică Militară	București	1949
37. Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” (fosta Școală de Ofițeri miliție din București)	București	1949/1991
38. Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”	Sibiu	1949
39. Universitatea Ovidius	Constanța	1950
40. Universitatea „Petru Maior”	Târgu Mureș	1960
41. Universitatea „Vasile Alecsandri”	Bacău	1961
42. Universitatea de Vest	Timișoara	1962

Instituția de învățământ superior	Localitatea	Anul înființării /reînființării
43. Universitatea din Pitești	Pitești	1962
44. Universitatea „Ștefan Cel Mare” (fostul Institut Pedagogic din Suceava)	Suceava	1963/1990
45. Universitatea din Oradea	Oradea	1963
46. Universitatea de Medicină și Farmacie	Craiova	1970
47. Universitatea „Eftimie Murgu”	Reșița	1971
48. Universitatea Maritimă	Constanța	1972
49. Universitatea „Lucian Blaga”	Sibiu	1976
50. Universitatea „1 Decembrie 1918”	Alba Iulia	1991
51. Școala Națională de Studii Politice și Administrative	București	1991
52. Universitatea „Valahia”	Târgoviște	1992
53. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”	București	1992
54. Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”	Brașov	1995
55. Universitatea „Constantin Brâncuși”	Târgu-Jiu	1997
Instituții de învățământ superior particulare		
56. Institutul Teologic Protestant	Cluj-Napoca	1948/1990
57. Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”	București	1990
58. Universitatea „Titu Maiorescu”	București	1990
59. Universitatea „Nicolae Titulescu”	București	1990
60. Universitatea „Hyperion”	București	1990
61. Universitatea „Bioterra”	București	1990
62. Universitatea Ecologică	București	1990
63. Universitatea „Athenaeum”	București	1990
64. Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”	Arad	1990
65. Universitatea „Petre Andrei”	Iași	1990
66. Universitatea „Emanuel”	Oradea	1990
67. Universitatea Creștină „Patium”	Oradea	1990
68. Universitatea „Apollonia”	Iași	1991
69. Universitatea „Dimitrie Cantemir”	Târgu Mureș	1991
70. Universitatea „Spiru Haret”	București	1991
71. Universitatea Româno-Americană	București	1991
72. Universitatea „Constantin Brâncoveanu”	Pitești	1991
73. Universitatea „Tibiscus”	Timișoara	1991
74. Universitatea „Artifex”	București	1992
75. Institutul Teologic Penticostal	București	1992
76. Universitatea „George Bacovia”	Bacău	1992
77. Universitatea „Bogdan Vodă”	Cluj-Napoca	1992
78. Universitatea „Andrei Șaguna”	Constanța	1992
79. Universitatea Europeană „Drăgan”	Lugoj	1993
80. Institutul de Administrare a Afacerilor	București	1993
81. Universitatea „Româno-Germană”	Sibiu	1998
82. Universitatea Agora din Municipiul	Oradea	2000
83. Universitatea „Sapientia”	Cluj-Napoca	2001
84. Universitatea „Danubius”	Galați	2002

Instituția de învățământ superior	Localitatea	Anul înființării /reînființării
85. Institutul Teologic Baptist	București	:
Instituții de învățământ superior particulare în lichidare		
86. Universitatea Română de Științe și Arte „Gheorghe Cristea” (în lichidare din anul universitar 2016-2017)	București	1990
87. Universitatea „Avram Iancu” (în lichidare din anul universitar 2016-2017)	Cluj-Napoca	1992
88. Universitatea „George Barițiu” (în lichidare din anul universitar 2016-2017)	Brașov	2002
89. Universitatea „Mihail Kogălniceanu” (în lichidare din anul universitar 2014-2015)	Iași	:
90. Universitatea Financiar-Bancară (în lichidare din anul universitar 2014-2015)	București	:
91. Institutul Teologic Romano-Catolic (în lichidare din anul universitar 2014-2015)	București	:
92. Universitatea „Mihai Eminescu” (în lichidare din anul universitar 2014-2015)	Timișoara	:
Fundații		
93. Institutul Teologic Romano-Catolic Franciscan	Roman	1990
94. Institutul Teologic Creștin După Evanghelie „Timotheus”	București	1992
95. Fundația „Ștefan Lupășcu” – Institutul de Studii Europene	Iași	1999
96. Institutul Teologic Adventist	Cernica, Ilfov	1924/1998
97. Fundația pentru Cultură și Învățământ „Ioan Slavici”	Timișoara	2000
98. Fundația Lumina – Universitatea Europei de Sud Est – Lumina	București	2001
99. Fundația „Gaudeamus” – Universitatea „Tomis”	Constanța	2007
Fundații în lichidare		
100. Fundația „Academia Comercială” (în lichidare din anul universitar 2017-2018)	Satu Mare	1998
101. Fundația Universitară „Alma Mater” – Universitatea „Alma Mater”	Sibiu	2005

Sursa: Sistematizare autori după: a) HG nr. 140/2017 și HG nr. 615/2017 privind Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2017-2018.

b) Istoricul instituțiilor.

După anul 1990 s-a declanșat un proces important de înregistrare, de înființare de instituții de învățământ superior particulare. Acest proces a fost foarte activ imediat după revoluție, începând cu anul 1990 până în anul 1992 când majoritatea acestora s-au înființat. Desigur, unele universități au fost reconsiderate, iar în alte împrejurări acestea s-au înființat deși în prezent sunt desființate, așa că totalul instituțiilor de învățământ superior particulare înregistrate a fost de 37, ceea ce reprezintă o sporire a fondului de instituții specializate în a asigura pregătirea superioară în universități care asigură studii licențiate, studii de masterat și studii doctorale.

Trebuie amintit faptul că în România funcționează sistemul Bologna al clasificării instituțiilor de învățământ superior pe categorii și al etapelor de pregătire a acestora. Astfel, studiile licențiate sunt de trei-patru ani, în funcție de specializare, studiile masterale sunt de doi ani, iar studiile doctorale sunt de trei ani.

În acest context, am putea chiar face o clasificare a universităților după modul în care asigură pregătirea pentru studii licențiate, studii de masterat și studii doctorale sau numai pe primele sau primele două dintre acestea.

Există preocupări privind clasificarea instituțiilor de învățământ superior, atât în țara noastră, cât și pe plan mai larg, de clasificare a acestora în interes general, pentru a avea o opinie privind modul în care, în fiecare țară, evoluează activitatea de învățământ superior.

Mai trebuie precizat și faptul că există și un număr de nouă fundații care au specific în domeniul pregătirii în anumite domenii, care nu sunt cuprinse între instituțiile de învățământ superior pe care le-am menționat, adică cele de stat și cele particulare.

5.2. Gradul de cuprindere a populației în sistemul de învățământ superior

Întotdeauna, populația școlară este cea care alimentează sistemul de învățământ cu candidați, cea în baza căreia există perspectiva să avem mai mulți sau mai puțini candidați în fiecare domeniu.

Astfel, populația după domiciliu și populația rezidentă sunt cele două noțiuni demografice care fundamentează numărul populației din țara noastră. Prin aceasta am căutat să punem în evidență, structural, populația școlară totală din care, pentru învățământul liceal și pentru învățământul superior.

Tabelul 5.2

Gradul de încadrare a populației în învățământul superior în perioada 1990-2017

Anul	Populația cu domiciliu *	Populația rezidentă**	Studenti la licență	Studenti la 10.000 locuitori***	Gradul de cuprindere în învățământ 19-23 ani și peste %
1992/1993	23.143.860	:	:	:	15,1
1993/1994	23.118.745	:	:	:	16,6
1994/1995	23.093.262	:	:	:	14,0
1995/1996	23.062.448	:	336.141	146	22,6
1996/1997	23.009.075	:	354.488	154	24,0
1997/1998	22.938.405	:	360.590	157	24,3
1998/1999	22.885.802	:	407.720	178	26,7
1999/2000	22.852.905	:	452.621	198	28,9
2000/2001	22.825.288	:	533.152	234	32,9
2001/2002	22.809.546	:	582.221	255	36,4
2002/2003	22.779.441	:	596.297	262	41,09
2003/2004	22.733.751	21.627.509	620.785	287	43,05

Anul	Populația cu domiciliu*	Populația rezidentă**	Studenti la licență	Studenti la 10.000 locuitori***	Gradul de cuprindere în învățământ 19-23 ani și peste %
2004/2005	22.688.392	21.521.142	650.335	302	45,33
2005/2006	22.648.514	21.382.354	716.464	335	51,77
2006/2007	22.614.980	21.257.016	785.506	370	59,59
2007/2008	22.582.773	21.130.503	907.353	429	72,5
2008/2009	22.561.686	20.635.460	891.098	432	78,3
2009/2010	22.541.941	20.440.290	775.319	379	76,4
2010/2011	22.516.004	20.294.683	673.001	332	85,2
2011/2012	22.480.599	20.199.059	539.852	267	72,5
2012/2013	22.433.741	20.095.996	464.592	231	67,7
2013/2014	22.390.978	20.020.074	433.234	216	66,9
2014/2015	22.346.178	19.953.089	411.229	206	66,4
2015/2016	22.312.887	19.875.542	410.697	207	65,2
2016/2017	22.260.798	19.760.314	405.638	205	65,7
2017/2018	22.230.843	19.644.350	LD	:	:

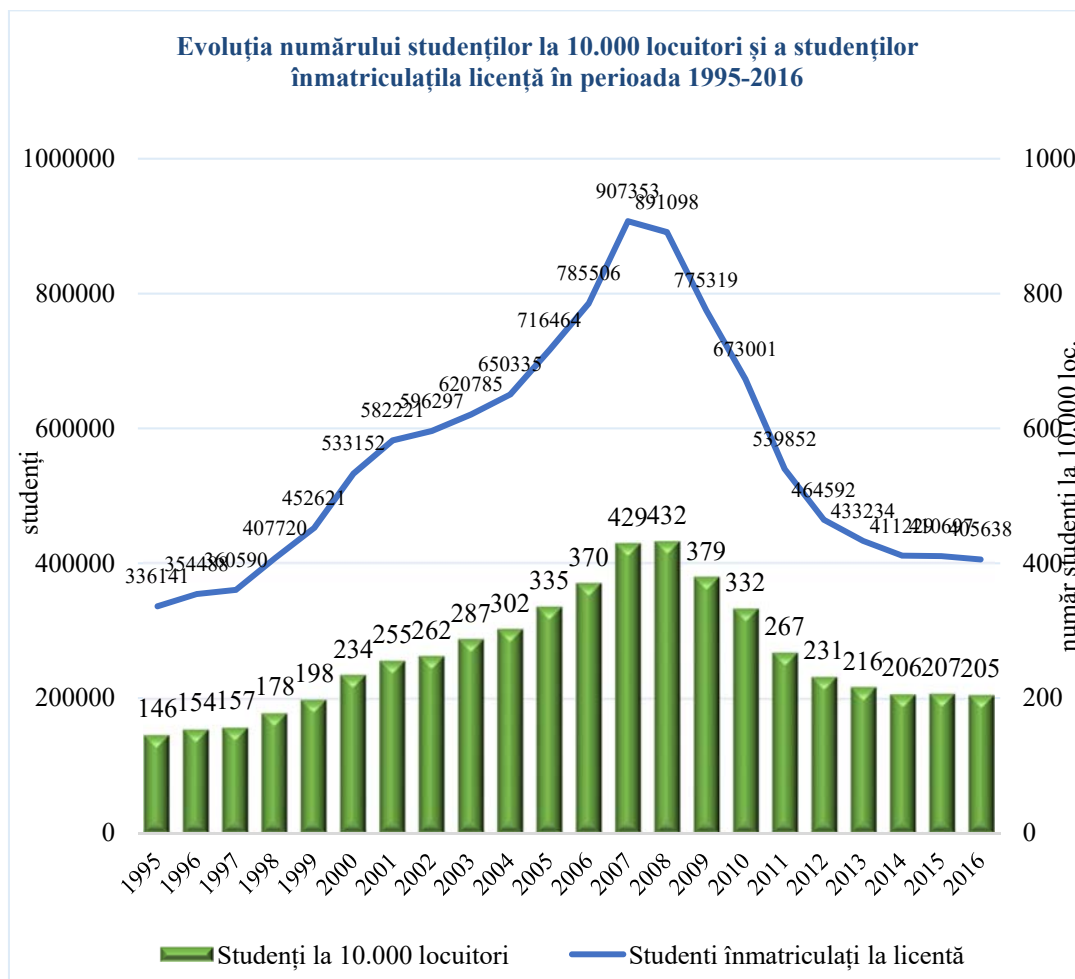
Notă: * Populația după domiciliu la data de 1 ianuarie a anului de referință reprezintă numărul persoanelor cu cetățenie română și domiciliu pe teritoriul României, delimitat după criterii administrativ-teritoriale. Domiciliul persoanei este adresa la care aceasta declară că are locuința principală, trecută în actul de identitate (CI, BI), așa cum este luată în evidența organelor administrative ale statului. În stabilirea valorii acestui indicator, nu se ține cont de reședința obișnuită, de perioada și/sau motivul absenței de la domiciliu.

** Populația rezidentă reprezintă totalitatea persoanelor cu cetățenie română, străini și fără cetățenie, care au reședința obișnuită pe teritoriul României. Se consideră că își au reședința obișnuită într-o zonă geografică specifică doar persoanele care au locuit la reședința obișnuită o perioadă neîntreruptă de cel puțin 12 luni înainte de momentul de referință. În populația rezidentă sunt incluse persoanele care au imigrat în România, dar sunt excluse persoanele care au emigrat din România.

*** În perioada 1992-2002, calcul față de populația cu domiciliu. După 2003, calcul față de populația rezidentă.

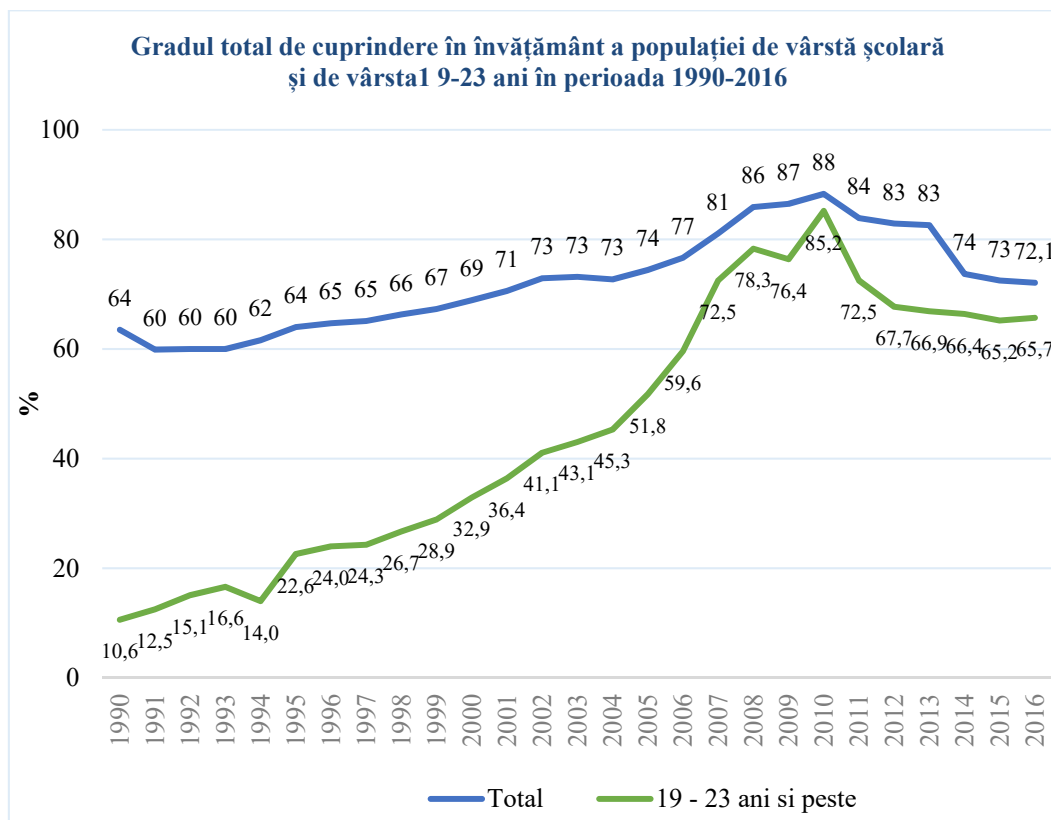
Sursa: <https://statistici.insse.ro/shop/>, accesat septembrie 2018.

Evoluția numărului studenților la 10.000 locuitori și a studenților înmatriculați la licență, în perioada 1995-2016 este reprezentată în Figura 5.2.

Figura 5.2. Evoluția numărului studenților la 10.000 locuitori și a studenților înmatriculați la licență în perioada 1995-2016

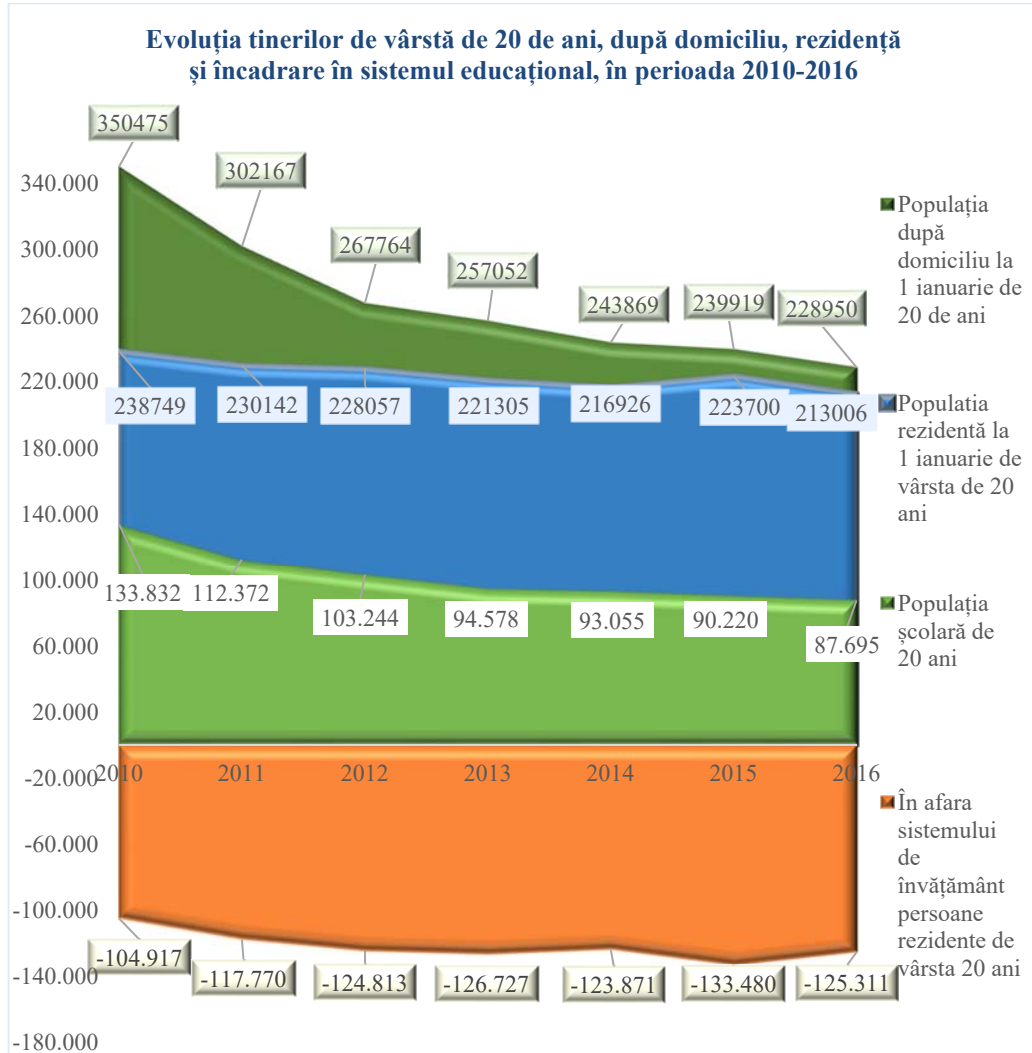
Reprezentarea grafică a gradului de cuprindere în învățământ a populației de vârstă școlară și de vârstă 19-23 ani în perioada 1990-2016 este sintetizată în Figura 5.3.

Figura 5.3. Gradul de cuprindere în învățământ a populației de vârstă școlară și de vârstă 19-23 ani în perioada 1990-2016

În mod similar, în Figura 4.4, am prezentat grafic evoluția tinerilor în vârstă de 20 de ani, după domiciliu, rezidență și încadrare în sistemul educațional, în perioada 2010-2016. Datele sunt la fel de semnificative, în sensul că evidențiază modul în care acești tineri s-au îndreptat sau nu către învățământ.

Nu tragem concluzii de natură socială deoarece nu acesta este scopul în acest moment, ci încercăm, mai degrabă, să surprindem aceste elemente care devin de interes pentru alte categorii de cercetători preocupați să găsească evoluția corectă a sistemului educațional din România și, eventual, să-și pună întrebările necesare în dorința de a sugera sau de a găsi soluții.

Figura 5.4. Evoluția tinerilor în vârstă de 20 de ani, după domiciliu, rezidență și încadrare în sistemul educațional, în perioada 2010-2016

5.3. Scurt istoric al instituțiilor de învățământ superior înființate după anul 1989

În dorința de a îndruma atent cititorul în istoricul apariției și dezvoltării instituțiilor de învățământ, autorii au recurs la selecția istoricului realizat și prezentat de fiecare instituție pe site-ul oficial. În ordinea cronologică prezentată în Tabelul 5.1 autorii vor expune în această primă parte a lucrării un scurt istoric al instituțiilor de învățământ superior care s-au înființat după Revoluția din anul 1989 pe cele două forme de proprietate și își desfășoară activitatea și în prezent.

5.3.1. Instituții de învățământ superior de stat

În prezent funcționează 55 de instituții de stat din care șase au fost înființate după anul 1990.

5.3.1.1. Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia

Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia este o instituție superioară de învățământ, de stat înființată în anul 1991 în municipiul Alba Iulia.³ O dovadă a exersării unei tradiții în cultivarea multitudinii punctelor de vedere este coexistența în același spațiu albaiulian, începând cu ultimul sfert al secolului al XVIII-lea, a unui seminarium și apoi a unei școli superioare catolice.

Episcopul Anton Sigismund Stoica (Sztoyka) baron de Szala a înființat în anul 1753 un institut pentru formarea preoților sub denumirea de „Seminarium Incarnatae Sapientiae”, care a funcționat la început în clădirea de reședință a episcopului. În 1758 a fost ridicată o clădire nouă pentru teologie, în apropierea catedralei, pe locul unde se află astăzi clădirea „Ieriko”. După desființarea ordinului iezuit (1773), împărăteasa Maria Tereza a dăruit seminarului în anul 1778 biserica și mănăstirea iezuiților împreună cu toate clădirile aferente. Aici s-a desfășurat procesul de învățământ teologic până în 1792, când episcopul Ignațiu Batthyány a reușit să obțină fosta mănăstire a Trinitarienilor. În fosta biserică episcopul și-a adăpostit valoroasa sa bibliotecă (cunoscută Biblioteca *Batthyaneum*) și un observator astronomic, iar partea locuibilă a mănăstirii a devenit clădirea Institutului Teologic. În această clădire se desfășoară învățământul teologic universitar până în ziua de azi. Episcopul Mihály Fogarasy a lărgit în anul 1877 clădirea Institutului cu o aripă nouă. În timpul episcopatului lui Márton Áron și al lui Jakab Antal această „aripă-Fogarasi” și-a căpătat forma de azi.

5.3.1.2. Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București

Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA) din București este o instituție de stat de învățământ universitar și postuniversitar, înființată prin Hotărârea de Guvern nr. 183 din 21 martie 1991. Este specializată în domeniul administrației publice, relațiilor internaționale și științelor politice.⁴

³ <http://despre.uab.ro/index.php?pagina=pg&id=4&l=ro>

⁴ https://ro.wikipedia.org/wiki/Școala_Națională_de_Studii_Politice_și_Administrative

5.3.1.3. Universitatea „Valahia” din Târgoviște

Oficializarea și instituționalizarea învățământului superior târgoviștean se reia după Revoluția din 1989, când apare în 1991 Colegiul Universitar Tehnic și Economic, ulterior prin Hotărârea Guvernului României nr. 288 din 01.06.1992, se înființează Universitatea „Valahia” din Târgoviște. Înființarea acestei universități se înscrie firesc în concepția de dezvoltare a universităților regionale, frecvente în principalele state europene și nord-americane.⁵

Dacă la înființare Universitatea „Valahia” din Târgoviște avea în structura sa două facultăți, un colegiu universitar, 14 specializări universitare și circa 700 de studenți, în acest an universitar structura s-a diversificat armonios în funcție de necesitățile economico-sociale, de cerințele pieței muncii, astfel Universitatea „Valahia” din Târgoviște are în structura sa actuală zece facultăți (licență – trei sau patru ani), 35 de specializări universitare, studii de masterat și doctorat, pregătirea și perfecționarea personalului didactic și învățământul deschis la distanță. În prezent, la toate formele de învățământ, studiază aproximativ 7.500 de studenți sub îndrumarea competentă a 330 de cadre didactice, organizate în departamente academice beneficiind de o bază materială corespunzătoare.

5.3.1.4. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul” din București

Tradiția învățământului superior în cadrul Serviciului Român de Informații datează din anul 1991, când a luat ființă Facultatea de Psihosociologie, în cadrul Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, iar un an mai târziu s-a decis constituirea Institutului Superior de Informații, ca instituție de învățământ superior militar de lungă durată, entitate instituțională de sine stătătoare, în subordinea Serviciului Român de Informații.⁶

Pentru a răspunde într-o mai mare măsură cerinței privind pregătirea ofițerilor de informații, Institutul Superior de Informații a fost reorganizat și intitulat Institutul Național de Informații, care ulterior a devenit Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”. În prezent, ANIMV este o comunitate

⁵ <https://www.valahia.ro/ro/despre-universitate>

⁶ <http://animv.ro/istoric/>, accesat decembrie 2018.

[https://ro.wikipedia.org/wiki/Academia_Națională_de_Informații_\(România\)](https://ro.wikipedia.org/wiki/Academia_Națională_de_Informații_(România)), accesat decembrie 2018.

universitară distinctă, care funcționează pe baza prevederilor Constituției României, cadrul legislativ în vigoare, ordinelor directorului Serviciului Român de Informații, precum și ordinelor ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, cu un buget format din resursele alocate de stat și cele provenite din alte surse, în condițiile legii.

Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul” este o componentă esențială a Serviciului Român de Informații. În acest cadru, abordăm activitatea de *intelligence* din punctul de vedere al educării și formării viitorilor și actualilor ofițeri de informații, dar și al cercetării și cunoașterii aprofundate a domeniului *intelligence* și securitate. Depășim bariere și formăm caractere. Cei care ne trec pragul beneficiază atât de pregătire academică, cât și de dezvoltare personală.

5.3.1.5. Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov

Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” este o instituție de învățământ superior militar din Municipiul Brașov. Are atribuții în domeniul învățământului superior și cercetării științifice, misiunea sa fundamentală fiind formarea ofițerilor licențiați pentru armele de bază ale Forțelor Aeriene și alți beneficiari.

Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” a luat ființă prin Hotărârea Guvernului nr. 616 din 11.08.1995⁷

5.3.1.6. Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu

Dezvoltarea economică și socială a județului Gorj din anii '70 a reprezentat un argument puternic pentru apariția învățământului superior gorjean. Istoria acestuia este, în mod cert, legată de existența fostului Combinat de Lianți și Azbociment Târgu-Jiu, unitate reprezentativă pentru industria materialelor de construcții, la acea vreme, și de începerea construcțiilor la cele două termocentrale de la Rovinari și Turceni.⁸

În acest context, municipiul Târgu-Jiu intră în rețeaua învățământului universitar românesc prin Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 1320/1972, prin care s-au înființat două secții de subingineri, una în profil mecanic (Utilaje pentru Industria Materialelor de Construcții), iar cealaltă, în profil energetic (Centrale Termoelectrice), aparținând Universității din Craiova. Între anii 1991 și 1992, secțiile de subingineri s-au transformat în secții de ingineri, aflate tot sub egida Universității din Craiova.

⁷ <http://www.afahc.ro/ro/istoric.html>, accesat decembrie 2018.

⁸ <http://www.utgjiu.ro/despre/>, accesat decembrie 2018.

În anul 1992, prin Hotărârea de Guvern nr. 288/01.06.1992, s-a decis înființarea Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu, cu următoarea structură: Facultatea de Inginerie și Facultatea de Științe, asigurând calificarea superioară a specialiștilor în domeniile tehnic, economic și juridic, atât pentru zona de nord a Olteniei, cât și pentru alte județe din țară.

5.3.2. Instituții de învățământ superior particulare

Conform ofertei universitare în prezent există 37 de instituții particulare din care doar una a funcționat anterior anului 1990. La acestea se adaugă și nouă fundații particulare. În ultimii patru ani, ca urmare a scăderii demografice sau a nerespectării standardelor minime de calitate, șapte universități particulare și două fundații se află în lichidare.

5.3.2.1. Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” din București

Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” din București (UCDC) este o instituție particulară, autonomă, de învățământ superior și de cercetare științifică.⁹

Universitatea funcționează în baza Constituției României și a legislației românești (Legea nr. 88/1993, Hotărârea Guvernului nr. 568/1995, Legea nr. 84/1995, Legea nr. 238/2002 și Legea nr. 1/2011) respectând principiile înscrise în tratatele și pactele internaționale privind drepturile omului, în Magna Charta Universităților Europene și în Declarația de la Bologna. Procesul de învățământ și cercetare științifică se organizează și se desfășoară în conformitate cu principiile autonomiei universitare, ale Cartei Universitare și cerințelor sistemului de învățământ superior aliniat Procesului Bologna.

Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” are drept fondatori pe Profesor universitar Momcilo Luburici și pe Profesor universitar Corina-Adriana Dumitrescu (Radu) din a căror inițiativă și cu ale căror resurse materiale și financiare a fost fondată această instituție de învățământ superior particular, în anul 1990, sub denumirea de Universitatea Independentă „Dimitrie Cantemir”.

Universitatea funcționează sub auspiciile Asociației de Cultură „Dimitrie Cantemir”. Universitatea desfășoară și activități conexe sau complementare activităților de învățământ și cercetare.

Universitatea își are sediul în municipiul București, Splaiul Unirii nr. 176, sector 4. Ziua Universității se sărbătorește la data de 10 februarie, data de naștere a președintelui

⁹ <http://www.ucdc.ro/istoric-ucdc.php>, accesat decembrie 2018.

universității, prof. univ. dr. Momcilo Luburici, fondator al Universității Creștine „Dimitrie Cantemir” prin organizarea de manifestări științifice, culturale și sportive.

Înscriindu-se în tradițiile învățământului universitar european, universitatea contribuie la formarea științifică, profesională și civică a tinerilor și la integrarea lor în viața economico-socială, la educația permanentă a absolvenților din învățământul superior.

5.3.2.2. Universitatea „Titu Maiorescu” din București

La 20 septembrie 1990, un grup format, în principal, din cadre didactice s-a întrunit pentru a înființa, în temeiul Legii nr. 21/1924, Asociația Universitatea Independentă „Titu Maiorescu”. Prin Sentința civilă nr. 59/25 ianuarie 1991, pronunțată de Judecătoria Sectorului 1 București, s-a acordat personalitate juridică Asociației Universitatea Independentă „Titu Maiorescu”.¹⁰

În concordanță cu noile prevederi legale privind învățământul superior din România, prin Legea nr. 239 din 23 aprilie 2002, a fost înființată Universitatea „Titu Maiorescu” din București.

5.3.2.3. Universitatea „Nicolae Titulescu” din București

Înființată în 1990 ca instituție de învățământ superior particulară, Universitatea „Nicolae Titulescu” din București a fost acreditată prin Legea nr. 241 din 23 aprilie 2002 (publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 291 din 30 aprilie 2002).¹¹

Începând cu anul universitar 1999-2000 a fost dat în funcțiune noul sediu al universității din Bulevardul Văcărești (stația de metrou Timpuri Noi), conceput ca un campus universitar de standard occidental.

Universitatea funcționează în baza autonomiei universitare, întemeiată pe principiile Constituției României, ale Legii educației naționale nr. 1/2011, ale altor acte normative, precum și ale reglementărilor proprii.

Universitatea respectă valorile democrației și ale statului de drept și acționează pentru promovarea lor în societatea românească. Este apolitică și nu permite orientarea procesului de învățământ către niciuna din doctrinele și practicile ideologice.

¹⁰ <http://www.utm.ro/despre-utm/scurt-istoric/>, accesat decembrie 2018.

¹¹ http://www.univnt.ro/ro/despre_noi/prezentare_universitate.html, accesat decembrie 2018.

5.3.2.4. Universitatea „Hyperion” din București

Universitatea „Hyperion” a fost înființată în 1990 odată cu Fundația Universitară „Hyperion”, ca asociație cultural științifică, neguvernamentală, apolitică, de tip non-profit, cu un număr inițial de cinci facultăți.¹²

În prezent, universitatea are în structura sa 17 programe de studii de licență (specializări) și 16 programe de masterat acreditate, acoperind o paletă largă de domenii și specializări în concordanță cu cerințele pieței muncii (de la științe socioumane și arte până la cele exacte și ingineresti).

Disponând de o maximă mobilitate și flexibilitate, Universitatea „Hyperion” prezintă cea mai dinamică și rapidă adaptare a curriculei și metodicii la cerințele actuale și beneficiază de contribuția didactică și științifică a unui corp profesoral competent, alcătuit din cadre didactice și prestigioși oameni de știință și cultură, specialiști în diferite ramuri ale științelor exacte și ingineresti, științelor economice, juridice, sociale, politice și ale comunicării, științelor educației și psihologiei, științelor umaniste și ale naturii, artelor (artele spectacolului de teatru, cinematografie și media).

5.3.2.5. Universitatea „Bioterra” din București

Universitatea „Bioterra” din București este o instituție de învățământ superior privat de interes public parte a Sistemului National de Învățământ, în conformitate cu prevederile Legii de acreditare nr. 480/2002.¹³

Pe parcursul a 25 ani de activitate, Universitatea „Bioterra” a reușit performanța de a-și crea propria personalitate și o solida poziție în arealul învățământului superior românesc.

Universitatea „Bioterra” prin structura și managementul folosit militează pentru un învățământ aplicativ, dinamic și programatic în concordanță cu cerințele Uniunii Europene.

¹² <https://www.hyperion.ro/universitatea/despre-noi>, accesat decembrie 2018.

¹³ <https://bioterra.ro/index.php>

5.3.2.6. Universitatea Ecologică din București

Universitatea Ecologică din București, prima instituție particulară de învățământ superior din România, fondată la 4 aprilie 1990 sub egida Societății „Ateneul Roman”, a fost acreditată instituțional prin Legea nr. 282 din 26 iunie 2003.¹⁴

Universitatea Ecologică din București este persoană juridică de drept privat, de utilitate publică, parte a sistemului național de învățământ, singura cu profil ecologic din țară, care funcționează în baza legii și a Cartei universitare proprii.

Universitatea Ecologică din București are autonomie universitară și autonomie economico-financiară, fundamentate pe proprietatea privată garantată de Constituție.

5.3.2.7. Universitatea „Athenaeum” din București

Universitatea „Athenaeum” din București a fost fondată în anul 1990 ca instituție particulară de învățământ superior, non-profit și a devenit persoană juridică de drept privat și de utilitate publică, parte a Sistemului Național de Învățământ, prin Legea nr. 135/24 mai 2005.¹⁵

Pe toată traiectoria activității, marcată de cei 28 ani de existență, întreaga atenție a conducerii universității a fost axată pe conținutul învățământului, pe asigurarea dimensiunii și structurii cunoștințelor mereu în concordanță cu ecuația cerere-ofertă educațională, ea însăși în dinamică permanentă în spațiul intern, european, internațional.

Activitatea didactică din Universitatea „Athenaeum” este organizată în paradigma Bologna, programele de studii cuprinzând cicluri de licență și masterat. Interesată să răspundă cerințelor de pe piața muncii, precum și necesităților de formare și dezvoltare pe tot parcursul vieții, Universitatea „Athenaeum” din București organizează și programe postuniversitare al căror obiectiv principal este dezvoltarea, perfecționarea de noi calificări universitare.

¹⁴ http://ueb.ro/ueb_istoric.php

¹⁵ <http://nou.univath.ro/?q=ro/node/93>

5.3.2.8. Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad

Înființată în anul 1990, în cei 28 de ani, Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad a devenit o cetate a științei și culturii arădene, transilvane și euro-regionale, integrată în spațiul european al cercetării și educației, fiind afiliată la organizații internaționale printre care: Asociația Universităților Europene – EUA, Magna Charta Observatory, Consorțiul European „Carolus Magnus”, Conferința Rectorilor Danubieni – DRC, Asociația Universităților Transcarpatice – ACRU, Asociația Internațională a Președinților de Universități – IAUP, Academia Europeană de Științe și Arte din Salzburg – Austria, Uniunea Universităților Euro-asiatice EURAS și deține vicepreședinția Federației Europene a Școlilor – FEDE, organism participativ la lucrările Consiliului Europei.¹⁶

5.3.2.9. Universitatea „Petre Andrei” din Iași

Fundația Academică „Petre Andrei” (FAPA) este o instituție academică apolitică și nonprofit, constituită în anul 1990, cu prilejul comemorării a 50 ani de la moartea filosofului, sociologului, juristului și omului de cultură Petre Andrei, membru (postmortem) al Academiei Române.¹⁷

În cadrul FAPA, în anul universitar 1990-1991, a fost constituită Universitatea „Petre Andrei” (UPA). În facultățile de Drept, Economie, Psihologie și Asistență Socială,

Universitatea „Petre Andrei” din Iași a dobândit personalitate juridică, fiind o instituție de învățământ superior, de drept privat și de utilitate publică, parte a sistemului național de învățământ, înființată prin Legea nr. 408/20 iunie 2002.

5.3.2.10. Universitatea „Emanuel” din Oradea

În 1990, Biserica Emanuel a înființat Liceul Teologic Emanuel, iar școala secretă, cunoscută sub numele de „Școala Prorocilor”, a fost reorganizată sub forma unui institut teologic baptist de grad universitar. Încurajați de dorința tinerilor evanghelicilor de a studia,

¹⁶ <https://www.uvvg.ro/site/universitate/despre-uvvg/>

¹⁷ http://www.upa.ro/istoric_upa/

precum și de sprijinul unor personalități din viața publică și academică a țării, Biserica Emanuel și-a extins viziunea în direcția dezvoltării unei universități baptiste care să ofere programe de studiu, alături de teologie, și în domeniile filologie, științe socioumane, muzică și management.¹⁸

În prezent, Universitatea Emanuel din Oradea este singura universitate baptistă conservatoare acreditată din Europa, care oferă tinerilor din bisericile baptiste sau alte biserici evanghelice posibilitatea de a studia într-un mediu în care excelența academică este dublată de integritatea caracterului creștin.

5.3.2.11. Universitatea Creștină „Patium” din Oradea

Continuând tradiția seculară a învățământului superior maghiar din Ardeal, înțelegând responsabilitatea și obligațiile față de comunitatea maghiară din România, în scopul asigurării cadrului legal pentru activitatea educativă și științifică a Institutului Superior Reformat „Sulyok István” întemeiat în 1990 de Eparhia Reformată de lângă Piatra Craiului, precum și în interesul menținerii și dezvoltării învățământului superior în limba maghiară din Oradea, Fundația Pro Universitate Partium înființează în anul 2000 în Oradea Universitatea Creștină Partium, ca primă instituție de sine stătătoare a învățământului superior maghiar din România de după 1959.¹⁹

Scopul universității fondate pe resursele materiale și umane ale Institutului Superior Reformat „Sulyok István” este de a contribui la dezvoltarea învățământului superior în limba maghiară, ca parte organică a sistemului de învățământ pentru minorități din România, și de a asigura comunității maghiare din România specialiști cu pregătire superioară, competitivi în țară și în străinătate, în cadrul unui sistem de învățământ în limbă maternă.

5.3.2.12. Universitatea „Apollonia” din Iași

Istoricul unei instituții, ca și viețile oamenilor, își are meandrele sale, cu suișuri și coborâșuri, cu ezitări, acțiuni sigure și bine motivate, cu momente de succes entuziast sau de disperare. Născută în tumultul anilor 1990-1991, Universitatea „Apollonia” nu a fost scutită de astfel de evenimente. Istoria Universității „Apollonia” din Iași a început în anul 1991, mai precis, actul său de naștere a fost semnat în iarna aceluși an, când mai mulți membri ai Fundației „Sfânta Apollonia” au hotărât fondarea unei instituții academice.

¹⁸ <http://www.emanuel.ro/despre-ueo/istoria-noastra/>

¹⁹ <https://www.partium.ro/ro/declaratie-de-misiune>

Sediul universității a fost instalat la începutul străzii Ștefan cel Mare, la numărul 2, imediat lângă Piața Unirii. Președintele de atunci al fundației omonime a propus ca universitatea să se numească „Apollonia” după numele sfintei care este considerată protectoarea bolnavilor cu suferințe dentare și a celor care îi îngrijesc pe aceștia.

Poate că este bine să spunem câteva cuvinte despre această imaculată sfântă care a fost un model de demnitate și credință. Evenimentele s-au petrecut în anul 234 după Hristos, când Apollonia a fost martirizată. Trăia în Alexandria, avea 14 ani și a hotărât să se creștineze în pofida familiei sale (tatăl său era dregător în Alexandria). Mulțimea incitată de curentul anticreștin din oraș a întemnițat-o și a încercat să o determine să renunțe la credința în Hristos. Temnița, privațiunea și schingiuirile nu au putut schimba hotărârea Apolloniei de a rămâne slujitoare a lui Hristos. Adusă în fața mulțimii dezlănțuite i s-a promis libertatea în schimbul renunțării, iar pentru că răspunsul a fost negativ, schingiuitorii i-au smuls dinții. În acel moment, martira s-a aruncat în flăcările rugului aprins pentru ea, strigând: „Dumnezeu va pune capăt suferințelor mele”. De aici și credința că Sfânta Apollonia îi protejează pe bolnavii cu suferințe în sfera oro-maxilo-facială. Este înfățișată adeseori cu un instrument al profesiei și o carte în mână, în timp ce flăcările îi cuprind trupul. În temeiul acestor considerente, mai târziu, în Evul Mediu, breasla dentiștilor a adoptat-o drept protectoare.

Instituția purtând numele Apolloniei și-a deschis porțile cu scopul pregătirii de medici stomatologi, tehnicieni dentari și asistenți medicali. Pe parcursul activității a mai fost autorizată o Facultate de Relații Publice și Științe ale Comunicării cu două secțiuni: Jurnalism și de Comunicare și Relații publice.

5.3.2.13. Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș

Universitatea a debutat în peisajul educațional românesc în anul 1991, fiind prima universitate particulară din Transilvania și a doua din România.

Universitatea „Dimitrie Cantemir” este acreditată prin legea nr. 136/2005, publicată în Monitorul Oficial, nr. 434/20.05.2005.²⁰

Prin valorile pe care le promovează, Universitatea „Dimitrie Cantemir” ocupă un loc însemnat în peisajul educațional-științific românesc. Universitatea își direcționează eforturile înspre linia contextului european, vizând formarea și dezvoltarea unei Românie democratice în cadrul procesului de globalizare, oferind un spațiu liber dezvoltării intelectuale și creării unui cadru favorabil contactului între studenții de diferite etnii.

Universitatea încurajează cele mai înalte aspirații, atât în rândul cadrelor didactice cât și al studenților, prin provocarea acestora într-o continuă căutare culturală.

²⁰ <https://cantemir.ro/despre-noi/istoricul-universitatii/>

5.3.2.14. Universitatea „Spiru Haret” din București

La 19 ianuarie 1991, din inițiativa prof. univ. dr. Aurelian Gh. Bondrea, ia ființă, în București, Fundația România de Măine – instituție de cultură, știință și învățământ, autonomă, fără scopuri politice sau patrimoniale (nonprofit) – al cărei președinte a fost ales de adunarea generală constitutivă a membrilor fondatori.²¹

Prin Sentința civilă nr. 109 din 12 februarie 1991, Judecătoria Sectorului 1, București admite cererea de înscriere a Fundației România de Măine în Registrul asociațiilor și fundațiilor, prin aceasta devenind persoană juridică de drept privat.

În conformitate cu prevederile art. 7 din Statutul Fundației România de Măine, aprobat de adunarea generală constitutivă, scopul și obiectivele propuse se realizează prin instituțiile sale de profil, care organizează și desfășoară, în condițiile legii, activități de învățământ, știință și cultură. Inspirat de modelul Fundației și al Universității Harvard, prof. univ. dr. Aurelian Gh. Bondrea, președintele Fundației România de Măine, a conceput, inițiat, organizat și a condus, Universitatea Spiru Haret, al cărei spirit tutelar este marele om de știință, reformator și ctitor al învățământului modern în România, Spiru Haret.

Universitatea Spiru Haret a fost înființată și acreditată prin Legea nr. 443 din 5 iulie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 491 din 9 iulie 2002, care consfințește faptul că Universitatea Spiru Haret, acreditată, este „instituție de învățământ superior, persoană juridică de drept privat și de utilitate publică, parte a sistemului național de învățământ”.

5.3.2.15. Universitatea Româno-Americană din București

Universitatea Romano-Americana este instituție de învățământ superior, persoană juridică de drept privat și de utilitate publică, parte a sistemului național de învățământ, fondată în anul 1991, acreditată prin lege în 2002, evaluată de către ARACIS cu calificativul „Grad de încredere ridicat” în anul 2010, a cărei misiune este să ofere educație și cercetare la un înalt standard de calitate, într-un climat intern stimulativ intelectual atât pentru studenți, cât și pentru corpul profesoral.²²

²¹ <https://www.spiruharet.ro/prezentare.html#>

²² <http://web.rau.ro/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=1>

La 15 mai 2002 se publica în Monitorul Oficial Legea nr. 274 privind înființarea Universității Româno-Americane și acreditarea facultăților.

Universitatea Româno-Americană a fost înființată în anul 1991, având drept scop promovarea valorilor educaționale ale învățământului superior american pe fondul bogatelor tradiții ale învățământului românesc. Inițiativa înființării Universității Româno-Americane a aparținut regretatului prof. univ. dr. Ion Smedescu, rector fondator al Universității Româno-Americane și președinte al Fundației Româno-Americane pentru Promovarea Educației și Culturii.

Universitatea Româno-Americană este o instituție independentă, nefiind afiliată la American University sau sponsorizată de aceasta. În realizarea acestui deziderat s-a pornit de la faptul că în Statele Unite ale Americii învățământul superior are ca suport modelul general de comportament al societății americane, bazat pe organizarea eficientă a activității, simțul perseverent al datoriei, cultivarea sentimentului muncii, respectul de sine și față de ceilalți, spiritul onest al competiției întreținut de-a lungul întregii vieți, întrecerea cu toți ceilalți și, în primul rând, cu sine însuși.

5.3.2.16. Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești

Universitatea „Constantin Brâncoveanu” a fost înființată în anul 1991, primele structuri ale Universității fiind cele de Management – Marketing în Afaceri Economice: Brăila (1991), Pitești (1992), Rm. Vâlcea (1991). Diversificarea profilurilor de studii a fost unul din obiectivele conducerii Universității, primul pas important fiind făcut în anul 1999, când s-a înființat Facultatea de Finanțe-Contabilitate din Pitești.

- **2000** – În municipiile Pitești și Brăila sunt înființate Facultățile de Comunicare, Relații Publice și Jurnalism.

- **2002** – Universitatea „Constantin Brâncoveanu” primește acreditarea instituțională prin Legea nr. 242 din 23 aprilie, făcând parte din primul grup de șase instituții de învățământ superior particulare care au beneficiat de recunoaștere. În același an, cu aprobarea MECT, se înființează Departamentul de Studii de Masterat și Postuniversitare de Perfecționare organizat la Facultatea de Management - Marketing în Afaceri Economice. Oferta educațională este completată prin cursuri de formare în domeniul psiho-pedagogic, în cadrul Departamentului pentru pregătirea personalului didactic. Tot în anul 2002, specializările Management și Marketing sunt acreditate, conform HG nr. 410/25.04.2002 și sunt înființate specializarea Relații economice internaționale și Economia comerțului, turismului și serviciilor.

- **2011** – Universitatea Constantin Brâncoveanu a primit calificativul maxim care poate fi acordat instituțiilor de învățământ superior din România: „Grad Ridicat de Încredere”.²³

²³ <http://www.univcb.ro/p-5-istoric.html>

5.3.2.17. Universitatea „Tibiscus” din Timișoara

Universitatea „Tibiscus” din Timișoara a început să funcționeze în anul 1991 ca societate comercială cu răspundere limitată numită Institutul de Studii și Educație Permanentă Timișoara (ISEPT SRL Timișoara) care organiza programe de studii universitare, autorizate să funcționeze conform prevederilor legislative ale vremii. În timp, Institutul și-a modificat forma de organizare, astfel încât programele de studii au trecut de la societatea comercială, care s-a desființat, la asociația cu același nume Asociația ISEPT „Tibiscus”. În anul 1995 Asociația ISEPT „Tibiscus” a fondat, alături de alte două structuri private, o uniune numită Uniunea „Fundația Augusta”. Începând cu anul 1999 asociația și-a schimbat numele devenind Asociația Universitatea „Tibiscus”.²⁴

Despărțirea juridică a Asociației Universitatea „Tibiscus” respectiv a Uniunii „Fundația Augusta” din care aceasta face parte, de structura de învățământ pe care a creat-o, s-a realizat în anul 2002 când Universitatea „Tibiscus” din Timișoara a fost înființată și implicit acreditată prin lege.

Legea nr. 484 din 11.07.2002 de înființare a Universității „Tibiscus” în Timișoara arată că, de la acea dată, universitatea este o instituție de învățământ superior de drept privat și utilitate publică, cu personalitate juridică, parte componentă a sistemului național de învățământ, cu toate drepturile și obligațiile ce revin fiecărei universități românești. Legea de înființare specifică programele de studii acreditate la acel moment, programe care au fost modificate și dezvoltate în timp, ca număr și conținut.

5.3.2.18. Universitatea „Artifex” din București

Universitatea „Artifex” din București a fost fondată în anul 1992 ca instituție particulară de învățământ superior, fiind acreditată instituțional prin Legea nr. 133/2005, ca parte a sistemului național de învățământ. Aceasta este o instituție de învățământ superior, persoană juridică de drept privat și de utilitate publică, având sediul în municipiul București, Strada Economu Cezărescu nr. 47, Sector 6.²⁵

În cadrul Universității „Artifex” din București funcționează cinci programe de studii universitare de licență și opt programe de studii universitare de master, toate acestea fiind acreditate, conform legislației naționale în vigoare.

Universitatea „Artifex” din București cultivă valorile științei și culturii naționale și universale, ale științelor economice în special, precum și cele juridice și administrative. În

²⁴ <http://www.tibiscus.ro/universitatea-tibiscus/fondatori>, accesat decembrie 2018

²⁵ <https://www.artifex.org.ro/despre-noi/>

baza nivelului de competență, a responsabilității pe care le are față de societatea românească, Universitatea „Artifex” din București își asumă misiunea de a forma și perfecționa resurse umane calificate, specialiști cu studii superioare pentru domeniile activităților economice și sociale, de a promova spiritul gândirii libere, critice, al înnoirii cunoștințelor și de a dezvolta programe privind activitatea antreprenorială.

5.3.2.19. Institutul Teologic Penticostal din București

Institutul Teologic Penticostal din București înființat în anul 1992 aparține Cultului Creștin Penticostal din România și este o instituție confesională de învățământ superior acreditată prin Legea Nr. 194 din 21 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I Anul 176 (XX), Nr. 724, Vineri, 24 octombrie 2008.²⁶

5.3.2.20. Universitatea „George Bacovia” din Bacău

La data de 9 aprilie 1992 se înființează în Bacău Fundația Academică Social Culturală și Instructiv Educativă „George Bacovia” în cadrul căreia își începe activitatea prima universitate particulară – Universitatea „George Bacovia” din Bacău.

Conform prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 493/2013, publicată în Monitorul Oficial nr. 447/2013 în structura Universității „George Bacovia” funcționează Facultatea de Științe Economice, Juridice și Administrative.²⁷

5.3.2.21. Universitatea „Bogdan Vodă” din Cluj-Napoca

Situată în inima Transilvaniei, într-un oraș cu vechi tradiții universitare, Universitatea „Bogdan-Vodă” din Cluj-Napoca reprezintă o opțiune solidă pentru toți cei care doresc să-și continue studiile într-o universitate dinamică, cu un trend ascendent, profund racordată la noile standarde de calitate ale învățământului superior, fiind o universitate de interes regional ce tinde spre un spectru mai larg.²⁸

²⁶ <http://www.itpBucuresti.ro/acreditare-evaluare-institutionala/>

²⁷ <http://www.ugb.ro/modules/wfchannel/index.php?pagenum=2>

²⁸ <http://www.ubv.ro>

Universitatea „Bogdan-Vodă” a fost fondată în anul 1992 ca instituție particulară de învățământ superior, fiind acreditată instituțional în anul 2005 prin Legea nr. 132 din 17 mai 2005, publicată în Monitorul Oficial, nr. 423 din 19 mai 2005.

5.3.2.22. Universitatea Europeană „Drăgan” din Lugoj

În ziua de 21 aprilie 1993, la baza fundației viitoarei clădiri a Universității Europene „Drăgan”, a fost îngropat un tub de oțel inoxidabil, conținând un mesaj semnat de prof. dr. Josif Constantin Drăgan, președintele Fundației Europene Drăgan, ctitor al universității, și de Virgil Turcan, primarul de atunci al municipiului Lugoj.²⁹

Domnul profesor Drăgan a spus, cu acest prilej: „Astăzi este o zi istorică, prin punerea primei pietre la fundamentul clădirii cetății noi, universitare, a Lugojudului, a cărui veche cetate a căzut la 1241. După 750 de ani, facem o cetate nouă. Ieri a fost cetatea de apărare - fizică - a neamului, azi e cetatea de apărare a spiritului, de contribuție la știința universală.”

Clădirea a fost finalizată în anul 1996. Încă de la intrarea în sediul Universității Europene „Drăgan” din Lugoj, te impresionează marele hol de marmură, în suprafață de 644 mp. Universitatea mai dispune de patru amfiteatre cu câte 200 de locuri, fiecare având 188 mp, două amfiteatre cu 58 de locuri, fiecare cu câte 64 mp și Aula Magna, o sală de dimensiuni impunătoare: 470 mp și o capacitate de 450 de locuri, dotată cu instalație de traducere simultană, ce poate asigura traducerea în trei limbi, din cabine separate, prin intermediul căștilor.

5.3.2.23. Universitatea „Andrei Șaguna” din Constanța

Universitatea „Andrei Șaguna” a dobândit personalitate juridică la 15 mai 1992, fiind prima instituție de învățământ superior particular, nonprofit, înființată în sud-estul țării și a fost acreditată ca persoană juridică de drept privat și de utilitate publică, parte a Sistemului Național de Învățământ, prin Legea nr. 116/2005.³⁰

Universitatea „Andrei Șaguna”, singura universitate particulară acreditată din Dobrogea, pregătește de 20 ani specialiști de elită printr-un program de învățământ superior calitativ și performant, recunoscut la nivel național și internațional, derulat la toate cele 13 specializări ale sale.

²⁹ <http://www.universitateaeuropeanadragan.ro/index/universitatea-europeana-dragan>

³⁰ <https://andreisaguna.ro/ro/Universitate>

5.3.2.24. Institutul de Administrare a Afacerilor din București

Înființată în anul 1993, Institutul de Administrare a Afacerilor din București este o instituție privată de învățământ superior localizată în municipiul București. Institutul de Administrare a Afacerilor din București (ASEBUSS) oferă cursuri și programe care conduc la studii superioare recunoscute oficial, cum ar fi diplome de master în mai multe domenii de studiu.

5.3.2.25. Universitatea „Româno-Germană” din Sibiu

Universitatea Româno-Germană din Sibiu a fost fondată în anul 1998, ca structură autonomă în cadrul Fundației Universitare pentru Integrare Europeană, persoană juridică de drept privat.³¹

În anul 1998, Institutul de Științe Administrative „Paul Negulescu” a înființat, în calitate de unic fondator, Fundația Universitară pentru Integrare Europeană (FUIE), în cadrul acesteia luând ființă Universitatea Româno-Germană din Sibiu (URGS), care în momentul actual este compusă din Facultatea de Drept și Științe Administrative și Facultatea de Științe Economice. Denumirea instituției de învățământ superior și conținutul specific al curriculei universitare au fost concepute avându-se în vedere șansa valorificării puternicei tradiții regionale a relațiilor cu spațiul cultural și științific european pe filieră germană.

5.3.2.26. Universitatea Agora din Municipiul din Oradea

Universitatea Agora din municipiul Oradea este o instituție de învățământ superior de drept privat și utilitate publică, fondată în anul 2000 de către Fundația Agora, acreditată în 2010 de către ARACIS și validată de Parlamentul României, prin Legea nr. 59/2012, fiind parte integrantă a sistemului național de învățământ superior din România.³²

Deși tânără și de dimensiuni mici, cu două facultăți (Facultatea de Științe Economice și Facultatea de Științe Juridice și Administrative), Universitatea Agora este extrem de dinamică și activă. În loc de o dezvoltare cantitativă este preferată una calitativă.

³¹ <http://www.roger-univ.ro/universitate/prezentare-urgs.html>

³² <http://univagora.ro/ro/universitate/despre/>

5.3.2.27. Universitatea „Sapientia” din Cluj-Napoca

Universitatea a luat ființă în toamna anului 2001, ca expresie a unei năzuințe de mai multe decenii a comunității maghiare din România, precum și ca rezultat al eforturilor depuse de către Fundația Sapientia. În decursul acestor ani de existență, Universitatea „Sapientia” s-a remarcat ca o instituție particulară cu predare în limba maghiară din România, menită să răspundă nevoilor educaționale ale comunității maghiare, să asigure un cadru prielnic pentru dezvoltarea cercetărilor științifice, precum și o colaborare științifică inter-etnică eficientă.³³

5.3.2.28. Universitatea „Danubius” din Galați

Universitatea „Danubius” este o instituție de învățământ superior non-profit, persoană juridică de drept privat și de utilitate publică, parte a sistemului național de învățământ, acreditată prin Legea nr. 409/2002, care funcționează în baza prevederilor Constituției României, a Legii învățământului, Statutului Personalului Didactic și a propriei Carte, aprobată de Senatul Universității.³⁴

Având la bază principiul „non-profit”, Universitatea „Danubius” din Galați funcționează în consens cu Constituția și legile ce guvernează învățământul superior românesc, propunându-și să pregătească specialiști la nivelul de cunoaștere și de performanță contemporane, să promoveze forme și metode de educație în concordanță cu progresele societății omenești actuale, dar și cu drepturile și libertățile omului.

³³ <http://www.sapientia.ro/ro/mesajul-rectorului>, accesat decembrie 2018

³⁴ <http://www.univ-danubius.ro/identitate-udg2/scurt-istoric.html>, accesat decembrie 2018.

5.3.2.29. Institutul Teologic Baptist din București

Facultatea de Teologie Baptistă este mândră să facă parte din comunitatea academică a Universității din București. În acest cadru academic facultatea își aduce contribuția la viața uneia dintre principalele instituții de învățământ superior din România. Calitatea învățământului din Universitatea din București, viziunea de dezvoltare academică, înclinarea spre cercetare și spre inovare reprezintă argumente pentru care Facultatea de Teologie Baptistă sprijină viziunea și misiunea universității și își aduce contribuția în dezvoltarea științifică în domeniul de specialitate pe care îl dezvoltă.³⁵

Facultatea de Teologie Baptistă a fost înființată în anul 1992 printr-un protocol între Ministerul Educației, Cultul Creștin Baptist, Universitatea din București și Institutul Teologic Baptist. Încă de la început facultatea a avut o viziune de formare interdisciplinară și interconfesională. Astfel, programele dezvoltate au fost: Teologie-Asistență Socială, Teologie-Litere și Teologie-Limbi străine. La facultate studiază studenți din toate confesiunile creștine care doresc să studieze domeniile abordate într-un context creștin deschis.

Facultatea găzduiește și unicul program de doctorat în limba română pentru teologie protestantă evanghelică. În colaborare cu alte instituții de învățământ superior cu reputație s-a urmărit dezvoltarea studiului academic în domeniul teologiei accentuând importanța cercetării interdisciplinare.

5.4. Date statistice privind învățământul superior pe forme de proprietate

Prin analiza potențialului și a cererii existente în sistemul de învățământ superior pe baza principalilor indicatori prezentați de INS, ne-am propus compararea în dinamică a sistemului de învățământ superior, pe total și pe cele două forme de proprietate (de stat și particular), la nivel național în perioada 1990-2016.

Statisticile privind infrastructura sistemului național de învățământ oferă informații asupra rețelelor de învățământ, cât și asupra condițiilor oferite beneficiarilor de baza materială și umană, pentru asigurarea unor procese educaționale de calitate. Scăderea continuă a natalității după anul 1990 a condus la reducerea populației de vârstă școlară, determinând noi orientări și restructurarea rețelei naționale de învățământ, în general și a SIS, în special.

³⁵ <https://www.ftb-unibuc.ro/istoric/>, accesat decembrie 2018.

După o perioadă de extindere a rețelei de unități din învățământul superior particular, începând cu anul universitar 2002-2003, dinamica acestora a cunoscut o variație semnificativă, prin urmare statistica instituțiilor de învățământ superior pe cele două forme de proprietate se schimbă în mod clar de la un an la altul, reflectând o „piață” a sistemului de învățământ superior tot mai concurențială.

De exemplu, la zece ani de la Revoluția din 1990, în România existau 59 de instituții de învățământ de stat și 67 particulare. Potrivit datelor statistice, în anul 2016, în cadrul celor 97 de instituții de învățământ superior, funcționează 560 de facultăți, 405 dintre acestea fiind cuprinse în universitățile publice.

Analiza potențialului cererii de locuri trebuie să țină seama și de structura instituțiilor de învățământ superior, de stat și private, a facultăților de stat și private, care oferă an de an locuri pentru cei interesați să urmeze cursuri de licență, de masterat și doctorale.

Indicatorii pe care i-am considerat că dau o esență asupra analizei evoluției învățământului superior din țara noastră s-au referit la numărul de instituții, personalul didactic, numărul de studenți și numărul de absolvenți. De asemenea, am prezentat cei patru indicatori sau cele patru caracteristici (variabile) pe total, dar și structurat, pe învățământul public și învățământul privat.

Studiul atent al acestei evoluții ne arată un fenomen de creștere, imediat după 1990-1991, la toți acești parametri după care, din anul universitar 2001-2002, începe o reșezare a numărului de instituții atât de stat și, mai ales, private.

Tabelul 5.3

Numărul de instituții de învățământ superior și numărul de facultăți existente în România pe forme de proprietate în perioada 1990-2016

Anul universitar	Instituții de învățământ superior			Pondere instituții particulare %	Facultăți			Pondere facultăți particulare %
	Total	De stat	Particular		Total	De stat	Particulare	
1990/1991	48	48	:		186	186	:	
1991/1992	56	56	:		257	257	:	
1992/1993	62	62	:		261	261	:	
1993/1994	63	63	:		262	262	:	
1994/1995	63	63	:		262	262	:	
1995/1996	95	59	36	37,89	437	:	:	
1996/1997	102	58	44	43,14	485	324	161	49,69
1997/1998	106	57	49	46,23	516	342	174	50,88
1998/1999	111	57	54	48,65	556	361	195	54,02
1999/2000	121	58	63	52,07	632	411	221	53,77
2000/2001	126	59	67	53,17	696	438	258	58,90
2001/2002	126	57	69	54,76	729	465	264	56,77
2002/2003	125	55	70	56,00	742	489	253	51,74
2003/2004	122	55	67	54,92	754	513	241	46,98

Anul universitar	Instituții de învățământ superior			Pondere instituții particulare %	Facultăți			Pondere facultăți particulare %
	Total	De stat	Particular		Total	De stat	Particulare	
2004/2005	117	55	62	<i>52,99</i>	742	510	232	<i>45,49</i>
2005/2006	107	55	52	<i>48,60</i>	770	554	216	<i>38,99</i>
2006/2007	104	56	48	<i>46,15</i>	755	558	197	<i>35,30</i>
2007/2008	106	56	50	<i>47,17</i>	631	432	199	<i>46,06</i>
2008/2009	106	56	50	<i>47,17</i>	617	420	197	<i>46,90</i>
2009/2010	108	56	52	<i>48,15</i>	624	417	207	<i>49,64</i>
2010/2011	108	56	52	<i>48,15</i>	629	422	207	<i>49,05</i>
2011/2012	108	57	51	<i>47,22</i>	614	410	204	<i>49,76</i>
2012/2013	107	56	51	<i>47,66</i>	596	405	191	<i>47,16</i>
2013/2014	103	56	47	<i>45,63</i>	590	405	185	<i>45,68</i>
2014/2015	101	56	45	<i>44,55</i>	583	403	180	<i>44,67</i>
2015/2016	99	56	43	<i>43,43</i>	567	409	158	<i>38,63</i>
2016/2017	97	56	41	<i>42,27</i>	560	405	155	<i>38,27</i>

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: <https://statistici.insse.ro/shop/>, accesat martie 2018.

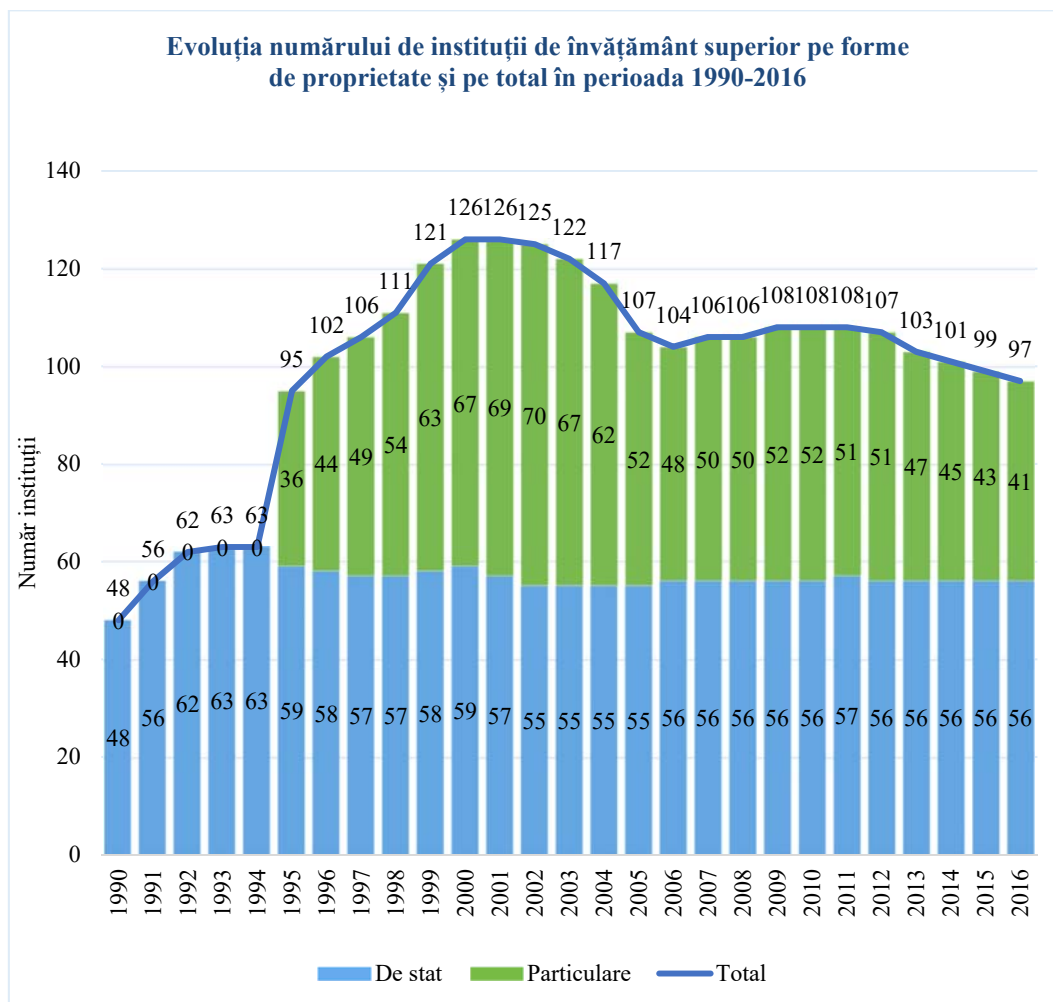
În Tabelul 5.3 am prezentat numărul de instituții de învățământ superior, numărul facultăților existente în România, pe forme de proprietate, în perioada 1990-2016.

Numărul de universități s-a modificat, ca și numărul de facultăți, iar în total, putem trage unele concluzii în legătură cu evoluția acestui sistem. Ar fi logic să începem cu anul 1990, pentru care avem doar instituții de învățământ superior de stat, în număr de 48, care aveau un total de 186 de facultăți. Treptat, au început să se înregistreze o serie de instituții de învățământ superior privat, cifre exacte având în 1995 când au apărut primele promoții ale universităților particulare. Astfel, în acel an, existau 95 de universități, dintre care 59 de stat și 36 particulare. Diversificarea pe facultăți s-a făcut în anul următor, 1996, când erau în total 102 universități, din care 58 de stat și 44 private, care aveau 485 de facultăți, dintre care de stat 324 și private 161.

Mergând în continuare, constatăm că din anul 2000-2001 a început reducerea numărului de universități, în special al celor din domeniul privat, așa încât numărul acestora a scăzut de la 70, câte erau în 2002, la 41 câte mai sunt în prezent.

În 2016, structura este pe universități de stat și private, facultăți de stat și private. Astfel, avem 97 de universități care mai funcționează, dintre care 56 sunt de stat și 41 private și 560 de facultăți, dintre care 405 sunt în sistemul de stat și 155 în sistemul privat.

În Figura 5.5 am reprezentat grafic evoluția numărului de instituții de învățământ superior, pe forme de proprietate și pe total, în această perioadă la care m-am referit. Din această prezentare se vede foarte clar modul în care numărul instituțiilor de învățământ superior s-a modificat.

Figura 5.5. *Evoluția numărului de instituții de învățământ superior pe forme de proprietate și pe total în perioada 1990-2016*

De asemenea, în Figura 5.6 am prezentat evoluția numărului de facultăți, pe forme de proprietate și pe total, în perioada 1990-2016.

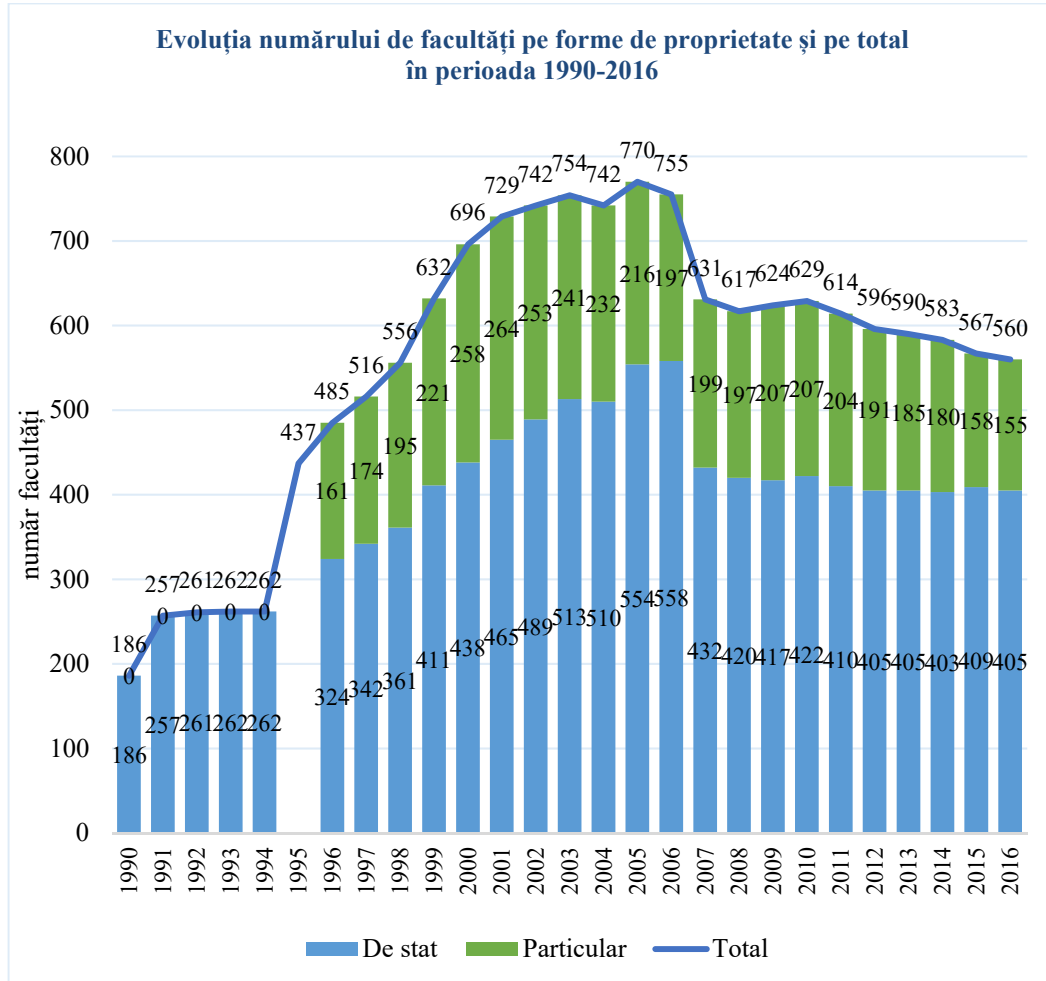

Figura 5.6. Evoluția numărului de facultăți, pe forme de proprietate și pe total în perioada 1990-2016

Cele două grafice sunt, desigur, destul de semnificative în sensul că relevă mai simplu modul în care a evoluat numărul de universități și facultăți.

În Tabelul 5.4, am prezentat personalul didactic și numărul de studenți care au existat în instituțiile de învățământ superior din România în perioada 1990-2016.

Tabelul 5.4

Nivelul și ponderea personalului didactic pe forme de proprietate în perioada 1990-2016

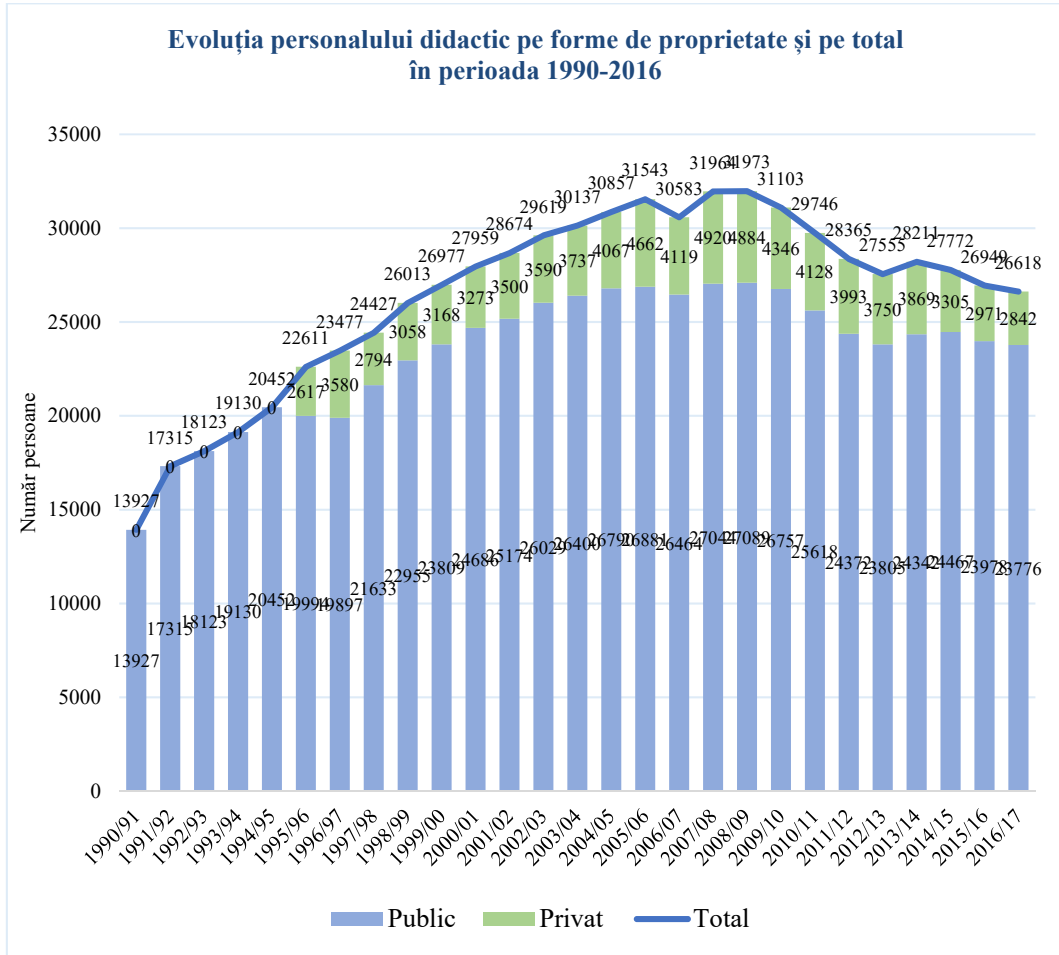
Anul	Personal didactic			Pondere personal didactic privat %
	Total	Public	Privat	
1990/1991	13.927	13.927	:	:
1991/1992	17.315	17.315	:	:

Anul	Personal didactic			Pondere personal didactic privat %
	Total	Public	Privat	
1992/1993	18.123	18.123	:	:
1993/1994	19.130	19.130	:	:
1994/1995	20.452	20.452	:	:
1995/1996	22.611	19.994	2.617	11,57
1996/1997	23.477	19.897	3.580	15,25
1997/1998	24.427	21.633	2.794	11,44
1998/1999	26.013	22.955	3.058	11,76
1999/2000	26.977	23.809	3.168	11,74
2000/2001	27.959	24.686	3.273	11,71
2001/2002	28.674	25.174	3.500	12,21
2002/2003	29.619	26.029	3.590	12,12
2003/2004	30.137	26.400	3.737	12,40
2004/2005	30.857	26.790	4.067	13,18
2005/2006	31.543	26.881	4.662	14,78
2006/2007	30.583	26.464	4.119	13,47
2007/2008	31.964	27.044	4.920	15,39
2008/2009	31.973	27.089	4.884	15,28
2009/2010	31.103	26.757	4.346	13,97
2010/2011	29.746	25.618	4.128	13,88
2011/2012	28.365	24.372	3.993	14,08
2012/2013	27.555	23.805	3.750	13,61
2013/2014	28.211	24.342	3.869	13,71
2014/2015	27.772	24.467	3.305	11,90
2015/2016	26.949	23.978	2.971	11,02
2016/2017	26.618	23.776	2.842	10,68
<i>Modificarea absolută 2016-2000</i>		-910	-431	
<i>Modificarea relativă 2016-2000 %</i>		-3,69	-13,17	

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Evoluția personalului didactic pe forme de proprietate și pe total în perioada 1990-2016 este prezentată în Figura 5.7.

Figura 5.7. Evoluția personalului didactic pe forme de proprietate și pe total în perioada 1990-2016

Personalul didactic se menține la un nivel constant, numărul de studenți a crescut, a mai și scăzut, iar în ultimii ani s-a temperat la un anumit nivel. A crescut gradul și numărul de absolvenți care au urmat cursurile atât de stat, cât și private. Când analizăm numărul de absolvenți trebuie să avem în vedere împărțirea numărului total de studenți înscriși la numărul anilor de studii, care în majoritatea centrelor și universităților există, întrucât au acreditare pentru a organiza studii de licență și studii de masterat. Pentru a concretiza cele spuse, vom considera anul universitar 1995-1996, ca an în care avem date certe pentru toate variabilele pe care le-am introdus în acest tabel. Astfel, exista un total de 95 de universități, dintre care 59 publice și 36 private. În anul universitar 1995-1996, numărul total de personal didactic era de 22.611 cadre didactice, dintre care 19.994 în învățământul public și 2.617 în cel privat. Numărul de studenți înscriși era de 336.141, dintre care 250.836 în domeniul public și 85.305 în domeniul privat.

Tabelul 5.5

**Nivelul și ponderea studenților înmatriculați la programele de licență
pe forme de proprietate în perioada 1992-2016**

Anul	Număr de studenți			Pondere studenți privat	Raport studenți/personal didactic	
	Total	Public	Privat		Public	Privat
1992/1993	235.669	235.669	:			
1993/1994	250.087	250.087	:			
1994/1995	255.162	255.162	:			
1995/1996	336.141	250.836	85.305	25,38	13	33
1996/1997	354.488	261.054	93.434	26,36	13	26
1997/1998	360.590	249.875	110.715	30,70	12	40
1998/1999	407.720	277.666	130.054	31,90	12	43
1999/2000	452.621	322.129	130.492	28,83	14	41
2000/2001	533.152	382.478	150.674	28,26	15	46
2001/2002	582.221	435.406	146.815	25,22	17	42
2002/2003	596.297	457.259	139.038	23,32	18	39
2003/2004	620.785	476.881	143.904	23,18	18	39
2004/2005	650.335	495.034	155.301	23,88	18	38
2005/2006	716.464	513.678	202.786	28,30	19	43
2006/2007	785.506	520.263	265.243	33,77	20	64
2007/2008	907.353	526.844	380.509	41,94	19	77
2008/2009	891.098	480.239	410.859	46,11	18	84
2009/2010	775.319	452.982	322.337	41,57	17	74
2010/2011	673.001	433.063	239.938	35,65	17	58
2011/2012	539.852	399.464	140.388	26,00	16	35
2012/2013	464.592	364.916	99.676	21,45	15	27
2013/2014	433.234	353.988	79.246	18,29	15	20
2014/2015	411.229	345.336	65.893	16,02	14	20
2015/2016	410.697	351.450	59.247	14,43	15	20
2016/2017	405.638	350.149	55.489	13,68	15	20
<i>Modificarea absolută 2016-2000</i>	<i>-127.514</i>	<i>-32.329</i>	<i>-95.185</i>			
<i>Modificarea relativă 2016-2000 %</i>	<i>-23,92</i>	<i>-8,45</i>	<i>-63,17</i>			

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Datele din Tabelul 5.5 privind evoluția studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în perioada 1992-2016 sunt reprezentate grafic în Figura 5.8.

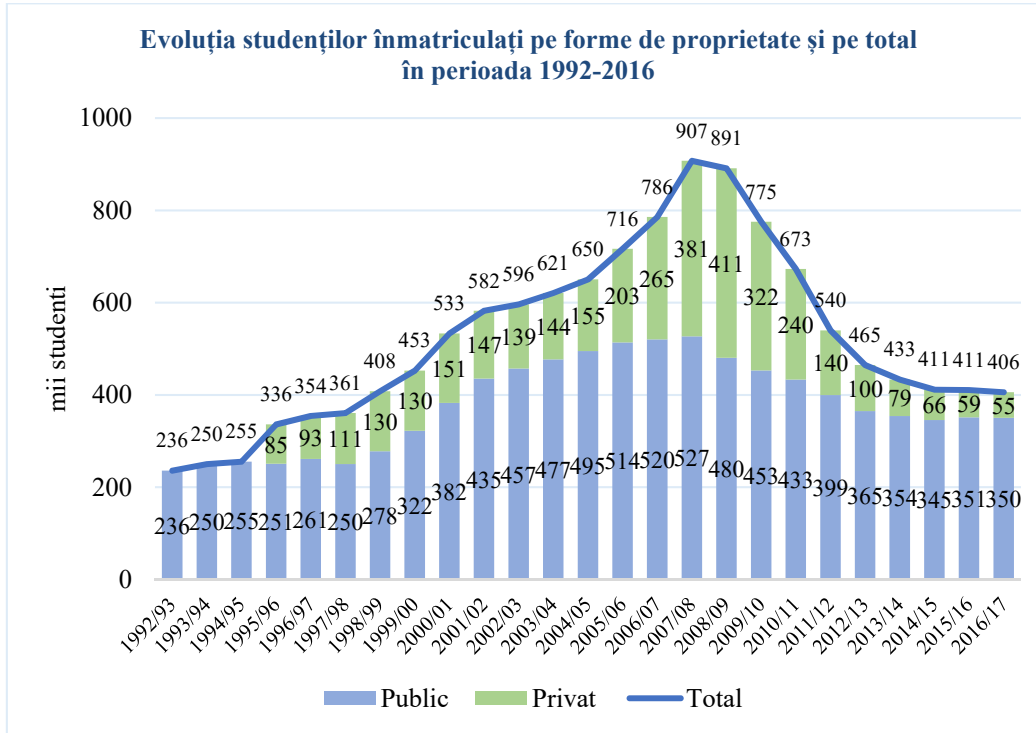

Figura 5.8. Evoluția studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în perioada 1992-2016

Numărul total al absolvenților era de 57.360 ceea ce reflectă aproximativ un nivel aproape de 100% al absolvenților. În timp am arătat că a crescut sau a scăzut numărul de universități, fapt care a influențat și modificarea celorlalți indicatori. Astfel în anul universitar 2015-2016, existau doar 99 de universități dintre care 56 de stat și 43 private, unde lucrau 26.949 cadre didactice, dintre care 23.978 în domeniul public și 2.971 în domeniul privat. Numărul studenților a fost de 410.697, dintre care 351.450 în domeniul public, iar în domeniul privat de doar 59.247 de studenți. Dintre aceștia, au absolvit cursurile de licență sau masterat 80.815 studenți, dintre care 66.512 în domeniul public și 14.303 în domeniul privat. Iată deci o prezentare succintă care relevă modul în care a evoluat învățământ superior până în anul 2017.

Tabelul 5.6

Numărul de absolvenți de licență în perioada 1990-2016

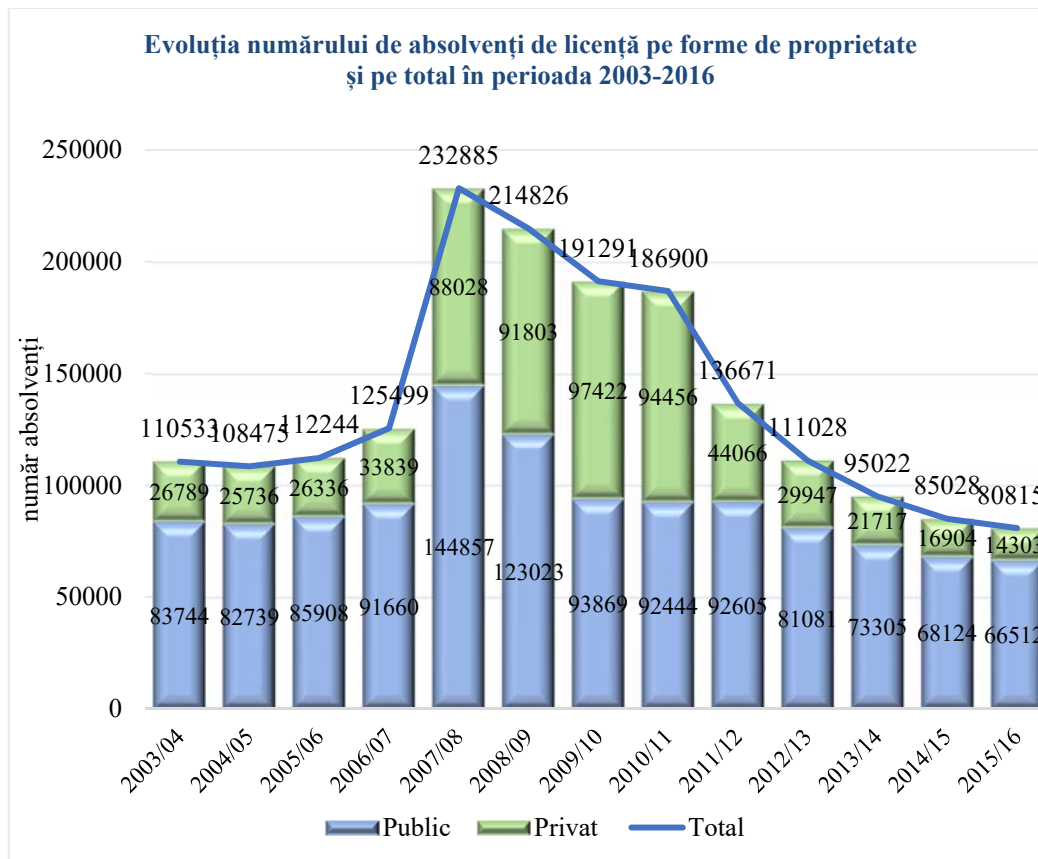
Anul universitar	Număr de studenți			Pondere absolvenți %	
	Total	Public	Privat	Total	Public
1990/1991	25.927	:	:	:	:
1991/1992	29.901	:	:	:	:
1992/1993	33.366	:	:	:	:
1993/1994	34.240	:	:	:	:

Anul universitar	Număr de studenți			Pondere absolvenți %	
	Total	Public	Privat	Total	Public
1994/1995	47.837	:	:	:	:
1995/1996	57.360	:	:	:	:
1996/1997	80.991	:	:	:	:
1997/1998	67.799	:	:	:	:
1998/1999	63.622	:	:	:	:
1999/2000	67.940	:	:	:	:
2000/2001	76.230	:	:	:	:
2001/2002	93.467	:	:	:	:
2002/2003	103.402	:	:	:	:
2003/2004	110.533	83.744	26.789	75,76	24,24
2004/2005	108.475	82.739	25.736	76,27	23,73
2005/2006	112.244	85.908	26.336	76,54	23,46
2006/2007	125.499	91.660	33.839	73,04	26,96
2007/2008	232.885	144.857	88.028	62,20	37,80
2008/2009	214.826	123.023	91.803	57,27	42,73
2009/2010	191.291	93.869	97.422	49,07	50,93
2010/2011	186.900	92.444	94.456	49,46	50,54
2011/2012	136.671	92.605	44.066	67,76	32,24
2012/2013	111.028	81.081	29.947	73,03	26,97
2013/2014	95.022	73.305	21.717	77,15	22,85
2014/2015	85.028	68.124	16.904	80,12	19,88
2015/2016	80.815	66.512	14.303	82,30	17,70
<i>Modificarea absolută 2016-2003</i>	-29.718	-17.232	-12.486		
<i>Modificarea relativă 2016-2003 %</i>	-26,89	-20,58	-46,61		

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Aici putem veni cu următoarea precizare, și anume că în perioada următoare se anticipează ca numărul de universități să scadă, mai ales al celor din mediul privat, care fie se vor uni prin consorții cu alte universități pentru a da consistență universităților ce vor funcționa, fie unele dintre ele își vor înceta activitatea sau, deși nu este de dorit, unele vor fi închise ca urmare a activității neconforme ca număr de studenți, capacitate de școlarizare, nivelul de pregătire a cadrelor didactice și acoperire a posturilor din statele de funcțiuni și multe altele. De asemenea, populația fiind în scădere, este de așteptat ca și populația școlară în întregul ei, dar mai ales în ceea ce privește numărul absolvenților de licee apți de a merge la universități, să scadă. Concomitent cu aceste scăderi se va reduce numărul de studenți, fapt ce va impune și scăderea numărului de cadre didactice și, pe cale de consecință, a numărului de absolvenți. Esențial este și faptul că, nefiind o planificare a forței de muncă, multe dintre persoanele care absolvă cursuri superioare, fie din lipsa de orientare profesională, fie din cauza ofertei scăzute pe piața muncii, nu își găsesc loc de muncă adecvat specializării în care s-au perfecționat.

Figura 5.9. Evoluția numărului de absolvenți de licență pe forme de proprietate și pe total în perioada 2003-2016

Evoluția numărului de absolvenți de licență pe forme de proprietate și pe total în perioada 2003-2016 este prezentată în Figura 5.9.

5.5. Structura învățământului superior pe regiuni de dezvoltare

În continuare, am efectuat și o prezentare a distribuției regionale. În Tabelul 5.7 se prezintă succint, pe cele opt regiuni de dezvoltare a țării, cum a evoluat numărul de instituții de învățământ superior.

Tabelul 5.7

**Numărul de instituții de învățământ superior pe regiuni de dezvoltare
în perioada 1990-2016**

Anul	Regiunea de dezvoltare/număr de instituții de învățământ superior							
	Nord-Vest	Centru	Nord-Est	Sud-Est	Sud Muntenia	București-Ilfov	Sud-Vest Oltenia	Vest
1990/1991	8	5	7	4	2	15	1	6
1991/1992	10	8	7	5	3	15	2	6
1992/1993	10	10	8	5	4	15	3	7
1993/1994	10	11	8	5	4	15	3	7
1994/1995	10	11	8	5	4	15	3	7
1995/1996	13	11	12	8	6	29	4	12
1996/1997	14	11	13	9	5	34	3	13
1997/1998	14	12	14	10	4	36	3	13
1998/1999	15	13	14	10	4	37	5	13
1999/2000	17	14	16	10	4	41	6	13
2000/2001	17	14	16	10	4	44	7	14
2001/2002	19	15	16	10	4	41	7	14
2002/2003	18	14	16	10	5	41	7	14
2003/2004	16	14	16	9	5	41	7	14
2004/2005	15	15	16	8	5	37	6	15
2005/2006	16	13	14	7	4	34	5	14
2006/2007	16	13	13	7	4	34	4	13
2007/2008	16	13	13	7	4	36	4	13
2008/2009	16	13	13	7	4	36	4	13
2009/2010	17	13	15	7	4	34	4	14
2010/2011	17	13	15	7	4	34	4	14
2011/2012	16	13	15	7	4	35	4	14
2012/2013	16	13	15	7	4	34	4	14
2013/2014	15	13	14	7	4	34	4	12
2014/2015	15	12	14	7	4	34	4	11
2015/2016	15	12	14	7	4	33	3	11
2016/2017	15	11	12	7	4	34	3	11
Pondere 2016/2017%	<i>15,5</i>	<i>11,3</i>	<i>12,4</i>	<i>7,2</i>	<i>4,1</i>	<i>35,1</i>	<i>3,1</i>	<i>11,3</i>

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

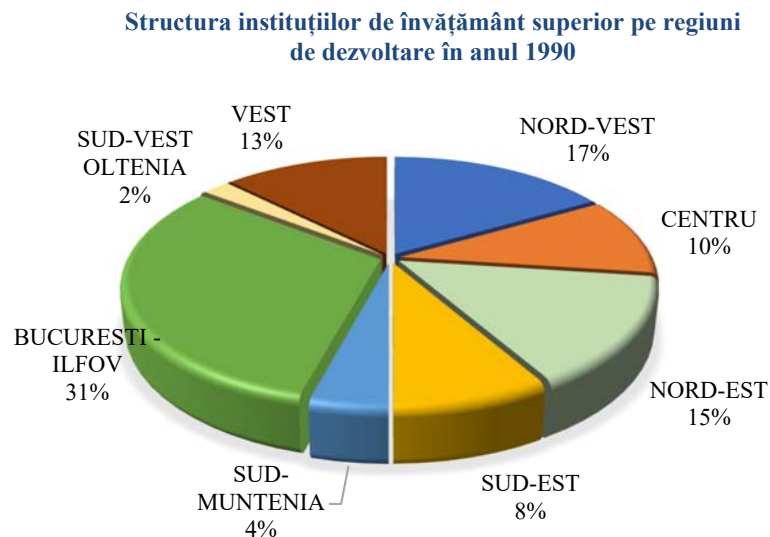
Sursa: <https://statistici.insse.ro/shop/>, accesat martie 2018.

Se constată că în regiunea București-Ilfov întotdeauna a fost numărul cel mai mare de instituții de învățământ superior. Astfel, în 1990-1991, existau 15 astfel de unități; a mai crescut între timp, astfel că, în 2016-2017, existau 34 de unități.

Cu un număr mai mic de unități sunt regiunile Sud-Vest Oltenia, care în 1990-1991 avea o singură universitate, iar în 2016-2017, trei universități, precum și regiunea Sud Muntenia, care avea, în 1990-1991, două universități, ajungând la patru în 2016-2017.

Pentru o mai bună evidențiere a evoluției și a structurii acestor instituții de învățământ superior în profil teritorial, am reprezentat grafic în Figura 4.10 structura instituțiilor de învățământ superior pe regiuni de dezvoltare, în anii 1990, 2000, 2010 și 2016, prin patru grafice de structură care evidențiază modul în care a evoluat numărul de universități în această țară.

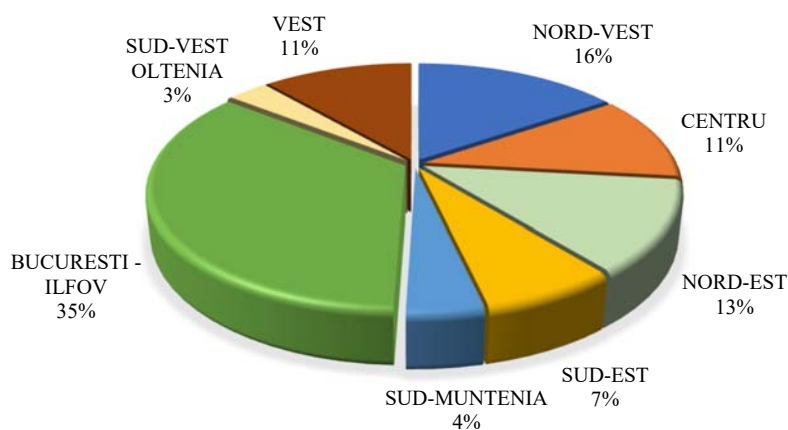
Structura numărului de universități pe cele opt regiuni de dezvoltare a evoluat de la o perioadă de timp la alta. Pentru reliefare am ales anii universitari 1989-1990 și 2015-2016. Datele sunt prezentate prin diagrame de structură. Structura instituțiilor de învățământ superior pe regiuni de dezvoltare în anul 1990 este prezentată în Figura 5.10, iar cea pentru anul 2016, în Figura 5.11.

Figura 5.10. Structura instituțiilor de învățământ superior pe regiuni de dezvoltare în anul 1990

În ambii ani analizați, Regiunea București-Ilfov a înregistrat ponderea cea mai mare, cu o valoare dublă față de regiunea clasată pe locul doi, adică Regiunea Nord-Vest.

Structura instituțiilor de învățământ superior pe regiuni de dezvoltare în anul 2016

Figura 5.11. Structura instituțiilor de învățământ superior pe regiuni de dezvoltare în anul 2016

În continuare, am efectuat același studiu cu privire la evoluția numărului de facultăți pe regiuni de dezvoltare. Pentru comparabilitate, am sintetizat datele în Tabelul 5.8 și le-am reprezentat grafic în figurile 5.12 și 5.13.

Tabelul 5.8

Numărul de facultăți pe regiuni de dezvoltare în perioada 1990-2016

Anul	Regiunea de dezvoltare/număr de facultăți							
	Nord-Vest	Centru	Nord-Est	Sud-Est	Sud Muntenia	București-Ilfov	Sud-Vest Oltenia	Vest
1990/1991	32	18	36	11	5	53	9	22
1991/1992	43	30	44	17	10	70	13	30
1992/1993	43	30	44	17	11	70	16	30
1993/1994	44	31	42	17	11	70	16	31
1994/1995	45	31	41	17	11	70	16	31
1995/1996	69	44	56	26	27	135	22	58
1996/1997	73	52	58	31	26	158	20	67
1997/1998	75	60	61	39	18	165	23	75
1998/1999	87	64	64	41	25	168	30	77
1999/2000	104	73	78	46	29	177	37	88
2000/2001	110	78	92	50	38	193	46	89
2001/2002	120	93	90	55	40	191	47	93

Anul	Regiunea de dezvoltare/număr de facultăți							
	Nord-Vest	Centru	Nord-Est	Sud-Est	Sud Muntenia	București-Ilfov	Sud-Vest Oltenia	Vest
2002/2003	116	100	92	57	46	191	45	95
2003/2004	111	102	92	58	49	197	53	92
2004/2005	110	100	89	60	45	191	54	93
2005/2006	123	102	92	66	51	184	58	94
2006/2007	123	101	87	65	51	184	53	91
2007/2008	97	79	72	54	36	170	42	81
2008/2009	96	74	73	53	33	168	40	80
2009/2010	97	75	75	53	37	166	42	79
2010/2011	97	78	74	54	36	171	42	77
2011/2012	96	76	75	53	36	171	36	71
2012/2013	94	73	72	53	38	157	38	71
2013/2014	96	73	70	53	39	159	35	65
2014/2015	95	73	69	52	38	159	35	62
2015/2016	91	69	65	50	38	158	34	62
2016/2017	91	66	66	50	31	160	34	62
Pondere 2016/2017%	<i>16,3</i>	<i>11,8</i>	<i>11,8</i>	<i>8,9</i>	<i>5,5</i>	<i>28,6</i>	<i>6,1</i>	<i>11,1</i>

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: <https://statistici.insse.ro/shop/>, accesat martie 2018.

Structura numărului de facultăți pe regiuni de dezvoltare în anul 2000

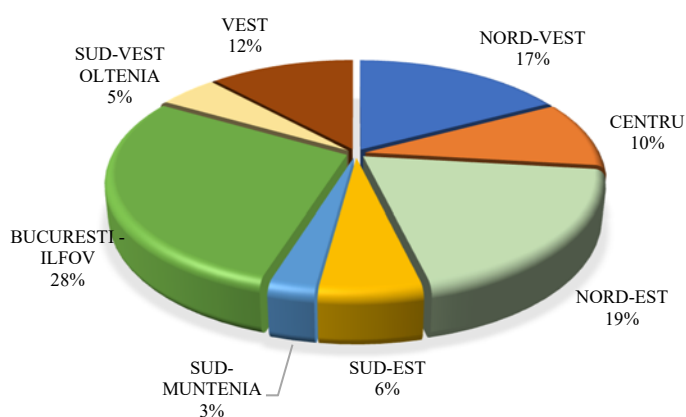
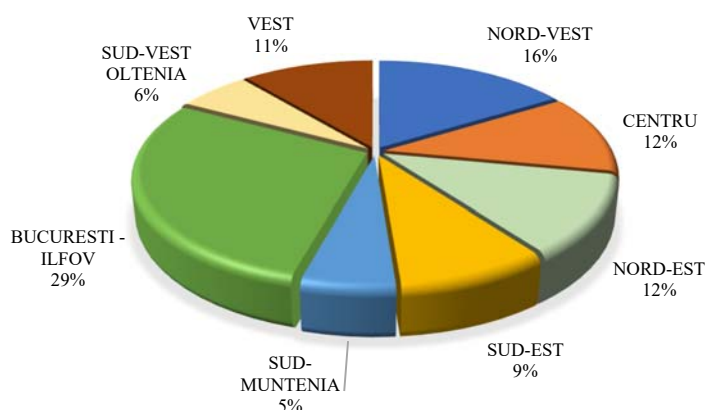

Figura 5.12. Structura numărului de facultăți pe regiuni de dezvoltare în anul 2000

Analizând structura numărului de facultăți pe regiuni de dezvoltare, se constată că, atât în anul 2000, cât și în anul 2016, regiunea București-Ilfov a înregistrat ponderea cea mai mare.

Structura numărului de facultăți pe regiuni de dezvoltare în anul 2016

Figura 5.13. Structura numărului de facultăți pe regiuni de dezvoltare în anul 2016

Este interesant de urmărit, după ce am luat la cunoștință despre structura instituțiilor de învățământ superior pe regiuni de dezvoltare ale țării, să vedem și care au fost numărul și structura personalului didactic pe categorii, în această perioadă.

Tabelul 5.9

Numărul de cadre didactice pe regiuni de dezvoltare în perioada 1990-2016

Anul universitar	Regiunea de dezvoltare/număr cadre didactice							
	Nord-Vest	Centru	Nord-Est	Sud-Est	Sud Muntenia	București-Ilfov	Sud-Vest Oltenia	Vest
1990/1991	1.875	987	2.302	686	327	5.200	735	1.815
1991/1992	2.298	1.337	2.654	927	398	6.798	782	2.121
1992/1993	2.444	1.630	2.761	947	491	6.462	1.037	2.351
1993/1994	2.745	1.807	2.867	1.024	505	6.573	954	2.655
1994/1995	2.934	1.588	3.189	1.057	539	7.111	1.067	2.967
1995/1996	3.191	1.736	3.412	1.454	727	7.978	1.200	2.913
1996/1997	3.198	1.842	3.662	1.315	953	8.876	1.169	2.462
1997/1998	3.565	2.290	3.697	1.272	841	8.029	1.250	3.483
1998/1999	3.903	2.083	3.906	1.449	898	8.897	1.255	3.622
1999/2000	4.235	2.279	3.931	1.408	959	9.224	1.389	3.552
2000/2001	4.329	2.441	4.120	1.567	1.055	9.392	1.411	3.644
2001/2002	4.359	2.524	4.114	1.659	1.125	9.803	1.485	3.605

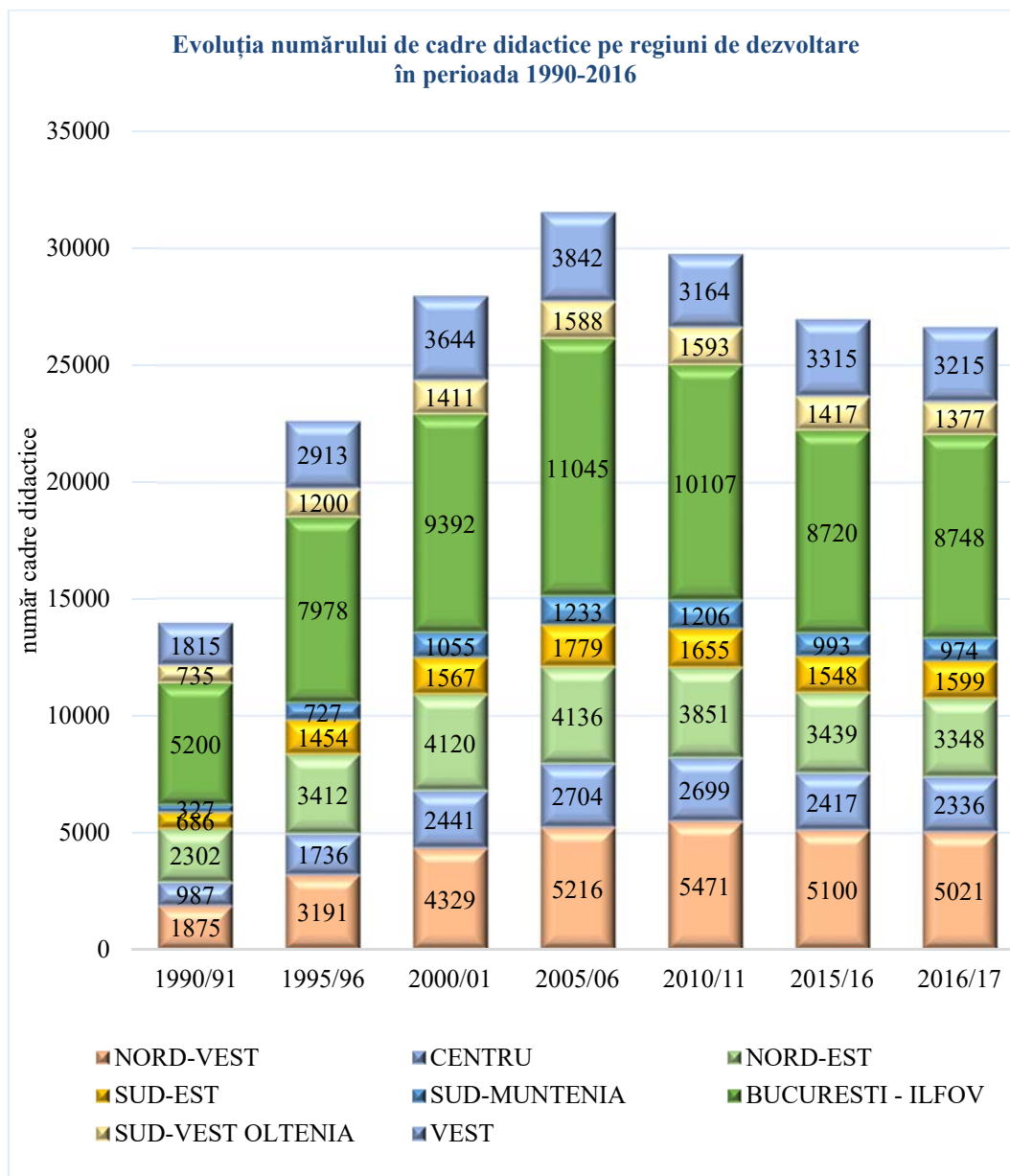
Anul universitar	Regiunea de dezvoltare/număr cadre didactice							
	Nord-Vest	Centru	Nord-Est	Sud-Est	Sud Muntenia	București-Ilfov	Sud-Vest Oltenia	Vest
2002/2003	4.891	2.650	4.173	1.709	1.154	9.741	1.587	3.714
2003/2004	4.959	2.661	4.257	1.816	1.178	9.979	1.632	3.655
2004/2005	5.058	2.747	4.146	1.805	1.232	10.475	1.613	3.781
2005/2006	5.216	2.704	4.136	1.779	1.233	11.045	1.588	3.842
2006/2007	5.125	2.710	3.996	1.729	1.256	10.393	1.559	3.815
2007/2008	5.192	2.741	3.989	1.749	1.263	11.300	1.566	4.164
2008/2009	5.385	2.794	3.961	1.722	1.263	11.184	1.621	4.043
2009/2010	5.616	2.875	3.994	1.694	1.248	10.726	1.653	3.297
2010/2011	5.471	2.699	3.851	1.655	1.206	10.107	1.593	3.164
2011/2012	5.434	2.606	3.659	1.724	1.106	9.343	1.516	2.977
2012/2013	5.285	2.552	3.538	1.607	1.094	9.048	1.531	2.900
2013/2014	5.328	2.612	3.521	1.571	1.076	9.041	1.506	3.556
2014/2015	5.406	2.598	3.473	1.574	1.056	8.710	1.465	3.490
2015/2016	5.100	2.417	3.439	1.548	993	8.720	1.417	3.315
2016/2017	5.021	2.336	3.348	1.599	974	8.748	1.377	3.215
<i>Modificarea absolută 2016-2010</i>	-450	-363	-503	-56	-232	-1.359	-216	51
<i>Modificarea relativă 2016-2010 %</i>	-8,2	-13,4	-13,1	-3,4	-19,2	-13,4	-13,6	1,6

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: <https://statistici.insse.ro/shop/>, accesat martie 2018.

Am ales cele opt regiuni și ne-am gândit ca personalul didactic să fie reprezentat cu normă întreagă și parțială, apoi personalul didactic cu activitate de cercetare, specific mai ales universităților care au centre/departamente de cercetare, Academiei Române, bineînțeles.

Pentru o mai ușoară interpretare a datelor, le-am prezentat și grafic în Figura 5.14.

Figura 5.14. *Evoluția numărului de cadre didactice pe regiuni de dezvoltare în perioada 1990-2016*

În Tabelul 5.10, prezentăm datele cu privire la structura numărului personalului didactic și al altor categorii de personal din învățământul universitar de licență, pe forme de proprietate, dar și pe regiuni de dezvoltare.

Tabelul 5.10

**Numărul personalului didactic și a altor categorii de personal
din învățământul universitar de licență, pe forme de proprietate
și regiuni de dezvoltare în anul universitar 2016-2017**

Regiunea	Total	Personal didactic cu norma:		Personal didactic cu activitate de cercetare	Personal didactic auxiliar
		întreagă	parțială		
Total țară	26.618	26.053	565	18.202	9.259
Nord-Vest	4.981	4.963	18	3.726	1.591
Centru	2.324	2.324	-	1.183	769
Nord-Est	3.348	3.345	3	3.301	1.423
Sud-Est	1.577	1.557	20	1.014	752
București-Ilfov	8.819	8.304	515	3.907	2.922
Sud-Muntenia	1.008	1.002	6	759	386
Sud-Vest-Oltenia	1.355	1.355	-	1.355	404
Vest	3.206	3.203	3	2.957	1.012
Învățământ public	23.776	23.300	476	16.714	8.791
Nord-Vest	4.584	4.574	10	3.468	1.476
Centru	2.251	2.251	-	1.135	764
Nord-Est	3.164	3.161	3	3.152	1.395
Sud-Est	1.462	1.462	-	921	703
București-Ilfov	7.248	6.787	461	3.398	2731
Sud-Muntenia	949	949	-	700	376
Sud-Vest-Oltenia	1.355	1.355	-	1.355	404
Vest	2.763	2.761	2	2.585	942
Învățământ privat	2.842	2.753	89	1.488	468
Nord-Vest	397	389	8	258	115
Centru	73	73	-	48	5
Nord-Est	184	184	-	149	28
Sud-Est	115	95	20	93	49
București-Ilfov	1.571	1.517	54	509	191
Sud Muntenia	59	53	6	59	10
Vest	443	442	1	372	70

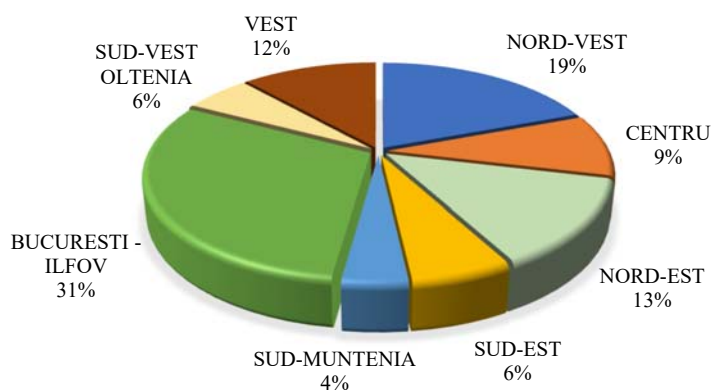
Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

De asemenea, am efectuat și o structură pe regiuni a numărului de cadre didactice din învățământul public, din totalul respectiv și din învățământul privat.

În anul universitar 2016-2017, în întreaga țară exista un total de 26.618 cadre didactice, dintre care 26.053 erau cu normă întreagă și 565 cu normă parțială. În întreaga țară își desfășurau activitatea 18.202 cercetători și mai era angrenat un număr de 9.259, personal didactic auxiliar.

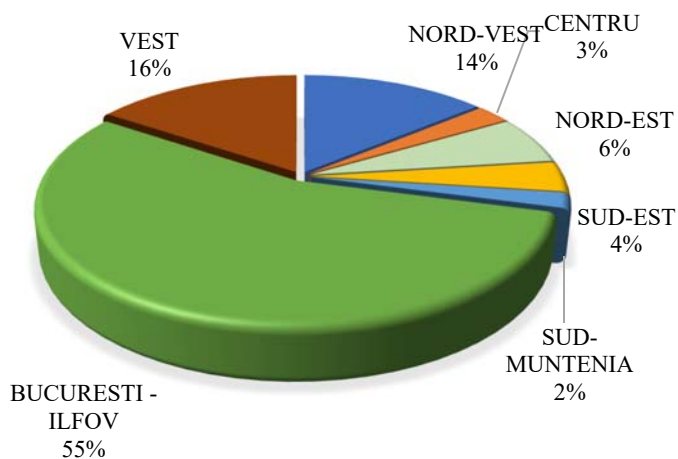
În completare, am evidențiat, prin diagrame de structură pe cele opt regiuni de dezvoltare a personalului din universitățile de stat și universitățile particulare, în figurile 5.15 și 5.16.

Structura personalului didactic în IIS de stat pe regiuni de dezvoltare în anul 2016-2017

Figura 5.15. Structura personalului didactic în IIS de stat pe regiuni de dezvoltare în anul universitar 2016-2017

Structura personalului didactic în IIS particulare pe regiuni de dezvoltare în anul 2016-2017

Figura 5.16. Structura personalului didactic în IIS particulare pe regiuni de dezvoltare în anul universitar 2016-2017

Pe regiuni de dezvoltare, constatăm același aspect, respectiv că în regiunea București-Ilfov, la toate categoriile de personal didactic întâlnim cel mai mare număr, urmată de regiunile Nord-Vest, Nord-Est și Vest. În învățământul public existau 23.776

de cadre didactice, dintre care 23.300 cu normă întreagă și 476 cu normă parțială. Personalul de cercetare era în număr de 16.714 cercetători, iar personalul didactic auxiliar 8.791 de angajați.

În structura pe zone geografice nu există mutații sau surprize în ceea ce privește reprezentarea întregii structuri a populației în toate aceste zone.

În învățământul privat, în acel an universitar 2016-2017, existau 2.842 de cadre didactice, dintre care 2.753 cu normă întreagă și 89 cu normă parțială, la care se adaugă 1.488 de cercetători și 468 angajați personal didactic auxiliar.

Tot București-Ilfov este zona care deține numărul cel mai mare la toate categoriile de angajați, respectiv 1.571 de cadre didactice, dintre care 1.517 cu normă întreagă și 54 cu normă parțială, 509 cercetători și 191 personal didactic auxiliar. București-Ilfov este urmată de regiunile Vest, Nord-Vest și Nord-Est, în această ordine.

Tabelul 5.11
Numărul personalului didactic și alte categorii de personal în învățământul universitar pe forme de proprietate și grupe de vârstă, 2016-2017

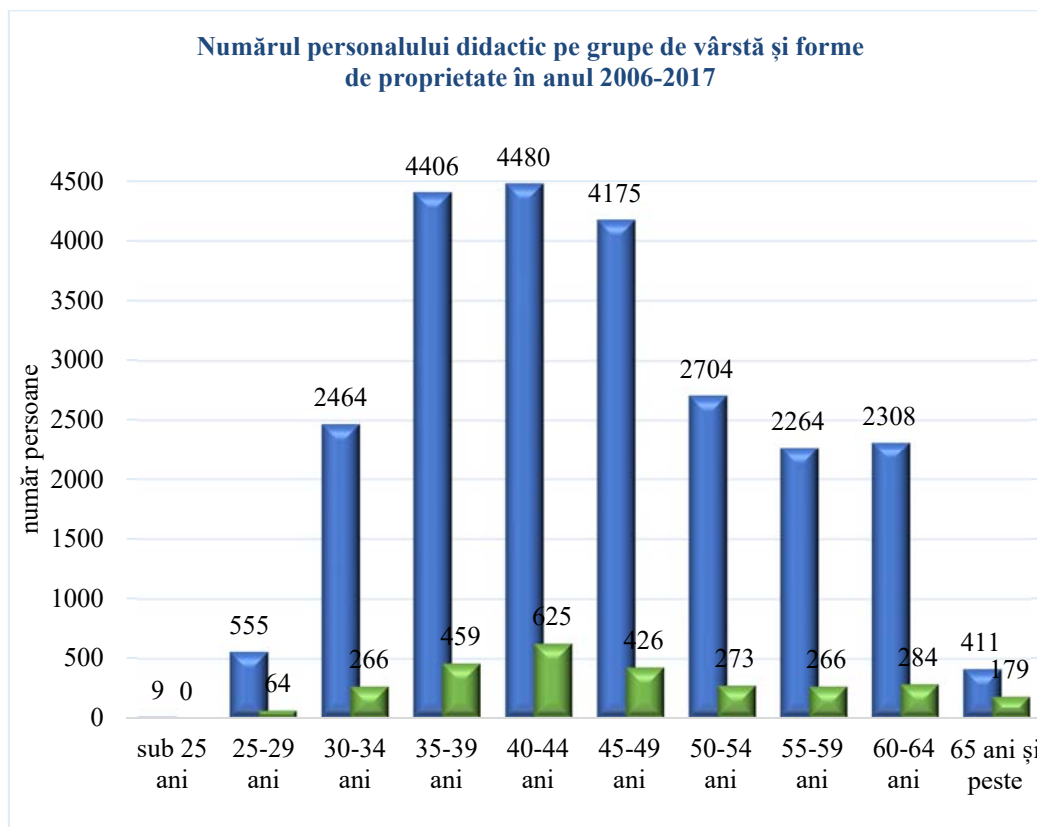
Grupa de vârstă	Total țară	Învățământ public	Învățământ privat
sub 25 ani	9	9	-
25-29 ani	619	555	64
30-34 ani	2.730	2.464	266
35-39 ani	4.865	4.406	459
40-44 ani	5.105	4.480	625
45-49 ani	4.601	4.175	426
50-54 ani	2.977	2.704	273
55-59 ani	2.530	2.264	266
60-64 ani	2.592	2.308	284
65 ani și peste	590	411	179
Total	26.618	23.776	2.842

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Tabelul 5.11 se referă la numărul personalului didactic și alte categorii de personal din învățământul universitar, pe forme de proprietate și pe grupe de vârstă. Am luat grupele de vârste de la 25 de ani, normal reprezentate de asistenți, cei care acced la poziții în învățământul superior, pe grupe 25-29 ani, 30-34 ani, 35-39 ani, 40-44 ani, 45-49 ani, 50-54 ani, 55-59 ani, 60-64 ani, 65 ani și peste, personal didactic, pe forme de proprietate.

În învățământul de stat și privat existau 590 de persoane de vârsta pensionării, dintre care 411 în învățământul de stat și 179 în învățământul privat.

Numărul personalului didactic pe grupe de vârstă și forme de proprietate în anul universitar 2006-2017 este prezentat grafic în Figura 5.17.

Figura 5.17. Numărul personalului didactic pe grupe de vârstă și forme de proprietate în anul universitar 2006-2017

Analiza datelor privind numărul de absolvenți de studii superioare (de licență) pe regiuni de dezvoltare este efectuată în continuare. Printr-o strategie bine corelată cu piața muncii ar trebui ca absolvenții să fie în strânsă concordanță cu nevoile locale, pe total și specializări.

Tabelul 5.12

Numărul de absolvenți pe regiuni de dezvoltare în perioada 1990-2014

Anul universitar	Regiunea de dezvoltare/număr absolvenți							
	Nord-Vest	Centru	Nord-Est	Sud-Est	Sud Muntenia	București-Ilfov	Sud-Vest Oltenia	Vest
1990/1991	3.018	1.817	4.002	1.363	1.021	10.237	1.185	3.284
1991/1992	3.452	2.253	4.542	1.760	950	11.425	1.553	3.966
1992/1993	3.682	2.218	4.892	1.962	938	13.861	1.585	4.228
1993/1994	4.165	2.192	5.643	1.667	1.028	13.859	1.888	3.798
1994/1995	7.145	3.983	7.616	2.873	1.551	16.530	2.823	5.316
1995/1996	7.963	5.275	7.656	3.217	1.616	22.553	3.453	5.627
1996/1997	10.489	7.401	10.941	4.240	3.056	31.779	5.445	7.640

Anul universitar	Regiunea de dezvoltare/număr absolvenți							
	Nord-Vest	Centru	Nord-Est	Sud-Est	Sud Muntenia	București-Ilfov	Sud-Vest Oltenia	Vest
1997/1998	9.144	6.191	7.954	3.771	2.779	27.571	3.635	6.754
1998/1999	9.634	6.201	8.034	3.741	2.440	23.113	3.583	6.876
1999/2000	10.350	6.766	8.090	3.645	2.760	24.322	3.614	8.393
2000/2001	11.290	8.340	8.706	5.084	3.283	25.594	4.779	9.154
2001/2002	13.353	10.289	10.987	6.577	5.321	29.227	6.767	10.946
2002/2003	14.716	11.456	13.126	7.351	7.541	29.719	7.792	11.701
2003/2004	14.846	13.400	13.698	9.079	8.567	29.487	8.331	13.125
2004/2005	14.388	10.930	12.939	8.462	8.139	33.074	7.801	12.742
2005/2006	15.816	12.343	13.995	8.565	7.720	33.611	7.903	12.291
2006/2007	17.020	16.133	14.371	8.486	7.222	41.862	7.344	13.061
2007/2008	26.713	27.086	24.311	14.686	11.893	91.936	13.680	22.580
2008/2009	22.685	26.219	20.832	14.320	8.788	88.148	13.045	20.789
2009/2010	17.928	33.218	14.990	14.643	8.652	72.031	13.444	16.385
2010/2011	17.776	30.024	16.004	15.584	8.353	68.212	12.983	17.964
2011/2012	17.771	15.525	15.792	11.616	6.697	44.451	9.708	15.111
2012/2013	16.010	13.115	13.169	8.536	5.479	33.873	7.436	13.410
2013/2014	14.523	10.539	11.788	7.628	4.941	28.605	6.174	10.824
<i>Modificarea absolută 2014-2010</i>	-3.253	-19.485	-4.216	-7.956	-3.412	-39.607	-6.809	-7140
<i>Modificarea relativă 2014-2010 %</i>	-18,3	-64,9	-26,3	-51,1	-40,8	-58,1	-52,4	-39,7

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: <https://statistici.insse.ro/shop/>, accesat martie 2018.

Evoluția numărului de absolvenți pe regiuni de dezvoltare în perioada 1990-2016 este prezentată grafic în Figura 5.18.

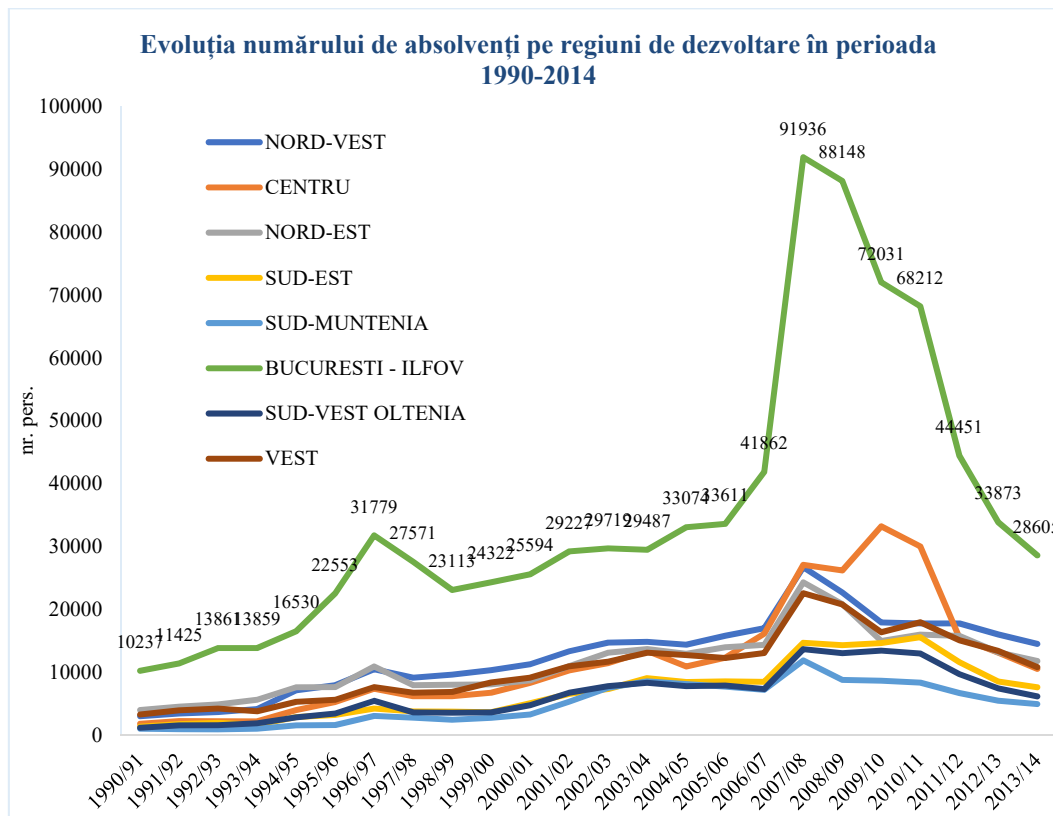

Figura 5.18. Evoluția numărului de absolvenți pe regiuni de dezvoltare în perioada 1990-2016

Am ales trei ani universitari (1990-1991, 2007-2008 și 2013-2014), prezentând numărul absolvenților pe regiuni de dezvoltare.

Structura absolvenților pe regiuni de dezvoltare în anul 1991

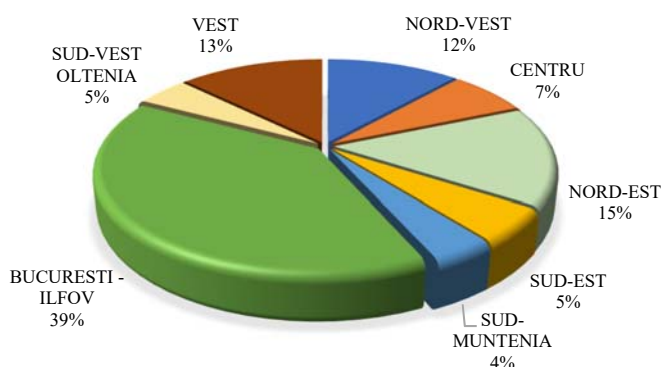
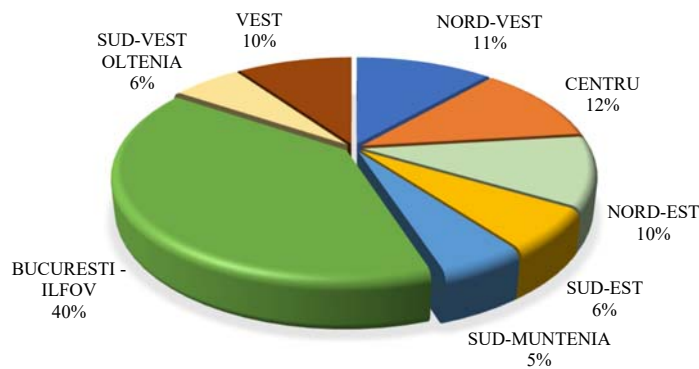

Figura 5.19. Structura absolvenților pe regiuni de dezvoltare în anul 1991

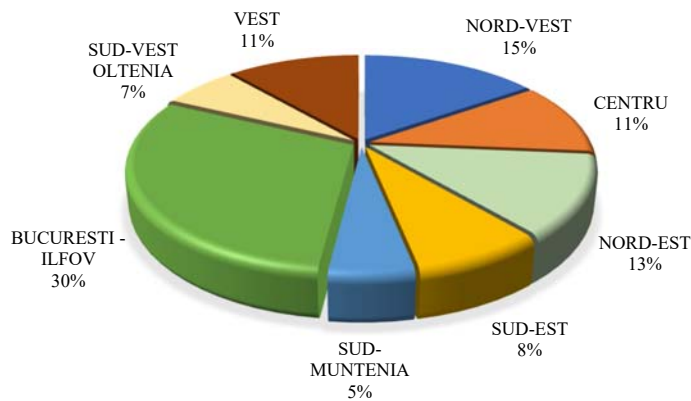
Se pot observa mutațiile teritoriale care au apărut de la un an la altul. De exemplu, regiunea București-Ilfov deține, în anul universitar 2013-2014, doar 30% din absolvenți față de 40% în anul universitar 2007-2008.

Structura absolvenților pe regiuni de dezvoltare în anul 2008

Figura 5.20. Structura absolvenților pe regiuni de dezvoltare în anul 2008

Structura absolvenților pe regiuni de dezvoltare în anul 2014

Figura 5.21. Structura absolvenților pe regiuni de dezvoltare în anul 2014

Capitolul 6

Structura teritorială pe județe și centre universitare a instituțiilor

de învățământ superior în perioada 1990-2017	379
6.1. Aspecte generale privind structura pe județe și centre universitare	379
6.2. Analiza situației pe județe/centre universitare	383
6.2.1. Municipiul București	383
6.2.2. Județul Alba	387
6.2.3. Județul Arad	390
6.2.4. Județul Argeș	393
6.2.5. Județul Bacău	396
6.2.6. Județul Bihor	399
6.2.7. Județul Brașov	402
6.2.8. Județul Caraș-Severin	405
6.2.9. Județul Cluj	408
6.2.10. Județul Constanța	410
6.2.11. Județul Dâmbovița	413
6.2.12. Județul Dolj	415
6.2.13. Județul Galați	418
6.2.14. Județul Gorj	421
6.2.15. Județul Hunedoara	423
6.2.16. Județul Iași	426
6.2.17. Județul Ilfov	429
6.2.18. Județul Maramureș	430
6.2.19. Județul Mureș	432
6.2.20. Județul Neamț	435
6.2.21. Județul Prahova	437
6.2.22. Județul Satu-Mare	440
6.2.23. Județul Sibiu	442
6.2.24. Județul Suceava	446
6.2.25. Județul Timiș	448
6.2.26. Județul Vâlcea	452
6.3. Sucursale teritoriale sau centre teritoriale învățământ la distanță	455
6.3.1. Județul Bistrița Năsăud	457
6.3.2. Județul Botoșani	458
6.3.3. Județul Brăila	460
6.3.4. Județul Călărași	461
6.3.5. Județul Covasna	462
6.3.6. Județul Giurgiu	464
6.3.7. Județul Harghita	465
6.3.8. Județul Ialomița	466
6.3.9. Județul Mehedinți	467
6.3.10. Județul Olt	469

6.3.11. Județul Sălaj	470
6.3.12. Județul Teleorman	472
6.3.13. Județul Vaslui	474
6.3.14. Județul Vrancea	475

Opis tabele

Tabelul 6.1. Universități românești cu programe de studii în afara țării, în anul universitar 2017-2018	377
Tabelul 6.2. Personalul didactic universitar pe județele instituțiilor de învățământ superior, în perioada 2012-2017.....	377
Tabelul 6.3. Instituțiile de învățământ superior în municipiul București	381
Tabelul 6.4. Numărul de instituții și personal didactic în municipiul București, perioada 1990-2016.....	382
Tabelul 6.5. Numărul de studenți și absolvenți în municipiul București în perioada 1990-2016.....	384
Tabelul 6.6. Numărul de instituții și personal didactic în județul Alba în perioada 1990-2016.....	386
Tabelul 6.7. Numărul de studenți și absolvenți în județul Alba în perioada 1990-2016	386
Tabelul 6.8. Numărul de instituții și personal didactic în județul Arad în perioada 1990-2016.....	388
Tabelul 6.9. Numărul de studenți și absolvenți în județul Arad în perioada 1990-2016.....	389
Tabelul 6.10. Numărul de instituții și personal didactic în județul Argeș în perioada 1990-2016.....	391
Tabelul 6.11. Numărul de studenți și absolvenți în județul Argeș în perioada 1990-2016	392
Tabelul 6.12. Numărul de instituții și personal didactic în județul Bacău în perioada 1990-2016.....	395
Tabelul 6.13. Numărul de studenți și absolvenți în județul Bacău în perioada 1990-2016.....	396
Tabelul 6.14. Numărul de instituții și personal didactic în județul Bihor în perioada 1990-2016.....	398
Tabelul 6.15. Numărul de studenți și absolvenți în județul Bihor în perioada 1990-2016.....	398
Tabelul 6.16. Numărul de instituții și personal didactic în județul Brașov în perioada 1990-2016.....	401
Tabelul 6.17. Numărul de studenți și absolvenți în județul Brașov în perioada 1990-2016.....	402
Tabelul 6.18. Numărul de instituții și personal didactic în județul Caraș-Severin în perioada 1990-2016.....	403
Tabelul 6.19. Numărul de studenți și absolvenți în județul Caras-Severin în perioada 1990-2016.....	404
Tabelul 6.20. Numărul de instituții și personal didactic în județul Cluj în perioada 1990-2016.....	406
Tabelul 6.21. Numărul de studenți și absolvenți în județul Cluj în perioada 1990-2016	407

Tabelul 6.22. Numărul de instituții și personal didactic, în județul Constanța perioada 1990-2016.....	409
Tabelul 6.23. Numărul de studenți și absolvenți în județul Constanța în perioada 1990-2016.....	409
Tabelul 6.24. Numărul personalului didactic, de studenți și absolvenți în județul Dâmbovița în perioada 1992-2016.....	412
Tabelul 6.25. Numărul de instituții și personal didactic în județul Dolj, în perioada 1990-2016.....	413
Tabelul 6.26. Numărul de studenți și absolvenți în județul Dolj în perioada 1990-2016.....	414
Tabelul 6.27. Numărul de instituții și personal didactic în județul Galați în perioada 1990-2016.....	416
Tabelul 6.28. Numărul de studenți și absolvenți în județul Galați, în perioada 1990-2016.....	417
Tabelul 6.29. Numărul de instituții și personal didactic în județul Gorj în perioada 1990-2016.....	419
Tabelul 6.30. Numărul de studenți și absolvenți în județul Gorj în perioada 1990-2016.....	420
Tabelul 6.31. Numărul de instituții și personal didactic în județul Hunedoara în perioada 1990-2016.....	421
Tabelul 6.32. Numărul de studenți și absolvenți în județul Hunedoara, în perioada 1990-2016.....	422
Tabelul 6.33. Numărul de instituții și personal didactic, în județul Iași, în perioada 1990-2016.....	424
Tabelul 6.34. Numărul de studenți și absolvenți în județul Iași în perioada 1990-2016.....	426
Tabelul 6.35. Numărul personalului didactic, studenți și absolvenți în județul Ilfov în perioada 2007-2016.....	427
Tabelul 6.36. Numărul de instituții și personal didactic în județul Maramureș, în perioada 1990-2016.....	429
Tabelul 6.37. Numărul de studenți și absolvenți în județul Maramureș în perioada 1990-2016.....	429
Tabelul 6.38. Numărul de instituții și personal didactic în județul Mureș în perioada 1990-2016.....	431
Tabelul 6.39. Numărul de studenți și absolvenți în județul Mureș în perioada 1990-2016.....	431
Tabelul 6.40. Numărul de personal didactic, studenți și absolvenți în județul Neamț în perioada 1998-2016.....	433
Tabelul 6.41. Numărul de instituții și personal didactic, în județul Prahova în perioada 1990-2016.....	435
Tabelul 6.42. Numărul de studenți și absolvenți în județul Prahova în perioada 1990-2016.....	436
Tabelul 6.43. Numărul de studenți și absolvenți în județul Satu Mare în perioada 1990-2016.....	439

Tabelul 6.44. Numărul de instituții și personal didactic în județul Sibiu în perioada 1990-2016.....	441
Tabelul 6.45. Numărul de studenți și absolvenți în județul Sibiu în perioada 1990-2016	443
Tabelul 6.46. Numărul de instituții și personal didactic, în județul Suceava, în perioada 1990-2016.....	444
Tabelul 6.47. Numărul de instituții și personal didactic în județul Timiș în perioada 1990-2016.....	447
Tabelul 6.48. Numărul de studenți și absolvenți în județul Timiș în perioada 1990-2016	448
Tabelul 6.49. Numărul de instituții și personal didactic în județul Vâlcea în perioada 1990-2016.....	450
Tabelul 6.50. Numărul de studenți și absolvenți în județul Vâlcea în perioada 1992-2016.....	451
Tabelul 6.51. Numărul de studenți și absolvenți în sucursale teritoriale județene în anul universitar 2010-2011.....	454
Tabelul 6.52. Numărul de studenți și absolvenți în județul Bistrița Năsăud perioada 1990-2016.....	455
Tabelul 6.53. Numărul de studenți și absolvenți în județul Botoșani în perioada 1990-2016.....	456
Tabelul 6.54. Număr personal didactic, studenți și absolvenți în județul Brăila perioada 1990-2016.....	458
Tabelul 6.55. Numărul de studenți și absolvenți în județul Călărași în perioada 1998-2016.....	459
Tabelul 6.56. Numărul de studenți și absolvenți în județul Covasna în perioada 1997-2016	461
Tabelul 6.57. Numărul de studenți și absolvenți în județul Giurgiu perioada 2000-2006	462
Tabelul 6.58. Numărul de studenți și absolvenți în județul Harghita, în perioada 1990-2016.....	463
Tabelul 6.59. Numărul de studenți și absolvenți în județul Ialomița, în perioada 2000-2016.....	464
Tabelul 6.60. Numărul de studenți și absolvenți în județul Mehedinți, în perioada 1990-2016 ...	466
Tabelul 6.61. Numărul de studenți și absolvenți în județul Olt în perioada 2001-2016.....	467
Tabelul 6.62. Numărul de studenți și absolvenți în județul Sălaj, în perioada 1998-2016.....	469
Tabelul 6.63. Numărul de studenți și absolvenți în județul Teleorman în perioada 2002-2016....	470
Tabelul 6.64. Numărul de studenți și absolvenți în județul Vaslui în perioada 2007-2015	472
Tabelul 6.65. Numărul de studenți și absolvenți în județul Vrancea, în perioada 1997-2016.....	473

Opis figuri

Figura 6.1. Evoluția numărului de cadre didactice pe forme de proprietate și pe total în municipiul București în perioada 1995-2016.....	383
Figura 6.2. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în municipiul București în perioada 1995-2016	385
Figura 6.3. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Alba în perioada 1995-2016	388

Figura 6.4. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Arad în perioada 1995-2016.....	391
Figura 6.5. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Argeș în perioada 1995-2016	394
Figura 6.6. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Bacău în perioada 1995-2016.....	397
Figura 6.7. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Bihor în perioada 1995-2016.....	400
Figura 6.8. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Brașov în perioada 1995-2016.....	403
Figura 6.9. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Caraș-Severin în perioada 1995-2016	405
Figura 6.10. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Cluj în perioada 1995-2016	408
Figura 6.11. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total.....	411
Figura 6.12. Evoluția numărului studenților înmatriculați și a absolvenților în județul Dâmbovița în perioada 1992-2016.....	413
Figura 6.13. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Dolj în perioada 1995-2016.....	416
Figura 6.14. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Galați în perioada 1995-2016	418
Figura 6.15. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Gorj în perioada 1995-2016.....	421
Figura 6.16. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total.....	423
Figura 6.17. Evoluția personalului didactic pe forme de proprietate și pe total în județul Iași în perioada 1995-2016.....	425
Figura 6.18. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Iași în perioada 1995-2016	427
Figura 6.19. Evoluția numărului studenților înmatriculați și a absolvenților în județul Ilfov în perioada 2007-2016.....	428
Figura 6.20. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Maramureș în perioada 1995-2016.....	433
Figura 6.21. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Neamț în perioada 1998-2016	434
Figura 6.22. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Prahova în perioada 1992-2016.....	436
Figura 6.23. Evoluția numărului studenților înmatriculați și a absolvenților în județul Prahova în perioada 1995-2016	438

Figura 6.24. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Satu Mare în perioada 1998-2016.....	440
Figura 6.25. Evoluția personalului didactic în județul Sibiu în perioada 1995-2016.....	442
Figura 6.26. Evoluția numărului studenților înmatriculați și a absolvenților în județul Sibiu în perioada 1992-2016	442
Figura 6.27. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Sibiu în perioada 1995-2016.....	444
Figura 6.28. Evoluția numărului studenților înmatriculați și a absolvenților în județul Suceava în perioada 1992-2016	446
Figura 6.29. Evoluția cadrelor didactice pe forme de proprietate și pe total în județul Timiș în perioada 1995-2016	448
Figura 6.30. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în Județul Timiș în perioada 1995-2016	450
Figura 6.31. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Vâlcea în 1995-2016.....	452
Figura 6.32. Numărul de studenți și absolvenți în sucursale teritoriale, în anul universitar 2010-2011	454
Figura 6.33. Evoluția numărului studenților și a absolvenților în județul Bistrița Năsăud în perioada 1995-2016.....	456
Figura 6.34. Evoluția numărului studenților și absolvenților în județul Botoșani în perioada 1995-2016.....	457
Figura 6.35. Evoluția numărului studenților în județul Brăila în perioada 1995-2016	459
Figura 6.36. Evoluția numărului studenților și absolvenților în județul Călărași în perioada 1995-2016.....	460
Figura 6.37. Evoluția numărului studenților și absolvenților în județul Covasna în perioada 1997-2016.....	462
Figura 6.38. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total	464
Figura 6.39. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total	465
Figura 6.40. Evoluția numărului studenților înmatriculați și absolvenților în județul Mehedinți în perioada 1992-2016	467
Figura 6.41. Evoluția numărului studenților înmatriculați și absolvenților în județul Olt în perioada 2001-2016.....	468
Figura 6.42. Evoluția numărului studenților înmatriculați și absolvenților în județul Sălaj în perioada 1998-2016.....	470
Figura 6.43. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total.....	471
Figura 6.44. Evoluția numărului studenților înmatriculați și absolvenților în județul Vaslui în perioada 2007-2015	472
Figura 6.45. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total	474

„Școala cea mai bună este aceea în care vezi alături de tine sufletele care-ți sunt ca frații și surorile.”

Nicolae Iorga

Capitolul 6

Structura teritorială pe județe și centre universitare a instituțiilor de învățământ superior în perioada 1990-2017

6.1. Aspecte generale privind structura pe județe și centre universitare

În acest subcapitol sunt prezentate instituțiile de învățământ care își desfășoară activitatea în localitățile țării. Pentru cei interesați este un bun prilej de studiu al acestei distribuții pe universități și, apoi, pe situații în care existau acestea răspândite din punct de vedere teritorial și formă de prioritate. Avem prezentate, în acest sens, instituțiile de învățământ superior de stat și instituțiile de învățământ particulare.

În continuare, în Tabelul 6.1 am introdus instituțiile de învățământ românești cu programe de studii în afara țării, existând foarte clar localități din Italia și Republica Moldova în care Universitatea „Dunărea de Jos”, Universitatea din București sau Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” și-au deschis filiale. Este vorba de două filiale în Italia – Enna Italia a Universității „Dunărea de Jos” din Galați și Roma Italia, a Universității din București –, iar în Republica Moldova, filiala din Cahul a Universității „Dunărea de Jos” din Galați și filiala Bălți a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Tabelul 6.1

Universități românești cu programe de studii în afara țării, în anul universitar 2017-2018

Localități	Instituții de învățământ de stat
Enna, Italia	Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați
Roma, Italia	Universitatea din București
Cahul, Republica Moldova	Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați
Bălți, Republica Moldova	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

În continuare, este prezentată situația personalului didactic pe o perioadă de cinci ani (2012-2017) pe forme de proprietate și modificările absolute.

Tabelul 6.2

Personalul didactic universitar pe județele instituțiilor de învățământ superior, în perioada 2012-2017

Județe	Instituții de învățământ superior	Anul universitar				
		2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017
Total IIS din care:		27.555	28.211	27.772	26.949	26.618
Total IIS de stat		238.05	24.342	24.467	23.978	23.776
Alba	Universitatea „1 Decembrie 1918”	161	160	154	151	156

Județe	Instituții de învățământ superior	Anul universitar				
		2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017
Arad	Universitatea „Aurel Vlaicu”	215	218	213	199	193
Argeș	Universitatea din Pitești	433	438	427	395	392
Bacău	Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău	238	207	202	191	178
Bihor	Universitatea din Oradea	1.116	1.083	1.062	936	922
Brașov	Universitatea „Transilvania” Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”	817	820	813	766	768
Caraș-Severin	Universitatea „Eftimie Murgu” Reșița	113	115	117	116	77
Cluj	1. Universitatea Tehnică Cluj-Napoca 2. USAMV Cluj-Napoca 3. Universitatea „Babeș-Bolyai” 4. UMF „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca 5. Acad. de Muzică „Gh. Dima” 6. Universitatea de Artă și Design	3.703	35.36	3.650	3.527	3.494
Constanța	1. Universitatea „Ovidius” Constanța 2. Universitatea Maritimă Constanța 3. Academia Navală „Mircea cel Bătrân”	853	825	864	846	838
Dâmbovița	1. Universitatea din Craiova 2. Universitatea de Medicină și Farmacie	301	299	298	293	283
Dolj	Universitatea din Craiova Universitatea de Medicină și Farmacie, Craiova	1.344	1.325	1.293	1.261	1.230
Galați	Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați	571	564	567	564	624
Gorj	Universitatea „Constantin Brâncuși” Târgu Jiu	143	139	140	132	125
Hunedoara	Universitatea din Petroșani	256	245	224	207	152
Iași	1. Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” 2. USAMV, Iași 3. Universitatea „Al. Ioan Cuza”, Iași 4. UMF „Gr. T. Popa” Iași 5. Universitatea de Arte „George Enescu”	2.701	2.708	2.712	2.711	2.669
Maramureș	Universitatea de Nord din Baia Mare	:	206	184	170	168
Mureș	Universitatea „Petru Maior” din Târgu Mureș Universitatea de Medicină și	608	657	687	681	646

Județe	Instituții de învățământ superior	Anul universitar				
		2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017
	Farmacie din Târgu Mureș Universitatea de Arte din Târgu Mureș					
Prahova	Univ. „Petrol și Gaze” Ploiești	318	303	298	281	274
Sibiu	Universitatea „Lucian Blaga” Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”	753	763	739	681	681
Suceava	Universitatea „Ștefan Cel Mare”	348	349	338	340	317
Timiș	1. Universitatea Politehnica Timișoara 2. USAMV „Regele Mihai” 3. Universitatea de Vest, Timișoara 4. UMF „Victor Babeș”, Timișoara	1.828	2.435	2.421	2.320	2.341
București	1. Universitatea „Politehnica” 2. Universitatea Tehnică de Construcții 3. Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” 4. USAMV București 5. Universitatea București 6. UMF „Carol Davila” 7. Academia de Studii Economice 8. Universitatea Națională de Muzică 9. Universitatea Națională de Arte 10. UNATC „I.L. Caragiale” 11. UNEFS 12. SNSPA 13. Academia Tehnică Militară 14. UNAp „Carol I” București 15. ANI „Mihai Viteazul” București 16. Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”	6.985	6.947	7.064	7.210	7.248
Total IIS particulare		37.50	3.869	3.305	2.971	2.842
Arad	Univ. de Vest „Vasile Goldiș”	330	403	392	363	352
Argeș	Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești	42	36	33	24	25
Bacău	Universitatea „George Bacovia”	34	34	31	28	26
Bihor	1. Universitatea Agora 2. Universitatea „Emanuel” 3. Universitatea Creștină „Partium”	136	164	178	162	156
Brașov	Universitatea „George Barițiu”	70	58	51	20	4
Brăila	Universitatea „Constantin Brâncoveanu”	28	27	17	13	12
Cluj	1. Universitatea „Avram Iancu” 2. Universitatea „Bogdan Vodă” 3. Institutul Teologic Protestant	313	322	317	290	266

Județe	Instituții de învățământ superior	Anul universitar				
		2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017
	4. Universitatea „Sapientia”					
Constanța	Universitatea „Andrei Șaguna”	77	82	58	60	65
Galați	Universitatea „Danubius” Galați	78	73	68	65	60
Iași	1. Univ. „Mihail Kogălniceanu” 2. Universitatea „Petre Andrei” 3. Universitatea „Apollonia” 4. Fundația „Ștefan Lupașcu” – Institutul de Studii Europene	203	209	181	160	149
Ilfov	Institutul Teologic Adventist Cernica	17	20	20	17	16
Mureș	Universitatea „Dimitrie Cantemir”	64	59	64	48	48
Neamț	Institutul Teologic Romano-Catolic Franciscan Roman	14	14	9	9	9
Satu Mare	Fundația „Academia Comercială”	17	17	15	15	15
Sibiu	1. Universitatea „Româno- Germană” 2. Fundația Universitară „Alma Mater”	73	91	90	70	33
Timiș	1. Universitatea „Mihai Eminescu” 2. Univ. „Tibiscus”, Timișoara 3. Fundația Cultură și Învățământ – Universitatea „Ioan Slavici” 4. Universitatea Europeană „Drăgan”	156	140	123	110	100
București	1. Univ. Creștină „D. Cantemir” 2. Universitatea „Titu Maiorescu” 3. Universitatea „Nicolae Titulescu” 4. Universitatea Româno- Americană 5. Universitatea „Hyperion” 6. Universitatea „Spiru Haret” 7. Universitatea „Bioterra” 8. Universitatea Ecologică 9. Univ. Științe Arte „Gh. Cristea” 10. Universitatea „Athenaeum” 11. Universitatea „Artifex” 13. Inst. Teologic Romano- Catolic 13. Institutul Teologic Baptist 14. Institutul Teologic Penticostal 15. Universitatea Financiară Bancară 16. Inst. de Administrare a afacerilor 17. Institutul Teologic Creștin după Evanghelie „Timotheus” 18. Fundația Lumina – Universitatea Europei Sud-Est	2.046	2.074	1.626	1.493	1.484

Sursa: <http://statistici.inssse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

După anul 1990, învățământul superior din România a căpătat o cu totul altă dezvoltare. Astfel, au fost reconsiderate unele universități care în perioada economiei etatizate, până în 1989, au suferit unele transformări sau au fost eliminate. Noul sistem de învățământ superior din România a trecut în conformitate cu experiența celorlalte țări europene, mai apoi ale programului Bologna și, nu în ultimul rând, cu cerințele pieței libere, la noi dimensiuni. Astfel, învățământul superior a fost și este organizat pe cursuri de zi, cursuri cu frecvență redusă sau învățământ la distanță. Această ultimă formă, învățământ superior la distanță, a urmărit să creeze filiale ale marilor universități, de stat și private, care să pătrundă și în acele localități, adică să ducă învățământul superior și în acele localități, care nu au universități. Astfel, au apărut filiale ale instituțiilor de învățământ superior în Alexandria, Beiuș, Blaj, Breaza, Buzău, Caransebeș, Călărași, Călimănești, Câmpulung-Moldovenesc, Câmpulung-Muscel sau în alte localități ca Cernica, Drobeta Turnu-Severin, Focșani, Gheorghieni, Lugoj, Marghita, Miercurea-Ciuc, Odorheiul Secuiesc, Roman, Sfântul Gheorghe, Sighetul Marmației, Slobozia, Târgul Secuiesc sau Zalău. Din acest punct de vedere discutăm despre o largă răspândire a instituțiilor de învățământ superior. Procesul acesta a fost într-o evoluție, dar mai apoi și într-o restrângere. În ultimii cinci ani, un număr de filiale (sucursale) ale unui număr de universități din România și-au închis porțile în unele localități.

6.2. Analiza situației pe județe/centre universitare

În acest subcapitol, vom prezenta situația instituțiilor de învățământ superior din România, pe județele și municipiile țării.

6.2.1. Municipiul București

Potrivit HG nr. 140 din 2017¹, în municipiul București, în anul universitar 2017-2018, își desfășurau activitatea un număr de 17 universități de stat, care acopereau practic aproape toată paleta de specializări, respectiv și domeniile de studiu de universitare.

Tabelul 6.3

Instituțiile de învățământ superior în municipiul București

Instituții de învățământ de stat	Instituții de învățământ particulare
1. Universitatea „Politehnica” din București	18. Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” din București
2. UNATC „I.L. Caragiale”	19. Universitatea „Artifex” din București
3. UNEFS București	20. Institutul Teologic Baptist din București
4. Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București	21. Institutul Teologic Penticostal
5. Universitatea Tehnică de Construcții	Universitatea „Titu Maiorescu”
6. Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”	22. Universitatea „Nicolae Titulescu”
	Universitatea Româno-Americană

¹ HG nr. 140 din 2017 – Aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programele de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2017-2018.

Instituții de învățământ de stat	Instituții de învățământ particulare
7. USAMV din București	23. Universitatea „Hyperion” din București
8. Academia Tehnică Militară din București	24. Universitatea „Spiru Haret”
9. Universitatea din București	25. Universitatea „Bioterra” din București
10. UNAp „Carol I” din București	26. Universitatea Ecologică din București
11. ANI „Mihai Viteazul” din București	27. Universitatea „Athenaeum”
12. Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”	28. Institutul Teologic Creștin După Evanghelie „Timotheus” din București
13. UMF „Carol Davila” din București	29. Institutul de Administrare a Afacerilor
14. Academia de Studii Economice	30. Fundația Lumina – Instituții de Învățământ – Universitatea Europei de Sud Est – Lumina – (proces educațional oprit)
15. Universitatea Națională de Muzică din București	
16. Univ. Națională de Arte din București	
17. Academia Tehnică Militară	

Pe lângă acestea există și 15 universități de învățământ privat, care au acoperit în aceeași măsură cam aceleași domenii și specializări. Numărul total de instituții de învățământ superior, personal didactic, studenți, absolvenți ai municipiului București în perioada 1990-2016, este prezentat în tabelele 6.4 și 6.5.

Tabelul 6.4

Numărul de instituții și personal didactic în municipiul București, perioada 1990-2016

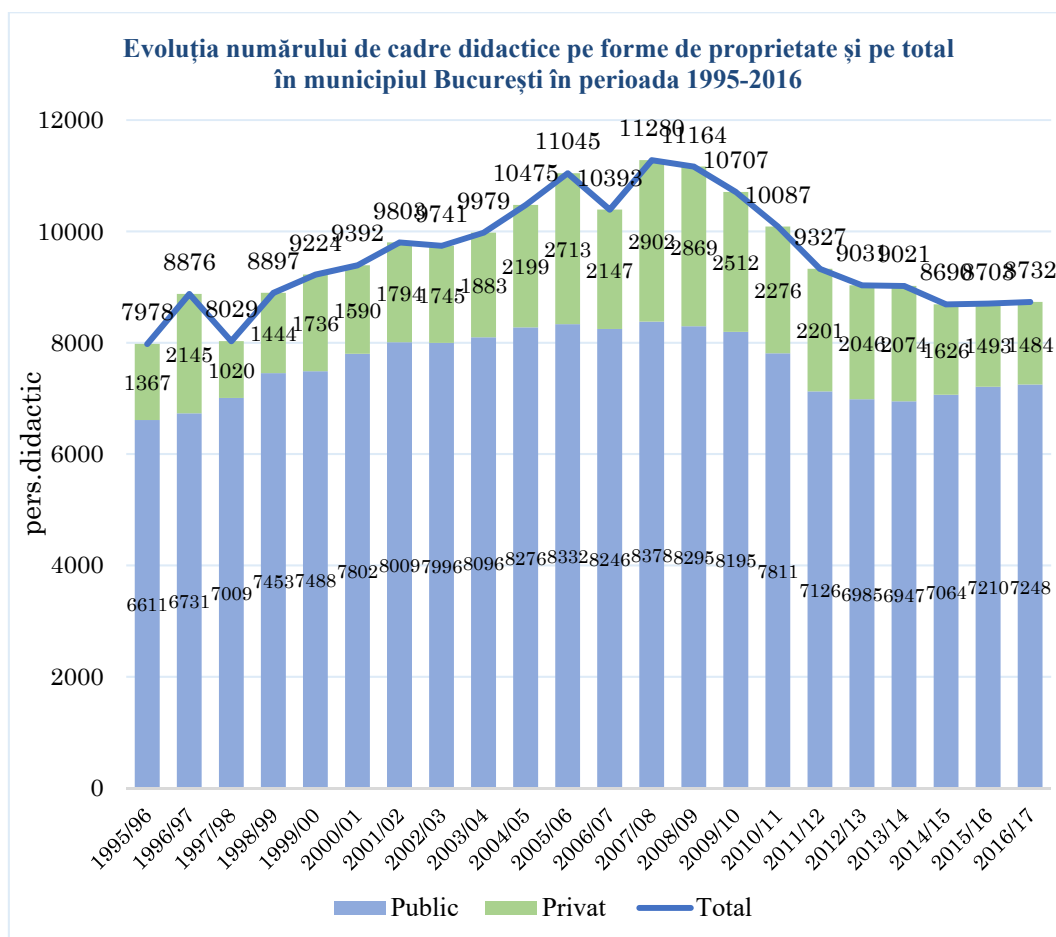
Anul universitar	Număr de instituții			Personalul didactic			Pondere IIS de stat %	
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat	Număr instituții	Număr personal didactic
1990/1991	15	15	:	5.200	5.200	:	:	:
1991/1992	15	15	:	6.798	6.798	:	:	:
1992/1993	15	15	:	6.462	6.462	:	:	:
1993/1994	15	15	:	6.573	6.573	:	:	:
1994/1995	15	15	:	7.111	7.111	:	:	:
1995/1996	29	13	16	7.978	6.611	1.367	44,83	82,87
1996/1997	34	12	22	8.876	6.731	2.145	35,29	75,83
1997/1998	36	13	23	8.029	7.009	1.020	36,11	87,30
1998/1999	37	13	24	8.897	7.453	1.444	35,14	83,77
1999/2000	41	14	27	9.224	7.488	1.736	34,15	81,18
2000/2001	44	14	30	9.392	7.802	1.590	31,82	83,07
2001/2002	41	14	27	9.803	8.009	1.794	34,15	81,70
2002/2003	41	14	27	9.741	7.996	1.745	34,15	82,09
2003/2004	41	14	27	9.979	8.096	1.883	34,15	81,13
2004/2005	37	14	23	10.475	8.276	2.199	37,84	79,01
2005/2006	34	14	20	11.045	8.332	2.713	41,18	75,44
2006/2007	34	16	18	10.393	8.246	2.147	47,06	79,34
2007/2008	35	16	19	11.280	8.378	2.902	45,71	74,27
2008/2009	35	16	19	11.164	8.295	2.869	45,71	74,30
2009/2010	33	16	17	10.707	8.195	2.512	48,48	76,54
2010/2011	33	16	17	10.087	7.811	2.276	48,48	77,44

Anul universitar	Număr de instituții			Personalul didactic			Pondere IIS de stat %	
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat	Număr instituții	Număr personal didactic
2011/2012	34	17	17	9.327	7.126	2.201	50,00	76,40
2012/2013	33	17	16	9.031	6.985	2.046	51,52	77,34
2013/2014	33	17	16	9.021	6.947	2.074	51,52	77,01
2014/2015	33	17	16	8.690	7.064	1.626	51,52	81,29
2015/2016	32	17	15	8.703	7.210	1.493	53,13	82,84
2016/2017	33	17	16	8.732	7.248	1.484	51,52	83,01

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: <https://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În Figura 6.1 este prezentată evoluția numărului de cadre didactice, pe forme de proprietate și pe total, în municipiul București în perioada 1995-2016.

Figura 6.1. Evoluția numărului de cadre didactice pe forme de proprietate și pe total în municipiul București în perioada 1995-2016

Important este și modul în care a evoluat numărul de studenți înmatriculați și de absolvenți. Până în anul universitar 2007-2008, numărul de studenți și absolvenți a crescut an de an, ajungând în anul universitar menționat la 389.517 studenți înmatriculați și 91.866. După aceea, cei doi indicatori considerați (studenți înmatriculați și absolvenți) au urmat un trend descrescător, ajungând în anul universitar 2016-2017 la 126.709 studenți înmatriculați și 24.451 absolvenți.

Tabelul 6.5

Numărul de studenți și absolvenți în municipiul București în perioada 1990-2016

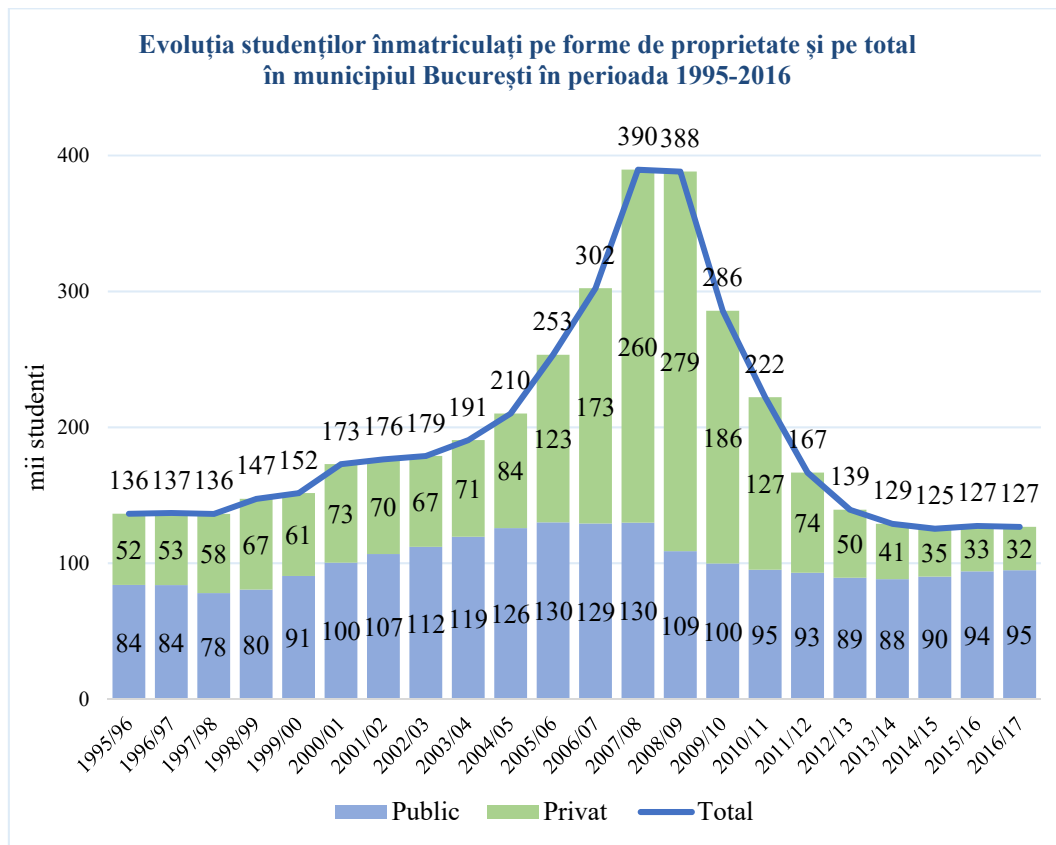
Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți			Pondere IIS de stat %	
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat	Studenți	Absolvenți
1990/1991	:	:	:	10.237	:	:		
1991/1992	:	:	:	11.425	:	:		
1992/1993	89.884	89.884	:	13.861	:	:		
1993/1994	93.468	93.468	:	13.859	:	:		
1994/1995	89.283	89.283	:	16.530	:	:		
1995/1996	136.344	83.936	52.408	22.553	:	:	<i>61,56</i>	
1996/1997	136.904	83.769	53.135	31.779	:	:	<i>61,19</i>	
1997/1998	136.272	77.982	58.290	27.571	:	:	<i>57,23</i>	
1998/1999	147.331	80.472	66.859	23.113	:	:	<i>54,62</i>	
1999/2000	151.553	90.598	60.955	24.322	:	:	<i>59,78</i>	
2000/2001	172.876	100.371	72.505	25.594	:	:	<i>58,06</i>	
2001/2002	176.449	106.710	69.739	29.227	:	:	<i>60,48</i>	
2002/2003	178.832	111.941	66.891	29.719	:	:	<i>62,60</i>	
2003/2004	190.550	119.366	71.184	29.487	:	:	<i>62,64</i>	
2004/2005	210.139	125.717	84.422	33.074	:	:	<i>59,83</i>	
2005/2006	253.247	129.959	123.288	33.611	:	:	<i>51,32</i>	
2006/2007	302.248	129.134	173.114	41.862	:	:	<i>42,72</i>	
2007/2008	389.517	129.749	259.768	91.866	:	:	<i>33,31</i>	
2008/2009	388.161	108.809	279.352	88.093	:	:	<i>28,03</i>	
2009/2010	285.720	99.728	185.992	71.972	:	:	<i>34,90</i>	
2010/2011	222.047	95.161	126.886	68.143	20.031	48.112	<i>42,86</i>	<i>29,40</i>
2011/2012	166.667	92.875	73.792	44.403	20.950	23.453	<i>55,72</i>	<i>47,18</i>
2012/2013	139.262	89.235	50.027	33.833	19.050	14.783	<i>64,08</i>	<i>56,31</i>
2013/2014	128.883	88.141	40.742	28.570	17.653	10.917	<i>68,39</i>	<i>61,79</i>
2014/2015	125.345	90.017	35.328	25.125	16.595	8.530	<i>71,82</i>	<i>66,05</i>
2015/2016	127.462	93.983	33.479	24.451	16.825	7.626	<i>73,73</i>	<i>68,81</i>
2016/2017	126.709	94.816	31.893				<i>74,83</i>	

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: <https://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în municipiul București, în perioada 1995-2016 este prezentată și grafic în Figura 6.2. Datele din Tabelul 6.5, prezentate grafic, sunt rotunjite și sunt exprimate în mii.

Figura 6.2. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în municipiul București în perioada 1995-2016

Rezumativ, constatăm că în anul universitar 2016-2017 existau 33 de instituții de învățământ superior dintre care 17 de stat și 16 particulare. Numărul personalului didactic era de 8.732 cadre didactice dintre care 7.248 în domeniul public și 1.484 în domeniul privat. La acestea erau înscriși 126.709 studenți dintre care 94.816 la instituțiile de stat și doar 31.893 la instituțiile particulare. Și numărul de absolvenți era aproape de structura menționată, de o cincime a celor care au absolvit.

6.2.2. Județul Alba

Potrivit HG nr. 140 din 2017 privind numărul de programe și domenii, în județul Alba își desfășurau activitatea trei instituții de învățământ superior de stat: Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia; Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca² și Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca³.

² Facultatea de Mecanică.

³ Facultatea de Teologie Romano-Catolică.

Tabelul 6.6

Numărul de instituții și personal didactic în județul Alba în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic			Pondere personal didactic privat %
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat	
1990/1991	:	:	:	10	10	:	
1991/1992	1	1	:	26	26	:	
1992/1993	2	2	:	48	48	:	
1993/1994	3	3	:	66	66	:	
1994/1995	3	3	:	88	88	:	
1995/1996	3	3	:	63	59	4	<i>6,3</i>
1996/1997	3	3	:	151	71	80	<i>53,0</i>
1997/1998	3	3	:	169	84	85	<i>50,3</i>
1998/1999	3	3	:	122	85	37	<i>30,3</i>
1999/2000	3	3	:	209	155	54	<i>25,8</i>
2000/2001	3	3	:	200	140	60	<i>30,0</i>
2001/2002	3	2	1	211	161	50	<i>23,7</i>
2002/2003	2	1	1	211	155	56	<i>26,5</i>
2003/2004	2	1	1	189	148	41	<i>21,7</i>
2004/2005	2	1	1	193	163	30	<i>15,5</i>
2005/2006	2	1	1	173	162	11	<i>6,4</i>
2006/2007	2	1	1	168	155	13	<i>7,7</i>
2007/2008	2	1	1	190	163	27	<i>14,2</i>
2008/2009	2	1	1	184	172	12	<i>6,5</i>
2009/2010	2	1	1	190	177	13	<i>6,8</i>
2010/2011	2	1	1	190	186	4	<i>2,1</i>
2011/2012	2	1	1	164	159	5	<i>3,0</i>
2012/2013	2	1	1	167	161	6	<i>3,6</i>
2013/2014	2	1	1	164	160	4	<i>2,4</i>
2014/2015	1	1	:	154	154	:	:
2015/2016	1	1	:	151	151	:	:
2016/2017	1	1	:	156	156	:	:

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: <https://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În tabelele 6.6 și 6.7 sunt prezentate date privind numărul de instituții și personal didactic (Tabelul 6.6), respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenți (Tabelul 6.7) în județul Alba, în perioada 1990-2016

Tabelul 6.7

Numărul de studenți și absolvenți în județul Alba în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți			Pondere IIS de stat %	
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat	studenți	absolvenți
1990/1991	:	:	:	63	:	:	:	:
1991/1992	:	:	:	64	:	:	:	:
1992/1993	699	699	:	53	:	:	:	:
1993/1994	891	891	:	134	:	:	:	:
1994/1995	1.035	1.035	:	94	:	:	:	:

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți			Pondere IIS de stat %	
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat	studenți	absolvenți
1995/1996	2.752	999	1.753	498	:	:	<i>36,30</i>	:
1996/1997	3.537	1.129	2.408	723	:	:	<i>31,92</i>	:
1997/1998	4.334	1.496	2.838	767	:	:	<i>34,52</i>	:
1998/1999	5.291	2.097	3.194	926	:	:	<i>39,63</i>	:
1999/2000	6.765	3.701	3.064	806	:	:	<i>54,71</i>	:
2000/2001	8.145	5.709	2.436	1.135	:	:	<i>70,09</i>	:
2001/2002	8.479	6.435	2.044	1.515	:	:	<i>75,89</i>	:
2002/2003	7.819	6.354	1.465	2.017	:	:	<i>81,26</i>	:
2003/2004	6.755	5.866	889	1.793	:	:	<i>86,84</i>	:
2004/2005	6.718	6.096	622	1.274	:	:	<i>90,74</i>	:
2005/2006	6.864	6.408	456	1.292	:	:	<i>93,36</i>	:
2006/2007	6.362	5.914	448	1.331	:	:	<i>92,96</i>	:
2007/2008	5.919	5.188	731	1.896	1.197	699	<i>87,65</i>	:
2008/2009	5.395	4.799	596	1.114	982	132	<i>88,95</i>	:
2009/2010	7.259	4.915	2.344	924	884	40	<i>67,71</i>	:
2010/2011	5.348	4.674	674	873	842	31	<i>87,40</i>	<i>96,45</i>
2011/2012	4.357	4.134	223	814	799	15	<i>94,88</i>	<i>98,16</i>
2012/2013	3.945	3.851	94	853	853	:	<i>97,62</i>	:
2013/2014	3.739	3.680	59	1.896	1.197	699	<i>98,42</i>	<i>63,13</i>
2014/2015	3.600	3.580	20	1.114	982	132	<i>99,44</i>	<i>88,15</i>
2015/2016	3.751	3.751	:	924	884	40	:	<i>95,67</i>
2016/2017	3.798	3.798	:				<i>100,0</i>	

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: <https://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Aceasta a început timid în 1990, și-a desfășurat activitatea mai intens în perioada următoare, iar în anul la care ne-am referit, numărul de cadre didactice era de 156, toate la stat, cu un număr de 3.798 studenți, toți la învățământul public și un număr de absolvenți corespunzător numărului celor care au terminat aceste studii. Reține atenția faptul că din 2014-2015, nu a mai existat în Alba-Iulia învățământ privat.

Cu privire la evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Alba, în perioada 1995-2016, am efectuat prezentarea grafică în Figura 6.3.

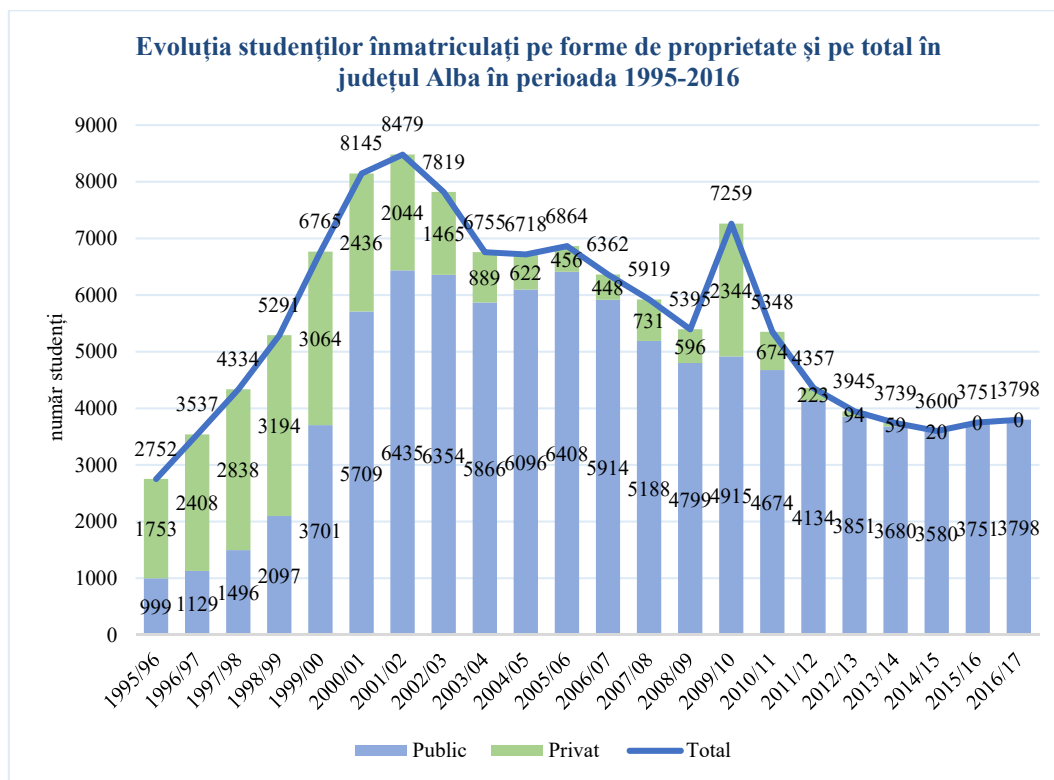

Figura 6.3. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Alba în perioada 1995-2016

6.2.3. Județul Arad

Potrivit HG nr. 140 din 2017 privind numărul de programe și domenii, în județul Arad, în anul universitar 2017-2018, își desfășurau activitatea două universități, una de stat – Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad și una particulară – Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad.

Și în județul Arad, numărul de instituții, personal didactic, studenți și absolvenți, a urmat aceeași evoluție ca și în întreaga țară. Județul Arad a avut o instituție de învățământ superior, iar din 1995 numărul a crescut la două.

Tabelul 6.8

Numărul de instituții și personal didactic în județul Arad în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	1	1	:	18	18	:
1991/1992	1	1	:	41	41	:
1992/1993	1	1	:	104	104	:
1993/1994	1	1	:	63	63	:
1994/1995	1	1	:	65	65	:

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1995/1996	2	1	1	375	82	293
1996/1997	2	1	1	393	96	297
1997/1998	2	1	1	383	96	287
1998/1999	2	1	1	617	129	488
1999/2000	2	1	1	481	135	346
2000/2001	2	1	1	527	143	384
2001/2002	2	1	1	507	191	316
2002/2003	2	1	1	552	253	299
2003/2004	2	1	1	519	210	309
2004/2005	2	1	1	537	228	309
2005/2006	2	1	1	565	231	334
2006/2007	2	1	1	569	231	338
2007/2008	2	1	1	723	384	339
2008/2009	2	1	1	565	244	321
2009/2010	2	1	1	565	244	321
2010/2011	2	1	1	576	238	338
2011/2012	2	1	1	527	221	306
2012/2013	2	1	1	545	215	330
2013/2014	2	1	1	621	218	403
2014/2015	2	1	1	605	213	392
2015/2016	2	1	1	562	199	363
2016/2017	2	1	1	545	193	352

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În tabelele 6.8 și 6.9 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice (Tabelul 6.8), respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenții (Tabelul 6.9), în județul Arad în perioada 1990-2016.

Tabelul 6.9

Numărul de studenți și absolvenți în județul Arad în perioada 1990-2016

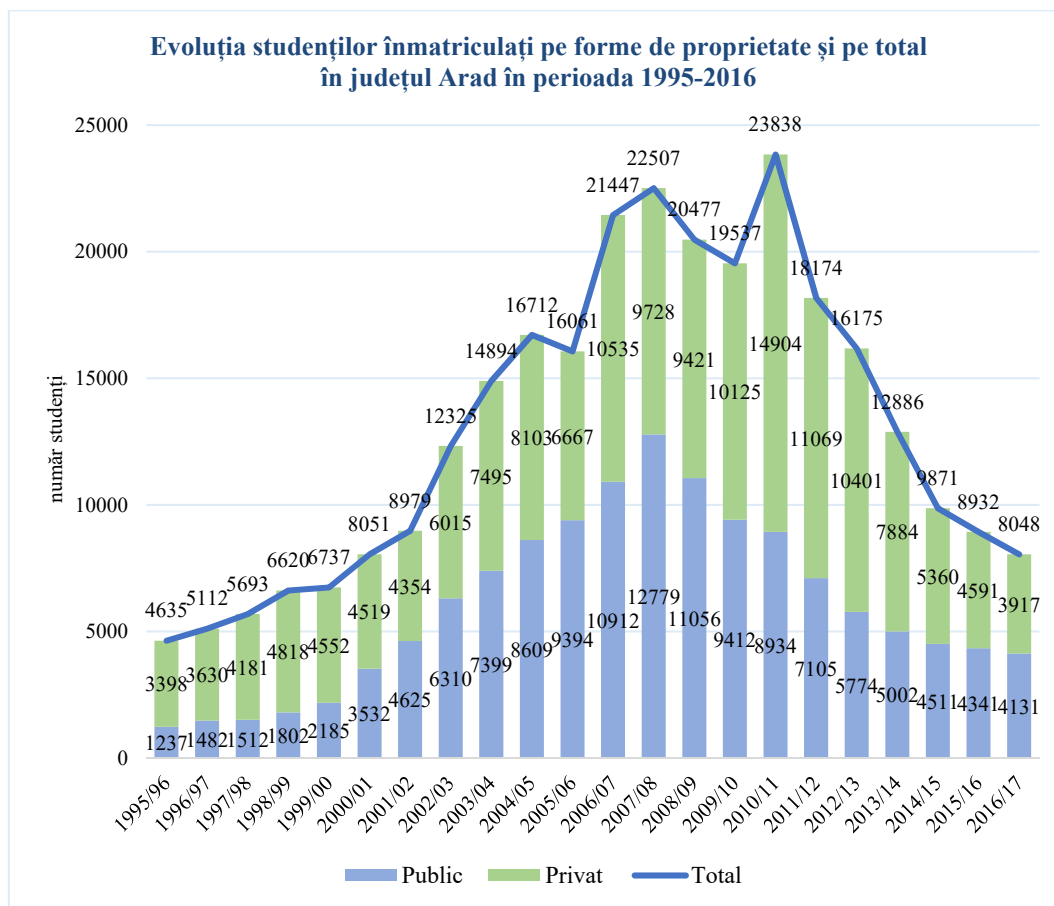
Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	31	:	:
1991/1992	:	:	:	:	:	:
1992/1993	665	665	:	66	:	:
1993/1994	956	956	:	:	:	:
1994/1995	1.249	1.249	:	214	:	:
1995/1996	4.635	1.237	3.398	423	:	:
1996/1997	5.112	1.482	3.630	807	:	:
1997/1998	5.693	1.512	4.181	1.089	:	:
1998/1999	6.620	1.802	4.818	929	:	:
1999/2000	6.737	2.185	4.552	1.249	:	:
2000/2001	8.051	3.532	4.519	1.319	:	:
2001/2002	8.979	4.625	4.354	1.653	:	:
2002/2003	12.325	6.310	6.015	1.871	:	:

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
2003/2004	14.894	7.399	7.495	2.628	:	:
2004/2005	16.712	8.609	8.103	2.787	:	:
2005/2006	16.061	9.394	6.667	3.252	:	:
2006/2007	21.447	10.912	10.535	3.515	:	:
2007/2008	22.507	12.779	9.728	7.302	:	:
2008/2009	20.477	11.056	9.421	5.869	:	:
2009/2010	19.537	9.412	10.125	5.127	:	:
2010/2011	23.838	8.934	14.904	7.145	2.743	4.402
2011/2012	18.174	7.105	11.069	5.133	2.371	2.762
2012/2013	16.175	5.774	10.401	4.712	1.810	2.902
2013/2014	12.886	5.002	7.884	3.278	1.441	1.837
2014/2015	9.871	4.511	5.360	2.455	1.099	1.356
2015/2016	8.932	4.341	4.591	2.259	1.063	1.196
2016/2017	8.048	4.131	3.917			

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În anul care este comparabil cu celelalte universități, la cele două universități – „Aurel Vlaicu” din Arad și Universitatea de Vest „Vasile Goldiș din Arad” – existau 545 cadre didactice care lucrau în învățământul public și privat dintre care 193 în domeniul public și 352 în domeniul privat. Numărul total de studenți școlarizați a fost de 8.048, împărțiți în mod aproximativ egal, 4.131 la instituția de învățământ public și 3.917 la învățământul privat.

Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Arad, în perioada 1995-2016 este prezentată grafic în Figura 6.4.

Figura 6.4. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Arad în perioada 1995-2016

6.2.4. Județul Argeș

Potrivit HG nr. 140 din 2017 privind Aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programeelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2017-2018, în județul Argeș, în anul universitar 2017-2018, își desfășurau activitatea două universități, din care una de stat – Universitatea din Pitești și una particulară – Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești.

Tabelul 6.10

Numărul de instituții și personal didactic în județul Argeș în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	1	1	:	92	92	:
1991/1992	2	2	:	154	154	:
1992/1993	2	2	:	163	163	:

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1993/1994	2	2	:	191	191	:
1994/1995	2	2	:	213	213	:
1995/1996	2	2	:	271	231	40
1996/1997	2	2	:	233	181	52
1997/1998	1	1	:	240	192	48
1998/1999	1	1	:	275	224	51
1999/2000	1	1	:	295	255	40
2000/2001	1	1	:	346	305	41
2001/2002	1	1	:	423	373	50
2002/2003	1	1	:	464	393	71
2003/2004	1	1	:	482	407	75
2004/2005	2	1	1	511	450	61
2005/2006	2	1	1	532	468	64
2006/2007	2	1	1	552	485	67
2007/2008	2	1	1	570	500	70
2008/2009	2	1	1	585	522	63
2009/2010	2	1	1	555	500	55
2010/2011	2	1	1	525	468	57
2011/2012	2	1	1	485	437	48
2012/2013	2	1	1	475	433	42
2013/2014	2	1	1	474	438	36
2014/2015	2	1	1	460	427	33
2015/2016	2	1	1	419	395	24
2016/2017	2	1	1	417	392	25

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În tabelele 6.10 și 6.11 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice (Tabelul 6.10), respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenții (Tabelul 6.11), în județul Argeș, în perioada 1990-2016.

Tabelul 6.11

**Numărul de studenți și absolvenți în județul Argeș
în perioada 1990-2016**

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	212	:	:
1991/1992	:	:	:	281	:	:
1992/1993	2.936	2.936	:	325	:	:
1993/1994	3.214	3.214	:	480	:	:
1994/1995	3.439	3.439	:	814	:	:
1995/1996	4.835	3.377	1.458	807	:	:
1996/1997	5.220	3.424	1.796	1.085	:	:
1997/1998	5.243	3.405	1.838	1.401	:	:
1998/1999	6.988	4.409	2.579	1.172	:	:

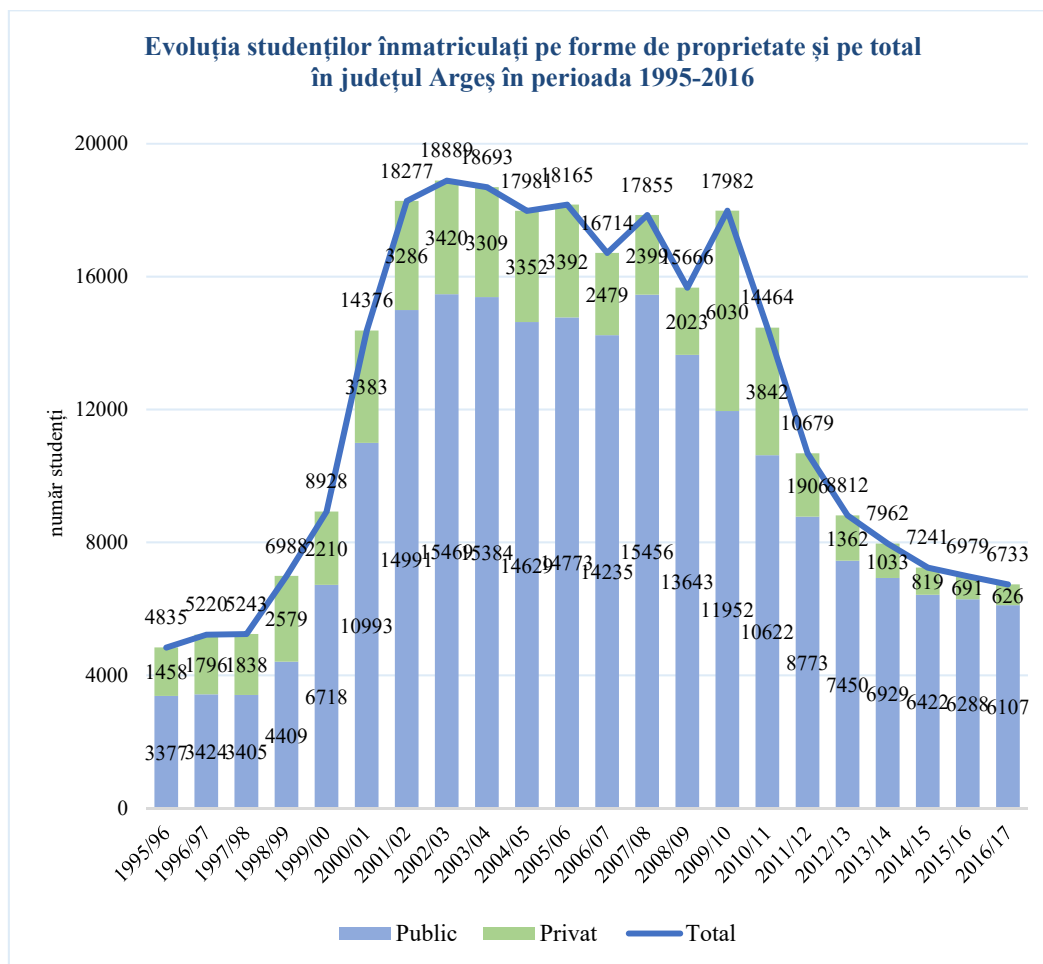

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1999/2000	8.928	6.718	2.210	1.220	:	:
2000/2001	14.376	10.993	3.383	1.445	:	:
2001/2002	18.277	14.991	3.286	2.426	:	:
2002/2003	18.889	15.469	3.420	3.382	:	:
2003/2004	18.693	15.384	3.309	3.931	:	:
2004/2005	17.981	14.629	3.352	3.903	:	:
2005/2006	18.165	14.773	3.392	3.848	:	:
2006/2007	16.714	14.235	2.479	3.242	:	:
2007/2008	17.855	15.456	2.399	6.004	:	:
2008/2009	15.666	13.643	2.023	4.407	:	:
2009/2010	17.982	11.952	6.030	4.946	:	:
2010/2011	14.464	10.622	3.842	5.012	3.006	2.006
2011/2012	10.679	8.773	1.906	3.231	2.625	606
2012/2013	8.812	7.450	1.362	2.476	1.999	477
2013/2014	7.962	6.929	1.033	2.151	1.804	347
2014/2015	7.241	6.422	819	1.854	1.582	272
2015/2016	6.979	6.288	691	1.721	1.522	199
2016/2017	6.733	6.107	626	:	:	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În anul universitar 2016-2017, la cele două instituții de învățământ superior erau 417 cadre didactice, dintre care 392 la învățământul public și 25 la învățământul privat. Numărul studenților a fost de 6.733 dintre care 6.107 la învățământul public și 626 la învățământul privat.

Referitor la evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Argeș, în perioada 1995-2016, am efectuat reprezentarea grafică în Figura 6.5.

Figura 6.5. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Argeș în perioada 1995-2016

6.2.5. Județul Bacău

Potrivit HG nr. 140 din 2017 privind Aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programeelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2017-2018, în județul Bacău, în anul universitar 2017-2018, își desfășurau activitatea două universități, din care una de stat - Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău și una particulară - Universitatea „George Bacovia” din Bacău.

Și în județul Bacău, de-a lungul acestei perioade din 1990 și până în 2017 au funcționat una, iar din 1995-1996 două universități. La acestea, în anul menționat, existau 158 de profesori, cadre didactice dintre care 132 în domeniul public și 26 în cel privat. Numărul de studenți era de 2.654 în total, dintre care 2.208 la instituțiile de învățământ de stat și 356 la învățământul particular. În total, în acest an, un număr de 509 studenți au

absolvi cursurile universitare. În anul 2016-2017, la aceste instituții mai existau 204 cadre didactice dintre care 178 la instituțiile de învățământ superior de stat și 26 în cel privat. Numărul de studenți înscriși a fost de 4.085 în total, dintre care 3.723 la învățământul de stat și 362 la învățământul privat. Datele sunt cuprinse în Tabelele 6.12 și 6.13.

Tabelul 6.12

**Numărul de instituții și personal didactic în județul Bacău
în perioada 1990-2016**

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	1	1	:	67	67	:
1991/1992	1	1	:	137	137	:
1992/1993	1	1	:	87	87	:
1993/1994	1	1	:	124	124	:
1994/1995	1	1	:	125	125	:
1995/1996	2	1	1	158	132	26
1996/1997	2	1	1	158	141	17
1997/1998	2	1	1	155	140	15
1998/1999	2	1	1	198	170	28
1999/2000	2	1	1	228	174	54
2000/2001	2	1	1	214	189	25
2001/2002	2	1	1	234	206	28
2002/2003	2	1	1	253	227	26
2003/2004	2	1	1	281	247	34
2004/2005	2	1	1	284	243	41
2005/2006	2	1	1	270	231	39
2006/2007	2	1	1	278	235	43
2007/2008	2	1	1	317	273	44
2008/2009	2	1	1	304	262	42
2009/2010	2	1	1	297	255	42
2010/2011	2	1	1	287	247	40
2011/2012	2	1	1	285	242	43
2012/2013	2	1	1	272	238	34
2013/2014	2	1	1	241	207	34
2014/2015	2	1	1	233	202	31
2015/2016	2	1	1	219	191	28
2016/2017	2	1	1	204	178	26

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În tabelele 6.12 și 6.13 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice (Tabelul 6.12), respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenții (Tabelul 6.13), în județul Bacău, în perioada 1990-2016.

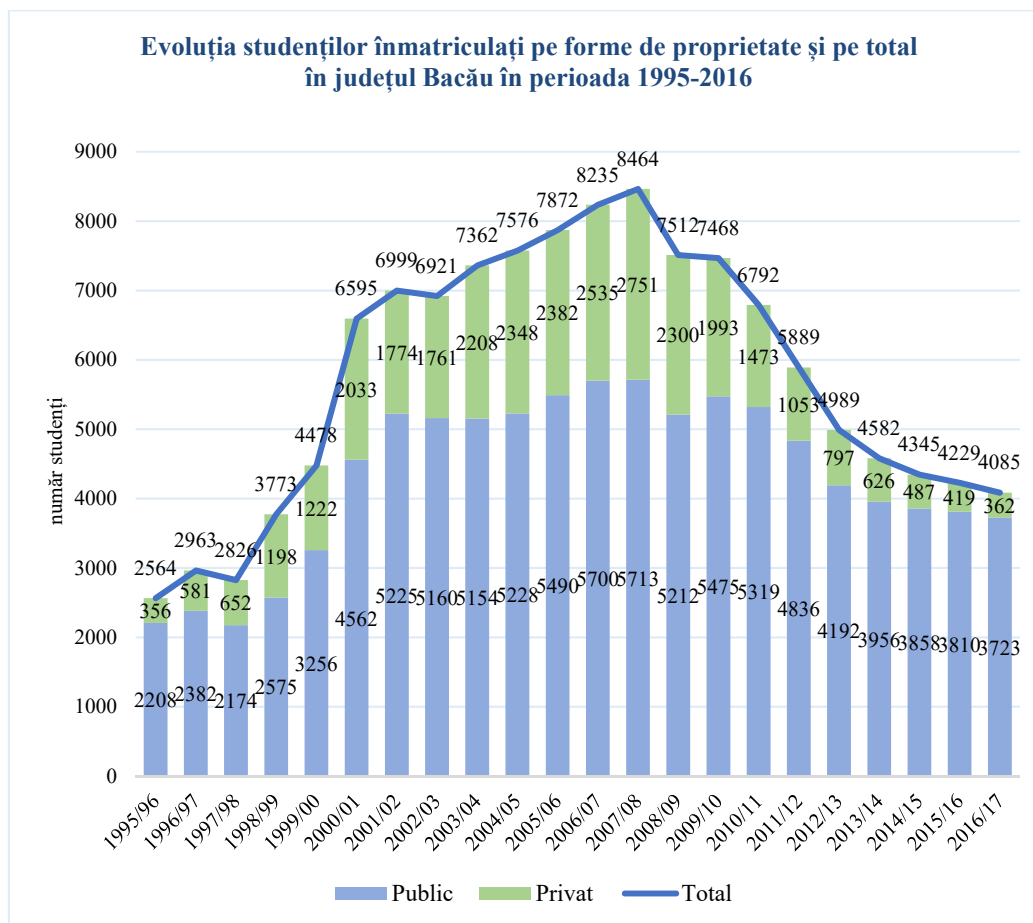
Tabelul 6.13

Numărul de studenți și absolvenți în județul Bacău
în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	128	:	:
1991/1992	:	:	:	145	:	:
1992/1993	1324	1324	:	195	:	:
1993/1994	1835	1835	:	79	:	:
1994/1995	2069	2069	:	409	:	:
1995/1996	2564	2208	356	509	:	:
1996/1997	2963	2382	581	882	:	:
1997/1998	2826	2174	652	562	:	:
1998/1999	3773	2575	1198	613	:	:
1999/2000	4478	3256	1222	653	:	:
2000/2001	6595	4562	2033	730	:	:
2001/2002	6999	5225	1774	1015	:	:
2002/2003	6921	5160	1761	1193	:	:
2003/2004	7362	5154	2208	1486	:	:
2004/2005	7576	5228	2348	1255	:	:
2005/2006	7872	5490	2382	1417	:	:
2006/2007	8235	5700	2535	1481	:	:
2007/2008	8464	5713	2751	2581	:	:
2008/2009	7512	5212	2300	2327	:	:
2009/2010	7468	5475	1993	1652	:	:
2010/2011	6792	5319	1473	1711	1199	512
2011/2012	5889	4836	1053	1779	1380	399
2012/2013	4989	4192	797	1362	1108	254
2013/2014	4582	3956	626	1204	1019	185
2014/2015	4345	3858	487	1031	895	136
2015/2016	4229	3810	419	1022	916	106
2016/2017	4085	3723	362			

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Bacău, în perioada 1995-2016 este prezentată grafic în Figura 6.6.

Figura 6.6. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Bacău în perioada 1995-2016

6.2.6. Județul Bihor

Potrivit HG nr. 140 din 2017 privind Aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2017-2018, în județul Bihor, în anul universitar 2017-2018, își desfășurau activitatea șase universități, din care două de stat- Universitatea din Oradea; Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca ⁴ și patru particulare: Universitatea Agora din Municipiul Oradea; Universitatea „Emanuel” din Oradea, Universitatea Creștină „Partium” din Oradea, Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad – localitatea Marghita.

⁴ Facultatea de Teologie Greco-Catolică.

Tabelul 6.14

**Numărul de instituții și personal didactic în județul Bihor
în perioada 1990-2016**

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	1	1	:	76	76	:
1991/1992	1	1	:	92	92	:
1992/1993	1	1	:	77	77	:
1993/1994	1	1	:	219	219	:
1994/1995	1	1	:	293	293	:
1995/1996	2	1	1	433	305	128
1996/1997	2	1	1	354	324	30
1997/1998	2	1	1	601	529	72
1998/1999	3	1	2	725	637	88
1999/2000	4	1	3	803	772	31
2000/2001	4	1	3	823	772	51
2001/2002	4	1	3	846	772	74
2002/2003	5	1	4	1.287	1.199	88
2003/2004	5	1	4	1.301	1.199	102
2004/2005	4	1	3	1.362	1.265	97
2005/2006	4	1	3	1.487	1.379	108
2006/2007	4	1	3	1.461	1.354	107
2007/2008	4	1	3	1.418	1.309	109
2008/2009	4	1	3	1.421	1.305	116
2009/2010	4	1	3	1.446	1.322	124
2010/2011	4	1	3	1.382	1.257	125
2011/2012	4	1	3	1.409	1.268	141
2012/2013	4	1	3	1.252	1.116	136
2013/2014	4	1	3	1.247	1.083	164
2014/2015	4	1	3	1.240	1.062	178
2015/2016	4	1	3	1.098	936	162
2016/2017	4	1	3	1.078	922	156

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În tabelele 6.14 și 6.15 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice (Tabelul 6.14), respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenții (Tabelul 6.15), în județul Bihor, în perioada 1990-2016.

Tabelul 6.15

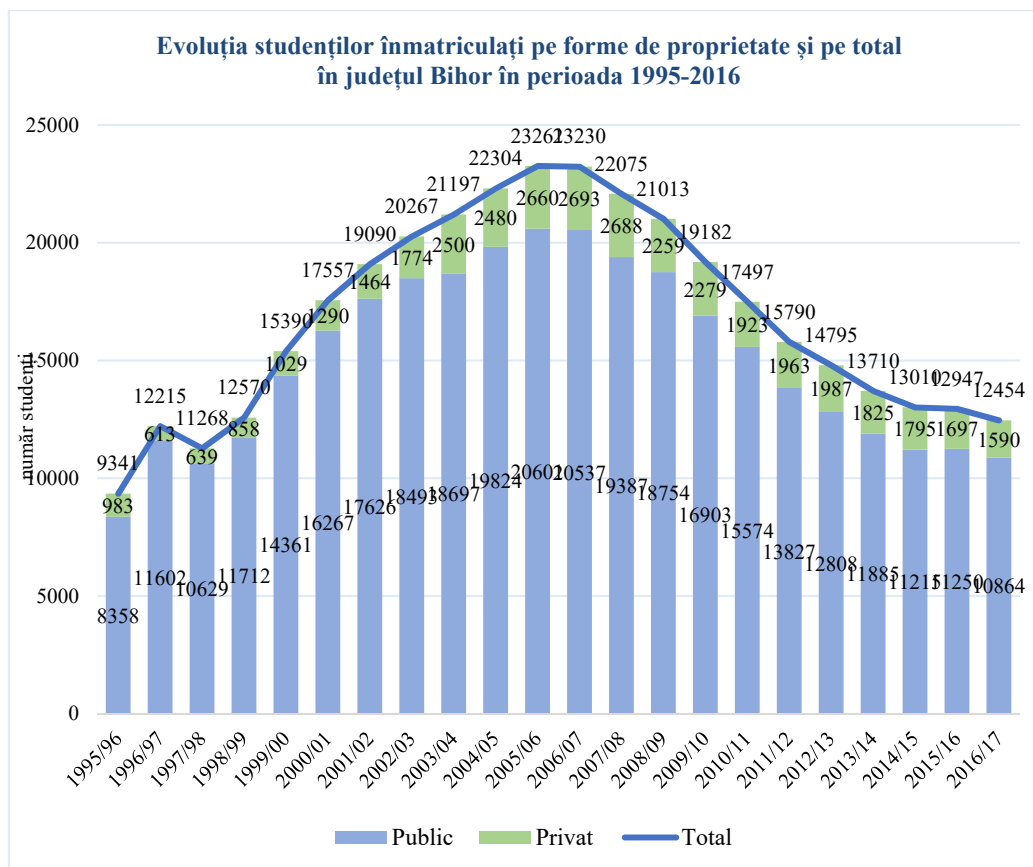
Numărul de studenți și absolvenți în județul Bihor în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	147	:	:
1991/1992	:	:	:	166	:	:
1992/1993	2.559	2.559	:	179	:	:

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1993/1994	4.632	4.632	:	128	:	:
1994/1995	6.152	6.152	:	701	:	:
1995/1996	9.341	8.358	983	1.225	:	:
1996/1997	12.215	11.602	613	1.953	:	:
1997/1998	11.268	10.629	639	1.852	:	:
1998/1999	12.570	11.712	858	2.290	:	:
1999/2000	15.390	14.361	1.029	2.514	:	:
2000/2001	17.557	16.267	1.290	2.627	:	:
2001/2002	19.090	17.626	1.464	2.817	:	:
2002/2003	20.267	18.493	1.774	3.732	:	:
2003/2004	21.197	18.697	2.500	4.058	:	:
2004/2005	22.304	19.824	2.480	3.929	:	:
2005/2006	23.261	20.601	2.660	4.152	:	:
2006/2007	23.230	20.537	2.693	4.065	:	:
2007/2008	22.075	19.387	2.688	5.603	:	:
2008/2009	21.013	18.754	2.259	5.635	:	:
2009/2010	19.182	16.903	2.279	3.797	:	:
2010/2011	17.497	15.574	1.923	4.017	3.449	568
2011/2012	15.790	13.827	1.963	3.787	3.351	436
2012/2013	14.795	12.808	1.987	3.509	3.039	470
2013/2014	13.710	11.885	1.825	3.085	2.696	389
2014/2015	13.010	11.215	1.795	2.788	2.375	413
2015/2016	12.947	11.250	1.697	2.630	2.290	340
2016/2017	12.454	10.864	1.590			

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Bihor, în perioada 1995-2016 este prezentată grafic în Figura 6.7.

Figura 6.7. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Bihor în perioada 1995-2016

La toate aceste universități, dintre care una este de stat și trei sunt private, în anul universitar 2016-2017 existau 1078 de cadre didactice, dintre care 922 de cadre didactice la singura instituție de învățământ de stat și 156 la învățământul privat.

6.2.7. Județul Brașov

Potrivit HG nr. 140 din 2017 privind Aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2017-2018, în județul Brașov, în anul universitar 2017-2018, își desfășurau activitatea cinci universități, din care două de stat: Universitatea „Transilvania” din Brașov, Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov și trei particulare: Universitatea „Spiru Haret” din București, Universitatea „Gheorghe Barițiu” din Brașov⁵ și Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” din București⁶.

⁵ Activitatea până în anul 2016-2017.

⁶ Activitatea până în anul 2016-2017.

Potrivit datelor statistice din tabelul de mai jos, în județul Brașov, și-au desfășurat activitatea un număr de una până la șase universități, cel mai mare număr înregistrându-se în anul 2004-2005 când existau patru universități private. În prezent, mai există doar două universități, ambele de stat.

Tabelul 6.16

**Numărul de instituții și personal didactic în județul Brașov
în perioada 1990-2016**

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	1	1	:	492	492	:
1991/1992	2	2	:	581	581	:
1992/1993	2	2	:	673	673	:
1993/1994	2	2	:	680	680	:
1994/1995	2	2	:	536	536	:
1995/1996	2	2	:	703	703	:
1996/1997	2	2	:	668	608	60
1997/1998	3	2	1	1.094	793	301
1998/1999	3	2	1	876	847	29
1999/2000	4	2	2	891	888	3
2000/2001	4	2	2	936	920	16
2001/2002	5	2	3	1.038	945	93
2002/2003	5	2	3	1.065	972	93
2003/2004	5	2	3	1.072	1.007	65
2004/2005	6	2	4	1.107	999	108
2005/2006	3	2	1	1.091	971	120
2006/2007	3	2	1	1.100	965	135
2007/2008	3	2	1	1.091	944	147
2008/2009	3	2	1	1.072	939	133
2009/2010	3	2	1	1.018	935	83
2010/2011	3	2	1	926	852	74
2011/2012	3	2	1	919	829	90
2012/2013	3	2	1	887	817	70
2013/2014	3	2	1	878	820	58
2014/2015	3	2	1	864	813	51
2015/2016	3	2	1	786	766	20
2016/2017	2	2	:	772	768	4

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În tabelele 6.16 și 6.17 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice (Tabelul 6.16), respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenții (Tabelul 6.17), în județul Brașov, în perioada 1990-2016.

Tabelul 6.17

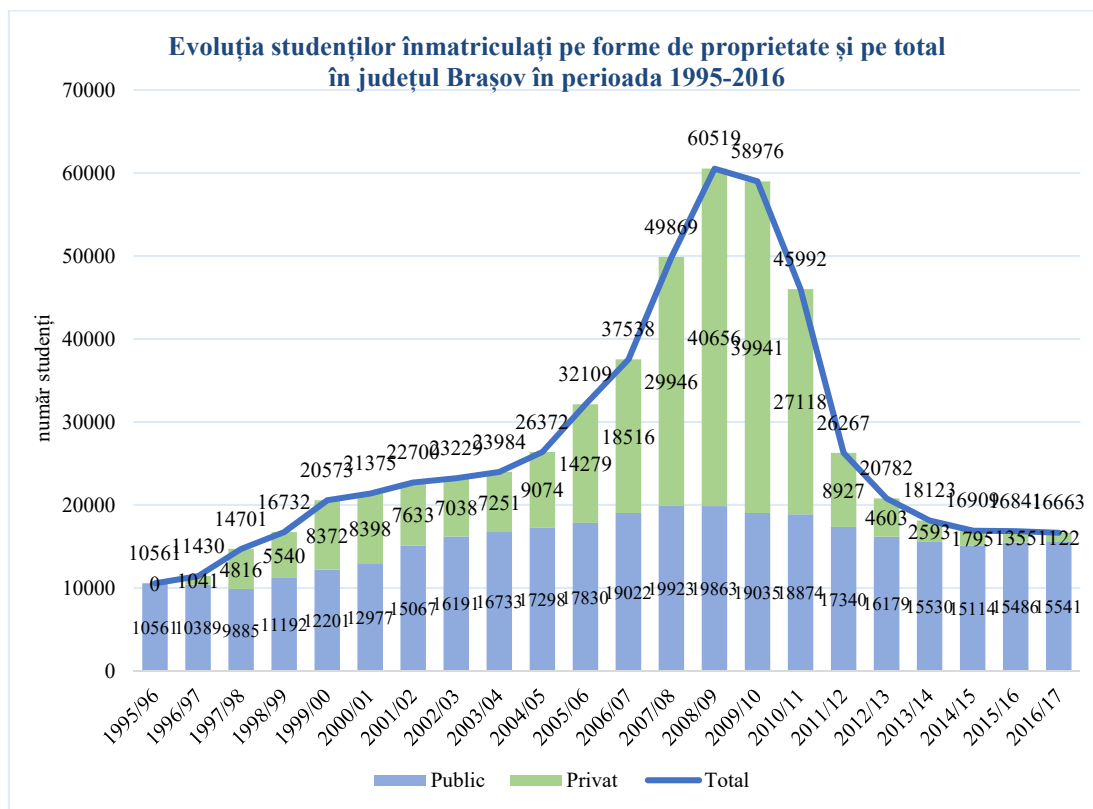
**Numărul de studenți și absolvenți în județul Brașov
în perioada 1990-2016**

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	1.288	:	:
1991/1992	:	:	:	1.300	:	:
1992/1993	9.586	9.586	:	1.379	:	:
1993/1994	9.897	9.897	:	1.184	:	:
1994/1995	10.060	10.060	:	2.104	:	:
1995/1996	10.561	10.561	:	2.085	:	:
1996/1997	11.430	10.389	1.041	3.066	:	:
1997/1998	14.701	9.885	4.816	2.538	:	:
1998/1999	16.732	11.192	5.540	2.369	:	:
1999/2000	20.573	12.201	8.372	2.928	:	:
2000/2001	21.375	12.977	8.398	3.681	:	:
2001/2002	22.700	15.067	7.633	4.129	:	:
2002/2003	23.229	16.191	7.038	3.978	:	:
2003/2004	23.984	16.733	7.251	4.435	:	:
2004/2005	26.372	17.298	9.074	4.131	:	:
2005/2006	32.109	17.830	14.279	4.090	:	:
2006/2007	37.538	19.022	18.516	4.715	:	:
2007/2008	49.869	19.923	29.946	12.433	:	:
2008/2009	60.519	19.863	40.656	15.687	:	:
2009/2010	58.976	19.035	39.941	22.796	:	:
2010/2011	45.992	18.874	27.118	19.267	3.560	15.707
2011/2012	26.267	17.340	8.927	7.129	3.836	3.293
2012/2013	20.782	16.179	4.603	5.916	3.577	2.339
2013/2014	18.123	15.530	2.593	4.037	3.207	830
2014/2015	16.909	15.114	1.795	3.433	2.874	559
2015/2016	16.841	15.486	1.355	3.206	2.776	430
2016/2017	16.663	15.541	1.122	:	:	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Astfel, dintre cele 772 de cadre didactice 768 lucrau în învățământul de stat și doar patru în învățământul privat. Același situație o întâlnim și la studenți; din 16.663, 15.541 frecventau cursurile universităților de stat și doar 1.122 sunt în lichidare la universitatea privată care a mai funcționat până în 2015-2016.

Cu privire la evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Brașov, în perioada 1995-2016, am efectuat prezentarea grafică în Figura 6.8.

Figura 6.8. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Brașov în perioada 1995-2016

6.2.8. Județul Caraș-Severin

În anul universitar 2017-2018, în județul Caraș-Severin, în localitățile Caransebeș și Reșița își desfășura activitatea Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița.

Aceasta se află în aceeași situație cu județul Bacău, în sensul că există și în prezent o universitate de stat la care lucrează 77 de cadre didactice care pregătesc 883 de studenți.

Tabelul 6.18

Numărul de instituții și personal didactic în județul Caraș-Severin în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	82	82	:
1991/1992	:	:	:	61	61	:
1992/1993	1	1	:	87	87	:
1993/1994	1	1	:	92	92	:
1994/1995	1	1	:	46	46	:
1995/1996	1	1	:	56	56	:
1996/1997	2	1	1	85	57	28
1997/1998	2	1	1	95	56	39

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1998/1999	2	1	1	59	59	:
1999/2000	2	1	1	58	58	:
2000/2001	2	1	1	63	54	9
2001/2002	2	1	1	91	66	25
2002/2003	2	1	1	108	81	27
2003/2004	2	1	1	103	81	22
2004/2005	2	1	1	88	81	7
2005/2006	2	1	1	105	93	12
2006/2007	1	1	:	101	101	:
2007/2008	1	1	:	109	109	:
2008/2009	1	1	:	110	110	:
2009/2010	1	1	:	121	121	:
2010/2011	1	1	:	109	109	:
2011/2012	1	1	:	113	113	:
2012/2013	1	1	:	113	113	:
2013/2014	1	1	:	115	115	:
2014/2015	1	1	:	117	117	:
2015/2016	1	1	:	116	116	:
2016/2017	1	1	:	77	77	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În tabelele 6.18 și 6.19 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice (Tabelul 6.18), respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenții (Tabelul 6.19), în județul Caraș-Severin, în perioada 1990-2016.

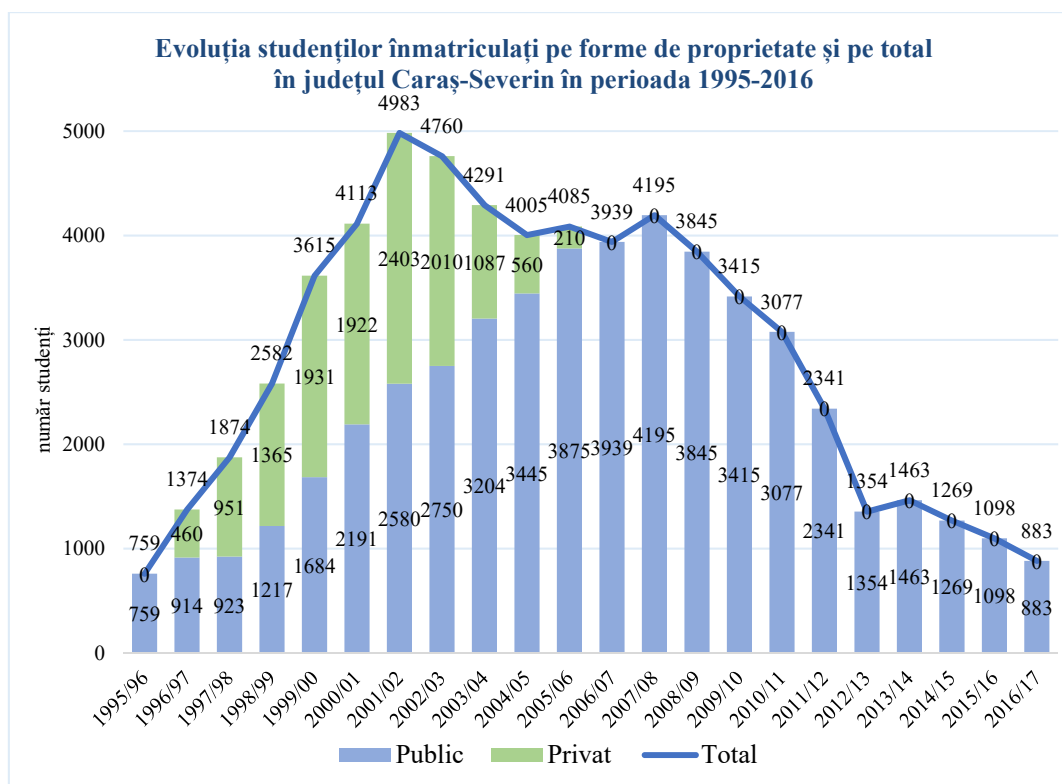
Tabelul 6.19
Numărul de studenți și absolvenți în județul Caraș-Severin în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți
	Total	Public	Privat	
1990/1991	:	:	:	132
1991/1992	:	:	:	174
1992/1993	840	840	:	171
1993/1994	858	858	:	101
1994/1995	977	977	:	195
1995/1996	759	759	:	99
1996/1997	1.374	914	460	236
1997/1998	1.874	923	951	175
1998/1999	2.582	1.217	1.365	346
1999/2000	3.615	1.684	1.931	445
2000/2001	4.113	2.191	1.922	655
2001/2002	4.983	2.580	2.403	1.120
2002/2003	4.760	2.750	2.010	845
2003/2004	4.291	3.204	1.087	1129
2004/2005	4.005	3.445	560	872

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți
	Total	Public	Privat	
2005/2006	4.085	3.875	210	590
2006/2007	3.939	3.939	:	613
2007/2008	4.195	4.195	:	1.486
2008/2009	3.845	3.845	:	1213
2009/2010	3.415	3.415	:	813
2010/2011	3.077	3.077	:	974
2011/2012	2.341	2.341	:	815
2012/2013	1.354	1.354	:	557
2013/2014	1.463	1.463	:	375
2014/2015	1.269	1.269	:	275
2015/2016	1.098	1.098	:	239
2016/2017	883	883	:	

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Referitor la evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Caraș-Severin, în perioada 1995-2016, am efectuat reprezentarea grafică a datelor în Figura 6.9.

Figura 6.9. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Caraș-Severin în perioada 1995-2016

6.2.9. Județul Cluj

Potrivit HG nr. 140 din 2017 privind Aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programeelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2017-2018, în județul Cluj în anul universitar 2017-2018, figurau șase universități de stat respectiv, Universitatea Tehnică, Universitatea de Medicină Veterinară, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, Academia de Muzică „Gheorghe Dima” și Universitatea de Artă și Design, toate din Cluj-Napoca. De asemenea, își desfășoară activitatea și patru universități private, respectiv filiale ale Universității Creștine „Dimitrie Cantemir” și Universitatea „Bogdan Vodă”, Institutul Tehnologic Protestant și Universitatea „Sapientia” din Cluj.

Tabelul 6.20
**Numărul de instituții și personal didactic în județul Cluj
în perioada 1990-2016**

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	6	6	:	1.714	1.714	:
1991/1992	7	7	:	2.098	2.098	:
1992/1993	7	7	:	2.227	2.227	:
1993/1994	7	7	:	2.374	2.374	:
1994/1995	7	7	:	2.464	2.464	:
1995/1996	8	6	2	2.581	2.554	27
1996/1997	9	6	3	2.666	2.617	49
1997/1998	9	6	3	2.775	2.686	89
1998/1999	9	6	3	2.961	2.834	127
1999/2000	9	6	3	3.207	3.049	158
2000/2001	10	6	4	3.223	3.089	134
2001/2002	11	6	5	3.247	3.109	138
2002/2003	10	6	4	3.314	3.176	138
2003/2004	10	6	4	3.442	3.151	291
2004/2005	10	6	4	3.483	3.165	318
2005/2006	10	6	4	3.525	3.177	348
2006/2007	10	6	4	3.469	3.133	336
2007/2008	10	6	4	3.561	3.220	341
2008/2009	10	6	4	3.749	3.422	327
2009/2010	10	6	4	3.932	3.604	328
2010/2011	10	6	4	3.862	3.535	327
2011/2012	10	6	4	3.799	3.481	318
2012/2013	10	6	4	4.016	3.703	313
2013/2014	10	6	4	3.858	3.536	322
2014/2015	10	6	4	3.967	3.650	317
2015/2016	10	6	4	3.817	3.527	290
2016/2017	10	6	4	3.760	3.494	266

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În tabelele 6.20 și 6.21 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice, respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenții, în județul Cluj, în perioada 1990-2016.

Tabelul 6.21

Numărul de studenți și absolvenți în județul Cluj în perioada 1990-2016

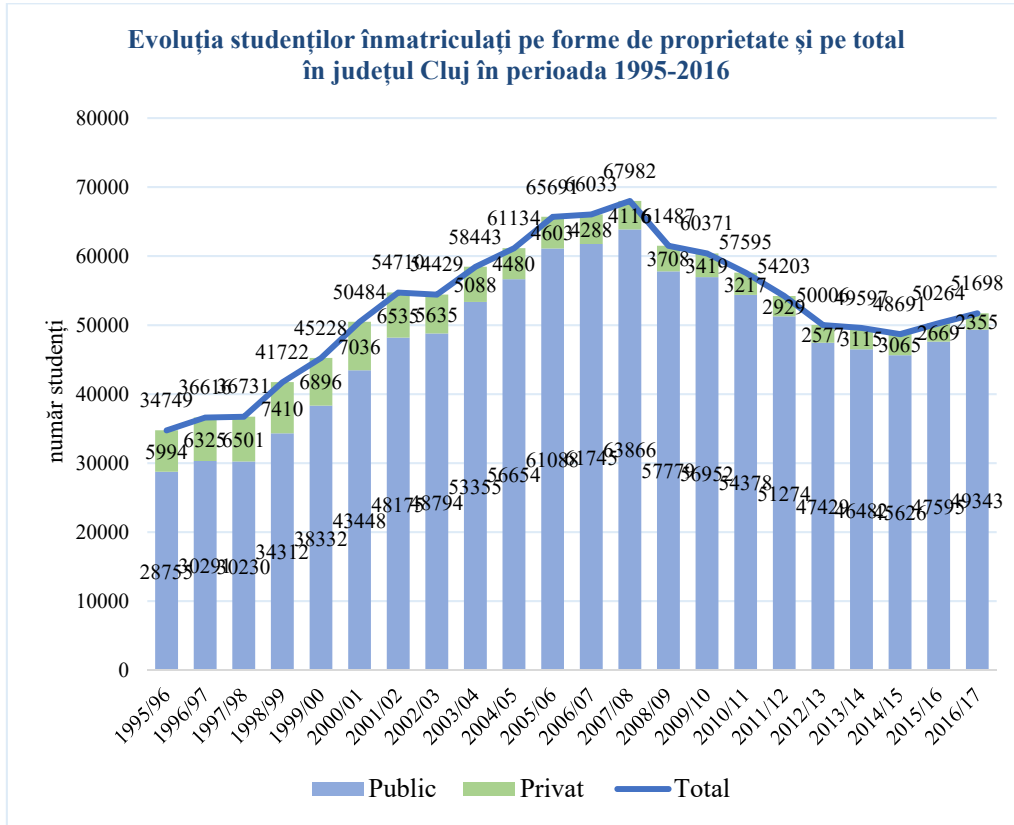
Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	2.678	:	:
1991/1992	:	:	:	3.032	:	:
1992/1993	26.488	26.488	:	3.237	:	:
1993/1994	28.206	28.206	:	3.831	:	:
1994/1995	28.829	28.829	:	6.033	:	:
1995/1996	34.749	28.755	5.994	6.336	:	:
1996/1997	36.616	30.291	6.325	8.023	:	:
1997/1998	36.731	30.230	6.501	6.900	:	:
1998/1999	41.722	34.312	7.410	6.927	:	:
1999/2000	45.228	38.332	6.896	7.152	:	:
2000/2001	50.484	43.448	7.036	7.574	:	:
2001/2002	54.710	48.175	6.535	8.961	:	:
2002/2003	54.429	48.794	5.635	9.355	:	:
2003/2004	58.443	53.355	5.088	9.375	:	:
2004/2005	61.134	56.654	4.480	9.043	:	:
2005/2006	65.691	61.088	4.603	9.917	:	:
2006/2007	66.033	61.745	4.288	11.197	:	:
2007/2008	67.982	63.866	4.116	18.171	:	:
2008/2009	61.487	57.779	3.708	13.920	:	:
2009/2010	60.371	56.952	3.419	11.918	:	:
2010/2011	57.595	54.378	3.217	11.590	10.650	940
2011/2012	54.203	51.274	2.929	11.519	10.699	820
2012/2013	50.006	47.429	2.577	10.656	9.873	783
2013/2014	49.597	46.482	3.115	9.857	9.035	822
2014/2015	48.691	45.626	3.065	9.275	8.674	601
2015/2016	50.264	47.595	2.669	9.043	8.413	630
2016/2017	51.698	49.343	2.355			

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În instituțiile de învățământ superior din Cluj-Napoca, conform Tabelului 6.20 a existat o anumită constanță, în sensul că și astăzi se mențin în activitate cele zece universități care sunt deservite de 3.760 cadre didactice dintre care 3.494 în învățământul de stat și 266 în învățământul privat.

Numărul de studenți este de 51.698, dintre care 49.343 la universitățile de stat și 2.355 la universitățile private (Tabelul 6.21).

Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Cluj, în perioada 1995-2016 este prezentată grafic în Figura 6.10.

Figura 6.10. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Cluj în perioada 1995-2016

6.2.10. Județul Constanța

În acest județ își desfășoară activitatea șase universități, trei de stat și trei private, sau filiale ale altor universități din țară. Astfel, Universitatea „Ovidius”, Universitatea Maritimă și Academia Navală „Mircea cel Bătrân” sunt cele de stat, iar Universitatea „Andrei Șaguna”, Fundația Gaudeamus – Universitatea „Tomis” sunt din Constanța, iar Universitatea „Spiru Haret” are o filială în această localitate. În cele șase instituții de învățământ superior din care au rămas doar cinci, în anul universitar 2016-2017 au existat 903 cadre didactice, 838 în domeniul public și 65 privat. Acestea pregăteau 19.195 de studenți, dintre care 17.408 în domeniul public și 1.787 în domeniul privat. Datele privind centrul universitar din Constanța sunt prezentate în Tabelele 6.22 și 6.23.

Tabelul 6.22

Numărul de instituții și personal didactic, în județul Constanța perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	3	3	:	230	230	:
1991/1992	3	3	:	369	369	:
1992/1993	3	3	:	369	369	:
1993/1994	3	3	:	443	443	:
1994/1995	3	3	:	474	474	:
1995/1996	3	3	:	622	622	:
1996/1997	4	3	1	658	623	35
1997/1998	5	3	2	648	645	3
1998/1999	6	3	3	801	750	51
1999/2000	6	3	3	748	722	26
2000/2001	6	3	3	886	813	73
2001/2002	6	3	3	943	839	104
2002/2003	6	3	3	943	842	101
2003/2004	6	3	3	1.017	871	146
2004/2005	6	3	3	996	853	143
2005/2006	5	3	2	1.002	869	133
2006/2007	4	3	1	990	865	125
2007/2008	5	3	2	1.021	877	144
2008/2009	5	3	2	1.023	877	146
2009/2010	5	3	2	985	932	53
2010/2011	5	3	2	957	887	70
2011/2012	5	3	2	949	861	88
2012/2013	5	3	2	930	853	77
2013/2014	5	3	2	907	825	82
2014/2015	5	3	2	922	864	58
2015/2016	5	3	2	906	846	60
2016/2017	5	3	2	903	838	65

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În tabelele 6.23 și 6.24 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice (Tabelul 6.23), respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenții (Tabelul 6.24), în județul Constanța, în perioada 1990-2016.

Tabelul 6.23

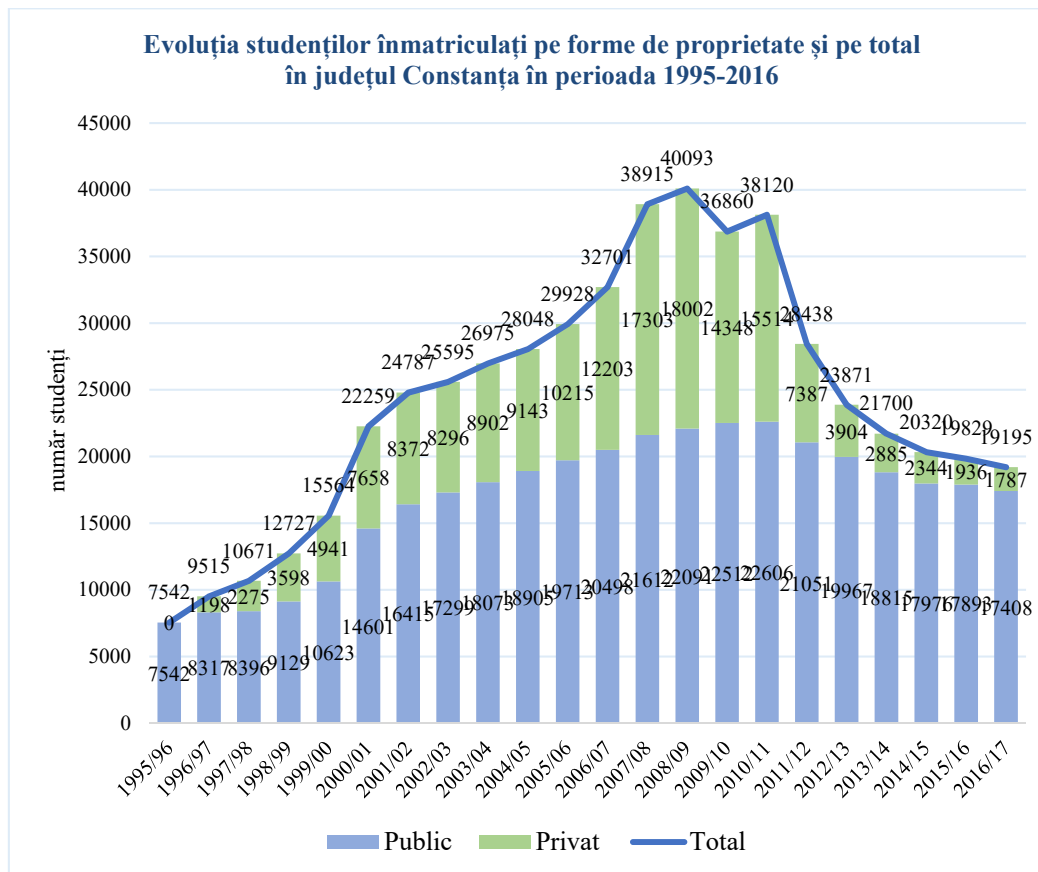
Numărul de studenți și absolvenți în județul Constanța în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	206	:	:
1991/1992	:	:	:	457	:	:
1992/1993	5.565	5.565	:	488	:	:
1993/1994	6.807	6.807	:	648	:	:
1994/1995	7.428	7.428	:	1.271	:	:
1995/1996	7.542	7.542	:	1.145	:	:

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1996/1997	9.515	8.317	1.198	1.904	:	:
1997/1998	10.671	8.396	2.275	1.928	:	:
1998/1999	12.727	9.129	3.598	1.819	:	:
1999/2000	15.564	10.623	4.941	1.707	:	:
2000/2001	22.259	14.601	7.658	2.662	:	:
2001/2002	24.787	16.415	8.372	3.524	:	:
2002/2003	25.595	17.299	8.296	4.210	:	:
2003/2004	26.975	18.073	8.902	5.197	:	:
2004/2005	28.048	18.905	9.143	4.843	:	:
2005/2006	29.928	19.713	10.215	4.847	:	:
2006/2007	32.701	20.498	12.203	4.991	:	:
2007/2008	38.915	21.612	17.303	8.400	:	:
2008/2009	40.093	22.091	18.002	8.298	:	:
2009/2010	36.860	22.512	14.348	9.023	:	:
2010/2011	38.120	22.606	15.514	10.397	4.447	5.950
2011/2012	28.438	21.051	7.387	7.183	4.612	2.571
2012/2013	23.871	19.967	3.904	5.095	4.028	1.067
2013/2014	21.700	18.815	2.885	4.787	3.934	853
2014/2015	20.320	17.976	2.344	3.893	3.306	587
2015/2016	19.829	17.893	1.936	3.785	3.340	445
2016/2017	19.195	17.408	1.787			

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Constanța, în perioada 1995-2016 este prezentată grafic în Figura 6.11.

Figura 6.11. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Constanța în perioada 1995-2016

6.2.11. Județul Dâmbovița

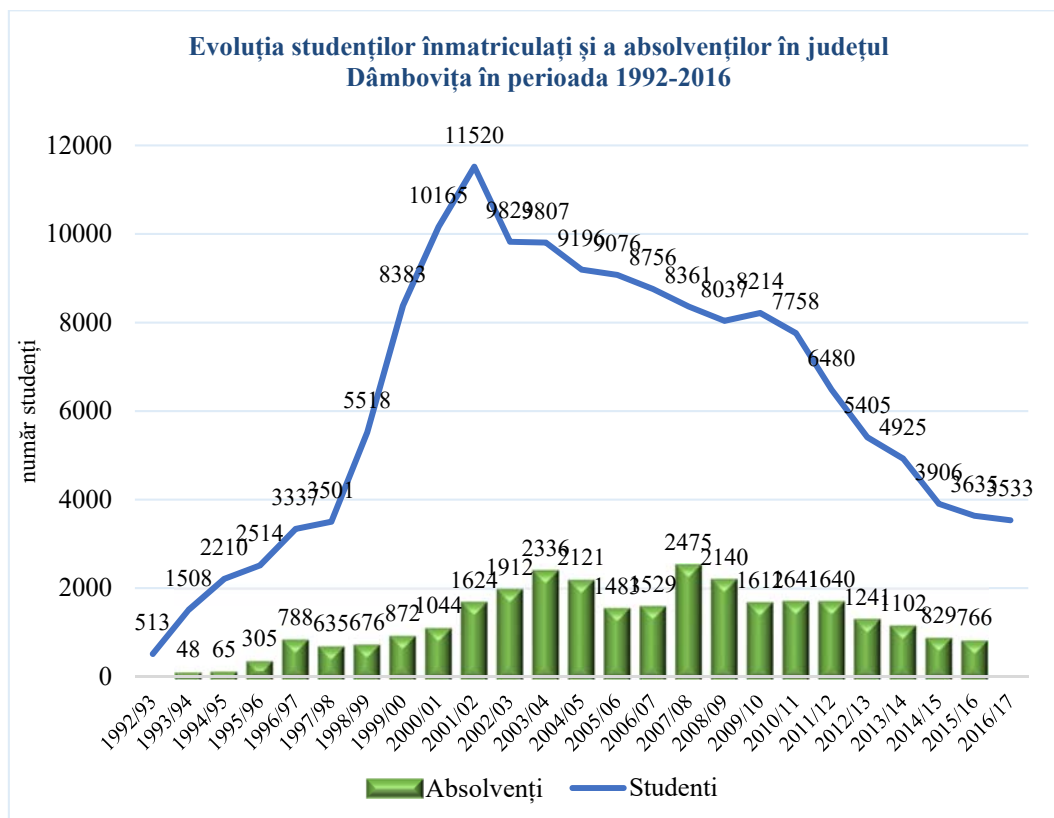
În anul universitar 2017-2018 în județul Dâmbovița își desfășura activitatea Universitatea „Valahia” din Târgoviște. În anul universitar 2016-2017, la această universitate erau încadrate 283 de cadre didactice care asigurau pregătirea unui număr de 3.533 de studenți. În Tabelul 6.24 sunt prezentate date cu privire la numărul cadrelor didactice, al studenților înmatriculați și al absolvenților, în județul Dâmbovița, în perioada 1992-2016.

Tabelul 6.24
Numărul personalului didactic, de studenți și absolvenți în județul Dâmbovița
în perioada 1992-2016

Anul universitar	Personal didactic	Număr de studenți	Număr de absolvenți
1992/1993	81	513	
1993/1994	61	1.508	48
1994/1995	63	2.210	65
1995/1996	186	2.514	305
1996/1997	370	3.337	788
1997/1998	330	3.501	635
1998/1999	341	5.518	676
1999/2000	365	8.383	872
2000/2001	389	10.165	1.044
2001/2002	362	11.520	1.624
2002/2003	319	9.823	1.912
2003/2004	321	9.807	2.336
2004/2005	345	9.196	2.121
2005/2006	337	9.076	1.483
2006/2007	337	8.756	1.529
2007/2008	329	8.361	2.475
2008/2009	320	8.037	2.140
2009/2010	327	8.214	1.612
2010/2011	321	7.758	1.641
2011/2012	296	6.480	1.640
2012/2013	301	5.405	1.241
2013/2014	299	4.925	1.102
2014/2015	298	3.906	829
2015/2016	293	3.635	766
2016/2017	283	3.533	

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În Figura 6.12, este prezentată grafic evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Dâmbovița, în perioada 1995-2016.

Figura 6.12. Evoluția numărului studenților înmatriculați și a absolvenților în județul Dâmbovița în perioada 1992-2016

6.2.12. Județul Dolj

În perioada analizată în județul Dolj au funcționat mai multe universități, cel mai mare număr fiind în perioada 1990 până în 2004, 2005, patru. Dintre acestea la începutul anilor 2000 două erau private, două erau de stat. În prezent, activează doar cele de stat⁷.

Tabelul 6.25
Numărul de instituții și personal didactic în județul Dolj, în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	1	1	:	692	692	:
1991/1992	1	1	:	773	773	:
1992/1993	1	1	:	989	989	:
1993/1994	1	1	:	889	889	:
1994/1995	1	1	:	956	956	:
1995/1996	1	1	:	1.018	1.018	:

⁷ Universitatea din Craiova și Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova.

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1996/1997	1	1	:	1.029	1.029	:
1997/1998	2	1	1	1.112	1.112	:
1998/1999	4	2	2	1.115	1.115	:
1999/2000	4	2	2	1.244	1.244	:
2000/2001	4	2	2	1.253	1.253	:
2001/2002	4	2	2	1.284	1.284	:
2002/2003	4	2	2	1.343	1.320	23
2003/2004	4	2	2	1.359	1.342	17
2004/2005	4	2	2	1.342	1.338	4
2005/2006	3	2	1	1.409	1.373	36
2006/2007	3	2	1	1.378	1.354	24
2007/2008	3	2	1	1.381	1.352	29
2008/2009	3	2	1	1.421	1.374	47
2009/2010	3	2	1	1.462	1.458	4
2010/2011	3	2	1	1.405	1.401	4
2011/2012	3	2	1	1.338	1.334	4
2012/2013	3	2	1	1.347	1.344	3
2013/2014	3	2	1	1.328	1.325	3
2014/2015	3	2	1	1.294	1.293	1
2015/2016	2	2	:	1.261	1.261	:
2016/2017	2	2	:	1.230	1.230	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În tabelele 6.25 și 6.26 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice (Tabelul 6.25), respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenții (Tabelul 6.26), în județul Dolj, în perioada 1990-2016.

Tabelul 6.26

Numărul de studenți și absolvenți în județul Dolj în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	1.185	:	:
1991/1992	:	:	:	1.493	:	:
1992/1993	1.2989	1.2989	:	1.529	:	:
1993/1994	1.4407	1.4407	:	1.839	:	:
1994/1995	1.4821	1.4821	:	2.644	:	:
1995/1996	1.5447	1.5447	:	2.903	:	:
1996/1997	1.5891	1.5891	:	4.690	:	:
1997/1998	1.5956	1.4877	1.079	3.050	:	:
1998/1999	1.8692	1.6418	2.274	2.838	:	:
1999/2000	2.1923	1.8695	3.228	2.803	:	:
2000/2001	2.5551	2.1895	3.656	3.677	:	:
2001/2002	2.8779	2.5523	3.256	4.685	:	:
2002/2003	2.8197	2.5604	2.593	5.177	:	:

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
2003/2004	2.8547	2.6347	2.200	5.110	:	:
2004/2005	2.9418	2.7117	2.301	5.184	:	:
2005/2006	3.0700	2.7081	3.619	5.155	:	:
2006/2007	3.3431	2.6977	6.454	5.160	:	:
2007/2008	3.7634	2.6651	10.983	8.396	:	:
2008/2009	3.7650	2.4046	13.604	8.565	:	:
2009/2010	3.5667	2.2380	13.287	9.241	:	:
2010/2011	2.9956	2.0503	9.453	8.823	4.239	4.584
2011/2012	2.3488	1.9275	4.213	6.566	4.905	1.661
2012/2013	1.9876	1.7519	2.357	4.991	4.147	844
2013/2014	1.8382	1.6802	1.580	4.258	3.668	590
2014/2015	1.7215	1.6051	1.164	4.018	3.652	366
2015/2016	1.6931	1.5925	1.006	4.088	3.673	415
2016/2017	1.6924	1.5794	1.130	:	:	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În municipiul Craiova sunt localizate toate aceste patru universități, care în anul universitar 2016-2017 aveau 1230 de cadre didactice, toți acționau în mediul universităților de stat, erau înregistrați 16.294 de studenți dintre care 15.794 la instituțiile din domeniul public și 1.130 de studenți la universitățile private care sunt în lichidare și nu au mai făcut înscrieri pentru perioada următoare.

Referitor la evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Dolj, în perioada 1995-2016, am efectuat prezentarea grafică în Figura 6.13.

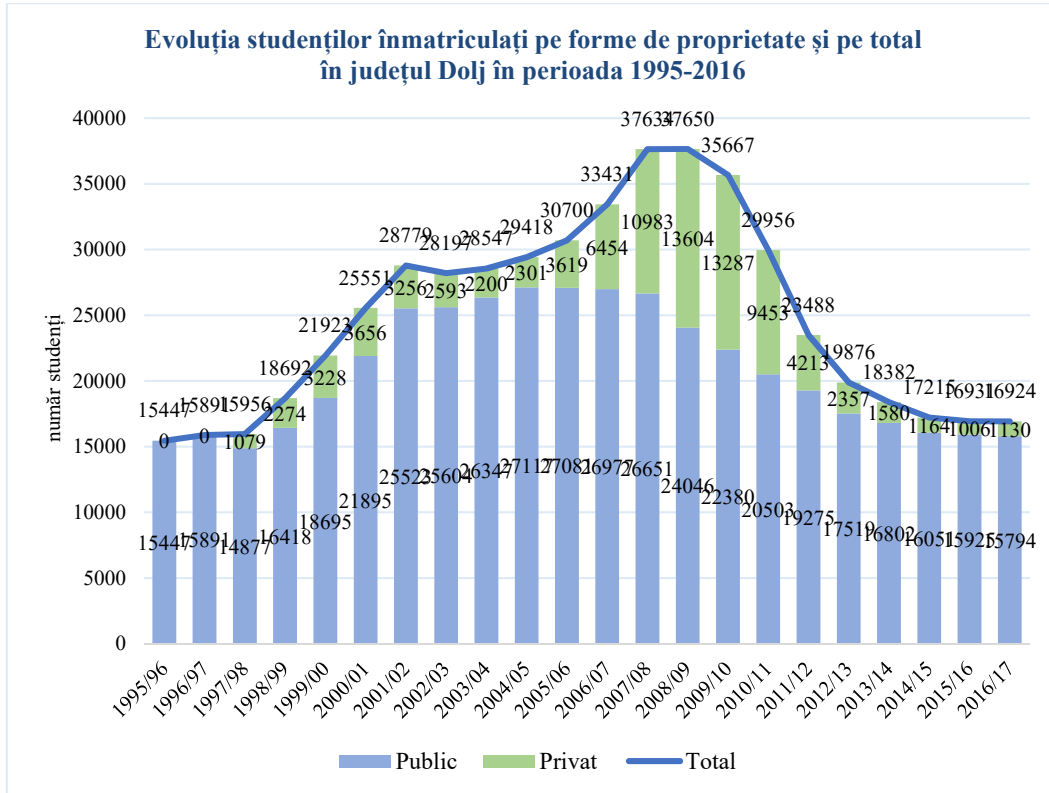

Figura 6.13. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Dolj în perioada 1995-2016

6.2.13. Județul Galați

Județul Galați a avut, cu singură excepție, două universități, una de stat și una privată. În anul universitar 2016-2017 la cele două universități erau încadrate 684 de cadre didactice, dintre care 624 erau la învățământul de stat și 60 la instituția privată. Din totalul de 10.925 de studenți, 9.000 frecventau cursurile universității de stat și 1.925 pe cele ale universității private.

Tabelul 6.27
Numărul de instituții și personal didactic în județul Galați în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	1	1	:	445	445	:
1991/1992	1	1	:	485	485	:
1992/1993	1	1	:	500	500	:
1993/1994	1	1	:	502	502	:
1994/1995	1	1	:	502	502	:
1995/1996	2	1	1	684	649	35

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1996/1997	2	1	1	554	516	38
1997/1998	2	1	1	552	517	35
1998/1999	2	1	1	571	506	65
1999/2000	2	1	1	626	559	67
2000/2001	2	1	1	628	599	29
2001/2002	2	1	1	673	628	45
2002/2003	2	1	1	724	686	38
2003/2004	2	1	1	758	708	50
2004/2005	2	1	1	762	720	42
2005/2006	2	1	1	737	693	44
2006/2007	3	1	2	695	654	41
2007/2008	2	1	1	689	647	42
2008/2009	2	1	1	664	603	61
2009/2010	2	1	1	677	599	78
2010/2011	2	1	1	667	572	95
2011/2012	2	1	1	747	660	87
2012/2013	2	1	1	649	571	78
2013/2014	2	1	1	637	564	73
2014/2015	2	1	1	635	567	68
2015/2016	2	1	1	629	564	65
2016/2017	2	1	1	684	624	60

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În tabelele 6.27 și 6.28 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice (Tabelul 6.27), respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenții (Tabelul 6.28), în județul Galați, în perioada 1990-2016.

Tabelul 6.28

Numărul de studenți și absolvenți în județul Galați, în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	1.081	:	:
1991/1992	:	:	:	1.161	:	:
1992/1993	7.042	7.042	:	1.201	:	:
1993/1994	7.128	7.128	:	1.003	:	:
1994/1995	7.037	7.037	:	1.384	:	:
1995/1996	7.122	6.178	944	1.503	:	:
1996/1997	7.808	6.766	1.042	1.822	:	:
1997/1998	7.877	6.622	1.255	1.437	:	:
1998/1999	10.038	8.191	1.847	1.345	:	:
1999/2000	11.025	9.282	1.743	1.514	:	:
2000/2001	14.047	11.708	2.339	1.942	:	:
2001/2002	15.519	13.178	2.341	2.436	:	:
2002/2003	15.519	13.683	1.836	2.527	:	:
2003/2004	16.879	14.688	2.191	3.137	:	:

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
2004/2005	16.379	14.019	2.360	2.931	:	:
2005/2006	18.303	15.526	2.777	3.146	:	:
2006/2007	19.757	16.250	3.507	2.940	:	:
2007/2008	21.006	14.805	6.201	5.278	:	:
2008/2009	20.363	13.256	7.107	5.216	:	:
2009/2010	20.117	12.591	7.526	4.903	:	:
2010/2011	17.765	12.429	5.336	4.496	2.619	1.877
2011/2012	15.620	11.973	3.647	3.829	2.538	1.291
2012/2013	13.258	10.578	2.680	3.027	2.292	735
2013/2014	11.806	9.773	2.033	2.483	2.057	426
2014/2015	11.205	9.246	1.959	2.103	1.697	406
2015/2016	11.207	9.382	1.825	2.129	1.713	416
2016/2017	10.925	9.000	1.925			

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Cu privire la evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Galați, în perioada 1995-2016, am efectuat reprezentarea grafică în Figura 6.14.

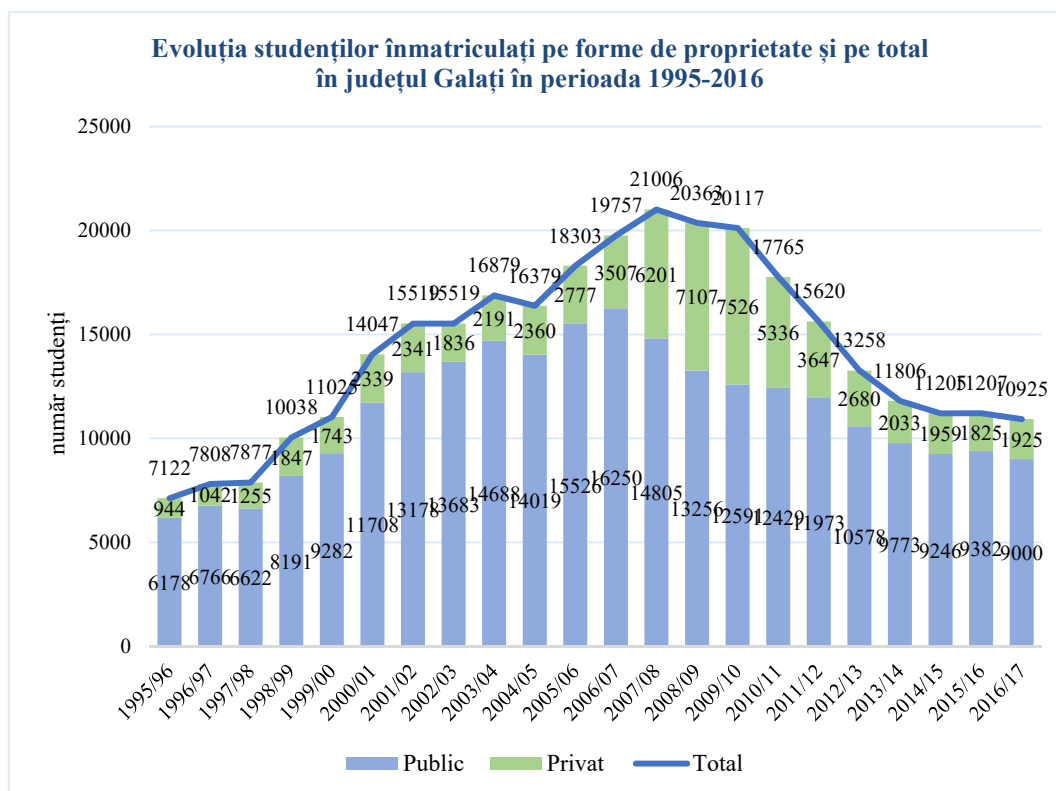

Figura 6.14. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Galați în perioada 1995-2016

6.2.14. Județul Gorj

Cu mici excepții, județul Gorj a avut o singură universitate, respectiv Universitatea „Constantin Brâncuși”; între timp a interferat și o universitate privată ca filială a unei universități din București (Universitatea „Titu Maiorescu” din București –Târgu Jiu)⁸, dar care și-a încetat activitatea în 2006-2007. În anul universitar 2016-2017 existau 125 de cadre didactice, toate la universitatea de stat și 2.693 de studenți, dintre care 2.170 la învățământul de stat și 523 la învățământul privat aparținând unor universități din alte localități.

Tabelul 6.29

Numărul de instituții și personal didactic în județul Gorj în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	:	:	:
1991/1992	:	:	:	:	:	:
1992/1993	1	1	:	20	20	:
1993/1994	1	1	:	36	36	:
1994/1995	1	1	:	41	41	:
1995/1996	1	1	:	43	43	:
1996/1997	1	1	:	50	50	:
1997/1998	1	1	:	58	58	:
1998/1999	1	1	:	55	55	:
1999/2000	2	1	1	66	66	:
2000/2001	2	1	1	80	80	:
2001/2002	2	1	1	111	102	9
2002/2003	2	1	1	130	113	17
2003/2004	2	1	1	145	133	12
2004/2005	2	1	1	149	139	10
2005/2006	2	1	1	144	131	13
2006/2007	1	1	:	141	131	10
2007/2008	1	1	:	146	146	:
2008/2009	1	1	:	150	150	:
2009/2010	1	1	:	151	151	:
2010/2011	1	1	:	145	145	:
2011/2012	1	1	:	139	139	:
2012/2013	1	1	:	143	143	:
2013/2014	1	1	:	139	139	:
2014/2015	1	1	:	140	140	:
2015/2016	1	1	:	132	132	:
2016/2017	1	1	:	125	125	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

⁸ Facultatea de Drept și Științe Economice, Târgu Jiu.

În tabelele 6.29 și 6.30 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice (Tabelul 6.29), respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenții (Tabelul 6.30), în județul Gorj, în perioada 1990-2016.

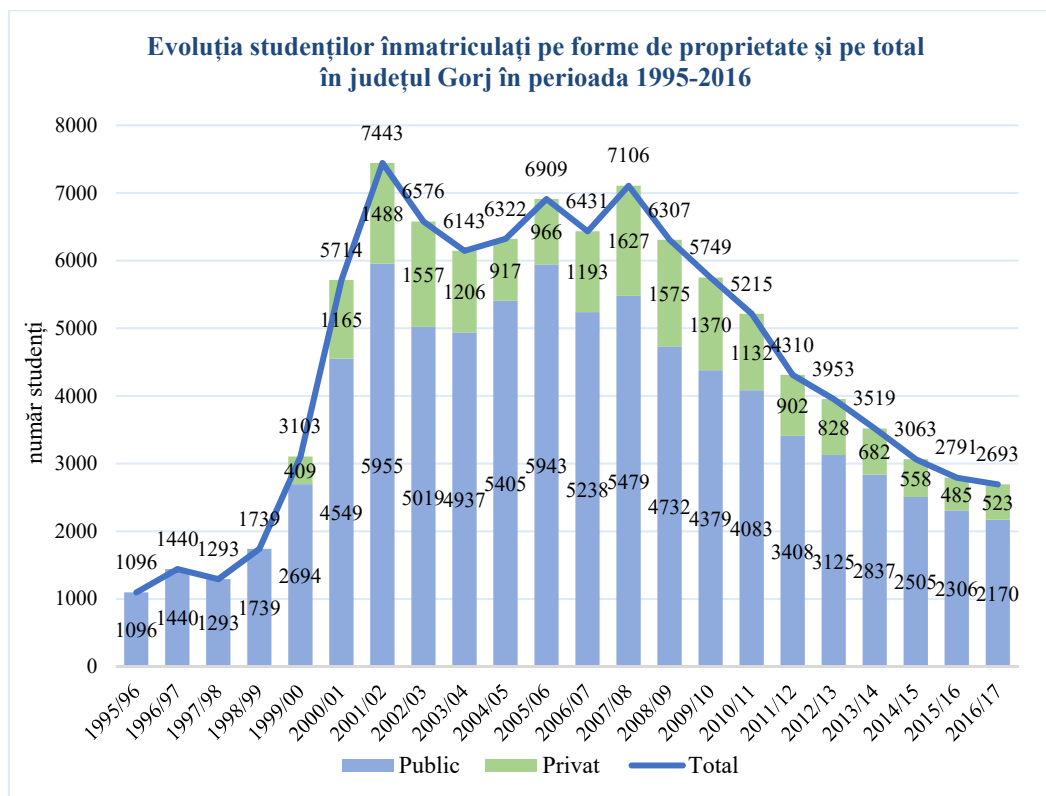
Tabelul 6.30

Numărul de studenți și absolvenți în județul Gorj în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991				:		
1991/1992				60		
1992/1993	509	509	:	56		
1993/1994	984	984	:	:		
1994/1995	1.262	1.262	:	:		
1995/1996	1.096	1.096	:	49		
1996/1997	1.440	1.440	:	353		
1997/1998	1.293	1.293	:	267		
1998/1999	1.739	1.739	:	302		
1999/2000	3.103	2.694	409	424		
2000/2001	5.714	4.549	1.165	356		
2001/2002	7.443	5.955	1.488	921		
2002/2003	6.576	5.019	1.557	1.317		
2003/2004	6.143	4.937	1.206	1.672		
2004/2005	6.322	5.405	917	1.239		
2005/2006	6.909	5.943	966	1.411		
2006/2007	6.431	5.238	1.193	682		
2007/2008	7.106	5.479	1.627	2.368		
2008/2009	6.307	4.732	1.575	1.918		
2009/2010	5.749	4.379	1.370	1.439		
2010/2011	5.215	4.083	1.132	1.400	1.076	324
2011/2012	4.310	3.408	902	1.333	1.112	221
2012/2013	3.953	3.125	828	1.078	856	222
2013/2014	3.519	2.837	682	873	711	162
2014/2015	3.063	2.505	558	720	540	180
2015/2016	2.791	2.306	485	692	548	144
2016/2017	2.693	2.170	523			

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Reprezentarea grafică a evoluției numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Gorj, în perioada 1995-2016 este evidențiată în Figura 6.15.

Figura 6.15. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Gorj în perioada 1995-2016

6.2.15. Județul Hunedoara

În anul universitar 2017-2018, în județul Hunedoara își desfășura activitatea Universitatea din Petroșani, iar în localitatea Deva, Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara, Facultatea de Inginerie din Hunedoara (Universitatea Politehnică din Timișoara) și Centrul teritorial ID- Academia de Studii Economice din București.

Acesta a avut, cu o mică excepție în perioada 2009-2013, o singură universitate stat, specializată în domeniul pe care îl oferă zona în care este situată. În anul universitar 2016-2017 existau 152 de cadre didactice care pregăteau 2.868 de studenți.

Tabelul 6.31

Numărul de instituții și personal didactic în județul Hunedoara în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	1	1	:	178	178	:
1991/1992	1	1	:	215	215	:
1992/1993	1	1	:	211	211	:
1993/1994	1	1	:	221	221	:

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1994/1995	1	1	:	218	218	:
1995/1996	1	1	:	285	243	42
1996/1997	1	1	:	283	238	45
1997/1998	1	1	:	271	220	51
1998/1999	1	1	:	289	235	54
1999/2000	1	1	:	261	235	26
2000/2001	1	1	:	308	272	36
2001/2002	1	1	:	284	265	19
2002/2003	1	1	:	294	279	15
2003/2004	1	1	:	279	279	:
2004/2005	1	1	:	285	277	8
2005/2006	1	1	:	274	267	7
2006/2007	1	1	:	275	268	7
2007/2008	1	1	:	274	269	5
2008/2009	1	1	:	270	265	5
2009/2010	2	1	1	275	270	5
2010/2011	2	1	1	263	260	3
2011/2012	2	1	1	257	255	2
2012/2013	2	1	1	258	256	2
2013/2014	1	1	:	245	245	:
2014/2015	1	1	:	224	224	:
2015/2016	1	1	:	207	207	:
2016/2017	1	1	:	152	152	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În tabelele 6.31 și 6.32 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice (Tabelul 6.31), respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenții (Tabelul 6.32), în județul Hunedoara, în perioada 1990-2016.

Tabelul 6.32

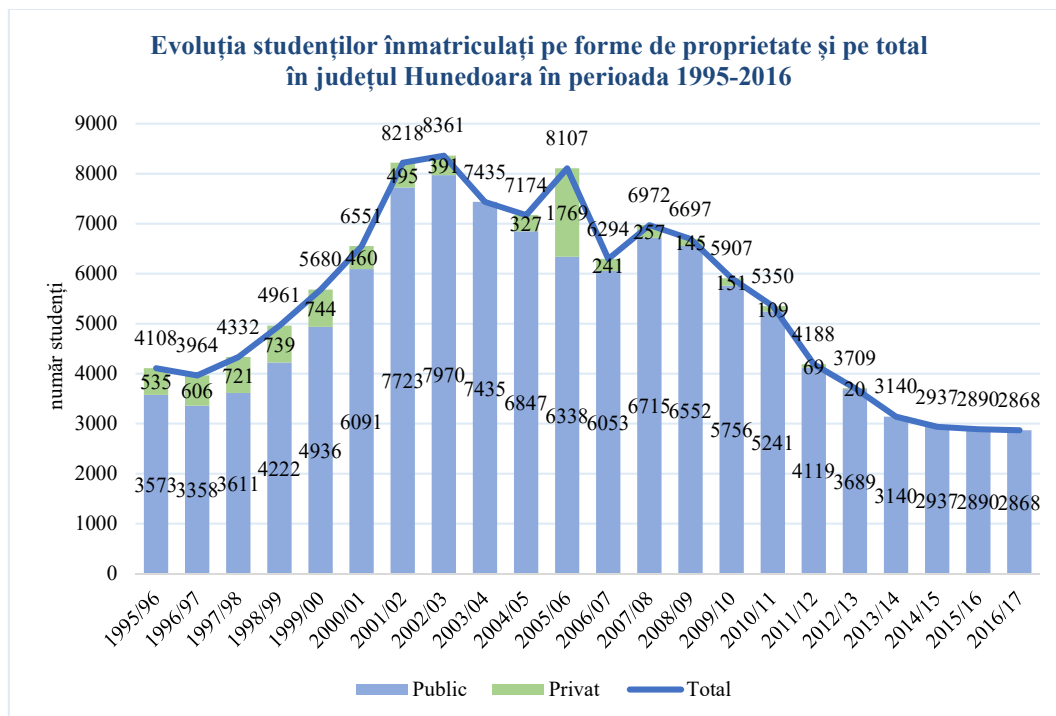
Numărul de studenți și absolvenți în județul Hunedoara, în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	969	:	:
1991/1992	:	:	:	777	:	:
1992/1993	3.793	3.793	:	868	:	:
1993/1994	3.671	3.671	:	595	:	:
1994/1995	3.606	3.606	:	778	:	:
1995/1996	4.108	3.573	535	789	:	:
1996/1997	3.964	3.358	606	789	:	:
1997/1998	4.332	3.611	721	648	:	:
1998/1999	4.961	4.222	739	615	:	:
1999/2000	5.680	4.936	744	905	:	:
2000/2001	6.551	6.091	460	884	:	:
2001/2002	8.218	7.723	495	1.106	:	:

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
2002/2003	8.361	7.970	391	1.480	:	:
2003/2004	7.435	7.435	:	1.073	:	:
2004/2005	7.174	6.847	327	1.224	:	:
2005/2006	8.107	6.338	1769	1.230	:	:
2006/2007	6.294	6.053	241	1.191	:	:
2007/2008	6.972	6.715	257	1.340	:	:
2008/2009	6.697	6.552	145	1.752	:	:
2009/2010	5.907	5.756	151	1.297	:	:
2010/2011	5.350	5.241	109	1.192	1.153	39
2011/2012	4.188	4.119	69	990	952	38
2012/2013	3.709	3.689	20	888	868	20
2013/2014	3.140	3.140	:	744	744	:
2014/2015	2.937	2.937	:	630	630	:
2015/2016	2.890	2.890	:	538	538	:
2016/2017	2.868	2.868	:	:	:	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Reprezentarea grafică a numărului evoluției studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Hunedoara, în perioada 1995-2016 este evidențiată în Figura 6.16.

Figura 6.16. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Hunedoara în perioada 1995-2016

6.2.16. Județul Iași

Potrivit HG nr. 140 din 2017 privind Aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programeelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2017-2018, în județul Iași, în anul universitar 2017-2018, își desfășurau activitatea 8 universități, din care cinci de stat și trei particulare.

Instituții de învățământ de stat	Instituții de învățământ particulare
Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” Universitatea Națională de Arte „George Enescu”	Universitatea „Petre Andrei” din Iași Universitatea „Apollonia” din Iași Fundația „Ștefan Lupașcu” – Institutul de Studii Europene din Iași

Potrivit datelor statistice, în perioada analizată, Județul Iași avut între cinci și douăsprezece universități, împărțite în mod oarecum echilibrat, în multe împrejurări universitățile private fiind mai numeroase decât cele de stat. În anul universitar 2016-2017, existau opt universități dintre care cinci de stat și trei private. Aici existau 2.818 cadre didactice dintre care 2.669 în domeniul public și 149 în domeniul privat. Acestea pregăteau 40.828 de studenți dintre care 39.563 de studenți la stat și 1.265 studenți la cele trei universități private. Activitatea deosebită o desfășoară Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” și Universitatea „Gheorghe Asachi”.

Tabelul 6.33

Numărul de instituții și personal didactic, în județul Iași, în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	5	5	:	2.135	2.135	:
1991/1992	5	5	:	2.389	2.389	:
1992/1993	6	6	:	2.526	2.526	:
1993/1994	6	6	:	2.585	2.585	:
1994/1995	6	6	:	2.887	2.887	:
1995/1996	9	5	4	3.069	2.802	267
1996/1997	10	5	5	3.296	3.064	232
1997/1998	11	5	6	3.330	3.114	216
1998/1999	11	5	6	3.482	3.205	277
1999/2000	12	5	7	3.460	3.273	187
2000/2001	12	5	7	3.646	3.376	270
2001/2002	12	5	7	3.598	3.352	246
2002/2003	12	5	7	3.625	3.359	266
2003/2004	12	5	7	3.657	3.397	260
2004/2005	12	5	7	3.529	3.277	252
2005/2006	11	5	6	3.548	3.271	277
2006/2007	10	5	5	3.394	3.085	309

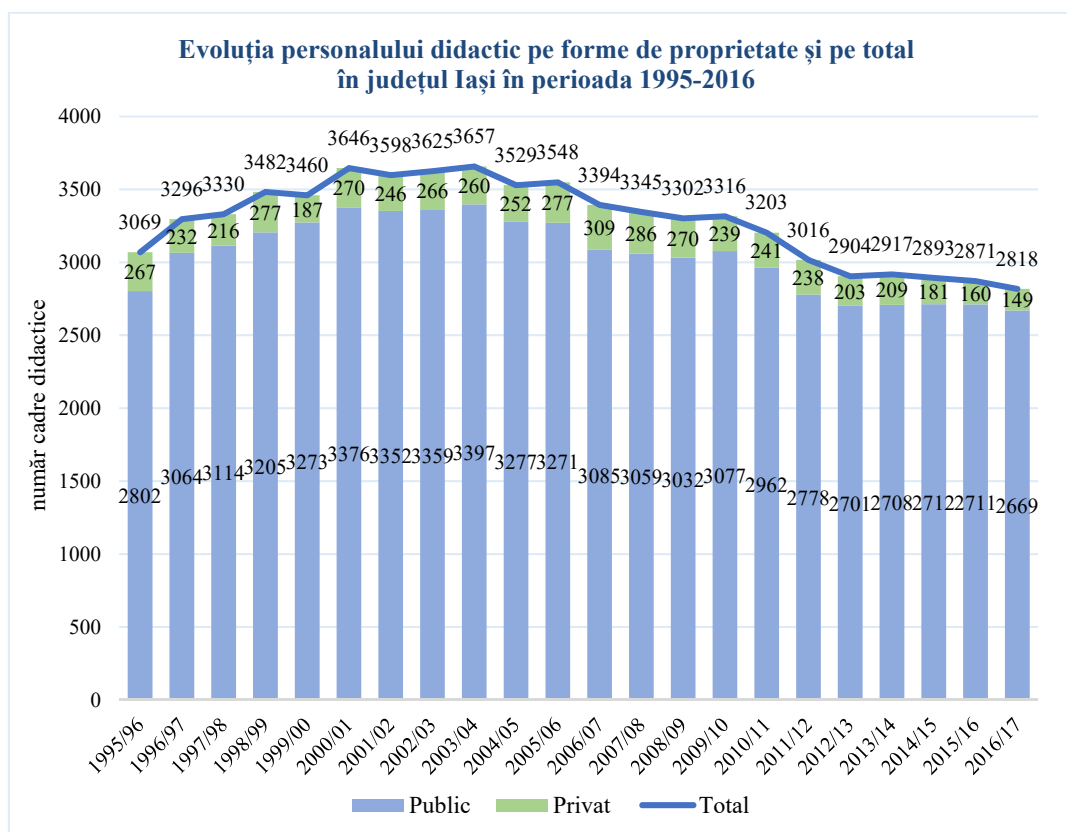

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
2007/2008	10	5	5	3.345	3.059	286
2008/2009	10	5	5	3.302	3.032	270
2009/2010	11	5	6	3.316	3.077	239
2010/2011	11	5	6	3.203	2.962	241
2011/2012	11	5	6	3.016	2.778	238
2012/2013	11	5	6	2.904	2.701	203
2013/2014	10	5	5	2.917	2.708	209
2014/2015	10	5	5	2.893	2.712	181
2015/2016	10	5	5	2.871	2.711	160
2016/2017	8	5	3	2.818	2.669	149

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În Tabelul 6.33 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice, în județul Iași, în perioada 1990-2016.

Datele referitoare la evoluția numărului personalului didactic din perioada 1995-2016, pe total și pe forme de proprietate, sunt reprezentate grafic în Figura 6.17.

Figura 6.17. Evoluția personalului didactic pe forme de proprietate și pe total în județul Iași în perioada 1995-2016

În Tabelul 6.34 sunt prezentate date cu privire la numărul studenților înmatriculați și cel al absolvenților, în perioada 1990-2016.

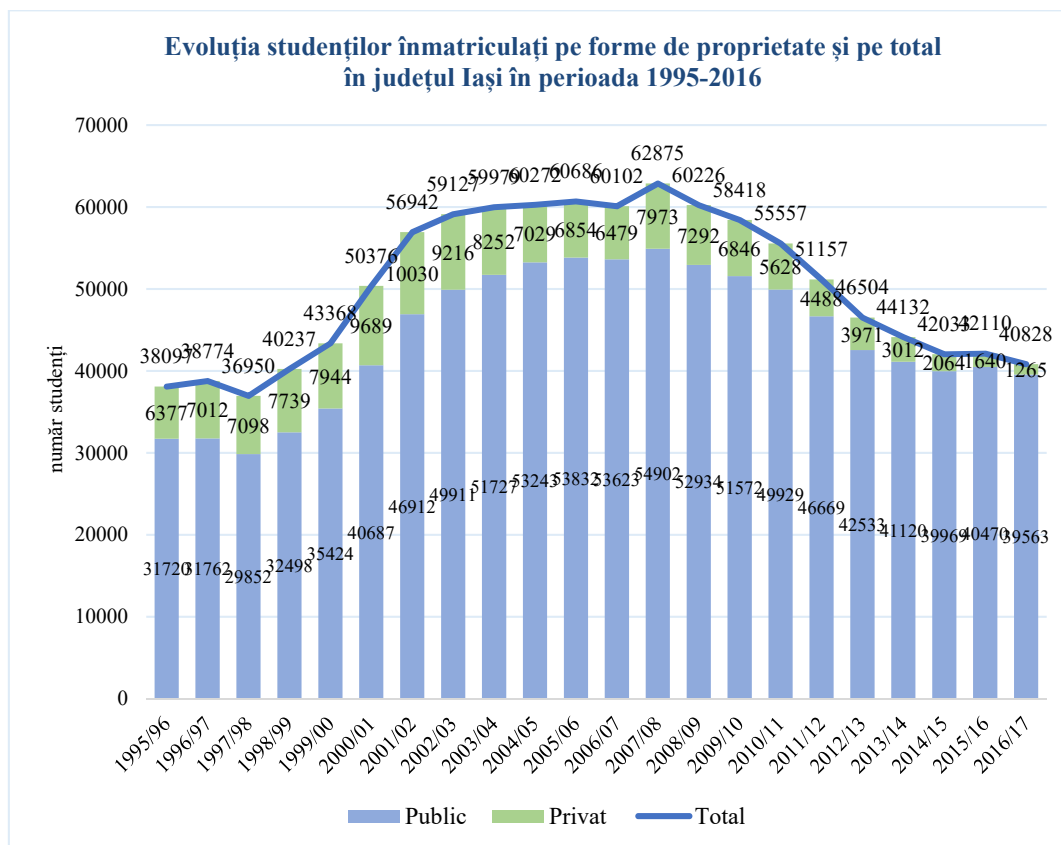
Tabelul 6.34

Numărul de studenți și absolvenți în județul Iași în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	3.716	:	:
1991/1992	:	:	:	4.143	:	:
1992/1993	32.127	32.127	:	4.403	:	:
1993/1994	33.227	33.227	:	5.241	:	:
1994/1995	33.067	33.067	:	6.710	:	:
1995/1996	38.097	31.720	6.377	6.677	:	:
1996/1997	38.774	31.762	7.012	9.256	:	:
1997/1998	36.950	29.852	7.098	6.799	:	:
1998/1999	40.237	32.498	7.739	6.868	:	:
1999/2000	43.368	35.424	7.944	6.832	:	:
2000/2001	50.376	40.687	9.689	7.132	:	:
2001/2002	56.942	46.912	10.030	8.453	:	:
2002/2003	59.127	49.911	9.216	9.974	:	:
2003/2004	59.979	51.727	8.252	10.364	:	:
2004/2005	60.272	53.243	7.029	9.821	:	:
2005/2006	60.686	53.832	6.854	10.456	:	:
2006/2007	60.102	53.623	6.479	10.772	:	:
2007/2008	62.875	54.902	7.973	17.675	:	:
2008/2009	60.226	52.934	7.292	15.197	:	:
2009/2010	58.418	51.572	6.846	11.069	:	:
2010/2011	55.557	49.929	5.628	11.689	9.926	1.763
2011/2012	51.157	46.669	4.488	11.325	10.131	1.194
2012/2013	46.504	42.533	3.971	9.594	8.378	1.216
2013/2014	44.132	41.120	3.012	8.810	7.811	999
2014/2015	42.033	39.969	2.064	8.311	7.680	631
2015/2016	42.110	40.470	1.640	7.922	7.448	474
2016/2017	40.828	39.563	1.265			

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Reprezentarea grafică a evoluției numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Iași, în perioada 1995-2016 este evidențiată în Figura 6.18.

Figura 6.18. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Iași în perioada 1995-2016

6.2.17. Județul Ilfov

În anul universitar 2017-2018, în județul Ilfov își desfășura activitatea Institutul Teologic Adventist din Cernica, Ilfov, în care în 2016-2017 erau încadrate 16 cadre didactice pentru formarea a 171 de studenți.

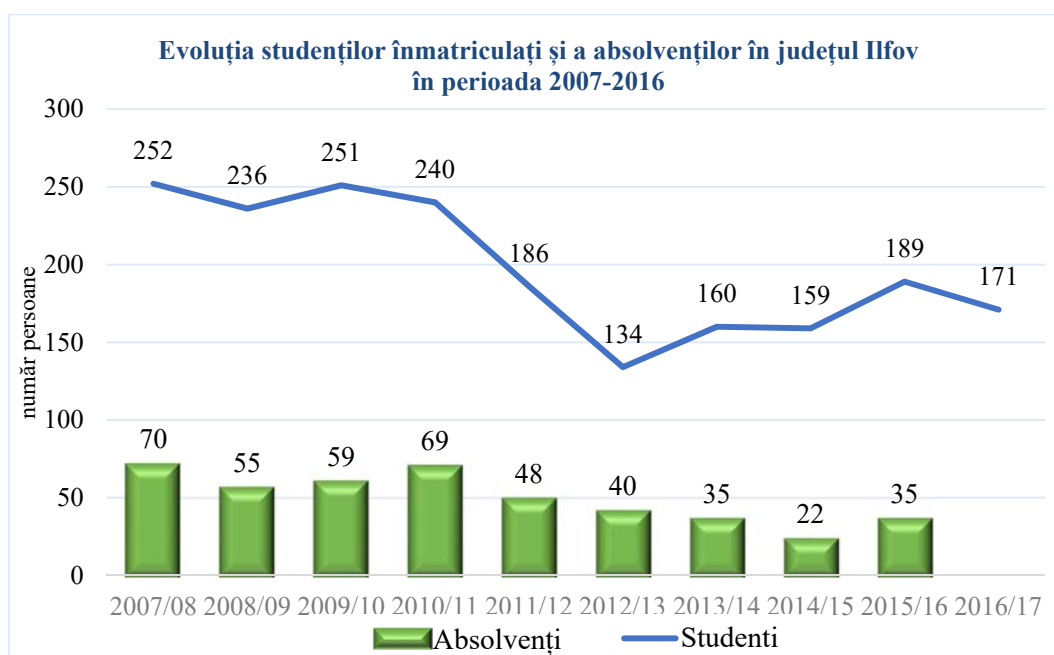
Tabelul 6.35
Numărul personalului didactic, studenți și absolvenți în județul Ilfov în perioada 2007-2016

Anul universitar	Personal didactic	Număr de studenți	Număr de absolvenți	Raport studenți/ personal didactic
2007/2008	20	252	70	13
2008/2009	20	236	55	12
2009/2010	19	251	59	13
2010/2011	20	240	69	12
2011/2012	16	186	48	12
2012/2013	17	134	40	8
2013/2014	20	160	35	8

Anul universitar	Personal didactic	Număr de studenți	Număr de absolvenți	Raport studenți/ personal didactic
2014/2015	20	159	22	8
2015/2016	17	189	35	11
2016/2017	16	171		11

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În Tabelul 6.35 sunt prezentate date cu privire la numărul cadrelor didactice, al studenților înmatriculați și al absolvenților, în județul Ilfov, în perioada 2007-2016, iar în Figura 6.19 este evidențiată evoluția ultimelor două categorii precizate.

Figura 6.19. Evoluția numărului studenților înmatriculați și a absolvenților în județul Ilfov în perioada 2007-2016

6.2.18. Județul Maramureș

În anul universitar 2017-2018, în județul Maramureș își desfășurau activitatea Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca (de stat) și Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad (particulară) în localitatea Baia Mare. În localitatea Sighetul Marmației, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca are programe de studii.

Din punct de vedere statistic, în județul Maramureș au funcționat una până la trei universități care treptat și-au redus activitatea, fiind încă neclară situația în anul universitar 2016-2017, când la două universități, una de stat și una privată, existau 168 de cadre didactice care pregăteau 3.751 de studenți dintre care 3.493 la stat, iar 258 de studenți erau în lichidare.

Tabelul 6.36

Numărul de instituții și personal didactic în județul Maramureș, în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	1	1	:	85	85	:
1991/1992	2	2	:	108	108	:
1992/1993	2	2	:	140	140	:
1993/1994	2	2	:	152	152	:
1994/1995	2	2	:	177	177	:
1995/1996	3	2	1	177	177	:
1996/1997	3	2	1	178	178	:
1997/1998	3	2	1	189	182	7
1998/1999	3	2	1	217	195	22
1999/2000	4	2	2	225	202	23
2000/2001	3	2	1	283	199	84
2001/2002	3	2	1	266	196	70
2002/2003	2	1	1	288	218	70
2003/2004	1	1	:	216	216	:
2004/2005	1	1	:	213	213	:
2005/2006	2	1	1	204	204	:
2006/2007	2	1	1	195	195	:
2007/2008	2	1	1	213	197	16
2008/2009	2	1	1	215	215	:
2009/2010	2	1	1	219	219	:
2010/2011	2	1	1	210	210	:
2011/2012	1	1	:	211	211	:
2012/2013	1	:	1	:	:	:
2013/2014	:	:	:	206	206	:
2014/2015	:	:	:	184	184	:
2015/2016	:	:	:	170	170	:
2016/2017	:	:	:	168	168	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În tabelele 6.36 și 6.37 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice (Tabelul 6.36), respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenții (Tabelul 6.37), în județul Maramureș, în perioada 1990-2016.

Tabelul 6.37

Numărul de studenți și absolvenți în județul Maramureș în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	148	:	:
1991/1992	:	:	:	210	:	:
1992/1993	1.732	1.732	:	187	:	:
1993/1994	2.033	2.033	:	193	:	:
1994/1995	2.271	2.271	:	411	:	:
1995/1996	2.040	1.769	271	402	:	:

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1996/1997	2.326	1.856	470	513	:	:
1997/1998	3.147	2.056	1.091	392	:	:
1998/1999	4.102	2.599	1.503	417	:	:
1999/2000	4.610	3.196	1.414	633	:	:
2000/2001	4.866	3.657	1.209	840	:	:
2001/2002	5.480	4.113	1.367	1.067	:	:
2002/2003	5.183	4.114	1.069	1.156	:	:
2003/2004	5.573	4.432	1.141	1.023	:	:
2004/2005	5.780	4.889	891	1.043	:	:
2005/2006	6.551	4.994	1.557	1.268	:	:
2006/2007	6.695	5.147	1.548	1.384	:	:
2007/2008	6.901	5.338	1.563	2.217	:	:
2008/2009	6.282	5.130	1.152	2.078	:	:
2009/2010	5.883	4.909	974	1.366	:	:
2010/2011	5.728	4.721	1.007	1.232	961	271
2011/2012	5.380	4.377	1.003	1.496	1153	343
2012/2013	5.071	4.220	851	1.016	949	67
2013/2014	4.063	3.800	263	843	785	58
2014/2015	3.788	3.546	242	817	754	63
2015/2016	3.750	3.546	204	824	788	36
2016/2017	3.751	3.493	258	:	:	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

6.2.19. Județul Mureș

Potrivit HG nr. 140 din 2017 privind Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/programele de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2017-2018, în județul Mureș, în anul universitar 2017-2018, își desfășurau activitatea șase universități, din care patru de stat și două particulare.

Instituții de învățământ de stat	Instituții de învățământ particulare
Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca ⁹ Universitatea „Petru Maior” din Târgu Mureș Universitatea de Medicină și Farmacie Universitatea de Arte din Târgu Mureș	Universitatea „Sapientia” din Cluj-Napoca** ¹⁰ Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș

Potrivit datelor statistice la începutul perioadei analizată în județ au existat trei universități, iar din anul 2005-2006, numărul acestora a crescut la patru prin înființarea unei universități private. În anul universitar 2016-2017 existau cele patru universități la care lucrau 694 de cadre didactice, dintre care 646 în domeniul public și 48 în domeniul

⁹ Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației.

¹⁰ Facultatea de Științe Tehnice și Umaniste din Târgu Mureș.

privat. De asemenea, numărul total de 9720 de studenți este format dintr-un număr de 8075 de studenți la învățământul de stat și 1645 la învățământul privat.

Tabelul 6.38

Numărul de instituții și personal didactic în județul Mureș în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	3	3	:	220	220	:
1991/1992	3	3	:	298	298	:
1992/1993	3	3	:	334	334	:
1993/1994	3	3	:	374	374	:
1994/1995	3	3	:	450	450	:
1995/1996	3	3	:	448	448	:
1996/1997	3	3	:	471	471	:
1997/1998	3	3	:	490	486	4
1998/1999	3	3	:	537	518	19
1999/2000	3	3	:	565	453	112
2000/2001	3	3	:	600	488	112
2001/2002	3	3	:	552	487	65
2002/2003	3	3	:	624	534	90
2003/2004	3	3	:	599	543	56
2004/2005	3	3	:	623	566	57
2005/2006	4	3	1	634	584	50
2006/2007	4	3	1	657	598	59
2007/2008	4	3	1	659	601	58
2008/2009	4	3	1	685	624	61
2009/2010	4	3	1	784	725	59
2010/2011	4	3	1	735	678	57
2011/2012	4	3	1	686	622	64
2012/2013	4	3	1	672	608	64
2013/2014	4	3	1	716	657	59
2014/2015	4	3	1	751	687	64
2015/2016	4	3	1	729	681	48
2016/2017	4	3	1	694	646	48

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În tabelele 6.38 și 6.39 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice (Tabelul 6.38), respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenții (Tabelul 6.39), în județul Mureș, în perioada 1990-2016.

Tabelul 6.39

Numărul de studenți și absolvenți în județul Mureș în perioada 1990-2016

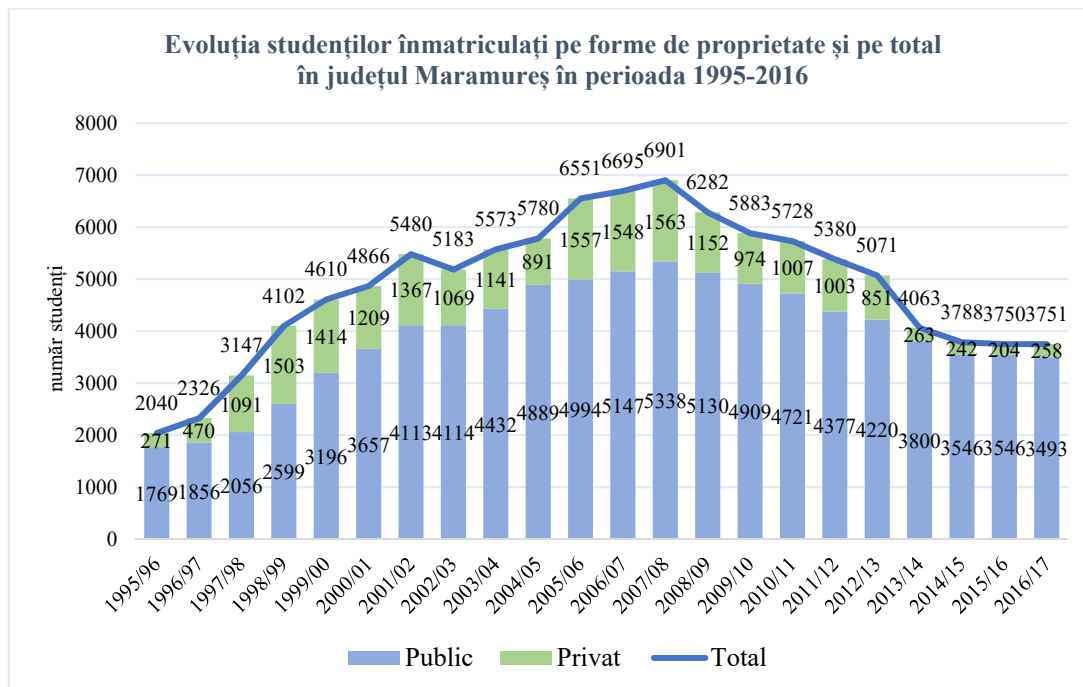
Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	253	:	:
1991/1992	:	:	:	257	:	:
1992/1993	2.497	2.497	:	264	:	:

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1993/1994	2.981	2.981	:	294	:	:
1994/1995	3.108	3.108	:	488	:	:
1995/1996	3.177	3.177	:	713	:	:
1996/1997	5.010	3.326	1.684	973	:	:
1997/1998	5.303	3.463	1.840	832	:	:
1998/1999	6.289	3.867	2.422	1.005	:	:
1999/2000	6.735	4.254	2.481	1.002	:	:
2000/2001	8.378	5.997	2.381	1.071	:	:
2001/2002	9.465	7.025	2.440	1.345	:	:
2002/2003	9.632	7.481	2.151	1.760	:	:
2003/2004	11.016	8.155	2.861	1.760	:	:
2004/2005	11.562	8.695	2.867	2.049	:	:
2005/2006	11.717	8.571	3.146	2.145	:	:
2006/2007	11.365	8.687	2.678	2.185	:	:
2007/2008	11.795	9.090	2.705	3.306	:	:
2008/2009	11.456	8.824	2.632	2.497	:	:
2009/2010	11.682	8.906	2.776	2.175	:	:
2010/2011	11.718	9.010	2.708	2.499	1.832	667
2011/2012	10.993	8.581	2.412	1.968	1.514	454
2012/2013	10.494	8.252	2.242	2.117	1.601	516
2013/2014	10.215	8.246	1.969	2.098	1.598	500
2014/2015	9.870	8.095	1.775	1.896	1.528	368
2015/2016	9.867	8.164	1.703	1.899	1.563	336
2016/2017	9.720	8.075	1.645	:	:	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Reprezentarea grafică a evoluției numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Maramureș, în perioada 1995-2016 este evidențiată în Figura 6.20.

Figura 6.20. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Maramureș în perioada 1995-2016

6.2.20. Județul Neamț

În anul universitar 2017-2018, în județul Neamț își desfășura activitatea Institutul Teologic Romano-Catolic Franciscan din Roman, iar în localitatea Piatra Neamț Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și Academia de Studii Economice din București au centre teritoriale ID.

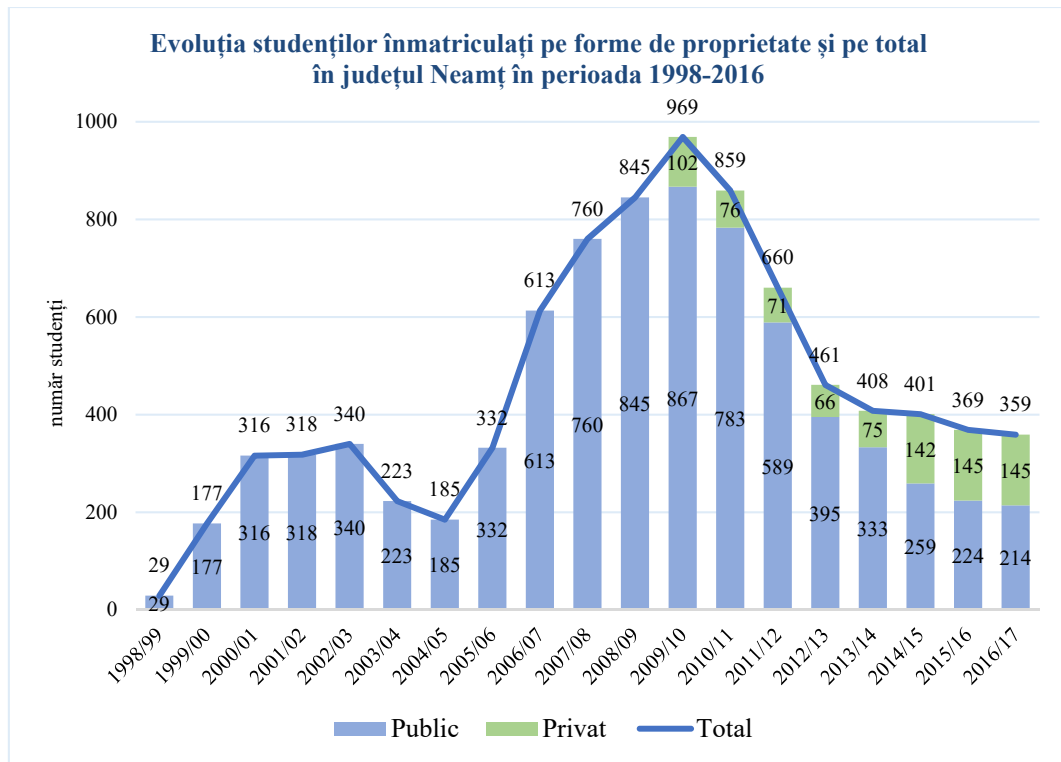
Tabelul 6.40
Numărul de personal didactic, studenți și absolvenți în județul Neamț în perioada 1998-2016

Anul universitar	Personal didactic			Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1998/1999	:	:	:	29	29	:	:	:	:
1999/2000	:	:	:	177	177	:	:	:	:
2000/2001	:	:	:	316	316	:	28	28	:
2001/2002	:	:	:	318	318	:	96	96	:
2002/2003	:	:	:	340	340	:	118	118	:
2003/2004	:	:	:	223	223	:	81	81	:
2004/2005	:	:	:	185	185	:	37	37	:
2005/2006	:	:	:	332	332	:	181	181	:
2006/2007	:	:	:	613	613	:	153	153	:
2007/2008	:	:	:	760	760	:	221	221	:
2008/2009	:	:	:	845	845	:	229	229	:

Anul universitar	Personal didactic			Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
2009/2010	17	:	17	969	867	102	156	156	:
2010/2011	19	:	19	859	783	76	195	195	20
2011/2012	20	:	20	660	589	71	157	122	35
2012/2013	14	:	14	461	395	66	108	73	35
2013/2014	14	:	14	408	333	75	55	55	:
2014/2015	9	:	9	401	259	142	105	65	40
2015/2016	9	:	9	369	224	145	72	42	30
2016/2017	9	:	9	359	214	145			

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În Tabelul 6.40 sunt prezentate date referitoare la numărul cadrelor didactice, al studenților înmatriculați și al absolvenților, în județul Neamț, în perioada 1998-2016, evoluția numărului studenților, pe forme de proprietate și pe total, fiind reprezentată grafic în Figura 6.21.

Figura 6.21. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Neamț în perioada 1998-2016

6.2.21. Județul Prahova

În anul universitar 2017-2018 în județul Prahova își desfășura activitatea Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești.

Județul Prahova a avut între una și trei universități de stat și una până la două universități private. Cu timpul, universitățile private care erau filiale ale unor universități din București (la Breaza, la Bușteni și la Predeal) care între timp s-au închis și nu își mai desfășoară activitatea din 2004-2005, rămânând doar Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești. La această universitate lucrează 274 de cadre didactice care asigură pregătirea la 5.580 de studenți.

Tabelul 6.41

Numărul de instituții și personal didactic, în județul Prahova în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	1	1	:	235	235	:
1991/1992	1	1	:	244	244	:
1992/1993	1	1	:	247	247	:
1993/1994	1	1	:	253	253	:
1994/1995	1	1	:	263	263	:
1995/1996	3	1	2	270	270	:
1996/1997	2	1	1	350	273	77
1997/1998	2	1	1	271	271	:
1998/1999	2	1	1	282	282	:
1999/2000	2	1	1	299	299	:
2000/2001	2	1	1	320	320	:
2001/2002	2	1	1	340	340	:
2002/2003	2	1	1	368	368	:
2003/2004	2	1	1	374	374	:
2004/2005	1	1	:	376	376	:
2005/2006	1	1	:	364	364	:
2006/2007	1	1	:	367	367	:
2007/2008	1	1	:	364	364	:
2008/2009	1	1	:	358	358	:
2009/2010	1	1	:	366	366	:
2010/2011	1	1	:	351	351	:
2011/2012	1	1	:	325	325	:
2012/2013	1	1	:	318	318	:
2013/2014	1	1	:	303	303	:
2014/2015	1	1	:	298	298	:
2015/2016	1	1	:	281	281	:
2016/2017	1	1	:	274	274	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În tabelele 6.41 și 6.42 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice (Tabelul 6.41), respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenții (Tabelul 6.42), în județul Prahova, în perioada 1990-2016.

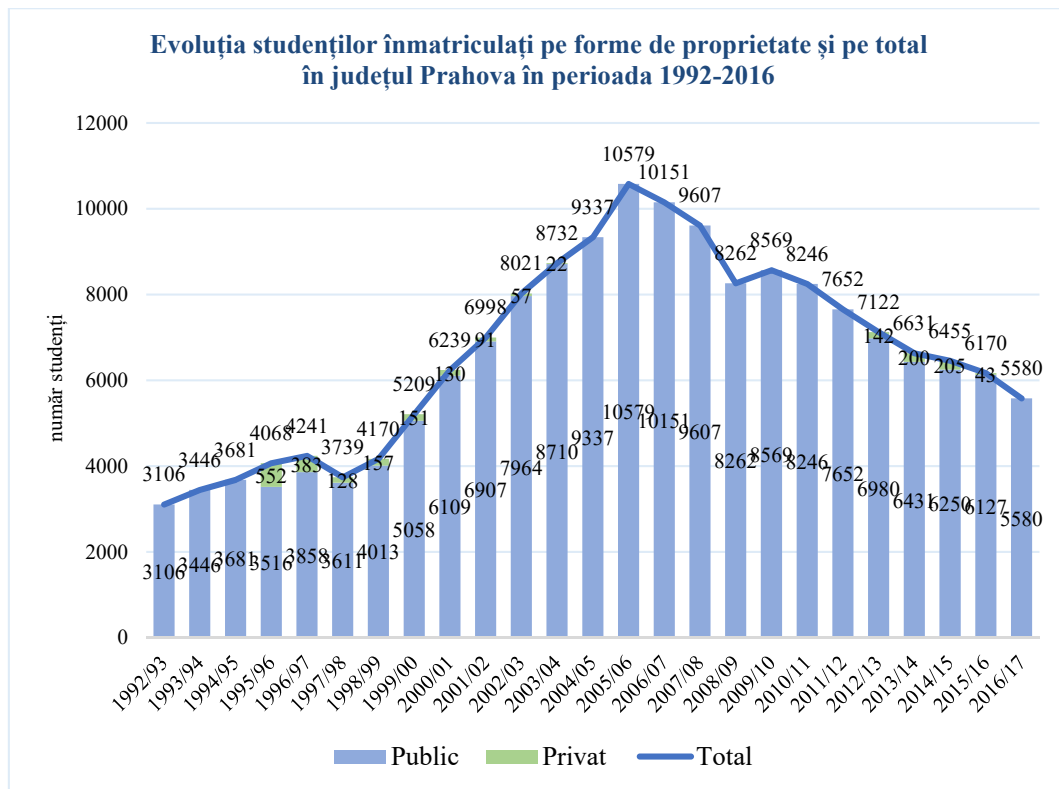

Figura 6.22. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Prahova în perioada 1992-2016

Numărul maxim de studenți înmatriculați a fost înregistrat în anul universitar 2005-2006, și anume 10.579 studenți, toți aparținând învățământului superior public.

Tabelul 6.42

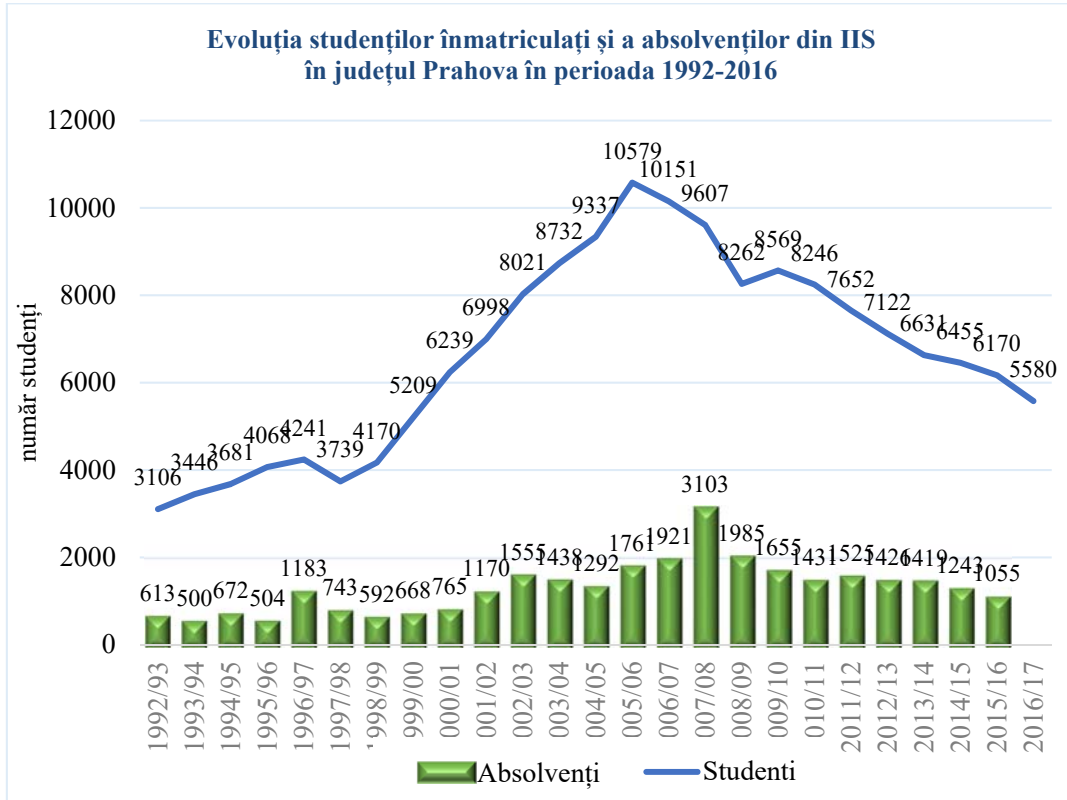
Numărul de studenți și absolvenți în județul Prahova în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	809	:	:
1991/1992	:	:	:	669	:	:
1992/1993	3.106	3.106	:	613	:	:
1993/1994	3.446	3.446	:	500	:	:
1994/1995	3.681	3.681	:	672	:	:
1995/1996	4.068	3.516	552	504	:	:
1996/1997	4.241	3.858	383	1.183	:	:
1997/1998	3.739	3.611	128	743	:	:

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1998/1999	4.170	4.013	157	592	:	:
1999/2000	5.209	5.058	151	668	:	:
2000/2001	6.239	6.109	130	765	:	:
2001/2002	6.998	6.907	91	1.170	:	:
2002/2003	8.021	7.964	57	1.555	:	:
2003/2004	8.732	8.710	22	1.438	:	:
2004/2005	9.337	9.337	:	1.292	:	:
2005/2006	10.579	10.579	:	1.761	:	:
2006/2007	10.151	10.151	:	1.921	:	:
2007/2008	9.607	9.607	:	3.103	:	:
2008/2009	8.262	8.262	:	1.985	:	:
2009/2010	8.569	8.569	:	1.655	:	:
2010/2011	8.246	8.246	:	1.431	1.431	:
2011/2012	7.652	7.652	:	1.525	1.525	:
2012/2013	7.122	6.980	142	1.426	1.370	56
2013/2014	6.631	6.431	200	1.419	1.358	61
2014/2015	6.455	6.250	205	1.243	1.243	:
2015/2016	6.170	6.127	43	1.055	1.012	43
2016/2017	5.580	5.580	:			

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Cu privire la evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în Prahova, în perioada 1992-2016, am efectuat prezentarea grafică în Figura 6.23.

Figura 6.23. Evoluția numărului studenților înmatriculați și a absolvenților în județul Prahova în perioada 1995-2016

6.2.22. Județul Satu-Mare

Potrivit HG nr. 140 din 2017 privind Aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programeelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2017-2018, în județul Satu-Mare în anul universitar 2017-2018, își desfășurau activitatea trei universități, din care două de stat - Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca¹¹, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca¹² și una particulară - Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad¹³.

A avut o universitate de stat înființată în anul universitar 2009-2010, care își continuă activitatea și în prezent. A mai existat o universitate particulară, care nu era de sine stătătoare și era înregistrată pe lângă o universitate din București. În anul 2016-2017 la această universitate existau 15 cadre didactice care pregăteau 1.122 de studenți. Datele referitoare la numărul studenților și absolvenților, în județul Satu Mare în perioada 1990-2016, sunt prezentate în Tabelul 6.43.

¹¹ Facultatea de Automatică și Calculatoare și Facultatea de Construcții de Mașini.

¹² Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării.

¹³ Facultatea de Științe Economice, Informatică și Inginerie.

Tabelul 6.43

Numărul de studenți și absolvenți în județul Satu Mare în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1992/1993	133	133	:			
1993/1994	133	133	:			
1994/1995	246	246	:	:		
1995/1996	:	:	:	22		
1996/1997	:	:	:	22		
1997/1998	:	:	:	50		
1998/1999	79	79	:	13		
1999/2000	305	305	:	31		
2000/2001	801	488	313	190		
2001/2002	856	534	322	224		
2002/2003	831	418	413	220		
2003/2004	714	300	414	114		
2004/2005	561	290	271	100		
2005/2006	762	441	321	182		
2006/2007	788	500	288	116		
2007/2008	1084	798	286	284		
2008/2009	1348	883	465	633		
2009/2010	1939	749	1190	468		
2010/2011	1776	770	1006	545	215	330
2011/2012	1489	637	852	434	119	315
2012/2013	1380	572	808	345	102	243
2013/2014	1284	613	671	334	97	237
2014/2015	1235	594	641	262	115	147
2015/2016	1265	612	653	155	100	55
2016/2017	1122	560	562			

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Reprezentarea grafică a evoluției numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Satu Mare, în perioada 1998-2016 este evidențiată în Figura 6.24.

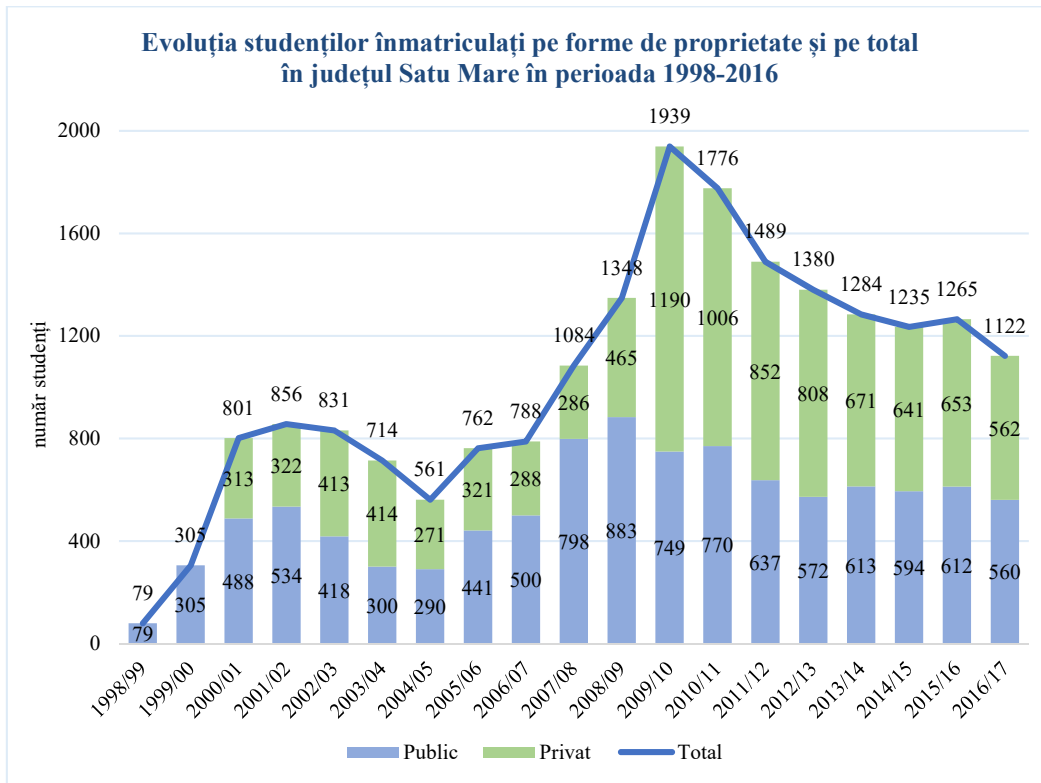

Figura 6.24. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Satu Mare în perioada 1998-2016

6.2.23. Județul Sibiu

Potrivit HG nr. 140 din 2017 privind Aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programele de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2017-2018, în județul Sibiu, în anul universitar 2017-2018, își desfășurau activitatea patru universități, din care trei de stat: Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu, Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București¹⁴ și una particulară - Universitatea „Româno-Germană” din Sibiu.

În Tabelul 6.44 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice, în județul Sibiu, în perioada 1990-2016. În perioada analizată, din punct de vedere al dinamicii, în județul Sibiu au funcționat la început o universitate, apoi două, iar din 1989-1990 a crescut la trei numărul universităților de stat și încă una privată. Treptat, s-a schimbat structura la două universități de stat și două private. În anul universitar 2016-2017, la cele patru universități erau încadrate 714 cadre didactice dintre care 681 la universitățile de stat și 33 la cele private.

¹⁴ Facultatea de Arhitectură și Facultatea de Urbanism.

Tabelul 6.44

Numărul de instituții și personal didactic în județul Sibiu în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	1	1	:	265	265	:
1991/1992	2	2	:	432	432	:
1992/1993	3	3	:	575	575	:
1993/1994	3	3	:	687	687	:
1994/1995	3	3	:	514	514	:
1995/1996	3	3	:	522	515	7
1996/1997	3	3	:	552	544	8
1997/1998	3	3	:	537	529	8
1998/1999	4	3	1	548	535	13
1999/2000	4	3	1	614	597	17
2000/2001	4	3	1	705	681	24
2001/2002	4	3	1	723	701	22
2002/2003	4	3	1	750	710	40
2003/2004	4	3	1	801	750	51
2004/2005	4	3	1	824	781	43
2005/2006	4	3	1	806	765	41
2006/2007	4	2	2	785	736	49
2007/2008	4	2	2	801	739	62
2008/2009	4	2	2	853	736	117
2009/2010	4	2	2	883	755	128
2010/2011	4	2	2	848	739	109
2011/2012	4	2	2	837	761	76
2012/2013	4	2	2	826	753	73
2013/2014	4	2	2	854	763	91
2014/2015	4	2	2	829	739	90
2015/2016	4	2	2	751	681	70
2016/2017	4	2	2	714	681	33

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Evoluția personalului didactic în județul Sibiu, în perioada 1995-2016 este reprezentată grafic în Figura 6.25.

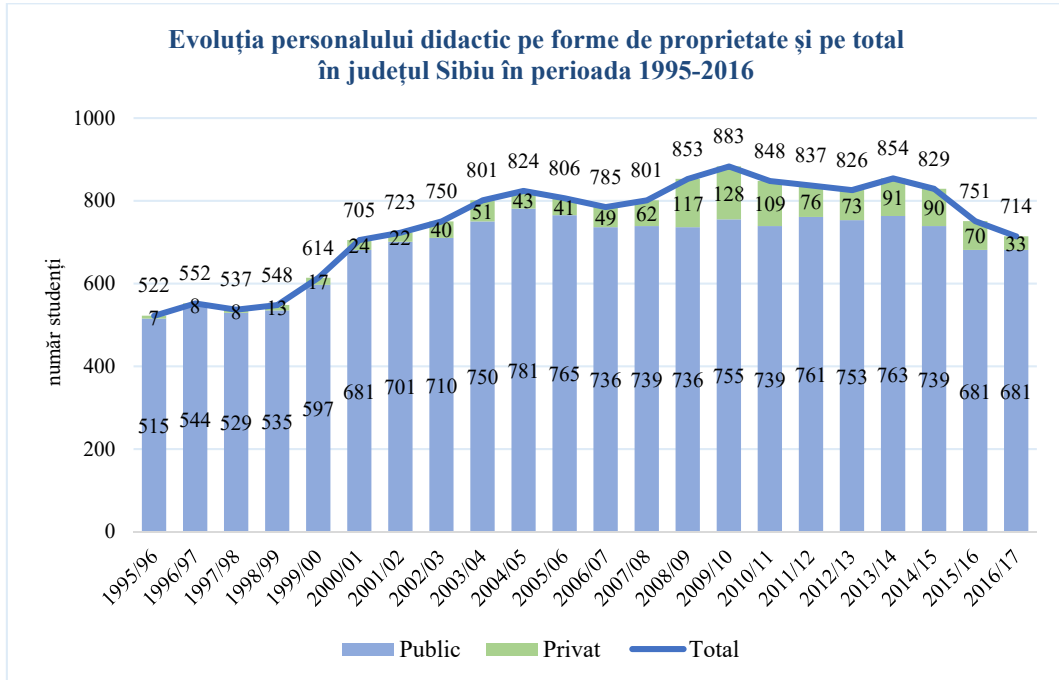

Figura 6.25. Evoluția personalului didactic în județul Sibiu în perioada 1995-2016

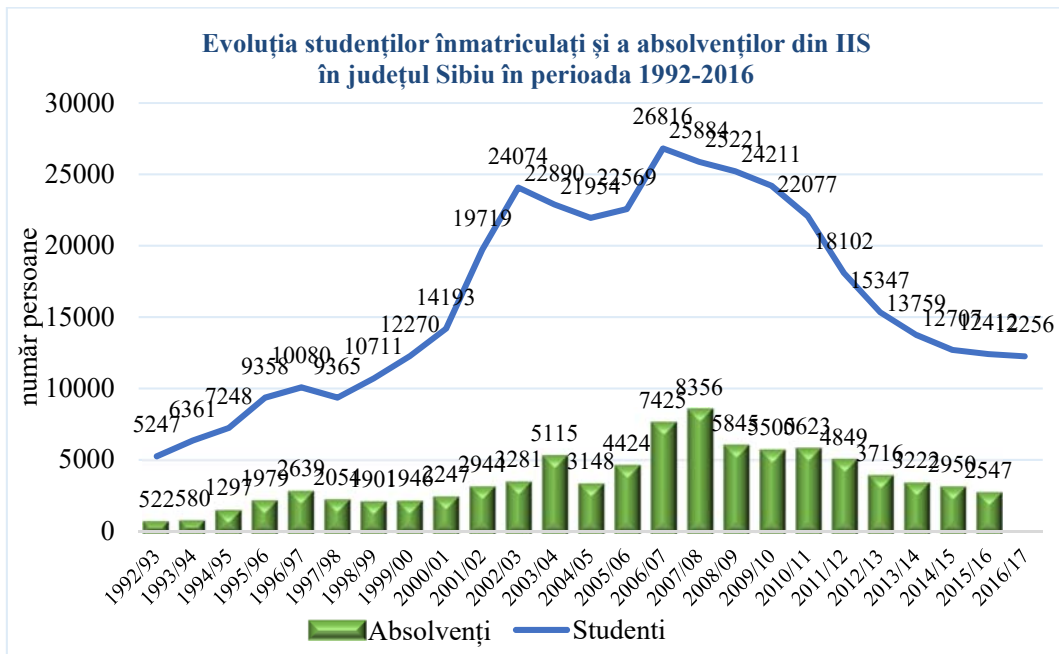

Figura 6.26. Evoluția numărului studenților înmatriculați și a absolvenților în județul Sibiu în perioada 1992-2016

În Tabelul 6.45 sunt prezentate date cu privire la numărul de studenți înmatriculați și absolvenții, în județul Sibiu, în perioada 1990-2016. Din totalul celor 12.256 de studenți, 11.744 erau înscriși la universitățile de stat și doar 512 la cele două universități private.

Tabelul 6.45
Numărul de studenți și absolvenți în județul Sibiu în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	213	:	:
1991/1992	:	:	:	632	:	:
1992/1993	5.247	5.247	:	522	:	:
1993/1994	6.361	6.361	:	580	:	:
1994/1995	7.248	7.248	:	1.297	:	:
1995/1996	9.358	8.042	1.316	1.979	:	:
1996/1997	10.080	8.850	1.230	2.639	:	:
1997/1998	9.365	8.080	1.285	2.054	:	:
1998/1999	10.711	9.112	1.599	1.901	:	:
1999/2000	12.270	10.308	1.962	1.946	:	:
2000/2001	14.193	12.187	2.006	2.247	:	:
2001/2002	19.719	17.730	1.989	2.944	:	:
2002/2003	24.074	22.444	1.630	3.281	:	:
2003/2004	22.890	21.218	1.672	5.115	:	:
2004/2005	21.954	20.293	1.661	3.148	:	:
2005/2006	22.569	20.775	1.794	4.424	:	:
2006/2007	26.816	23.963	2.853	7.425	:	:
2007/2008	25.884	22.337	3.547	8.356	:	:
2008/2009	25.221	20.790	4.431	5.845	:	:
2009/2010	24.211	19.448	4.763	5.500	:	:
2010/2011	22.077	18.037	4.040	5.623	4.155	1.468
2011/2012	18.102	15.297	2.805	4.849	3.850	999
2012/2013	15.347	13.333	2.014	3.716	3.098	618
2013/2014	13.759	12.194	1.565	3.222	2.620	602
2014/2015	12.707	11.550	1.157	2.950	2.323	627
2015/2016	12.412	11.730	682	2.547	2.288	259
2016/2017	12.256	11.744	512	:	:	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Reprezentarea grafică a evoluției numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Sibiu, în perioada 1995-2016 este evidențiată în Figura 6.27.

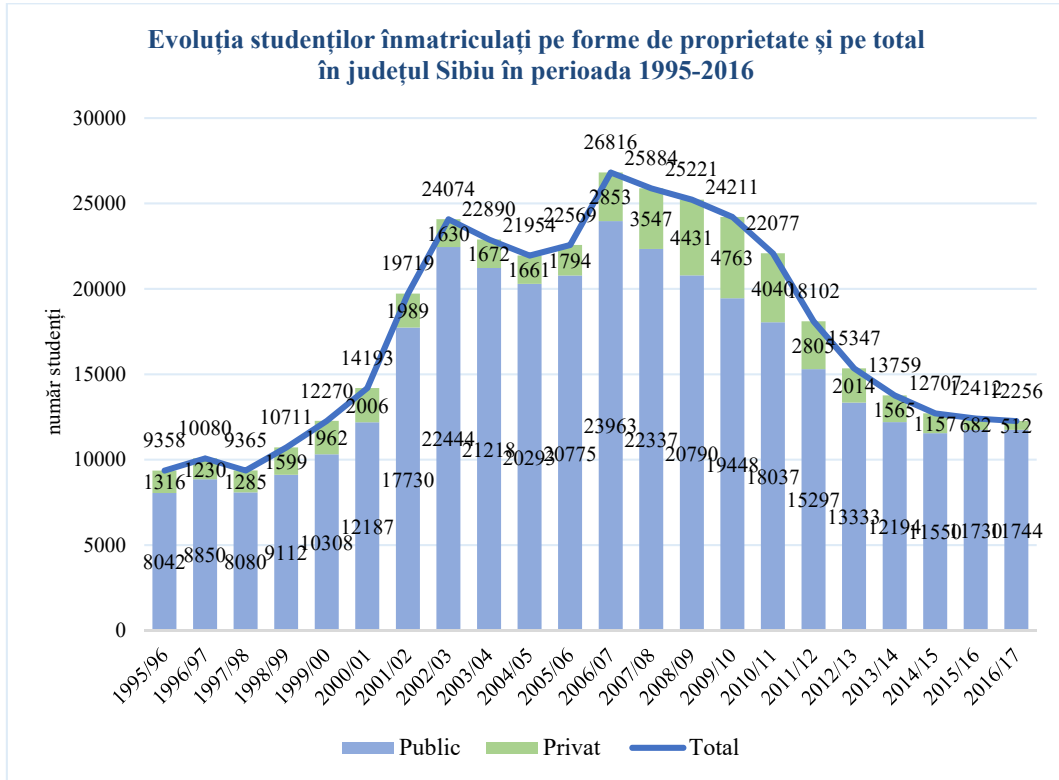

Figura 6.27. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Sibiu în perioada 1995-2016

6.2.24. Județul Suceava

În Suceava a funcționat dintotdeauna o singură universitate, Ștefan cel Mare, universitate de stat. La această universitate, în anul universitar 2016-2017 erau încadrate 317 cadre didactice care asigurau pregătirea la 5.862 de studenți.

Tabelul 6.46 reflectă situația centralizatoare a indicatorilor analizați (numărul instituțiilor de învățământ superior, cadrelor didactice, studenților înmatriculați și al absolvenților), la nivelul județului Suceava, în perioada 1990-2016.

Tabelul 6.46

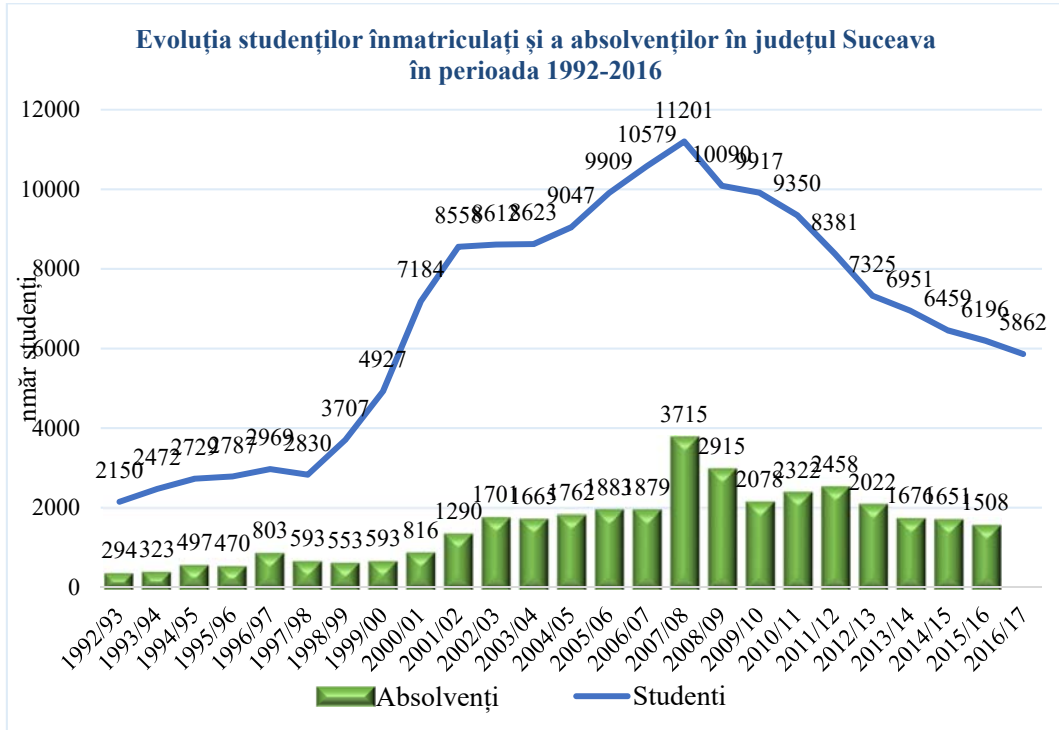
Numărul de instituții și personal didactic, în județul Suceava, în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții	Personal didactic	Număr de studenți	Număr de absolvenți	Raport studenți/personal didactic
1990/1991	1	100		158	
1991/1992	1	128		254	
1992/1993	1	148	2150	294	15
1993/1994	1	158	2472	323	16
1994/1995	1	177	2729	497	15

Anul universitar	Număr de instituții	Personal didactic	Număr de studenți	Număr de absolvenți	Raport studenți/personal didactic
1995/1996	1	185	2787	470	15
1996/1997	1	208	2969	803	14
1997/1998	1	212	2830	593	13
1998/1999	1	226	3707	553	16
1999/2000	1	243	4927	593	20
2000/2001	1	260	7184	816	28
2001/2002	1	282	8558	1290	30
2002/2003	1	295	8612	1701	29
2003/2004	1	319	8623	1665	27
2004/2005	1	333	9047	1762	27
2005/2006	1	318	9909	1883	31
2006/2007	1	324	10579	1879	33
2007/2008	1	327	11201	3715	34
2008/2009	1	355	10090	2915	28
2009/2010	1	364	9917	2078	27
2010/2011	1	342	9350	2322	27
2011/2012	1	338	8381	2458	25
2012/2013	1	348	7325	2022	21
2013/2014	1	349	6951	1676	20
2014/2015	1	338	6459	1651	19
2015/2016	1	340	6196	1508	18
2016/2017	1	317	5862		

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Suceava, în perioada 1992-2016 este prezentată grafic în Figura 6.28.

Figura 6.28. Evoluția numărului studenților înmatriculați și a absolvenților în județul Suceava în perioada 1992-2016

6.2.25. Județul Timiș

Potrivit HG nr. 140 din 2017 privind Aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2017-2018, în județul Timiș în anul universitar 2017-2018 figurau nouă universități, din care patru de stat și cinci particulare.

Instituții de învățământ de stat	
1.	Universitatea Politehnică Timișoara
2.	Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara
3.	Universitatea de Vest din Timișoara
4.	Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara
Instituții de învățământ particulare	
5.	Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” din București
6.	Universitatea „Bogdan Vodă” din Cluj-Napoca
7.	Universitatea „Tibiscus” din Timișoara
8.	Fundația pentru Cultură și Învățământ „Ioan Slavici” – Universitatea „Ioan Slavici” din Timișoara
9.	Universitatea Europeană „Drăgan” din Lugoj

În tabelele 6.47 și 6.48 sunt prezentate date privind numărul de instituții de învățământ superior și cadre didactice, respectiv numărul de studenți înmatriculați și absolvenții, în județul Timiș, în perioada 1990-2016.

Județul Timiș este destul de bine reprezentat din punct de vedere al instituțiilor de învățământ superior, astfel că în anul cel mai important pentru acest municipiu și județ existau zece universități, patru de stat și șase particulare la care existau 2.871 de cadre didactice, din care 2.622 de cadre didactice la învățământul de stat și 249 la învățământul privat (Tabelul 6.47). Numărul de studenți era de 44.529, dintre care 38.796 la învățământul public și doar 5.733 la învățământul privat. În anul considerat, 7.859 de studenți au absolvit cursurile (Tabelul 6.48).

Tabelul 6.47

Numărul de instituții și personal didactic în județul Timiș în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	4	4	:	1.537	1.537	:
1991/1992	4	4	:	1.804	1.804	:
1992/1993	4	4	:	1.949	1.949	:
1993/1994	4	4	:	2.279	2.279	:
1994/1995	4	4	:	2.638	2.638	:
1995/1996	8	4	4	2.197	1.967	230
1996/1997	8	4	4	2.701	2.411	290
1997/1998	8	4	4	2.734	2.332	402
1998/1999	8	4	4	2.657	2.487	170
1999/2000	8	4	4	2.752	2.533	219
2000/2001	9	4	5	2.746	2.500	246
2001/2002	9	4	5	2.723	2.463	260
2002/2003	9	4	5	2.760	2.486	274
2003/2004	9	4	5	2.754	2.549	205
2004/2005	10	4	6	2.871	2.622	249
2005/2006	9	4	5	2.898	2.661	237
2006/2007	9	4	5	2.870	2.645	225
2007/2008	9	4	5	3.058	2.857	201
2008/2009	9	4	5	3.098	2.909	189
2009/2010	9	4	5	2.336	2.161	175
2010/2011	9	4	5	2.216	2.038	178
2011/2012	9	4	5	2.080	1.916	164
2012/2013	9	4	5	1.984	1.828	156
2013/2014	8	4	4	2.575	2.435	140
2014/2015	7	4	3	2.544	2.421	123
2015/2016	7	4	3	2.430	2.320	110
2016/2017	7	4	3	2.441	2.341	100

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În anul universitar 2016-2017, numărul universităților s-a redus la doar șapte, rămânând cele patru de stat și reducându-se cu trei numărul celor private. În acest an universitar își desfășurau activitatea 2.441 de cadre didactice, dintre care 2.341 la stat și 100 în mediul privat.

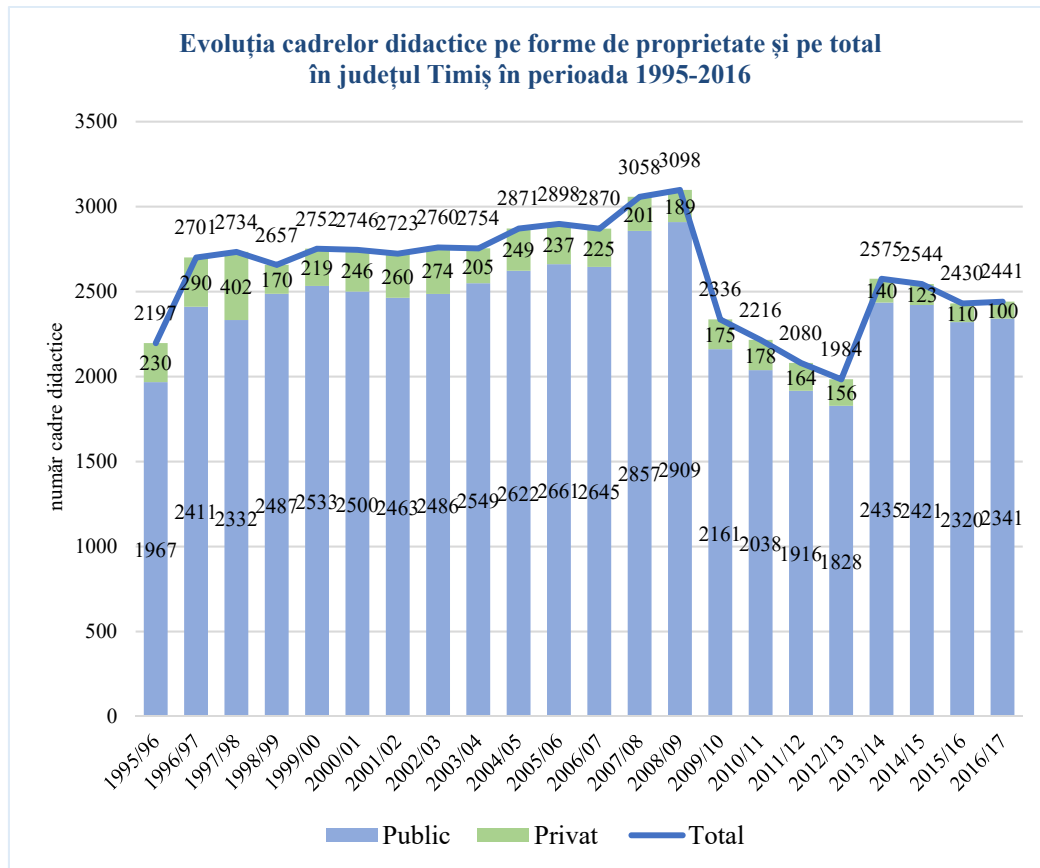

Figura 6.29. Evoluția cadrelor didactice pe forme de proprietate și pe total în județul Timiș în perioada 1995-2016

În anul universitar 2016-2017, numărul de studenți înscriși era de 31.448, dintre care 29.486 la stat și 1.962 la universitățile particulare.

Tabelul 6.48

Numărul de studenți și absolvenți în județul Timiș în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	2.152	:	:
1991/1992	:	:	:	3.015	:	:
1992/1993	21.968	21.968	:	3.123	:	:
1993/1994	19.529	19.529	:	3.102	:	:

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1994/1995	21.723	21.723	:	4.129	:	:
1995/1996	27.530	21.931	5.599	4.316	:	:
1996/1997	29.490	22.777	6.713	5.808	:	:
1997/1998	32.216	22.138	10.078	4.842	:	:
1998/1999	35.788	24.817	10.971	4.986	:	:
1999/2000	39.584	27.501	12.083	5.794	:	:
2000/2001	42.748	31.291	11.457	6.296	:	:
2001/2002	42.102	33.512	8.590	7.067	:	:
2002/2003	42.904	35.615	7.289	7.505	:	:
2003/2004	43.753	36.876	6.877	8.295	:	:
2004/2005	44.529	38.796	5.733	7.859	:	:
2005/2006	46.748	40.194	6.554	7.219	:	:
2006/2007	49.526	41.445	8.081	7.742	:	:
2007/2008	51.594	41.900	9.694	12.452	:	:
2008/2009	48.433	39.558	8.875	11.955	:	:
2009/2010	43.265	35.432	7.833	9.148	:	:
2010/2011	39.996	33.497	6.499	8.653	6.866	1.787
2011/2012	36.519	31.333	5.186	8.173	6.806	1.367
2012/2013	33.629	29.759	3.870	7.253	6.184	1.069
2013/2014	31.960	28.993	2.967	6.427	5.545	882
2014/2015	30.692	28.480	2.212	6.223	5.371	852
2015/2016	30.970	29.071	1.899	5.622	4.961	661
2016/2017	31.448	29.486	1.962			

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Reprezentarea grafică a numărului evoluției studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Timiș, în perioada 1995-2016 este evidențiată în Figura 6.30.

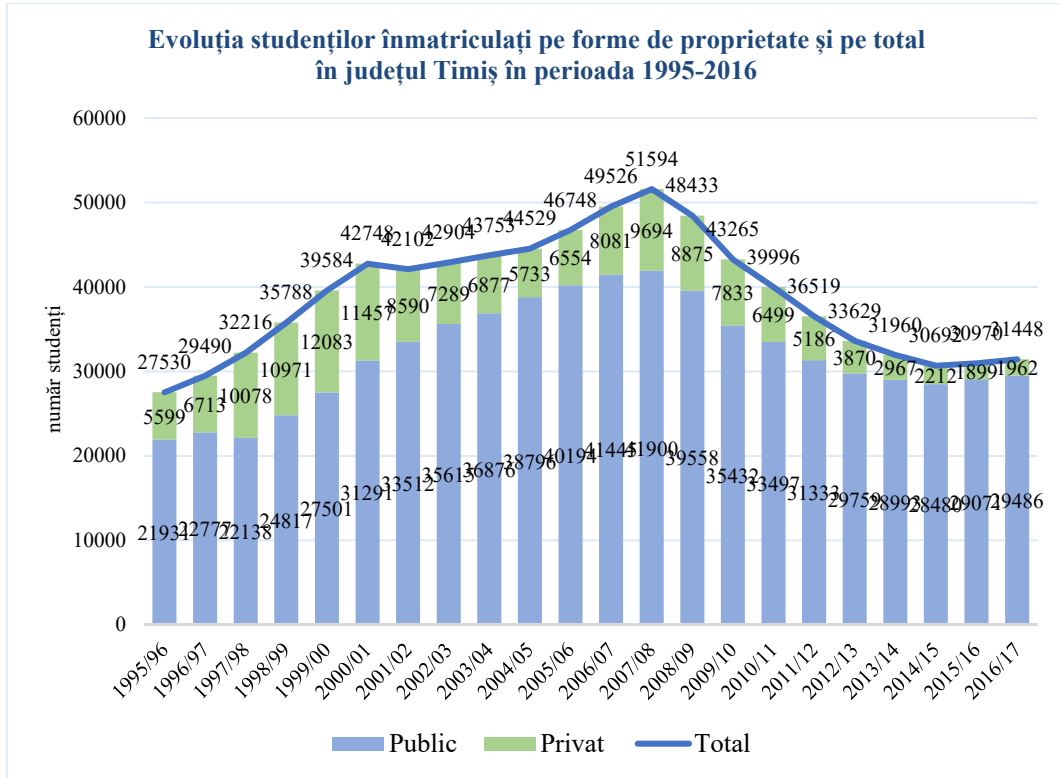

Figura 6.30. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în Județul Timiș în perioada 1995-2016

6.2.26. Județul Vâlcea

În anul universitar 2017-2018, în județul Vâlcea își desfășurau activitatea două instituții de învățământ superior de stat Universitatea din Pitești – Învățământ la distanță în Râmnicu Vâlcea, Universitatea din București – Învățământ la distanță în Călimănești și o instituție particulară – Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești – Învățământ la distanță în Râmnicu Vâlcea

Din punct de vedere statistic, este unul nu tocmai semnificativ ca centru universitar, în care au funcționat la un moment dat două universități, una de stat și una privată. Aceasta dispunea în anul 2016-2017 de 22 de cadre didactice care pregăteau 569 de studenți.

Tabelul 6.49

Numărul de instituții și personal didactic în județul Vâlcea în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	:	:	:	43	43	:
1991/1992	1	1	:	9	9	:
1992/1993	1	1	:	28	28	:

Anul universitar	Număr de instituții			Personal didactic		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1993/1994	1	1	:	29	29	:
1994/1995	1	1	:	43	43	:
1995/1996	2	1	1	75	30	45
1996/1997	2	1	1	56	8	48
1997/1998	1	:	1	44	:	44
1998/1999	1	:	1	45	:	45
1999/2000	1	:	1	35	:	35
2000/2001	1	:	1	36	:	36
2001/2002	1	:	1	35	:	35
2002/2003	1	:	1	38	:	38
2003/2004	1	:	1	37	:	37
2004/2005	1	:	1	42	:	42
2005/2006	1	:	1	35	:	35
2006/2007	1	:	1	40	:	40
2007/2008	1	:	1	39	:	39
2008/2009	1	:	1	50	:	50
2009/2010	1	:	1	40	:	40
2010/2011	1	:	1	43	:	43
2011/2012	1	:	1	39	:	39
2012/2013	1	:	1	41	:	41
2013/2014	1	:	1	39	:	39
2014/2015	1	:	1	31	:	31
2015/2016	1	:	1	24	:	24
2016/2017	1	:	1	22	:	22

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Referitor la numărul instituțiilor de învățământ superior și cel al cadrelor didactice, în perioada 1990-2016, în județul Argeș, datele sunt prezentate în Tabelul 6.49, iar cele privind numărul de studenți înmatriculați și absolvenții în Tabelul 6.50.

Tabelul 6.50

Numărul de studenți și absolvenți în județul Vâlcea în perioada 1992-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1992/1993	172	172	:	:	:	:
1993/1994	184	184	:	:	:	:
1994/1995	177	177	:	81	:	:
1995/1996	1.340	94	1.246	301	:	:
1996/1997	1.303	23	1.280	219	:	:
1997/1998	1.407	:	1.407	111	:	:
1998/1999	1.706	:	1.706	250	:	:
1999/2000	1.668	:	1.668	231	:	:
2000/2001	2.738	:	2.738	465	:	:
2001/2002	3.521	:	3.521	511	:	:
2002/2003	3.323	:	3.323	548	:	:

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
2003/2004	3.315	98	3.217	610	:	:
2004/2005	3.675	293	3.382	631	:	:
2005/2006	3.007	733	2.274	424	:	:
2006/2007	3.191	878	2.313	512	:	:
2007/2008	3.176	691	2.485	1.310	:	:
2008/2009	2.709	548	2.161	1.221	:	:
2009/2010	6.060	282	5.778	1.927	:	:
2010/2011	4.514	269	4.245	1.732	103	1629
2011/2012	2.802	212	2.590	1.031	94	937
2012/2013	1.912	190	1.722	605	60	545
2013/2014	1.394	220	1.174	438	44	394
2014/2015	1.082	283	799	352	75	277
2015/2016	629	247	382	201	79	122
2016/2017	569	211	358			

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Reprezentarea grafică a evoluției numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Vâlcea, în perioada 1995-2016 este evidențiată în Figura 6.31.

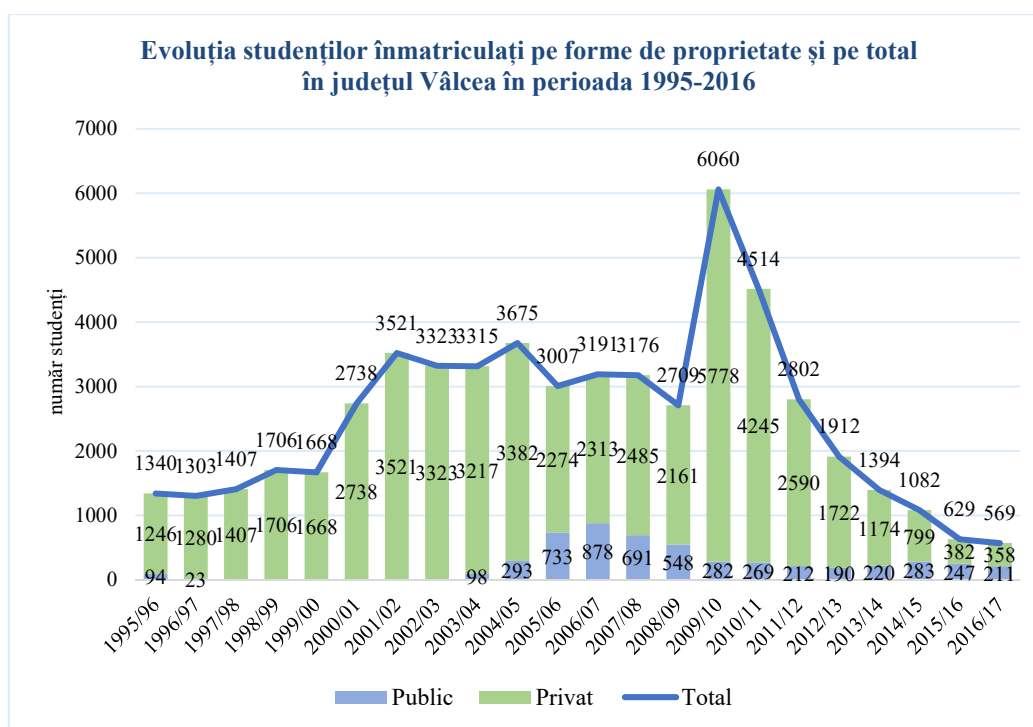

Figura 6.31. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Vâlcea în 1995-2016

6.3. Sucursale teritoriale sau centre teritoriale învățământ la distanță

Așa după cum am mai menționat, învățământul superior din România s-a desfășurat în centrele universitare tradiționale, dar au migrat și au deschis centre teritoriale, noi le-am denumit în conținutul capitolului filiale sau sucursale ale unor instituții de învățământ superior românesc.

O prezentare a acestora ar fi bine venită, dar apreciem că o scurtă și succintă prezentare este mai realistă. Astfel, au fost înființate astfel de centre teritoriale, denumite generic *învățământ la distanță*, în Bistrița-Năsăud, în Botoșani, în județul Brăila unde două universități – „Dunărea de Jos din Galați” și „Constantin Brâncoveanu” din Pitești – și-au avut până în anul 2003-2004 deschise centre teritoriale, județul Călărași, județul Covasna, județul Giurgiu în municipiul Giurgiu, județul Harghita, județul Ialomița la Slobozia și Amara, județul Mehedinți, județul Olt, județul Sălaj, județul Teleorman la Alexandria, județul Vaslui, județul Vrancea; toate acestea au format o serie de centre teritoriale ale marilor universități din centre universitare puternice, din municipiile care au fost tradiționale în promovarea învățământului superior. Ar fi de prezentat, dar nu credem că trezește prea mare interes, numărul de cadre didactice, studenți și absolvenți care s-au perindat pe la aceste centre teritoriale ale universităților de învățământ superior denumit *învățământ la distanță*.

Se pot sintetiza aspectele care se referă la învățământul la distanță în câteva repere importante. Acestea nu au dispus de cadre didactice proprii, ci pregătirea se realizează în continuare de către cadre didactice care pleacă de la instituțiile de învățământ superior de stat sau private care le-au înființat și care asigură atât pregătirea concentrată în perioada repausului săptămânal, cât și desfășurarea examenelor de susținere pentru promovarea disciplinelor, a anilor de studii. Numărul de studenți este redus, cum este și firesc, iar numărul promoțiilor și mai redus având în vedere dificultățile de învățare la aceste centre teritoriale de învățământ la distanță.

O altă caracteristică a acestor centre este aceea că totuși asigură pregătirea la locurile lor a unor, să le spunem, persoane interesate de a-și dezvolta studiile. Învățământul se desfășoară tot după programa Bologna, așa încât este uniformă și echitabilă aprecierea dată prin susținerea examenelor de licență, căci numai la aceasta ne referim în aceste centre teritoriale de învățământ la distanță.

Un element interesant l-a constituit și faptul au găsit din ce în ce mai puține cadre didactice interesate să desfășoare și această activitate la distanță în contextul posibilităților de remunerare de care s-a dispus. Nu intrăm în analiza caracterul legal și formal al acestor remunerări/salarizări, dar situația este cea pe care am prezentat-o.

Într-un tabel-sinteză vom prezenta situația centrelor teritoriale de învățământ la distanță, pe județe, în anul universitar 2014-2015 pentru care deținem date complete. În aceste tabele vom prezenta principalii indicatori, respectiv numărul de instituții care au funcționat, personalul didactic, numărul de studenți și numărul de absolvenți.

Tabelul 6.51

Numărul de studenți și absolvenți în sucursale teritoriale județene în anul universitar 2010-2011

Județul	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
Bistrița Năsăud	1.680	1.680	:	325	:	325
Botoșani	298	298	:	87	87	
Brăila	1.444	475	969	506		
Călărași	797	797		74	74	
Covasna	1.004	1.004		329	329	
Harghita	1.486	578	908	410	234	176
Ialomița	290	:	290	72	72	
Mehedinți	2.611	2.611	:	881	881	
Olt	690	690	:	147	147	
Sălaj	425	425	:	67	67	:
Teleorman	559	197	362	123	56	67
Vaslui		147			40	
Vrancea	536	157	379	151	60	91

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În anul universitar considerat, numărul cel mai mare de studenți înmatriculați s-a înregistrat în județul Mehedinți și anume 2.611 studenți.

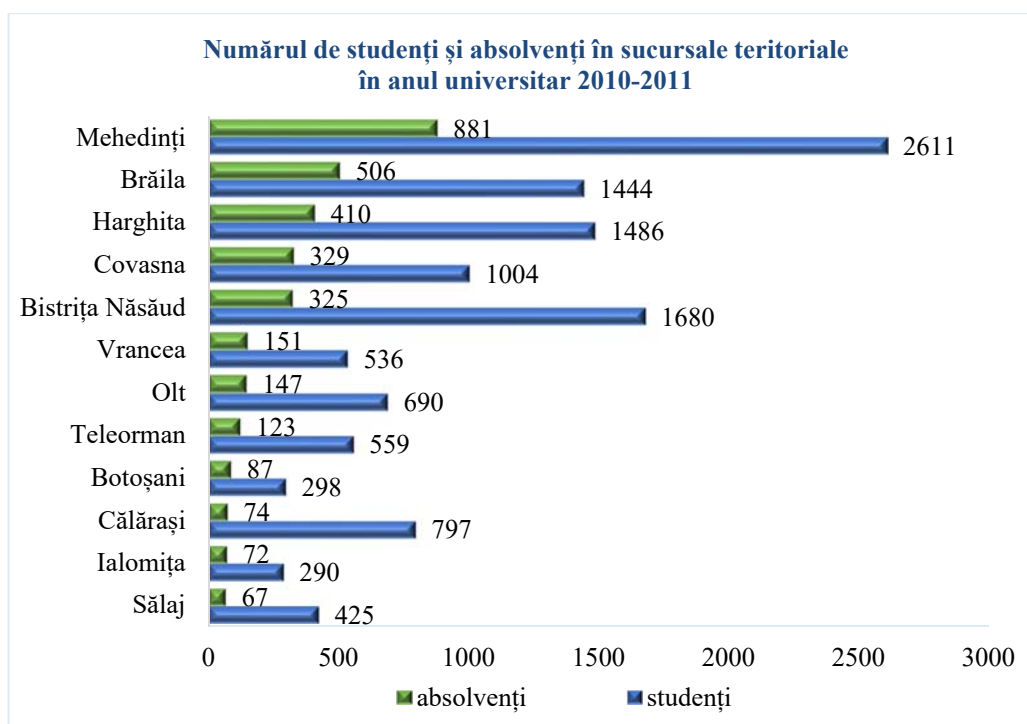

Figura 6.32. Numărul de studenți și absolvenți în sucursale teritoriale, în anul universitar 2010-2011

6.3.1. Județul Bistrița Năsăud

În anul universitar 2017-2018 în județul Bistrița Năsăud își desfășurau activitatea următoarele instituții de învățământ superior care aveau programe de studii în localitatea Bistrița: Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca și Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.

Tabelul 6.52

Numărul de studenți și absolvenți în județul Bistrița Năsăud perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991				23		
1991/1992				22		
1992/1993	47	47	:	29		
1993/1994	:	:	:	:		
1994/1995	:	:	:	:		
1995/1996	:	:	:	:		
1996/1997	:	:	:	:		
1997/1998	20	20	:	:		
1998/1999	77	77	:	:		
1999/2000	213	213	:	20		
2000/2001	472	472	:	37		
2001/2002	873	778	95	220		
2002/2003	951	941	10	189		
2003/2004	844	844	:	203		
2004/2005	887	887	:	219		
2005/2006	1.035	1035	:	230		
2006/2007	9.70	970	:	171		
2007/2008	1.352	1.352	:	386		
2008/2009	1.473	1.473	:	314		
2009/2010	1.651	1.651	:	291		
2010/2011	1.680	1.680	:	325	:	325
2011/2012	1.534	1.485	49	368	44	368
2012/2013	1.474	1.340	134	357	21	357
2013/2014	1.277	1.190	87	268	35	268
2014/2015	1.181	1.145	36	283	35	283
2015/2016	1.191	1.191	:	235	:	235
2016/2017	1.269	1.269	:			

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Reprezentarea grafică a evoluției numărului studenților înmatriculați și a absolvenților în județul Bistrița Năsăud, în perioada 1995-2016 este evidențiată în Figura 6.33.

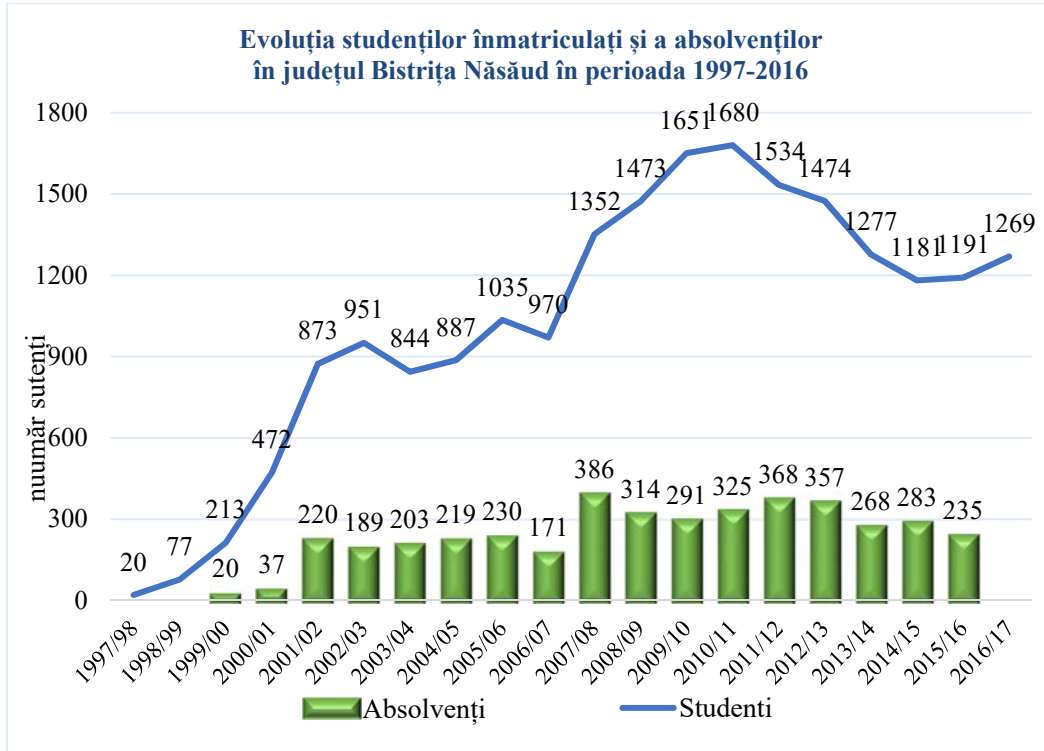

Figura 6.33. Evoluția numărului studenților și a absolvenților în județul Bistrița Năsăud în perioada 1995-2016

6.3.2. Județul Botoșani

În tabelul 6.53 sunt prezentate date cu privire la numărul total și pe forme de proprietate al studenților înmatriculați și cel al absolvenților, în județul Botoșani, în perioada 1990-2016.

Tabelul 6.53

Numărul de studenți și absolvenți în județul Botoșani în perioada 1990-2016

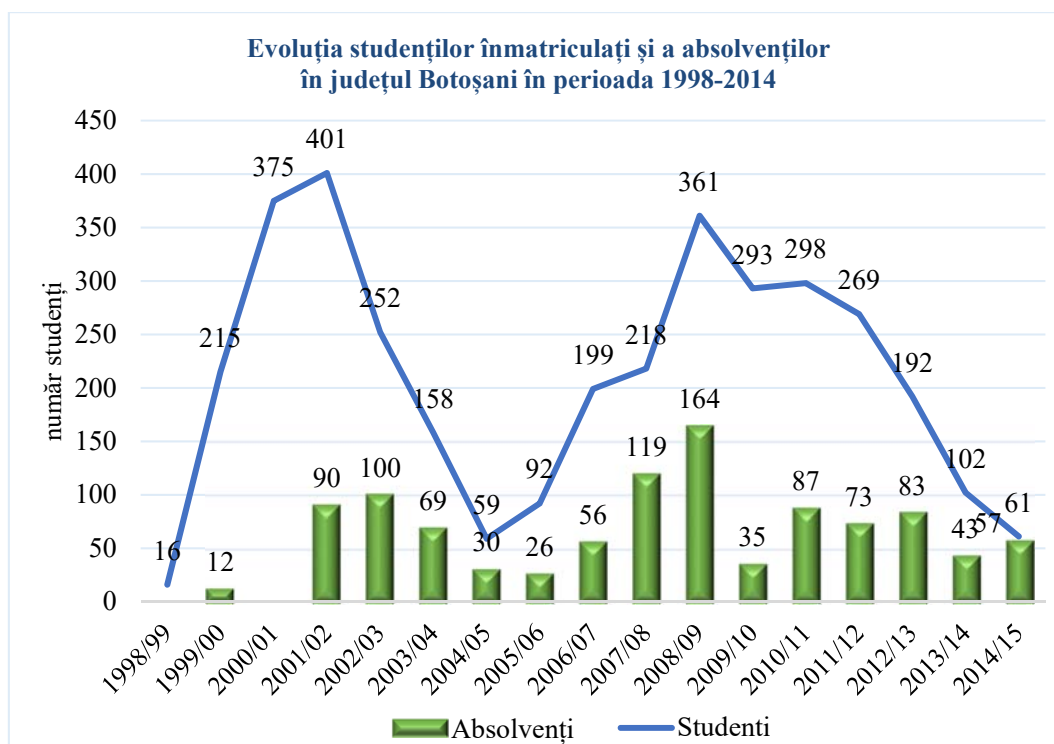
Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991				:	:	:
1991/1992				:	:	:
1992/1993	72	72	:	:	:	:
1993/1994	78	78	:	:	:	:
1994/1995	:	:	:	:	:	:
1995/1996	:	:	:	:	:	:
1996/1997	:	:	:	:	:	:
1997/1998	:	:	:	:	:	:
1998/1999	16	16	:	:	:	:
1999/2000	215	115	100	12	:	:
2000/2001	375	87	288	:	:	:

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
2001/2002	401	143	258	90	:	:
2002/2003	252	91	161	100	:	:
2003/2004	158	81	77	69	:	:
2004/2005	59	30	29	30	:	:
2005/2006	92	92	:	26	:	:
2006/2007	199	199	:	56	:	:
2007/2008	218	218	:	119	:	:
2008/2009	361	361	:	164	:	:
2009/2010	293	293	:	35	:	:
2010/2011	298	298	:	87	87	:
2011/2012	269	269	:	73	73	:
2012/2013	192	192	:	83	83	:
2013/2014	102	102	:	43	43	:
2014/2015	61	61	:	57	:	:
2015/2016	:	:	:	:	:	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Reprezentarea grafică a evoluției numărului studenților înmatriculați și al absolvenților, în județul Botoșani, în perioada 1998-2018 este evidențiată în Figura 6.34.

Figura 6.34. Evoluția numărului studenților și absolvenților în județul Botoșani în perioada 1995-2016

6.3.3. Județul Brăila

În anul universitar 2017-2018, în județul Brăila își desfășurau activitatea următoarele instituții de învățământ superior: Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați și Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești.

Cel mai mare număr de studenți (2.476) a fost înregistrat în anul universitar 2002-2003, pregătirea acestora fiind asigurată de 36 de cadre didactice (Tabelul 6.54).

Tabelul 6.54

Număr personal didactic, studenți și absolvenți în județul Brăila perioada 1990-2016

Anul universitar	Personal didactic			Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1990/1991	11	11	:						
1991/1992	13	13	:				76		
1992/1993	16	16	:	535	535	:	113		
1993/1994	19	19	:	438	438	:	165		
1994/1995	27	27	:	443	443	:	:		
1995/1996	64	26	38	2.125	321	1.804	112		
1996/1997	76	27	49	1.963	296	1.667	442		
1997/1998	44	:	44	1.930	287	1.643	426		
1998/1999	71	27	44	1.936	406	1.530	329		
1999/2000	28	:	28	1.787	513	1.274	468		
2000/2001	47	:	47	2.205	655	1.550	287		
2001/2002	37	:	37	2.354	702	1.652	311		
2002/2003	36	:	36	2.476	769	1.707	350		
2003/2004	41	:	41	2.412	768	1.644	405		
2004/2005	47	:	47	2.274	737	1.537	551		
2005/2006	40	:	40	2.142	720	1.422	534		
2006/2007	44	:	44	2.310	677	1.633	400		
2007/2008	39	:	39	2.412	623	1.789	372		
2008/2009	35	:	35	2.021	591	1.430	747		
2009/2010	32	:	32	1.830	439	1.391	591		
2010/2011	31	:	31	1.444	475	969	506		
2011/2012	28	:	28	1.167	462	705	417	91	326
2012/2013	28	:	28	920	438	482	367	96	271
2013/2014	27	:	27	775	424	351	212	79	133
2014/2015	17	:	17	653	431	222	198	76	122
2015/2016	13	:	13	583	428	155	166	69	97
2016/2017	12	:	12	538	397	141	134	76	58

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În Figura 6.35 este prezentată, grafic, evoluția numărului studenților în județul Brăila, în perioada 1995-2016.

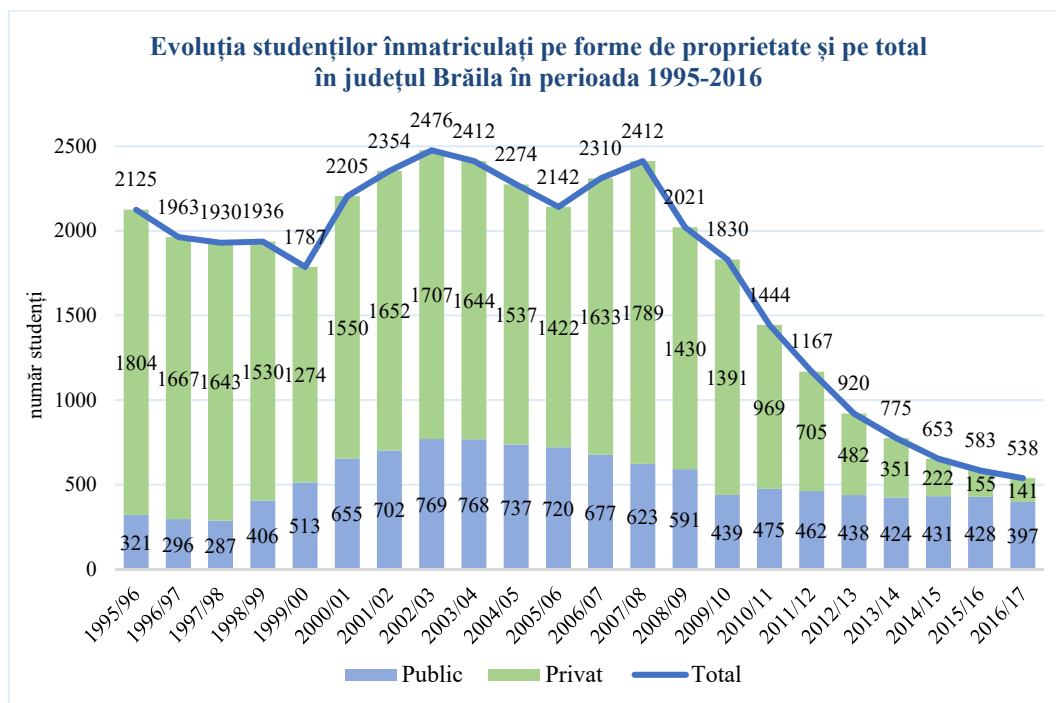

Figura 6.35. Evoluția numărului studenților în județul Brăila în perioada 1995-2016

6.3.4. Județul Călărași

În anul universitar 2017-2018, în județul Călărași își desfășura activitatea Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București. După cum se constată din analiza datelor cuprinse în Tabelul 6.55, cel mai mare număr al studenților înmatriculați în județul Călărași a fost înregistrat în anul universitar 2002-2003, când au studiat 1.336 studenți.

Tabelul 6.55

Numărul de studenți și absolvenți în județul Călărași în perioada 1998-2016

Anul universitar	Număr de studenți	Număr de absolvenți
1998/1999	39	
1999/2000	111	:
2000/2001	327	29
2001/2002	714	65
2002/2003	1336	212
2003/2004	762	315
2004/2005	732	217
2005/2006	634	164
2006/2007	397	138
2007/2008	391	:
2008/2009	499	170

Anul universitar	Număr de studenți	Număr de absolvenți
2009/2010	467	200
2010/2011	797	74
2011/2012	405	87
2012/2013	407	113
2013/2014	382	72
2014/2015	349	50
2015/2016	341	56
2016/2017	317	

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În Figura 6.36 este prezentată, grafic, evoluția numărului studenților și a absolvenților în județul Călărași, în perioada 1998-2016.

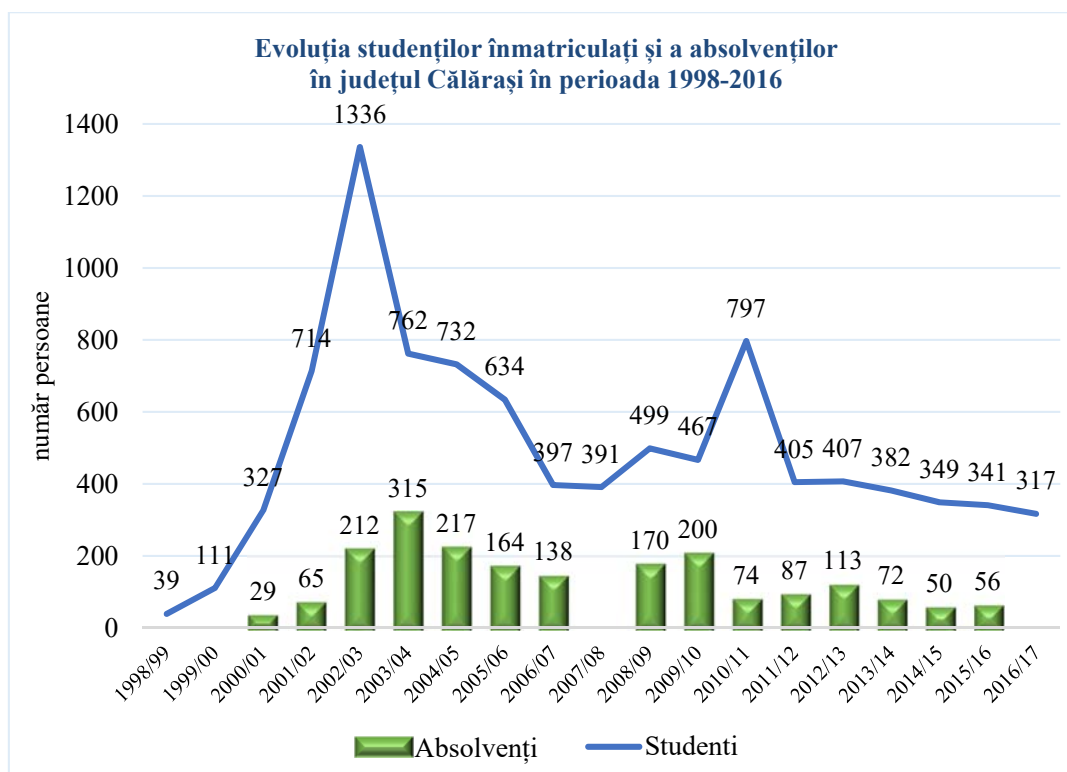

Figura 6.36. Evoluția numărului studenților și absolvenților în județul Călărași în perioada 1995-2016

6.3.5. Județul Covasna

În anul universitar 2017-2018, în județul Covasna își desfășura activitatea Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca care avea programe de studii de licență în localitatea Sfântu Gheorghe. În localitatea Târgu Secuiesc, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca are programe de studii.

Tabelul 6.56

Numărul de studenți și absolvenți în județul Covasna în perioada 1997-2016

Anul universitar	Număr de studenți	Număr de absolvenți
1997/1998	60	:
1998/1999	182	:
1999/2000	497	45
2000/2001	468	111
2001/2002	677	155
2002/2003	593	162
2003/2004	570	144
2004/2005	636	120
2005/2006	912	159
2006/2007	1.023	147
2007/2008	1.363	463
2008/2009	1.215	284
2009/2010	870	188
2010/2011	1.004	329
2011/2012	727	231
2012/2013	531	138
2013/2014	427	79
2014/2015	369	92
2015/2016	340	72
2016/2017	317	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Numărul cel mai mare de studenți înmatriculați în județul Covasna, în perioada 1997-2016, a fost în anul universitar 2007-2008, când au studiat 1.363, așa cum reiese atât din studiul datelor centralizate în Tabelul 6.56 cât și din Figura 6.37. Tot în anul universitar 2007-2008, s-a înregistrat numărul maxim al absolvenților din acest județ, în perioada considerată, 463 de studenți finalizând studiile și obținând calitatea de absolvenți.

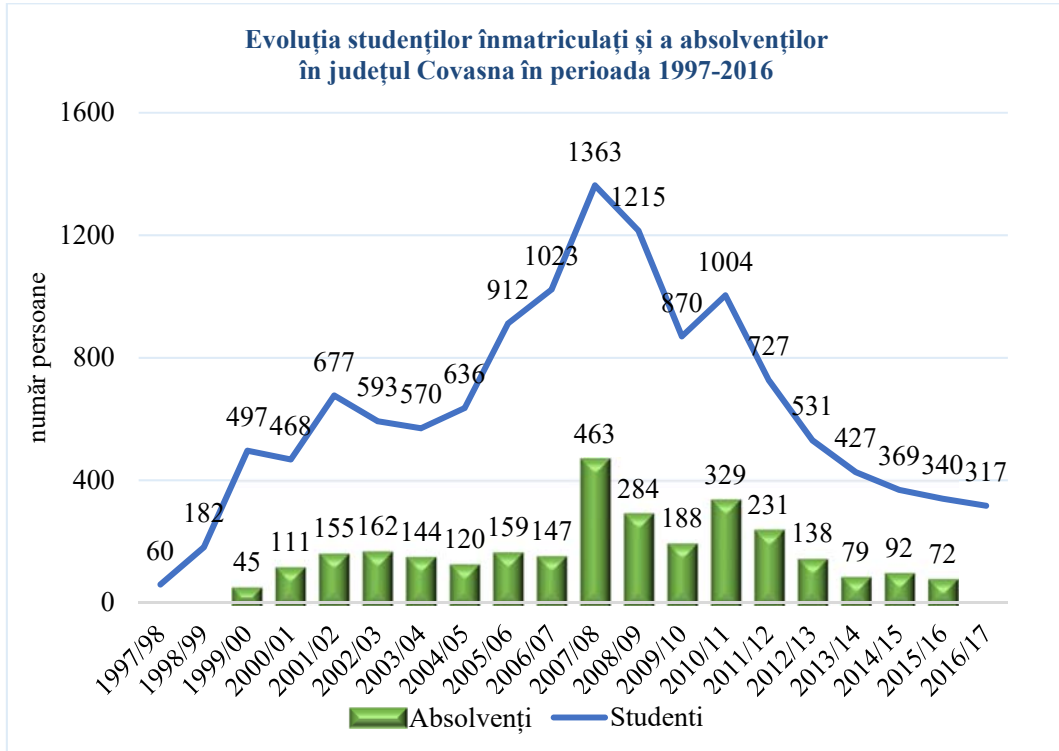

Figura 6.37. Evoluția numărului studenților și absolvenților în județul Covasna în perioada 1997-2016

6.3.6. Județul Giurgiu

În perioada 2000-2006, în județul Giurgiu își desfășura activitatea o instituție de stat, datele fiind prezentate în tabelul 6.57.

Tabelul 6.57

Numărul de studenți și absolvenți în județul Giurgiu perioada 2000-2006

Anul universitar	Număr de studenți	Număr de absolvenți
2000/2001	160	:
2001/2002	328	:
2002/2003	408	97
2003/2004	486	96
2004/2005	488	131
2005/2006	269	136
2006/2007	109	109

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

6.3.7. Județul Harghita

În anul universitar 2017-2018 în județul Harghita își desfășura activitatea Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca care avea programe de studii de licență în localitățile Gheorghieni și Odorheiu Secuiesc, iar Universitatea „Sapientia” din Cluj-Napoca, în localitatea Miercurea Ciuc.

Tabelul 6.58

Numărul de studenți și absolvenți în județul Harghita, în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1997/1998	45	45	:	:	:	:
1998/1999	153	153	:	:	:	:
1999/2000	356	356	:	39	:	:
2000/2001	486	486	:	95	:	:
2001/2002	739	739	:	201	:	:
2002/2003	617	617	:	258	:	:
2003/2004	1.300	470	830	153	:	:
2004/2005	1.504	472	1.032	208	:	:
2005/2006	1.611	480	1.131	233	:	:
2006/2007	1.630	523	1.107	330	:	:
2007/2008	1.759	601	1.158	523	:	:
2008/2009	1.796	824	972	470	:	:
2009/2010	1.388	473	915	314	:	:
2010/2011	1.486	578	908	410	234	176
2011/2012	1.253	424	829	234	96	138
2012/2013	1.122	389	733	304	146	158
2013/2014	999	331	668	230	86	144
2014/2015	927	299	628	247	95	152
2015/2016	901	284	617	199	92	107
2016/2017	894	265	629	:	:	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Reprezentarea grafică a evoluției numărului studenților înmatriculați, pe forme de proprietate și pe total, în județul Harghita în perioada 1997-2016, este evidențiată în Figura 6.38.

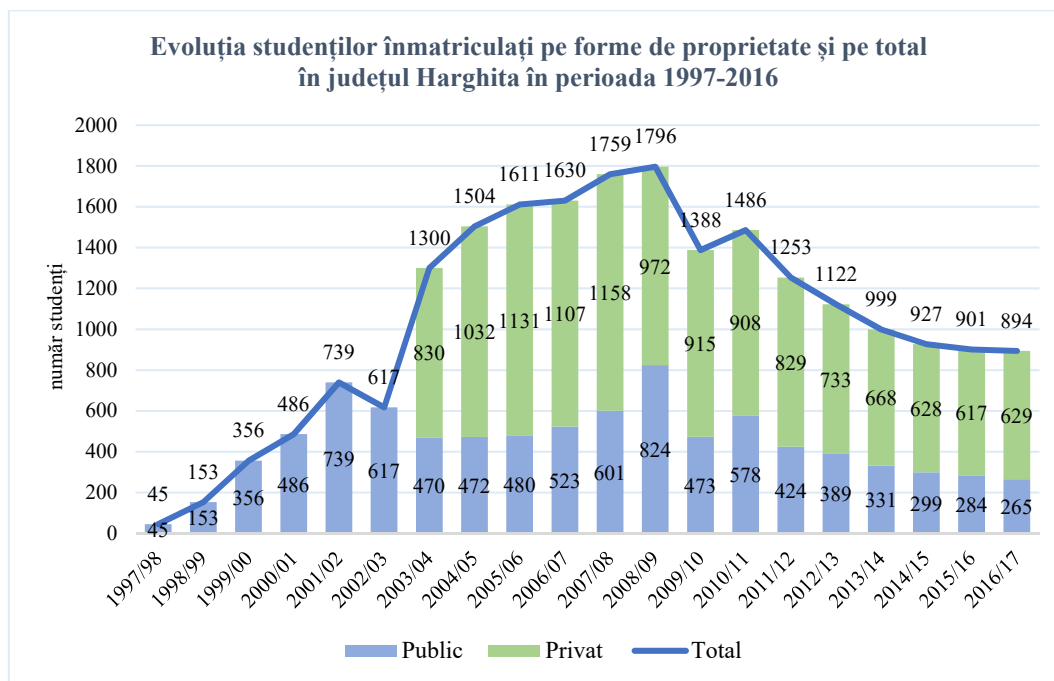

Figura 6.38. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Harghita în perioada 1997-2016

6.3.8. Județul Ialomița

În anul universitar 2017-2018, în județul Ialomița își desfășura activitatea Universitatea „Bioterra” din București care avea un centru teritorial învățământ la distanță în localitatea Slobozia.

În Tabelul 6.59 sunt prezentate date cu privire la numărul studenților înmatriculați și cel al absolvenților, în județul Ialomița, în perioada 2000-2016.

Tabelul 6.59

Numărul de studenți și absolvenți în județul Ialomița, în perioada 2000-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
2000/2001	442	442	:	:	:	:
2001/2002	710	710	:	36	36	:
2002/2003	858	858	:	121	121	:
2003/2004	812	812	:	141	141	:
2004/2005	619	619	:	141	141	:
2005/2006	346	346	:	156	156	:
2006/2007	150	150	:	104	104	:
2007/2008	66	66	:	:	:	:
2008/2009	:	:	:	:	:	:
2009/2010	315	:	315	91	:	91

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
2010/2011	290	:	290	72	:	72
2011/2012	388	:	388	40	:	40
2012/2013	218	:	218	102	:	102
2013/2014	305	:	305	76	:	76
2014/2015	277	:	277	63	:	63
2015/2016	179	:	179	:	:	:
2016/2017	48	:	48	:	:	:

Sursa: <http://statistici.inssce.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În Figura 6.39 este prezentată, grafic, evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total, în județul Harghita în perioada 1999-2016.

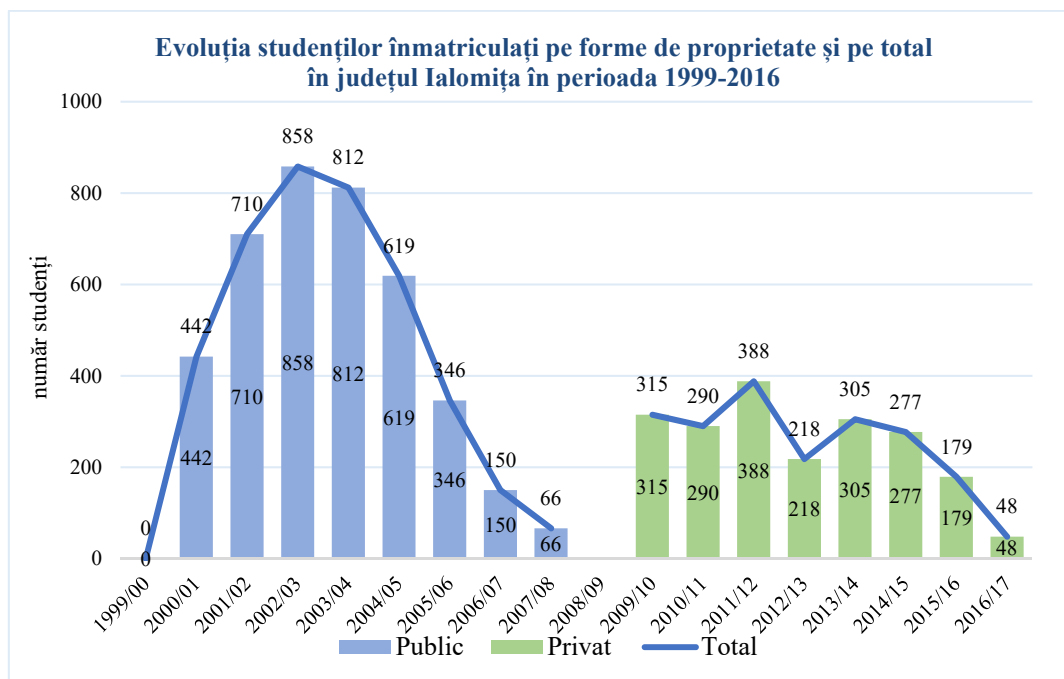

Figura 6.39. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Harghita în perioada 1999-2016

6.3.9. Județul Mehedinți

În anul universitar 2017-2018, în județul Mehedinți își desfășurau activitatea Universitatea din Craiova și Universitatea din București, care aveau programe de studii în localitatea Drobeta-Turnu Severin.

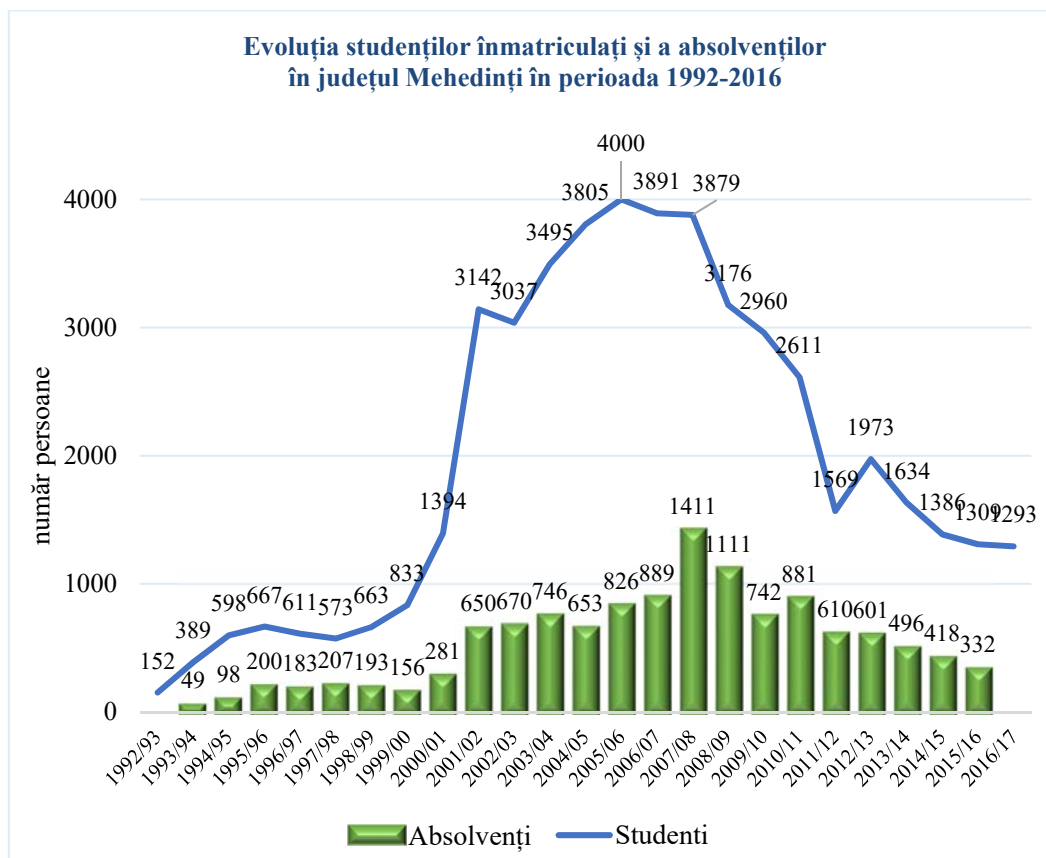
Datele privind numărul de studenți și absolvenți în județul Mehedinți, în perioada 1990-2016 sunt prezentate în Tabelul 6.60.

Tabelul 6.60
Numărul de studenți și absolvenți în județul Mehedinți, în perioada 1990-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți
	Total	Public	Privat	
1992/1993	152	152	:	:
1993/1994	389	389	:	49
1994/1995	598	598	:	98
1995/1996	667	667	:	200
1996/1997	611	611	:	183
1997/1998	573	573	:	207
1998/1999	663	663	:	193
1999/2000	833	833	:	156
2000/2001	1.394	1.394	:	281
2001/2002	3.142	1.972	1170	650
2002/2003	3.037	2.094	943	670
2003/2004	3.495	2.478	1017	746
2004/2005	3.805	3.805	:	653
2005/2006	4.000	4.000	:	826
2006/2007	3.891	3.891	:	889
2007/2008	3.879	3.879	:	1411
2008/2009	3.176	3.176	:	1111
2009/2010	2.960	2.960	:	742
2010/2011	2.611	2.611	:	881
2011/2012	1.569	1.569	:	610
2012/2013	1.973	1.973	:	601
2013/2014	1.634	1.634	:	496
2014/2015	1.386	1.386	:	418
2015/2016	1.309	1.309	:	332
2016/2017	1.293	1.293	:	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Reprezentarea grafică a evoluției numărului studenților înmatriculați și a numărului absolvenților, în județul Botoșani, în perioada 1992-2018 este evidențiată în Figura 6.40.

Figura 6.40. Evoluția numărului studenților înmatriculați și absolvenților în județul Mehedinți în perioada 1992-2016

6.3.10. Județul Olt

În anul universitar 2017-2018, în județul Olt își desfășurau activitatea Universitatea din Pitești și Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București care aveau programe de studii în localitatea Slatina.

În Tabelul 6.61 sunt prezentate date privind numărul de studenți înmatriculați și absolvenții, în județul Olt în perioada 2001-2016.

Tabelul 6.61

Numărul de studenți și absolvenți în județul Olt în perioada 2001-2016

Anul universitar	Număr de studenți	Număr de absolvenți
2001/2002	76	
2002/2003	59	80
2003/2004	701	193
2004/2005	599	94
2005/2006	522	87
2006/2007	577	101

467

Anul universitar	Număr de studenți	Număr de absolvenți
2007/2008	655	195
2008/2009	730	230
2009/2010	557	95
2010/2011	690	147
2011/2012	593	168
2012/2013	512	161
2013/2014	446	109
2014/2015	453	112
2015/2016	472	109
2016/2017	481	

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Datele cuprinde în tabelul precedent sunt reprezentate grafic în Figura 6.41.

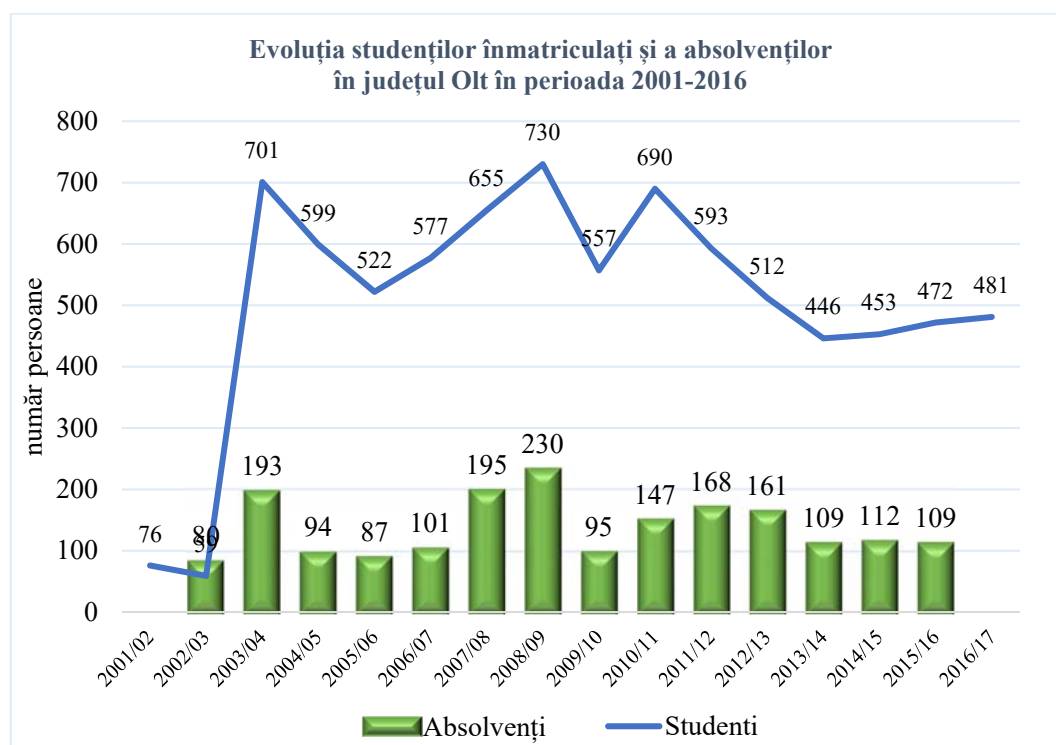

Figura 6.41. Evoluția numărului studenților înmatriculați și absolvenților în județul Olt în perioada 2001-2016

6.3.11. Județul Sălaj

În anul universitar 2017-2018 în județul Sălaj își desfășurau activitatea Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca și Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad (particulară) care aveau programe de studii în localitatea Zalău.

În Tabelul 6.62 sunt prezentate date referitoare la numărul de studenți înmatriculați și absolvenții, în județul Sălaj, în perioada 1998-2016.

Tabelul 6.62

Numărul de studenți și absolvenți în județul Sălaj, în perioada 1998-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1998/1999	22	22	:	:		
1999/2000	117	117	:	:		
2000/2001	240	240	:	22		
2001/2002	303	303	:	64		
2002/2003	271	271	:	64		
2003/2004	271	271	:	73		
2004/2005	253	253	:	54		
2005/2006	316	316	:	67		
2006/2007	347	347	:	87		
2007/2008	394	394	:	52		
2008/2009	425	425	:	105		
2009/2010	428	428	:	88		
2010/2011	425	425	:	67	67	:
2011/2012	466	403	63	123	93	30
2012/2013	482	341	141	106	63	43
2013/2014	505	342	163	101	65	36
2014/2015	441	319	122	84	71	13
2015/2016	376	283	93	92	60	32
2016/2017	338	255	83			

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În Figura 6.42 este prezentată, grafic, evoluția numărului studenților înmatriculați și a absolvenților în județul Sălaj, în perioada 1998-2016.

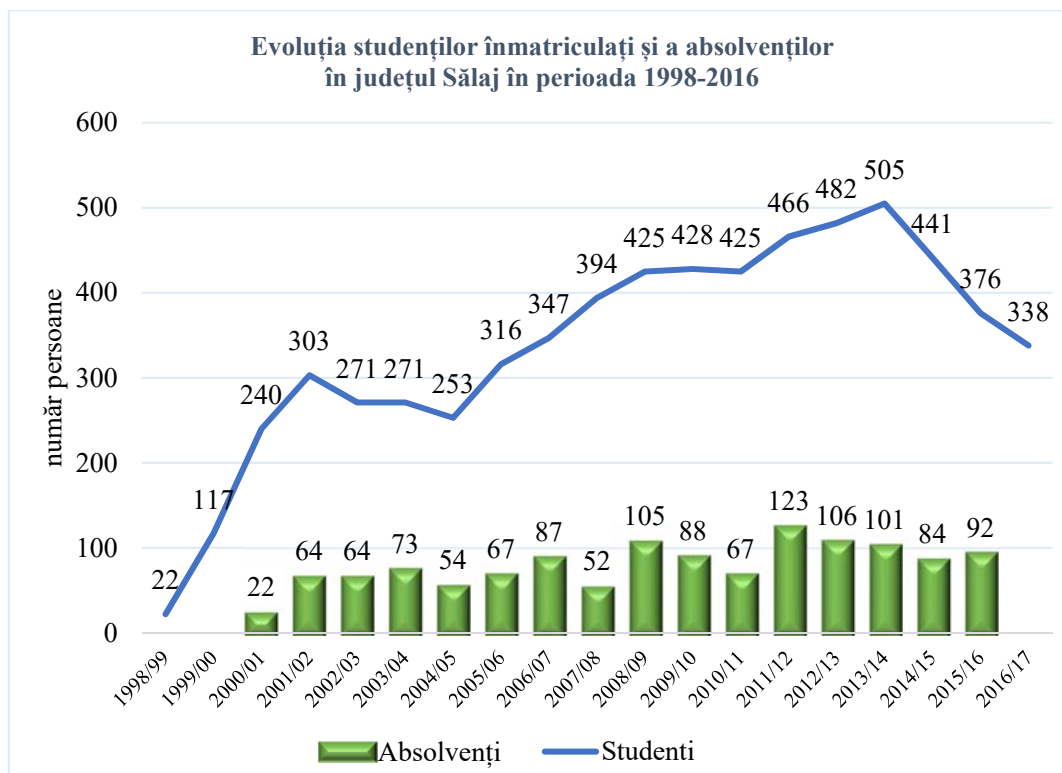

Figura 6.42. Evoluția numărului studenților înmatriculați și absolvenților în județul Sălaj în perioada 1998-2016

6.3.12. Județul Teleorman

În anul universitar 2017-2018, în județul Teleorman își desfășurau activitatea Universitatea din Pitești¹⁵, Universitatea „Valahia” din Târgoviște și Universitatea „Bioterra” din București (particulară) care aveau programe de studii în localitatea Alexandria.

Datele privind numărul de studenți înmatriculați și absolvenții, în județul Teleorman, în perioada 2002-2016, sunt prezentate în Tabelul 6.63.

Tabelul 6.63

Numărul de studenți și absolvenți în județul Teleorman în perioada 2002-2016

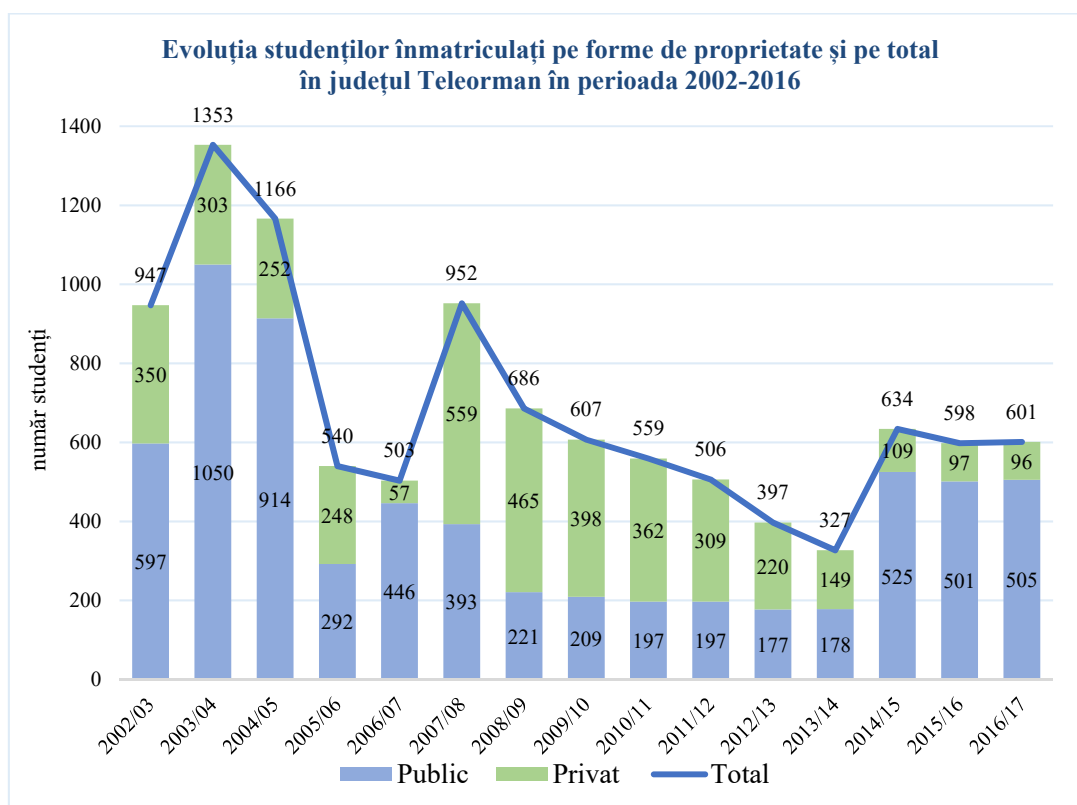
Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
2002/2003	947	597	350	262	:	:
2003/2004	1.353	1.050	303	310	:	:
2004/2005	1.166	914	252	334	:	:

¹⁵ Facultatea de Științe ale Educației, Științe Sociale și Psihologie.

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
2005/2006	540	292	248	172	:	:
2006/2007	503	446	57	179	:	:
2007/2008	952	393	559	311	:	:
2008/2009	686	221	465	86	:	:
2009/2010	607	209	398	148	:	:
2010/2011	559	197	362	123	56	67
2011/2012	506	197	309	174	78	96
2012/2013	397	177	220	121	57	64
2013/2014	327	178	149	121	57	64
2014/2015	634	525	109	196	166	30
2015/2016	598	501	97	151	132	19
2016/2017	601	505	96	:	:	:

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

Reprezentarea grafică a evoluției numărului studenților înmatriculați și a absolvenților în județul Teleorman, în perioada 2002-2016, este evidențiată în Figura 6.43.

Figura 6.43. Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Teleorman în perioada 2002-2016

6.3.13. Județul Vaslui

În județul Vaslui, datele statistice prezintă studenții înregistrați la nivelul instituțiilor publice, acestea fiind prezentate în Tabelul 6.64.

Tabelul 6.64

Numărul de studenți și absolvenți în județul Vaslui în perioada 2007-2015

Anul universitar	Număr de studenți	Număr de absolvenți
2007/2008	53	:
2008/2009	100	:
2009/2010	145	43
2010/2011	147	40
2011/2012	142	33
2012/2013	127	34
2013/2014	79	32
2014/2015	34	30

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În Figura 6.44 este prezentată evoluția numărului studenților înmatriculați și a absolvenților în județul Vaslui, în perioada 2007-2015.

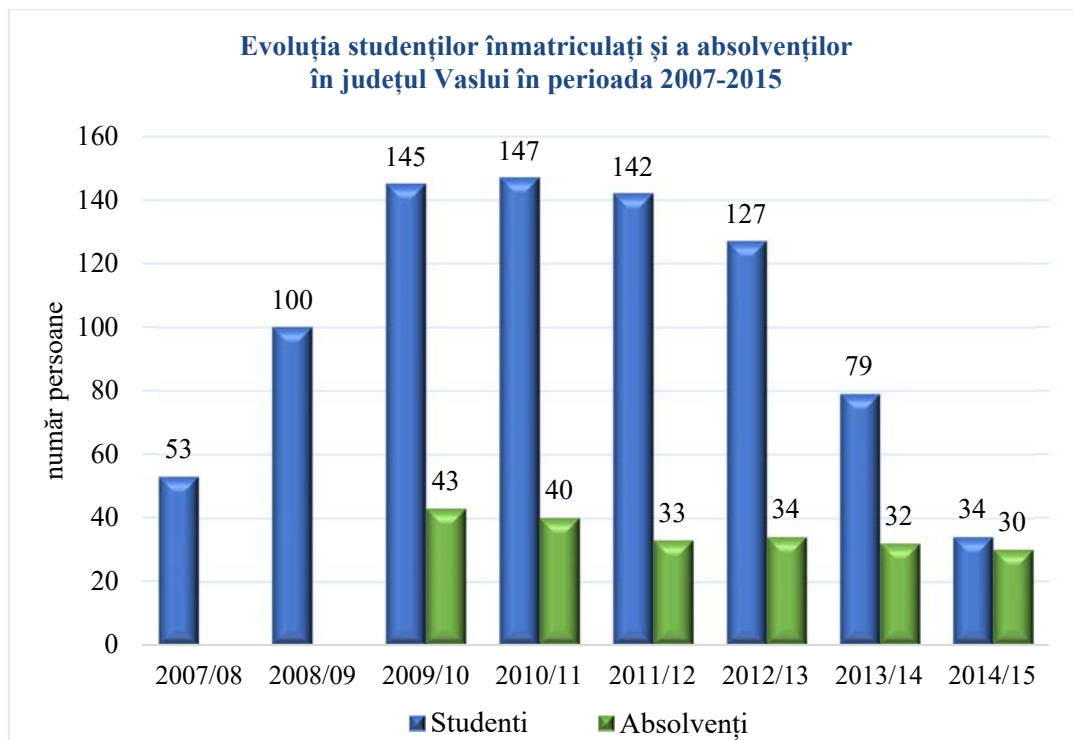

Figura 6.44. Evoluția numărului studenților înmatriculați și absolvenților în județul Vaslui în perioada 2007-2015

6.3.14. Județul Vrancea

În anul universitar 2017-2018, în județul Vrancea își desfășurau activitatea Universitatea din București și Universitatea „Bioterra” din București (particulară) care aveau programe de studii în localitatea Focșani.

În Tabelul 6.65 sunt prezentate date privind numărul de studenți înmatriculați și absolvenții, în județul Vrancea, în perioada 1997-2016.

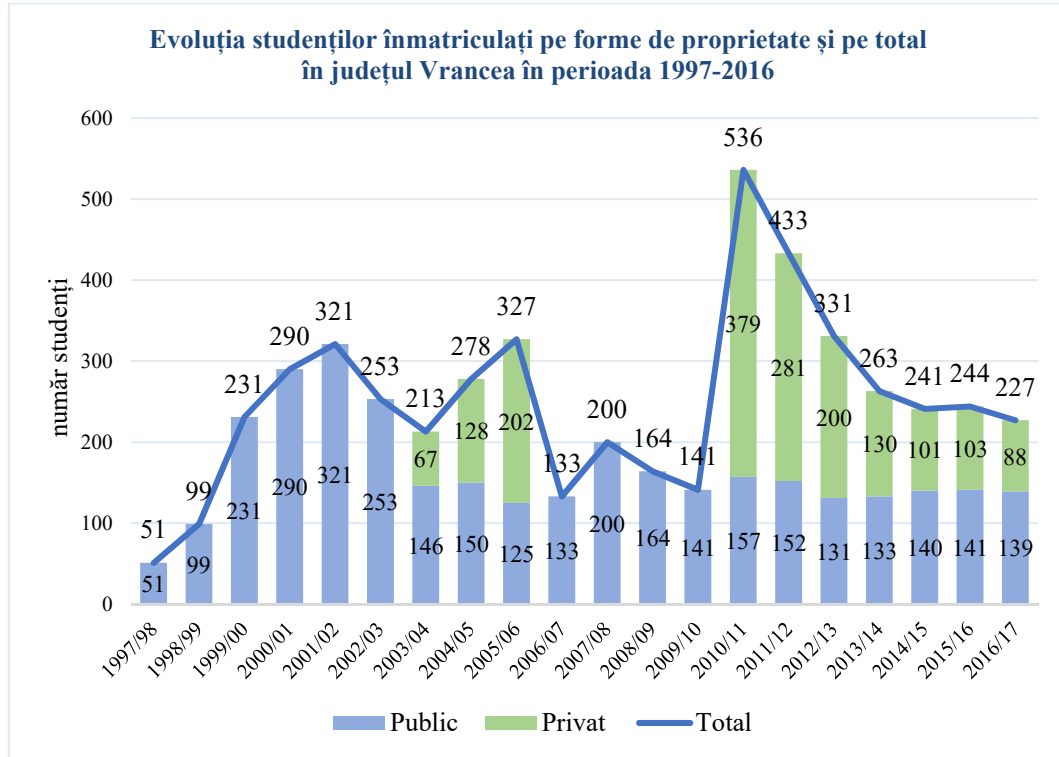
Tabelul 6.65

Numărul de studenți și absolvenți în județul Vrancea, în perioada 1997-2016

Anul universitar	Număr de studenți			Număr de absolvenți		
	Total	Public	Privat	Total	Public	Privat
1997/1998	51	51	:	:		
1998/1999	99	99	:	29		
1999/2000	231	231	:	19		
2000/2001	290	290	:	49		
2001/2002	321	321	:	91		
2002/2003	253	253	:	42		
2003/2004	213	146	67	76		
2004/2005	278	150	128	34		
2005/2006	327	125	202	34		
2006/2007	133	133	:	24		
2007/2008	200	200	:	152		
2008/2009	164	164	:	80		
2009/2010	141	141	:	143		
2010/2011	536	157	379	151	60	91
2011/2012	433	152	281	126	54	72
2012/2013	331	131	200	128	43	85
2013/2014	263	133	130	90	36	54
2014/2015	241	140	101	71	40	31
2015/2016	244	141	103	62	41	21
2016/2017	227	139	88			

Sursa: <http://statistici.inssse.ro/shop/>, accesat iulie 2018.

În Figura 6.45 este prezentată, grafic, evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Vrancea în perioada 1997-2016.

Figura 6.45. *Evoluția numărului studenților înmatriculați pe forme de proprietate și pe total în județul Vrancea în perioada 1997-2016*

Sperăm că reprezentările grafice au facilitat cititorului posibilitatea formării unei imagini proprii și clare asupra evoluției și activității sistemului de învățământ superior la nivelul tuturor județelor.

Capitolul 7

Profilul sistemului de învățământ superior în anul Centenarului	481
7.1. Particularități ale cererii universitare – absolvenții de bacalaureat.....	481
7.2. Analiza sistemului universitar nivel ISCED 6 – programe de studii de licență.....	486
7.2.1. Componenta Sistemului de Învățământ Universitar în anul 2017-2018.....	487
7.2.2. Structura ofertei universitare pe instituții de învățământ superior.....	491
7.2.3. Numărul cadrelor didactice pe instituții de învățământ superior.....	506
7.2.4. Numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de licență.....	511
7.2.4.1. Numărul studenților înmatriculați pe universități.....	515
7.2.4.2. Numărul studenților înmatriculați pe domenii de studiu și formare.....	520
7.3. Analiza sistemului universitar nivel ISCED 7 – programe de studii de masterat.....	522
7.3.1. Oferta programelor de studii universitare de masterat.....	523
7.3.2. Numărul de studenți înmatriculați la programele de masterat.....	534
7.3.2.1. Numărul studenților masteranzi înmatriculați pe universități.....	537
7.3.2.2. Nivelul și structura studenților masteranzi pe domenii de studiu și de formare.....	541
7.4. Analiza sistemului universitar nivel ISCED 8 – programe de studii de doctorat.....	548
7.4.1. Oferta universitară a școlilor doctorale pe IOSUD.....	549
7.4.2. Numărul de coordonatori de doctorat pe IOSUD.....	561
7.4.3. Numărul de studenți înmatriculați la doctorat.....	565
7.4.3.1. Numărul doctoranzilor înmatriculați pe IOSUD.....	568
7.5. Evoluția absolvenților de studii superioare pe domenii de studiu și de formare, și pe regiuni de dezvoltare.....	577

Opis tabele:

Tabelul 7.1. Statistica examenului de bacalaureat pe total sesiuni și pe promoții în perioada 2004-2017.....	481
Tabelul 7.2. Structura și rata promovabilității examenului de bacalaureat pe promoții în perioada 2004-2017.....	483
Tabelul 7.3. Situația înscrierii la examenul de bacalaureat a promoției curente din total absolvenți de liceu în 2010-2017.....	484
Tabelul 7.4. Numărul de copii născuți în perioada 1999-2004 – potențiali studenți în perioada 2017-2022.....	485
Tabelul 7.5. Nivelul numărului maxim de studenți care pot fi școlarizați în anul I pe domenii și forme de proprietate în perioada 2014-2017.....	489
Tabelul 7.6. Numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați în anul I pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018.....	490
Tabelul 7.7. Numărul de programe de studii de licență și masterat în IIS de stat.....	491
Tabelul 7.8. Numărul de programe de studii de licență și masterat în IIS particulare.....	493
Tabelul 7.9. Numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați în anul I pe instituții de învățământ superior și pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018.....	494

Tabelul 7.10. Numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați în anul I pe instituții de învățământ superior și pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018.....	498
Tabelul 7.11. Cifra de școlarizare la programele de licență pe județe și forme de proprietate în anul universitar 2017-2018	502
Tabelul 7.12. Top 40 de specializări din 368 după cifra de școlarizare la programele de licență pe forme de proprietate în anul universitar 2017-2018	503
Tabelul 7.13. Numărul de cadre didactice în IIS de stat în anii universitari 2014-2015 și 2015-2016.....	506
Tabelul 7.14. Numărul de cadre didactice în IIS particulare în anii universitari 2014-2015 și 2015-2016.....	509
Tabelul 7.15. Numărul de studenți înmatriculați la programele de studii licență în perioada 2014-2017.....	511
Tabelul 7.16. Numărul total de studenți înmatriculați pe regiuni de dezvoltare în anul universitar 2017-2018.....	513
Tabelul 7.17. Numărul de studenți înmatriculați la licență în instituțiile de învățământ superior de stat pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018	515
Tabelul 7.18. Numărul de studenți înmatriculați la licență în instituțiile de învățământ superior de particulare pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018.....	519
Tabelul 7.19. Numărul cursanților înscriși în anul I la programele de studii de licență pe domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013) în România în perioada 2014/2015-2016/2017	520
Tabelul 7.20. Numărul total al cursanților înscriși în învățământul universitar de licență pe grupe de specializări în anul universitar 2016-2017	521
Tabelul 7.21. Numărul domeniilor de masterat pe domenii fundamentale, pe forme de proprietate, în anul 2017-2018.....	524
Tabelul 7.22. Numărul universităților pe domenii fundamentale și pe forme de proprietate în anul 2017-2018.....	524
Tabelul 7.23. Numărul de locuri în anul I la programele de masterat pe forme de proprietate în anul 2017-2018.....	525
Tabelul 7.24. Capacitatea de școlarizare a programelor de studii de masterat și ponderea acesteia pe domenii fundamentale în anul 2017-2018.....	525
Tabelul 7.25. Numărul de domenii, de programe de masterat și capacitate de școlarizare în universitățile de stat în anul universitar 2017-2018.....	529
Tabelul 7.26. Numărul de domenii, de programe de masterat și capacitate de școlarizare în universitățile particulare în anul universitar 2017-2018	532
Tabelul 7.27. Numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de masterat și în învățământul postuniversitar în perioada 2014-2017	534
Tabelul 7.28. Numărul de studenți înmatriculați la masterat pe regiuni de dezvoltare în anul universitar 2017-2018.....	536

Tabelul 7.29. Numărul de studenți înmatriculați la masterat în instituțiile de învățământ superior de stat pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018	538
Tabelul 7.30. Numărul de studenți înmatriculați la masterat în instituțiile de învățământ superior particulare pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018	541
Tabelul 7.31. Numărul cursanților înscriși la programele de studii de masterat și postuniversitare pe domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013) în perioada 2014/2015-2016/2017.....	542
Tabelul 7.32. Numărul cursanților înscriși la masterat și programe postuniversitare pe forme de proprietate, grupe de specializări la începutul anului universitar 2016-2017	543
Tabelul 7.33. Numărul total al cursanților înscriși în învățământul universitar de masterat pe forme de proprietate și pe domenii de studiu și de formare la începutul anului universitar 2016-2017	544
Tabelul 7.34. Numărul de școli și domenii doctorale pe IOSUD în anul universitar 2017-2018	549
Tabelul 7.35. Numărul de domenii de studii doctorale pe forme de proprietate și pe total în anul universitar 2017-2018	553
Tabelul 7.36. Numărul de locuri alocate la doctorat pe categorii (buget și taxă) pe IOSUD în anul universitar 2017-2018.....	555
Tabelul 7.37. Numărul de coordonatori de doctorat pe IOSUD în anul universitar 2017-2018	561
Tabelul 7.38. Numărul de studenți înmatriculați la licență, masterat și doctorat pe regiuni de dezvoltare în anul universitar 2017-2018	566
Tabelul 7.39. Numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de doctorat în perioada 2014-2017.....	567
Tabelul 7.40. Numărul de studenți înmatriculați la doctorat în instituțiile de învățământ superior pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018	570
Tabelul 7.41. Numărul cursanților înscriși la programele de studii de doctorat și la programele postdoctorale în anul I pe domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013) în România în perioada 2014/2015-2016/2017.....	574
Tabelul 7.42. Numărul cursanților înscriși la doctorat și la programele postdoctorale pe domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013) în anul universitar 2016-2017	576
Tabelul 7.43. Dinamica absolvenților programelor de studii de licență, masterat și doctorat în perioada 2012-2016	577
Tabelul 7.44. Numărul absolvenților la programele de studiu de licență pe domenii ISCED în perioada 2014-2016.....	579
Tabelul 7.45. Numărul absolvenților la programele de studiu de masterat pe domenii ISCED în perioada 2014-2016.....	582

Tabelul 7.46. Numărul absolvenților la programele de doctorat pe domenii ISCED în perioada 2014-2016.....	583
Tabelul 7.47. Numărul absolvenților la programele de studiu de licență pe regiuni de dezvoltare în perioada 2014-2016	585
Tabelul 7.48. Numărul absolvenților la programele de studiu de masterat pe regiuni de dezvoltare în perioada 2014-2016	585
Tabelul 7.49. Numărul absolvenților la programele de studiu de doctorat pe regiuni de dezvoltare în perioada 2014-2016	586
Tabelul 7.50. Numărul absolvenților la programele de studiu de licență, masterat și doctorat pe regiuni de dezvoltare și forme de proprietate în anul universitar 2016-2017	587
Tabelul 7.51. Numărul de absolvenți străini la programele de studiu de licență, masterat și doctorat pe regiuni de dezvoltare în anul universitar 2016-2017	587

Opis figuri:

Figura 7.1. Situația promovării examenului de bacalaureat în 2010-2017.....	482
Figura 7.2. Ratele de promovabilitate a examenului de bacalaureat pe promoții în perioada 2004-2016.....	483
Figura 7.3. Estimarea numărului de studenți anul I (absolvenții de bacalaureat promoția curentă) în perioada 2017-2022	486
Figura 7.4. Structura și componența Sistemului de Învățământ Universitar, anul universitar 2017-2018	488
Figura 7.5. Componența Sistemului de Învățământ Universitar pe total și pe forme de proprietate, anul universitar 2017-2018.....	488
Figura 7.6. Structura capacității de școlarizare pe domenii fundamentale în IIS de stat în anul 2017-2018	490
Figura 7.7. Structura capacității de școlarizare pe domenii fundamentale în IIS particulare în anul 2017-2018	491
Figura 7.8. Ierarhia IIS de stat după capacitatea de școlarizare în anul I, în anul universitar 2017-2018	497
Figura 7.9. Ierarhia IIS particulare după capacitatea de școlarizare în anul I, în anul universitar 2017-2018	501
Figura 7.10. Top 40 de specializări după capacitatea de școlarizare în anul I, în anul universitar 2017-2018	505
Figura 7.11. Ierarhia IIS de stat după numărul de cadre didactice în anul universitar 2016-2017	508
Figura 7.12. Ierarhia IIS particulare după numărul de cadre didactice în anul universitar 2016-2017	510
Figura 7.13. Numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de licență în perioada 2014-2017.....	512

Figura 7.14. Nivelul și structura studenților la licență, masterat și doctorat pe regiuni de dezvoltare în anul universitar 2017-2018	513
Figura 7.15. Nivelul și structura studenților la licență pe regiuni de dezvoltare, în anul 2017-2018	514
Figura 7.16. Ierarhia IIS de stat după numărul de studenți înmatriculați la licență în anul universitar 2017-2018	518
Figura 7.17. Structura studenților din anul I licență pe domenii de studii în anul 2016-2017	521
Figura 7.18. Numărul de studenți la licență pe domenii ISCED F13 în anul 2016-2017.....	522
Figura 7.19. Structura Sistemului de Învățământ Superior privind domeniile de masterat.....	523
Figura 7.20. Oferta domeniilor de masterat pe total și pe forme de proprietate în anul universitar 2017-2018	223
Figura 7.21. Structura capacității de școlarizare la masterat pe domenii fundamentale a IIS de stat în anul 2017-2018.....	526
Figura 7.22. Structura capacității de școlarizare la masterat pe domenii fundamentale a IIS particulare în anul 2017-2018.....	526
Figura 7.23. Structura capacității de școlarizare la masterat pe domenii fundamentale în total IIS în anul 2017-2018	527
Figura 7.24. Top 1-38 domenii de masterat după numărul locurilor în anul I, anul universitar 2017-2018	528
Figura 7.25. Ierarhia IIS de stat după numărul de locuri în anul I la masterat, în anul universitar 2017-2018	531
Figura 7.26. Ierarhia IIS particulare după numărul de locuri în anul I la masterat în anul 2017-2018	533
Figura 7.27. Tabloul general al studenților înscriși la programele de masterat în anul universitar 2017-2018	534
Figura 7.28. Numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de masterat în perioada 2014-2017.....	535
Figura 7.29. Nivelul și structura studenților de la masterat pe regiuni de dezvoltare, în anul 2017-2018	537
Figura 7.30. Ierarhia IIS de stat după numărul de studenți înmatriculați la masterat în anul universitar 2017-2018	540
Figura 7.31. Numărul de studenți anul I la masterat pe domenii ISCED F-13 în România în anul 2016-2017.....	543
Figura 7.32. Structura pe domenii de studii ISCED a studenților de la masterat în IIS de stat	545
Figura 7.33 Structura pe domenii de studii ISCED a studenților de la masterat în IIS particulare.....	545
Figura 7.34. Top 1-35 Ierarhia domeniilor de masterat după numărul total de studenți înmatriculați în anul 2016-2017	546

Figura 7.35. Top 36-75 Ierarhia domeniilor de masterat după numărul total de studenți în anul 2016-2017	547
Figura 7.36. Structura Sistemului de Învățământ Superior privind domeniile de doctorat	548
Figura 7.37. Oferta domeniilor de doctorat pe total și pe forme de proprietate în anul universitar 2017-2018	549
Figura 7.38. Ierarhia IOSUD după numărul domeniilor de doctorat unitare pe IOSUD	552
Figura 7.39 Ierarhia IOSUD după numărul de locuri la doctorat la buget în anul universitar 2017-2018	558
Figura 7.40. Repartiția pe IOSUD a locurilor bugetate cu bursă și fără bursă oferite la studiile de doctorat, admitere 2017	559
Figura 7.41. Repartiția pe IOSUD a locurilor cu taxă oferite la studiile de doctorat, Admitere 2017.....	560
Figura 7.42. Ierarhia IOSUD după numărul coordonatorilor de doctorat în anul universitar 2017-2018	564
Figura 7.43. Cererea domeniilor de doctorat pe total și pe forme de proprietate IIS în anul universitar 2016-2017	565
Figura 7.44. Nivelul și structura studenților la doctorat pe regiuni de dezvoltare, în anul 2017-2018	567
Figura 7.45. Numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de doctorat în perioada 2014-2017.....	568
Figura 7.46. Ierarhia IOSUD după numărul de studenți anul I la doctorat în anul 2016-2017	569
Figura 7.47. Ierarhia IOSUD după numărul de doctoranzi în anul universitar 2017-2018.....	573
Figura 7.48. Numărul de studenți anul I la doctorat pe specializări ISCED F-13 în anul 2016-2017	575
Figura 7.49. Numărul total al cursanților înscriși la doctorat pe domenii în anul universitar 2016-2017	577
Figura 7.50. Numărul de absolvenți de studii de licență, masterat și doctorat în perioada 2012/2013-2016/2017	579
Figura 7.51. Structura pe domenii de studii ISCED a absolvenților de licență în anul universitar 2016-2017	581
Figura 7.52. Structura pe domenii de studii ISCED a absolvenților de masterat în anul universitar 2016-2017	583
Figura 7.53. Structura pe domenii de studii ISCED a absolvenților doctorat în anul universitar 2016-2017	584
Figura 7.54. Ponderea absolvenților de licență, masterat și doctorat pe regiuni de dezvoltare	586
Figura 7.55. Nivelul și structura absolvenților de licență, masterat și doctorat pe regiuni de dezvoltare, în anul 2016-2017	588

*„A nu sprijini lupta pentru luminarea poporului,
a lucra contra existenței țării, este tot una.”*

Spiru Haret

Capitolul 7

Profilul sistemului de învățământ superior în anul Centenarului

7.1. Particularități ale cererii universitare – absolvenții de bacalaureat

Studiul realizat de autori în acest domeniu este complex și se referă la rezultatele mediului academic înregistrate în anul universitar 2017-2018 pe cele trei nivele: licență, masterat și doctorat. Autorii au căutat să sublinieze activitatea curentă a celor trei nivele universitare și să prognozeze perspectiva educației universitare în România în anii următori, vizând o prognoză pe termen scurt și mediu.

Este unanim recunoscut faptul că volumul și calitatea absolvenților de liceu, determină dezvoltarea și asigurarea calității Sistemului de Învățământ Superior și implică a pieței muncii.

În acest sens, nu putem analiza învățământul superior fără să prezentăm unele particularități ale cererii, respectiv ale evoluției numărului de absolvenți de bacalaureat.

Drept urmare, analiza ofertei și cererii sistemului de învățământ universitar trebuie să pornească de la „sursa” candidaților care doresc să studieze în universități. În scopul obținerii unor concluzii precise, este necesară analiza promovabilității examenului de bacalaureat în ultimii ani, pentru a corela oferta universitară și identifica cererea potențială universitară.

În prezent, se împlinesc 93 de ani – respectiv 93 de generații – de când în fiecare an, sute de mii de elevi plini de emoții, speranță și efort, studiază intens pentru cel mai de temut examen al maturității, respectiv în promovarea examenului de bacalaureat.

Tabelul 7.1

**Statistica examenului de bacalaureat pe total sesiuni și pe promoții
în perioada 2004-2017**

Anul	Candidați prezenți la bacalaureat (sesiunile I și II)*			Total elevi promovați		Total promovați	Total nepromo- vați
	Total	Promoția curentă	Promoții anterioare	Promoția curentă	Promoții anterioare		
2004	177.457	164.235	13.222	155.665	9.441	165.106	12.351
2005	185.771	171.449	14.322	161.103	10.060	171.163	14.608
2006	196.917	178.415	18.502	163.124	10.953	174.077	22.840
2007	205.617	180.150	25.467	169.840	18.283	188.123	17.494
2008	232.692	212.309	20.383	191.872	13.011	204.883	27.809

Anul	Candidați prezenți la bacalaureat (sesiunile I și II)*			Total elevi promovați		Total promovați	Total nepromovați
	Total	Promoția curentă	Promoții anterioare	Promoția curentă	Promoții anterioare		
2009	222.212	195.973	26.239	185.001	19.832	204.343	17.869
2010	214.513	197.798	16.715	157.095	6.450	163.545	50.968
2011	215.038	181.955	33.083	104.792	7.140	111.932	104.616
2012	202.017	154.574	47.443	91.267	13.485	104.752	97.265
2013	197.270	152.445	44.825	98.093	16.559	114.652	82.618
2014	166.415	131.571	34.844	93.433	10.796	104.229	62.186
2015	170.972	142.120	28.852	102.959	16.885	119.840	51.132
2016	137.738	115.028	22.710	87.490	9.575	97.065	40.673
2017	136.868	111.547	25.321	:	:	101.398	35.470
2018	:	:	:	:	:	96.751	
Total	2.661.497	2.289.569	371.928	:	:	2.025.598	637.409

Notă: *Prezenți unici din promoția curentă la bacalaureat sesiunea I vara + sesiunea II toamna.

:- lipsă date

Sursa: Prelucrare autori rezultate bacalaureat MEN, <http://portal.edu.ro/>, în perioada 2010-2018.

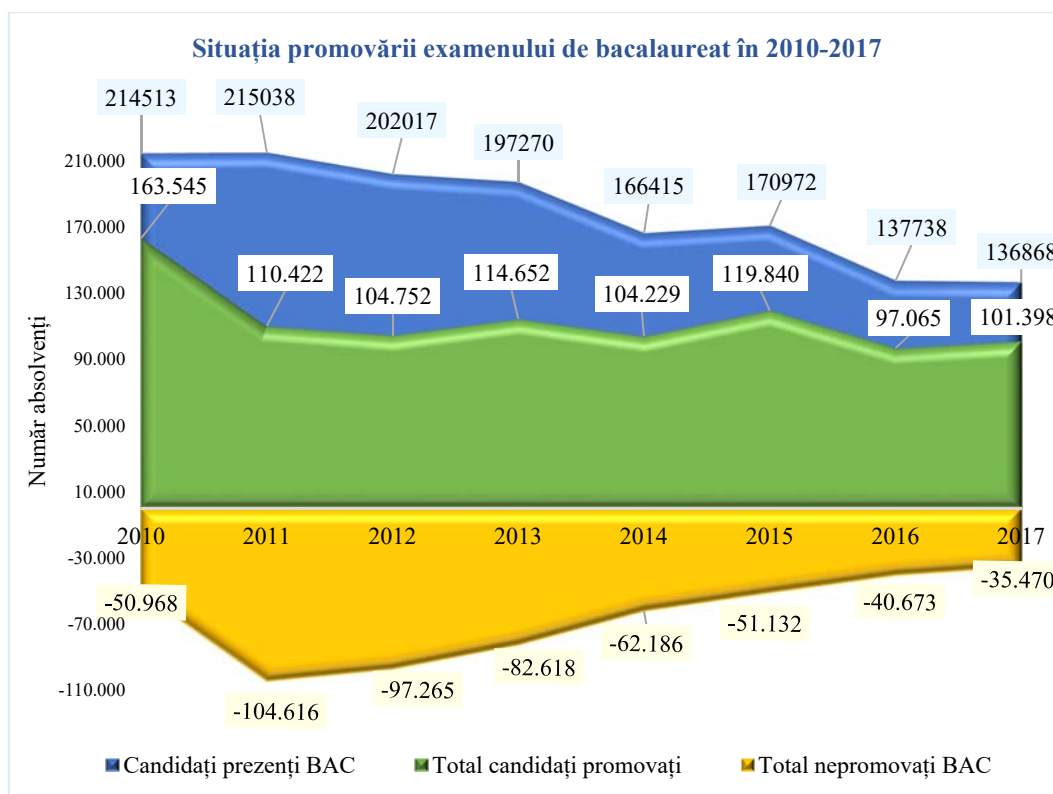

Figura 7.1. Situația promovării examenului de bacalaureat în 2010-2017

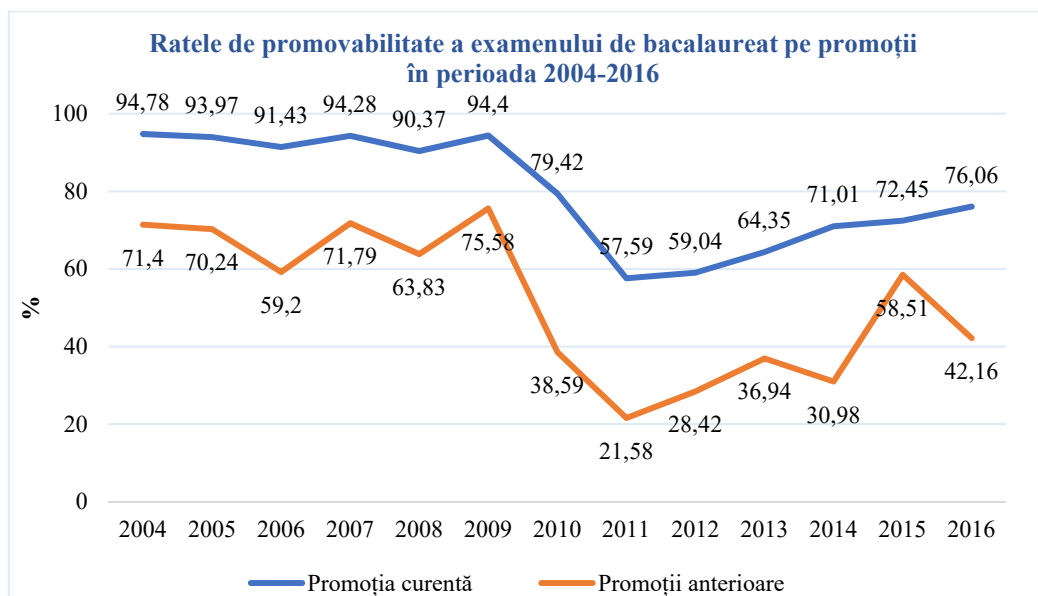
Tabelul 7.2

**Structura și rata promovabilității examenului de bacalaureat pe promoții
în perioada 2004-2017**

Anul	Total promovați (absolvenți)	Din total promovați		Rata de promovabilitate %		
		% promoție curentă	% promoții anterioare	Rata totală	promoția curentă	promoții anterioare
2004	165.106	94,28	5,72	93,04	94,78	71,40
2005	171.163	94,12	5,88	92,14	93,97	70,24
2006	174.077	93,71	6,29	88,40	91,43	59,20
2007	188.123	90,28	9,72	91,49	94,28	71,79
2008	204.883	93,65	6,35	88,05	90,37	63,83
2009	204.343	90,32	9,68	92,18	94,40	75,58
2010	163.545	96,06	3,94	76,24	79,42	38,59
2011	111.932	93,62	6,38	52,05	57,59	21,58
2012	104.752	87,13	12,87	51,85	59,04	28,42
2013	114.652	85,56	14,44	58,12	64,35	36,94
2014	104.229	89,64	10,36	62,63	71,01	30,98
2015	119.844	85,91	14,09	70,09	72,45	58,51
2016	97.065*	90,14	9,86	70,47	76,06	42,16
2017	101.398			74,08	:	:
2018	96.751					

Notă: * În anul universitar 2016-2017 la programele de licență s-au înscris 123.579 de studenți (IF, IFR și ID), din care 77.499 erau din promoția curentă absolvenți BAC (din 87.490 total absolvenți BAC promoția curentă). Peste 8.000 de absolvenți de bacalaureat promoția curentă (10%) au plecat la universități din străinătate, iar aproximativ 2.000 nu s-au înscris într-o instituție de învățământ superior.

Sursa: Prelucrare autori rezultate bacalaureat MEN, <http://portal.edu.ro/>, în perioada 2010-2018.

Figura 7.2. Ratele de promovabilitate a examenului de bacalaureat pe promoții
în perioada 2004-2016

Interesant este de analizat nivelul participării la examenul de bacalaureat a promoției curente de absolvenți de liceu¹. Din acest punct de vedere, numărul de absolvenți de liceu, promoția curentă, neprezența la bacalaureat a variat anual între 10.136-69.889 elevi.

Tabelul 7.3

Situația înscrierii la examenul de bacalaureat a promoției curente din total absolvenți de liceu în 2010-2017

Promoția De liceu	Absolvenți liceu ^{a)}	Candidați prezenți la bacalaureat (sesiunile I și II) promoția curentă ^{b)}	Absolvenți curenți neprezenți la bacalaureat	Pondere absolvenți neprezenți la bacalaureat %
	Col. 1	Col. 2	Col. 3 = Col. 2 - Col. 1	Col. 4 = Col. 3 / Col. 1
2006-2010	236.893	197.798	39.095	16,5
2007-2011	192.091	181.955	10.136	5,3
2008-2012	205.647	154.574	51.073	24,8
2009-2013	184.528	152.445	32.083	17,4
2010-2014	201.460	131.571	69.889	34,7
2011-2015	163.264	142.120	21.144	13,0
2012-2016	161.488	115.028	46.460	28,8
2013-2017	153.600	111.547	42.053	27,4
2014-2018	177.000 ^{c)}	:	:	:
Total			311.933	

Notă: ^{a)} Absolvenți învățământ secundar ciclul 2 (liceal și profesional).

INS Definiție: Absolventul este elevul care a promovat ultimul an de studiu al unei școli, indiferent dacă a promovat sau nu examenul de absolvire, bacalaureat etc. Numărul absolvenților se referă la sfârșitul anului școlar (după examenul de corigență).

^{b)} Prezenți unici din promoția curentă la BAC sesiunea I vara + sesiunea II toamna.

Sursa: Prelucrare rapoarte MEN bacalaureat, <http://portal.edu.ro/>, în perioada 2010-2018.

Conform datelor din tabelele de mai sus, în perioada 2010-2017, aproximativ **500.000²** de elevi nu au promovat examenul de bacalaureat, la care se adaugă numărul semnificativ de mare de elevi – **353.040** de tineri care au părăsit timpuriu sistemul de învățământ (sub 17 ani), și numărul de absolvenți de liceu *peste 250.000 elevi* care nici nu s-au prezentat/înscris la bacalaureat (din cifra de 311.933 elevi). Agregând toate aceste valori din ultimii 8 ani, numărul tinerilor de vârstă 17-25 de ani, care nu au absolvit bacalaureatul, respectiv nu au urmat o pregătire profesională temeinică este de peste 1.000.000 persoane.

¹ Absolvenți învățământ secundar ciclul 2 (liceal și profesional).

INS Definiție: Absolventul este elevul care a promovat ultimul an de studiu al unei școli, indiferent dacă a promovat sau nu examenul de absolvire, bacalaureat etc. Numărul absolvenților se referă la sfârșitul anului școlar (după examenul de corigență).

² În perioada 2010-2017 total nepromovați BAC = 524.928 elevi, din care maxim 10% în anii următori au mai promovat.

În această parte a lucrării autorii și-au propus să estimeze pentru perioada 2017-2022 cererea potențială de studenți.

Algoritmul de calcul, evident pornește de la factorul demografic și de la ipoteza că dacă și în următorii ani școlari vor persista aceiași factori de influență în sistemul educațional și social, respectiv:

- neîncadrarea copiilor în sistemul educațional,
- abandonul școlar timpuriu,
- migrarea familiilor cu copii/elevi,
- rata de promovabilitate a bacalaureatului,
- rata plecărilor proaspeților absolvenți de BAC în străinătate,
- interesul/dezinteresul înscrierii la universitățile din țară a proaspeților de liceu.

Segmentul cel mai semnificativ al tinerilor studenți din anul I, îl reprezintă evident proaspeții absolvenți de bacalaureat promoția curentă – ponderea fiind de 75-80%. Drept urmare, segmentul potențialilor studenți în perioada 2017-2022, sunt tinerii născuți în perioada 1999-2004. În acest sens, pornind de la numărul de copii născuți în perioada 1999-2004 și apoi urmărind traseul/numărul acestora în sistemul educațional la 8 ani, la 14 ani, atribuind rata de promovabilitate a examenului de bacalaureat și alți indicatori enumerați anterior, obținem următorul tablou numeric (Tabelul 7.4)

Tabelul 7.4

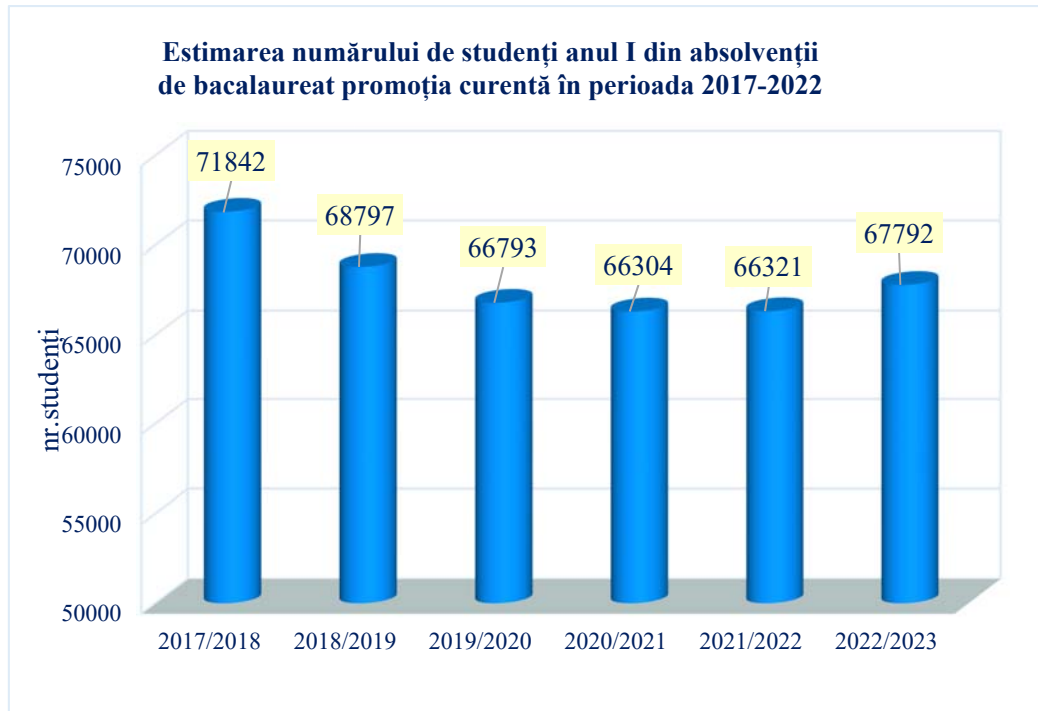
Numărul de copii născuți în perioada 1999-2004 – potențiali studenți în perioada 2017-2022

Născuți în anul		1999	2000	2001	2002	2003	2004
Născuți vii		234.600	234.521	220.368	210.529	212.459	216.261
După 8 ani perioada 2007-2012	populația rezidentă * de 8 ani	225.041	217.160	212.832	210.462	209.958	210.066
	populația școlară la 8 ani	210.302	209.330	200.458	194.618	193.194	193.244
După 14 ani perioada 2013-2018	populația rezidentă de 14 ani	220.128	219.311	220.696	209.313	205.610	208.052
	populația școlară la 14 ani	200.285	198.987	192.347	187.116	189.088	:
Potențiali studenți anul I – absolvenți BAC promoția curentă (perioada 2017- 2022)		71.842	68.797	66.793	66.304	66.321	67.792

Sursa: Prelucrare autori după: <http://statistici.insse.ro/shop> INS Tempo Online accesat, decembrie 2018

*INS Definiție: Populația rezidentă reprezintă totalitatea persoanelor cu cetățenie română, străini și fără cetățenie, care au reședința obișnuită pe teritoriul României. Se considera că își au reședința obișnuită într-o zonă geografică specifică doar persoanele care au locuit la reședința obișnuită o perioadă neîntreruptă de cel puțin 12 luni înainte de momentul de referință. În populația rezidentă sunt incluse persoanele care au imigrat în România, dar sunt excluse persoanele care au emigrat din România.

Reprezentarea grafică a valorilor estimate se prezintă în Figura 7.3.

Figura 7.3. Estimarea numărului de studenți anul I (absolvenții de bacalaureat promoția curentă) în perioada 2017-2022

7.2. Analiza sistemului universitar nivel ISCED 6 – programe de studii de licență

Studiul se concentrează pe stabilirea, până la detalii, a ofertei sistemului de învățământ universitar din România pornind de la resursele concrete, de candidați, care sunt absolvenți de liceu cu diplomă de bacalaureat (v. Capitolul 6). Sintetizând, s-a pornit de la structura sistemului de învățământ universitar din România, corelată cu structura numărului de locuri pentru anul I pe domenii fundamentale. Apoi, autorii s-au axat pe analiza dinamicii numărului de locuri pe domenii fundamentale în ultimii ani pentru a releva trendul înregistrat în această direcție. Analizele s-au axat pe ierarhizarea universităților de stat și particulare după numărul de locuri ofertat. S-a mers în profunzime, stabilindu-se un clasament al specializărilor după numărul de locuri ofertat, constatându-se rămânerea în afara sistemului universitar a unui număr foarte mare de absolvenți, mai ales cei care nu au reușit să promoveze examenul de bacalaureat. În context, se face o analiză statistică privind sistemul preuniversitar care ar trebui să îi absoarbă pe acei absolvenți de liceu și să le asigure pregătirea în perspectiva ocupării unui loc de muncă. De asemenea, se pune problema ca după gimnaziu să se reorganizeze

sistemul dual de pregătire, care să asigure absolvenților de liceu (licee cu profil profesional) ocuparea unor locuri în economie. În acest context, se face și o comparație asupra locurilor de muncă oferite la târgurile organizate pe plan național și ocuparea acestora de către candidații care s-au prezentat la acestea. Explicația este simplă, structura absolvenților sau a celor interesați în ocuparea unui loc de muncă nu este identică, corelată cu cea a locurilor de muncă oferite.

În studiul efectuat, autorii au pus accentul pe o serie de aspecte cu privire la structura sistemului de învățământ universitar, uzitând de date recente, mergând apoi la stabilirea sistemului de învățământ universitar pe total și pe forme de proprietate. Oferta universitară este bine prezentată și însoțită de tabele și grafice sugestive, serii de date care chiar ele însele relevă posibilitatea tragerii unor concluzii în concordanță cu specializarea ISCED 2013. Astfel, s-au utilizat datele INS și MEN care au arătat situația concretă a structurii absolvenților ș.a.m.d.

Într-o formă oarecare s-a prezentat și situația numărului de locuri în funcție de limba de predare și pe forme de proprietate. Rezultă că, există un număr important de studenți care au recurs la studii într-o limbă străină de circulație internațională, dar care, după absolvirea acestor studii de licență nu converg, nu se îndreaptă către piața muncii din România. Pentru a da sens studiului efectuat, autorii au prezentat o ierarhie a instituțiilor de învățământ universitar după oferta în anul I în ultimul an, pe instituții și forme de proprietate.

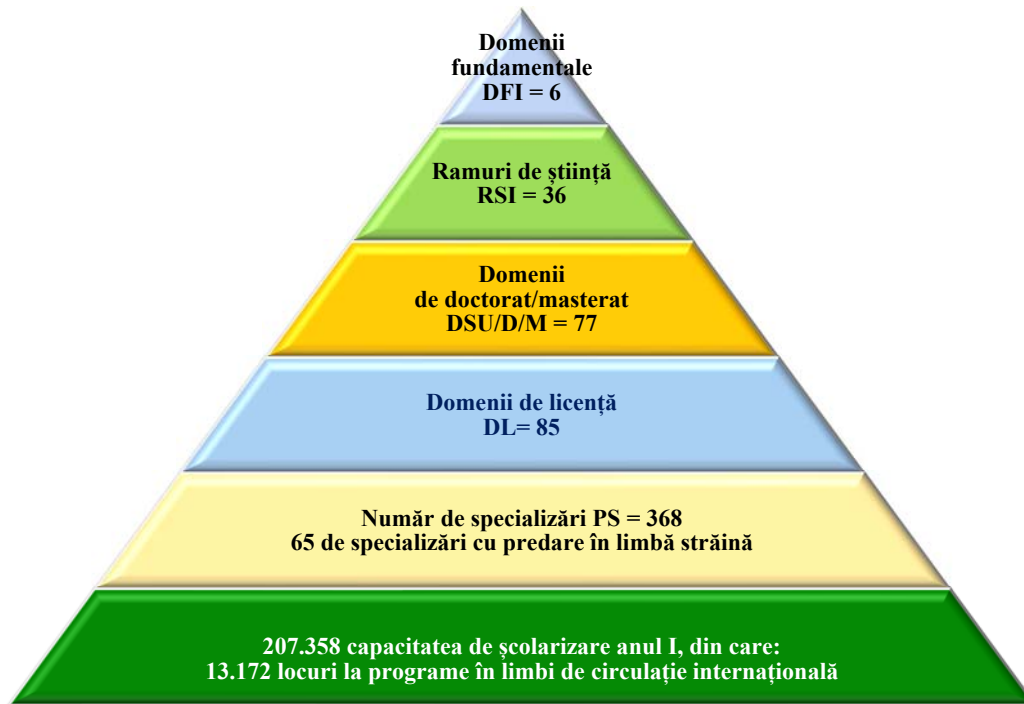
7.2.1. Componenta Sistemului de Învățământ Universitar în anul 2017-2018

Conform HG nr. 140/2017 și HG nr. 615/2017³, structura sistemului de învățământ universitar în anul universitar în 2017/2018 cuprinde: 6 domenii fundamentale, cu 36 ramuri de știință, 77 domenii de masterat/doctorat, 85 de domenii de licență cu 368 programe de studii de licență, din care 65 de specializări cu predare într-o limbă străină. Capacitatea maximă de școlarizare a fost de 207.358 studenți în anul I, din care 13.172 sunt locuri la programe de licență în limbi străine de circulație internațională (engleză, franceză, germană). Sinteza celor expuse mai sus este reprezentată în diagrama grafică din Figura 7.4.

Sistemul Național de învățământ universitar de licență, pe total, cuprindea 91 instituții de învățământ universitar de licență, din care: 55 IIS de stat, 29 IIS particulare și șapte fundații.

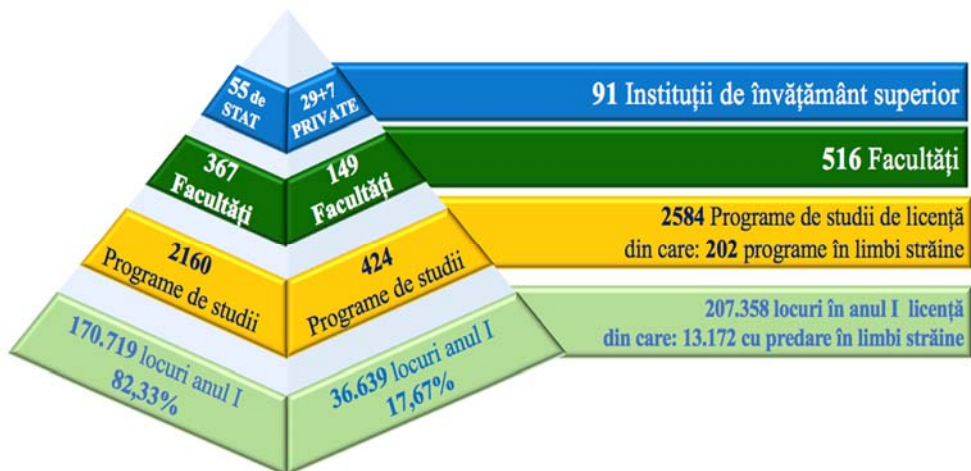
Universitățile de stat au organizat 367 de facultăți, iar cele particulare 149 de facultăți în care activează, cu 2584 programe de studii de licență, din care 202 cu predare în limbi străine de circulație internațională.

³ HG nr. 140 din 2017 Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/programeelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2017-2018.

Sursa: Prelucrare ARACIS după HG nr. 140/2017 și HG nr. 615/2017.

Figura 7.4. Structura și componența Sistemului de Învățământ Universitar, anul universitar 2017-2018

Sursa: Prelucrare ARACIS după HG nr. 140/2017 și HG nr. 615/2017.

Figura 7.5. Componența Sistemului de Învățământ Universitar pe total și pe forme de proprietate, anul universitar 2017-2018

Din punct de vedere al formelor de proprietate, sistemul național de studii universitare de licență cuprinde 55 de universități de stat și 36 particulare. Dintre facultățile existente, 367 sunt la universitățile de stat și 149 la cele particulare, cu 2160 de programe de studii de licență la stat și 424 la universitățile particulare.

Universitățile de stat dețin 82,33% (170.719 locuri) din totalul capacității de școlarizare, drept urmare cele particulare de 17,67%, respectiv 36.639 locuri. În diagrama grafică din Figura 7.5 sunt sintetizate cifrele prezentate.

Tabelul 7.5
Nivelul numărului maxim de studenți care pot fi școlarizați în anul I pe domenii și forme de proprietate în perioada 2014-2017

Cod DFI		10	20	30	40	50	60	Total
Domeniul fundamental (DFI)		Matematică și științe ale naturii	Științe ingineresti	Științe biologice și biomedicale	Științe sociale	Științe umaniste și arte	Știința sportului și educației fizice	
2014/ 2015	IIS de stat	16.382	51.263	14.320	62.450	20.940	3.737	169.092
	IIS particulare	1.810	2.430	980	37.515	2.725	925	46.385
	Total IIS	18.192	53.693	15.300	99.965	23.665	4.662	215.477
2016/ 2017	IIS de stat	15.857	53.388	14.730	60.127	21.834	4.117	170.053
	IIS particulare	1.465	2.495	1.120	32.075	2.555	825	40.535
	Total IIS	17.322	55.883	15.850	92.202	24.389	4.942	210.588
2017/ 2018	IIS de stat	15.688	53.476	15.230	60.373	21.522	4.430	170.719
	IIS particulare	1.205	1.940	1.349	28.945	2.275	925	36.639
	Total IIS	16.893	55.416	16.579	89.318	23.797	5.355	207.358
<i>Modificare absolută 2017/2014</i>		<i>-1.299</i>	<i>1.723</i>	<i>1.279</i>	<i>10.647</i>	<i>132</i>	<i>693</i>	<i>-8.119</i>
<i>Modificarea relativă 2017/2014 %</i>		<i>-7,14</i>	<i>3,21</i>	<i>8,36</i>	<i>-10,65</i>	<i>0,56</i>	<i>14,86</i>	<i>-3,77</i>

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Prelucrare după HG nr. 580/2014, HG nr. 376/2016, HG nr. 654/2016, HG nr. 140/2017 și HG nr. 615/2017.

În Tabelul 7.6, care prezintă nivelul maxim al numărului de studenți care pot fi școlarizați în anul I pe domenii și forme de proprietate în perioada 2016-2017, putem constata că pe forme și niveluri de educație acestea au fost diferite.

Tabelul 7.6

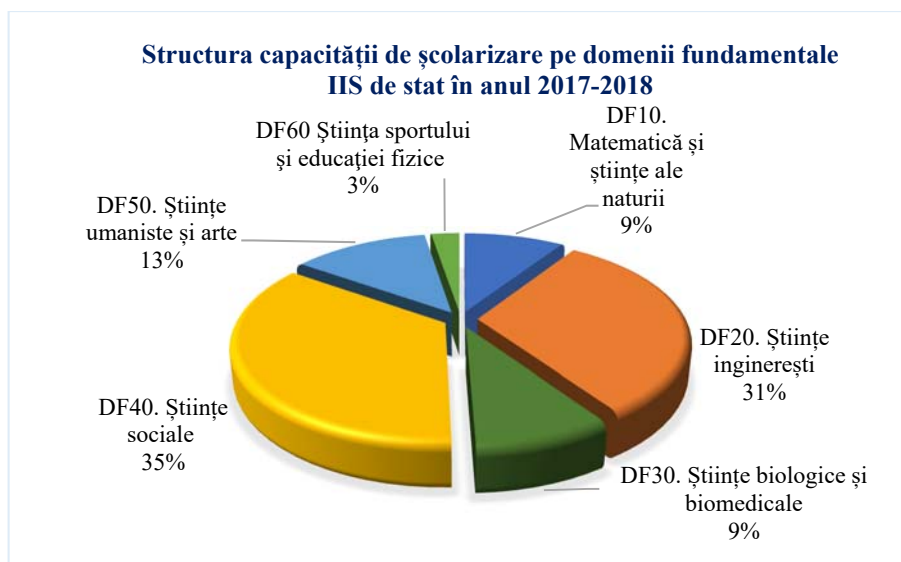
Numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați în anul I pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018

Domeniul fundamental	Capacitatea de școlarizare anul I (locuri)			Total locuri SNIS	Pondere total %
	IIS de stat	IIS particulare	Fundații		
10. Matematică și științe ale naturii	15.688	1.175	30	16.893	<i>8,15</i>
20. Științe inginerești	53.476	1.765	175	55.416	<i>26,72</i>
30. Științe biologice și biomedicale	15.230	1.349	-	16.579	<i>8,00</i>
40. Științe sociale	60.373	28.040	905	89.318	<i>43,07</i>
50. Științe umaniste și arte	21.522	2.080	195	23.797	<i>11,48</i>
60. Știința sportului și educației fizice	4.430	925	-	5.355	<i>2,58</i>
Total	170.719	35.334	1305	207.358	100,00

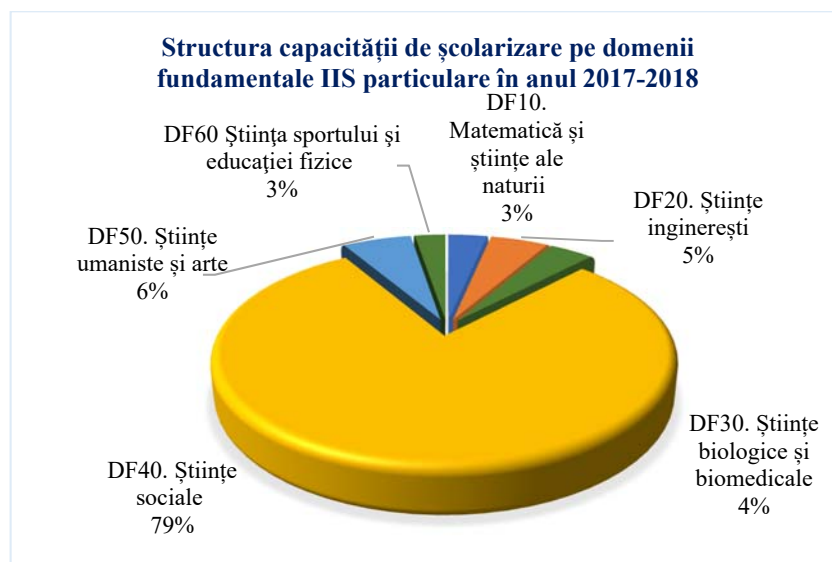
Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Prelucrare după HG nr. 140/2017 și HG nr. 615/2017.

În acest sens, pe cele șase domenii fundamentale, la universitățile de stat pe primele două locuri se plasează științele inginerești (26,72%) și științele sociale (43,07%), urmează științele umaniste și arte (11,48%), matematică și științele naturii (8,16%), științele biologice și biomedicale (8%). Știința sportului și educația fizică oferă doar 2,58% din totalul ofertei. Oferta la programele de licență a universităților particulare este formată preponderent în specializări din domeniul fundamental – „Științe sociale” (drept, economie etc.) – 79%.

Figura 7.6. Structura capacității de școlarizare pe domenii fundamentale în IIS de stat în anul 2017-2018

Figura 7.7. Structura capacității de școlarizare pe domenii fundamentale în IIS particulare în anul 2017-2018

7.2.2. Structura ofertei universitare pe instituții de învățământ superior

În analiza generală a ofertei universitare pentru studii de licență pornim de la capacitatea de școlarizare a sistemului național de învățământ universitar. Astfel, în Tabelul 7.7 se prezintă numărul de programe de studii de licență și masterat în instituțiile de învățământ de stat în anul universitar 2017-2018.

Tabelul 7.7

Numărul de programe de studii de licență și masterat în IIS de stat, în anul universitar 2017-2018

Instituția de învățământ superior	Număr de programe	
	licență	masterat
1. Universitatea „Politehnica” București	90	191
2. Universitatea Tehnică de Construcții București	21	31
3. Universitatea Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”	9	6
4. USAMV București	33	38
5. Universitatea București	95	226
6. UMF „Carol Davila” București	8	4
7. ASE București	33	116
8. Universitatea Națională de Muzică București	7	6
9. Universitatea Națională de Arte București	11	14
10. UNATC „I.L. Caragiale” București	4	24
11. UNEFS București	6	7
12. SNSPA București	11	72
13. Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia	34	28
14. Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad	34	29

Instituția de învățământ superior	Număr de programe	
	licență	masterat
15. Universitatea „Vasile Alecsandri” Bacău	35	38
16. Universitatea „Transilvania” Brașov	107	73
17. Universitatea Tehnică Cluj-Napoca	95	110
18. USAMV Cluj-Napoca	29	27
19. Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca	248	293
20. UMF „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca	16	22
21. Academia Muzică „Gh. Dima” Cluj-Napoca	14	7
22. Universitatea de Artă și Design Cluj-Napoca	10	10
23. Universitatea „Ovidius” Constanța	81	68
24. Universitatea Maritimă Constanța	11	13
25. Universitatea din Craiova	97	98
26. UMF Craiova	9	5
27. Universitatea „Dunărea de Jos” Galați	84	88
28. Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași	60	84
29. USAMV Iași	20	27
30. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași	85	164
31. UMF „Gr. T. Popa” Iași	13	14
32. Universitatea de Arte „George Enescu” Iași	20	11
33. Universitatea din Oradea	112	80
34. Universitatea din Petroșani	27	21
35. Universitatea din Pitești	64	76
36. Universitatea Petrol-Gaze Ploiești	33	32
37. Universitatea „Eftimie Murgu” Reșița	20	12
38. Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu	88	124
39. Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava	57	49
40. Universitatea „Valahia” Târgoviște	38	42
41. Universitatea „Constantin Brâncuși” Târgu Jiu	29	28
42. Universitatea „Petru Maior” Târgu Mureș	20	22
43 UMF Târgu Mureș	13	11
44. Universitatea de Arte Târgu Mureș	16	15
45. Universitatea Politehnica Timișoara	56	99
46. USAMV „Regele Mihai I” Timișoara	31	34
47. Universitatea de Vest din Timișoara	81	154
48. UMF „Victor Babeș” din Timișoara	14	10
49. Academia Tehnică Militară București	17	6
50. UNAp „Carol I” București	7	17
51. ANI „Mihai Viteazul” București	3	13
52. Academia Poliție „Alexandru Ioan Cuza” București	9	25
53. Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” Brașov	5	2
54. Academia Navală „Mircea cel Bătrân” Constanța	8	4
55. Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” Sibiu	5	4
Total IIS de stat	2.183	2.824
Total IIS de stat și particulare	2.603	3.156

Sursa: Prelucrare ARACIS pe baza HG nr. 140 din 2017.

Din studiul Tabelului 7.8, în legătură cu numărul de programe de studii de licență și masterat la instituțiile de învățământ particulare în anul universitar 2017-2018, constatăm că la multe dintre acestea, unele dintre programe au fost suspendate sau s-a renunțat definitiv la acestea. Rămân unele universități, cum sunt Constantin Brâncoveanu din Pitești, Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir, Universitatea Titu Maiorescu, Universitatea Hyperion, Universitatea Spiru Haret, toate din București, Universitatea Vasile Goldiș din Arad și Universitatea „Sapientia” din Cluj-Napoca, care au în continuare un număr impresionant de programe de licență și de masterat. Cu toate acestea, numărul de studenți înscriși este redus, iar cel al absolvenților la fel de redus.

Tabelul 7.8

**Numărul de programe de studii de licență și masterat în IIS particulare,
în anul universitar 2017-2018**

	Instituția de învățământ superior	Număr de programe	
		licență	masterat
1.	Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București	32	24
2.	Universitatea „Titu Maiorescu” București	25	25
3.	Universitatea „Nicolae Titulescu” București	13	11
4.	Universitatea Româno-Americană București	17	26
5.	Universitatea „Hyperion” București	22	16
6.	Universitatea „Spiru Haret” București	79	41
7.	Universitatea „Bioterra” București	14	3
8.	Universitatea Ecologică București	18	22
9.	Universitatea „Gh. Cristea” București	-	3
10.	Universitatea „Athenaeum” București	5	5
11.	Universitatea „Artifex” din București	5	8
12.	Institutul Teologic Penticostal din București	1	1
13.	Institutul Administrarea Afacerilor București	-	2
14.	Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad	43	25
15.	Universitatea „George Bacovia” din Bacău	4	6
16.	Universitatea „Gheorghe Barițiu” din Brașov	-	5
17.	Universitatea „Bogdan Vodă” din Cluj-Napoca	9	5
18.	Institutul Teologic Protestant din Cluj-Napoca	1	1
19.	Universitatea „Sapientia” din Cluj-Napoca	31	12
20.	Universitatea „Andrei Șaguna” Constanța	9	5
21.	Universitatea „Danubius” din Galați	15	15
22.	Universitatea Mihail Kogălniceanu din Iași	-	3
23.	Universitatea „Petre Andrei” din Iași	8	10
24.	Universitatea Europeană „Drăgan” din Lugoj	2	2
25.	Universitatea Agora Municipiul din Oradea	4	3
26.	Universitatea „Emanuel” din Oradea	5	4
27.	Universitatea Creștină „Partium” din Oradea	18	9
28.	Universitatea „Constantin Brâncoveanu” Pitești	24	20
29.	Universitatea „Româno-Germană” Sibiu	5	4
30.	Universitatea „Dimitrie Cantemir” Târgu Mureș	6	8

Instituția de învățământ superior	Număr de programe	
	licență	masterat
31. Universitatea Mihai Eminescu din Timișoara	-	2
32. Universitatea „Tibiscus” din Timișoara	5	6
Total IIS particulare	420	332
Total IIS de stat și particulare	2.603	3.156

Sursa: Prelucrare ARACIS pe baza HG nr. 140/2017.

Din cele 32 de universități particulare, mai mult de jumătate au număr redus de programe de licență și masterat, iar majoritatea dintre acestea n-au putut să-și acopere oferta prin numărul de studenți care le frecventează. Comparând numărul de studenți care pot fi școlarizați în anul I cu numărul de studenți care au optat să urmeze cursurile din învățământul superior din domeniul public sau privat, apreciem un grad de acoperire în scădere față de anii precedenți. Situație ca urmare a faptului că numărul de absolvenți ai liceelor cu diplomă de bacalaureat a fost din ce în ce mai scăzut. De asemenea, populația mai în vârstă, cu locuri de muncă, care aveau nevoie neapărat de studii superioare de licență sau masterat, s-a redus.

Semnificativă este oferta pe domenii fundamentale, precum și pe cele două forme de proprietate. În tabelele 7.9 și 7.10, sunt prezentate sintetic datele privind structura ofertei pe domenii fundamentale și forme de proprietate.

Tabelul 7.9
Numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați în anul I pe instituții de învățământ superior și pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018

Instituția de Învățământ Superior	Domenii fundamentale						Total
	10. Matematică și științele naturii	20. Științe inginerești	30. Științe biologice și biomedicale	40. Științe sociale	50. Științe umaniste și arte	60. Știința sportului și educației fizice	
1. Universitatea „Politehnica” București	365	7.270					7.635
2. UTC București		2.745			100		2.845
3. UAU „Ion Mincu” București					685		685
4.USAMV București		3.390	535				3.925
5. Universitatea din București	2.380	330	200	5.205	3436		11.551
6. UMF „Carol Davila” București			2340				2.340
7. Academia Studii Economice București				7.025	100		7.125
8. U.N. Muzica București					244		244
9. U.N. Arte București					575		575
10. UNATC „I.L. Caragiale” București					264		264
11. UNEFS București						675	675
12. SNSPA București				1.475			1.475
13. Universitatea din Alba Iulia	200	170		1.160	705	100,0	2.335

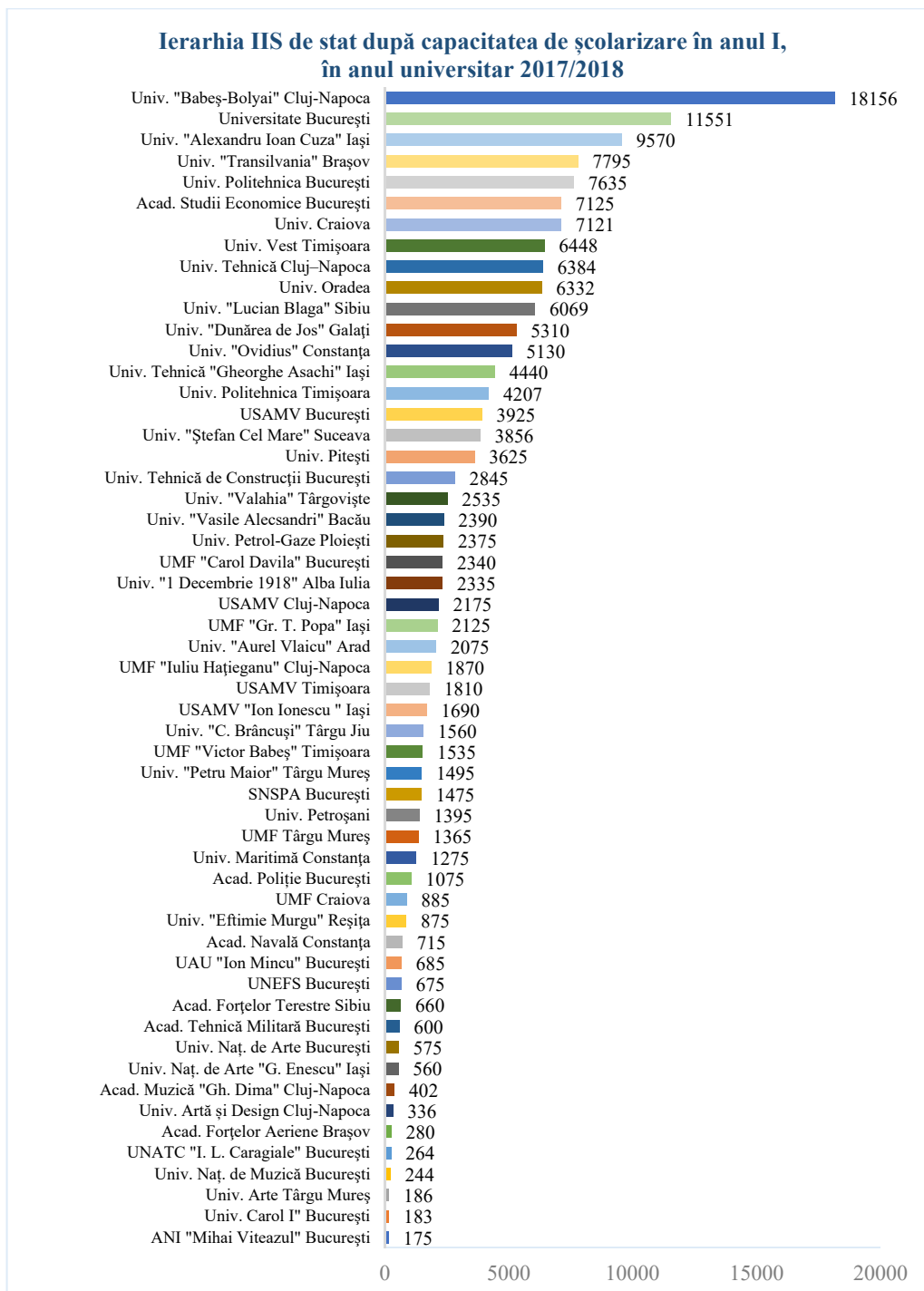
Instituția de Învățământ Superior	Domenii fundamentale						Total
	10. Matematică și științele naturii	20. Științe inginerești	30. Științe biologice și biomedicale	40. Științe sociale	50. Științe umaniste și arte	60. Știința sportului și educației fizice	
14. Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad	225	750		780	260	60	2.075
15. Universitatea „V. Alecsandri” Bacău	345	660	50	770	215	350	2.390
16. Universitatea „Transilvania” Brașov	350	3.820	355	2.300	675	295	7.795
17. Universitatea Tehnică Cluj-Napoca	245	5.048	40	605	446		6.384
18. USAMV Cluj-Napoca		1.800	375				2.175
19. Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca	3.266	245	210	10.585	3.270	580	18.156
20. UMF Cluj-Napoca			1.870				1.870
21. Academia de Muzică Cluj-Napoca					402		402
22. Universitatea Artă și Design Cluj					336		336
23. Universitatea „Ovidius” Constanța	775	797	795	1.805	748	210	5.130
24. Universitatea Maritimă Constanța		1.275					1.275
25. Universitatea din Craiova	815	2.100	60	2.895	831	420	7.121
26. UMF Craiova			885				885
27. Universitatea „Dunărea De Jos” Galați	225	2.255	445	1.280	850	255	5.310
28. Universitatea Tehnică „G. Asachi” Iași	345	3.995			100		4.440
29. USAMV „Ion Ionescu” Iași		1.410	280				1.690
30. Universitatea „Al. Ioan Cuza” Iași	2.035	165	220	4.995	1930	225	9.570
31. UMF „Gr. T. Popa” Iași		90	2.035				2.125
32. Universitatea de Arte „G. Enescu” Iași					560		560
33. Universitatea Oradea	745	1.950	690	2.200	527	220	6.332
34. Universitatea Petroșani	50	765		580			1.395
35. Universitatea Pitești	285	770	120	1.770	470	210	3.625
36. Universitatea Petrol-Gaze Ploiești	270	940		940	225		2.375
37. Universitatea „E. Murgu” Reșița		170		605	50	50	875
38. Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu	345	1.630	365	2.745	894	90	6.069
39. Universitatea „Șt. cel Mare” Suceava	370	1.136	60	1.620	535	135	3.856
40. Universitatea „Valahia” Târgoviște	355	630		1.130	280	140	2.535

Instituția de Învățământ Superior	Domenii fundamentale						Total
	10. Matematică și științele naturii	20. Științe inginerești	30. Științe biologice și biomedicale	40. Științe sociale	50. Științe umaniste și arte	60. Știința sportului și educației fizice	
41. Universitatea „Constantin Brâncuși” Târgu Jiu		410	90	860	110	90	1.560
42. Universitatea „P. Maior” Târgu Mureș	75	230		980	210		1.495
43. UMF Târgu Mureș			1.315			50	1.365
44. Universitatea Arte Târgu Mureș					186		186
45. Universitatea Politehnica Timișoara	292	3.535		190	190		4.207
46. USAMV Timișoara		1.570	240				1.810
47. Universitatea Vest Timișoara	1.330		120	3.645	1078	275	6.448
48. UMF „Victor Babeș” Timișoara			1.535				1.535
49. Academia Tehnică Militară București		600					600
50. Universitatea „Carol I” București				183			183
51. ANI „Mihai Viteazul” București				175			175
52. Academia Poliție București		50		990	35		1.075
53. Academia Forțelor Aeriene Brașov				280			280
54. Academia Navală Constanța		715					715
55. Academia Forțelor Terestre Sibiu		60		600			660
Total IIS de stat	15.688	53.476	15.230	60.373	21.522	4.430	170.719
Total general de stat și particulare	16.893	55.416	16.579	89.318	23.797	5.355	207.358

Sursa: Prelucrare după HG nr. 140/2017 și HG nr. 615/2017 privind Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2017-2018.

Pe forme de proprietate oferta totală a universităților de stat este de 170.719 locuri, a celor particulare de 35.334 locuri și fundații 1.305 locuri.

Figura 7.8. Ierarhia IIS de stat după capacitatea de școlarizare în anul I, în anul universitar 2017-2018

În Figura 7.8 se prezintă capacitatea de școlarizare pentru anul I, în anul universitar 2017-2018. Universitatea București, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași, Universitatea Transilvania din Brașov, Universitatea Politehnica București, Academia de Studii Economice din București, Universitatea din Craiova, Universitatea de Vest din Timișoara, Universitatea Tehnică Cluj-Napoca, Universitatea din Oradea și Universitatea Lucian Blaga din Sibiu au avut o ofertă de peste 6.000 de locuri.

De asemenea, în Tabelul 7.10 se prezintă numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați în anul I pe instituții de învățământ superior și pe domenii de activitate în anul universitar 2017-2018 la instituțiile de învățământ superior privat. Reține atenția și faptul că, pe total, în instituțiile de învățământ superior din domeniul privat a existat o ofertă maximă de 35.334 de locuri distribuită pe universități, dar, care arată, un număr în scădere față de anul anterior. La majoritatea se constată că nu este acoperit nici măcar nivelul posibil de școlarizare stabilit prin hotărâre de guvern.

Tabelul 7.10

Numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați în anul I pe instituții de învățământ superior și pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018

Instituția de învățământ superior	Domenii fundamentale						Total
	10. Matematică și științele naturii	20. Științe ingineresti	30. Științe biologice și biomedicale	40. Științe sociale	50. Științe umaniste și arte	60. Știința sportului și educației fizice	
Total IIS particulare	1.175	1.765	1349	28.040	2.080	925	35.334
1. Universitatea „Dimitrie Cantemir” București				3.340	250		3.590
2. Universitatea „Titu Maiorescu” București	225		530	1.745			2.500
3. Universitatea „Nicolae Titulescu” București				1.395			1.395
4. Universitatea Româno-Americană București				3.065		100,0	3.165
5. Universitatea „Hyperion” București	95	100		1.330	230		1.755
6. Universitatea „Spiru Haret” București	175		50	4.840	705	485	6.255
7. Universitatea „Bioterra” București		965	50	160			1.175
8. Universitatea Ecologică București	200	100		730		200	1.230
9. Universitatea „Athenaeum” București				350			350
10. Universitatea „Artifex” București				890			890
11. Institutul Teologic Baptist București					75		75
12. Institutul Teologic Penticostal					50		50

Instituția de învățământ superior	Domenii fundamentale						Total
	10. Matematică și științe ale naturii	20. Științe ingineresti	30. Științe biologice și biomedicale	40. Științe sociale	50. Științe umaniste și arte	60. Știința sportului și educației fizice	
București							
13. Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” Arad	185	110	570	1.205	120	50	2.240
14. Universitatea „George Bacovia” Bacău				350			350
15. Universitatea „Bogdan Vodă” Cluj-Napoca				645		90	735
16. Institutul Teologic Protestant Cluj-Napoca					50		50
17. Universitatea „Sapientia” Cluj-Napoca	100	490		450	155		1.195
18. Universitatea „Andrei Șaguna” Constanța				805			805
19. Universitatea „Danubius” Galați				1.225			1.225
20. Universitatea „Petre Andrei” Iași				760			760
21. Universitatea „Apollonia” Iași			85	50			135
22. Universitatea Europeană „Drăgan” Lugoj				225			225
23. Universitatea Agora Municipiul Oradea				330			330
24. Universitatea „Emanuel” Oradea				120	80		200
25. Universitatea Creștină „Partium” Oradea				305	365		670
26. Universitatea „Constantin Brâncoveanu” Pitești				2.300			2300
27. Universitatea „Româno-Germană” Sibiu				350			350
28. Universitatea „Dimitrie Cantemir” Târgu Mureș	120		64	750			934
29. Universitatea „Tibiscus” Timișoara	75			325			400
Total fundații	30	175		905	195		1.305
1. Institutul Teologic Adventist Cernica – Ilfov				60	30		90
2. Fundația „Ștefan Lupășcu” – Institutul de Studii Europene Iași				100			100
3. Institutul Teologic Romano-Catolic Franciscan Roman					65		65
4. Fundația Pentru Cultură și		75		175			250

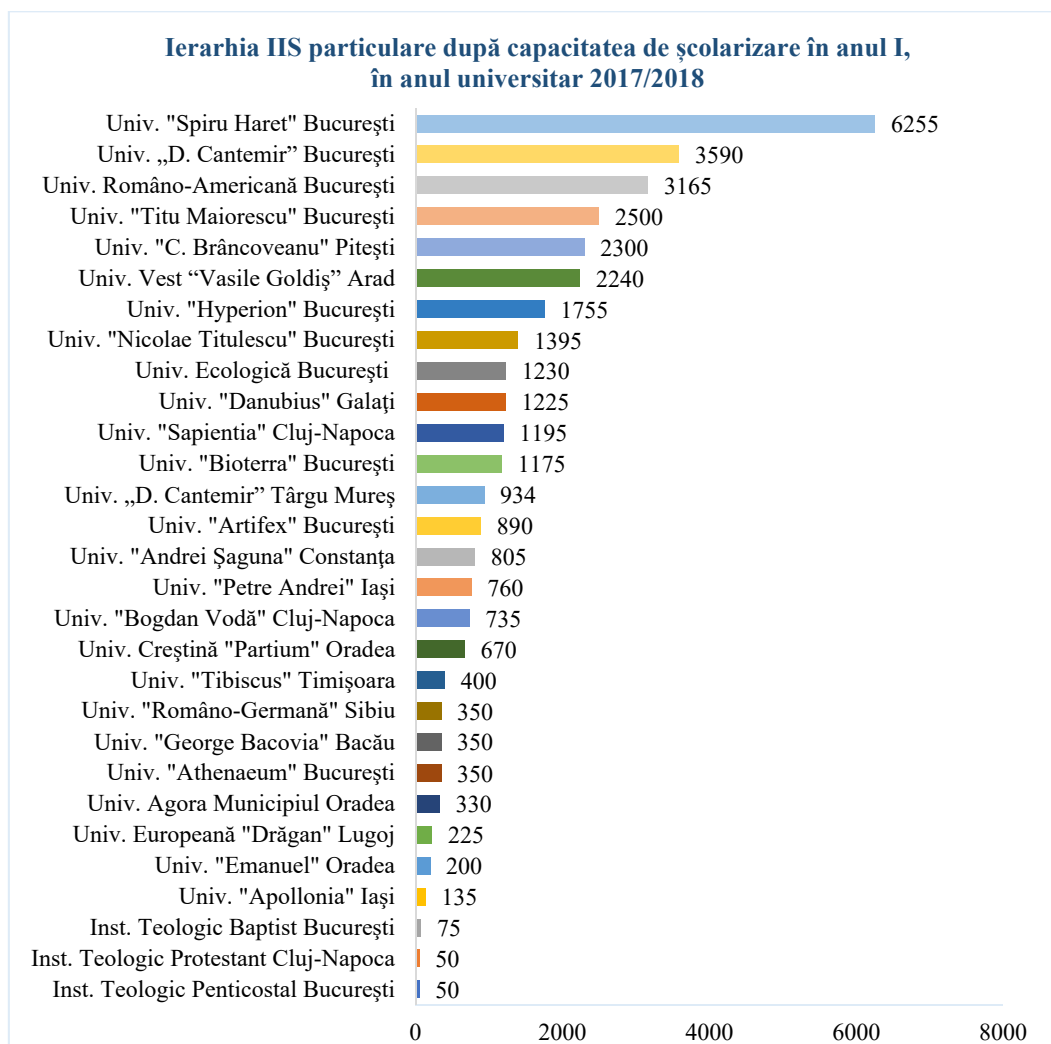
Instituția de învățământ superior	Domenii fundamentale						Total
	10. Matematică și științele naturii	20. Științe ingineresti	30. Științe biologice și biomedicale	40. Științe sociale	50. Științe umaniste și arte	60. Știința sportului și educației fizice	
Învățământ „Ioan Slavici” – Universitatea „Ioan Slavici” Timișoara							
5. Fundația „Gaudeamus” – Universitatea „Tomis” Constanța				250			250
6. Institutul Teologic Creștin după Evanghelie „Timotheus” București					50		50
7. Fundația Lumina – Universitatea Europei de Sud-Est	30	100,0		320	50		500
Total general IIS de stat și particulare	16.893	55.416	16.579	89318	23.797	5.355	207.358

Sursa: Prelucrare după HG nr. 140/2017 și HG nr. 615/2017 privind Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2017-2018.

Constatăm că numărul maxim de studenți care pot fi acceptați în învățământul superior particular reprezintă aproximativ 14% din numărul total de studenți școlarizați în întregul sistem universitar.

Constatăm că unele universități au un număr mare de studenți care pot fi școlarizați, iar altele un număr mai redus, cum ar fi Institutul Teologic Protestant din Cluj-Napoca – 50, Institutul Teologic Baptist din București – 75, Institutul Teologic Pentiscostal din București, tot 50. La celelalte universități constatăm un număr ridicat de studenți care pot fi școlarizați.

Din studiul efectuat, comparativ cu acest număr de studenți care reprezintă capacitatea de școlarizare a instituțiilor de învățământ superior privat, la majoritatea această cifră nu a putut fi acoperită, ca urmare a numărului redus de absolvenți ai examenului de bacalaureat.

Figura 7.9. Ierarhia IIS particulare după capacitatea de școlarizare în anul I, în anul universitar 2017-2018

În Figura 7.9 sunt inserate date sugestive care pot să ofere o perspectivă a unei analize mai rapide privind numărul total de studenți ca posibilitate de școlarizare în anul I, în anul universitar 2017-2018.

În continuare, am realizat o analiză în legătură cu cifra de școlarizare a programelor de licență, pe județe și forme de proprietate în anul universitar 2017-2018. Se constată că pe total există un număr mare de studenți, dar mergând în structură, rezultă că în unele județe, numărul de studenți conform capacității de școlarizare este mai ridicat, iar la altele, mai redus. De asemenea, am realizat și o reprezentare grafică a primelor 20 de centre universitare după capacitatea de școlarizare în anul I, în anul universitar 2017-2018. În

această grupă intră în primul rând Bucureștiul, cu o cifră de școlarizare de 40.567 de studenți în învățământul superior de stat și 18.960 în învățământul privat. Urmează apoi centrul universitar Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, Brașov, Constanța, Craiova, Oradea și Sibiu care au peste 6.000 de studenți înscriși.

Tabelul 7.11
Cifra de școlarizare la programele de licență pe județe și forme de proprietate în anul universitar 2017-2018

Județul/Localitatea	IIS de stat	IIS particulare	Fundații	Total SNIS
Alba Iulia	2.570			2.570
Alexandria	245	75		320
Arad	2.075	1.500		3.575
Bacău	2.390	350		2.740
Baia Mare	1.939	235		2.174
Bălți – Republica Moldova	190			190
Beiuș	60			60
Bistrița	470			470
Blaaj	30			30
Brașov	8.075	825		8.900
Brăila	350	510		860
București	40.567	18.960	550	60.077
Buzău	100	100		200
Cahul	320			320
Cahul	50			50
Caransebeș	50			50
Călărași	120			120
Călimănești	30			30
Câmpulung	50			50
Câmpulung Muscel		125		125
Cernica – Ilfov			90	90
Cluj-Napoca	24.863	1340		26.203
Constanța	7.120	1290	250	8.660
Craiova	7.326	835		8.161
Deva	225			225
Drobeta-Turnu Severin	780			780
Enna, Italia	100			100
Focșani	50	100		150
Galați	4.490	1225		5.715
Gheorgheni	75			75
Iași	18.120	895	100	19.115
Lugoj	135	225		360
Marghita		50		50
Miercurea Ciuc		475		475
Năsăud	130			130
Odorheiu Secuiesc	80			80
Oradea	6.322	1.200		7.522

Județul/Localitatea	IIS de stat	IIS particulare	Fundații	Total SNIS
Petroșani	1.395			1.395
Piatra Neamț	156			156
Pitești	3.125	1.150		4.275
Ploiești	2.375			2.375
Râmnicu Vâlcea	330	640		970
Reșița	825			825
ROMA ITALIA	50			50
Roman			65	65
Satu Mare	315	325		640
Sebiș		50		50
Sfântu Gheorghe	415			415
Sibiu	6.784	350		7.134
Sighetul Marmăției	290			290
Slatina	60			60
Slatina	100			100
Slobozia		75		75
Suceava	3.856			3.856
Târgoviște	2.350			2.350
Târgu Jiu	1.560	250		1.810
Târgu Mureș	3.251	1.524		4.775
Târgu Secuiesc	25			25
Timișoara	13.710	575	250	14.535
Zalău	170	80		250
Total	170.719	35.334	1.305	207.358

Sursa: Prelucrare după HG nr. 140/2017 și HG nr. 615/2017.

O problemă esențială a studiului pentru a fi cât mai relevant se referă la prezentarea și analiza primelor 40 de specializări dintre cele 368 existente, după cifra de școlarizare în programele de licență, pe forme de proprietate, în anul universitar 2017-2018. Datele sunt prezentate, în mod descrescător, rezultând că din totalul de 207.358 cifră de școlarizare la licență, cele mai multe locuri se regăsesc la specializări ca: Drept (12.125 locuri) Limba și literatura modernă (8.566 locuri), Contabilitatea, Managementul, Finanțe-Bănci, Informatică, Economia comerțului și altele.

Tabelul 7.12
Top 40 de specializări din 368 după cifra de școlarizare la programele de licență pe forme de proprietate în anul universitar 2017-2018

Specializări/programe de studii	IIS de stat	IIS particulare	Fundații	Total
Total, din care:	170.719	35.334	1.305	207.358
1. Drept	6.240	5.885		12.125
2. Limba și literatura modernă	7.471	1.045	50	8.566
3. Contabilitate și informatică de gestiune	4.850	3.110	135	8.095
4. Management	4.410	3.005	50	7.465
5. Finanțe bănci	3.695	3.110	225	7.030
6. Informatică/aplicată/economică (romana)	4.755	1.160		5.915

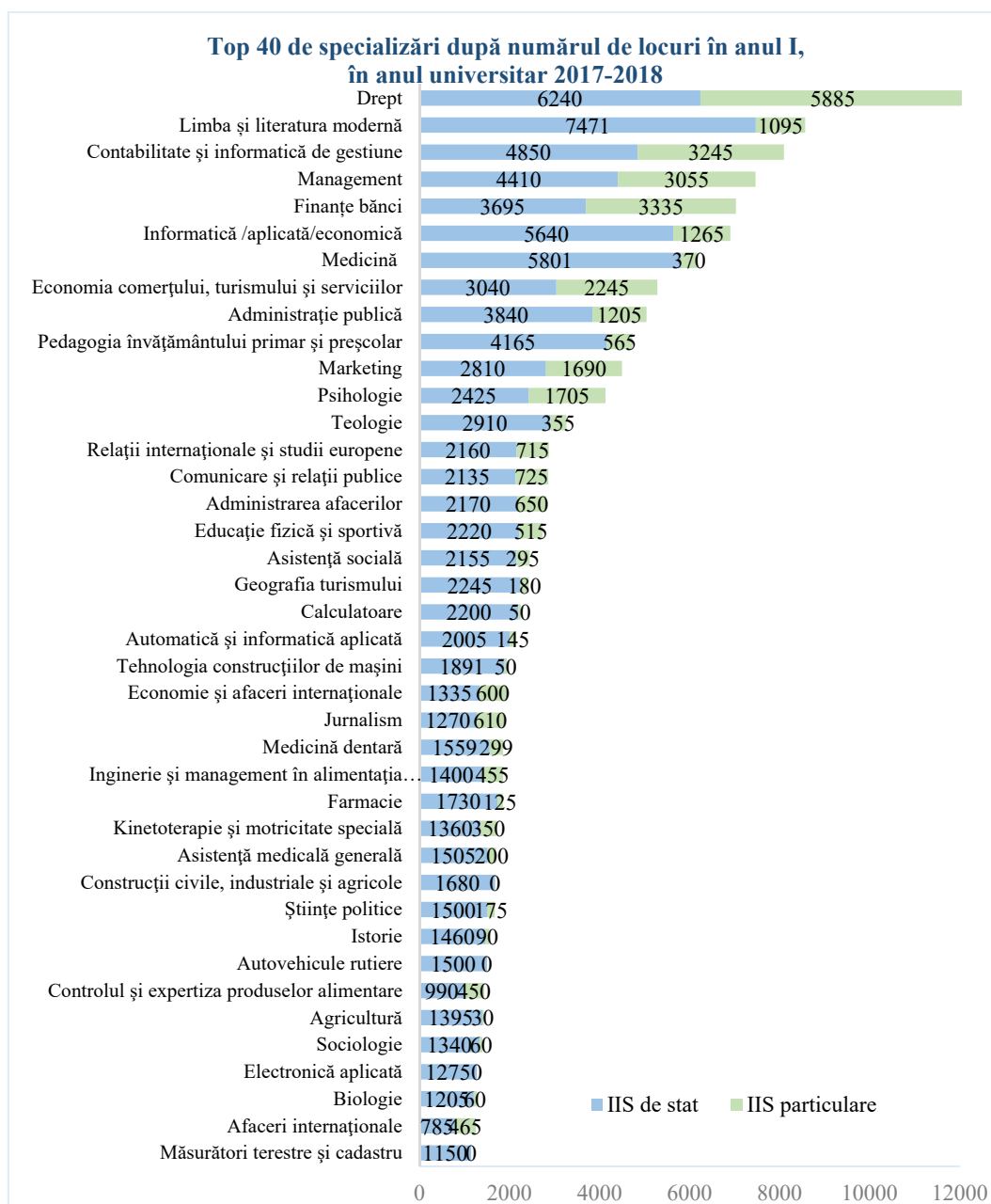
Specializări/programe de studii	IIS de stat	IIS particulare	Fundații	Total
Informatică (engleza/germana)	885	75	30	990
7. Economia comerțului, turismului și serviciilor	3.040	2.245		5.285
8. Administrație publică	3.840	1.155	50	5.045
9. Pedagogia învățământului primar și preșcolar	4.165	535	30	4.730
10. Marketing	2.810	1.690		4.500
11. Medicină (în română)	4.156	225		4.381
Medicină (în limbi străine)	1.645	145		1.790
12. Psihologie	2.425	1705		4.130
13. Teologie	2.910	250	105	3.265
14. Relații internaționale și studii europene	2.160	640	75	2.875
15. Comunicare și relații publice	2.135	725		2.860
16. Administrarea afacerilor	2.170	440	210	2.820
17. Educație fizică și sportivă	2.220	515		2.735
18. Asistență socială	2.155	265	30	2.450
19. Geografia turismului	2.245	180		2.425
20. Calculatoare	2.200	50		2.250
21. Automatică și informatică aplicată	2.005	145		2.150
22. Tehnologia construcțiilor de mașini	1.891	50		1.941
23. Economie și afaceri internaționale	1.335	600		1.935
24. Jurnalism	1.270	610		1.880
25. Medicină dentară	1.559	299		1.858
26. Farmacie	1.730	125		1.855
27. Inginerie și management în alimentația publică și agroturism	1.400	455		1.855
28. Asistență medicală generală	1.505	200		1.705
29. Kinetoterapie și motricitate specială	1.360	350		1.710
30. Științe politice	1.500	175		1.675
31. Construcții civile, industriale și agricole	1.680			1.680
32. Istorie	1.460	90		1.550
33. Autovehicule rutiere	1.500			1.500
34. Controlul și expertiza produselor alimentare	990	450		1.440
35. Agricultură	1.395	30		1.425
36. Sociologie	1.340	60		1.400
37. Electronică aplicată	1.275			1.275
38. Biologie	1.205	60		1.265
39. Afaceri internaționale	785	465		1.250
40. Măsurători terestre și cadastru	1.150			1.150

Sursa: Prelucrare după HG nr. 140/2017 și HG nr. 615/2017.

Datele din Tabelul 7.12 sunt prezentate în Figura 7.10 care arată în mod sintetic situația acestor discipline – primele 20 – așa cum rezultă ele. Este lesne de înțeles că reprezentarea grafică relevă același aspect, și anume faptul că specializări ca Dreptul,

Limba și Literatura modernă, Contabilitatea și Informatica de gestiune, Managementul, Finanțe-Bănci, Informatica, Economia comerțului, turismului și serviciilor, Administrația publică etc. au ponderi ridicate în timp ce altele au o pondere din ce în ce mai redusă.

Figura 7.10. Top 40 de specializări după capacitatea de școlarizare în anul I, în anul universitar 2017-2018

7.2.3. Numărul cadrelor didactice pe instituții de învățământ superior

Activitatea de învățământ superior trebuie interpretată, analizată și din punct de vedere al numărului de cadre didactice pe instituții de învățământ superior și pe total țară. În acest sens, în Tabelul 7.13 sunt prezentate numărul de cadre didactice în învățământul superior de stat în anii universitar 2014-2015 și 2015-2016. Am prezentat datele pe doi ani pentru a se constata că în aproape toate cazurile există un număr mai redus de cadre didactice de la un an la altul. Interesant este faptul că la instituțiile de învățământ superior particulare, numărul acestora s-a menținut oarecum constant, pe câtă vreme instituțiile de învățământ superior de stat și-au redus numărul de cadre didactice.

Tabelul 7.13
Numărul de cadre didactice în IIS de stat în anii universitari 2014-2015 și 2015-2016

Nr. cod	Instituții de învățământ superior	2014-2015*	2016-2017**
	Total din care:	25.790	26.616
	IIS de stat	22.943	23.774
U01	Universitatea „Politehnica” București	1.382	1.452
U02	Universitatea Tehnică de Construcții București	438	347
U03	UAU „Ion Mincu” București	239	276
U04	USAMV București	382	394
U05	Universitatea București	1.334	1.291
U06	UMF „Carol Davila” București	1.472	1.768
U07	Academia de Studii Economice București	781	779
U08	Universitatea Națională de Muzică București	119	118
U09	Universitatea Națională de Arte București	118	109
U10	UNATC. „I.L. Caragiale” București	123	117
U11	UNEFS București	72	74
U12	SNSPA București	142	157
U13	Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia	154	156
U14	Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad	213	193
U15	Universitatea „Vasile Alecsandri” Bacău	198	178
U17	Universitatea „Transilvania” Brașov	747	724
U18	Universitatea Tehnică Cluj-Napoca	967	912
U19	USAMV Cluj-Napoca	250	283
U20	Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca	1.361	1.437
U21	UMF „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca	624	809
U22	Academia de Muzică „Gh. Dima” Cluj-Napoca	135	119
U23	Universitatea de Artă și Design Cluj-Napoca	84	102
U24	Universitatea „Ovidius” Constanța	649	684
U25	Universitatea Maritimă Constanța	105	102
U26	Universitatea Craiova	827	815
U27	Universitatea de Medicină și Farmacie Craiova	423	415
U28	Universitatea „Dunărea de Jos” Galați	565	624
U29	Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” Iași	738	735
U30	USMAV „Ion Ionescu de la Brad” Iași	167	175

Nr. cod	Instituții de învățământ superior	2014-2015*	2016-2017**
U31	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași	741	745
U32	UMF „Gr. T. Popa” Iași	830	847
U33	Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași	167	167
U34	Universitatea Oradea	1.053	922
U35	Universitatea Petroșani	169	152
U36	Universitatea Pitești	428	392
U37	Universitatea „Petrol-Gaze” Ploiești	298	274
U38	Universitatea „Eftimie Murgu” Reșița	96	77
U39	Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu	657	628
U40	Universitatea „Stefan cel Mare” Suceava	332	317
U41	Universitatea „Valahia” Târgoviște	281	283
U42	Universitatea „Constantin Brâncuși” Târgu Jiu	138	125
U43	Universitatea „Petru Maior” Târgu Mureș	140	125
U44	Universitatea de Medicină și Farmacie Târgu Mureș	396	450
U45	Universitatea de Arte Târgu Mureș	66	71
U46	Universitatea „Politehnica” Timișoara	646	658
U47	USAMV a Banatului Timișoara	319	305
U48	Universitatea de Vest Timișoara	694	651
U49	UMF „Victor Babeș” Timișoara	683	727
U50	Academia Tehnică Militară București		364
U51	Universitatea Națională de Apărare „Carol I” București		
U52	ANI „Mihai Viteazul” București		
U53	Academia de Poliție „Al. Ioan Cuza” București		
U54	Academia Forțelor Aeriene „H. Coandă” Brașov		44
U55	Academia Navală „Mircea cel Bătrân” Constanța		52
U56	Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” Sibiu		53

Notă: * Numărul total al personalului didactic titular cu funcția de bază în universitate.

** Personal didactic cu normă întreagă, respectiv parțială.

Sursa: Prelucrare ARACIS după Platforma ANS aprilie 2018.

Tabelul acesta, corelat cu Figura 7.11, pune în evidență modul în care a evoluat numărul de cadre didactice în învățământul superior de stat în cei doi ani pe care i-am prezentat. De fapt, în acest grafic am prezentat doar numărul de cadre didactice în anul universitar 2016-2017.

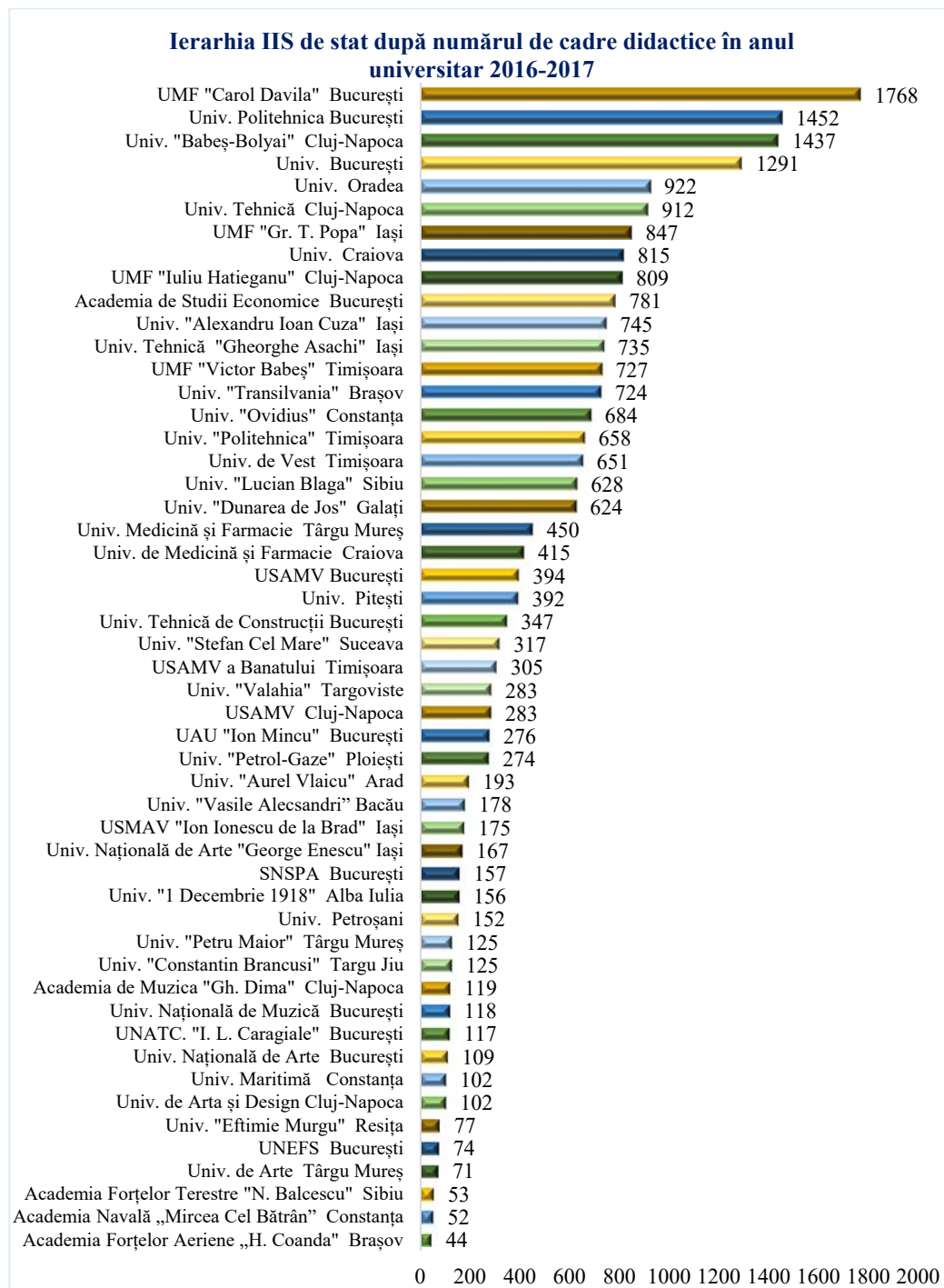

Figura 7.11. Ierarhia IIS de stat după numărul de cadre didactice în anul universitar 2016-2017

În învățământul superior particular, conform Tabelului 7.14, rezultă că numărul de cadre didactice în anii universitari 2014-2015, 2015-2016 a avut loc același proces de reducere al acestora.

Tabelul 7.14

Numărul de cadre didactice în IIS particulare în anii universitari 2014-2015 și 2015-2016

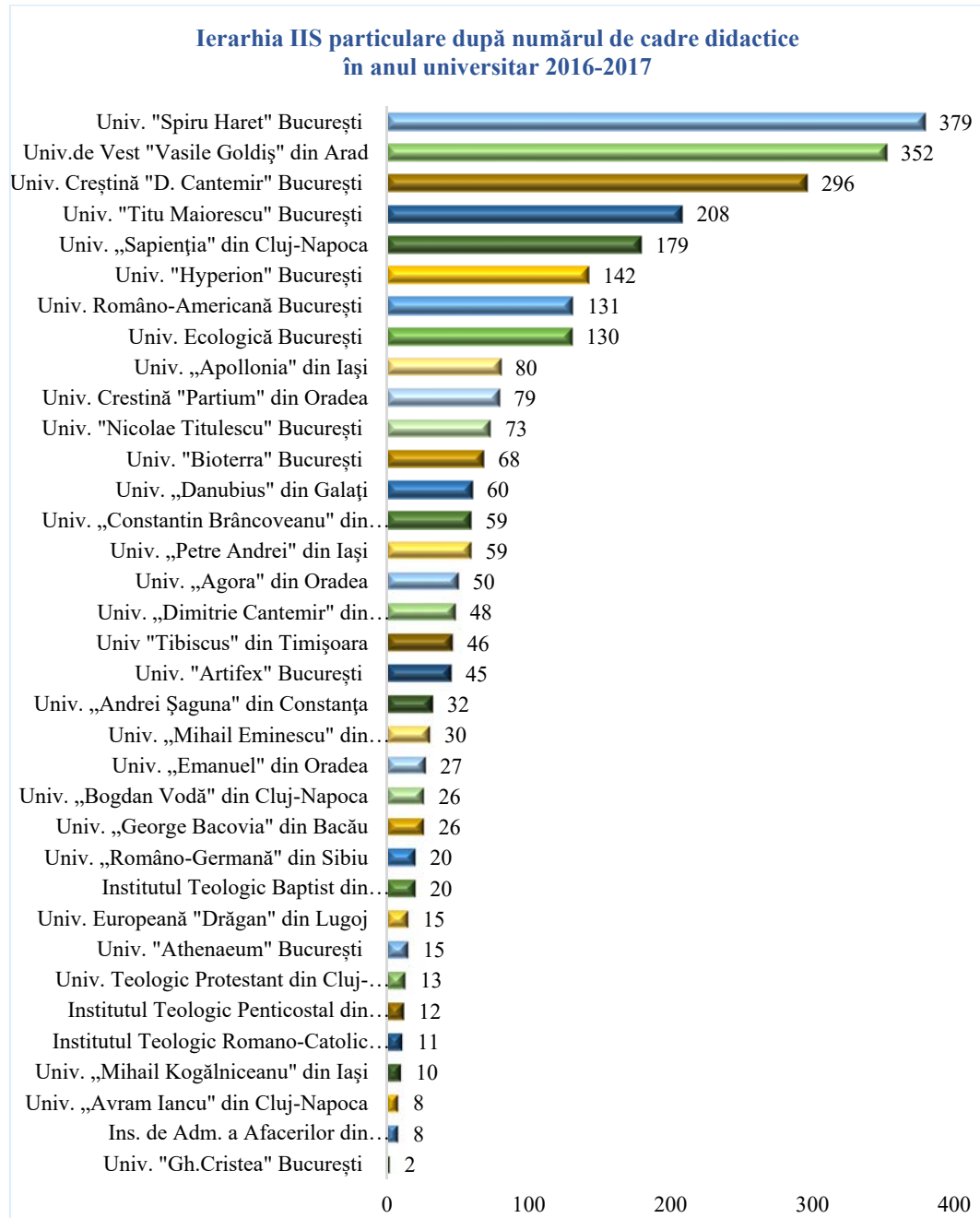
Nr. cod	Instituții de Învățământ Superior	2014-2015*	2016-2017**
	Total SNIS din care:	25.790	26.616
	Instituții particulare	2.847	2.759
UP1	Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București	312	296
UP2	Universitatea „Titu Maiorescu” București	241	208
UP3	Universitatea „Nicolae Titulescu” București	78	73
UP4	Universitatea Româno-Americană București	172	131
UP5	Universitatea „Hyperion” București	165	142
UP6	Universitatea „Spiru Haret” București	506	379
UP7	Universitatea „Bioterra” București	75	68
UP8	Universitatea Ecologică București		130
UP9	Universitatea „Gh. Cristea” București		2
UP10	Universitatea „Athenaeum” București	11	15
UP11	Universitatea „Artifex” București	46	45
UP12	Institutul Teologic Romano-Catolic din București	-	11
UP13	Institutul Teologic Baptist din București	-	20
UP14	Institutul Teologic Penticostal din București	14	12
UP15	Universitatea Financiar-Bancară din București	-	-
UP16	Institutul de Administrarea Afacerilor din București – ASEbuss	9	8
UP17	Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad	392	352
UP18	Universitatea „George Bacovia” din Bacău	26	26
UP19	Universitatea „George Barițiu” din Brașov	-	-
UP20	Universitatea „Avram Iancu” din Cluj-Napoca	22	8
UP21	Universitatea „Bogdan Vodă” din Cluj-Napoca	-	26
UP22	Universitatea Teologic Protestant din Cluj-Napoca	13	13
UP23	Universitatea „Sapientia” din Cluj-Napoca	203	179
UP24	Universitatea „Andrei Șaguna” din Constanța	-	32
UP25	Universitatea „Danubius” din Galați	69	60
UP26	Universitatea „Mihail Kogălniceanu” din Iași	13	10
UP27	Universitatea „Petre Andrei” din Iași	98	59
UP28	Universitatea „Apollonia” din Iași	68	80
UP29	Universitatea Europeană „Drăgan” din Lugoj	20	15
UP30	Universitatea „Agora” din Oradea	29	50
UP31	Universitatea „Emanuel” din Oradea	29	27
UP32	Universitatea Creștină „Partium” din Oradea	90	79
UP33	Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești	87	59
UP34	Universitatea „Româno-Germană” din Sibiu	-	20
UP35	Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu-Mureș	-	48
UP36	Universitatea „Mihail Eminescu” din Timișoara	-	30
UP37	Universitatea „Tibiscus” din Timișoara	59	46

Notă: * Numărul total al personalului didactic titular cu funcția de bază în universitate.

** Personal didactic cu norma întreagă, respectiv parțială.

Sursa: Prelucrare ARACIS după Platforma ANS aprilie 2018.

În anul universitar 2016-2017, în IIS particulare existau 2.759 de cadre didactice, pe câtă vreme în anul anterior erau 2.847 de cadre didactice.

**Figura 7.12. Ierarhia IIS particulare după numărul de cadre didactice
în anul universitar 2016-2017**

Există instituții de învățământ superior, cum ar fi Institutul Teologic Romano-Catolic din București cu doar 11 cadre didactice, Universitatea Avram Iancu din Cluj-Napoca cu doar opt cadre didactice, ca să nu mai vorbim de Universitatea Financiar-Bancară din București și Universitatea George Barițiu din Brașov care nu mai au niciun cadru didactic. Câteva instituții de învățământ superior particulare, cum sunt Universitatea Româno-Germană din Sibiu, Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu-Mureș sau Universitatea „Mihai Eminescu” din Timișoara care în anul 2014-2015 nu aveau niciun cadru didactic titular, foloseau numai cadre didactice asociate, în anul următor 2016-2017 au avut un număr de cadre didactice ceea ce relevă o posibilitate de sporire a numărului de cadre didactice și, deci, a activității instituțiilor la care ne-am referit.

7.2.4. Numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de licență

Numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de licență, în perioada 2014-2017 evidențiază o ușoară scădere a acestuia de la un an la altul. Astfel, de la 411.229, numărul total care a existat în anul universitar 2014-2015 s-a ajuns la 408.179 în anul universitar 2017-2018.

Tabelul 7.15

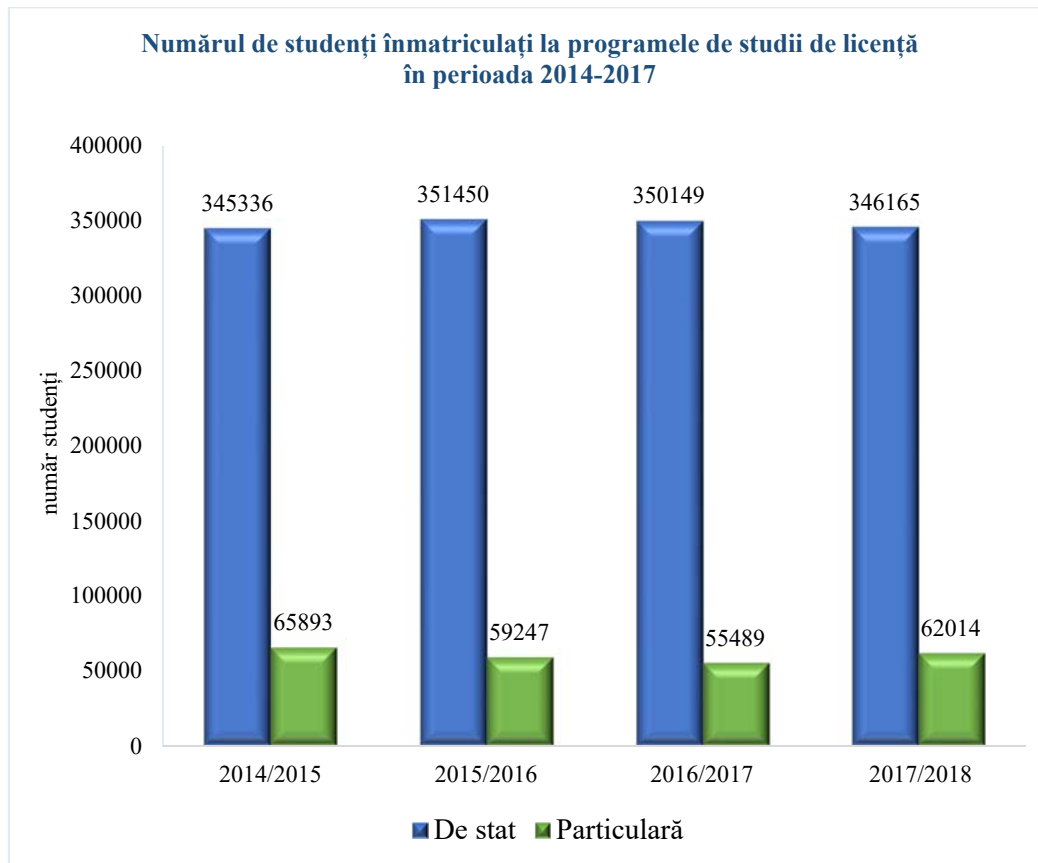
Numărul de studenți înmatriculați la programele de studii licență în perioada 2014-2017

Anul universitar	Total	De stat	Particulare	Pondere IIS particulare %
2014/2015	411.229	345.336	65.893	<i>16,02</i>
2015/2016	410.697	351.450	59.247	<i>14,43</i>
2016/2017	405.638	350.149	55.489	<i>13,68</i>
2017/2018	408.179	346.165	62.014	<i>15,19</i>
Modificarea absolută 2017-2014	<i>-3050</i>	<i>829</i>	<i>-3879</i>	-
Modificarea relativă 2017-2014	<i>-0,74%</i>	<i>0,24%</i>	<i>-5,89%</i>	-

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: INS și Platforma ANS, martie 2018.

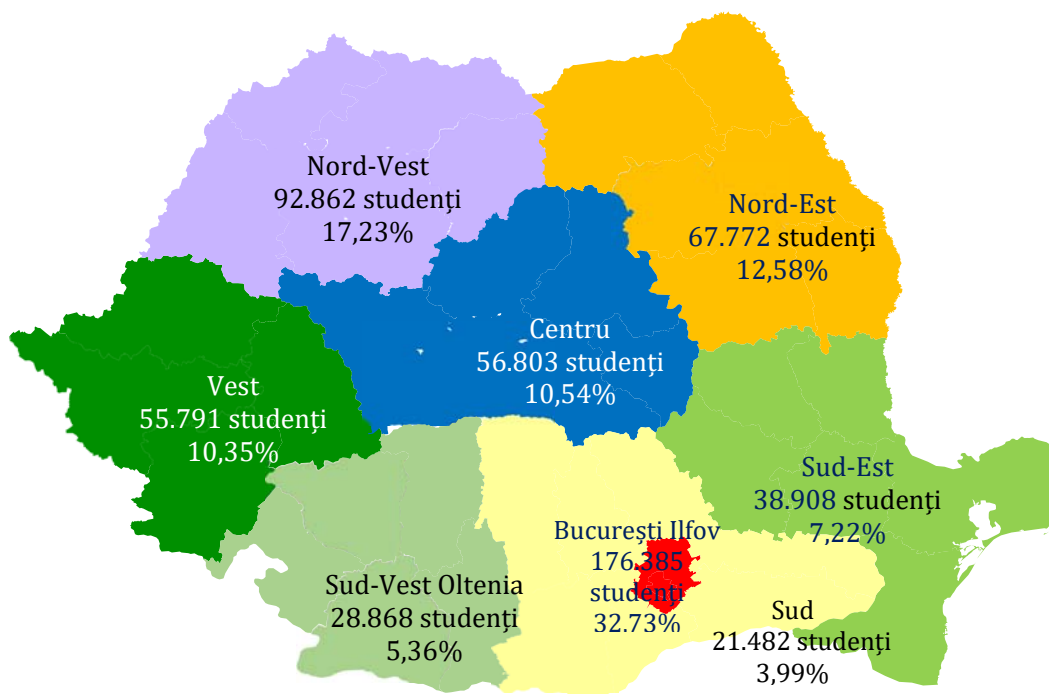
Structurat pe învățământul de stat și învățământul privat, constatăm că cea mai mare scădere s-a produs la învățământul privat care a avut cu 3.879 studenți mai puțin în anul universitar 2017-2018 față de anul universitar 2014-2015. Și ca pondere, învățământul superior particular manifestă o tendință de scădere în cei patru ani despre care am vorbit. În Figura 7.13, reliefaarea numărului de studenți înmatriculați la programele de studii de licență în perioada 2014-2017 relevă aceeași tendință despre care am vorbit anterior.

Figura 7.13. Numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de licență în perioada 2014-2017

Se prezintă nivelul și structura studenților la licență, masterat și doctorat pe regiuni de dezvoltare în anul 2017-2018. În acest sens, pe hartă, pentru cele opt regiuni sunt inserate cifrele absolute și relative ale acestor studenți, masteranzi și doctoranzi care se aflau în fiecare regiune.

Figura 7.14. Nivelul și structura studenților la licență, masterat și doctorat pe regiuni de dezvoltare în anul universitar 2017-2018

În continuare, în Tabelul 7.16 avem doar numărul de studenți înmatriculați pe regiuni de dezvoltare în anul universitar 2017-2018, din care rezultă că, regiunea București-Ilfov are cel mai mare număr de studenți, masteranzi și doctoranzi înscriși, reprezentând 32,73% din totalul acestora la nivelul întregii țări. Urmează Regiunea Nord-Vest și regiunea Nord-Est.

Tabelul 7.16
Numărul total de studenți înmatriculați pe regiuni de dezvoltare în anul universitar 2017-2018

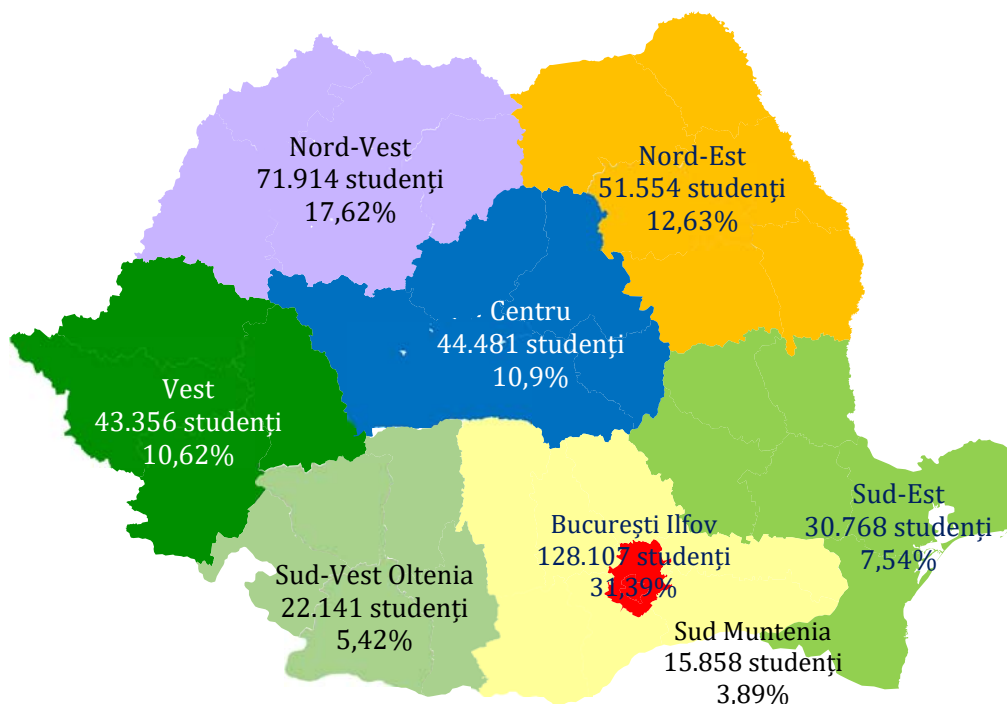
Regiuni de dezvoltare	Total studenți (licență, masterat, doctorat)	Structură pe regiuni total studenți %	Din care: Studenți licență	Structură pe regiuni studenți licență %	Pondere studenți licență în total studenți %
Nord-Vest	92.862	17,23	71.914	17,62	77,44
Centru	56.803	10,54	44.481	10,90	78,31
Nord-Est	67.772	12,58	51.554	12,63	76,07
Sud-Est	38.908	7,22	30.768	7,54	79,08
Sud Muntenia	21.482	3,99	15.858	3,89	73,82
București-Ilfov	176.385	32,73	128.107	31,39	72,63
Sud-Vest	28.868	5,36	22.141	5,42	76,70

Regiuni de dezvoltare	Total studenți (licență, masterat, doctorat)	Structură pe regiuni total studenți %	Din care: Studenți licență	Structură pe regiuni studenți licență %	Pondere studenți licență în total studenți %
Oltenia					
Vest	55.791	10,35	43.356	10,62	77,71
Total	538.871	100,00	408.179	100,00	75,75

Notă: Conform Nomenclatorului Unităților Teritoriale Statistice (NUTS). Distribuția copiilor/elevilor/studenților în profil teritorial și după mediul de rezidență (urban/rural) este realizată după localizarea geografică a unităților școlare, respectiv a facultăților, și nu după domiciliul sau reședința acestora.

Sursa: Prelucrare după <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat octombrie 2018.

Pe regiuni, constatăm că structura este diferită și modificarea ca pondere este diferită, în sensul că în totalul studenților, licență și masterat, studenții de la licență dețin o pondere ridicată cuprinsă între 72,63% în regiunea București-Ilfov și 79,08% în regiunea Sud-Est. Pentru a fi cât mai relevante aceste date sunt reprezentate în Figura 7.15. În această figură sunt înscrise ponderile absolute pe fiecare regiune, precum și ponderi relative, ca procent pe fiecare regiune ceea ce confirmă și este sugestiv, ușor de înțeles, nivelul repartizării în profil teritorial a studenților de la studiile de licență, pe regiuni de dezvoltare în anul universitar amintit.

Figura 7.15. Nivelul și structura studenților la licență pe regiuni de dezvoltare, în anul 2017-2018

7.2.4.1. Numărul studenților înmatriculați pe universități

Am vorbit despre numărul de studenți, capacitate și personal didactic, iar acum ne vom referi la numărul de studenți înmatriculați pe universități.

În Tabelul 7.16 este reprezentat numărul de studenți înmatriculați la licență în instituțiile de învățământ de stat, pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018. Am luat în discuție domeniul Matematică și Științe ale naturii, Științe inginerești, Științe biologice și biomedicale, Științe Sociale, Științe umaniste și arte, Știința sportului și educației fizice. Din acest punct de vedere, pe total țară, numărul de studenți înmatriculați a fost de 373.739, din care la stat 346.165.

Sunt prezentate în mod relevant datele privind studenții înregistrați la stat pe fiecare universitate, existând astfel o confirmare că marile universități, cum sunt „Politehnica” din București, Universitatea din București, Universitatea Transilvania din Brașov, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca și Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași au un număr ridicat de studenți înmatriculați la licență în învățământul superior de stat.

Tabelul 7.17

Numărul de studenți înmatriculați la licență în instituțiile de învățământ superior de stat pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018

Instituția de învățământ superior	DOMENIUL FUNDAMENTAL						Total
	10. Matematică și științe ale naturii	20. Științe inginerești	30. Științe biologice și biomedicale	40. Științe sociale	50. Științe umaniste și arte	60. Știința sportului și educației fizice	
Universitatea „Politehnica” din București	706	18.515	0	0	0	0	19.221
UTC București	0	3.377	0	0	161	0	3.538
UAU „Ion Mincu” din București	0	0	0	0	2.580	0	2.580
USAMV din București	0	7.659	1.553	0	0	0	9.212
Universitatea din București	3.723	766	449	11.546	6.144	0	22.628
UMF „Carol Davila” București	0	0	10.401	0	0	0	10.401
ASE din București	0	0	0	16.079	150	0	16.229
Universitatea Muzică București	0	0	0	0	654	0	654
Universitatea Națională de Arte București	0	0	0	0	993	0	993
UNATC „L.L. Caragiale” din București	0	0	0	0	496	0	496
UNEFS din București	0	0	0	0	0	1.019	1.019
SNSPA din București	0	0	0	3.022	0	0	3.022
Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia	201	337	0	2.021	512	276	3.347
Universitatea „Aurel Vlaicu” din	277	1.410	0	1.766	385	132	3.970

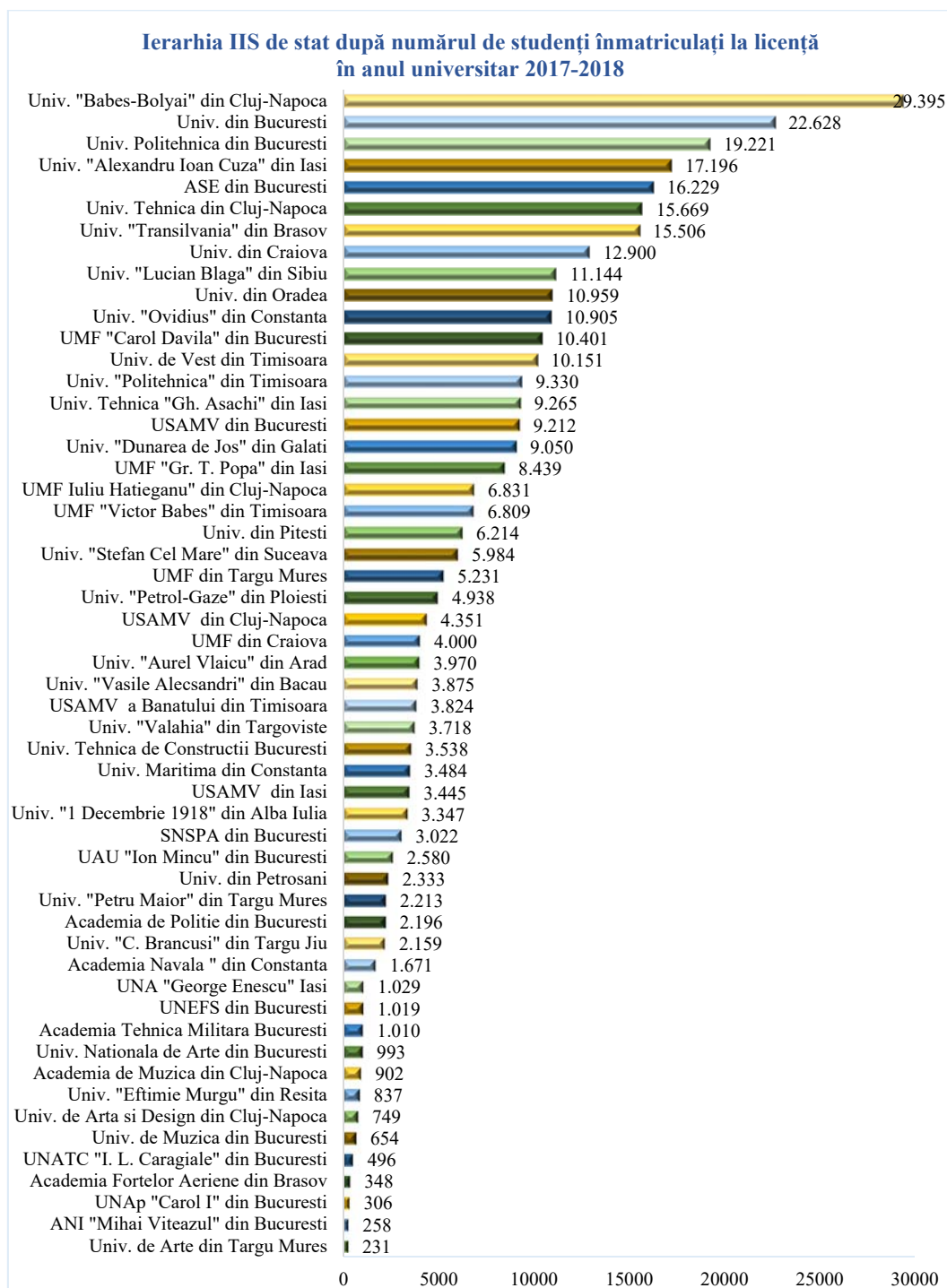
Instituția de învățământ superior	DOMENIUL FUNDAMENTAL						Total
	10. Mate- matică și științe ale naturii	20. Științe ingine- rești	30. Științe biologice și biome- dicale	40. Științe sociale	50. Științe umaniste și arte	60. Știința sportului și educației fizice	
Arad							
Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău	426	1.084	138	1.158	233	836	3.875
Universitatea „Transilvania” din Brașov	811	6.996	1.372	4.952	855	520	15.506
Universitatea Tehnică din Cluj- Napoca	258	13.146	77	1.005	1.183	0	15.669
USAMV din Cluj-Napoca	0	2.954	1.397	0	0	0	4.351
Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj- Napoca	4.693	366	412	18.649	4.017	1.258	29.395
UMF „Iuliu Hațieganu” din Cluj- Napoca	0	0	6.831	0	0	0	6.831
Academia de Muzica din Cluj- Napoca	0	0	0	0	902	0	902
Universitatea de Arta și Design din Cluj-Napoca	0	0	0	0	749	0	749
Universitatea „Ovidius” din Constanța	1.070	1.440	3.436	3.398	1.153	408	10.905
Universitatea Maritima din Constanța	0	3.484	0	0	0	0	3.484
Universitatea din Craiova	1.181	4.628	125	4.712	1.375	879	12.900
UMF din Craiova	0	0	4.000	0	0	0	4.000
Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați	207	3.273	1.981	2.212	828	549	9.050
Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” din Iași	310	8.369	0	0	586	0	9.265
USAMV din Iași	0	2.536	909	0	0	0	3.445
Universitatea „A.I. Cuza” din Iași	2.978	256	396	10.354	2.750	462	17.196
UMF „Gr. T. Popa” din Iași	0	265	8.174	0	0	0	8.439
UNA „George Enescu” Iași	0	0	0	0	1.029	0	1.029
Universitatea din Oradea	551	3.597	2.728	2.893	832	358	10.959
Universitatea Petroșani	14	1.477	0	842	0	0	2.333
Universitatea din Pitești	345	1.902	272	2.647	578	470	6.214
Universitatea „Petrol-Gaze” din Ploiești	400	2.405	0	1.833	300	0	4.938
Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița	0	202	0	522	44	69	837
Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu	389	3.528	1.636	4.283	1.151	157	11.144
Universitatea „Stefan cel Mare” din	248	1.907	160	2.732	584	353	5.984

Instituția de învățământ superior	DOMENIUL FUNDAMENTAL						Total
	10. Mate- matică și științe ale naturii	20. Științe ingine- rești	30. Științe biologice și biome- dicale	40. Științe sociale	50. Științe umaniste și arte	60. Știința sportului și educației fizice	
Suceava							
Universitatea „Valahia” din Târgoviște	291	1.175	0	1.566	405	281	3.718
Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu	0	503	220	1.171	79	186	2.159
Universitatea „P. Maior” din Târgu Mureș	185	671	0	1.176	181	0	2.213
UMF din Târgu Mureș	0	0	5.134	0	0	97	5.231
Universitatea de Arte din Târgu Mureș	0	0	0	0	231	0	231
Universitatea „Politehnica” din Timișoara	681	7.521	0	397	731	0	9.330
USAMV a Banatului din Timișoara	0	2.836	988	0	0	0	3.824
Universitatea de Vest din Timișoara	1.686	0	157	5.794	1.909	605	10.151
UMF „Victor Babeș” din Timișoara	0	0	6.809	0	0	0	6.809
Academia Tehnica Militară București	0	1.010	0	0	0	0	1.010
UNAp „Carol I” București	0	0	0	306	0	0	306
ANI „Mihai Viteazul” din București	0	0	0	258	0	0	258
Academia de Poliție din București	0	194	0	1.941	61	0	2.196
Academia Forțelor Aeriene din Brașov	0	0	0	348	0	0	348
Academia Navala din Constanta	0	1.671	0	0	0	0	1.671
Academia Forțelor Terestre din Sibiu	0	0	0	LD	0	0	0
Instituții de stat	21631	111.460	59755	109.583	34.821	8.915	346.165
Total IIS de stat și particulare*	22474	111.735	59986	133.055	36.149	10.340	373.739

Notă: * Date parțiale – Nu toate instituțiile de învățământ superior particulare au înregistrat datele în Platforma ANS. LD – Lipsă Date.

Sursa: Platforma ANS – Platforma de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior, martie 2018.

În Figura 7.16 sunt incluse cifrele care sunt prezentate și în Tabelul 7.17, așa încât devine relevant faptul că în cadrul acesteia, în ordine descrescătoare sunt menționate chiar instituțiile de învățământ superior de stat care au cel mai mare număr de studenți înscriși la licență. Există unele universități, cum sunt Universitatea Națională de Arte din București, Academia de Muzică din Cluj-Napoca, Universitatea Eftimie Murgu din Reșița, Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca la care numărul studenților înregistrați a scăzut sub 1.000.

Figura 7.16. Ierarhia IIS de stat după numărul de studenți înmatriculați la licență în anul universitar 2017-2018

În continuare, în Tabelul 7.18 este prezentat numărul de studenți înmatriculați la o parte din instituțiile de învățământ superior particulare, pe domenii fundamentale, în același an universitar 2017-2018. Este prezentat doar un număr redus de universități, în sensul că la multe dintre acestea numărul a fost din ce în ce mai mic. Pe total, în instituțiile de învățământ superior particulare, la toate domeniile fundamentale a fost de 27.574 studenți, dintre care cei mai mulți au fost la Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir din București – 7.375, Universitatea Spiru Haret – 8.658, Universitatea Nicolae Titulescu – 3.471 și Universitatea Ecologică – 3.048, toate din București. Celelalte universități, nemenționate, au avut un număr mai redus de studenți înregistrați.

Tabelul 7.18

Numărul de studenți înmatriculați la licență în instituțiile de învățământ superior de particulare pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018

Instituția de învățământ superior	10. Matematică și științe ale naturii	20. Științe inginerești	30. Științe biologice și biomedicale	40. Științe sociale	50. Științe umaniste și arte	60. Știința sportului și educației fizice	Total
Total general	22.474	111.735	59.986	133.055	36.149	10.340	373.739
Total IIS particulare	843	275	231	23.472	1.328	1.425	27.574
Universitatea „Dimitrie Cantemir” București	23	0	0	6.867	485	0	7.375
Universitatea „Nicolae Titulescu” București	0	0	0	3.471	0	0	3.471
Universitatea „Spiru Haret” București	317	0	231	6.765	482	863	8.658
Universitatea Ecologică din București	217	275	0	1.994	0	562	3.048
Universitatea „George Bacovia” din Bacău	0	0	0	396	0	0	396
Universitatea „Danubius” din Galați	0	0	0	2.113	0	0	2.113
Universitatea Europeană „Drăgan” Lugoj	0	0	0	268	0	0	268
Universitatea „Emanuel” din Oradea	0	0	0	145	81	0	226
Universitatea „Dimitrie Cantemir” Târgu Mureș	61	0	0	522	0	0	583
Universitatea „Tibiscus” din Timișoara	225	0	0	583	0	0	808
Universitatea „Avram Iancu” Cluj-Napoca	0	0	0	17	0	0	17
Universitatea Creștină „Partium” Oradea	0	0	0	331	280	0	611

Notă: Date parțiale – Nu toate instituțiile de învățământ superior particulare au înregistrat datele în Platforma ANS.

Sursa: Platforma ANS – Platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior, martie 2018.

7.2.4.2. Numărul studenților înmatriculați pe domenii de studiu și formare

În Tabelul 7.19 se prezintă numărul de cursanți înscriși în anul I la programele de licență, pe domenii de studii și de formare în România, în perioada anilor universitari 2014-2015, 2015-2016 și 2016-2017. Acești trei ani de referință au fost selectați pentru a constata care a fost evoluția înregistrată.

Tabelul 7.19
Numărul cursanților înscriși în anul I la programele de studii de licență pe domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013) în România în perioada 2014/2015-2016/2017

Domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013)	Cursanți înscriși anul I licență			
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	Pondere 2016/2017 %
Educație	4.023	3.106	4.366	<i>3,55</i>
Arte și științe umaniste	13.060	10.852	13.550	<i>11,03</i>
Științe sociale, jurnalism și informații	20.575	10.148	13.037	<i>10,61</i>
Afaceri, administrație și drept	28.864	29.828	33.928	<i>27,61</i>
Științe naturale, matematică și statistică	6.329	6.265	7.163	<i>5,83</i>
Tehnologiile informației și comunicațiilor TIC	3.478	8.134	8.940	<i>7,27</i>
Inginerie, prelucrare și construcții	29.570	20.949	26.200	<i>21,32</i>
Agricultura, silvicultura, piscicultura și științe veterinare	3.291	4.400	4.961	<i>4,04</i>
Sănătate și asistență socială	5.515	4.071	5.343	<i>4,35</i>
Servicii	6.739	4.693	5.404	<i>4,40</i>
Total țară	121.444	102446	122.892	<i>100,0</i>

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Prelucrare după <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, accesat octombrie 2018.

Datele prezentate în acest tabel sunt sintetizate în Figura 7.17, care prezintă structura studenților din anul I de licență pe domenii de studii, în anul universitar 2016-2017, cel mai apropiat de data efectuării acestei analize. Ponderea cea mai ridicată o au studenții înscriși la Facultatea de Afaceri, Administrație și Drept, urmați de cei înscriși la Inginerie, Prelucrare și Construcții.

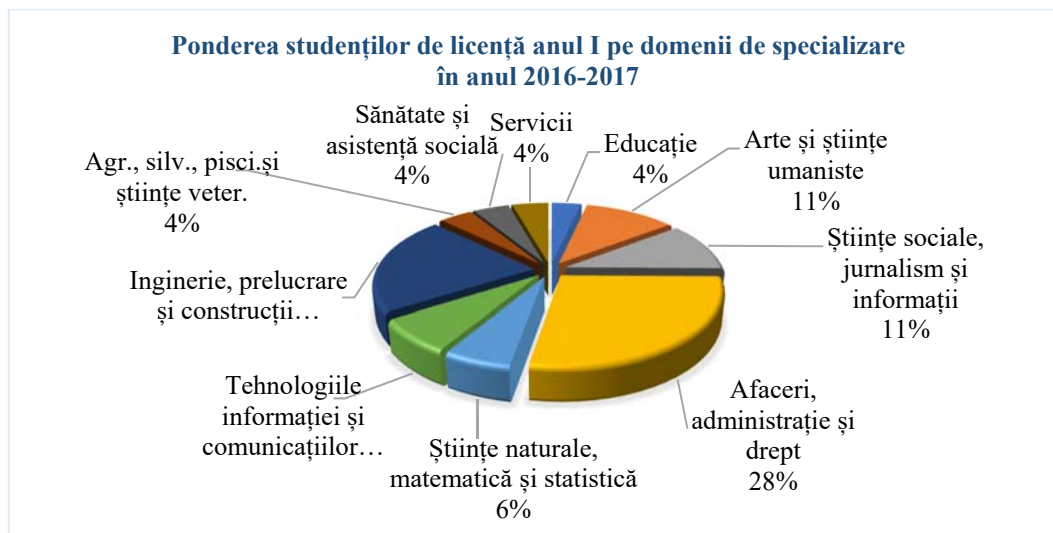

Figura 7.17. Structura studenților din anul I licență pe domenii de studii în anul 2016-2017

Tabelul 7.20

Numărul total al cursanților înscriși în învățământul universitar de licență pe grupe de specializări în anul universitar 2016-2017

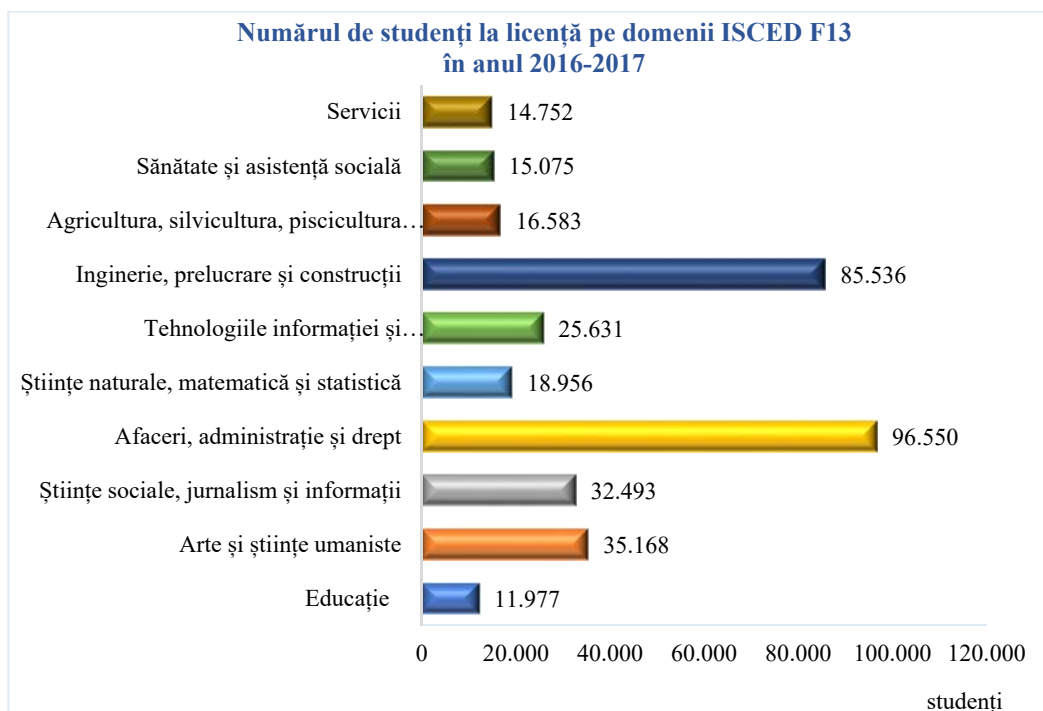
Domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013)	Total studenți înscriși			
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	Pondere 2016/ 2017 %
Educație	11.071	10.809	11.977	3,40
Arte și științe umaniste	35.078	34.652	35.168	9,97
Științe sociale, jurnalism și informații	55.879	30.993	32.493	9,21
Afaceri, administrație și drept	99.646	104.416	96.550	27,37
Științe naturale, matematică și statistică	19.480	19.632	18.956	5,37
Tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC)	11.287	27.034	25.631	7,27
Inginerie, prelucrare și construcții	104.691	81.880	85.536	24,25
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	9.936	16.920	16.583	4,70
Sănătate și asistență socială	16.645	13.166	15.075	4,27
Servicii	13.423	14.684	14.752	4,18
Total țară	377.136	354.186	352.721	100,0

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Prelucrare după <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, accesat octombrie 2018.

Se poate astfel observa că și la nivelul întregului învățământ de licență se remarcă două domenii (ISCED-F 2013) care concentrează un număr mare de studenți, și anume: Afaceri, administrație și drept, respectiv Inginerie, prelucrare și construcții cu 51,62% din total, adică mai bine de jumătate, restul domeniilor având un număr mai mic de cereri din partea cursanților.

O analiză cu concluzii interesante ar putea fi făcută la un nivel mai detaliat pentru domeniul Inginerie, unde specializările sunt foarte diverse și numeroase, cu o cerere de asemenea foarte divers manifestată. Se remarcă surprinzător cererea relativ scăzută pentru locurile la științele naturale, matematică și statistică.

Figura 7.18. Numărul de studenți la licență pe domenii ISCED F13 în anul 2016-2017

În acest sens, este interesant de luat în considerare efectul cumulat al nivelului de angajare și respectiv cerința pieței muncii asupra dorinței absolvenților de licență de a continua studiile la masterat.

7.3. Analiza sistemului universitar nivel ISCED 7 – programe de studii de masterat

În anul universitar 2017-2018, în Sistemul Național de Învățământ Superior regăsim organizate 3.156 de programe de studii universitare de masterat, cu 2.664 de denumiri diferite de programe de studii.

În Figura 7.19 se prezintă structura sistemului de învățământ superior privind domeniile de masterat în anul universitar 2017-2018. Se constată că numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați la masterat în anul I în acest an universitar a fost de 150.610 locuri dintre care 35.600 sunt bugetate. Programele de studii universitare de masterat sunt în număr de 3.156, cu un total de 2.664 denumiri.

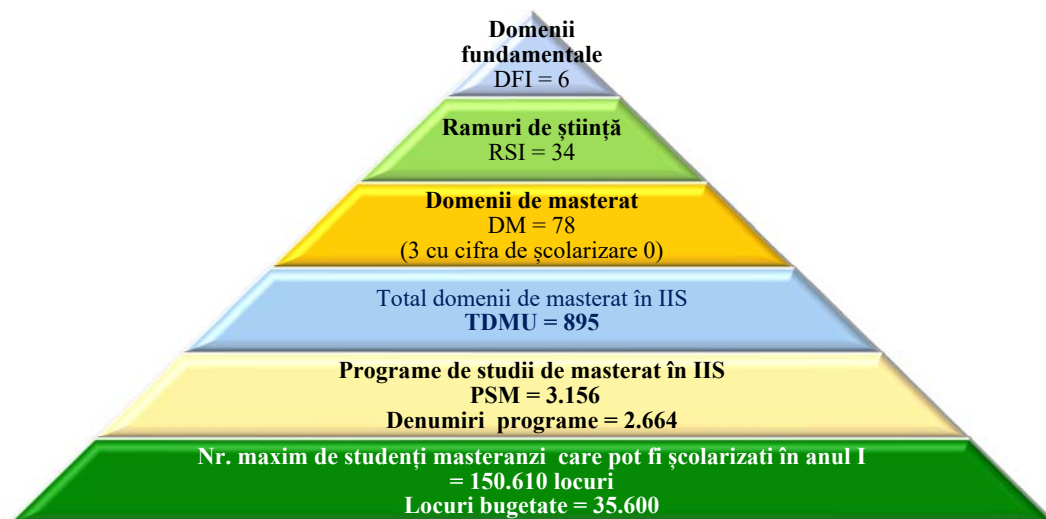

Figura 7.19. Structura Sistemului de Învățământ Superior privind domeniile de masterat în anul universitar 2017-2018

7.3.1. Oferta programelor de studii universitare de masterat

În anul universitar 2017-2018 oferta pentru studii de masterat a fost de 150.610 locuri. Dintre acestea 133.540 erau la instituțiile de stat și 17.070 la instituțiile particulare. În structura figurii de mai jos găsim pe specializări și pe forme de proprietate numărul programelor de studii de masterat și a locurilor oferite în cadrul Sistemului de Învățământ Superior (Figura 7.20).

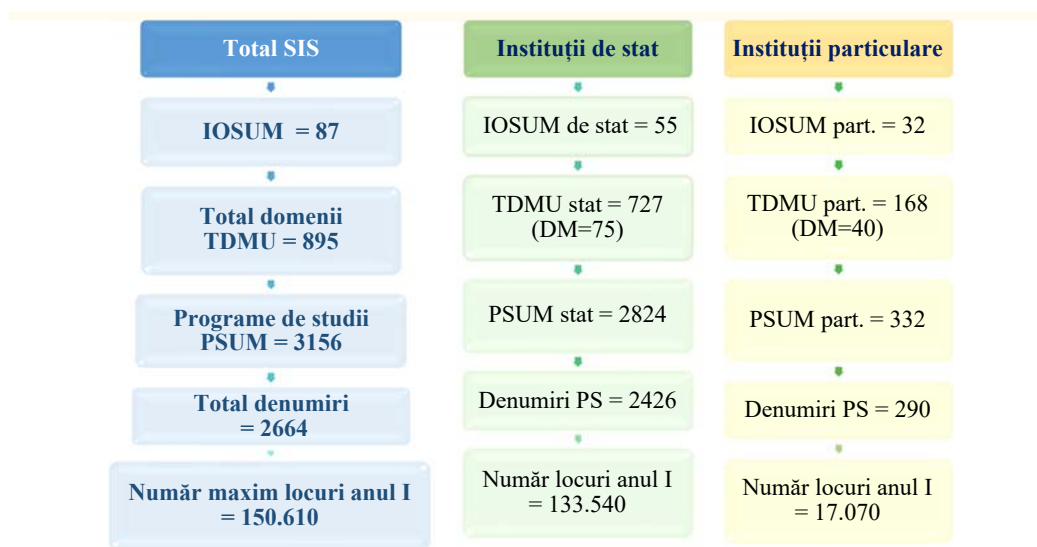

Figura 7.20. Oferta domeniilor de masterat pe total și pe forme de proprietate în anul universitar 2017-2018

Pentru anul universitar 2017-2018, cele 75 DM au în componență 3.156 de programe de studii universitare de masterat (PSUM), în care capacitatea maximă de școlarizare în anul I este de 150.610 locuri.⁴

Tabelul 7.21

Numărul domeniilor de masterat pe domenii fundamentale, pe forme de proprietate, în anul 2017-2018

Cod DFI	Domeniul fundamental (DFI)	Domenii de masterat existente	Domenii de masterat acoperite	
			IIS de stat	IIS particulare
10	Matematică și științe ale naturii	8	8	4
20	Științe inginerești	30	30	7
30	Științe biologice și biomedicale	6	4	3
40	Științe sociale	21	21	16
50	Științe umaniste și arte	12	11	8
60	Știința Sportului și Educației Fizice	1	1	1
Total domenii de masterat		78	75	39

Sursa: Prelucrare ARACIS după HG nr. 140 din 2017 și HG nr. 117 din 2017.

Domeniul fundamental cel mai frecvent întâlnit în universități la programele de masterat, îl reprezintă *Științe sociale* care se regăsește la 63 de IIS⁵, urmat de domeniul *Științe umaniste și arte* care se regăsește în 41 de instituții, precum și domeniul *Științe Inginerești* – 39 de IIS.

Tabelul 7.22

Numărul universităților pe domenii fundamentale și pe forme de proprietate în anul 2017-2018

Cod DFI	Domeniul fundamental (DFI)	Număr universități		
		IIS de stat	IIS particulare	Total IIS
10	Matematică și științe ale naturii	22	8	30
20	Științe inginerești	34	5	39
30	Științe biologice și biomedicale	21	2	23
40	Științe sociale	33	30	63
50	Științe umaniste și arte	31	10	41
60	Știința Sportului și Educației Fizice	17	3	20
Total instituții de învățământ superior		55	32	87

Sursa: Prelucrare ARACIS după HG nr. 140/2017 și HG nr. 117/2017.

⁴ Mărimea capacității de școlarizare la nivelul fiecărui program de studii de masterat a fost stabilită în urma proceselor de evaluare externă periodică (de regulă de către ARACIS). În prezent, nivelul ofertei universitare la multe programe de studii este mai mare comparativ cu cererea (prin faptul că multe programe de studii au fost evaluate în urmă cu 4-5 ani, când numărul de studenți înmatriculați era mai mare). Nivelul mediu anual al absolvenților de licență în ultimii 5 ani au fost de sub 100.000.

⁵ DF – Științe sociale la programele de masterat se regăsește la 57 de IIS, din care 30 la IIS de stat și 27 IIS particulare.

Numărul de locuri la programele de masterat (capacitatea de școlarizare) depinde de *resursele umane și materiale* pe care instituția organizatoare le poate mobiliza.

Tabelul 7.23

Numărul de locuri în anul I la programele de masterat pe forme de proprietate în anul 2017-2018

Forma de proprietate	Programe de studii masterat		
	Număr universități	Numărul maxim de studenți ce pot fi școlarizați în anul I	Pondere %
Universități de stat	55	133.540	88,67
Universități particulare	32	17.070	11,33
Total instituții de învățământ superior	87	150.610	100,0

Sursa: Prelucrare ARACIS după HG nr. 140/2017 și HG nr. 117/2017.

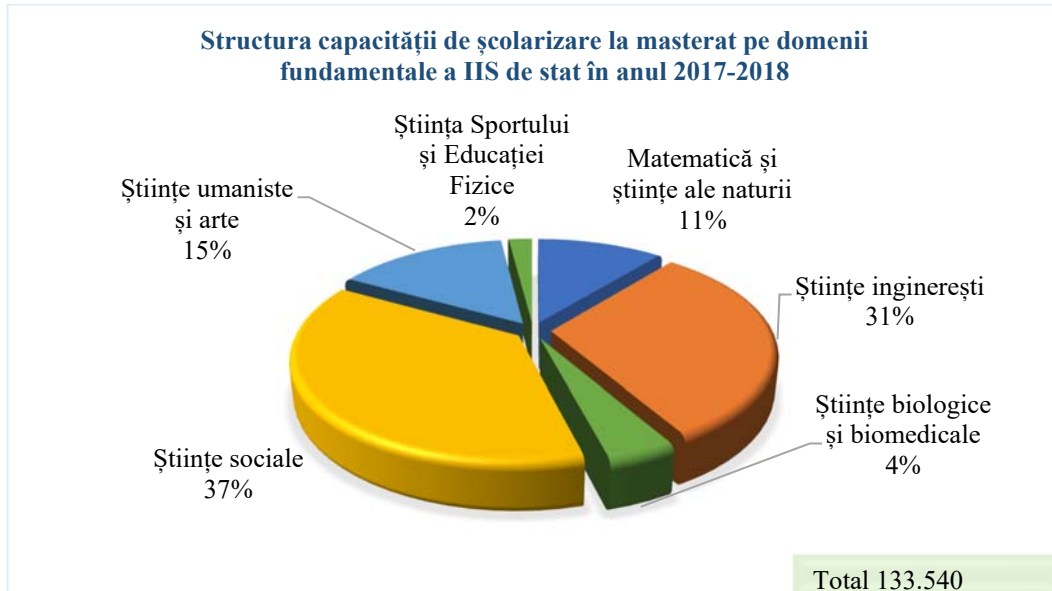
Urmărind capacitatea de școlarizare a programelor de studii de masterat relativ la ponderea acestora pe domenii fundamentale situația identificată o regăsim în tabelul următor.

Tabelul 7.24

Capacitatea de școlarizare a programelor de studii de masterat și ponderea acestora pe domenii fundamentale în anul 2017-2018

Cod	Domeniul fundamental (DFI)	Capacitatea de școlarizare anul I		
		IIS de stat	IIS particulare	Total IIS
10	Matematică și științe ale naturii	14.515	665	15.180
20	Științe inginerești	41.105	600	41.705
30	Științe biologice și biomedicale	5.660	200	5.860
40	Științe sociale	49.730	14.055	63.785
50	Științe umaniste și arte	19.830	1.250	21.080
60	Știința Sportului și Educației Fizice	2.700	300	3.000
Total capacitate de școlarizare anul I		133.540	17.070	150.610

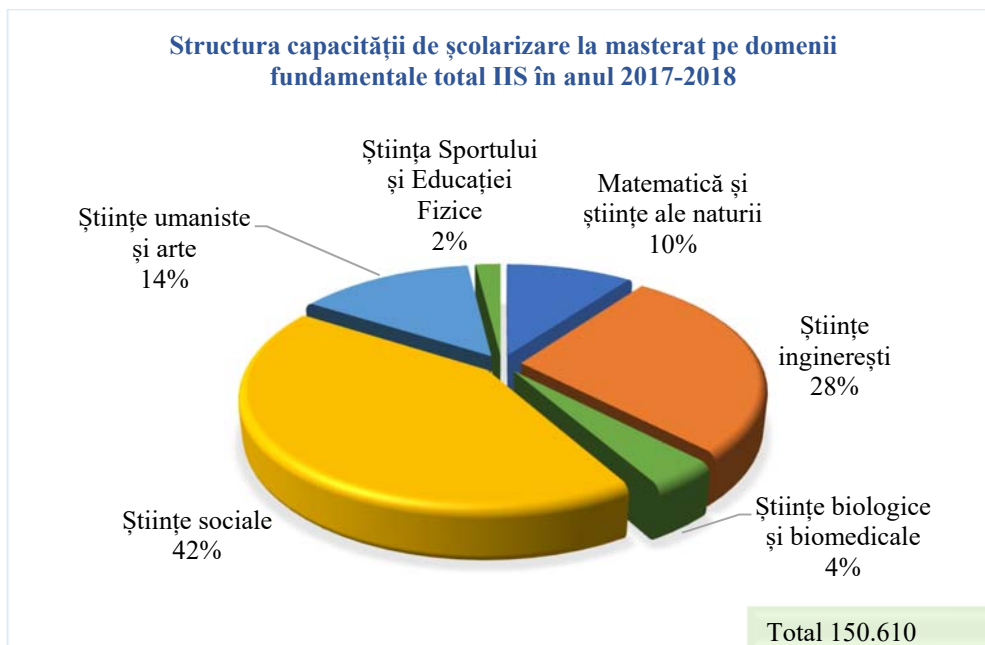
Sursa: Prelucrare ARACIS după HG nr. 140/2017 și HG nr. 117/2017.

Figura 7.21. Structura capacității de școlarizare la masterat pe domenii fundamentale a IIS de stat în anul 2017-2018

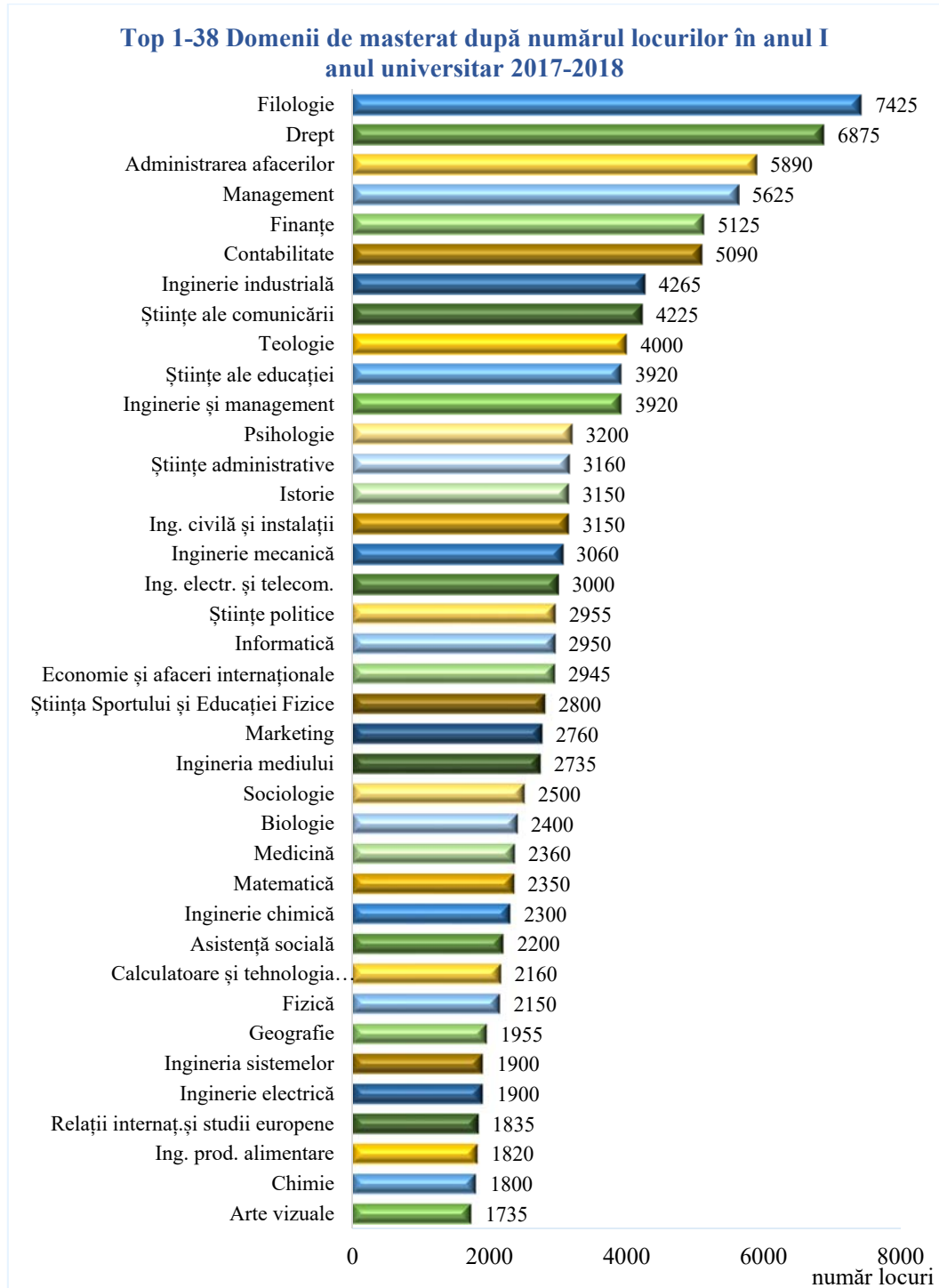
Figura 7.22. Structura capacității de școlarizare la masterat pe domenii fundamentale a IIS particulare în anul 2017-2018

Figura 7.23. Structura capacității de școlarizare la masterat pe domenii fundamentale în total IIS în anul 2017-2018

Comparând locurile la programele de licență cu cele de la masterat, reiese că universitățile au depus eforturi pentru a asigura absolvenților de licență posibilitatea de a-și continua studiile prin programe de masterat sau postuniversitare. Acest demers a fost favorizat la instituțiile de stat și de nivelul de finanțare primit, pe de o parte, și de structura și tipul activităților din planul de învățământ, pe de altă parte. Este interesant de analizat și distribuția programelor de masterat pe tipuri: programe de masterat de cercetare, profesionale și, respectiv, didactice.

Scopul unei astfel de analize este determinarea echilibrului dintre cererea societății și interesul instituțiilor organizatoare. Acesta din urmă este influențat și de nivelul finanțării obținute și de tipul activităților din planul de învățământ.

Figura 7.24. Top 1-38 domenii de masterat după numărul locurilor în anul I, anul universitar 2017-2018

O măsură a gradului de diversificare a acestor programe de studii este oferită de numărul de peste trei mii de programe de masterat asociate la tot atâtea specializări academice și diplome diferite.

Situația locurilor pentru studiile de masterat, pentru anul I, în anul universitar 2017-2018 pe domenii arată că în domeniile Drept, Administrarea Afacerilor, Finanțe-Bănci, Contabilitate, Inginerie, Științe ale comunicării, teologie ș.a.m.d., numărul a fost de peste 4.000 de locuri pe întreaga economie.

Tabelul 7.25

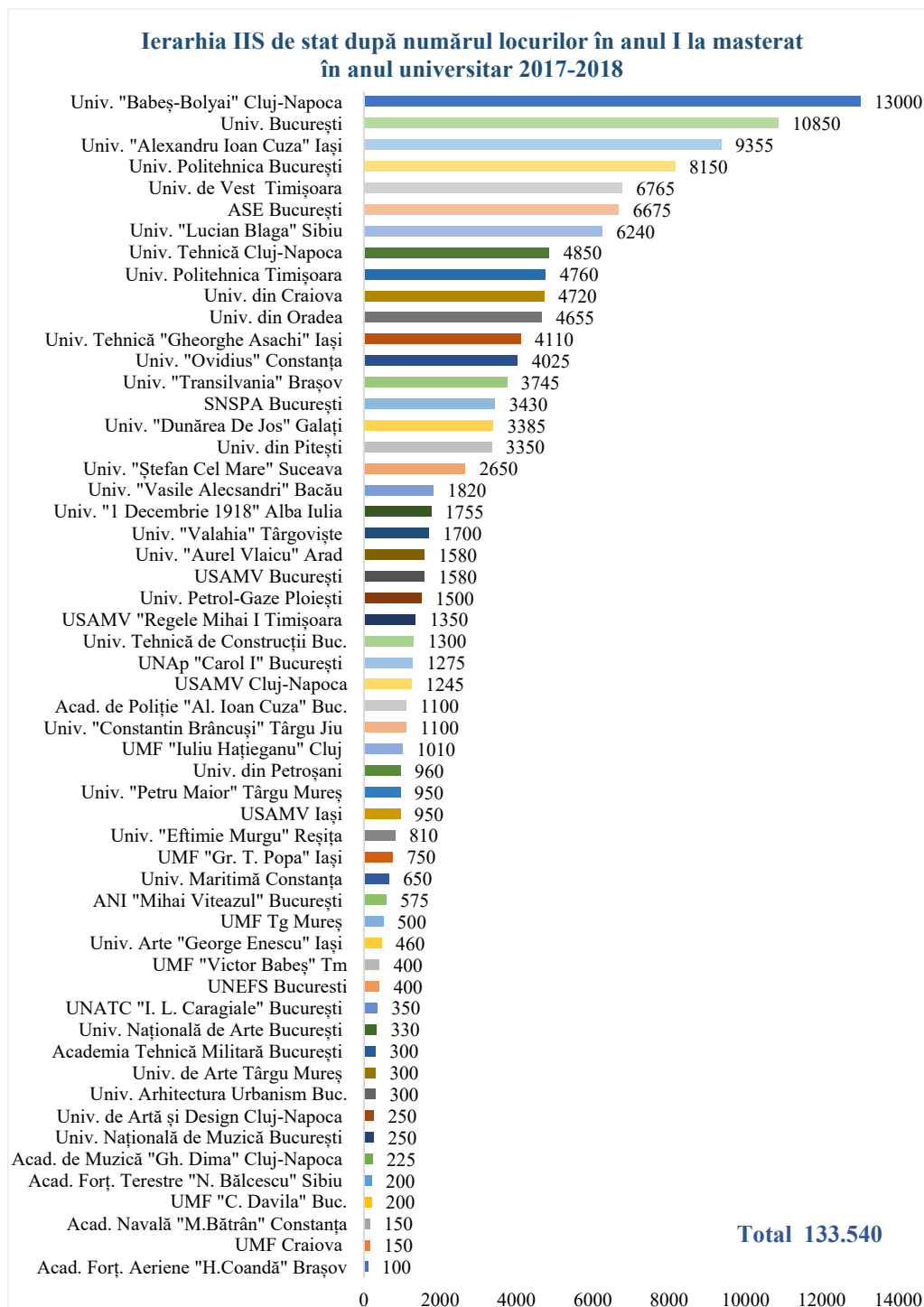
Numărul de domenii, de programe de masterat și capacitate de școlarizare în universitățile de stat în anul universitar 2017-2018

Instituția de învățământ superior	Domenii masterat	Programe masterat	Cifra de școlarizare
Instituții de învățământ de stat			
1. Universitatea „Politehnica” București	22	191	8.150
2. Universitatea Tehnică de Construcții București	6	31	1.300
3. Universitatea Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”	1	6	300
4. USAMV București	9	38	1.580
5. Universitatea București	24	226	10.850
6. UMF „Carol Davila” București	1	4	200
7. ASE București	11	116	6.675
8. Universitatea Națională de Muzică București	1	6	250
9. Universitatea Națională de Arte București	1	14	330
10. UNATC „I.L. Caragiale” București	2	24	350
11. UNEFS București	1	7	400
12. SNSPA București	7	72	3.430
13. Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia	16	28	1.755
14. Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad	20	29	1.580
15. Universitatea „Vasile Alecsandri” Bacău	19	38	1.820
16. Universitatea „Transilvania” Brașov	32	73	3.745
17. Universitatea Tehnică Cluj-Napoca	28	110	4.850
18. USAMV Cluj-Napoca	10	27	1.245
19. Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca	36	293	13.000
20. UMF „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca	3	22	1.010
21. Academia Muzică „Gh. Dima” Cluj-Napoca	1	7	225
22. Universitatea de Artă și Design Cluj-Napoca	1	10	250
23. Universitatea „Ovidius” Constanța	29	68	4.025
24. Universitatea Maritimă Constanța	5	13	650
25. Universitatea din Craiova	42	98	4.720
26. UMF Craiova	3	5	150
27. Universitatea „Dunărea de Jos” Galați	36	88	3.385
28. Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași	15	84	4.110
29. USAMV Iași	6	27	950
30. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași	32	164	9.355

Instituția de învățământ superior	Domenii masterat	Programe masterat	Cifra de școlarizare
31. UMF „Gr. T. Popa” Iași	3	14	750
32. Universitatea de Arte „George Enescu” Iași	3	11	460
33. Universitatea din Oradea	43	80	4.655
34. Universitatea din Petroșani	14	21	960
35. Universitatea din Pitești	29	76	3.350
36. Universitatea Petrol-Gaze Ploiești	14	32	1.500
37. Universitatea „Eftimie Murgu” Reșița	11	12	810
38. Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu	31	124	6.240
39. Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava	23	49	2.650
40. Universitatea „Valahia” Târgoviște	25	42	1.700
41. Universitatea „Constantin Brâncuși” Târgu Jiu	13	28	1.100
42. Universitatea „Petru Maior” Târgu Mureș	13	22	950
43 UMF Târgu Mureș	4	11	500
44. Universitatea de Arte Târgu Mureș	2	15	300
45. Universitatea Politehnica Timișoara	20	99	4.760
46. USAMV „Regele Mihai I” Timișoara	9	34	1.350
47. Universitatea de Vest din Timișoara	30	154	6.765
48. UMF „Victor Babeș” din Timișoara	3	10	400
49. Academia Tehnică Militară București	5	6	300
50. UNAp „Carol I” București	2	17	1.275
51. ANI „Mihai Viteazul” București	2	13	575
52. Academia Poliție „Alexandru Ioan Cuza” București	4	25	1.100
53. Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” Brașov	1	2	100
54. Academia Navală „Mircea cel Bătrân” Constanța	2	4	150
55. Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” Sibiu	1	4	200
Total IIS de stat	727	2.824	133.540
Total universități	895	3.156	150.610

Sursa: Prelucrare ARACIS după HG nr. 140/2017 și după HG nr. 117/2017.

Numărul de domenii de programe de masterat și capacitatea de școlarizare în universitățile de stat, în anul universitar 2017-2018, a fost ridicat, universitățile cu un număr ridicat de locuri fiind Universitatea Babeș-Bolyai cu 13.000 de locuri urmată de Universitatea din București – 10.850, Universitatea de Vest din Timișoara – 6.765, aproximativ același număr fiind și la ASE București, iar la Universitatea Lucian Blaga din Sibiu – 6.240 de locuri. Acestea sunt cele care au avut un număr de peste 6.000 de locuri. Celelalte sunt prezentate descrescător și se constată un număr din ce în ce mai redus la universitățile de stat.

Figura 7.25. Ierarhia IIS de stat după numărul de locuri în anul I la masterat, în anul universitar 2017-2018

Tabelul 7.26

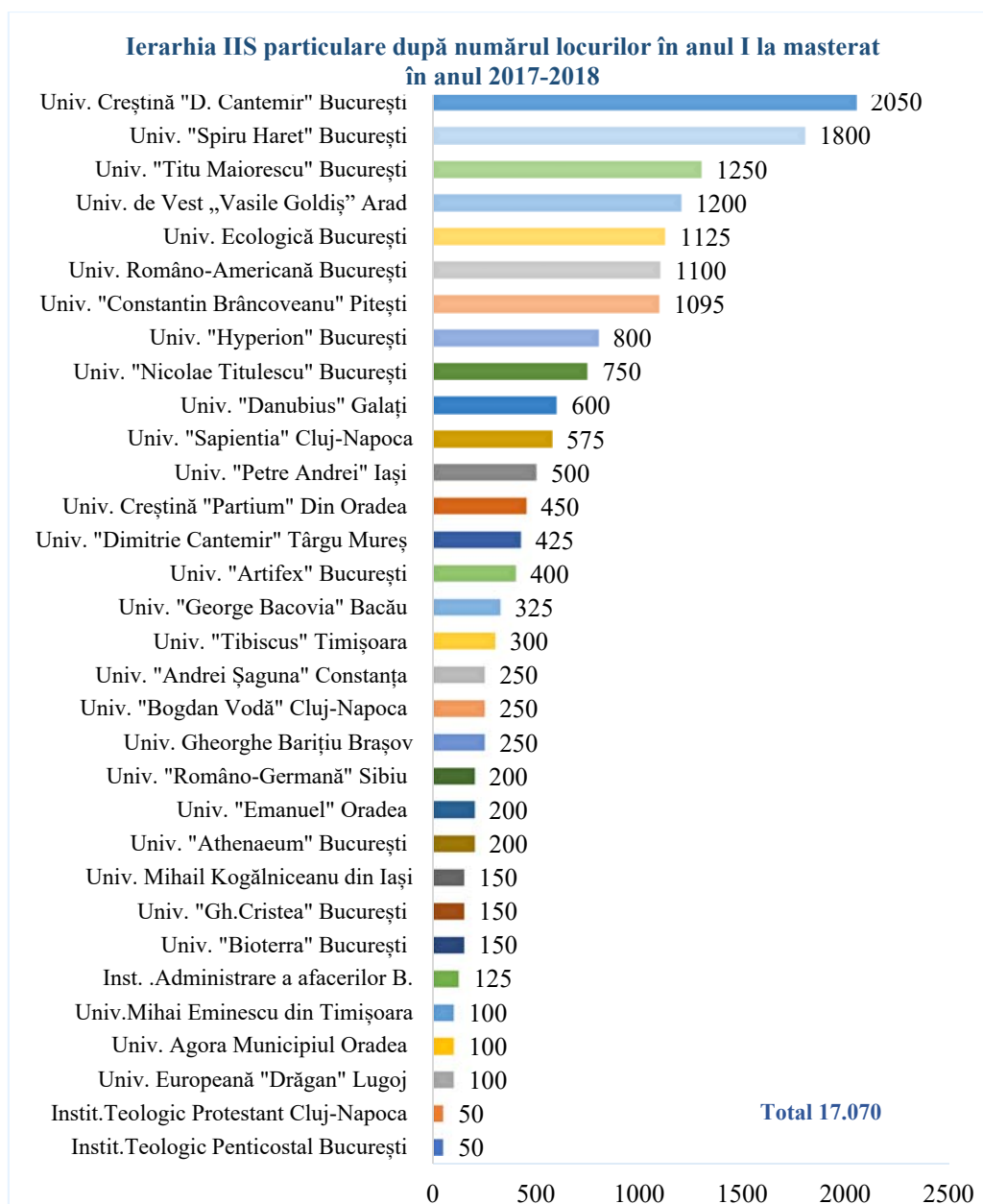
Numărul de domenii, de programe de masterat și capacitate de școlarizare în universitățile particulare în anul universitar 2017-2018

Instituția de învățământ superior		Domenii masterat	Programe masterat	Capacitatea de școlarizare
Instituții de învățământ particulare				
1.	Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București	10	24	2.050
2.	Universitatea „Titu Maiorescu” București	6	25	1.250
3.	Universitatea „Nicolae Titulescu” București	5	11	750
4.	Universitatea Româno-Americană București	7	26	1.100
5.	Universitatea „Hyperion” București	15	16	800
6.	Universitatea „Spiru Haret” București	13	41	-
7.	Universitatea „Bioterra” București	3	3	150
8.	Universitatea Ecologică București	7	22	1.125
9.	Universitatea „Gh. Cristea” București	3	3	150
10.	Universitatea „Athenaeum” București	4	5	200
11.	Universitatea „Artifex” București	5	8	400
12.	Institutul Teologic Penticostal București	1	1	50
13.	Institutul Administrarea Afacerilor București	1	2	125
14.	Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” Arad	17	25	1.200
15.	Universitatea „George Bacovia” Bacău	3	6	325
16.	Universitatea „Gheorghe Barițiu” Brașov	3	5	250
17.	Universitatea „Bogdan Vodă” Cluj-Napoca	2	5	250
18.	Institutul Teologic Protestant C-N	1	1	50
19.	Universitatea „Sapientia” Cluj-Napoca	11	12	575
20.	Universitatea „Andrei Șaguna” Constanța	4	5	250
21.	Universitatea „Danubius” Galați	4	15	600
22.	Universitatea Mihail Kogălniceanu Iași	1	3	150
23.	Universitatea „Petre Andrei” din Iași	6	10	500
24.	Universitatea Europeană „Drăgan” Lugoj	2	2	100
25.	Universitatea Agora Municipiul Oradea	2	3	100
26.	Universitatea „Emanuel” Oradea	4	4	200
27.	Universitatea Creștină „Partium” Oradea	8	9	450
28.	Universitatea „Constantin Brâncoveanu” Pitești	7	20	1.095
29.	Universitatea „Româno-Germană” Sibiu	2	4	200
30.	Universitatea „Dimitrie Cantemir” Târgu Mureș	6	8	425
31.	Universitatea Mihai Eminescu Timișoara	1	2	100
32.	Universitatea „Tibiscus” Timișoara	4	6	300
Total IIS particulare		168	332	17.070
Total universități		895	3.156	150.610

Sursa: Prelucrare ARACIS după HG nr. 140/2017 și după HG nr. 117/2017.

Numărul de domenii de programe de masterat și capacitatea de școlarizare la universitățile particulare în anul universitar 2017-2018 se prezintă astfel: Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir – 2050 de locuri alocate, Universitatea Spiru Haret din București – 1.800 de locuri, Universitatea Titu Maiorescu – 1.250, Universitatea Vasile

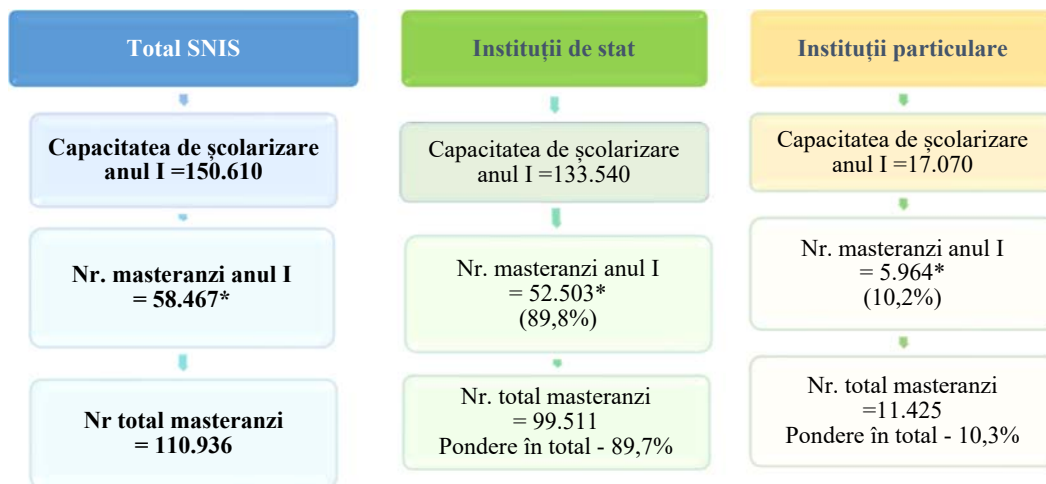
Goldiș din Arad – 1200, Universitatea Ecologică din București – 1.125, Universitatea Româno-Americană – 1100 și Universitatea Constantin Brâncoveanu din Pitești – 1.095, acestea fiind singurele care au avut un număr destul de ridicat de locuri oferite celor care doresc să urmeze cursurile de masterat în anul universitar 2017-2018.

Figura 7.26. Ierarhia IIS particulare după numărul de locuri în anul I la masterat în anul 2017-2018

7.3.2. Numărul de studenți înmatriculați la programele de masterat

Este evident că baza cererii la programele de masterat într-un anumit an universitar depinde de numărul de absolvenți de licență din anul respectiv. Astfel, în anul 2017, numărul de *absolvenți de licență a fost de aproximativ 70.000*, iar *oferta la masterat a fost de 150.610 locuri*. Prin urmare, comparând capacitatea de școlarizare de la masterat (oferta) cu numărul de absolvenți de licență din promoția curentă, rezultă că cifra de școlarizare existentă la nivelul domeniilor de masterat este supradimensionată în comparație cu cererea, respectiv cu numărul de absolvenți de licență. În ultimii patru ani, această discrepanță lasă impresia că în mediul universitar există o cerere scăzută din partea absolvenților de licență doritori de a urma un program de studii de masterat, context în care și în următorii trei ani tendința numărului de absolvenți de licență va fi într-o ușoară scădere. Se constată totuși o mică redresare a cererii în ultimul an analizat. Situația ocupării locurilor oferite la nivel de programe de studii masterat pentru anul universitar 2017-2018 vine să argumenteze cele afirmate mai sus (Figura 7.27).

Notă: *Valori provizorii.

Figura 7.27. Tabloul general al studenților înscriși la programele de masterat în anul universitar 2017-2018

Tabelul 7.27

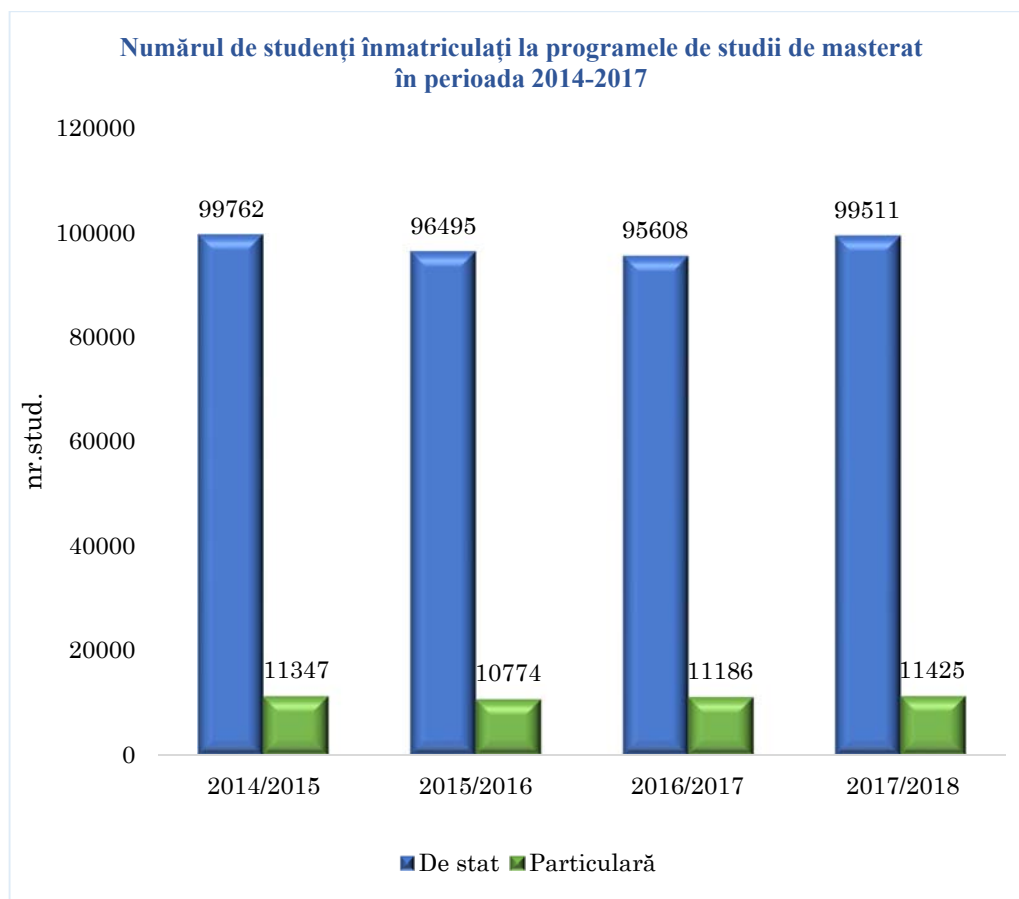
Numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de masterat și în învățământul postuniversitar în perioada 2014-2017

Anul universitar	Total	De stat	Particulară	Pondere IIS particulare %
2014/2015	111.109	99.762	11.347	10,21
2015/2016	107.269	96.495	10.774	10,04
2016/2017	106.794	95.608	11.186	10,47
2017/2018	110.936	99.511	11.425	10,30
<i>Modificarea absolută 2017-2014</i>	<i>-173</i>	<i>-251</i>	<i>78</i>	
<i>Modificarea relativă 2017-2014 %</i>	<i>-0,16</i>	<i>-0,25</i>	<i>0,69</i>	

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Prelucrare după <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat octombrie 2018.

În Tabelul 7.27 se prezintă numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de masterat, în învățământul postuniversitar, în perioada 2014-2017. În acest tabel sunt prezentate datele pe total, precum și în structură în învățământul superior de stat și învățământul superior particular. Reține atenția faptul că, în principiu, în cei patru ani universitari considerați numărul de studenți înmatriculați la programele de masterat și postuniversitare a rămas, oarecum, constant. Aceeași structură o găsim și în ceea ce privește ponderea studenților înmatriculați la programele de studii masterat și învățământ postuniversitar de stat și particular. În cei patru ani, ponderea studenților înmatriculați la programele de studii de masterat și învățământ postuniversitar, a fost în jur de 10%, cu oscilații minime, de la 10,04% în anul universitar 2015-2016 la 10,30% în anul universitar 2017-2018. Pentru o mai atentă și sugestivă înțelegere a datelor, în Figura 7.28 am reprezentat numărul de studenți înmatriculați la aceste programe în intervalul de timp cuprins între 2014 și 2017.

Figura 7.28. Numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de masterat în perioada 2014-2017

Tabelul 7.28

Numărul de studenți înmatriculați la masterat pe regiuni de dezvoltare în anul universitar 2017-2018

Regiuni de dezvoltare *	Total studenții (licență, masterat, doctorat)	Structură pe regiuni total studenți %	Din care: Studenți masterat	Structură pe regiuni studenți masterat %	Pondere studenți masterat în total studenți %
Nord-Vest	92.862	17,23	17.156	15,46	18,47
Centru	56.803	10,54	10.893	9,82	19,18
Nord-Est	67.772	12,58	13.806	12,45	20,37
Sud-Est	38.908	7,22	7.426	6,69	19,09
Sud Muntenia	21.482	3,99	5.111	4,61	23,79
București-Ilfov	176.385	32,73	40.070	36,12	22,72
Sud-Vest Oltenia	28.868	5,36	5.990	5,40	20,75
Vest	55.791	10,35	10.484	9,45	18,79
Total	538.871	100,00	110.936	100,00	20,59

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

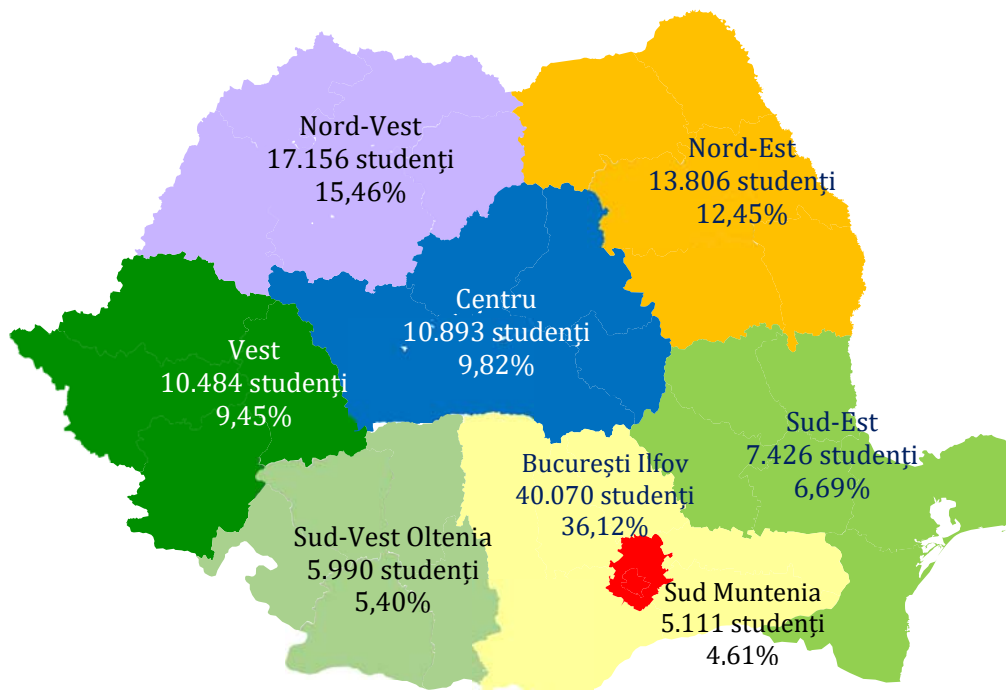
*Conform Nomenclatorului Unităților Teritoriale Statistice (NUTS). Distribuția copiilor/elevilor/studenților în profil teritorial și după mediul de rezidență (urban/rural) este realizată după localizarea geografică a unităților școlare, respectiv a facultăților, și nu după domiciliul sau reședința acestora.

Sursa: Prelucrare după <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat octombrie 2018.

În continuare, ne vom axa atenția pe analiza numărului de studenți înmatriculați la masterat, pe regiuni de dezvoltare, în anul universitar 2017-2018. Din studiul datelor din Tabelul 7.28 rezultă că în structură, ponderea cea mai mare a fost de 32,73% în regiunea București-Ilfov, urmată de regiunea Nord-Vest cu 17,23% din totalul numărului de studenți înmatriculați la masterat. Ponderea studenților la masterat în total studenți a oscilat între 23,79% în regiunea Sud Muntenia și 18,47% în regiunea Nord-Vest. Se constată așadar că acest număr a rămas apropiat de posibilitățile și capacitatea de școlarizare despre care am vorbit anterior.

În Figura 7.29 am reprezentat grafic datele înregistrate, pe regiunile României, devenind astfel mai ușor de înțeles structura pe regiuni de dezvoltare prin includerea în grafic (harta administrativă a României) a cifrelor absolute și relative ale numărului de masteranzi în structura numărului total de studenți.

Figura 7.29 Nivelul și structura studenților de la masterat pe regiuni de dezvoltare, în anul 2017-2018

7.3.2.1. Numărul studenților masteranzi înmatriculați pe universități

Este interesant de studiat și modul în care studenții masteranzi au fost înmatriculați în anul universitar 2017-2018, pe universități. În Figura 7.30, universitățile sunt ierarhizate după numărul total de studenți înmatriculați. Aceștia au fost înregistrați pe domenii fundamentale ale anului universitar. Rezultă că ponderea cea mai mare, pe total țară, a reprezentat-o domeniul Științe Sociale cu 43.405 studenți înregistrați.

În continuare, sunt prezentate datele în ceea ce privește numărul de studenți înmatriculați în anul 2017-2018 cu precizarea că în acest tabel sunt incluse date privind doar învățământul din instituțiile de învățământ superior de stat. Figura 7.30 prezintă datele din tabelul menționat și sunt reprezentate grafic, devenind astfel sugestiv și ușor de interpretat.

În acest domeniu constatăm că Universitatea din București, Universitatea „Politehnica” din București, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Academia de Studii Economice din București, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca și Universitatea din Craiova au un număr mai mare de 4.000 de studenți înmatriculați la masterat în anul universitar considerat. În partea de jos a graficului identificăm un număr de universități care au avut înregistrați un număr redus, de ordinul a câteva sute de masteranzi. În continuare, ne vom referi și la numărul de studenți înmatriculați la masterat în instituțiile de învățământ superior

particular, pe domenii fundamentale de activitate. Constatăm că din numărul total de 100.837 de studenți-masteranzi înmatriculați în anul universitar 2017-2018, doar 6.338 au studiat în domeniul privat. Există unele universități cum sunt Uniunea Europeană Drăgan din Lugoj cu 97 de studenți masteranzi pe un singur domeniu (Științe sociale), Universitatea Emanuel din Oradea cu doar 52 de masteranzi înmatriculați sau Institutul de Administrare a Afacerilor din București cu 79 de masteranzi înmatriculați în domeniul Științe sociale. Constatăm că în domeniile Științe inginerești, Științe biologice și biomedicale, Științe umaniste și de artă, numărul masteranzilor înmatriculați în instituțiile de învățământ particulare este destul de redus.

Tabelul 7.29
Numărul de studenți înmatriculați la masterat în instituțiile de învățământ superior de stat pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018

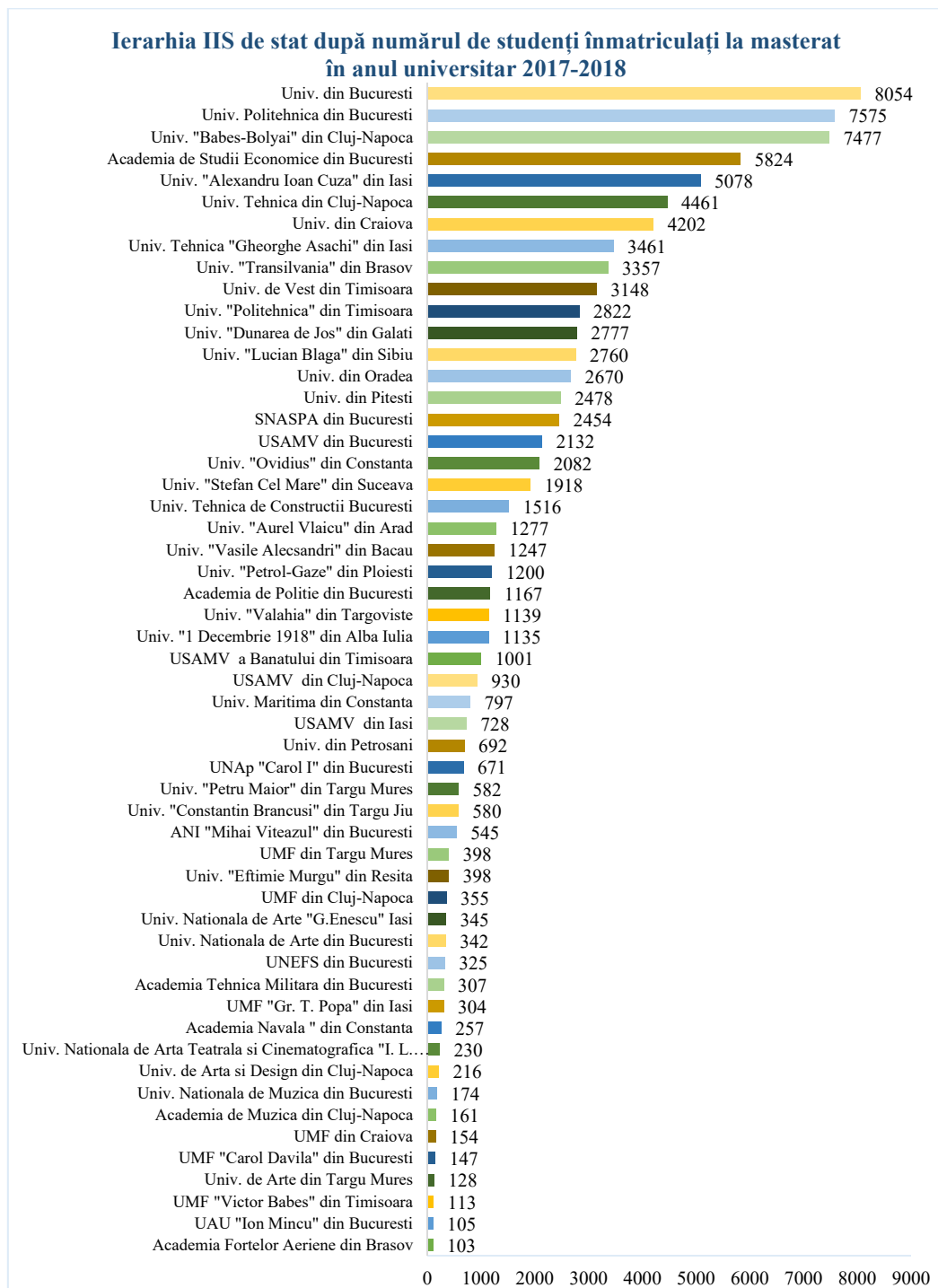
Instituția de învățământ superior	Domenii fundamentale						Total
	10. Matematică și științe ale naturii	20. Științe inginerești	30. Științe biologice și biomedicale	40. Științe sociale	50. Științe umaniste și arte	60. Știința sportului și educației fizice	
Universitatea „Politehnica” București	325	6954	0	296	0	0	7.575
UTC București	0	1262	0	199	55	0	1.516
UAU „Ion Mincu” din București	0	0	0	0	105	0	105
USAMV din București	0	2132	0	0	0	0	2.132
Universitatea din București	1.266	113	381	4.383	1.911	0	8.054
UMF „C. Davila” București	0	0	147	0	0	0	147
ASE din București	0	0	0	5824	0	0	5.824
Universitatea de Muzică din București	0	0	0	0	174	0	174
Universitatea de Arte București	0	0	0	0	342	0	342
UNATC „I. L. Caragiale” din București	0	0	0	0	230	0	230
UNEFIS din București	0	0	0	0	0	325	325
SNASPA din București	0	0	0	2.454	0	0	2.454
Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia	54	126	0	749	206	0	1.135
Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad	90	300	0	676	157	54	1.277
Universitatea „Vasile Alecsandri” Bacău	118	379	93	348	118	191	1.247
Universitatea „Transilvania” din Brașov	164	1.542	162	1.125	226	138	3.357
UT din Cluj-Napoca	276	3.420	64	256	445	0	4.461
USAMV din Cluj-Napoca	0	890	40	0	0	0	930
Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca	1342	31	212	4.654	969	269	7.477
UMF din Cluj-Napoca	0	0	355	0	0	0	355
Academia de Muzică din Cluj-Napoca	0	0	0	0	161	0	161
Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca	0	0	0	0	216	0	216
Universitatea „Ovidius” din Constanța	237	257	86	790	522	190	2.082
Universitatea Maritimă din	0	797	0	0	0	0	797

Instituția de învățământ superior	Domenii fundamentale						Total
	10. Matematică și științe ale naturii	20. Științe ingineresti	30. Științe biologice și biomedicale	40. Științe sociale	50. Științe umane și arte	60. Știința sportului și educației fizice	
Constanța							
Universitatea din Craiova	388	1.401	39	1.539	538	297	4.202
UMF din Craiova	0	0	154	0	0	0	154
Universitatea „Dunărea de Jos” Galați	90	1095	0	843	494	255	2.777
Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași	184	3277	0	0	0	0	3.461
USAMV din Iași	0	728	0	0	0	0	728
Universitatea „Al. Ioan Cuza” Iași	828	25	199	3023	754	249	5.078
UMF „Gr. T. Popa” din Iași	0	62	242	0	0	0	304
Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași	0	0	0	0	345	0	345
Universitatea din Oradea	228	945	171	949	276	101	2.670
Universitatea din Petroșani	0	418	0	274	0	0	692
Universitatea din Pitești	137	546	81	1.048	415	251	2.478
Universitatea „Petrol-Gaze” Ploiești	94	524	0	524	58	0	1.200
Universitatea „Eftimie Murgu” Reșița	0	86	0	271	41	0	398
Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu	130	821	87	1.258	373	91	2.760
Universitatea „St. cel Mare” Suceava	69	619	0	909	232	89	1.918
Universitatea „Valahia” Târgoviște	80	354	0	486	178	41	1.139
Universitatea din Târgu Jiu	0	109	0	426	0	45	580
Universitatea din Târgu Mureș	38	190	0	288	66	0	582
UMF din Târgu Mureș	0	0	398	0	0	0	398
Universitatea de Arte din Târgu Mureș	0	0	0	0	128	0	128
Universitatea „Politehnica” Timișoara	136	2496	0	85	105	0	2.822
USAMV Timișoara	0	956	45	0	0	0	1.001
Universitatea de Vest din Timișoara	481	0	42	1779	615	231	3.148
UMF „Victor Babeș” Timișoara	0	0	113	0	0	0	113
Academia Tehnică Militară București	0	307	0	0	0	0	307
UNAp „Carol I” București	0	0	0	671	0	0	671
ANI „M. Viteazul” București	0	0	0	545	0	0	545
Academia de Poliție din București	0	86	0	1.058	23	0	1.167
Academia Forțelor Aeriene Brașov	0	0	0	103	0	0	103
Academia Navală din Constanța	0	257	0	0	0	0	257
Academia Forțelor Terestre Sibiu	0	0	0	LD	0	0	LD
IIS de stat	6.755	33.505	3.111	37.833	10.478	2.817	94.499
Total IIS de stat și particulare *	6.954	33.533	3.111	43.405	10.663	3.171	100.837

Notă: LD – lipsă date.

*Date parțiale – Nu toate instituțiile de învățământ superior de particulare au înregistrat datele în Platforma ANS.

Sursa: Platforma ANS – Platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior, martie 2018.

Figura 7.30. Ierarhia IIS de stat după numărul de studenți înmatriculați la masterat în anul universitar 2017-2018

Tabelul 7.30

**Numărul de studenți înmatriculați la masterat în instituțiile de învățământ superior
particulare pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018**

Instituția de învățământ superior	Domeniul fundamental						Total
	10. Matematică și științe ale naturii	20. Științe inginerești	30. Științe biologice și biomedicale	40. Științe sociale	50. Științe umaniste și arte	60. Știința sportului și educației fizice	
Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București	0	0	0	1.714	78	0	1.792
Universitatea „Nicolae Titulescu” București	0	0	0	564	0	0	564
Universitatea „Spiru Haret” București	52		0	1.424	0	191	1.667
Universitatea Ecologică București	58	28	0	583	0	163	832
Universitatea „George Bacovia” din Bacău	0	0	0	149	0	0	149
Universitatea „Danubius” Galați	0	0	0	566	0	0	566
Universitatea Europeană „Drăgan” din Lugoj	0	0	0	97	0	0	97
Universitatea „Emanuel” Oradea	0	0	0	21	31	0	52
Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș	25		0	163	0	0	188
Universitatea „Tibiscus” din Timișoara	64	0	0	126	0	0	190
Universitatea Creștină „Partium” din Oradea	0	0	0	86	76	0	162
Institutul de Administrare a Afacerilor din București	0	0	0	79	0	0	79
Total IIS particulare	199	28	0	5.572	185	354	6.338
Total general	6954	33533	3111	43405	10663	3171	100.837

Notă: Date parțiale – Nu toate instituțiile de învățământ superior de particulare au înregistrat datele în Platforma ANS.

Sursa: Platforma ANS – Platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior, martie 2018.

7.3.2.2. Nivelul și structura studenților masteranzi pe domenii de studiu și de formare

În Tabelul 7.31 am inclus datele care se referă la numărul cursanților înscriși la programele de studii de masterat și postuniversitare în domeniile de studii și de formare ISCED-F2013, în perioada a trei ani universitari începând cu 2014 până în 2016. Constatăm că ponderea cea mai ridicată a cursanților înscriși în anul I a fost de 24,47% în domeniul Afaceri Administrative și Drept, 19,57% în domeniul Inginerie, Prelucrare și

Construcții și 14,93% în domeniul Sănătate și Asistență socială. Celelalte domenii de studii și de formare au înregistrat procente reduse.

Tabelul 7.31

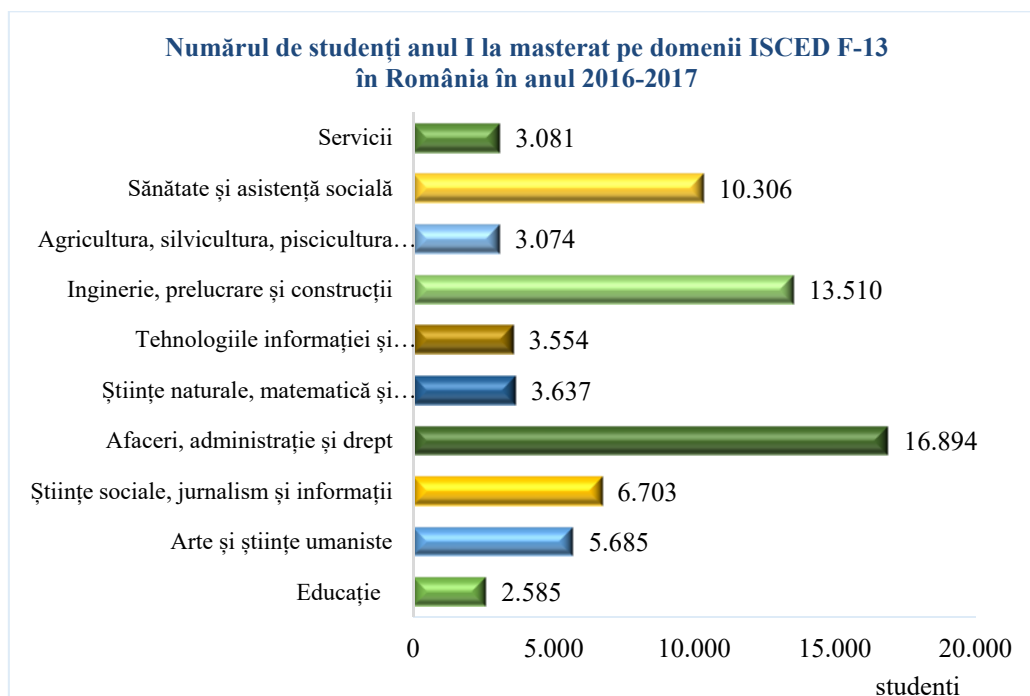
Numărul cursanților înscriși la programele de studii de masterat și postuniversitare pe domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013) în perioada 2014/2015-2016/2017

Domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013)	Cursanți înscriși anul I masterat			
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	Pondere 2016/2017 %
Educație	:	1.813	2.585	3,74
Arte și științe umaniste	7.067	5.914	5.685	8,24
Științe sociale, jurnalism și informații	10.529	6.671	6.703	9,71
Afaceri, administrație și drept	18.007	17.069	16.894	24,47
Științe naturale, matematică și statistică	4.523	3.760	3.637	5,27
Tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC)	:	3.985	3.554	5,15
Inginerie, prelucrare și construcții	18.031	13.468	13.510	19,57
Agricultura, silvicultura, piscicultura și științe veterinare	2.714	2.543	3.074	4,45
Sănătate și asistență socială	11.083	10.181	10.306	14,93
Servicii	1.818	2.958	3.081	4,46
Total țară	73.772	68.362	69.029	100,0

Notă: Valorile în italic – determinări ale autorilor.

Sursa: Prelucrare după <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, accesat octombrie 2018.

Datele prezentate în acest tabel sunt sintetizate în Figura 7.31, în care am introdus, preluând datele respective, un criteriu de reprezentare mai lejeră și de posibilitate de interpretare rapidă. Așadar, am utilizat cifrele absolute, care pun în evidență același lucru și anume că Afacerile, Administrația și Dreptul s-a situat pe locul I urmată de Inginerie, Prelucrare și Construcții și Sănătate și Asistență socială.

Figura 7.31. Numărul de studenți anul I la masterat pe domenii ISCED F-13 în România în anul 2016-2017

Analiza numărului cursanților înscriși la masterat și programe post-universitare pe forme de proprietate și grupe de specializări a fost în anul 2016-2017 edificator. Astfel, din totalul pe țară, de 106.794 cursanți la masterat și programe postuniversitare, 103.827 erau înmatriculați al masterat și doar 2.967 înmatriculați la studii postuniversitare sau aprofundate. În învățământul public se aflau înscriși majoritatea dintre aceștia, iar în învățământul privat ponderea este redusă. De exemplu, la studii post-universitare și aprofundate în tot învățământul privat erau înregistrați doar 197 de cursanți.

Tabelul 7.32

Numărul cursanților înscriși la masterat și programe postuniversitare pe forme de proprietate, grupe de specializări la începutul anului universitar 2016-2017

Domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013)	Cursanți înscriși		
	Total	din care: masterat	alte studii postuniversitare + aprofundate
Educație	4.616	3.822	794
Arte și științe umaniste	10.703	10.462	241
Științe sociale, jurnalism și informații	11.970	11.778	192
Afaceri, administrație și drept	29.079	28.803	276
Științe naturale, matematică și statistică	6.380	6.242	138

Domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013)	Cursanți înscriși		
	Total	din care: masterat	alte studii postuniversitare + aprofundate
Tehnologiile informației și comunicațiilor	6.591	6.574	17
Inginerie, prelucrare și construcții	23.949	23.899	50
Agricultura, silvicultura, piscicultura și științe veterinare	4.230	4.230	-
Sănătate și asistență socială	3.762	2.662	1.100
Servicii	5.514	5.355	159
Total țară din care:	106.794	103.827	2.967
Învățământ public	95.608	92.838	2.770
Învățământ privat	11.186	10.989	197

Sursa: Prelucrare ARACIS după INS <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat septembrie 2018.

Tabelul 7.33

Numărul total al cursanților înscriși în învățământul universitar de masterat pe forme de proprietate și pe domenii de studiu și de formare la începutul anului universitar 2016-2017

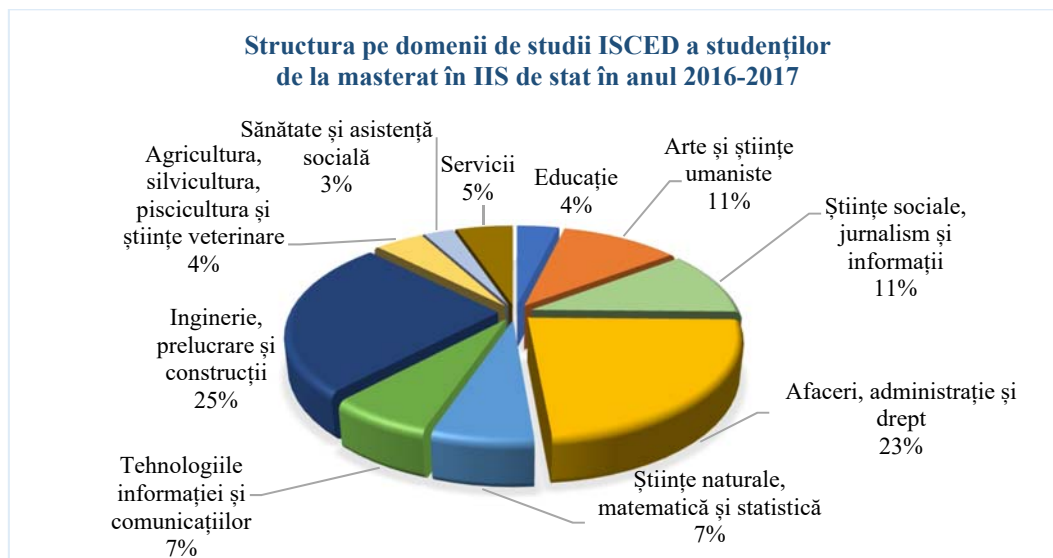
Domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013)	Total cursanți	IIS	
		de stat	particulare
Educație	3.822	3.544	278
Arte și științe umaniste	10.462	10.111	351
Științe sociale, jurnalism și informații	11.778	9.812	1.966
Afaceri, administrație și drept	28.803	21.682	7.121
Științe naturale, matematică și statistică	6.242	6.117	125
Tehnologiile informației și comunicațiilor	6.574	6.266	308
Inginerie, prelucrare și construcții	23.899	23.730	169
Agricultura, silvicultura, piscicultura și științe veterinare	4.230	4.180	50
Sănătate și asistență socială	2.662	2.560	102
Servicii	5.355	4.836	519
Total țară	103.827	92.838	10.989

Sursa: Prelucrare ARACIS după INS, <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat septembrie 2018.

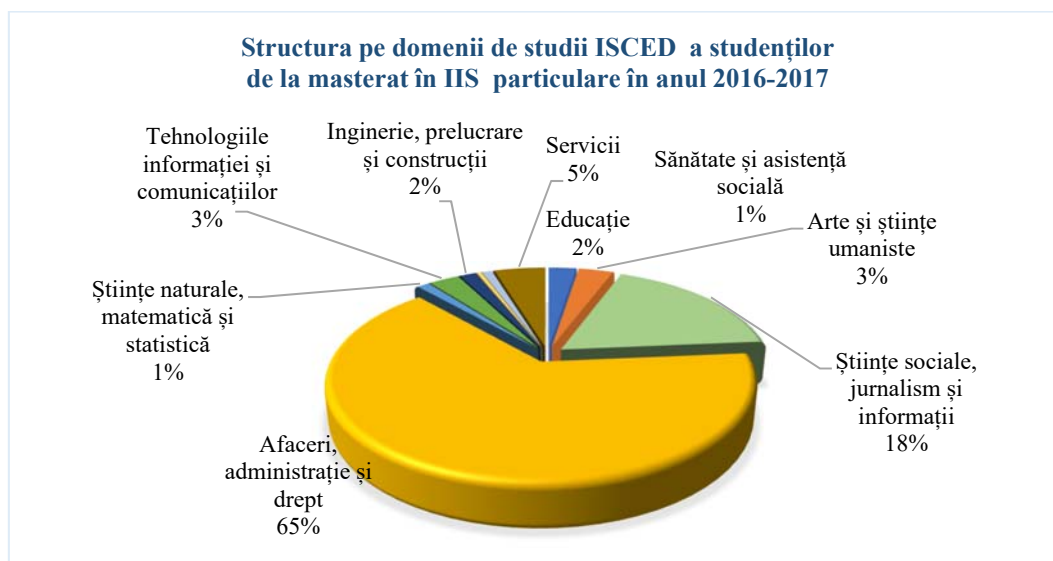
Ca și în cazul studiilor universitare de licență, se constată că și la nivelul întregului învățământ de masterat se remarcă două domenii (ISCED-F 2013) care concentrează un număr mare de studenți, și anume: Afaceri, administrație și drept, respectiv Inginerie, prelucrare și construcții cu o pondere de 50,75% din total, adică mai bine de jumătate, restul domeniilor având un număr mai mic de cereri din partea potențialilor studenți.

Analizând însă pe domenii de masterat, așa cum sunt ele definite în legislația din România, constatăm că cererea cea mai mare din partea potențialilor candidați pentru locuri la masterat sunt Managementul, Dreptul și Administrarea afacerilor cu o pondere însumată de aproape 13% (12,88%).

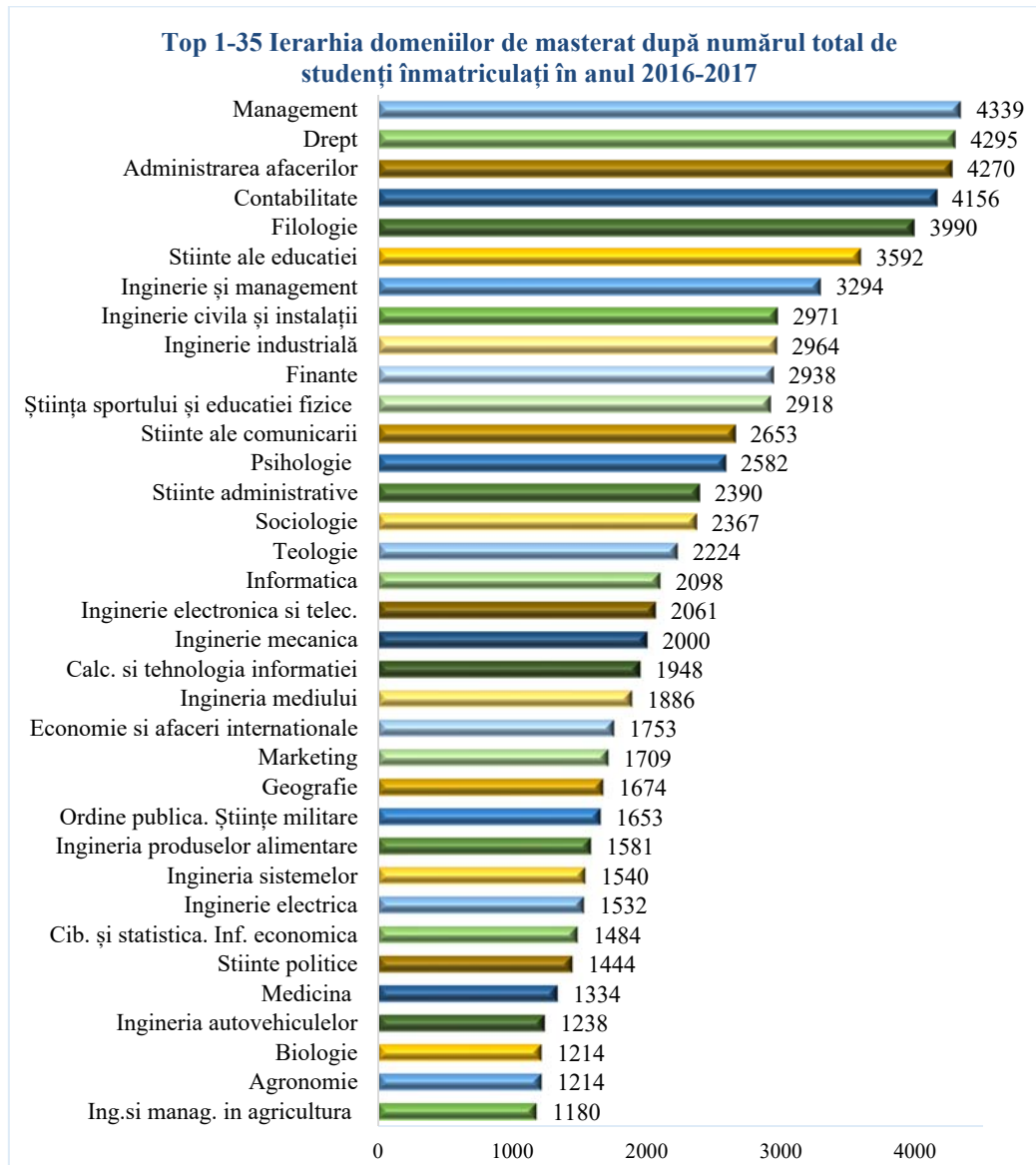
Figura 7.32. Structura pe domenii de studii ISCED a studenților de la masterat în IIS de stat în anul 2016-2017

Figura 7.33. Structura pe domenii de studii ISCED a studenților de la masterat în IIS particulare în anul 2016-2017

O analiză cu concluzii interesante ar putea fi făcută la un nivel mai detaliat pentru domeniul Inginerie, unde specializările sunt foarte diverse și numeroase, cu o cerere de asemenea foarte divers manifestată, în care se remarcă surprinzător cererea relativ scăzută pentru locurile la masteratele din specializările domeniului TIC.

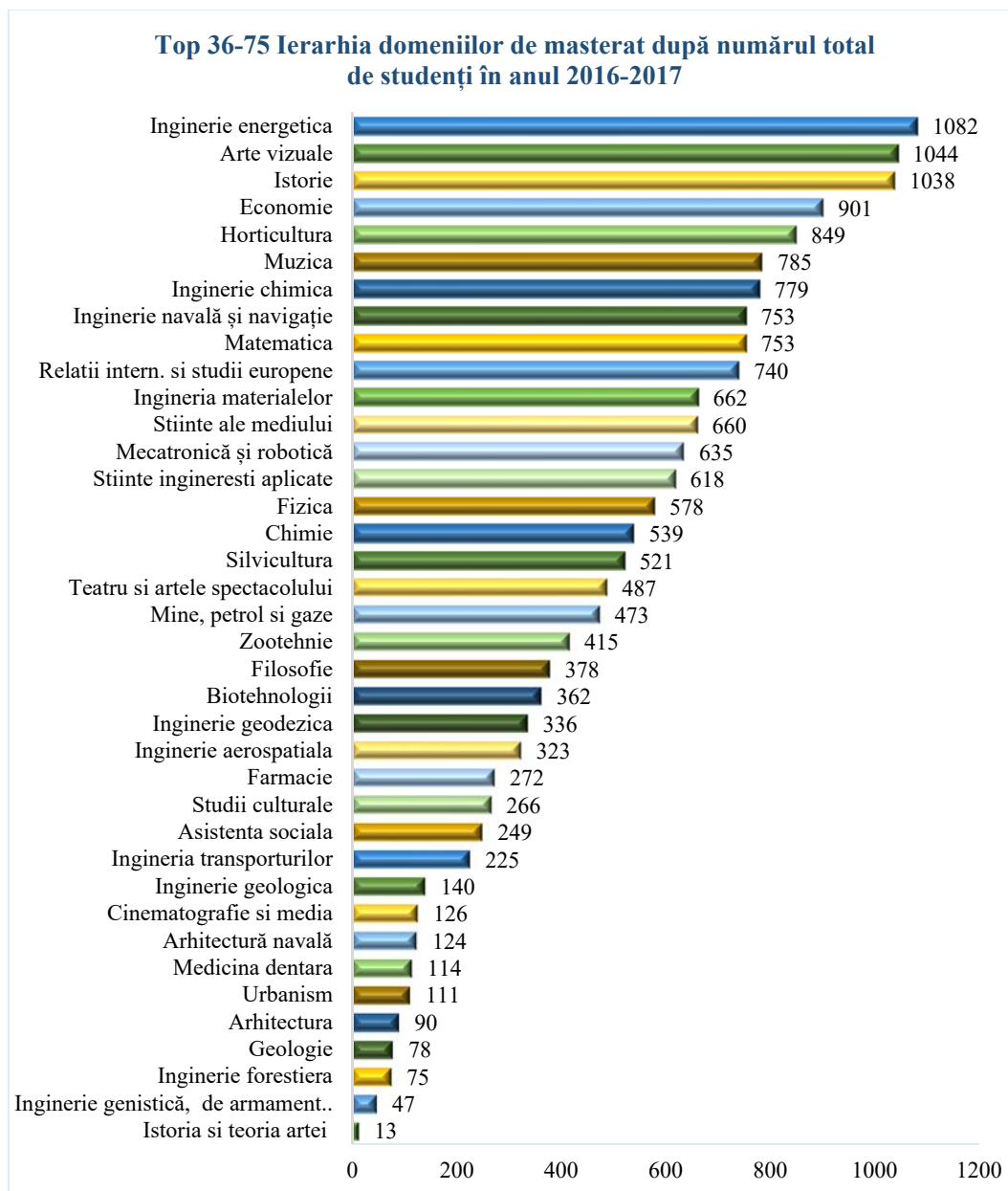
În acest sens, este interesant de luat în considerare efectul cumulat al nivelului de angajare și respectiv cerința pieței muncii pentru absolvenți de masterat asupra dorinței absolvenților de licență de a continua studiile la masterat.

Figura 7.34. Top 1-35 Ierarhia domeniilor de masterat după numărul total de studenți înmatriculați în anul 2016-2017

Ierarhizarea domeniilor de masterat după numărul total de studenți în anul 2016-2017 scoate în evidență faptul că la Management, Drept, Administrarea afacerilor, Contabilitate și Filologie, numărul masteranzilor era de aproape 4.000. Un număr redus de

masteranzi, înregistrați în anul universitar 2016-2017, au fost la Ingineria autovehiculelor, Biologie, Agronomie, Inginerie și Management în Agricultură cu puțin peste 1.000 dintre aceștia în fiecare an. Figura 7.34 pune în evidență ierarhizarea domeniilor de masterat după numărul total de studenți înscriși în anul universitar 2016-2017.

Figura 7.35. Top 36-75 Ierarhia domeniilor de masterat după numărul total de studenți în anul 2016-2017

În Figura 7.35, în același mod, am inserat datele cu privire la ierarhia pe domenii de masterat după numărul total de studenți din anul universitar 2017-2018, înregistrat pentru următoarele 35 de poziții, respectiv nr. 36 până la nr. 75.

7.4. Analiza sistemului universitar nivel ISCED 8 – programe de studii de doctorat

Potrivit HG nr. 117/2017, oferta Sistemului Național de Învățământ Superior (SNIS) este structurată pe 6 domenii fundamentale, în care există 36 de ramuri de știință, care formează 78 de domenii de masterat/doctorat.

În anul universitar 2017-2018, în Instituțiile Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat (IOSUD) existau în ofertă 70 de domenii de doctorat; 8 domenii nu se regăsesc în oferta Școlilor de Doctorat și anume:

1. *Arhitectură navală*
2. *Asistență socială*
3. *Biochimie*
4. *Inginerie genetică, inginerie de armament, rachete și muniție etc.*
5. *Inginerie geodezică*
6. *Inginerie geologică*
7. *Inginerie navală și navigație*
8. *Științe inginerești aplicate*

Cele 70 de domenii de doctorat se regăsesc în 401 poziții distincte în cele 210 de Școli doctorale în funcțiune (Figura 7.36).

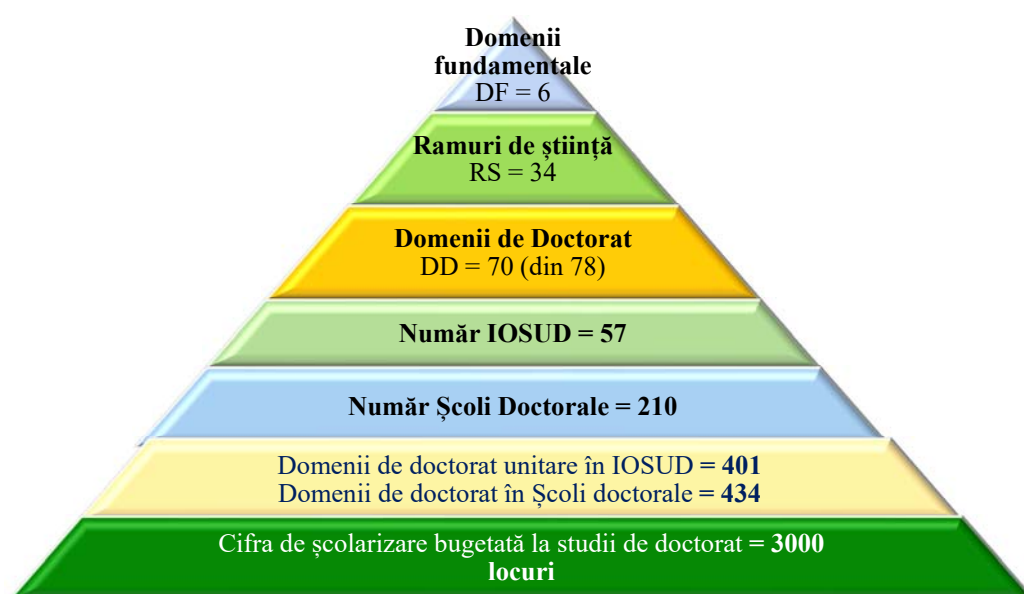

Figura 7.36. Structura Sistemului de Învățământ Superior privind domeniile de doctorat

În cele 91 de Instituții de Învățământ Superior (IIS) acreditate, 56 sunt Instituții Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat (IOSUD), la care se adaugă și Academia Română.

Cele 57 de IOSUD au organizat 210 Școli doctorale, dintre care 203 sunt la învățământul de stat, în care se regăsesc 401 de domenii de doctorat (394 în instituții de stat și 7 în instituții particulare).

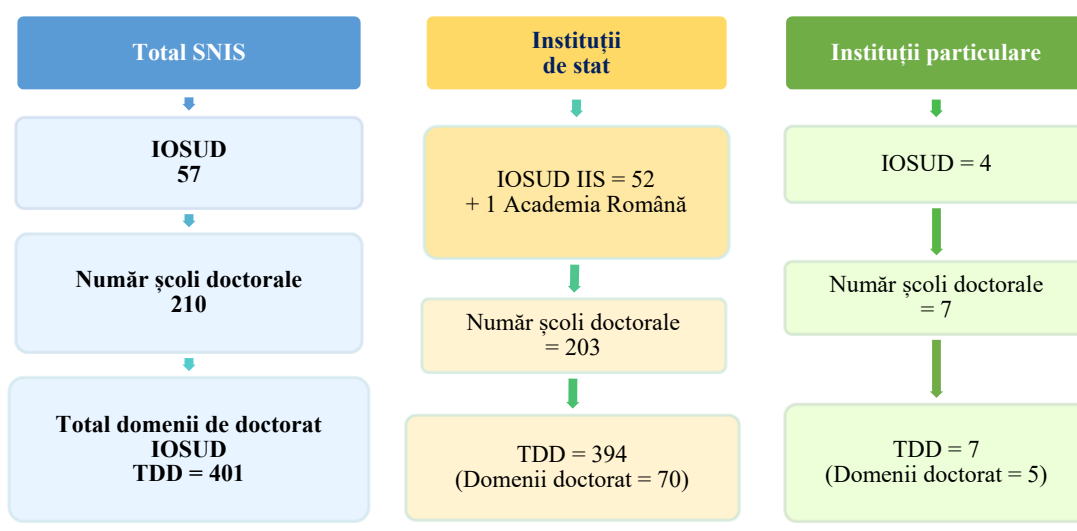

Figura 7.37. Oferta domeniilor de doctorat pe total și pe forme de proprietate în anul universitar 2017-2018

7.4.1. Oferta universitară a școlilor doctorale pe IOSUD

În tabelul de mai jos sunt prezentate numărul de școli și domenii de doctorat pe instituții organizatoare de studii universitare de doctorat în anul universitar 2017-2018.

Tabelul 7.34
Numărul de școli și domenii doctorale pe IOSUD în anul universitar 2017-2018

Instituții organizatoare de școli doctorale – IOSUD		Număr școli doctorale	Număr domenii doctorat
Total IIS de stat		203	394
1.	Universitatea „Politehnica” din București	14	14
2.	Universitatea Tehnică de Construcții din București	1	4
3.	UAU „Ion Mincu” din București	2	2
4.	USAMV din București	2	6
5.	Universitatea din București	21	19
6.	UMF „Carol Davila” din București	1	3
7.	Academia de Studii Economice din București	11	10

Instituții organizatoare de școli doctorale – IOSUD	Număr școli doctorale	Număr domenii doctorat
8. Universitatea Națională de Muzică din București	1	1
9. Universitatea Națională de Arte din București	1	1
10. UNATC „I.L. Caragiale” din București	1	2
11. UNEFS din București	1	1
12. SNSPA din București	1	4
13. Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia	4	4
14. Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad	2	2
15. Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău	1	2
16. Universitatea „Transilvania” din Brașov	1	18
17. Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	10	14
18. USAMV Veterinară Cluj-Napoca	2	5
19. Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca	28	31
20. UMF „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca	1	3
21. Academia de Muzică „Gh. Dima” din Cluj-Napoca	1	1
22. Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca	1	1
23. Universitatea „Ovidius” din Constanța	4	8
24. Universitatea Maritimă din Constanța	1	1
25. Universitatea din Craiova	10	26
26. Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova	1	3
27. Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați	2	14
28. Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași	10	13
29. USAMV „Ion Ionescu de la Brad” din Iași	2	5
30. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași	11	26
31. UMF „Grigore T. Popa” din Iași	1	3
32. Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași	3	3
33. Universitatea din Oradea	7	12
34. Universitatea din Petroșani	1	5
35. Universitatea din Pitești	8	10
36. Universitatea „Petrol-Gaze” din Ploiești	1	6
37. Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița	1	1
38. Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu	1	15
39. Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava	2	15
40. Universitatea „Valahia” din Târgoviște	2	6
41. Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu	1	1
42. Universitatea „Petru Maior” din Târgu Mureș	1	2
43. Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș	1	3
44. Universitatea de Arte din Târgu Mureș	1	1
45. Universitatea „Politehnica” Timișoara	1	13
46. USAMV „Regele Mihai I al României” Timișoara	2	5
47. Universitatea de Vest din Timișoara	12	19
48. UMF „Victor Babeș” Timișoara	1	2
49. Academia Tehnică Militară din București	2	7
50. Universitatea Națională de Apărare „Carol I” din București	1	2
51. ANI „Mihai Viteazul” București	1	1

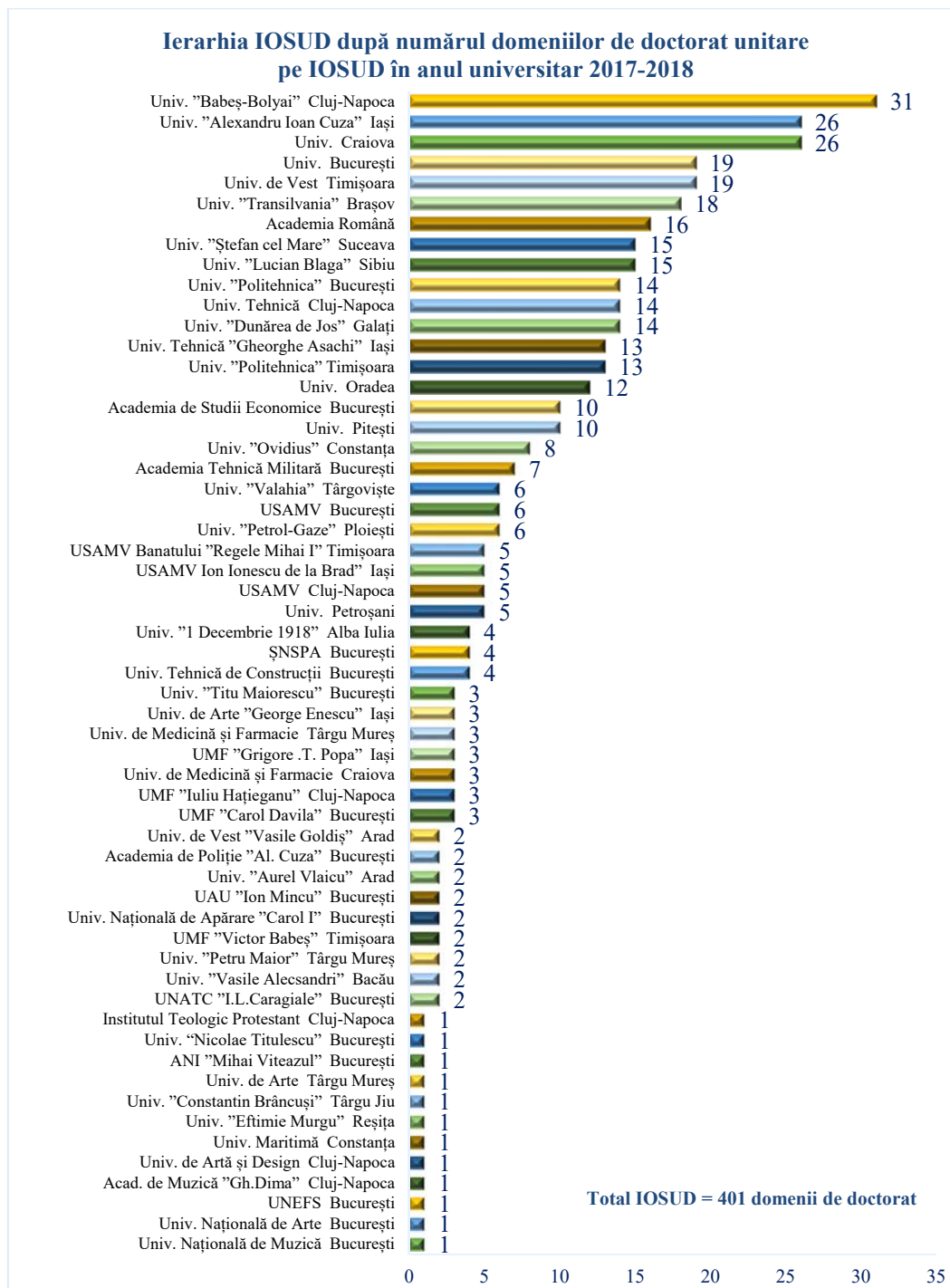
Instituții organizatoare de școli doctorale – IOSUD	Număr școli doctorale	Număr domenii doctorat
52. Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” București	2	2
53. Academia Română	1	16
Total IIS particulare	7	7
54. Universitatea „Titu Maiorescu” din București	3	3
55. Universitatea „Nicolae Titulescu” din București	1	1
56. Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad	2	2
57. Institutul Teologic Protestant din Cluj-Napoca	1	1
Total IOSUD	210	401

Sursa: Prelucrare ARACIS după MEN, septembrie 2017.

Procedurile de organizare pentru *studiile doctorale care au funcționat până în prezent au favorizat o diversificare* importantă a structurilor corespunzătoare la nivelul școlilor doctorale și al IOSUD.

Unul dintre argumentele principale aduse în favoarea unei asemenea libertăți de organizare a fost *autonomia universitară*. La o extremă există instituții care au o singură școală doctorală care include toate domeniile de doctorat, iar la cealaltă extremă există instituții care au organizat câte o școală doctorală pentru fiecare domeniu de doctorat (vezi clasificările care urmează tabelului). Fără a trage o concluzie, se poate observa că au fost adoptate soluții foarte diferite în instituții asemănătoare din punct de vedere al profilului și resurselor.

Având în vedere cele afirmate mai sus, datele din Tabelul 7.34 trebuie interpretate cu prudență în ceea ce privește numărul de școli doctorale. Numărul de domenii de doctorat contribuie la formarea unei imagini de asemenea interpretabile. Din punct de vedere al evaluării contextului în care va trebui dezvoltată o *metodologie de evaluare ambele informații sunt importante*.

Figura 7.38. Ierarhia IOSUD după numărul domeniilor de doctorat unitare pe IOSUD în anul universitar 2017-2018

Numărul școlilor doctorale în anul universitar 2017-2018 și ierarhia acestora după numărul de doctorate a fost astfel: Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Alexandru Ioan Cuza din Iași, Universitatea din Craiova, Universitatea din București, Universitatea de Vest din Timișoara, Universitatea Transilvania din Brașov, organizate cu peste 18 școli doctorale fiecare. În grafic, în parte de jos, există un număr mare de universități care au trei, două sau o școală doctorală. Totalul IOSUD-urilor este 401 domenii de doctorat. În continuare în Tabelul 7.35 sunt prezentate numărul de domenii de studii doctorale pe forme de proprietate și pe total în anul universitar 2017-2018. Se constată că domeniile despre care am mai vorbit sunt înregistrate cu precădere în instituțiile de învățământ superior de stat. Foarte puține universități private au acreditate școli doctorale sau IOSUD-uri.

Tabelul 7.35

**Numărul de domenii de studii doctorale pe forme de proprietate și pe total
în anul universitar 2017-2018**

Domenii de doctorat		IIS de stat*	IIS particulare*	Total*
1.	Administrarea afacerilor	2		2
2.	Agromonie	6		6
3.	Arhitectură	3		3
4.	Arte vizuale	4		4
5.	Biologie	7	1	8
6.	Biotehnologii	3		3
7.	Calculatoare și tehnologia informației	11		11
8.	Chimie	11		11
9.	Cibernetică și statistică	5		5
10.	Cinematografie și media	2		2
11.	Contabilitate	8		8
12.	Drept	9	2	11
13.	Economie	10		10
14.	Economie și afaceri internaționale	4		4
15.	Farmacie	5		5
16.	Filologie	17		17
17.	Filosofie	7		7
18.	Finanțe	7		7
19.	Fizică	6		6
20.	Geografie	8		8
21.	Geologie	4		4
22.	Horticultură	5		5
23.	Informatică	8		8
24.	Informatică economică	2		2
25.	Informații și securitate națională	2		2
26.	Ingineria autovehiculelor	1		1
27.	Ingineria materialelor	11		11
28.	Ingineria mediului	3		3
29.	Ingineria produselor alimentare	3		3
30.	Ingineria sistemelor	9		9
31.	Ingineria transporturilor	1		1

Domenii de doctorat	IIS de stat*	IIS particulare*	Total*
32. Inginerie aerospațială	2		2
33. Inginerie chimică	6		6
34. Inginerie civilă și instalații	7		7
35. Inginerie electrică	13		13
36. Inginerie electronică, telecomunicații și tehnologii informaționale	8		8
37. Inginerie energetică	5		5
38. Inginerie forestieră	1		1
39. Inginerie industrială	16		16
40. Inginerie mecanică	17		17
41. Inginerie și management	7		7
42. Inginerie și management în agricultură și dezvoltare rurală	3		3
43. Istoria și teoria artei	0		0
44. Istorie	14		14
45. Management	8		8
46. Marketing	5		5
47. Matematică	11		11
48. Mecatronică și robotică	1		1
49. Medicină	11	2	13
50. Medicină dentară	7	1	8
51. Medicină veterinară	4		4
52. Mine, petrol și gaze	2		2
53. Muzică	5		5
54. Ordine publică și siguranță națională	1		1
55. Psihologie	5		5
56. Relații internaționale și studii europene	1		1
57. Silvicultură	2		2
58. Sociologie	7		7
59. Studii culturale	2		1
60. Știința mediului	3		3
61. Știința sportului și educației fizice	4		4
62. Științe administrative	2		2
63. Științe ale comunicării	4		4
64. Științe ale educației	3		3
65. Științe militare	1		1
66. Științe politice	5		5
67. Teatru și artele spectacolului	5		5
68. Teologie	8	1	9
69. Urbanism	1		1
70. Zootehnie	4		4
Total	394	7	401

Notă: * Frecvență unitară pe IOSUD prin faptul că într-un IOSUD poate figura de mai multe ori același domeniu de doctorat în Școli doctorale distincte.

Sursa: Prelucrare după Registrul Educațional Integrat, MEN, accesat în septembrie 2017.

Sistemul universitar ISCED, programul de studii de doctorat, evidențiază că în 70 de domenii situația a fost diferită. Astfel, în România, existau 434 de domenii de doctorat în școli doctorale și 401 domenii de doctorat unitare în care cifra de școlarizare era de 3.000 de locuri bugetate la care se adaugă un număr mai mult decât dublu de locuri la învățământul doctoral cu plată.

Numărul de locuri alocate la doctorat pe categorii, buget și taxă, pe IOSUD-uri în anul universitar 2017-2018 se prezintă astfel: în total, în acest an universitar au existat 4.530 de locuri la doctorat în anul I, dintre care 1.559 au fost locuri la buget cu bursă, 1.654 au fost locuri la buget fără bursă și 1.328 de locuri cu taxă. În continuare, în acest amplu tabel, prezentăm situația din fiecare universitate, în ceea ce privește numărul de locuri primite. O ierarhizare se poate face și după acest criteriu, dar el este ușor de interpretat pe baza datelor cuprinse în acest tabel. În continuare, pentru a pune în evidență mai eficient situația și ierarhizarea IOSUD-urilor după numărul de locuri la doctorat la buget, în anul universitar 2017-2018, am prezentat grafic această situație, rezultând că și aici, pe primele locuri se înscriu Universitatea „Politehnica” București cu 408 locuri, Universitatea București – 350 locuri, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca – 313, Universitatea Tehnică Cluj-Napoca – 203. În cealaltă extremă, un număr de universități au un număr foarte redus cuprins între doi-trei doctoranzi și maxim 18, ceea ce arată o distribuție neuniformă a locurilor de doctorat la buget repartizate de guvern. Reține atenția faptul că în unele universități numărul de studenți la doctorat bugetați este redus, dar la acestea, numărul de locuri cu taxă este ceva mai mare. Reprezentarea grafică este suficient de grăitoare în ceea ce privește faptul că locurile bugetate cu bursă sau fără bursă, au ponderi ridicate la: Universitatea Politehnică din București, Universitatea București, Universitatea Babeș-Bolyai – Cluj-Napoca, Universitatea Tehnică Cluj-Napoca, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Universitatea Tehnică Gheorghe Asachi din Iași sau ASE București.

Tabelul 7.36

**Numărul de locuri alocate la doctorat pe categorii (buget și taxă) pe IOSUD
în anul universitar 2017-2018**

Nr. cod		Locuri la buget*		Locuri la taxă**	Total locuri anul I
		Cu bursă	Fără bursă		
	IOSUD de stat	1.559	1.654	1.328	4.530
U01	Universitatea „Politehnica” București	200	208		408
U02	UTC București	22	30		52
U03	UAU „Ion Mincu” București	8	8		16
U04	USAMV București	42	41		83
U05	Universitatea București	175	175		350
U06	UMF „Carol Davila” București	50	53	185	288
U07	ASE București	57	58	156	271
U08	Universitatea Națională de Muzică	8	8		16

Nr. cod		Locuri la buget*		Locuri la taxă**	Total locuri anul I
		Cu bursă	Fără bursă		
	București				
U09	Universitatea Națională de Arte București	8	7	15	30
U10	UNATC. „I.L. Caragiale” București	8	8		16
U11	UNEFIS București	6	6		12
U12	SNSPA București	30	30		60
U13	Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia	7	9		16
U14	Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad	3	3		6
U15	Universitatea „Vasile Alecsandri” Bacău	2	2		4
U17	Universitatea „Transilvania” Brașov	30	30	100	60
U18	Universitatea Tehnică Cluj-Napoca	100	103		203
U19	USAMV Cluj-Napoca	41	40	4	85
U20	UBB Cluj-Napoca	153(165)	160(169)	188	501
U21	UMF Cluj-Napoca	36	39		75
U22	Academia de Muzică „Gh. Dima” Cluj-Napoca	7	9		16
U23	Universitatea de Artă Design Cluj-Napoca	7	6		13
U24	Universitatea „Ovidius” Constanța	12	11		23
U25	Universitatea Maritimă Constanța	1	2	9	3
U26	Universitatea din Craiova	23	26		49
U27	UMF Craiova	12	15		27
U28	Universitatea „Dunărea de Jos” Galați	27	25(47)	38	90
U29	Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași	70	65(71)	85	220
U30	USMAV Iași	23/20	21(20)	12	56
U31	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași	80	86		166
U32	UMF „Gr. T. Popa” Iași	31	28		59
U33	Universitatea Națională de Arte Iași	9	9		18
U34	Universitatea Oradea	8	8	200	216
U35	Universitatea Petroșani	4	8	110	118
U36	Universitatea Pitești	6	7		14
U37	Universitatea „Petrol-Gaze” Ploiești	6	5(7)	11	22
U38	Universitatea „Eftimie Murgu” Reșița	2	1		3
U39	Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu	20	23	56	99
U40	Universitatea „Stefan cel Mare” Suceava	17	28	15	60
U41	Universitatea „Valahia” Târgoviște	6	6	90	102
U42	Universitatea „Constantin Brâncuși”	0	0		0

Nr. cod		Locuri la buget*		Locuri la taxă**	Total locuri anul I
		Cu bursă	Fără bursă		
	Târgu Jiu				
U43	Universitatea „Petru Maior” Târgu Mureș	6	6	18	30
U44	UMF Târgu Mureș	12	14	28	54
U45	Universitatea de Arte Târgu Mureș	2	2		4
U46	Universitatea „Politehnica” Timișoara	46	44	40	130
U47	USAMV a Banatului Timișoara	13	12		25
U48	Universitatea de Vest Timișoara	43	42		85
U49	UMF „Victor Babeș” Timișoara	12	12		24
U50	Academia Tehnică Militară București	0	14		14
U51	UNAp „Carol I” București	0	7	43	50
U52	ANI „Mihai Viteazul” București	0	2	2	4
U53	Academia de Poliție București			25	25
U54	Academia Forțelor Aeriene Brașov				0
U55	Academia Navală Constanța				0
U56	Academia Forțelor Terestre Sibiu				0
	Academia Română	68	92		160
	IOSUD particulare			54	54
P02	Universitatea „Titu Maiorescu” București			28	28
P03	Universitatea „Nicolae Titulescu” București			13	13
P25	Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” Arad			13	13

Notă: * Valorile din paranteză au ca sursă date MEN- ANS, accesate în octombrie 2017.

** Site-ul IOSUD, Admitere 2017-2018.

Sursa: Prelucrare ARACIS după date MEN și Site-ul IIS capitolul Admitere doctorat 2017.

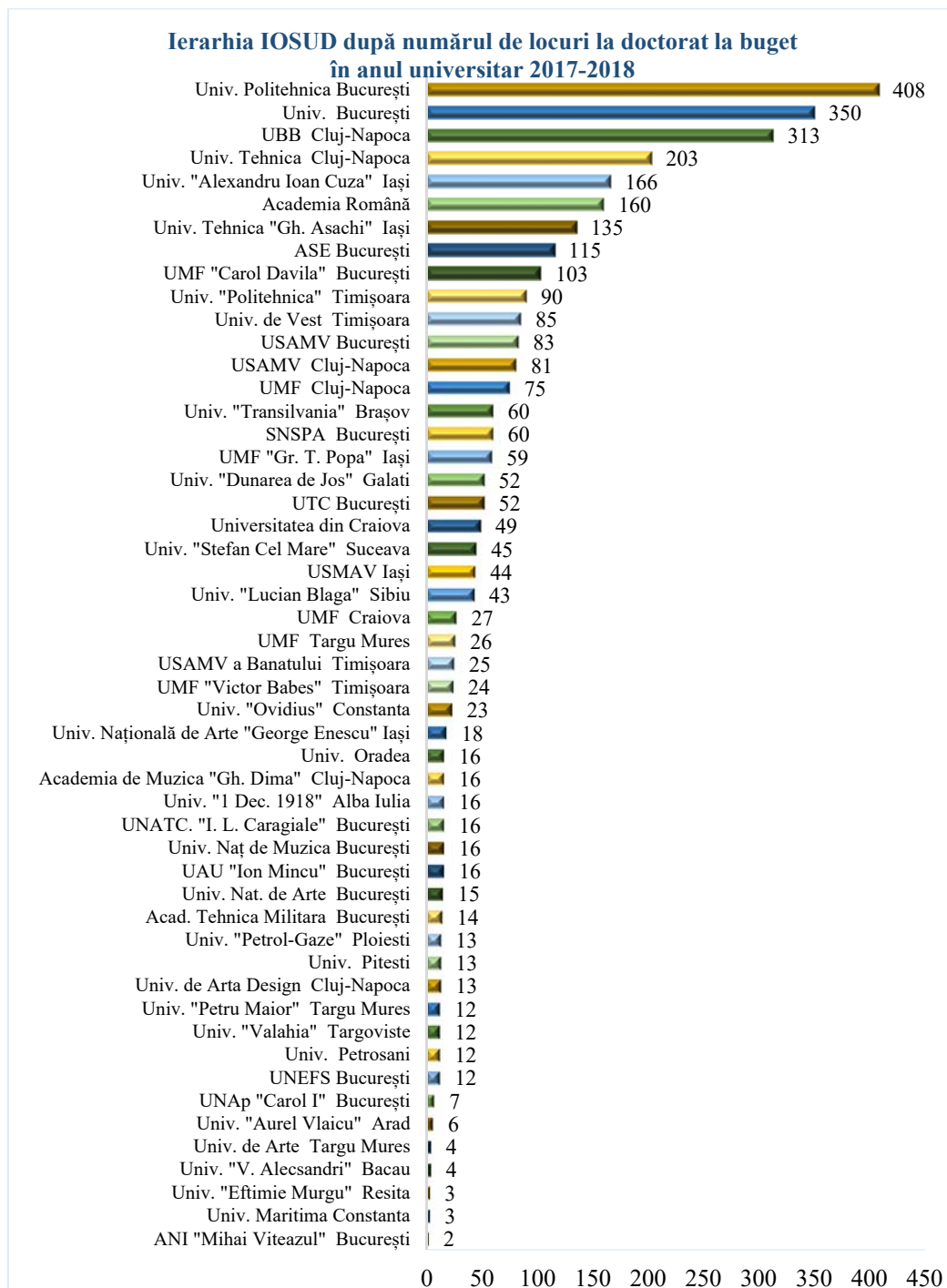
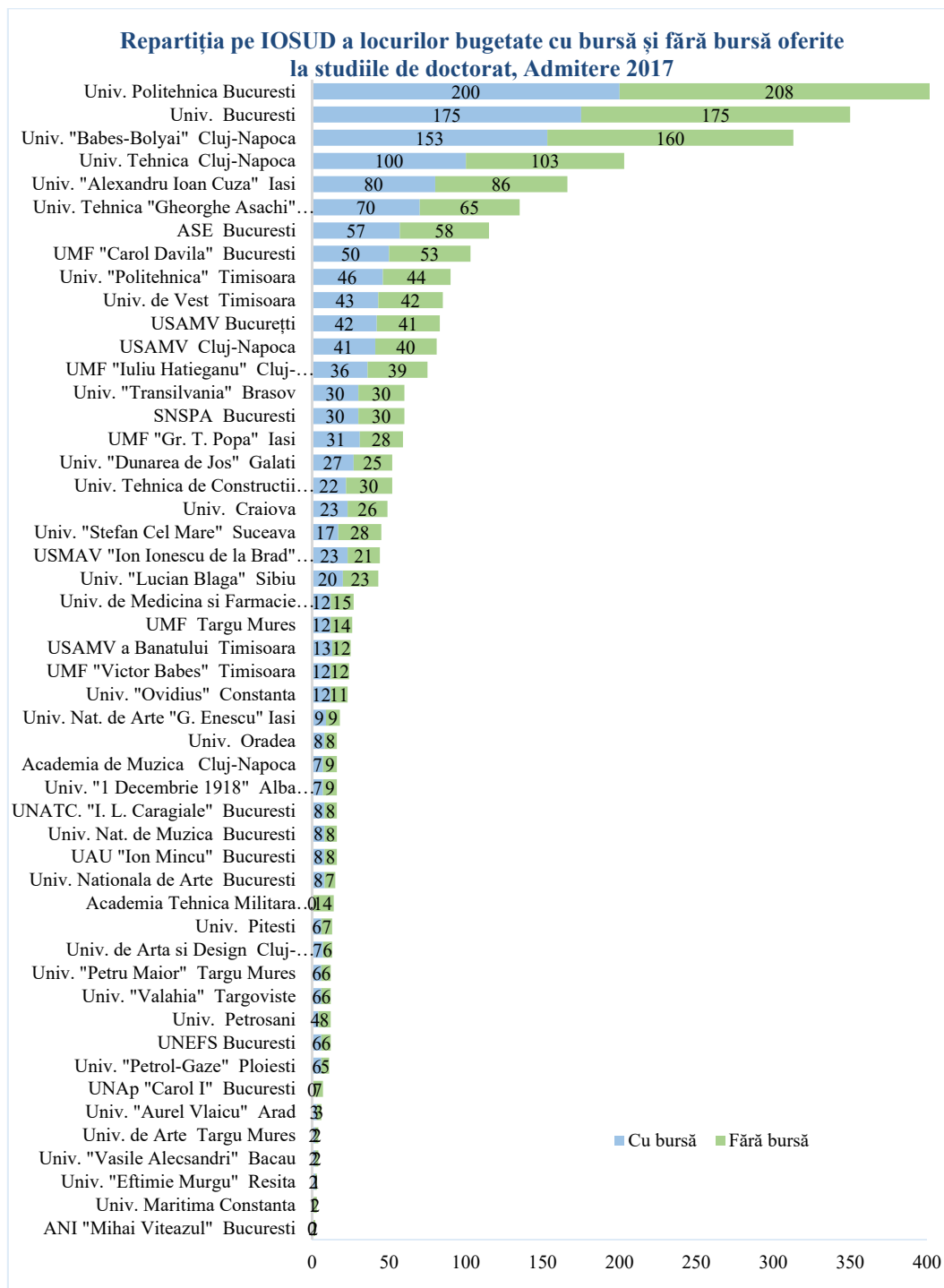
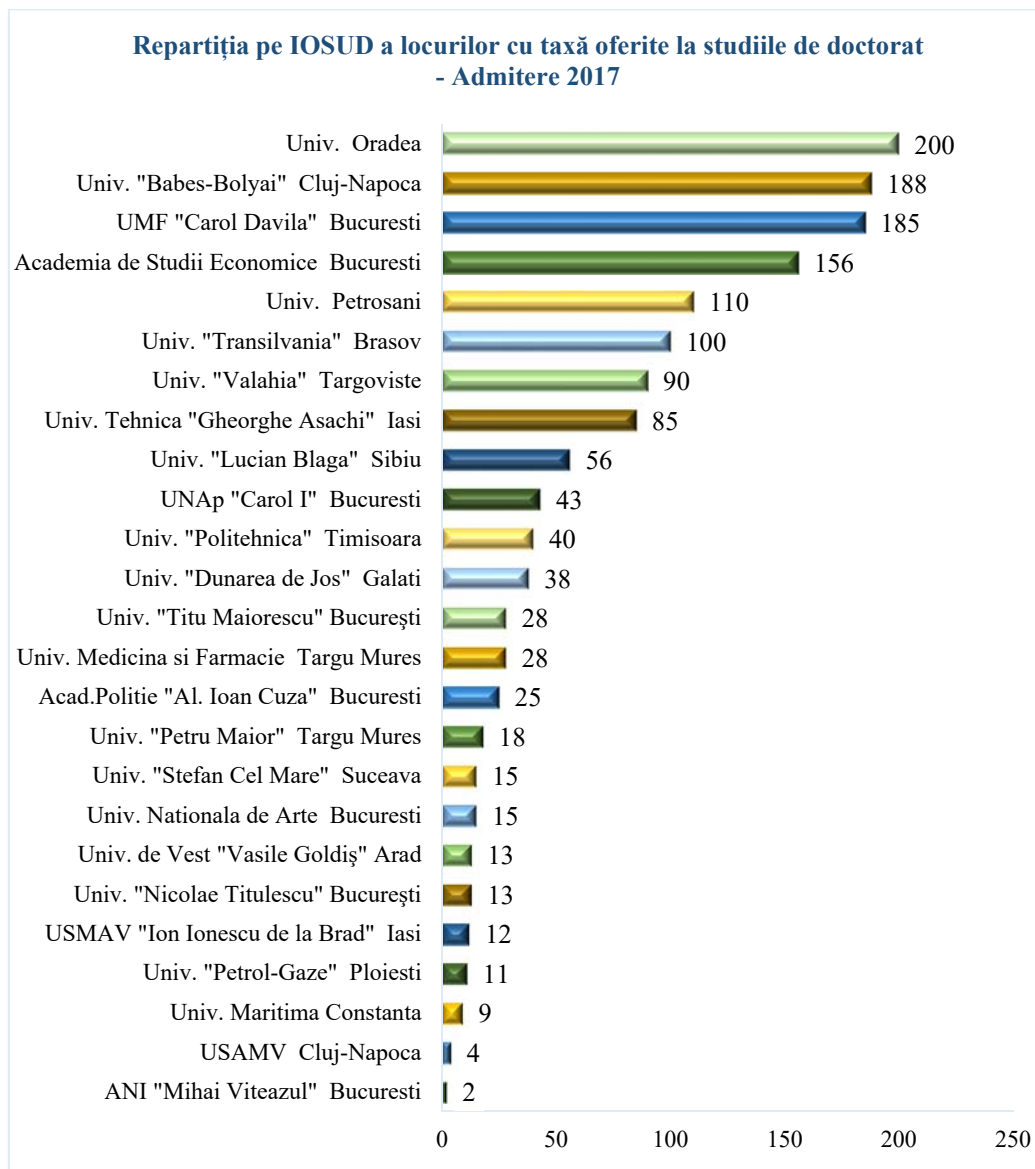

Figura 7.39. Ierarhia IOSUD după numărul de locuri la doctorat la buget în anul universitar 2017-2018

Figura 7.40. Repartiția pe IOSUD a locurilor bugetate cu bursă și fără bursă oferite la studiile de doctorat, admitere 2017

În ceea ce privește repartizarea pe IOSUD-uri a locurilor cu taxă oferite la studiile de doctorat la admiterea din anul 2017, constatăm că situația se menține oarecum aceeași. Astfel, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj, Academia de Studii Economice din București, Universitatea din Oradea și alte universități au avut număr mai mare de studenți acceptați la studiile bugetate.

Figura 7.41. Repartiția pe IOSUD a locurilor cu taxă oferite la studiile de doctorat, admitere 2017

Repartizarea locurilor pe instituții este făcută de Ministerul Educației Naționale, iar statistica nu relevă direct criteriile după care se face această repartizare. Sunt subînțelese două criterii: starea actuală a sistemului (număr de conducători de doctorat, număr de domenii de studii doctorale etc.) și starea viitoare a sistemului în acord cu politicile educaționale avute în vedere și corelate cu dezvoltarea societății în ansamblu (domenii prioritare, domenii inteligente, disponibilități financiare). Un echilibru similar va trebui să fie avut în vedere și la proiectarea metodologiei de evaluare a școlilor de doctorat.

Sistemul de studii doctorale din România este caracterizat de recunoașterea unitară națională a tuturor diplomelor indiferent de instituția organizatoare de studii doctorale. În România nu există, așa cum există în alte țări, doctorate girate exclusiv de numele și prestigiul instituției organizatoare a studiilor doctorale. Similar, nu există titluri de doctor cu recunoaștere locală, la nivelul instituției care le-a acordat.

Plecând de la această realitate, metodologia de evaluare trebuie să respecte un alt echilibru delicat, acela dintre autonomia universitară, personalitatea științifică a fiecărei instituții, pe de o parte, și respectarea unor standarde naționale unice, pe de altă parte.

7.4.2. Numărul de coordonatori de doctorat pe IOSUD

Eficiența școlilor doctorale este important de analizat și prin prisma numărului de conducători de doctorat aprobați și care au activitate.

În acest sens, în Tabelul 7.37 se prezintă faptul că în anul universitar 2017-2018, în țară, numărul total de conducători de doctorat a fost de 4.388 dintr-un total de cadre didactice destul de ridicat. Repartizat pe conducători de doctorat, în IOSUD-urile de la instituțiile de învățământ superior de stat, constatăm că, din total, 4.354 sunt în cele de stat și diferența de doar 34 în instituțiile de învățământ superior particulare.

Tabelul 7.37

Numărul de coordonatori de doctorat pe IOSUD în anul universitar 2017-2018

Nr. cod	IOSUD	Coordonatori de doctorat	Total cadre didactice*
	Total IOSUD din care:	4.388	LD
	IOSUD de stat	4.354	23.412
U01	Universitatea „Politehnica” București	321	1.452
U02	Universitatea Tehnică de Construcții București	73	347
U03	UAU „Ion Mincu” București	19	276
U04	USAMV București	98	394
U05	Universitatea București	463	1.291
U06	UMF „Carol Davila” București	212	1.768
U07	ASE București	154	781
U08	Universitatea Națională de Muzică București	19	118
U09	Universitatea Națională de Arte București	10	109
U10	UNATC „I.L. Caragiale” București	-	117
U11	UNEFS București	14	74

Nr. cod	IOSUD	Coordonatori de doctorat	Total cadre didactice*
U12	SNSPA București	24	157
U13	Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia	27	156
U14	Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad	7	193
U15	Universitatea „Vasile Alecsandri” Bacău	9	178
U17	Universitatea „Transilvania” Brașov	202	724
U18	Universitatea Tehnică Cluj-Napoca	212	912
U19	USAMV Cluj-Napoca	90	283
U20	Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca	413	1.437
U21	UMF „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca	137	809
U22	Academia Muzică „Gh. Dima” Cluj-Napoca	12	119
U23	Universitatea de Artă și Design Cluj-Napoca	8	102
U24	Universitatea „Ovidius” Constanța	54	684
U25	Universitatea Maritimă Constanța	4	102
U26	Universitatea Craiova	107	815
U27	Universitatea de Medicină și Farmacie Craiova	36	415
U28	Universitatea „Dunărea de Jos” Galați	83	624
U29	Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” Iași	194	735
U30	USMAV „Ion Ionescu de la Brad” Iași	59	175
U31	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași	173	745
U32	UMF „Gr. T. Popa” Iași	68	847
U33	Universitatea Națională de Arte Iași	27	167
U34	Universitatea Oradea	59	922
U35	Universitatea Petroșani	22	152
U36	Universitatea Pitești	36	392
U37	Universitatea „Petrol-Gaze” Ploiești	25	274
U38	Universitatea „Eftimie Murgu” Reșița	5	77
U39	Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu	86	628
U40	Universitatea „Stefan cel Mare” Suceava	48	317
U41	Universitatea „Valahia” Târgoviște	30	283
U42	Universitatea „Constantin Brâncuși” Târgu Jiu	-	125
U43	Universitatea „Petru Maior” Târgu Mureș	7	125
U44	UMF Târgu Mureș	61	450
U45	Universitatea de Arte Târgu Mureș	9	71
U46	Universitatea „Politehnică” Timișoara	167	658
U47	USAMV a Banatului Timișoara	52	305
U48	Universitatea de Vest Timișoara	131	651
U49	UMF „Victor Babeș” Timișoara	56	727
U50	Academia Tehnică Militară București	32	364
U51	UNAp „Carol I” București	20	
U52	ANI „Mihai Viteazul” București	6	
U53	Academia de Poliție București	23	
U54	Academia Forțelor Aeriene Brașov	-	44
U55	Academia Navală Constanța	-	52
U56	Academia Forțelor Terestre Sibiu	-	53
	Academia Română	91 (anul I)	150

Nr. cod	IOSUD	Coordonatori de doctorat	Total cadre didactice*
	IOSUD particulare	34	
P02	Universitatea „Titu Maiorescu” București	15	
P03	Universitatea „Nicolae Titulescu” București	9	
P25	Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” Arad	10	
	Institutul Teologic Protestant Cluj-Napoca		

Notă: Lipsă date UNATC. „I.L. Caragiale” București.

*Personal didactic cu norma întreagă și parțială. Sursa INS, septembrie 2017.

Sursa: Site-urile IOSUD capitolul Admitere doctorat 2017.

În învățământul superior de stat, în IOSUD-uri activează 4.354 de conducători de doctorat dintr-un total de 23.412 cadre didactice care îndeplinesc condițiile de a putea fi conducători de doctorat.

Există un număr de universități cu un număr de conducători de doctorat ridicat, cum sunt Universitatea București, Universitatea Politehnică București, Universitatea Carol Davila sau Academia de Studii Economice, Universitatea Transilvania Brașov, Universitatea Babeș-Bolyai și Universitatea Gheorghe Asachi din Iași, Universitatea Tehnică Cluj-Napoca, Universitatea Politehnică din Timișoara, toate cu peste 150 de conducători de doctorat.

În instituțiile private, cei 34 de conducători de doctorat îi întâlnim la Universitatea Titu Maiorescu din București – 15, Universitatea Nicolae Titulescu din București cu nouă și Universitatea de Vest Vasile Goldiș din Arad cu zece.

În rest, în învățământul doctoral privat din București nu există conducători de doctorat aparținând acestor instituții, ci numai conducători de doctorat care sunt înregistrați la școli doctorale din țară la care există școli doctorale.

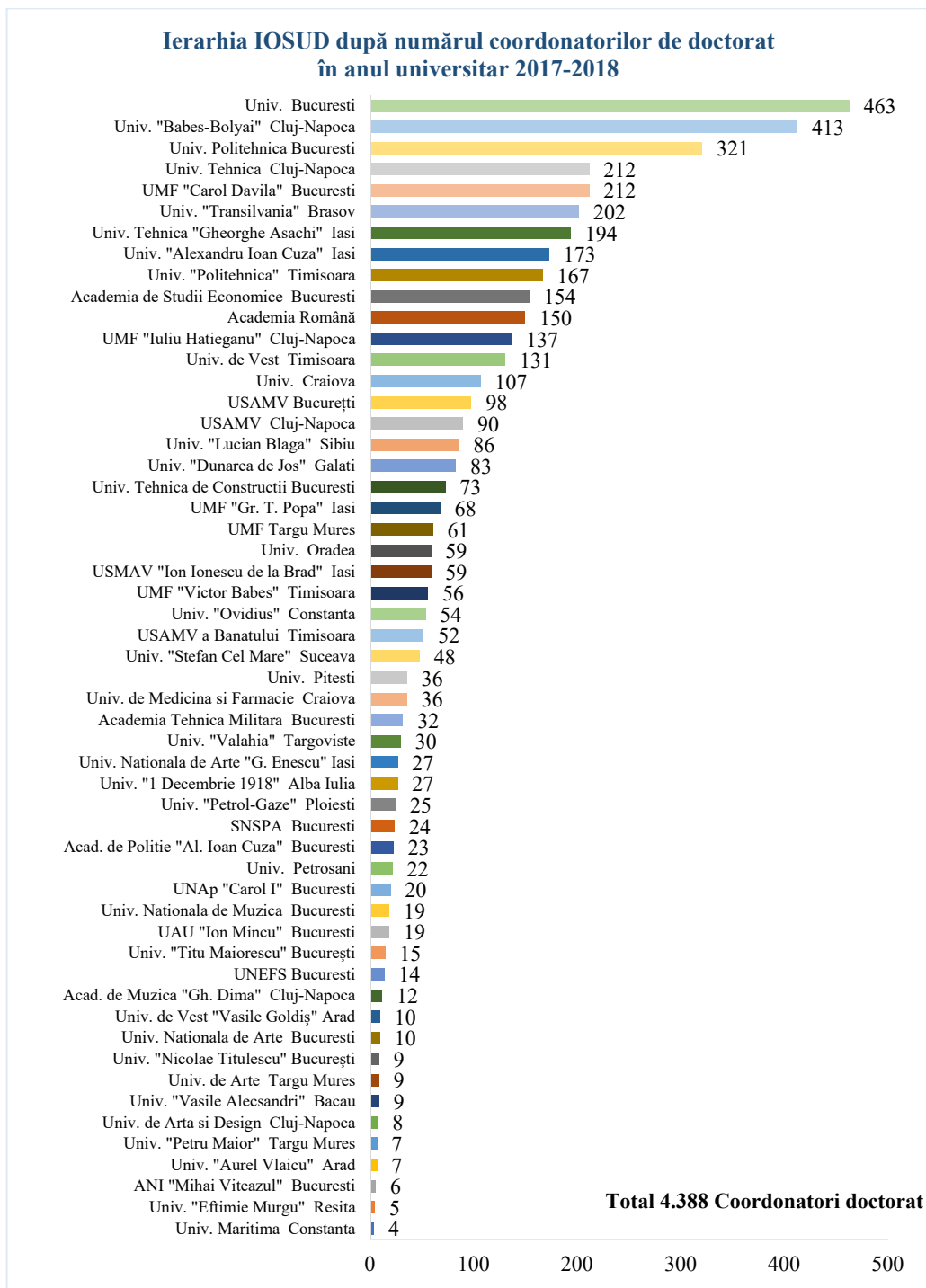
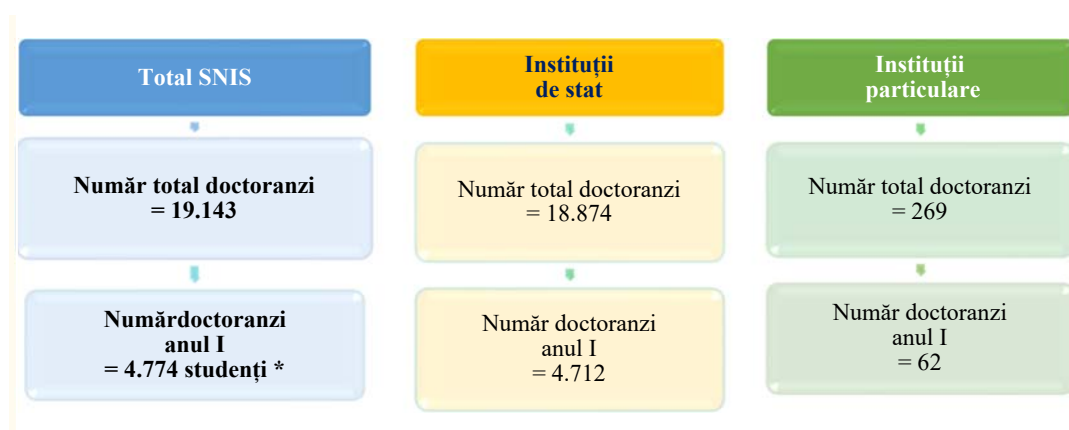

Figura 7.42. Ierarhia IOSUD după numărul coordonatorilor de doctorat în anul universitar 2017-2018

7.4.3. Numărul de studenți înmatriculați la doctorat

În anul universitar 2016-2017, în cele 56 de Instituții de Învățământ Superior organizatoare de studii doctorale, au fost admiși la doctorat 4774 de studenți, dintre care: 4566 în IIS de stat civile, 146 în IIS de stat militare și 62 în IIS particulare.

Referitor la numărul de studenți înmatriculați la doctorat în anul universitar 2017-2018 constatăm pe baza datelor din Figura 7.43 și Tabelul 7.38 următoarea situație: numărul și cererea în domeniul de doctorat total și pe forme de proprietate a fost de: total doctoranzi – 19.143, instituții de stat care au înregistrat un număr de 18.874 doctoranzi și cele private care au înregistrat 269 de doctoranzi. Număr de doctoranzi în anul I a fost de 4.774 doctoranzi, dintre care la instituțiile de stat 4.712, iar instituțiile particulare, 62.

Notă: * Lipsă date doctoranzi Academia Română.

Sursa: ANS

Figura 7.43. Cererea domeniilor de doctorat pe total și pe forme de proprietate IIS în anul universitar 2016-2017

Numărul de studenți înmatriculați la licență, masterat și doctorat, pe regiuni de dezvoltare în anul universitar 2017-2018 atestă faptul că 176.385 de studenți din totalul de 538.871 cursanți erau înscriși în regiunea București-Ilfov, urmată de regiunea Nord-Vest, cu 92.862 studenți, regiunea de Nord-Est, cu 67.772 studenți și regiunea, Centru cu 56.803 studenți.

În Tabelul 7.38 se prezintă structura pe regiuni din totalul studenților la doctorat și apoi structura pe regiuni a ponderii studenților la doctorat în total studenți. Reținem că cel mai ridicat procent îl deține regiunea București-Ilfov, cu 4,65% studenți la doctorat din total studenți, urmată de regiunea Nord-Vest cu 4,08% studenți la doctorat din total studenți.

Tabelul 7.38

Numărul de studenți înmatriculați la licență, masterat și doctorat pe regiuni de dezvoltare în anul universitar 2017-2018

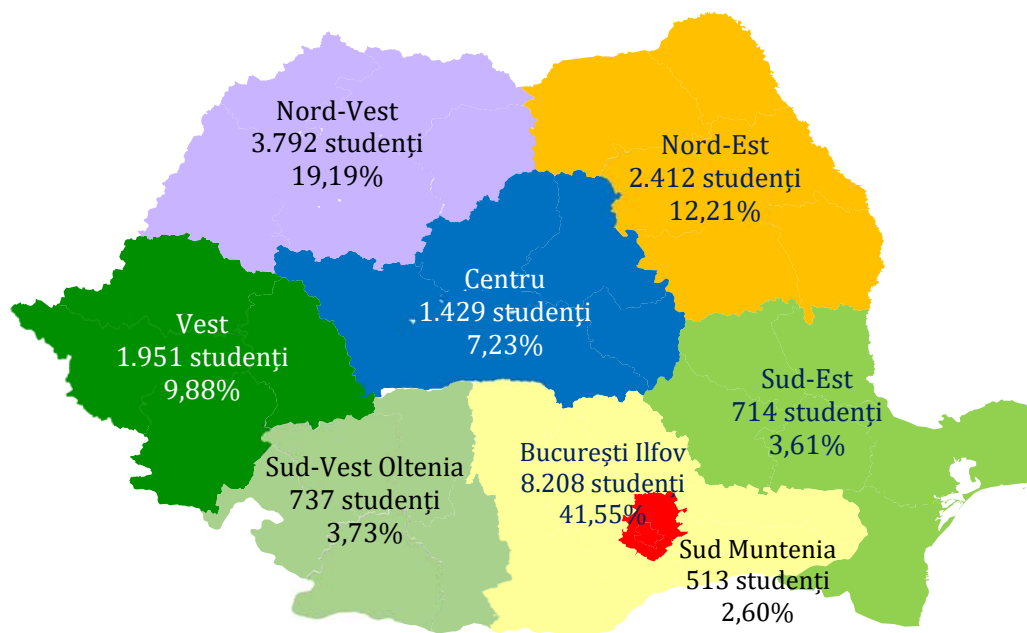
Regiuni de dezvoltare *	Total studenți (licență, masterat, doctorat)	Structură pe regiuni total studenți %	Din care: studenți la doctorat	Structură pe regiuni studenți doctorat %	Pondere studenți la doctorat în total studenți %
Nord-Vest	92.862	17,23	3.792	19,19	4,08
Centru	56.803	10,54	1.429	7,23	2,52
Nord-Est	67.772	12,58	2.412	12,21	3,56
Sud-Est	38.908	7,22	714	3,61	1,84
Sud Muntenia	21.482	3,99	513	2,60	2,39
București-Ilfov	176.385	32,73	8.208	41,55	4,65
Sud-Vest Oltenia	28.868	5,36	737	3,73	2,55
Vest	55.791	10,35	1.951	9,88	3,50
Total	538.871	100,00	19.756	100,00	3,67

Notă: Conform Nomenclatorului Unităților Teritoriale Statistice (NUTS). Distribuția copiilor/elevilor/studenților în profil teritorial și după mediul de rezidență (urban/rural) este realizată după localizarea geografică a unităților școlare, respectiv a facultăților, și nu după domiciliul sau reședința acestora.

Sursa: Prelucrare după <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat octombrie 2018.

Pentru o mai ușoară vizualizare, în Figura 7.44 am prezentat distribuția studenților înmatriculați la programele de studii de doctorat pe regiuni de dezvoltare în 2017-2018.

În Figura 7.43 sunt sintetizate și reprezentate grafic, datele de structură a studenților la doctorat pe regiuni de dezvoltare în același an universitar. În această figură, configurarea hărții României, pe regiuni de dezvoltare, sunt înscrși numărul total de studenți doctoranzi și procentul pe care aceștia îl au în structura din total studenți doctoranzi.

Figura 7.44. Nivelul și structura studenților la doctorat pe regiuni de dezvoltare, în anul 2017-2018

În continuare, Tabelul 7.39 înregistrează numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de doctorat pe cele două forme de proprietate, a IOSUD-urilor și instituțiilor de învățământ superior. Astfel, din totalul înregistrat în fiecare an în perioada din 2014 până în 2018, majoritatea de peste 98,6% sunt înregistrați în învățământul aparținând instituțiilor de stat. Instituțiile de învățământ superior particulare dețineau 1,40% din totalul numărului de studenți-doctoranzi înmatriculați în 2016-2017, cu 1,37% din doctoranzi înmatriculați în anul universitar 2014-2015 și doar 0,96% doctoranzi înmatriculați la programele de doctorat în instituțiile de învățământ superior particulare în același an universitar.

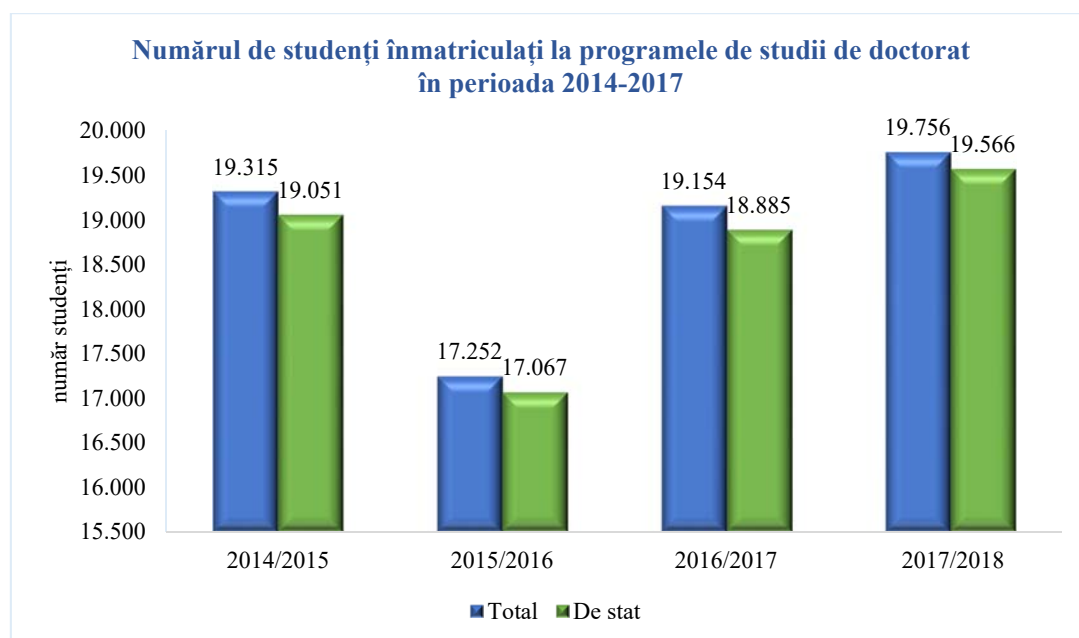
Tabelul 7.39

Numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de doctorat în perioada 2014-2017

Anul universitar	Total	De stat	Particulare	Pondere IIS particulare %
2014/2015	19.315	19.051	264	1,37
2015/2016	17.252	17.067	185	1,07
2016/2017	19.154	18.885	269	1,40
2017/2018	19.756	19.566	190	0,96
Modificarea absolută 2017/2014	441	515	-74	
Modificarea relativă 2017/2014%	2,3	2,7	-28,0	

Sursa: Prelucrare după <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, octombrie 2018.

Datele despre care am făcut vorbire pe baza Tabelului 7.39 sunt sintetizate și prezentate în Figura 7.45, în care este prezentată ierarhia IOSUD-urilor după numărul conducătorilor de doctorat în anul universitar 2017-2018. Așa cum era de anticipat, pe primele locuri se situează Universitatea București, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, Universitatea Politehnică București, Universitatea Tehnică Cluj-Napoca, Universitatea Carol Davila din București, Universitatea din Brașov, Universitatea Tehnică Gheorghe Asachi din Iași, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași, Universitatea Politehnică din Timișoara și Academia de Studii Economice din București precum și Academia Română, toate cu peste 150 de cadre didactice având calitatea de conducător de doctorat.

Figura 7.45. Numărul de studenți înmatriculați la programele de studii de doctorat în perioada 2014-2017

7.4.3.1. Numărul doctoranzilor înmatriculați pe IOSUD

În continuare, am analizat situația numărului de doctoranzi înmatriculați pe IOSUD-uri, ținând seama de instituțiile de învățământ superior care au aprobat școli doctorale organizate în IOSUD-uri. În Figura 7.46 sunt prezentate în ordinea descrescătoare a numărului de studenți înscriși în anul I la doctorat, în anul universitar 2016-2017 pe întreaga țară. În top pe primul loc se situează Universitatea Politehnică București cu 487 de studenți doctoranzi înscriși în anul I, iar pe ultimul loc se află Universitatea Maritimă Constanța cu doar 2 studenți doctoranzi înscriși la IOSUD-ul acestei universități. Totalul doctoranzilor distribuiți în Figura 7.46 este 4.774 de studenți care s-au înscris și înmatriculat în anul 2016-2017.

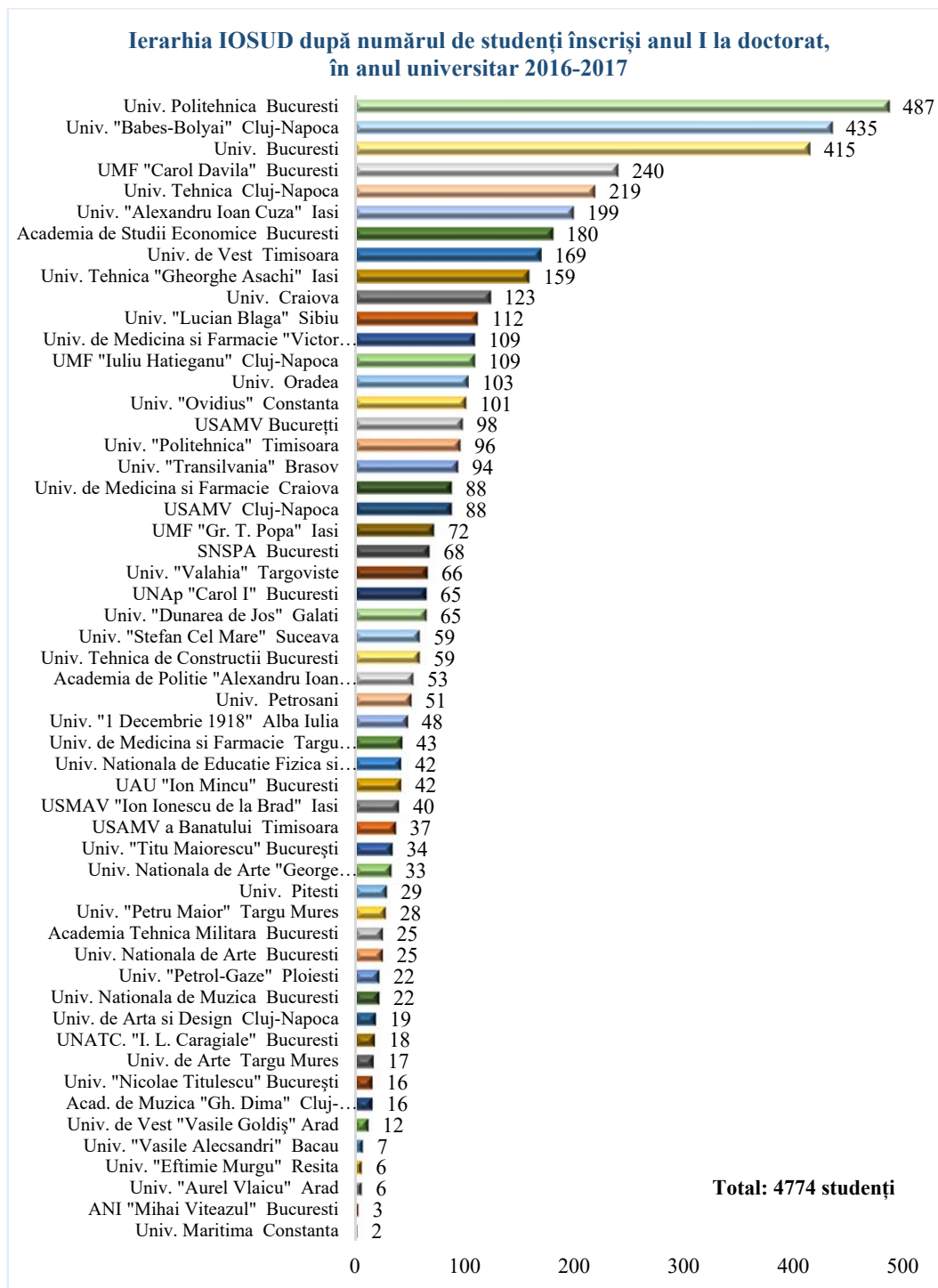

Figura 7.46. Ierarhia IOSUD după numărul de studenți anul I la doctorat în anul 2016-2017

Am adâncit această analiză, prezentând numărul de studenți înmatriculați la doctorat pe instituțiile de învățământ superior și pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018. În Tabelul 7.40 sunt sintetizate aceste date pe care le-am preluat din platforma ANS referitoare la platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior interogată în martie 2018.

Tabelul 7.40

Numărul de studenți înmatriculați la doctorat în instituțiile de învățământ superior pe domenii fundamentale în anul universitar 2017-2018

Instituția de învățământ superior	Domenii fundamentale						Total
	10. Matematică și științe ale naturii	20. Științe ingineresti	30. Științe biologice și biomedicale	40. Științe sociale	50. Științe umaniste și arte	60. Știința sportului și educației fizice	
Instituții de stat	1.497	5730	4.346	4.183	3.633	226	19.615
Universitatea „Politehnica” București	326	1.715	0	0	0	0	2.041
UTC București	0	324	0	0	0	0	324
UAU „Ion Mincu” București	0	0	0	0	149	0	149
USAMV din București	0	215	115	0	0	0	330
Universitatea din București	387	0	128	552	677	0	1.744
UMF „Carol Davila” București	0	0	1.569	0	0	0	1.569
ASE din București	0	0	0	939	0	0	939
Universitatea de Muzică București	0	0	0	0	83	0	83
Universitatea de Arte București	0	0	0	0	132	0	132
UNATC „I.L. Caragiale” din București	0	0	0	0	132	0	132
UNEFIS din București	0	0	0	0	0	131	131
SNASPA din București	0	0	0	304	0	0	304
Universitatea „1 Dec. 1918” Alba Iulia	0	0	0	39	120	0	159
Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad	0	0	0	0	29	0	29
Universitatea „Vasile Alecsandri” Bacău	0	58	0	0	0	0	58
Universitatea „Transilvania” Brașov	19	281	52	26	55	24	457
Universitatea Tehnică Cluj-Napoca	27	721	0	0	103	0	851
USAMV din Cluj-Napoca	0	178	108	0	0	0	286
Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj	221	0	24	539	458	28	1.270
UMF din Cluj-Napoca	0	0	434	0	0	0	434
Academia de Muzică Cluj-Napoca	0	0	0	0	48	0	48
Universitatea de Artă și Design Cluj-Napoca	0	0	0	0	86	0	86
Universitatea „Ovidius” din Constanța	7	14	179	0	213	0	413
Universitatea Maritimă din Constanța	0	25	0	0	0	0	25

Instituția de învățământ superior	Domenii fundamentale						Total
	10. Mate-matică și științe ale naturii	20. Științe inginerști	30. Științe biologice și biomedicale	40. Științe sociale	50. Științe umaniste și arte	60. Știința sportului și educației fizice	
Universitatea din Craiova	24	89	0	167	131	0	411
UMF din Craiova	0	0	280	0	0	0	280
Universitatea „Dunărea de Jos” Galați	4	169	0	35	95	0	303
Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași	86	583	0	0	0	0	669
USAMV din Iași	0	125	44	0	0	0	169
Universitatea „Al. Ioan Cuza” Iași	204	0	34	320	292	0	850
UMF „Gr. T. Popa” din Iași	0	0	363	0	0	0	363
Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași	0	0	0	0	141	0	141
Universitatea din Oradea	31	59	147	77	71	0	385
Universitatea din Petroșani	0	162	0	0	0	0	162
Universitatea din Pitești	9	30	4	0	18	43	104
Universitatea „Petrol-Gaze” Ploiești	19	68	0	0	0	0	87
Universitatea „Eftimie Murgu” Reșița	0	27	0	0	0	0	27
Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu	0	72	93	99	163	0	427
Universitatea „Stefan cel Mare” Suceava	19	94	0	35	97	0	245
Universitatea „Valahia” din Târgoviște	0	41	0	213	55	0	309
Universitatea „Constantin Brâncuși” Târgu Jiu	0	0	0	0	0	0	0
Universitatea „Petru Maior” Târgu Mureș	0	0	0	0	51	0	51
UMF din Târgu Mureș	0	0	231	0	0	0	231
Universitatea de Arte din Târgu Mureș	0	0	0	0	41	0	41
Universitatea „Politehnica” Timișoara	32	440	0	0	16	0	488
USAMV a Banatului din Timișoara	0	114	46	0	0	0	160
Universitatea de Vest din Timișoara	82	0	0	249	177	0	508
UMF „Victor Babeș” din Timișoara	0	0	495	0	0	0	495
Academia Tehnică Militară din București	0	126	0	0	0	0	126
UNAp „Carol I” din București	0	0	0	250	0	0	250
ANI „Mihai Viteazul” din București	0	0	0	98	0	0	98
Academia de Poliție din București	0	0	0	241	0	0	241
Academia Forțelor Aeriene Brașov	0	0	0	0	0	0	0

Instituția de învățământ superior	Domenii fundamentale						Total
	10. Mate-matică și științe ale naturii	20. Științe ingine-rești	30. Științe biologice și biome-dicale	40. Științe sociale	50. Științe umaniste și arte	60. Știința sportului și educației fizice	
Academia Navală din Constanța	0	0	0	0	0	0	0
Academia Forțelor Terestre Sibiu	0	0	0	0	0	0	0
Instituții particulare	0	0	0	64	0	0	0
Universitatea „Nicolae Titulescu” din București	0	0	0	64	0	0	64
Total IIS de stat și particulare	1.497	5.730	4.346	4.247	3.633	226	19.679

Sursa: Platforma ANS – Platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior, martie 2018.

Pentru o mai relevantă prezentare a situației pe baza căreia s-a făcut ierarhizarea IOSUD-urilor după numărul de doctoranzi în anul universitar 2017-2018 s-au prezentat grafic aceste date. Numărul total de doctoranzi a fost repartizat pe IOSUD-uri, după cum urmează. Cele mai active din acest punct de vedere cu un număr de peste 850 de doctoranzi înmatriculați sunt: Universitatea București, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, Universitatea Politehnica București, Universitatea Tehnică Cluj-Napoca, Universitatea Carol Davila din București și Academia de Studii Economice din București. În totalul numărului de studenți înmatriculați pe IOSUD-uri și instituții de învățământ superior pot să apară unele discrepanțe plecând de la faptul că atunci când ne referim la studenți doctoranzi înmatriculați în anul I, ne referim la cei care sunt în stadiu, iar când ne referim la total doctoranzi ne referim la doctoranzii care sunt înmatriculați în cei trei ani de stagiu, la care se adaugă și doctoranzii înmatriculați peste limita celor trei ani care sunt în stadiul de a pregăti și prezenta tezele de doctorat. Din acest punct de vedere pot apărea unele discrepanțe care în fond nu modifică ierarhizările prezentate, deoarece într-un procent aproximativ egal majoritatea IOSUD-urilor au înmatriculați și studenți care au depășit acest nivel de trei ani.

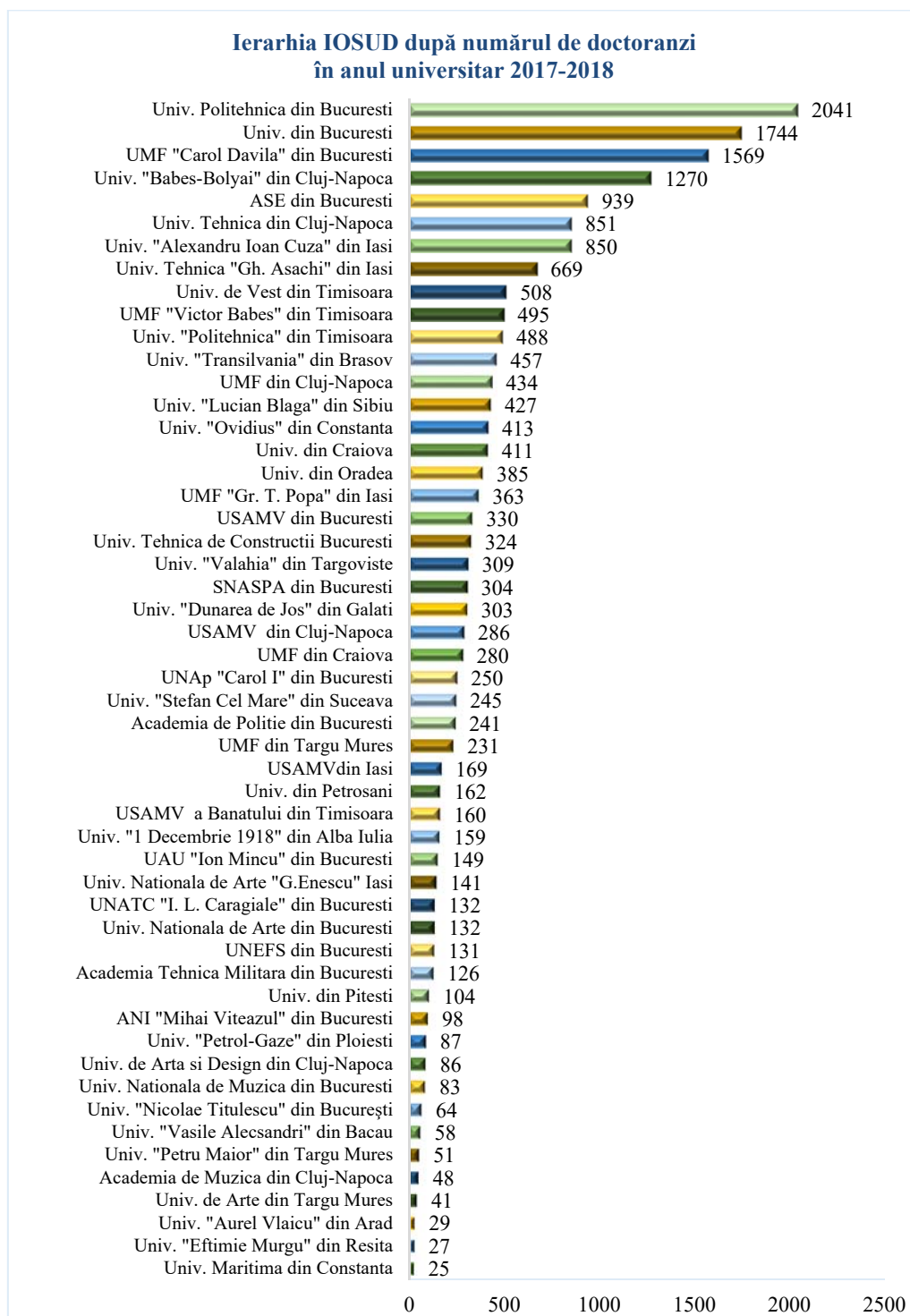

Figura 7.47. Ierarhia IOSUD după numărul de doctoranzi în anul universitar 2017-2018

7.1.1.6. Numărul doctoranzilor înscriși pe domenii de studiu și de formare

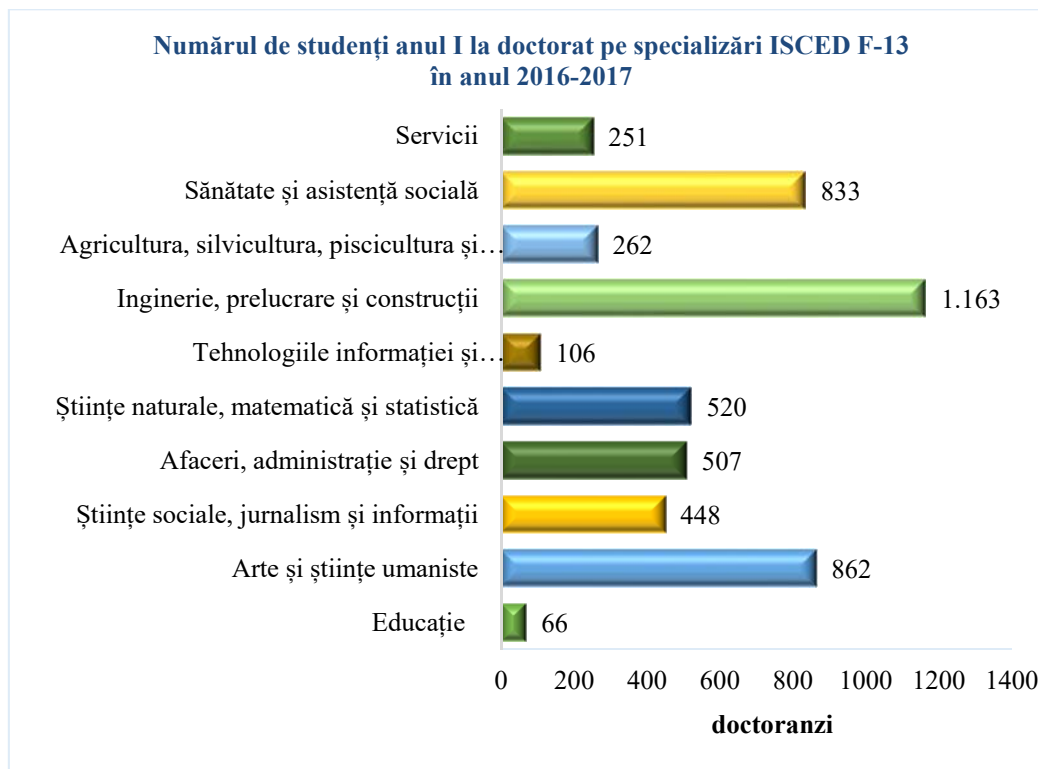
În continuarea analizei pe care am efectuat-o în legătură cu studenții înregistrați la studii doctorale și post-doctorale am prezentat unele date, sintetizate în Tabelul 7.41, privind numărul acestor cursanți înscriși la programe doctorale și post-doctorale pe domenii de studii și de formare (ISCED-F 2013) pentru anii 2014, 2015 și 2016. Am luat în studiu aceste date deoarece ele corespund a doi ani universitari, dar la trei ani de admitere la doctorat pe bază de concurs. Pe total țară există 4.713 cursanți în 2014, 5.348 doctoranzi în 2015 și 5.018 doctoranzi înmatriculați în 2016. Pe programe de studiu constatăm că cei mai mulți, 1.163 de doctoranzi erau în anul universitar 2016-2017, în domeniul Inginerie, Prelucrare și Construcții, urmat de Arte și Științe umaniste – 862, Sănătate și Asistență Socială – 833 și Științe naturale, Matematică și Statistică – 520.

Tabelul 7.41

Numărul cursanților înscriși la programele de studii de doctorat și la programele postdoctorale în anul I pe domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013) în România în perioada 2014/2015-2016/2017

Domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013)	Cursanți înscriși anul I doctorat			
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	Pondere 2016/2017 %
Educație	:	50	66	1,32
Arte și științe umaniste	886	846	862	17,18
Științe sociale, jurnalism și informații	379	747	448	8,93
Afaceri, administrație și drept	651	399	507	10,10
Științe naturale, matematică și statistică	456	468	520	10,36
Tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC)	:	113	106	2,11
Inginerie, prelucrare și construcții	1.255	1.228	1.163	23,18
Agricultura, silvicultura, piscicultura și științe veterinare	288	331	262	5,22
Sănătate și asistență socială	727	946	833	16,60
Servicii	71	220	251	5,00
Total țară	4.713	5.348	5.018	

Sursa: Prelucrare după <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, accesat octombrie 2018.

Figura 7.48. Numărul de studenți anul I la doctorat pe specializări ISCED F-13 în anul 2016-2017

În Figura 7.48, numărul de studenți în anul I înscriși la doctorat pe domenii de studiu și de formare în anul 2016-2017 relevă aceeași structură pe care am prezentat-o pentru anul universitar 2016-2017 în Tabelul 7.41.

Am adâncit această analiză, prezentând datele din Tabelul 7.42 cu privire la numărul cursanților înscriși la doctorat și programele post-doctorale pe domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013) în anul universitar 2016-2017.

Am efectuat și o structură a numărului de cursanți înscriși la aceste forme de pregătire profesional-științifică, pe învățământul public și privat. Reține atenția faptul că, din totalul celor 19.154 de cursanți înscriși, 19.143 erau în învățământul superior de stat și 11 la învățământul postdoctoral. Din totalul acestora la cursuri doctorale erau 18.874 cursanți la învățământul de stat și doar 11 la învățământul privat. Pe programe de doctorat, pe locul I s-a situat Sănătatea și Asistența Socială cu 3.922 de doctoranzi, urmată de Inginerie, Prelucrare și Construcții cu 4.931, Arte și Științe 2.843, iar la învățământul privat situația este aproape zero, în sensul că cei 11 înscriși erau unul la Arte și Științe Umaniste, doi la Științe Sociale, Jurnalism și Informație, cinci la Afaceri,

Administrație și Drept, doi la Științe naturale, Matematică și Statistică și doar unu la Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor.

Tabelul 7.42

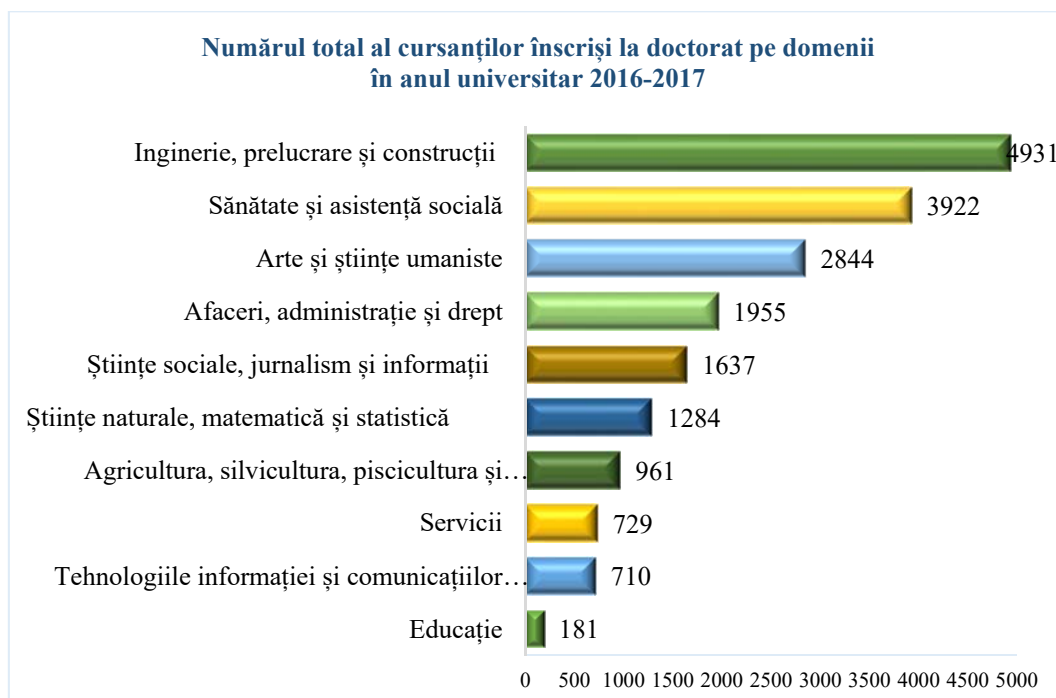
Numărul cursanților înscriși la doctorat și la programele postdoctorale pe domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013) în anul universitar 2016-2017

Domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013)	Cursanți înscriși		
	Total	Doctorat	Postdoctoral
Educație	181	181	-
Arte și științe umaniste	2.844	2.843	1
Științe sociale, jurnalism și informații	1.637	1.635	2
Afaceri, administrație și drept	1.955	1.950	5
Științe naturale, matematică și statistică	1.284	1.282	2
Tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC)	710	709	1
Inginerie, prelucrare și construcții	4.931	4.931	-
Agricultura, silvicultura, piscicultura și științe veterinare	961	961	-
Sănătate și asistență socială	3.922	3.922	-
Servicii	729	729	-
Total țară din care:	19.154	19.143	11
Învățământ public	18.885	18.874	11
Educație	181	181	-
Arte și științe umaniste	2.844	2.843	1
Științe sociale, jurnalism și informații	1.637	1.635	2
Afaceri, administrație și drept	1.822	1.817	5
Științe naturale, matematică și statistică	1.265	1.263	2
Tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC)	710	709	1
Inginerie, prelucrare și construcții	4.931	4.931	-
Agricultura, silvicultura, piscicultura și științe veterinare	961	961	-
Sănătate și asistență socială	3.805	3.805	-
Servicii	729	729	-
Învățământ privat	269	269	-
Afaceri, administrație și drept	133	133	-
Științe naturale, matematică și statistică	19	19	-
Sănătate și asistență socială	117	117	-

Sursa: INS <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat în septembrie 2018.

Această situație, prezentată în Tabelul 7.42, este reluată și sintetizată în Figura 7.49 care este edificatoare în legătură cu numărul total al cursanților înscriși la doctorat pe domenii în anul universitar 2016-2017.

Figura 7.49. Numărul total al cursanților înscriși la doctorat pe domenii în anul universitar 2016-2017

7.5. Evoluția absolvenților de studii superioare pe domenii de studiu și de formare, și pe regiuni de dezvoltare

Vom analiza dinamica absolvenților programelor de studii de licență, masterat și doctorat în perioada 2012-2013 până la anul universitar 2016-2017.

În Tabelul 7.43 am inserat date, pe total, referitoare la numărul de absolvenți de la studiile de licență, masterat și doctorat, prezentând și ponderea absolvenților din totalul numărului de studenți înscriși. Astfel, la studiile respective, în anul universitar 2012-2013, din totalul de 172.186 de absolvenți, 56,72% erau absolvenți ai studiilor de licență, 40,16% ai studiilor de masterat și 3,12% ai studiilor de doctorat.

Tabelul 7.43

Dinamica absolvenților programelor de studii de licență, masterat și doctorat în perioada 2012-2016

Anul universitar	Număr absolvenți			Total absolvenți	Pondere %		
	Licență	Masterat	Doctorat		Licență	Masterat	Doctorat
2012/2013	97.661	69.155	5.370	172.186	56,72	40,16	3,12
2013/2014	91.850	57.888	3.777	153.515	59,83	37,71	2,46
2014/2015	85.028	44.458	3.992	133.478	63,70	33,31	2,99

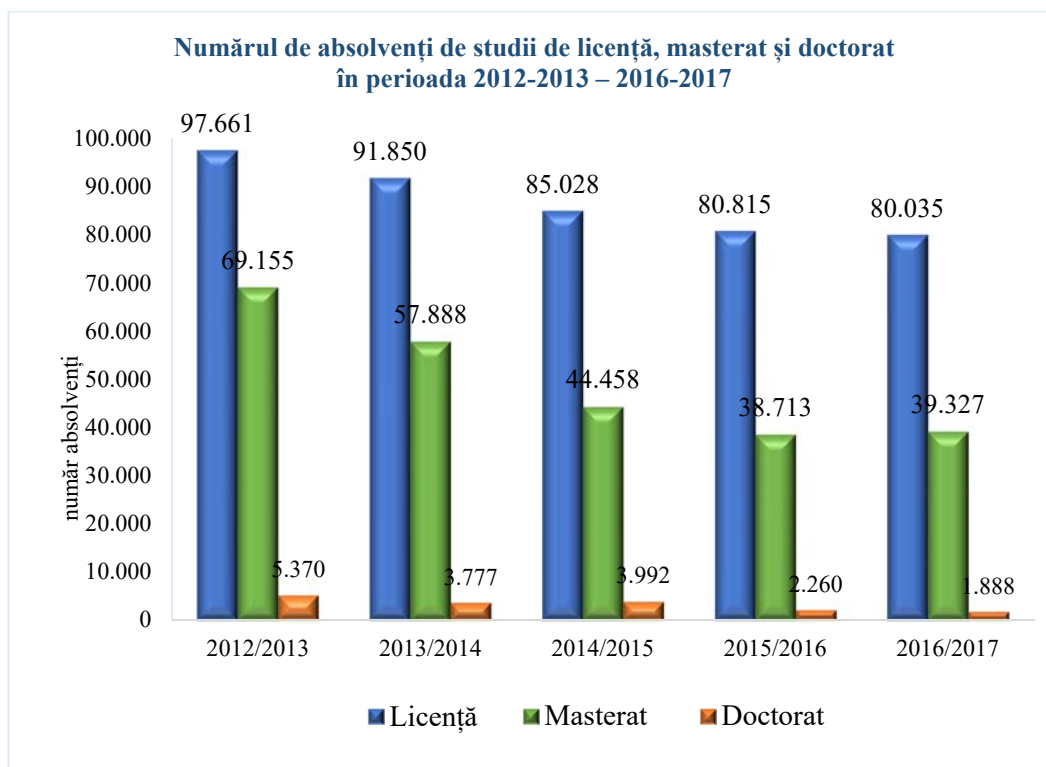
Anul universitar	Număr absolvenți			Total absolvenți	Pondere %		
	Licență	Masterat	Doctorat		Licență	Masterat	Doctorat
2015/2016	80.815	38.713	2.260	121.788	66,36	31,79	1,86
2016/2017	80.035	39.327	1.888	121.250	66,01	32,43	1,56
<i>Modificare absolută 2016-2013</i>	-17.626	-29.828	-3.482	-50.936			
<i>Modificare relativă 2016-2013 %</i>	-18,0	-43,1	-64,8	-29,6			

Sursa: Prelucrare după <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database> octombrie 2018, <http://statistici.insse.ro/shop>, accesat octombrie 2018.

În perioada următorilor patru ani universitari, s-a constatat că a scăzut numărul total de absolvenți, ajungând la 121.250 în anul universitar 2016-2017, dintre care 66,01% erau absolvenți ai studiilor de licență, 32,43% ai studiilor de masterat și 1,56% absolvenți ai studiilor doctorale. Reducerea numărului absolvenților se observă și în reprezentarea grafică din Figura 7.50, fiind mult mai confortant și ușor de analizat modul în care a evoluat numărul de absolvenți de la studiile de licență, masterat și doctorat.

O primă constatare este aceea că, an de an, la cele trei nivele educaționale analizate, numărul absolvenților s-a diminuat. Numărul absolvenților a scăzut și ca urmare a faptului că numărul celor înmatriculați la aceste forme a fost mai redus. Se pot realiza și alte interpretări, dar aceasta este situația concretă pe care a prezentat-o evoluția numărului de absolvenți de studii de licență, masterat și doctorat, într-un interval de cinci ani universitari.

Ca perspectivă, probabil, această evoluție se va menține sau poate chiar se va mări, în sensul reducerii în continuare a numărului de înmatriculați și a numărului de absolvenți.

Figura 7.50. Numărul de absolvenți de studii de licență, masterat și doctorat în perioada 2012-2013 – 2016-2017

Analiza este aprofundată prin prezentarea numărului absolvenților la programele de studii de licență, masterat și doctorat pe fiecare categorie, în perioada 2014-2016. Astfel, numărul absolvenților la programele de studii universitare de licență pe domenii ISCED, în perioada menționată, pe domenii de activitate, a marcat o evoluție aproape similară cu evoluția numărului total de absolvenți. Astfel, constatăm că, în cifre absolute, numărul de absolvenți la studiile de licență a scăzut de la 85.028, în anul universitar 2014-2015 la 80.815 în anul universitar următor, respectiv 80.035 în anul universitar 2016-2017.

Tabelul 7.44
Numărul absolvenților la programele de studiu de licență pe domenii ISCED în perioada 2014-2016

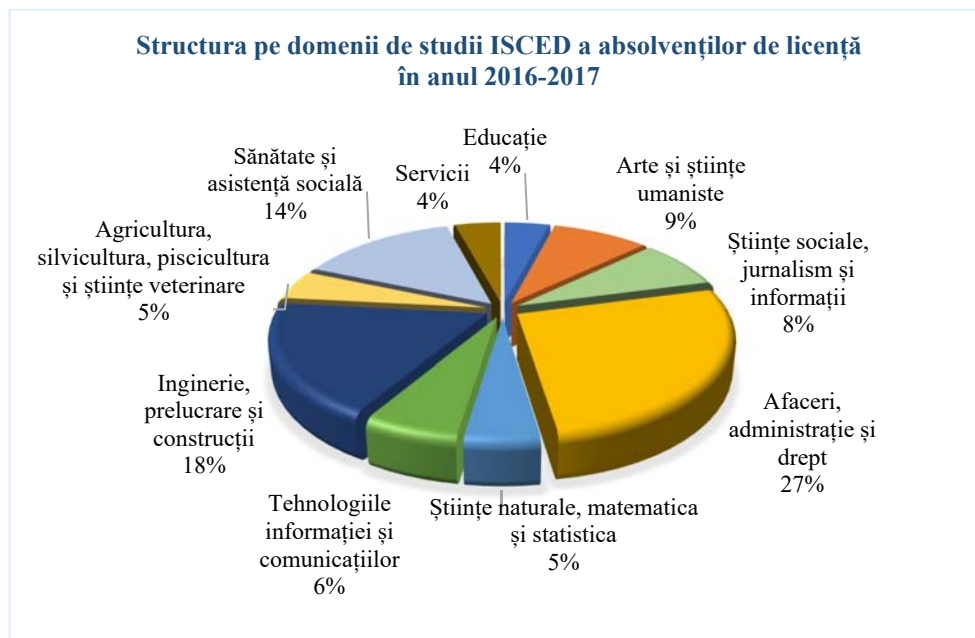
Domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013)	Absolvenți programe licență			Pondere %		
	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Educație	2.948	3.276	3.260	3,47	4,05	4,07
Arte și științe umaniste	7.389	7.415	7.027	8,69	9,18	8,78
Științe sociale, jurnalism și informații	7.246	6.846	6.374	8,52	8,47	7,96
Afaceri, administrație și drept	26.098	22.250	21.460	30,69	27,53	26,81
Din care: Afaceri și administrație	18.487	14.522	:	21,74	17,97	:

Domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013)	Absolvenți programe licență			Pondere %		
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017
Drept	7.611	6.993	:	8,95	8,65	:
Științe naturale, matematica și statistica	4.558	4.192	3.829	5,36	5,19	4,78
Tehnologiile informației și comunicațiilor	4.855	4.333	4.891	5,71	5,36	6,11
Inginerie, prelucrare și construcții	14.443	14.352	14.522	16,99	17,76	18,14
Agricultura, silvicultura, piscicultura și științe veterinare	3.815	3.515	3.840	4,49	4,35	4,80
Sănătate și asistență socială	10.202	11.262	11.485	12,00	13,94	14,35
Servicii	3.388	3.294	3.347	3,98	4,08	4,18
Total	85.028	80.815	80.035	100,0	100,0	100,0

Sursa: Prelucrare după <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database> și <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat octombrie 2018.

Deține ponderea, în continuare, în această analiză, de la an la an, cu aceeași tendință de scădere pe aproape fiecare program de studii, reducerea acestora, dar în frunte se situează Afaceri, administrație și drept, urmată de Inginerie, prelucrare și construcții și Sănătate și asistență socială. În mod similar, se modifică și ponderile pe care le au domeniile de studii și formare înregistrate în anul 2017.

Pentru o mai sugestivă exprimare, în Figura 7.51 am prezentat grafic structura pe domenii de studii ISCED a absolvenților de studii de licență în anul universitar 2016-2017. Se relevă aceeași structură, Afaceri, administrație și drept, fiind în frunte cu 27%, urmate de Inginerie, prelucrare și construcții – 18% și Sănătate și asistență socială – 14%.

Figura 7.51. Structura pe domenii de studii ISCED a absolvenților de licență în anul universitar 2016-2017

În Tabelul 7.45 se prezintă numărul absolvenților la masterat pe domenii ISCED în perioada 2014-2016. Am ales acest interval de timp deoarece este mai sugestiv din punctul de vedere al datelor respective. Absolvenții de masterat au evoluat aproximativ în aceeași structură, pe primul loc situându-se Afaceri, administrație și drept cu 13.081 în anul universitar 2014-2015, 12.145 în anul universitar 2015-2016 și 11.871 în anul universitar 2016-2017. Aceeași tendință a celor înmatriculați la studiile de masterat s-a menținut și la celelalte domenii de studiu și formare.

Pe total, numărul absolvenților la programele de studii de masterat a fost oscilant, în anul universitar 2014-2015 au fost 44.458 de absolvenți, în anul universitar următor – 38.713 absolvenți, iar în anul universitar 2016-2017 – 39.327 absolvenți. Se constată că, în ultimii doi ani universitari, cu o ușoară scădere față de anul 2014-2015, s-a menținut un trend aproximativ echilibrat al numărului de absolvenți. Din nou, Afaceri, administrație și drept au deținut ponderea majoritară, cuprinsă între 29,42%, în anul universitar 2014-2015 și 30,19%, în anul universitar 2016-2017. Pe locul doi, cum era ușor de anticipat, se situează absolvenții de studii la programele de masterat Inginerie, prelucrare și construcții care au oscilat între 17,05% și 18,93%.

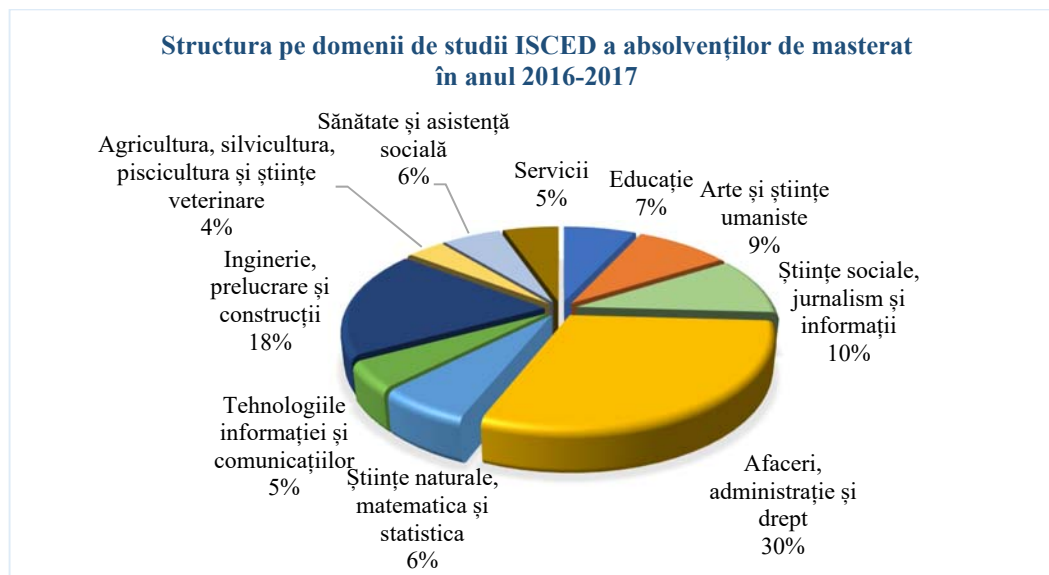
Tabelul 7.45

**Numărul absolvenților la programele de studiu de masterat pe domenii ISCED
în perioada 2014-2016**

Domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013)	Absolvenți programe masterat			Pondere %		
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017
Educație	1.746	1.752	2.710	3,93	4,53	6,89
Arte și științe umaniste	4.272	3.975	3.589	9,61	10,27	9,13
Științe sociale, jurnalism și informații	4.533	4.010	3.895	10,20	10,36	9,90
Afaceri, administrație și drept	13.081	12.145	11.871	29,42	31,37	30,19
Din care:						
Afaceri și administrație	10.282	9.016	:	23,13	23,29	:
Drept	2.799	2.497	:	6,30	6,45	:
Științe naturale, matematica și statistica	2.870	2.521	2.479	6,46	6,51	6,30
Tehnologiile informației și comunicațiilor	2.184	1.606	1.821	4,91	4,15	4,63
Inginerie, prelucrare și construcții	7.580	7.329	7.236	17,05	18,93	18,40
Agricultura, silvicultura, piscicultura și științe veterinare	1.328	1.246	1.408	2,99	3,22	3,58
Sănătate și asistență socială	3.741	910	2.227	8,41	2,35	5,66
Servicii	3.209	3.299	2.091	7,22	8,52	5,32
Total	44.458	38.713	39.327	100,0	100,0	100,0

Sursa: Prelucrare după <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database> și <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat octombrie 2018.

O reprezentare grafică sugestivă este sintetizată în Figura 7.52. Pe baza datelor din tabel, se constată că în această diagramă de structură sunt reprezentate toate domeniile de studii ale absolvenților de masterat, relevându-se că Afacerile, administrația și dreptul dețineau circa 30%, Ingineria, prelucrarea și construcțiile – 18%, iar Științele sociale, jurnalismul și informațiile, aproximativ 10%. Am luat în considerare anul universitar 2016-2017 pentru simplul motiv că sunt datele cele mai recente care pot oferi o sugestie și în legătură cu ceea ce se va întâmpla în continuare în ceea ce privește structura pe domenii a absolvenților de masterat. Facem această afirmație deoarece numărul absolvenților de doctorat este, oarecum, determinat de numărul celor înmatriculați, existând în acest sens o ușoară, sensibilă reducere.

Figura 7.52. Structura pe domenii de studii ISCED a absolvenților de masterat în anul universitar 2016-2017

În Tabelul 7.46 am sintetizat numărul absolvenților la programele de doctorat, pe domenii ISCED, în perioada 2014-2016, adică în perioada anilor 2014-2017, adică trei ani universitari. Și în acest caz, se constată că numărul total de doctoranzi care au absolvit programele conform domeniilor ISCED în această perioadă, a fost în continuă scădere. Astfel, în anul universitar 2014-2015 au absolvit 3.992 de doctoranzi, pentru ca în anul următor numărul absolvenților să fie 2.260, ajungând la doar 1.888 în anul universitar 2016-2017.

Pe domenii, numărul cel mai mare de absolvenți l-a reprezentat domeniul de studiu și formare Inginerie, prelucrare și construcții cu 906 absolvenți în anul universitar 2014-2015, menținându-se trendul și în anii următori. Urmează, apoi, domeniul Sănătate și asistență socială cu 774 absolvenți, în anul universitar 2014-2015, Arte și științe umaniste 589 absolvenți și în domeniul științelor sociale, jurnalism și informații – 361. În anii următori, ponderea și numărul absolut s-au mai redus în conformitate și cu reducerea pe total.

Tabelul 7.46

Numărul absolvenților la programele de doctorat pe domenii ISCED în perioada 2014-2016

Domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013)	Absolvenți doctorat			Pondere %		
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017
Educație	36	32	46	0,90	1,42	2,44
Arte și științe umaniste	589	508	357	14,75	22,48	18,91

Domenii de studiu și de formare (ISCED-F 2013)	Absolvenți doctorat			Pondere %		
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017
Științe sociale, jurnalism și informații	361	229	205	9,04	10,13	10,86
Afaceri, administrație și drept	446	177	219	11,17	7,83	11,60
din Afaceri și administrație	323	132		8,09	5,84	
care: Drept	123	38		3,08	1,68	
Științe naturale, matematica și statistica	340	237	156	8,52	10,49	8,26
Tehnologiile informației și comunicațiilor	103	53	38	2,58	2,35	2,01
Inginerie, prelucrare și construcții	906	417	348	22,70	18,45	18,43
Agricultura, silvicultura, piscicultura și științe veterinare	328	134	92	8,22	5,93	4,87
Sănătate și asistență socială	774	371	355	19,39	16,42	18,80
Servicii	109	102	72	2,73	4,51	3,81
Total	3.992	2.260	1.888	100,00	100,00	100,00

Sursa: Prelucrare după <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database> și <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesate octombrie 2018.

În Figura 7.53 este prezentată structura pe domenii de studii ISCED a absolvenților de doctorat în anul universitar 2016-2017. Datele cuprinse în această diagramă de structură arată același sens despre care am discutat pe baza datelor din Tabelul 7.46.

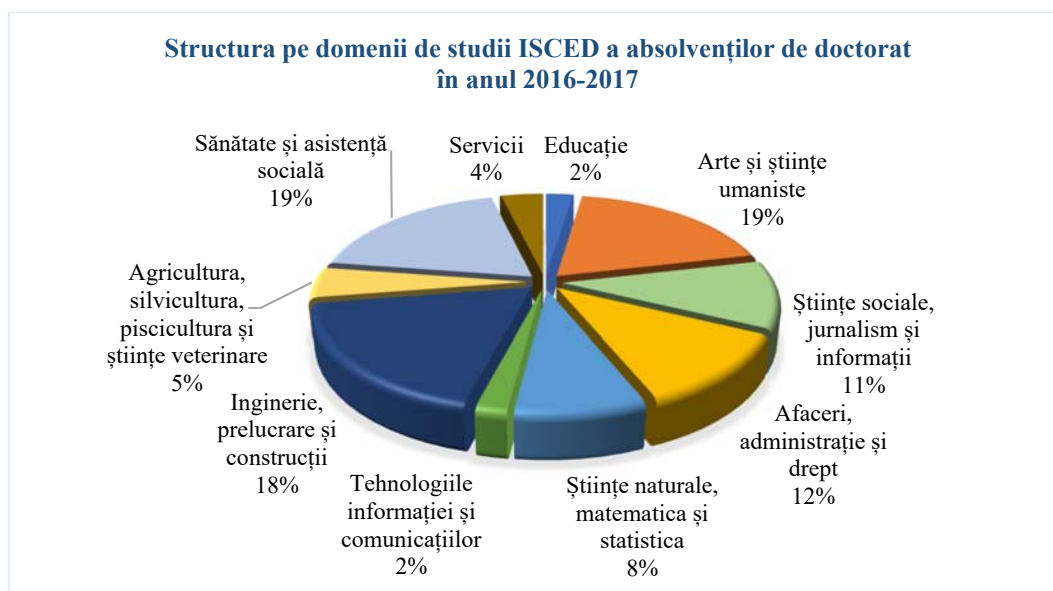

Figura 7.53. Structura pe domenii de studii ISCED a absolvenților doctorat în anul universitar 2016-2017

Aceste aspecte ne arată mobilitatea relativă a cererii pentru diferite domenii, dar și nevoia de abordare specifică a ofertei pentru fiecare domeniu în parte cu măsuri strategice în funcție și de cererea de specialiști în domenii de pe piața muncii. În continuare, am efectuat o analiză structurală pe regiuni de dezvoltare a numărului de absolvenți ai studiilor de licență, masterat și doctorat. Tabelele 7.47, 7.48 și 7.49 relevă evoluția numărului de absolvenți ai celor trei categorii. Reține atenția faptul că la studiile de licență, pe primul loc s-a situat regiunea București-Ilfov cu 31,59%, ca și la studiile de masterat 37,75% sau studiile de doctorat cu 43,11%, în anul universitar 2016-2017. Aceste date relevă puterea pe care o are orașul București care, în fond acoperă, prin numărul total de absolvenți, situația din această regiune. Din studiul celor trei tabele se constată un regres al numărului de absolvenți pe aproape fiecare regiune, în cei trei ani. În cifre absolute, Bucureștiul se menține pe o poziție aparent constantă față de alte regiuni care au un recul în ceea ce privește numărul de absolvenți pe cele trei domenii.

Tabelul 7.47

Numărul absolvenților la programele de studiu de licență pe regiuni de dezvoltare în perioada 2014-2016

Regiunea de dezvoltare	Absolvenți licență			Pondere %		
	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Nord-Vest	13.544	12.979	12.820	15,93	16,06	16,02
Centru	9.432	8.776	8.705	11,09	10,86	10,88
Nord-Est	11.155	10.524	10.000	13,12	13,02	12,49
Sud-Est	6.312	6.221	6.133	7,42	7,70	7,66
Sud Muntenia	4.235	3.749	3.725	4,98	4,64	4,65
București-Ilfov	25.147	24.486	25.282	29,57	30,30	31,59
Sud-Vest Oltenia	5.620	5.422	4.880	6,61	6,71	6,10
Vest	9.583	8.658	8.490	11,27	10,71	10,61
Total	85.028	80.815	80.035	100,00	100,00	100,00

Sursa: Prelucrare după <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat octombrie 2018.

Tabelul 7.48

Numărul absolvenților la programele de studiu de masterat pe regiuni de dezvoltare în perioada 2014-2016

Regiunea de dezvoltare	Absolvenți masterat			Pondere %		
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017
Nord-Vest	5.857	5.547	5.631	13,17	14,33	14,32
Centru	5.700	3.690	4.004	12,82	9,53	10,18
Nord-Est	6.148	4.414	4.243	13,83	11,40	10,79
Sud-Est	2.766	2.539	2.364	6,22	6,56	6,01
Sud Muntenia	2.120	2.071	2.067	4,77	5,35	5,26
București-Ilfov	14.612	14.462	14.846	32,87	37,36	37,75
Sud-Vest Oltenia	2.420	2.164	2.621	5,44	5,59	6,66
Vest	4.835	3.826	3.551	10,88	9,88	9,03
Total	44.458	38.713	39.327	100,00	100,00	100,00

Sursa: Prelucrare după <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat octombrie 2018.

Tabelul 7.49

Numărul absolvenților la programele de studiu de doctorat pe regiuni de dezvoltare în perioada 2014-2016

Regiunea de dezvoltare	Absolvenți doctorat			Pondere %		
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017
Nord-Vest	767	576	355	19,21	25,49	18,80
Centru	252	123	110	6,31	5,44	5,83
Nord-Est	597	339	213	14,95	15,00	11,28
Sud-Est	120	80	62	3,01	3,54	3,28
Sud Muntenia	87	47	63	2,18	2,08	3,34
București-Ilfov	1.718	779	814	43,04	34,47	43,11
Sud-Vest Oltenia	125	116	69	3,13	5,13	3,65
Vest	326	200	202	8,17	8,85	10,70
Total	3.992	2.260	1.888	100,00	100,00	100,00

Sursa: Prelucrare după <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat octombrie 2018.

În Figura 7.54 am prezentat grafic ponderea absolvenților de licență, masterat și doctorat pe regiuni de dezvoltare doar în anul universitar 2016-2017, pe care l-am considerat mai precis și edificator, fiind aproape de momentul în care realizăm această analiză. Se constată aceeași structură, regiunea București-Ilfov deține ponderea cea mai ridicată la doctorat, masterat sau studii de licență. Pe locul doi se regăsește Regiunea Nord-Vest, cu procente cuprinse între 14,32% la masterat, 16,02% la licență și 18,8% la doctorat.

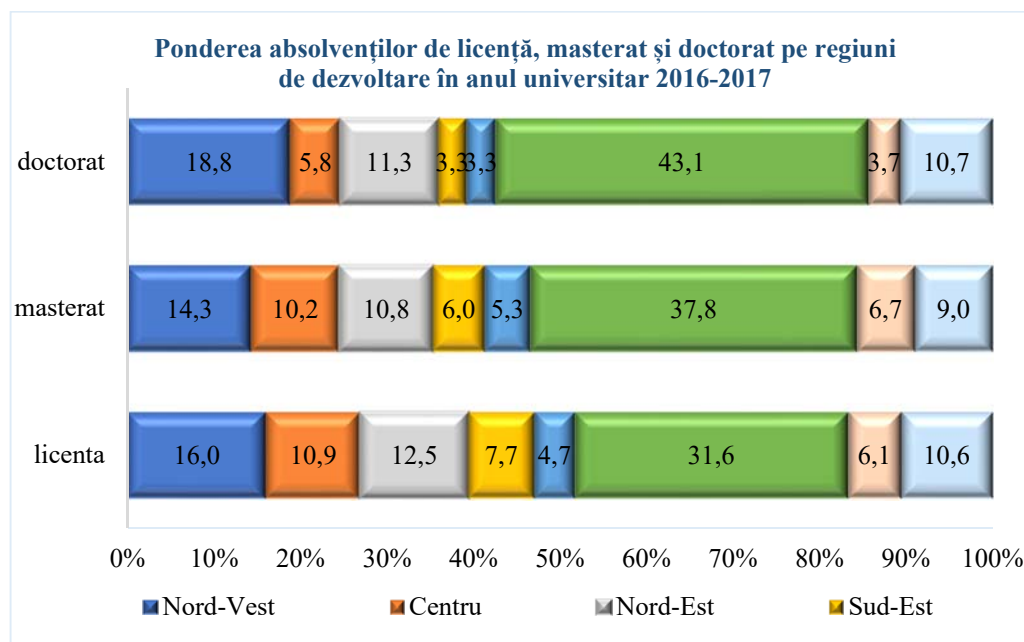

Figura 7.54. Pondere absolvenților de licență, masterat și doctorat pe regiuni de dezvoltare în anul universitar 2016/2017

În Tabelul 7.50 am sintetizat datele absolvenților la programele de studii de licență, masterat și doctorat, pe regiuni de dezvoltare și forme de proprietate, în anul universitar 2016-2017. Se constată că, de la un an la altul, a existat o oarecare reducere a numărului absolvenților. În ceea ce privește învățământul privat, mai ales la doctorat, acesta este simbolic reprezentat.

Tabelul 7.50
Numărul absolvenților la programele de studiu de licență, masterat și doctorat
pe regiuni de dezvoltare și forme de proprietate în anul universitar 2016-2017

Regiunea de dezvoltare	Total absolvenți, din care:	Absolvenți licență		Absolvenți masterat		Absolvenți doctorat	
		publică	privată	publică	privată	publică	privată
Nord-Vest	18.806	11.700	1.120	5.263	368	355	:
Centru	12.819	7.614	1.091	3.624	380	110	:
Nord-Est	14.456	9.465	535	4.126	117	213	:
Sud-Est	8.559	5.156	977	2.026	338	62	:
Sud Muntenia	5.855	3.510	215	1.922	145	63	:
București-Ilfov	40.942	18.334	6.948	12.134	2.712	804	10
Sud-Vest Oltenia	7.570	4.349	531	2.407	214	69	:
Vest	12.243	6.898	1.592	3.162	389	194	8
Total	121.250	67.026	13.009	34.664	4.663	1.870	18
<i>Pondere forma de proprietate %</i>		83,75	16,25	88,14	11,86	99,05	0,95

Sursa: Prelucrare după <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat octombrie 2018.

În Tabelul 7.51, am prezentat numărul de absolvenți cetățeni străini la programele de studiu de licență, masterat și doctorat, pe regiuni de dezvoltare în anul universitar 2016-2017. Constatăm, din nou, că din cei 5.065 de absolvenți străini, 1.191 au fost în București, 998 în Regiunea Nord-Est și 822 în Regiunea Vest.

Pe studii de licență, masterat și doctorat, datele relevă că numărul absolvenților străini, mai ales la doctorat, a fost foarte redus în fiecare regiune, mai puțin București, cu 43 de absolvenți străini și Regiunea Nord-Vest cu 16 sau Regiunea Vest cu 13, celelalte regiuni având o pondere nesemnificativă în legătură cu această situație.

Tabelul 7.51
Numărul de absolvenți străini la programele de studiu de licență, masterat și doctorat
pe regiuni de dezvoltare în anul universitar 2016-2017

Regiunea de dezvoltare	Total absolvenți străini*	Pondere absolvenți străini în total absolvenți %	Absolvenți licență		Absolvenți masterat		Absolvenți doctorat
			Total	din care: la stat	Total	din care: la stat	
Nord-Vest	748	3,98	631	622	101	89	16
Centru	247	1,93	197	190	49	47	1
Nord-Est	998	6,90	832	810	157	156	9
Sud-Est	805	9,41	569	568	233	233	3

Regiunea de dezvoltare	Total absolvenți străini*	Pondere absolvenți străini în total absolvenți %	Absolvenți licență		Absolvenți masterat		Absolvenți doctorat
			Total	din care: la stat	Total	din care: la stat	
Sud Muntenia	127	2,17	90	90	35	33	2
București-Ilfov	1.191	2,91	640	568	508	477	43
Sud-Vest Oltenia	127	1,68	80	80	44	44	3
Vest	822	6,71	724	426	85	82	13
Total	5.065	4,18	3.763	3.354	1.212	1.161	90

Notă: * Absolvenți cu diploma – și diplomă de bacalaureat în altă țară.

Sursa: Prelucrare după <http://statistici.insse.ro/shop/>, accesat octombrie 2018.

În final, în Figura 7.55 am prezentat nivelul și structura absolvenților de licență, masterat și doctorat, pe regiuni de dezvoltare, utilizând o reprezentare cartografică. În acest fel, în harta României administrative, structurată pe cele opt regiuni de dezvoltare s-au înscris numărul de absolvenți și procentul pe care aceștia l-au avut în totalul absolvenților din România.

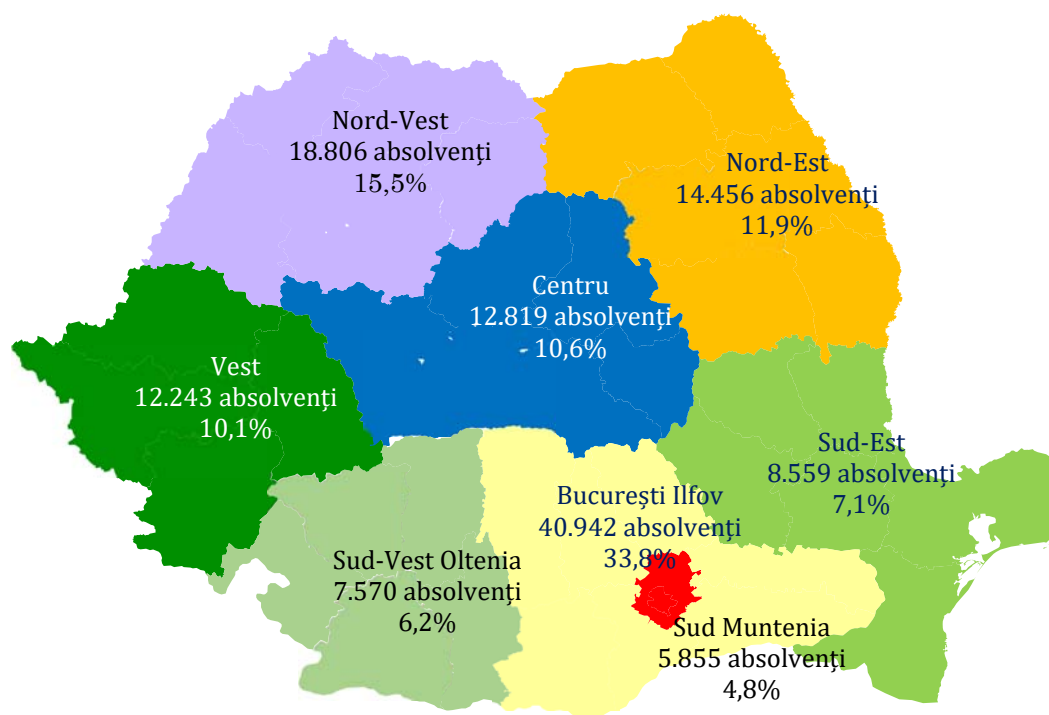

Figura 7.55. Nivelul și structura absolvenților de licență, masterat și doctorat pe regiuni de dezvoltare, în anul 2016-2017

În acest capitol referitor la învățământul din România am realizat o analiză foarte detaliată, mai ales structurală, pe domenii, pe forme de proprietate, pe regiuni de dezvoltare, pe universități așa încât cei care studiază să poată să își adâncească și să își concretizeze anumite idei care, probabil, îi preocupă, în dorința de a înțelege modul în care învățământul din România a evoluat, în perioada de 100 de ani pe care îi împlinim în momentul apariției lucrării.

Începutul este puțin mai timpuriu, dar datele concrete la care ne-am referit au dobândit o semnificație și mai mare în contextul în care ne-am orientat pentru analiza la zi a situației evoluției învățământului, în general din România, dar mai ales al celui de licență, masterat, doctorat și postdoctorat, în ultimul an universitar pentru care au existat date. În sensul acesta, am oferit posibilitatea unor sugestii, trimiteri către perspectiva evoluției învățământului, în general, precum și pe nivele de pregătire, medii, în perioada următoare.

Este ușor de stabilit tendința care, în mod cert, se va accentua în același sens din cauza reducerii treptate a structurii populației școlare ca număr, ca urmare a scăderii populației generale a României, pe atracția persoanelor de vârstă școlară la toate aceste niveluri, mai ales de licență, masterat și doctorat și, nu în ultimul rând, este nivelul general de pregătire concretizat prin procentul de promovare a examenului de bacalaureat care oferă, în fiecare an, bazinul din care se selectează numărul celor care urmează studii de licență, masterat și doctorat. Mai trebuie subliniat și faptul că și cerințele concrete ale pieței muncii pot constitui un factor care influențează modificarea, în sens de reducere, a numărului absolvenților din cele trei domenii de licență, masterat și doctorat.

Considerăm că reprezentările tabelare și grafice vor facilita cititorului să-și formeze o imagine proprie și clară asupra nivelului și stării sistemului de învățământ românesc în anul centenarului.

Bibliografie

1. Anghel, M.G., Anghelache, C. (2017). Analysis of the labor market in the Member States of the European Union. *Romanian Statistical Review, Supplement*, 11, 13-22
2. Anghelache, C. (2008). *Tratat de statistică teoretică și economică*, Editura Economică, București
3. Anghelache, C. (2017). *România 2017. Starea economică la un deceniu de la aderare*, Editura Economică, București
4. Anghelache, C., Anghel, M.G. (2016). *Bazele statisticii economice. Concepte teoretice și studii de caz*, Editura Economică, București
5. Anghelache, C., Anghel, M.G. (2017). *România – membră a Uniunii Europene. Zece ani de la aderare*, Editura Economică, București
6. Anghelache, C., Anghel, M.G. (2018). Analysis of the educational activity in Romania. *Theoretical and Applied Economics*, XXV, 3 (616), Autumn, 77-90
7. Anghelache, C., Anghel, M.G., Lilea, F.P.C., Samson, T. (2018). Scientific research – a fundamental element of economic evolution. *Romanian Statistical Review, Supplement*, 4, 73-89
8. Anghelache, C., Gogu, E., Anghel, M.G. (2017). The analysis of the offer of university education system. *Romanian Statistical Review Supplement*, 4, 168-197
9. Anghelache, C., Isaic-Maniu, A., Mitruț, C., Voineagu, V. (2006). Sistemul de indicatori utilizați în măsurarea sărăciei. *Revista Economie Teoretică și Aplicată*, 2 (507), 45-52
10. Anghelache, C., Partachi, I., Anghel, M.G. (2017). Analysis of the European Union Strategy on Education and Vocational Training. *Economica, Scientific and Didactic Journal*, Year XXIV, 3 (101), September, 129-149
11. Anghelache, C., Petrescu, I., Anghel, M.G., Gogu, E. (2018). *Evoluția Centenară a Învățământului în România*. Editura Economică, București
12. Batory, A., Lindstrom, N. (2011). The Power of the Purse: Supranational Entrepreneurship, Financial Incentives, and European Higher Education Policy. *Governance: An International Journal of Policy, Administration and Institutions*, 24 (2), 311-329
13. Bettinger, E.P., Long, B.T. (2010). Does cheaper mean better? The impact of using adjunct instructors on student outcomes. *The Review of Economics and Statistics*, 92 (3), 598-613

14. Buruiană, O., Iacob, G., Turliuc, C. (2005) *România interbelică în paradigma modernizării. Studii*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași
15. Cappelen, A., List, J., Samek A., Tungodden, B. (2016). The effect of early education on social preferences, *National Bureau of Economic Research*, Cambridge, Working Paper No. 22898
16. Dearden, L., Goodman, A. Fitzsimons, E., Kaplan, G. (2008). Higher Education Funding Reforms in England: the Distributional Effects and the Shifting Balance of Costs. *Economic Journal*, 118, 100-125
17. Deem, R., Mok, K.H., Lucas, L. (2008). Transforming Higher Education in Whose Image? Exploring the Concept of the “World-Class” University in Europe and Asia. *Higher Education Policy*, 21 (1), 83-97
18. Dillon, W., Smith, J.A. (2015). The Consequences of Academic Match between Students and Colleges. *IZA Discussion Paper 9080*, Institute for the Study of Labor, Bonn
19. Dorin, M., Asandului, G. (2013). *Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași (1814-2013) – 200 de ani de la înființarea școlii de inginerie*. Editura Politehniun, Iași
20. Fătu, M. (1998). *Istoria Universității Tehnice de Construcții București 1818-1998*, Editura Universitatea Tehnică de Construcții București, București
21. Fodor, E.M., Apan, R.D., Buzdugan, C., Drăgan, S., Gogu, E., Morioianu Zlătescu I., Radu, M.N., Radu, M.D., Veni, L. (2015). *Educație și Drept – Interferențe /Education and Law – Interferences*, Editura Pro Universitaria, București
22. Gogu, E., Iucu Bumbu, R. (coordonatori) (2015). *Policy Paper – Politici și strategii instituționale în învățământul superior*, ARACIS București, decembrie
23. Goldin, C.D., Katz, L.F. (2008). *The race between education and technology*. Harvard University Press
24. Gorun, A., Gorun, H.T. (2014). *Regimul comunist din România și legiferările din educație*, Editura Pro Universitaria, București
25. Hoffmann, F. and Oreopoulos, P. (2009). Professor qualities and student achievement. *The Review of Economics and Statistics*, 91(1), 83-92
26. Lilea, E., Biji, E.M, Vătui, M., Gogu, E. (2008). *Statistică*, Editura Pro Universitaria, București
27. Mcnamara, G., O’Hara, J. (2008). The importance of the concept of self-evaluation in the changing landscape of education policy. *Studies in Educational Evaluation*, 34 (3), 173-179

28. Pépin, L. (2007). The History of EU Cooperation in the Field of Education and Training: how lifelong learning became a strategic objective. *European Journal of Education*, 42 (1), 121-132
29. Petrescu, I., Gogu, E., Cojocaru, D., Stanciu, Șt., Chiș, A. (2018). *Oferta și cererea de studii universitare de doctorat în date statistice* (ediție tipărită), ARACIS
30. Petrescu, I., Gogu, E., Stanciu, Șt., Cojocaru, D., Chiș, A. (2018). *Oferta și cererea de studii universitare de masterat în date statistice* (ediție tipărită), ARACIS
31. Petrescu, I., Gogu, E. (2017). *Oferta sistemului de învățământ superior românesc* (ediție tipărită), ARACIS
32. Petrescu, I., Gogu, E., Săvoiu, Gh. (2017). Stadiul implementării Strategiei Europene 2020 în domeniul educației și formării profesionale în România, *Revista pentru asigurarea calității în învățământul superior*, 7 (2), 3-26
33. Petrescu, I., Gogu, E., Iucu Bumbu, R. (coordonatori) (2015). *Barometrul Calității Sistemului de Învățământ Superior-2015* manual bilingv română – engleză, ARACIS București, decembrie
34. Petrescu, I., Gogu, E., Iucu, R. (coordonatori) (2015). *Barometrul Calității Sistemului de Învățământ Superior*, Editor: Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, București
35. Petrescu, I., Sârbu, O., Gogu E. (2015). Componentele de bază și instrumente de analiză și corelație a Sistemului Național de Învățământ Superior. *Revista pentru asigurarea calității în învățământul superior*, 6 (1), 3-26, Decembrie
36. Picu, M.V. (2002). *Învățământul agricol din București – studiu monografic* Editura Ceres, București
37. Rivkin, S.G., Hanushek, E.A., Kain, J.F. (2005). Teachers, schools, and academic achievement. *Econometrica*, 73 (2), 417-458
38. Rothstein, J. (2015). Teacher Quality Policy When Supply Matters. *American Economic Review*, 105 (1), 100-130
39. Saarinen, T., Ursin, J. (2011). Dominant and emerging approaches in the study of higher education policy change. *Studies in Higher Education*, 37 (2), 143-156
40. Săvoiu, Gh. (2015). Diagnoza asociativă și proiectivă axată pe analiza de baze de date statistice caracteristice educației academice, comunicare prezentată în cadrul Seminarului Științific Național de Statistică „Octav Onicescu”, organizat de Societatea Română de Statistică în data de 29 ianuarie 2015, București și publicată în *Revista Română de Statistică, Supliment*, 9, 101-110

41. Săvoiu, Gh., Pârlac, S., Manea, C. (2015). O analiză statistică multidimensională a unui set de zece programe academice, comunicare prezentată în cadrul Seminarului Științific Național de Statistică „Octav Onicescu”, organizat de Societatea Română de Statistică în data de 29 ianuarie 2015, București și publicată în *Revista Română de Statistică, Supliment*, 9, 49-60
42. Schlicht, R., Stadelmann-Steffen, I., Freitag, M. (2010). Educational Inequality in the EU: the Effectiveness of the National Education Policy, *European Union Politics*, 11 (1), 29-59

Baza de date – sursa de date statistice:

43. Anuarele Statistice ale României 1902-1940
44. Anuarele Statistice ale Republicii Socialiste România, edițiile 1948-1989
45. Anuarele Statistice ale României 1990-2018
46. <http://statistici.insse.ro/shop> INS Tempo Online
47. <http://www.aracis.ro> ARACIS – Nivelul și dinamica ofertei universitare în anul universitar 2014-2015 și 2015-2016
48. http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/Publicatii_Aracis/2017/Consiliul_Rectorilor/17._Prezentare_ARACIS_CNR_15_iunie_Strategii_2020_Invatamant_Tertiar.pdf
49. http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/Publicatii_Aracis/2017/Consiliul_Rectorilor/v2_20._Prezentare_ARACIS_CNR_7-8_oct.Craiova_corect_-IOSUD.pdf
50. http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/Publicatii_Aracis/2017/Prezentare_ARACIS_Date_statistice_-_CNR_Brasov_30_martie_2017.pdf
51. http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/Publicatii_Aracis/Publicatii_ARACIS/Romana/2015/ARACIS_-_Analiza_ofertei_universitare_an_univ_2015-2016.pdf
52. Platforma ANS – Platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior, martie 2018
53. Institutul Național de Statistică, Cercetări statistice exhaustive privind statistica educației în anul școlar/universitar 2017-2018
54. Institutul Național de Statistică, Cercetările statistice exhaustive privind învățământul superior (ISCED 6, 7 și 8) la sfârșitul anului universitar 2016-2017
55. HG nr. 654/2016 pentru modificarea și completarea nr. HG nr. 376/2016, privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programele de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2016-2017

56. HG nr. 140/2017 și după HG nr. 117/2017. privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2017-2018

Sursele privind istoricul instituțiilor de învățământ superior – site-ul instituțiilor

57. <http://www.tuiasi.ro/descopera-tuiasi/istoricul-universitatii>, accesat noiembrie 2018
58. <https://upb.ro/istoric-upb/>, accesat noiembrie 2018
59. https://usamv.ro/images/Istoric/2018_Brosura_istorie_USAMV_RO_LR.pdf, accesat noiembrie 2018
60. <https://umfcd.ro/despre-umfcd/biroul-rectorului/istoric-umfcd/>, accesat noiembrie 2018
61. <http://www.uaic.ro/despre-uaic/scurt-istoric/>, accesat noiembrie 2018
62. https://www.arteiasi.ro/?page_id=164, accesat noiembrie 2018
63. <https://www.unibuc.ro/despre-ub/istoric/repere-istorice/>, accesat noiembrie 2018
64. https://ro.wikipedia.org/wiki/Universitatea_Națională_de_Arte_București, accesat noiembrie 2018
65. https://ro.wikipedia.org/wiki/Universitatea_Națională_de_Muzică_București, accesat noiembrie 2018
66. <https://utcb.ro/descopera/istoric/>, accesat noiembrie 2018
67. <http://www.usamvcluj.ro/index.php/despre-usamv>, accesat noiembrie 2018
68. http://www.umfiasi.ro/Facultăți/FACULTATEA%20DE%20MEDICINA/Pagini/Scu_ristoric.aspx, accesat noiembrie 2018
69. <https://www.unap.ro/index.php/ro/istoric-unap>, accesat noiembrie 2018
70. <https://www.uauim.ro/universitatea/istoric/>, accesat noiembrie 2018
71. <https://www.anmb.ro/ro/files/despre/istoric.html>, accesat noiembrie 2018
72. http://www.uaiasi.ro/index.php?lang=ro&pagina=pagini/1_istoric.html, accesat noiembrie 2018
73. <http://www.ase.ro>, accesat noiembrie 2018
74. <https://www.ubbcluj.ro/ro/despre/prezentare/istoric>, accesat noiembrie 2018
75. <https://www.dimacompetition.ro/acasa/despre-amgd/>, accesat noiembrie 2018
76. <http://www.umfcluj.ro/universitate-ro/despre-ro/istoric-ro>, accesat noiembrie 2018
77. https://www.upt.ro/Informatii_cronologie_27_ro.html, accesat noiembrie 2018
78. <https://www.utcluj.ro/universitatea/despre/istoric/>, accesat noiembrie 2018

79. <http://unefsb.ro/despre-noi/#istoric>, accesat noiembrie 2018
80. http://www.uad.ro/despre_noi/istoric/, accesat noiembrie 2018
81. <https://www.umftgm.ro/universitate/responsabilitate-publica/istoric.html>, accesat decembrie 2018
82. https://ro.wikipedia.org/wiki/Academia_Ștefan_Gheorghiu, accesat decembrie 2018
83. http://www.umft.ro/istoricul-universitatii-de-medicina-și-farmacie-victor-babes-din-timisoara_48, accesat decembrie 2018
84. https://www.usab-tm.ro/USAMVBT_Istoric_ro_37.html, accesat decembrie 2018
85. <http://www.uat.ro/despre-universitate/istoric-documente-de-infiintare.html>, accesat decembrie 2018
86. <http://www.ucv.ro/despre/istoric/infiintare.php>, accesat decembrie 2018.
Sursă: *Monografia Universității din Craiova*, 2008, Editura Universitaria, Editura Beladi, coordonatori Ion Vladimirescu, Dumitru Otovescu
87. <http://ugal.ro/informatii/despre/istoric>, accesat decembrie 2018
88. <http://old.unitbv.ro/DespreUTBv/Istoric.aspx>, accesat decembrie 2018
89. <https://www.upet.ro/istoric/>, accesat decembrie 2018
90. <http://ime.upg-ploiesti.ro>, accesat decembrie 2018
91. <http://www.uav.ro/ro/universitate/prezentarea-universitatii/istoric>, accesat decembrie 2018
92. <http://www.bucovina-forestiera.ro/article/din-istoria-padurilor-si-a-silviculturii-din-bucovina/>, accesat decembrie 2018
93. <http://proteo.cj.edu.ro/ro/institut/istoric/reformat>
94. <http://www.mta.ro/scurt-istoric/>, accesat decembrie 2018
95. <http://www.academiadepolitie.ro/istoric.html>, accesat decembrie 2018
96. <http://www.armyacademy.ro/istoric.php>, accesat decembrie 2018
97. <http://www.univ-ovidius.ro/uoc/prezentare-uoc>, accesat decembrie 2018
98. https://www.upm.ro/Facultăți_departamente/stiinte_litere/despre_facstiinte.html, accesat decembrie 2018
99. <http://www.ub.ro/universitatea/despre>, accesat noiembrie 2018
100. <https://litere.utcluj.ro>, accesat decembrie 2018
101. <https://www.upit.ro/ro/despre-universitate>, accesat decembrie 2018
102. <http://www.usv.ro/index.php/ro/1/Istoria%20USV/163/0/280>, accesat decembrie 2018

103. <https://www.uoradea.ro/Prezentarea+Universității+din+Oradea>, accesat decembrie 2018
104. <http://www.umfcv.ro/istoric>, accesat decembrie 2018
105. <http://www.fih.upt.ro/v4/istoric/ISTORICUL%20FACULTATII.pdf> accesat decembrie 2018
106. <https://uem.ro/despre/>, accesat decembrie 2018
107. <https://cmu-edu.eu/scurt-istoric/>
108. https://www.ulbsibiu.ro/ro/despre_ulbs/istoria_ulb.php
109. <http://despre.uab.ro/index.php?pagina=pg&id=4&l=ro>, accesat decembrie 2018
110. https://ro.wikipedia.org/wiki/Școala_Națională_de_Studii_Politice_și_Administrative, accesat decembrie 2018
111. <https://www.valahia.ro/ro/despre-universitate>, accesat decembrie 2018
112. <http://animv.ro/istoric/>, accesat decembrie 2018
[https://ro.wikipedia.org/wiki/Academia_Națională_de_Informații_\(România\)](https://ro.wikipedia.org/wiki/Academia_Națională_de_Informații_(România)), accesat decembrie 2018
113. <http://www.afahc.ro/ro/istoric.html>, accesat decembrie 2018
114. <http://www.utgjiu.ro/despre/>, accesat decembrie 2018
115. <http://www.ucdc.ro/istoric-ucdc.php>, accesat decembrie 2018
116. <http://www.utm.ro/despre-utm/scurt-istoric/>, accesat decembrie 2018
117. http://www.univnt.ro/ro/despre_noi/prezentare_universitate.html, accesat decembrie 2018
118. <https://www.hyperion.ro/universitatea/despre-noi>, accesat decembrie 2018
119. <https://bioterra.ro/index.php>, accesat decembrie 2018
120. http://ueb.ro/ueb_istoric.php, accesat decembrie 2018
121. <http://nou.univath.ro/?q=ro/node/93>, accesat decembrie 2018
122. <https://www.uvvg.ro/site/universitate/despre-uvvg/>, accesat decembrie 2018
123. http://www.upa.ro/istoric_upa/, accesat decembrie 2018
124. <http://www.emmanuel.ro/despre-ueo/istoria-noastra/>, accesat decembrie 2018
125. <https://www.partium.ro/ro/declaratie-de-misiune>, accesat decembrie 2018
126. <https://cantemir.ro/despre-noi/istoricul-universitatii/>, accesat decembrie 2018
127. <https://www.spiruharet.ro/prezentare.html#>, accesat decembrie 2018
128. <http://web.rau.ro/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=1>, accesat decembrie 2018

129. <http://www.univcb.ro/p-5-istoric.html>, accesat decembrie 2018
130. <http://www.tibiscus.ro/universitatea-tibiscus/fondatori>, accesat decembrie 2018
131. <https://www.artifex.org.ro/despre-noi/>, accesat decembrie 2018
132. <http://www.itpBucurești.ro/acreditare-evaluare-institutionala/>, accesat decembrie 2018
133. <http://www.ugb.ro/modules/wfchannel/index.php?pagenum=2>, accesat decembrie 2018
134. <http://www.ubv.ro>, accesat decembrie 2018
135. <http://www.universitateaeuropeanadragan.ro/index/universitatea-europeana-dragan>, accesat decembrie 2018
136. <https://andreisaguna.ro/ro/Universitate>, accesat decembrie 2018
137. <http://www.roger-univ.ro/universitate/prezentare-urgs.html>, accesat decembrie 2018
138. <http://univagora.ro/ro/universitate/despre/>, accesat decembrie 2018
139. <http://www.sapientia.ro/ro/mesajul-rectorului>, accesat decembrie 2018
140. <http://www.univ-danubius.ro/identitate-udg2/scurt-istoric.html>, accesat decembrie 2018
141. <https://www.ftb-unibuc.ro/istoric/>, accesat decembrie 2018

*

* *

142. *** Cadrul strategic ET 2020, http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework_ro
143. ***ISCED 2011 - UNESCO - clasificarea internațională standard a educației ISCED 2011
144. ***LEN nr. 1/2011- Legea educației naționale nr. 1/2011, www.edu.ro
145. *** Acte și documente relative la istoria renașterii României, vol. I, București, 1900, p. 321.
146. <http://ziarullumina.ro/pe-holurile-scolii-interbelice-48295.html> Ovidiu Buruiană, Facultatea de Istorie a Universității „Al. I. Cuza“ din Iași, accesat octombrie 2018
147. <http://eacea.ec.europa.eu/educație/eurypedia>
148. http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework_ro - Cadrul strategic ET 2020
149. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Education_and_training_statistics_at_regional_level/ro

150. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/education-and-training/eu-benchmarks/indicators>
151. <http://eures.anofm.ro/index.php>
152. http://fr.wikipedia.org/wiki/Échelle_de_notation_ECTS
153. http://www.mae.ro/sites/default/files/file/pnr_2015.pdf
154. https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/europe-2020-strategy_en
155. https://ro.wikipedia.org/wiki/Istoria_educatiei_in_Romania#Educatia_intre_1918-1944
156. <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/images/0/05/192EN.pdf>
157. *** Recomandare a Consiliului privind monitorizarea parcursului profesional al absolvenților 2017- https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-harnessing-globalisation_ro
158. *** EACEA P9 Eurydice - Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură P9 Eurydice, E-mail: eacea-eurydice@ec.europa.eu, Website:
159. <http://www.eurydice.org> Spațiul European al Învățământului Superior în 2012: Procesul Bologna Raport de implementare
160. www.eurydice.org